

Bundel – Bestuurscommissie Veiligheid, reguliere vergadering. van 24 november 2023

- A Algemeen
- A.1 Opening en mededelingen
- A.2 Besluitenlijst reguliere vergadering BC Veiligheid d.d. 6 oktober 2023
  - Voorstel:*
  - Besluitenlijst vaststellen.*
  - Verlag_Bestuurscommissie_Veiligheid__reguliere_vergadering_6 oktober
  - Getekend presentielijst BC Veiligheid dd 06102023
- A.4 Ingekomen stukken:
- B Ter kennisneming/hamerstukken
- C Ter besluitvorming
- C.1 Actualisatie Rampbestrijdingsplan Hoogwater
  - Voorstel:*
  - 1. Het RBP Hoogwater met positief advies voorleggen aan het Algemeen Bestuur van 15-12-2023 om dit ter inzage te leggen voor een periode van zes weken.*
  - Deknotitie RBP Hoogwater 2023-2026
  - RBP Hoogwater Limburg 2023-2026_DEF
- D Ter bespreking
- D.1 Risk Factory businesscases
  - Voorstel:*
  - 1. Bespreken van de businesscase Primair Onderwijs en Senioren en de businesscase Voortgezet Onderwijs.*
  - 2. De beide businesscases met een positief advies doorgeleiden naar het Algemeen Bestuur ter besluitvorming.*
  - Deknotitie Business cases Risk Factory
  - Concept Businesscase PO en Senioren
  - Concept Businesscase VO
- D.2 Provinciaal risicoprofiel
  - Voorstel:*
  - 1. De Bestuurscommissie Veiligheid stemt, met positief advies, in met doorgeleiding van het Provinciaal Risicoprofiel voor vaststelling door het Algemeen Bestuur in de vergadering van 15 december 2023.*
  - Deknotitie Provinciaal Risicoprofiel
  - Provinciaal Risicoprofiel hoofddocument (conceptversie)
  - Provinciaal Risicoprofiel bijlagen (conceptversie)
  - Zienswijze Provinciaal Risicoprofiel Limburg
- D.3 Dekkingsplan brandweer
  - Voorstel:*
  - 1. Kennisnemen van het Dekkingsplan VRLN 4.0.*
  - 2. Instemmen met de doorgeleiding van het Dekkingsplan 4.0 ter vaststelling aan het Algemeen Bestuur in haar vergadering van d.d. 15 december 2023.*
  - Deknotitie Dekkingsplan 4.0
  - Dekkingsplan 4.0 Brandweer Limburg-Noord (conceptversie)
- D.4 Regionaal crisisplan 2024-2027
  - Voorstel:*
  - 1. Kennisnemen van het Regionaal Crisisplan 2024-2027 en deze ter vaststelling door te geleiden naar de vergadering van het Algemeen Bestuur op 15 december 2023.*
  - Deknotitie Regionaal Crisisplan 2024-2027
  - Regionaal_Crisisplan_VRLN_2024-2027_Concept
- D.5 Beleidsplan 2024-2027
  - Voorstel:*
  - 1. Het Dagelijks Bestuur positief adviseren over het beleidsplan VRLN 2024-2027.*
  - BC veiligheid deknnotitie beleidsplan
  - Beleidsplan VRLN 2024-2027
  - Beleidsplan MOTO 2020-2023
  - Niet-wettelijke adviesfunctie veiligheid

Voorstel:

1. Het Dagelijks Bestuur positief adviseren over de kaderbrief 2025.

Deknotitie BC kaderbrief 2025

Kaderbrief 2025 tbv bestuurscommissies

E Rondvraag en sluiting

Verslag Bestuurscommissie Veiligheid, reguliere vergadering.

Datum	06-10-2023
Tijd	9:00 – 12:00
Locatie	Brandweerkazerne, Ariënsstraat 72 Venlo
Voorzitter	A. Scholten
Toelichting	Gewijzigde locatie en tijdstip!

A Algemeen

A.1 Opening en mededelingen

- De BC-V is deze vergadering te gast bij Brandweer Venlo omdat een aantal zaken met betrekking tot 'De behapbare basis' in de praktijk gedemonstreerd worden.
- De 'nieuwe' burgemeesters worden welkom geheten.
- Vervangend HOVJ mevrouw Anneke Rogier is aanwezig en stelt zich kort voor.
- Portefeuillehouder natuurbrandbeheersing mevr. De Boer laat weten dat het niet gelukt is om gezamenlijk met alle partners een subsidieverzoek in te dienen. Binnenkort zal een gesprek plaatsvinden over hoe partijen verder willen gaan.

A.2 Besluitenlijst (incl. presentielijst) reguliere vergadering BC Veiligheid d.d. 9 juni 2023

Besluit: De besluitenlijst van de vergadering van 9 juni wordt vastgesteld.

A.3 Ingekomen stukken:

Er zijn geen ingekomen stukken.

B Ter kennisneming/hamerstukken

Er zijn geen stukken ter kennisname of hamerstukken.

C Ter besluitvorming

C.1 Samenstelling Dagelijks Bestuur

Op 20 september is mevrouw Hoogtanders geïnstalleerd als burgemeester van de gemeente Roermond. Zij neemt daarbij ook zitting in de BC-V en

het AB van de VRLN. In het verleden is besloten de burgemeester van Roermond te benoemen als vicevoorzitter en diens gevolg als lid van het DB.

Vervolgens is aan de orde de vervanging van voormalig burgemeester Strous van de gemeente Maasgouw. Hij maakt niet langer deel uit van het bestuur van de VRLN. Zijn plaats in de BC-V en het AB is inmiddels overgenomen door burgemeester Schneider. De heer Strous was tot zijn vertrek tevens portefeuillehouder Personeel & Organisatie en was diens gevolg lid van het DB.

Benoeming van leden van het DB is conform art. 10 van de Gemeenschappelijke regeling een bevoegdheid van het AB. Op basis van hetzelfde artikel draagt de BC-V een nieuw DB-lid voor. Het DB geeft er de voorkeur aan iemand te benoemen die ook de vacante portefeuille P&O en georganiseerd overleg (GO) op zich kan nemen. Op basis van zijn ervaring draagt het DB burgemeester R. Vlecken als nieuw DB-lid voor.

De vergadering geeft aan geen bezwaar te hebben tegen de benoeming van de heer Vlecken. De argumenten daarvoor zijn logisch. De vergadering vraagt wel om bij volgende benoemingen te kijken naar een goede balans tussen gemeenten uit het noordelijk- en zuidelijke deel van de regio en tussen grotere en kleinere gemeenten.

Besluit:

1. De commissie stemt in met de benoeming van mevrouw Hoogtanders als vicevoorzitter van de Veiligheidsregio Limburg-Noord en diens gevolg als lid van het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Limburg-Noord
2. De commissie neemt kennis van de kandidatuur voor het Dagelijks Bestuur.
3. De commissie stemt in met de voordracht van de heer R. Vlecken als lid van het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Limburg-Noord.

D Ter bespreking

D.1 Bestuursrapportage

Portefeuillehouder, burgemeester Palmén en de concerncontroller leiden het onderwerp in.

VRLN heeft een bestuursrapportage 2023 opgesteld, met daarin een financiële vooruitblik voor het begrotingsjaar 2023 op basis van de realisatie in de periode januari t/m juni 2023. De verwachte realisatie wordt

gespiegeld aan de begroting 2023 inclusief begrotingswijziging 1 zoals vastgesteld door het Algemeen Bestuur. De hoofdlijn van de bestuursrapportage is besproken in het Dagelijks Bestuur. De bestuursrapportage wordt in beide bestuurscommissies ter bespreking geagendeerd.

De vergadering merkt op dat op basis van de nieuwe gemeenschappelijke regeling de formulering moet worden aangepast. Deze regeling is echter nog niet ingegaan.

Voorgesteld wordt op te nemen dat het gaat om technische wijzigingen die niet voor zienswijzen naar de gemeenteraden hoeven. Daarbij wordt wel voorgesteld de gemeenteraden hierover actief te informeren.

De commissie merkt op dat er enerzijds sprake is van een positief resultaat maar dat anderzijds gesproken wordt over personeelstekorten bij GGD en Brandweer. De vraag is of dit geen vertekend beeld geeft en of dit betekent dat er risico gelopen is met betrekking tot de basiszorg. De directeur licht toe dat het vinden en binden van personeel meer energie vergt en soms wat langer duurt maar dat de VRLN er tot nu toe nog steeds goed in slaagt voldoende goed personeel aan te trekken.

Ze onderkent dat er zorgen zijn omdat nog niet alle effecten van nieuwe wet- en regelgeving duidelijk zijn. Bijvoorbeeld van de gewijzigde regelgeving met betrekking tot ouderschapverlof. Het is echter wel helder aan welke 'knoppen' gedraaid kan worden en tot nu toe lukt dat.

Besluit:

- 1 De commissie neemt kennis van de bestuursrapportage 2023.
- 2 De commissie adviseert het Dagelijks Bestuur de bestuursrapportage 2023 door de portefeuillehouder Financiën vast te laten stellen.
- 3 De commissie stelt het Dagelijks Bestuur voor om begrotingswijziging 2 2023 ter vaststelling voor te leggen aan het Algemeen Bestuur.
- 4 De commissie stelt het Dagelijks Bestuur voor om het investeringsoverzicht ter vaststelling voor te leggen aan het Algemeen Bestuur.

E Rondvraag en sluiting

- Mevrouw e Boer: Waarom lukt het nog niet om de vergoeding i.h.k.v. 11^e vd 11^e te betalen (1) en is het een optie om uit het positieve resultaat de claims volledig te vergoeden (2).
Directeur Carolien Angevaren zegt toe dat de betaling (1) op korte termijn zal worden uitgevoerd. Portefeuillehouder Palmen raadt een

volledige vergoeding af (2). Dit krijgt steun van de vergadering.
Toegevoegd wordt dat de claim bij het rijk er nog ligt.

- De heer Hessels: Er bestaat een contrast tussen de uitrusting van de OVD-BZ en de OVD-en van de overige disciplines. Met name met betrekking tot herkenbaar vervoer. Kan hier door de gezamenlijke gemeenten niet iets aan gedaan worden?
Coördinerend gemeentesecretaris de heer Nillisen geeft aan dat hier al naar gekeken wordt en vraagt daarom met betrekking tot dit onderwerp nog even geduld te hebben.
- Mevrouw Delissen: De gemeenteraad heeft vragen gesteld naar aanleiding van media artikelen waarin Tijs van Lieshout de denklijn van de brandweer schetst om kazernes in het kader van crisisbeheersing ook als steunpunt in te zetten voor andere taken dan enkel brandweer. Ze geeft aan het zelf vanuit het oogpunt van de burger een logische ontwikkeling te vinden.
Directeur Carolien Angevaren geeft aan de denklijn en de artikelen te kennen. Ze geeft aan dat uitwerking hiervan plaatsvindt in het kader van continuïteit van de samenleving.
- Vervangend HOVJ mevrouw Anneke Rogier geeft aan vanuit de VRLN altijd goed geïnformeerd te worden. Verder steunt zij van harte de nieuwe benoemingen.
- De politie laat weten op zoek zijn naar een nieuwe teamchef voor het gebied Echt-Susteren. Daarnaast doen ze het aanbod een presentatie te verzorgen over de werkwijze van de politie tijdens een grotere crisis en de rol van de burgemeester daarbij.
- De heer Palmen: Het valt op dat de advisering vanuit de VRLN bij evenementen steeds meer rigide wordt. Dit werkt niet goed bij de doorsnee evenementen en het leidt tot weerstand. Deze constatering wordt beaamd door de vergadering. Directeur Carolien Angevaren geeft aan dit een belangrijk signaal te vinden. In algemene zin merkt ze op dat de VRLN adviseert op een ondergrens en dat het bevoegd gezag een vergunning mag verstrekken tegen een negatief advies in. Het is echter van belang elkaar te blijven begrijpen.

De vergadering wordt gesloten.

v. Gastel / Rogier

Presentielijst Bestuurscommissie Veiligheid Limburg-Noord d.d. 6 oktober 2023

	naam:	handtekening:
Beesel	B. Vostermans	
Bergen (L)	M. Pelzer	
Echt - Susteren	J. Hessels	
Gennep	H. Teunissen	
Horst aan de Maas	R. Palmen	
Leudal	D. Schmalschläger	
Maasgouw	D. Schneider	
Mook en Middelaar	W. Gradisen	verhinderd
Nederweert	B. op de Laak	
Peel en Maas	W. Delissen-van Tongerlo	
Roerdalen	M. de Boer-Beerta	
Roermond	Y. Hoogtanders	
Venlo	A. Scholten	
Venray	M. Uitdehaag	
Weert	R. Vlecken	
Waterschap Limburg	L. Verheijen (wnd.)	verhinderd
Arrondissements- parket Limburg	J. van Berkel <i>A. Rogier mandaat</i>	
Politie eenheid Limburg	M. Henssen	
Regionaal militair commandant Zuid	F. Kemna	
CGS	F. Nillesen	
secretaris	C. Angevaren	

VRLN	L. Triepels	
------	-------------	--

Vergadering van	:	Bestuurscommissie Veiligheid - reguliere vergadering
Kabinet	:	Nee
Vergaderdatum	:	24 november 2023
Auteur	:	Hinssen, Menno
Onderwerp	:	Actualisatie Rampbestrijdingsplan Hoogwater 2023-2026
Bijlagen	:	1

Aanleiding en korte samenvatting

Het Rampbestrijdingsplan (RBP) Hoogwater is ook dit jaar weer herzien naar aanleiding van de verschillende initiatieven, werkgroepen en updates.

In de BC Veiligheid van 15-08-2022 heeft u kennis kunnen nemen van de rode draden analyse hoogwater 2021. Daarnaast bent u in de BC Veiligheid van 14-10-2022 bijgepraat over de projectstructuur verbeteringen hoogwater en de voortgang van de diverse werkgroepen. Het Rampbestrijdingsplan Hoogwater is door het Algemeen bestuur vastgesteld op 14 december 2022. De versie die nu voorligt betreft een actualisatie daarvan op operationeel niveau.

De belangrijkste wijzigingen zijn vorig jaar al doorgevoerd door het volledige raamwerk van het RBP te veranderen. Hierdoor hebben we voorafgaand aan het hoogwaterseizoen kunnen werken met de nieuwe afspraken. De grootste wijziging betrof het opnemen van afspraken van alarmeringswaarden van zijrivieren en het inzichtelijk krijgen van de problemen die zich voor kunnen doen bij een hoogwater in een van die zijrivieren. Deze werkwijze hebben we voorgaand hoogwaterseizoen kunnen testen en de uitkomsten daarvan zijn meegenomen in deze update van het RBP.

In dit nieuwe RBP is bijvoorbeeld het moment van informeren/alarmeren bij een stijging van het water gewijzigd. In deze update zijn ook operationele details zoals de rol van het CoPI, internationale samenwerking en het Impact Analyse Team (IAT) verwerkt. Daarnaast zijn de bijlagen van het RBP uitgebreid met onder andere multi-actielijsten voor zijrivieren en een GHOR-lijst voor kwetsbare objecten en updates/verbeteringen rondom evacuatieplannen.

De volgende update van het RBP zal plaatsvinden wanneer de systematiek van een Impact Analyse geformaliseerd wordt en actief is. Daarna wordt het RBP weer opgenomen in de reguliere actualisatiecyclus.

Er wordt daarom gevraagd voor het instemmen met de terinzagelegging van het ontwerp Rampbestrijdingsplan Hoogwater 2023–2026 (actualisatie) voor een periode van zes weken.

Beslispunten

1. Het RBP Hoogwater met positief advies voorleggen aan het Algemeen Bestuur van 15-12-2023 om dit ter inzage te leggen voor een periode van zes weken.

Onderbouwing voorstel

Met de actualisatie van dit rampbestrijdingsplan worden verbeteringen doorgevoerd aan het Rampbestrijdingsplan Hoogwater op operationeel niveau. Hiermee wordt beoogd dat de crisisorganisatie beter is voorbereid op een volgende hoogwatersituatie en wordt de kans op een effectieve crisisbeheersing vergroot.

De verbeterde voorbereiding op hoogwatersituaties is nog niet afgerond. Zowel intern als onder de vlag van de kerngroep hoogwater zijn de betrokken organisaties nog druk doende om verbeterpunten op te pakken. Deze inspanningen zullen de komende jaren bruikbare resultaten opleveren, die ook verwerkt moeten worden in het rampbestrijdingsplan ten einde onze crisisorganisatie optimaal voor te bereiden op een effectieve crisisbeheersing tijdens hoogwatersituaties. Het rampbestrijdingsplan zal daarom, bij formalisatie van de systematiek van het werken met een Impact Analyse nogmaals worden voorzien van een actualisatie.

Personele consequenties

Er worden geen personele consequenties voorzien.

Financiële consequenties

Er worden geen financiële consequenties voorzien.

Communicatie

Wanneer het RBP ter inzage wordt gelegd, zal hierover worden gecommuniceerd met de betrokken partijen.

Vervolprocedure

Na de terinzagelegging wordt gereageerd op de eventuele binnengekomen zienswijzen. Vervolgens zal het Rampbestrijdingsplan ter definitieve vaststelling worden aangeboden aan de eerstvolgende bijeenkomst van het Algemeen Bestuur.

Bijlagen

1. Geactualiseerde Rampbestrijdingsplan Hoogwater 2023-2026

Besluit

Paraaf ambtelijk secretaris:

- Akkoord met voorstel
- Akkoord met voorstel met aantekening
- Niet akkoord met voorstel met aantekening

Toelichting:

Rampbestrijdingsplan Hoogwater Limburg

2023-2026

<p>Versiedatum: 02-11-2023</p> <p>Vastgesteld door d.d.:</p>	
	
<p>Veiligheidsdirectie van de veiligheidsregio Limburg-Noord</p> <p>Mevr. C. Angevaren</p> <p>d.d.:</p>	<p>Veiligheidsdirectie van de veiligheidsregio Zuid-Limburg</p> <p>Dhr. L. Houben</p> <p>d.d.:</p>
<p>Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Limburg-Noord</p> <p>Dhr. A. Scholten</p> <p>d.d.:</p>	<p>Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio Zuid-Limburg</p> <p>Dhr. W. Hillenaar</p> <p>d.d.:</p>

Colofon:

Dit rampbestrijdingsplan is tot stand gekomen onder regie van de kerngroep hoogwater Limburg, bestaande uit vertegenwoordigers van de veiligheidsregio's Limburg-Noord en Zuid-Limburg, Rijkswaterstaat en Waterschap Limburg.

Druk:

Versie 6.0

Eindredactie:

Crisisbeheersing veiligheidsregio Limburg-Noord en veiligheidsregio Zuid-Limburg

Inhoud

1. INLEIDING	4
2. BESTUURLIJK EN WETTELIJK KADER.....	7
2.1 INLEIDING	7
2.2 LEIDING & COÖRDINATIE	7
2.3 CONVENANT HOOGWATERBERICHTGEVING MAAS	7
2.4 VERANTWOORDELIJKHEDEN	7
2.5 UITWERKING OVERIGE INDIVIDUELE PARTNERS	8
2.6 BIJSTAND EN MILITAIRE STEUNVERLENING (IN HET OPENBAAR BELANG).....	8
2.7 BEHEER	9
2.8 OEFENEN	9
2.9 BESTUURLIJKE NETWERKKAARTEN	9
3. SCENARIO HOOGWATER ZIJRVIEREN.....	11
3.1 INLEIDING	11
3.2 MELDING & ALARMERING / OP- EN AFSCHALING	11
3.3 LEIDING EN COÖRDINATIE	13
3.4 INFORMATIEMANAGEMENT	14
3.5 CRISISCOMMUNICATIE	14
3.6 EVACUATIE	15
3.7 SAMENHANG HOOGWATER ZIJRVIEREN MET DE MAAS	15
4. SCENARIO HOOGWATER MAAS	16
4.1 INLEIDING	16
4.2 DUIDING AFVOER EN WATERSTANDEN	16
4.3 MELDING & ALARMERING / OP- EN AFSCHALING	16
4.4 LEIDING EN COÖRDINATIE	19
4.5 INFORMATIEMANAGEMENT	21
4.6 CRISISCOMMUNICATIE	22
4.7 EVACUATIE	23
4.8 ISOLATIE VAN GEBIEDEN	25
4.9 ACHTEREENVOLGENDE AANDACHTSGEBIEDEN	25
5. SCENARIO FALEN KERING EN POLDEREFFECTEN	26
5.1 INLEIDING	26
5.2 DUIDING SCENARIO'S FALEN PRIMAIRE KERING	26
5.3 MELDING & ALARMERING / OP- EN AFSCHALING	29
5.4 LEIDING & COÖRDINATIE	29
5.5 INFORMATIEMANAGEMENT	29
5.6 EVACUATIE	30
5.7 CRISISCOMMUNICATIE	30
5.8 POLDEREFFECTEN (KWELWATER EN GEBIEDSEIGEN WATER).....	31
6. ORGANISATORISCHE KADERS.....	32
6.1 INLEIDING	32
6.2 IMPACT ANALYSE TEAM	32
6.3 INTERNATIONALE SAMENWERKING	33
6.4 BURGERPARTICIPATIE	33
6.5 EVACUATIE	33
6.6 NAFASE HOOGWATER.....	37

1. Inleiding

Voor u ligt het Rampbestrijdingsplan Hoogwater Limburg 2023-2026 voor de veiligheidsregio's Limburg-Noord (VRLN) en Zuid-Limburg (VRZL). Dit plan is opgesteld naar aanleiding van de bestuurlijke wens in beide veiligheidsregio's om een specifiek plan te hebben voor de hoogwaterproblematiek rondom de Maas, beken en zijrivieren.

Hoewel rondom de Maas vele voorzieningen zijn getroffen om wateroverlast te voorkomen, kunnen primaire waterkeringen bezwijken of overstromen. Dat hebben de inwoners van Limburg in 1993 en 1995, maar helaas in 2021 opnieuw, ervaren. Hoogwater wijkt op facetten af van de reguliere rampenbestrijding en crisisbeheersing, zowel qua tijdsverloop als qua verantwoordelijkheden. Met dit rampbestrijdingsplan wordt beoogd dat de (crisisorganisaties van de) Limburgse veiligheidsregio's adequaat zijn voorbereid op dergelijke incidenten, in nauwe samenwerking met de overige organisaties in het speelveld, zoals de gemeenten, Rijkswaterstaat, Waterschap Limburg, Defensie en de politie.

Het rampbestrijdingsplan hoogwater is niet nieuw. Wel is het rampbestrijdingsplan naar aanleiding van de hoogwatercrisis van 2021 en de daarover verschenen evaluaties geactualiseerd. Zo is ervoor gekozen om het Impact Analyse Team een plek te geven in dit rampbestrijdingsplan en is het uitgebreid met informatie en handelingsperspectief ten aanzien van de meest risicovolle beken en zijrivieren in Limburg. Zowel mono- als multidisciplinair zijn Waterschap Limburg, Rijkswaterstaat en de Limburgse veiligheidsregio's op het moment van schrijven van dit plan echter nog bezig met het opvolgen van de aanbevelingen uit de evaluaties, waardoor niet alle ontwikkelingen en verbeterpunten in deze versie van het rampbestrijdingsplan kunnen worden verwerkt. Op basis van de veranderingen in de aanpak rondom het IAT zal het RBP opnieuw worden geüpdatet waarna deze zal vervallen in de reguliere actualisatiecyclus.

Doelstellingen

Het Rampbestrijdingsplan (RBP) Hoogwater Limburg heeft drie doelstellingen:

1. Het vastleggen hoe de coördinatie tussen de betrokken actoren bij een hoogwatersituatie in de Maas en/of de beken en zijrivieren verloopt;
2. Het beschrijven van de omvang en de effecten van de verschillende hoogwaterscenario's;
3. Het vastleggen van de voorbereide acties en taken bij het optreden van hoge waterstanden in de Maas en/of de beken en zijrivieren.

Reikwijdte plan

Het RBP Hoogwater Limburg is opgesteld om de gevolgen van hoogwater in Limburg zoveel mogelijk te beperken en te bestrijden. Hierna volgt een opsomming van gemeenten welke effecten kunnen ervaren van hoogwater uit beken, zijrivieren en/of de Maas: Eijsden-Margraten, Maastricht, Vaals, Gulpen-Wittem, Valkenburg aan de Geul, Meerssen, Heerlen, Voerendaal, Beek, Beekdaelen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Stein, Sittard-Geleen, Echt-Susteren, Maasgouw, Roermond, Roerdalen, Leudal, Beesel, Peel en Maas, Venlo, Horst aan de Maas, Bergen, Venray, Gennep en Mook en Middelaar. Dit RBP dient als kapstok voor alle monodisciplinaire planvorming die door de individuele partners voor hoogwatersituaties wordt opgesteld.

Leeswijzer

Het RBP Hoogwater Limburg bestaat uit drie onderdelen:

- Bestuurlijk deel: beschrijft het wettelijk- en beleidskader dat van toepassing is op de organisatie van de hoogwaterbestrijding.
- Operationeel deel: beschrijft de scenario's met de randvoorwaardelijke crisisbeheersingsprocessen en de generieke organisatorische kaders tijdens een hoogwatersituatie in de Maas en de beken en zijrivieren.
- Bijlagen.

Het RBP hangt samen met veel verschillende plannen en planfiguren. In bijlage L is daarom een schematisch overzicht te vinden van de diverse plannen en hoe deze zich verhouden tot elkaar.

Vaststelling

- Het bestuurlijke deel wordt vastgesteld door het algemeen bestuur van de veiligheidsregio Limburg-Noord en het algemeen bestuur van de veiligheidsregio Zuid-Limburg.
- Het operationele deel wordt vastgesteld door de veiligheidsdirectie van de veiligheidsregio Limburg-Noord en de veiligheidsdirectie van de veiligheidsregio Zuid-Limburg.
- De bijlagen worden vastgesteld door de regiegroep van de veiligheidsregio Limburg-Noord en het programma crisisbeheersing en rampenbestrijding van de veiligheidsregio Zuid-Limburg. De monodisciplinaire bijlagen worden vastgesteld door de kolommen. Het “Convenant hoogwaterberichtgeving en prognoses” is in de bijlagen opgenomen maar is eerder vastgesteld door de algemeen besturen van de beide Limburgse veiligheidsregio’s en Rijkswaterstaat (RWS).

Bestuurlijk deel

2. Bestuurlijk en wettelijk kader

2.1 Inleiding

Het doel van dit rampbestrijdingsplan is het ondersteunen van de operationele inzet van de betrokken organisaties tijdens een hoogwatersituatie van zowel de Maas als de meest risicovolle beken en zijrivieren in Limburg. Het rampbestrijdingsplan heeft daarmee betrekking op het werkingsgebied van de beide Limburgse veiligheidsregio's. Dit bestuurlijke deel is gericht op de bestuurlijke kaders, juridische aspecten en formele criteria waaraan een rampbestrijdingsplan moet voldoen. Het operationele deel richt zich op de operationele informatie en handvatten die van belang zijn voor de hulpdiensten en crisisorganisaties tijdens de bestrijding van een hoogwatersituatie.

2.2 Leiding & coördinatie

De opschaling zal verlopen via de Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure (GRIP) en wordt gebaseerd op de prognose van de afvoer bij vooraf bepaalde meetpunten. Bij hoogwater wordt in principe geen Commando Plaats Incident (CoPI) ingericht, tenzij er zich lokaal knelpunten voordoen waarvoor multidisciplinaire coördinatie noodzakelijk is. De Regionale Operationele Teams (ROT's) van beide veiligheidsregio's worden bij hoogwater uitgebreid met liaisons van Rijkswaterstaat, Waterschap Limburg en binnen de VRZL de RMOA. De dijkgraaf van Waterschap Limburg en de Hoofd Ingenieur Directeur (HID) van Rijkswaterstaat maken bij hoogwater deel uit van de beleidsteams (GBT/RBT) van de beide Limburgse veiligheidsregio's.

2.3 Convenant hoogwaterberichtgeving Maas

Een adequate hoogwaterbestrijding is niet mogelijk zonder registratie en voorspelling van de waterstanden in de Maas. De Veiligheidsregio en de gemeenten in de regio baseren hun activiteiten uitsluitend op de verwachtingen zoals die worden ontvangen van Rijkswaterstaat op basis van afspraken in het tussen de Limburgse veiligheidsregio's en Rijkswaterstaat afgesloten convenant. Dit convenant is terug te vinden in de bijlagen.

2.4 Verantwoordelijkheden

2.4.1 *Verantwoordelijkheid primaire en secundaire keringen*

Primaire waterkeringen bieden bescherming tegen overstromingen bij hoogwater vanuit de Noordzee en diverse grote binnenlandse rivieren en wateren, waaronder rivier de Maas. Daarbij gaat het met name om die gebieden, waar eventuele overstromingen potentieel veel slachtoffers of grote economische schade tot gevolg hebben. Op basis van de Waterwet heeft Waterschap Limburg de zorgplicht voor het beheren van de primaire waterkeringen in de provincie Limburg en daarmee de verantwoordelijkheid voor de staat van de dijken. Het behoort dan ook tot de verantwoordelijkheid van het waterschap om alle activiteiten in de bestrijding tegen waterschade bij hoogwater vooraf te beschrijven en vast te leggen in een Bestrijdingsplan hoogwater. De activiteiten betreffen onder andere het dichtzetten van coupures en wanden, het aanbrengen van tijdelijke keringen en controleren van noodplannen van derden die een rol hebben in hoogwaterbescherming, het plaatsen van (kwel)waterpompen en het organiseren van een adequate dijkbewaking. Knelpunten en onvoorziene situaties worden ingebracht in het, op dat moment, verantwoordelijke team van Waterschap Limburg en/of de veiligheidsregio (situatie en opschalingsafhankelijk), zodat waar nodig gezamenlijk en tijdig actie kan worden ondernomen. De minister van Infrastructuur & Waterstaat (I&W) houdt (direct) toezicht op het optreden van het waterschap en kan, indien nodig, aanwijzingen geven wanneer er sprake is van een gevaarstelling met betrekking tot primaire keringen. Rijkswaterstaat is daarnaast in Limburg ook beheerder van een tweetal primaire keringen, te weten keersluis Limmel en sluiscomplex Bosscherveld (beiden gelegen in Maastricht).

Regionale waterkeringen bieden bescherming tegen binnenwater uit de vele meren, kleine rivieren en kanalen. Er zijn verschillende types secundaire keringen, zoals waterkeringen met een lokaal of regionaal karakter, kanaaldijken en boezemkades. De zorgplicht voor regionale waterkeringen in Limburg is met name belegd bij Waterschap Limburg en decentrale waterbeheerders (gemeenten). Daarnaast is Rijkswaterstaat verantwoordelijk voor de dijken rondom het Julianakanaal. De provincie houdt toezicht op het optreden van het waterschap en kan, indien nodig, aanwijzingen geven wanneer er sprake is van een gevaarstelling met betrekking tot regionale keringen. De Minister van I&W oefent daarop het oppertoezicht uit en kan ook rechtstreeks aanwijzingen geven aan decentrale waterbeheerders.

2.4.2 Verantwoordelijkheid stremming scheepvaart

Een intentionele stremming van de scheepvaart op de Maas of de Limburgse- en Noord-Brabantse kanalen ten tijde van hoogwater komt alleen aan de orde indien daar zeer ernstige redenen voor zijn. Stremming kan bijvoorbeeld nodig zijn door het verloop van het hoogwater, de feitelijke toestand van de primaire waterkeringen en eventuele bedreigde gebieden langs de Maas of kanalen. Het stremmen van de scheepvaart is de verantwoordelijkheid van de Hoofdingenieur-Directeur van Rijkswaterstaat Zuid-Nederland (HID ZN) en vindt plaats op eigen initiatief van Rijkswaterstaat of op aanvraag vanuit belanghebbende (semi-) overheidsorganisaties. Dit geldt ook voor het weer vrijgeven van de vaarweg na een hoogwatersituatie. Een verzoek tot stremming van de scheepvaart door een (semi-)overheidsorganisatie kan worden ingediend bij de HID ZN.

2.4.3 Verantwoordelijkheid evacuatie

Indien evacuatie aan de orde dreigt te komen, dan zal het proces evacuatie binnen bevolkingszorg worden opgestart overeenkomstig de geldende (gemeentelijke-) plannen. De daadwerkelijke evacuatie zal door de politie en eventueel met hulp van Defensie, worden ondersteund. Het besluit over evacuatie wordt genomen door de burgemeester van de desbetreffende gemeente of, ingeval van een GRIP-4 situatie, door de voorzitter van de veiligheidsregio. Het Regionaal Operationeel Team (ROT) heeft in dit kader een adviserende rol en maakt bij het formuleren van een advies over al dan niet evacueren een afweging van alle relevante factoren. Omdat het scenario dijkdoorbraak een eigen urgente dynamiek kent, geeft dit plan kaders aan waar rekening mee moet worden gehouden bij de besluitvorming omtrent wel of niet evacueren bij (dreigende) dijkdoorbraak.

2.5 Uitwerking overige individuele partners

Dit plan beoogt op regionaal niveau afspraken te maken over de organisatie bij hoogwater. Daarnaast zullen de betreffende gemeenten in Limburg, Rijkswaterstaat en Waterschap Limburg hun activiteiten beschrijven in eigen draaiboeken en actielijsten hoogwater. Deze draaiboeken/actielijsten dienen afgestemd te zijn op de afspraken in dit rampbestrijdingsplan en dienen te worden vastgesteld door de desbetreffende organisaties zelf. Voor Zuid-Limburg zijn multidisciplinaire actielijsten voor Maas en zijrivieren ontwikkeld die de belangrijkste acties van de betreffende partijen weergeeft (zie hiervoor de crisisconnect-app).

2.6 Bijstand en militaire steunverlening (in het openbaar belang)

Indien bijstand gewenst is van de multidisciplinaire ondersteuning of Defensie, dient deze conform reguliere procedures aangevraagd te worden. Het Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum (LOCC) coördineert en adviseert veiligheidsregio's bij bijstandsaanvragen van onder meer Defensie en de disciplines. Een overzicht van de afspraken met Defensie en de beschikbare middelen staat in de Catalogus Nationale Operaties van het ministerie van Defensie. De Regionaal Militair Operationeel Adviseur (RMOA) is de eerste contactpersoon van Defensie binnen de Veiligheidsregio. Hij is de militaire adviseur voor de civiele diensten en voor het civiele bestuur. Een aanvraag voor Nationale Operaties in het ROT zal dan ook via de RMOA verlopen.

Defensie behoudt zich het recht voor om zelf te bepalen of bijstand wordt gehonoreerd. Bijstand wordt ten alle tijden in het moment afgewogen door bevoegd gezag waardoor het niet mogelijk is om op voorhand defensiecapaciteit toe te kennen c.q. preparatief in te plannen. Bevoegd gezag is in deze Directie Operaties (DOPS) van de Bestuursstaf Defensie.

2.7 Beheer

- Bestuurlijk: het bestuurlijk deel van het rampbestrijdingsplan hoogwater dient minimaal eens per drie jaar te worden herzien en bijgewerkt. Indien gewijzigde omstandigheden daartoe aanleiding geven, wordt het plan tussentijds geactualiseerd. Voorstellen hiertoe alsmede het beheer van het rampbestrijdingsplan worden gedaan door de werkgroep Hoogwater Limburg die het plan jaarlijks toetst op actualiteit.
- Operationeel: het operationeel deel van het rampbestrijdingsplan hoogwater is aan constante verandering onderhevig. Wijzigingen in dit deel kunnen derhalve tussentijds door de Veiligheidsdirecties van de beide Limburgse veiligheidsregio's worden vastgesteld.
- Bijlagen: de multidisciplinaire informatiekaart (MIK), GMK-Bladen en IM-instructie worden beheerd door beide Limburgse Veiligheidsregio's en de multidisciplinaire actielijsten worden beheerd door de VRZL. De overige relevante documenten die per kolom zijn opgesteld, worden door de desbetreffende kolom beheerd en aangepast. Doordat de inrichting van het Limburgse watersysteem voortdurend verandert als gevolg van werkzaamheden, is het van belang om bepaalde documenten ieder jaar te controleren op actualiteit.

2.8 Oefenen

Minimaal eens per vier jaar dient het rampbestrijdingsplan multidisciplinair te worden beoefend, waarbij het wordt getoetst op juistheid, volledigheid en bruikbaarheid.

2.9 Bestuurlijke netwerkkaarten

De bestuurlijke netwerkkaarten beschrijven de bestuurlijke verantwoordelijkheden en verplichtingen in crisisbeheersing op vele gebieden. Ze bieden een oriëntatiepunt waarmee verantwoordelijke bestuurders en beleidsteams tijdens een (dreigende) crisissituatie hun eigen besluitvorming en aanpak kunnen vormgeven.

Voor hoogwater situaties zijn de volgende bestuurlijke netwerkkaarten van toepassing:

- 1: Rampenbestrijding algemeen en handhaving openbare orde
- 3: Oppervlaktewater en waterkering;
- 18: Binnenvaart.
- Incidentafhankelijk:
  - 5 Milieu;
  - 12 Nooddrinkwater en noodwater;
  - 14 Elektriciteit en gas;
  - 21a Telecommunicatie
  - 24 Cultureel erfgoed
  - Vitaal

Deze zijn terug te vinden op www.nipv.nl.

Operationeel deel

In dit operationele deel gaan de eerste drie hoofdstukken in op de hoogwaterscenario's die zich kunnen voordoen in Limburg: 1) hoogwater in de beken en zijrivieren, 2) hoogwater in de Maas en 3) het falen van primaire keringen en poldereffecten. Voor elk scenario zijn de randvoorwaardelijke crisisbeheersingsprocessen beschreven en eventuele bijzonderheden benoemd. Het laatste hoofdstuk beschrijft de generieke organisatorische kaders die op elk van de scenario's van toepassing (kunnen) zijn, zoals internationale aspecten, burgerparticipatie, evacuatiestrategie, nafase en noodmaatregelen.

3. Scenario hoogwater zijrivieren

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de werkwijze van de betrokken (crisis)organisaties bij een (dreigende) wateroverlast-situatie in de meest risicovolle beken en zijrivieren in Limburg. Eerst worden de randvoorwaardelijke crisisbeheersingsprocessen toegelicht: melding en alarmering, op- en afschaling, leiding en coördinatie, informatiemanagement en crisiscommunicatie. Daarna komen bijzonderheden ten aanzien van de (generieke) evacuatiestrategie aan bod. Tot slot wordt aandacht geschonken aan de samenhang tussen hoogwater in de beken en zijrivieren met de Maas.

3.2 Melding & alarmering / Op- en afschaling

3.2.1 Melding & alarmering

De afvoeren van de Limburgse beken en zijrivieren worden, onder andere vanuit de Centrale Regiekamer (CRK), gemonitord door Waterschap Limburg. Hierbij maakt het waterschap gebruik van een (kleuren)fasering:

- Groen: basisafvoer;
- Geel: waakzaamheid;
- Oranje: dreigende wateroverlast;
- Rood: wateroverlast.

Wanneer zich een situatie van dreigende wateroverlast voordoet of als er op het moment van waakzaamheid een doorstijging naar dreigende wateroverlast wordt verwacht, wordt er een Regieteam van Waterschap Limburg actief. Het Regieteam opereert nog binnen de reguliere organisatie van het waterschap en betreft dus geen formele opschaling. Aan het Regieteam neemt ook een Crisiscoördinator deel. De Crisiscoördinator start bij activatie van een Regieteam de lijn met de veiligheidsregio op door middel van contact met de Informatiemanager ROT (IMROT). De Informatiemanager informeert vervolgens de Calamiteitencoördinator (CaCo), Regionaal Operationeel Leider (ROL) en Hoofd Taakorganisatie Crisiscommunicatie (HCC). Indien de IMROT door omstandigheden niet bereikbaar is, start de Crisiscoördinator via de CaCo de lijn met de Gemeenschappelijke Meldkamer Limburg op, die vervolgens bovengenoemde functionarissen alarmeert.

Wanneer er binnen het waterschap enkel een Regieteam wordt geactiveerd, is dit in eerste instantie nog een reguliere situatie en is het contact met de veiligheidsregio ter informatie. Zodra de situatie voor het Regieteam niet meer beheersbaar is en besloten wordt op te schalen naar coördinatiefase 1 voor de crisisbeheersingsorganisatie en het Waterschap Actieteam (WAT) in de lucht komt, zal de Crisiscoördinator wederom de IMROT van de veiligheidsregio informeren. Bij opschaling van het Waterschap naar een WAT zal ook de veiligheidsregio opschalen met een Operationeel Kernoverleg (OKO) / kernoverleg. Rijkswaterstaat wordt via Meldkamer Water ZN over deze opschaling geïnformeerd door de IMROT of het waterschap.

Bereikte afvoerhoeveelheid	Functionarissen te informeren door Crisiscoördinator WL	Handelingsperspectief IMROT
Basisafvoer	Geen	Geen
Waakzaamheid	Informeren IMROT bij code geel Roer/Geul. Informeren IMROT bij bereiken code geel met verwachte doorstijging naar code oranje bij alle zijrivieren. Bij geen gehoor CaCo.	Informeert ROL, CaCo, HCC (en OvD-Bz in de VRZL).
Dreigende wateroverlast	Informeert IMROT. Bij geen gehoor CaCo.	Opstart OKO+ / kernoverleg (ROL-IMROT-HCC-CaCo + AC-Bz).
Wateroverlast	Informeert IMROT. Bij geen gehoor CaCo.	Stem o.b.v. te verwachten impact met OKO / kernoverleg af over opschaling naar GRIP 2 (afhankelijk van situatie met of zonder CoPI).

In overleg met specialisten van Waterschap Limburg is een selectie gemaakt van de meest risicovolle beken en zijrivieren in Limburg. Hierbij zijn de afvoerhoeveelheden, mogelijke stijgsnelheden en potentiële mate van overlast voor de (bebouwde) omgeving in ogenschouw genomen. In onderstaande tabel zijn deze beken en zijrivieren weergegeven, inclusief de bijbehorende afvoerhoeveelheden per (kleur)fasering die het waterschap hanteert.

Beek / zijrivier	Veiligheids-regio	Leidend meetpunt	Basisafvoer	Waakzaam	Dreigende wateroverlast	Wateroverlast
Eyserbeek	VRZL	Eys	0,1 m3/s	5,3 m3/s	6,2 m3/s	7,5 m3/s
Geleenbeek	VRZL/VRLN	Munstergeleen	0,6 m3/s	15,0 m3/s	20,0 m3/s	36,0 m3/s
Geul	VRZL	Cortessen/ Hommerich	0,5 m3/s	10,0 m3/s	20,0 m3/s	50,0 m3/s
Groote Molenbeek	VRLN	Meerlo / Hoekerhof	0,6 m3/s	5,1 m3/s	9,0 m3/s	12,8 m3/s
Gulp	VRZL	Azijnfabriek	0,2 m3/s	5,0 m3/s	8,0 m3/s	16,0 m3/s
Jeker	VRZL	Nekum	1,2 m3/s	6,5 m3/s	9,0 m3/s	16,0 m3/s
Niers	VRLN	Kessel (D)	3,2 m3/s	10,0 m3/s	20,0 m3/s	25,0 m3/s
Roer	VRLN	Stah (D)	13,0 m3/s	55,0 m3/s	80,0 m3/s	120,0 m3/s
Selzerbeek	VRZL	Partij	0,1 m3/s	2,5 m3/s	4,0 m3/s	6,0 m3/s
Swalm	VRLN	Swalm (Grens)	1,0 m3/s	3,9 m3/s	6,8 m3/s	9,7 m3/s
Tungelroyse Beek	VRLN	Tungelroyse Beek A2	0,8 m3/s	4,2 m3/s	7,4 m3/s	10,5 m3/s
Neerbeek	VRLN	Hammermolen Neerbeek	0,4 m3/s	9,2 m3/s	16,1 m3/s	23,1 m3/s
Worm	VRZL	Rimburg	1,4 m3/s	25,0 m3/s	32,0 m3/s	40,0 m3/s

3.2.2 Op- en afschaling

Voor een standaard hoogwatersituatie in de beken en zijrivieren geldt dat conform onderstaand schema wordt opgeschaald. Indien noodzakelijk kan van deze standaard opschaling gemotiveerd worden afgeweken. Denk bijvoorbeeld aan het alarmeren van het OKO / Kernoverleg als zeer veel neerslag wordt verwacht, zonder dat er (al) sprake is van verhoogde afvoeren. Ook kan besloten worden eerder op te schalen naar GRIP 2 in situaties waarbij zeer veel neerslag wordt verwacht en de afvoeren van de Maas en/of het bekensysteem al zijn verhoogd.

Afvoerwaarde	Basisafvoer	Waakzaam	Dreigende wateroverlast	Wateroverlast
Alarmering VR	-	Informeren IMROT bij code geel Roer/Geul. Informeren IMROT bij bereiken code geel met verwachte doorstijging naar code oranje bij alle zijrivieren.	OKO+ / Kernoverleg	Advies GRIP-2

Afschalen van de opgeschaalde (crisis)teams van de veiligheidsregio's gebeurt pas indien:

- de hoogwatergolf de laatste gemeente van de betreffende beek of zijrivier is gepasseerd en/of is uitgemond in de Maas en niet meer voor overlast zorgt;
- er vastgesteld is dat er geen tweede hoogwatergolf komt;
- er overdracht heeft plaatsgevonden naar de reguliere organisaties, er een plan voor de nafase is ontwikkeld én er geen behoefte meer is vanuit de individuele gemeenten of kolommen aan multidisciplinaire samenwerking en/of ondersteuning.

Opschaling Impact Analyse Team (IAT)

Het Impact Analyse Team behelst een team specialisten waarvan men voornemens is deze in te zetten na het behalen van bepaalde criteria van waterhoogtes bij hoogwater. Het team is echter nog niet geformaliseerd, op het moment van schrijven wordt het team geformeerd. Stem daarom altijd met betrokken organisaties af over de mogelijkheid tot activatie. De ROL('s) van de betreffende veiligheidsregio('s) nemen/neemt hiertoe het initiatief. Onderstaande betreffen de kaders voor het formeren van het team bij hoogwater in de zijrivieren en betreft enkel een advies op basis van beschikbaarheid. Zie hoofdstuk 6.2 voor de nadere invulling en exacte taakbeschrijving van het team.

Er wordt geadviseerd om het IAT te laten formeren bij het bereiken van de volgende afvoerwaarden:

- Bij fase oranje (dreigende wateroverlast vanuit het regionale systeem) stemt het OKO/Kernoverleg van de veiligheidsregio met de liaison ROT van Waterschap Limburg of de WOL (Waterschaps Operationeel Leider) en de Operationeel Leider van RWS af over nut en noodzaak om het IAT op te starten. Belangrijke criteria die hierbij in ogenschouw worden genomen:
  - Duur (meerdere dagen)
  - Complexiteit (meerdere zijrivieren)
  - Grootte gebied (meerdere gemeenten/regio's)
  - Impact (getroffen gebied / kwetsbare objecten)
- Opkomen bij opschaling naar GRIP 2 voor wateroverlast vanuit de beken/zijrivieren (fase rood of fase oranje met verwachte doorstijging naar fase rood en grote impact).

Het besluit een IAT in te richten wordt door de ROL genomen. Op basis daarvan worden de functionarissen benaderd. De waterpartijen zullen dit via de Meldkamer Water ZN laten plaatsvinden.

3.3 Leiding en coördinatie

Wanneer een beek of zijrivier een afvoer bereikt waarbij er wateroverlast dreigt (doorstijging na bereiken van code oranje), zal worden opgeschaald naar een Operationeel Kernoverleg (OKO) / Kernoverleg. Hierbij sluit bij voorkeur ook een liaison van Waterschap Limburg aan. Wanneer er daadwerkelijke wateroverlast optreedt, kan worden besloten om op te schalen middels de GRIP-structuur. In afstemming met het OKO / Kernoverleg kan de ROL dan besluiten op te schalen naar GRIP 2, afhankelijk van de situatie al dan niet met CoPI. Het besluit om op te schalen in de GRIP-structuur kan per veiligheidsregio verschillend zijn. De ROL kan daarnaast bij problematiek in een vroegtijdig stadium besluiten om eerder op te schalen en het besluit niet pas bij daadwerkelijke wateroverlast te nemen. Bij opschaling naar een ROT wordt dit uitgebreid met een liaison van Waterschap Limburg en Defensie (betreft standaard werkwijze binnen de VRLN). De taak van het ROT is het inventariseren van knelpunten en ondersteuning leveren aan gemeenten en andere relevante organisaties bij de knelpunten die zij ervaren. Daarnaast zal in geval van schaarste een voorstel in de prioritering van middelen worden gemaakt. Wanneer een beek of zijrivier dusdanig veel wateroverlast veroorzaakt binnen één gemeente, kan worden besloten om verder op te schalen naar GRIP 3. Wanneer deze zijrivier meerdere gemeenten aandoet en in meerdere gemeenten voor grootschalige wateroverlast zorgt (of zal gaan zorgen), kan de ROL in overleg met de voorzitter veiligheidsregio, opschalen naar GRIP 4.

3.3.1 Inrichten Commando Plaats Incident (CoPI)

Een hoogwater in een van de zijrivieren kan in de gebouwde omgeving veel schade aanrichten. Daarnaast is er, in vergelijking tot de Maas, vaak geen tijd meer om evacuaties door te voeren en zijn acute ontruimingen noodzakelijk. Een lokaal CoPI kan zorgen voor multidisciplinaire structuur in een getroffen gebied. Dit kan er voor zorgen dat er met meerdere CoPI's actief worden, omdat een rivier vaak meerdere gemeentes aandoet. De rol van het CoPI kan zich daarbij richten op (de beslissing tot-) ontruimingen en PRIO-1-meldingen welke door het Lokaal Actiecentrum (LAC) direct naar het CoPI toe worden gestuurd. Vanuit het CoPI kunnen noodzakelijke eenheden worden aangestuurd naar de locaties welke vanuit het LAC zullen worden aangeleverd. Het CoPI krijgt daarmee een grotere coördinerende rol, door eenheden in het gebied te verdelen en gebouwen te ontruimen. Contact met het ROT over deze acties is, in verband met informatiemanagement en het gezamenlijke beeld erg belangrijk. Regelmatig contact tussen de IM-CoPI en de IM-ROT is dan ook noodzakelijk. Bij de aflossing is er daarnaast extra aandacht nodig voor de verandering in werkwijze om zo verwarring tussen CoPI en ROT over de werkwijze te voorkomen.

3.4 Informatiemanagement

3.4.1 Informatiemanager ROT

De IMROT en liaison van Waterschap Limburg spelen, vanaf opschaling naar een OKO / Kernoverleg, een cruciale rol bij het duiden van hoogwatergerelateerde informatie. De IMROT betreft deze liaison intensief bij de beeldvorming en prognoses. De informatiemanagers van de veiligheidsregio's importeren relevante tabbladen uit de LCMS-activiteiten van de waterpartijen en maken gebruik van de beschikbare kaartlagen in LCMS (denk hierbij ook aan overstromings-/inundatiegebieden van de beken en zijrivieren¹). Daarnaast kan de IMROT van de VRZL gebruik maken van de multi-actielijsten voor een duiding van mogelijke probleemgebieden.

3.4.2 Waterschap Limburg

Tijdens een hoogwater situatie zal Waterschap Limburg een LCMS-activiteit aanmaken. In deze activiteit zal alle relevante multidisciplinaire informatie worden beschreven door de Informatiecoördinator (ICO) van Waterschap Limburg. Indien de veiligheidsregio's een LCMS-activiteit hebben aangemaakt, worden deze activiteiten door de ICO van het waterschap geïmporteerd in de eigen activiteit.

3.4.3 Verkenningseenheden en inspecteurs

Zowel Waterschap Limburg (vanaf dreigende wateroverlast) als de brandweer (bij feitelijke wateroverlast en GRIP-opschaling) sturen eenheden het veld in, om de situatie rondom wateroverlast in de beken en zijrivieren te verkennen en te monitoren. De inspecteurs van het waterschap staan hierbij onder leiding van de 'Leider Werkgebiedsteam' en de eenheden van de brandweer onder leiding van de Coördinator Verkenningseenheden (CVE). Overweeg tijdens een situatie van daadwerkelijke wateroverlast tot het koppelen van de Leider Werkgebiedsteam aan de CVE om zo effectief gebruik te kunnen maken van de capaciteit van elkaars eenheden. Om zorg te dragen voor een zo concreet mogelijke beeldvorming dienen de CVE en de IMROT af te stemmen over de resultaten in het veld. De bevindingen worden gedeeld in het ROT.

3.5 Crisiscommunicatie

Hoogwater wordt gekenmerkt door de betrokkenheid van zeer veel diensten, disciplines en burgers, die zowel informatie aanleveren als willen ontvangen. Afstemming van berichtgeving tot eenduidige voorlichting is essentieel teneinde het gehele bestrijdingsproces niet te frustreren. Totdat er een ROT wordt geformeerd, communiceert iedere discipline uitsluitend over het eigen domein. Tot het moment van opschaling mag het Waterschap feitelijkheden over zijn eigen taken eigenstandig communiceren. Daarnaast kunnen elkaars boodschappen versterkt worden door deze berichten te delen op sociale media en bijvoorbeeld (in het kader van risicocommunicatie) te verwijzen naar de handelingsperspectieven zoals verwoord op de website www.wachtnietopwater.nl De afstemming over communicatie kan plaatsvinden vanuit het OKO / Kernoverleg. Vanaf opschaling naar GRIP 2, wanneer het ROT wordt opgeroepen, ligt de centrale coördinatie van de crisiscommunicatie bij de veiligheidsregio. Waterschap Limburg ondersteunt het crisiscommunicatieproces van de veiligheidsregio en waar mogelijk zullen zij, overeenkomstig de reguliere afspraken, een communicatieliasion naar elke veiligheidsregio afvaardigen.

---

¹ De kaartlagen worden nog continue door ontwikkeld en zijn daarom nog aan verandering onderhevig. Informeer daarom altijd bij het waterschap welke datalagen het meest actueel zijn!

3.6 Evacuatie

Bij een extreme hoogwatersituatie, dient rekening te worden gehouden met een mogelijke evacuatie van verschillende gebieden. In beide veiligheidsregio's is hiervoor een generiek evacuatieplan beschikbaar (zie hiervoor bijlage M). Naast algemene uitgangspunten, beschreven in hoofdstuk 6, gelden voor de beken en zijrivieren ook een aantal specificaties ten aanzien van evacuatie.

3.6.1 Locaties voor verminderd zelfredzamen

Bij te verwachten hoge waterstanden moet vroegtijdig contact worden opgenomen met locaties waar zich verminderd zelfredzame personen bevinden. Naast de impact van het mogelijk moeten evacueren van deze verminderd zelfredzame personen, heeft hoogwater ook betrekking op de bereikbaarheid van de ziekenhuizen en woon- en zorginstellingen. De GHOR en Bevolkingszorg hebben een belangrijke functie in het in kaart brengen van de instellingen met verminderd zelfredzamen. Voor het in kaart brengen kunnen diverse kaartlagen in LCMS gebruikt worden en heeft de GHOR de beschikking over een lijst met mogelijk bedreigde zorglocaties. Na het in kaart brengen van zorgpartners, is ook de communicatie met zorgpartners van belang zodat zij vroegtijdig op de hoogte zijn en maatregelen kunnen treffen. Vanaf opschaling naar GRIP 2 zal de GHOR daarom proactief en communicatiegericht optreden naar zorgpartners. Vanuit Bevolkingszorg wordt het proces crisiscommunicatie opgestart welke van belang voor alle thuiswonenden (daarbij ook verminderd zelfredzamen – zie ook paragraaf 3.5).

3.6.2 Evacuatie van vee

Indien agrarische bedrijven met vee worden bedreigd, dient de evacuatie van vee te worden voorbereid. Dit is onmogelijk zonder intensieve samenwerking met de agrarische sector. Het vroegtijdig informeren van liaisons van de agrarische sector is van belang omdat enkele veehouderijen al in een vroeg stadium overlast zouden kunnen ondervinden van hoogwater. Bij het bereiken van 'fase rood / wateroverlast' dient door de IMROT de Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB) te worden geïnformeerd. De LLTB zal zelf de coördinatie voor deze evacuaties op zich nemen en hierbij de veiligheidsregio's informeren. Na opschaling naar GRIP 2 dient de ROL te bepalen of de liaisons van de agrarische sector (LLTB) worden uitgenodigd voor het ROT.

3.7 Samenhang hoogwater zijrivieren met de Maas

Wanneer er veel neerslag in een groter gebied valt, zullen meerdere waterlopen te maken krijgen met hoge waterstanden en hoogwater. Veel neerslag kan dan leiden tot zowel hoogwater in de Maas, als in de zijrivieren die uitmonden op de Maas. Wanneer zich een gelijktijdige situatie voordoet van hoogwater in de Maas én de zijrivieren, kan zich 'terugslag' voordoen. In dat geval kan de zijrivier haar water niet uitmonden in de Maas, waardoor het zich in de riviermonding ophoopt. Hierdoor ontstaat terugslag en zal de waterstand in de zijrivier zich stroomopwaarts verder ophogen. In de bijlagen is een overzicht opgenomen met alle watergangen die uitmonden in de Maas.

Wanneer zich een situatie van een afvoer in de Maas van meer dan 2.000 m³/s voordoet in combinatie met veel neerslag binnendijks en/of hoge waterstanden in de zijrivieren, dienen bovenstaande uitmondingen van zijrivieren in de Maas extra gemonitord te worden door de inspecteurs van Waterschap Limburg en de verkenningseenheden van de brandweer. Indien er problematiek ten aanzien van de afwatering wordt verwacht of gesignaleerd, dient door Waterschap Limburg (of indien geactiveerd het IAT - let op! Het team is nog niet geformaliseerd, zie paragraaf 6.2) in kaart te worden gebracht waar zich wateroverlast door terugslag zal gaan voordoen. Op basis hiervan kunnen (nood)maatregelen worden genomen of evacuaties worden gestart.

4. Scenario hoogwater Maas

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de werkwijze van de betrokken (crisis)organisaties bij een hoogwatersituatie in de Maas. Eerst wordt een toelichting gegeven op de begrippen afvoer en waterstand. Daarna worden de randvoorwaardelijke crisisbeheersingsprocessen toegelicht: melding en alarmering, op- en afschaling, leiding en coördinatie, informatiemanagement en crisiscommunicatie. Daarna komt de evacuatiestrategie voor de Maas aan bod, waarbij ook aandacht is voor kwetsbare- en risicovolle objecten. Tot slot wordt aandacht geschonken aan de stand van zaken van de Maaswerken.

4.2 Duiding afvoer en waterstanden

Voor het treffen van maatregelen zijn de begrippen (water)afvoer en waterstand van belang. De afvoer geeft de hoeveelheid water weer die per tijdseenheid door een rivier wordt afgevoerd en wordt uitgedrukt in m³/s. Voor de Maas stroomt het water Nederland binnen vanuit België en het referentiepunt voor de afvoer is locatie Sint Pieter. De waterstand geeft de hoogte van het water in een rivier weer en wordt uitgedrukt in (centi-)meter ten opzichte van NAP (cm + NAP). Langs de Maas zijn er 35 meetpunten waar de waterstanden worden gemeten. Rijkswaterstaat gebruikt de (verwachte) afvoer bij het referentiepunt Sint Pieter om de verwachte waterstanden bij zowel de meetpunten als bij de rivierkilometers te berekenen. De resultaten van deze berekening worden in het hoogwaterbericht van Rijkswaterstaat gepubliceerd.

De waterstand is direct gerelateerd aan de afvoer, die grotendeels wordt bepaald door gevallen neerslag, instroom van zijrivieren en het grondwaterpeil. Er zijn echter nog andere factoren die de hoogte van de waterstand kunnen beïnvloeden, zoals het vollopen van geulen en plassen, het strijken van stuwen, het plaatsen van zandzakken en andere lokale bijzonderheden.

Uitvoerders van te treffen bestrijdingsmaatregelen baseren hun acties daarom primair op basis van de (verwachte) waterstanden van het dichtstbij bovenstreams gelegen meetpunt, zodat gebiedsgerichte maatregelen tijdig kunnen worden getroffen. Voorbeelden van dergelijke maatregelen betreffen het sluiten van coupures door Waterschap Limburg, het dichtdraaien van spindels/afsluiters door gemeenten of het strijken van stuwen door Rijkswaterstaat.

Op basis van te verwachten waterstanden hebben gemeenten de kwetsbare objecten binnen hun grondgebied geïnventariseerd en een overzicht van te nemen maatregelen opgesteld. Ook Waterschap Limburg heeft in kaart gebracht bij welke waterstanden acties noodzakelijk zijn. Deze maatregelen zijn uitgewerkt in de draaiboeken van gemeenten, het geautomatiseerd draaiboek calamiteitenbestrijding (GDC) van Waterschap Limburg en de multidisciplinaire actielijst (VRZL). Ook is bekend bij welke waterstanden de gesloten dijktrajecten om kernen van dorpen en steden niet meer bereikbaar zijn.

Door de grote verschillen in waterstanden tussen de verschillende gemeenten in Limburg, is het voor de mono- en multidisciplinaire crisisorganisaties noodzakelijk om gebruik te maken van één leidend referentiepunt. Voor het bepalen van het moment en niveau van opschaling wordt daarom primair gekeken naar de afvoer in m³/s bij Sint Pieter.

4.3 Melding & alarmering / op- en afschaling

4.3.1 Melding (hoogwaterberichtgeving)

Rijkswaterstaat monitort continu de afvoer van de Maas bij St. Pieter in Maastricht. Bij een verhoogde afvoer waarbij een afvoer van 800 m³/s in de verwachting ligt, informeert Rijkswaterstaat reeds belanghebbenden. Zodra de Maas een afvoer van 800 m³/s heeft bereikt, start Rijkswaterstaat de hoogwaterberichtgeving. Dit betekent voor de veiligheidsregio's dat de meldkamer brandweer van de Gemeenschappelijke Meldkamer Limburg vanaf 800 m³/s per mail statusberichten ontvangt met daarin de actuele en verwachte afvoer. Bij een afvoer van 1.500 m³/s start Rijkswaterstaat met de hoogwaterberichtgeving waarin naast de afvoerverwachting ook de verwachte waterstanden per meetpunt zijn opgenomen.

Voor een standaard hoogwatersituatie geldt dat de hoogwaterberichtgeving verschijnt conform onderstaand schema. In het schema is weergegeven welke berichten Rijkswaterstaat verstuurt, wat de frequentie van de hoogwaterberichtgeving is en welke (landelijke) kleurfasering daarbij hoort.

Afvoer Sint Pieter bereikt	Type bericht van RWS (Convenant Rijkswaterstaat en de Limburgse veiligheidsregio's)	Kleurfasering landelijk (Landelijk draaiboek hoogwater en overstromingsdreiging)
800 m ³ /s	Start statusberichtgeving	Groen
1000 m ³ /s	Attending	
1250 m ³ /s	Voorwaarschuwing	Geel
1500 m ³ /s	Alarmering Hoogwaterbericht 2 x per dag	
2000 m ³ /s	Hoogwaterbericht 3 x per dag	Oranje
2600 m ³ /s	Hoogwaterbericht 4 x per dag	Rood

4.3.2. Alarmering

Zodra de Gemeenschappelijke Meldkamer Limburg (GMK-L) de attending van 1.000 m³/s van Rijkswaterstaat ontvangt, wordt de Calamiteitencoördinator (CaCo) van de GMK-L geïnformeerd. Wanneer een afvoer van 1.250 m³/s St. Pieter wordt bereikt, alarmeert de Meldkamer Brandweer (MKB) volgens procedure de IMROT van beide veiligheidsregio's en de Officieren van Dienst Bevolkingszorg (OvD-Bz's) van alle Maasgemeenten.

Bereikte afvoer	Functionarissen te alarmeren in VRZL	Functionarissen te alarmeren in VRLN
1000 m ³ /s	CaCo	
1250 m ³ /s St. Pieter	IM-ROT OvD-Bz Westelijke Mijnstreek OvD-Bz Maastricht-Heuvelland	IM-ROT Alle OvD-Bz's Maasgemeenten

Na alarmering neemt de IMROT contact op met de Operationeel Leider van Rijkswaterstaat en de incidentenwacht van Waterschap Limburg (zie de IM-instructie). De verkregen informatie wordt voor elke regio apart in de voorbereide LCMS-activiteit hoogwater verwerkt. Ook worden relevante functionarissen van de crisisorganisatie door de IMROT geïnformeerd. Bij verdere stijging van de afvoer alarmeert de GMK-L crisisfunctionarissen van beide veiligheidsregio's conform het alarmeringsschema in de meldkamerinstructie (zie bijlage B en C). Als de afvoer blijft stijgen, zullen de daaropvolgende alarmeringen van Rijkswaterstaat op dezelfde wijze door de IMROT worden verwerkt in LCMS.

Bij een afvoer van 1.500 m³/s bij St. Pieter worden verschillende functionarissen gealarmeerd, waaronder de CaCo, IMROT, Regionaal Operationeel Leider (ROL), en het Hoofd Crisiscommunicatie (HCC). Deze vier functionarissen vormen samen het OKO / Kernoverleg en dienen bij het bereiken van 1.500 m³/s bij St. Pieter afstemming met elkaar te zoeken over het verdere verloop van het hoogwater. De Operationeel Leider van Rijkswaterstaat wordt gevraagd om deel te nemen aan het overleg of om vooraf duiding te verschaffen. Het doel van het afstemmingsoverleg is beeldvorming, het identificeren van knelpunten, nagaan of de belangrijke stakeholders zijn geïnformeerd en bepalen of opschaling naar GRIP 2 noodzakelijk is als verdere doorstijging wordt verwacht.

4.3.3. Opschaling

Voor een standaard hoogwatersituatie geldt dat er conform onderstaand schema wordt opgeschaald. De opschaling is gekoppeld aan vooraf bepaalde afvoeren bij Sint Pieter. Indien noodzakelijk kan van deze standaard opschaling gemotiveerd worden afgeweken. Denk bijvoorbeeld aan vroegere opschaling in situaties dat er zeer veel neerslag wordt verwacht en de afvoeren van de Maas en/of het bekensysteem al zijn verhoogd. Een overzicht van de alarmeringen bij de fases is opgenomen in het GMK-blad (zie bijlagen B en C).

Afvoer Sint Pieter	Type bericht van RWS (Convenant RWS – Limburgse Veiligheidsregio's)	GRIP	Kleurfasering landelijk (Landelijk draaiboek hoogwater en overstromingen)
800 m ³ /s	Start statusberichtgeving	0	Groen
1000 m ³ /s	Attendering		Geel
1250 m ³ /s	Voorwaarschuwing		
1500 m ³ /s	Alarmering - Hoogwaterbericht 2 x per dag		
2000 m ³ /s	Hoogwaterbericht 3 x per dag	2	Oranje
2600 m ³ /s	Hoogwaterbericht 4 x per dag	4	Rood

Opschaling veiligheidsregio

Zodra Rijkswaterstaat meldt dat de afvoer bij Sint Pieter 2.000 m³/s heeft bereikt, wordt de IMROT van beide veiligheidsregio's gealarmeerd. Deze zoekt telefonisch contact met de meldkamer en geeft door of de ROL besloten heeft op te schalen naar GRIP 2. De richtlijn die de ROL kan aanhouden om op te schalen naar GRIP 2 is de verwachting dat binnen 12 uur na het bereiken van 2.000 m³/s bij St. Pieter doorstijging naar 2.250 m³/s wordt bereikt. Na alarmering van GRIP 2 worden de gealarmeerde crisisteam aangevuld met de liaisons van Rijkswaterstaat en Waterschap Limburg.

Conform alarmeringstabel wordt GRIP 4 gealarmeerd zodra een afvoer van 2.600 m³/s wordt bereikt. In de praktijk zal hier een advies van het ROT aan de voorzitter veiligheidsregio aan voorafgaan.

Opschaling politie met een Stafsectie Politiezorg

Bij opschaling naar GRIP 2 schaal de politie op met een stafsectie politiezorg, bestaande uit een Algemeen Commandant Politiezorg (ACP), Hoofd Informatie, Hoofd Ondersteuning en eventueel meerdere taakcommandanten operatiën, waarbij gebruik wordt gemaakt van het potentieel van de Staf Grootchalig en Bijzonder Optreden (SGB0). De ACP in het ROT kan een buddy aanwijzen ten behoeve van de aansturing van deze stafsectie politie (de SGB0 taakorganisatie). Om hen vroegtijdig te betrekken wordt vanaf 1.500 m³/s het Regionaal Conflict en Crisisbeheersing Bureau (RCCB) geïnformeerd.

Opschaling Rijkswaterstaat

Afvoer St. Pieter	Berichtgeving door	Leiding en Coördinatie RWS
Aanloop tot 800 m ³ /s	Team Expertise Maas (TEM) in samenwerking met WMCN	Operationeel Leiders RWS
800 - 1.500 m ³ /s	Meldkamer Water ZN in overleg met Operationeel Leiders	Operationeel Leiders RWS
1.500 - 2.000 m ³ /s	WMCN in samenwerking met Team Expertise Maas (TEM)	Operationeel leiders RWS
> 2.000 m ³ /s	WMCN in samenwerking met Team Expertise Maas (TEM)	Crisisteam RWS (CT RWS)

Opschaling Waterschap Limburg

Bij een afvoer van >1.250 m³/s in combinatie met een verwachte doorstijging wordt de dijkwachtenorganisatie in werkgebied Noord opgestart en bij >1.750 m³/s in werkgebied Zuid. Verdere opschaling van Waterschap Limburg is te vergelijken met de crisisstructuur binnen de veiligheidsregio. Richtlijn voor het Waterschap Operationeel Team (WOT) is dat deze wordt geactiveerd bij een afvoerprognose van >2.000 m³/s bij St. Pieter en de crisisorganisatie van Waterschap Limburg wordt opgeschaald naar coördinatiefase 2. Bij een prognose van >2.600 m³/s wordt er opgeschaald naar coördinatiefase 3 en met een Waterschap Beleidsteam (WBT).

Opschaling Impact Analyse Team (IAT)

Het Impact Analyse Team behelst een team specialisten waarvan men voornemens is deze in te zetten na het behalen van bepaalde criteria van waterhoogtes bij hoogwater. Het team is echter nog niet geformaliseerd, op het moment van schrijven wordt het team geformeerd. Stem daarom altijd met betrokken organisaties af over de mogelijkheid tot activatie. De ROL('s) van de betreffende veiligheidsregio('s) nemen/neemt hiertoe het initiatief. Onderstaande betreffen de kaders voor het formeren van het team bij hoogwater Maas en betreft enkel een advies op basis van beschikbaarheid. Zie hoofdstuk 6.2 voor de nadere invulling en exacte taakbeschrijving van het team.

Er wordt geadviseerd om het IAT te laten formeren bij het bereiken van de volgende afvoerwaarden:

- Opkomen bij het bereiken van een afvoer van 1.750 m³/s bij Sint Pieter (IAT actief bij 2.000 m³/s), met een verwachte doorstijging naar minimaal 2.250 m³/s binnen twaalf uur.
- Opkomen bij opschaling naar GRIP 2 voor wateroverlast vanuit de Maas.

Het besluit een IAT in te richten wordt door de ROL genomen. Op basis daarvan worden de functionarissen benaderd. De waterpartijen zullen dit via de Meldkamer Water ZN laten plaatsvinden.

4.3.4 Afschaling

Afschalen van de opgeschaalde teams gebeurt pas indien:

- De hoogwatergolf de laatste gemeente, gemeente Sittard-Geleen, in de VRZL, is gepasseerd;
- De hoogwatergolf de laatste gemeente, gemeente Mook en Middelaar, in de VRLN is gepasseerd;
- Er vastgesteld is dat er geen tweede hoogwatergolf komt;
- Er overdracht heeft plaatsgevonden naar de reguliere organisaties, er een plan voor de nafase is opgesteld én er geen behoefte meer is vanuit de individuele gemeenten, kolommen of waterpartijen aan multidisciplinaire samenwerking en/of ondersteuning.

Bij de afschaling van de informatieverstrekking en crisiscommunicatie moet er rekening mee worden gehouden dat het enkele dagen duurt voordat de hoogwatergolf beide regio's heeft verlaten:

- Zuid-Limburg: afschalen bij daling tot onder 800 m³/s bij Stevensweert;
- Limburg-Noord: afschalen bij daling tot onder 800 m³/s bij Mook.

Wanneer de 800 m³/s bij Mook en Middelaar wordt bereikt, zal er ook een bericht vanuit Rijkswaterstaat worden gestuurd, dat de hoogwaterberichtgeving zal worden gestopt.

4.4 Leiding en coördinatie

4.4.1 Regionaal Operationeel Team (ROT)

Wanneer de Maas een afvoer van 2.000 m³/s bereikt bij St. Pieter en de ROL hierop besluit om op te schalen naar GRIP 2, komt het ROT bij elkaar. Dit besluit kan per veiligheidsregio verschillend zijn. Ook kan de ROL vanwege de ernst of complexiteit van de situatie in een eerder stadium besluiten op te schalen en het besluit niet pas bij 2.000 m³/s te nemen. De ROT's worden uitgebreid met liaisons van Rijkswaterstaat, Waterschap Limburg en Defensie. De taak van het ROT is:

- Het inventariseren van knelpunten en ondersteuning leveren aan gemeenten en andere relevante organisaties bij de knelpunten die zij ervaren;
- Een voorstel in de prioritering van middelen maken in geval van schaarste;
- Verzorgen crisiscommunicatie (in samenwerking met gemeenten);
- De prognoses van de waterstanden uit de hoogwaterberichtgeving vertalen naar realistische scenario's en eventueel te treffen of voor te bereiden maatregelen met behulp van de inundatiekaartlagen, gemeentelijke draaiboeken en actielijst.
- Bij GRIP-4 opschaling het adviseren van het RBT over crisiscommunicatie en te treffen maatregelen zoals evacuatie.

Als adviesorgaan over de te verwachten impact op een gebied kan het ROT gebruik maken van het IAT wanneer deze is geactiveerd (zie 4.3.3 - let op! Het team is nog niet geformaliseerd).

4.4.2 Te overwegen coördinatiestrategie

De Maas stroomt achtereenvolgens door zeventien Limburgse gemeenten, waardoor bij een hoogwatersituatie in de Maas impact in meerdere gemeenten te verwachten is. De mate van deze impact, de omstandigheden en de specifieke knelpunten en vraagstukken zullen echter per gemeente verschillen. Hierdoor kan het voor een ROT een haast onmogelijke opgave zijn om het overzicht te behouden, laat staan om op lokaal niveau maatwerk te leveren. Bovendien hebben de gemeentelijke organisaties zelf de meeste kennis over het eigen gebied.

Om recht te doen aan deze (lokale) omstandigheden, kan gekozen worden voor een strategie van centrale regie/coördinatie bij het ROT c.q. RBT, met duidelijke mandaten voor burgemeesters om lokaal op te kunnen treden. Zo kunnen burgemeesters zelf voorstellen doen voor het opstellen van noodverordeningen, bepalingen en afbakening van te evacueren gebieden, waarbij deze besluiten wel steeds bekrachtigd dienen te worden door de voorzitter veiligheidsregio. Dit laatste, bekrachtiging van maatregelen in het RBT, is noodzakelijk om zo centrale regie te behouden en ook afstemming tussen gemeenten te kunnen blijven borgen. Met deze vorm van decentralisatie wordt het eenvoudiger om lokaal naar bevind van zaken en op basis van lokale kennis invulling te geven aan maatregelen. Deze strategie zal voornamelijk in Limburg-Noord uitkomst kunnen bieden, aangezien Limburg-Noord maar liefst twaalf Maasgemeenten kent.

4.4.3 Vergaderklok

Voor de hoogwaterfasen oranje en rood geldt een vergaderklok omdat de voorspellingen van Rijkswaterstaat op vaste momenten worden gegeven conform het convenant hoogwaterberichtgeving. Hierbij dient in acht te worden genomen dat deze vergaderklok een richtlijn is en de ROL hiervan gemotiveerd kan afwijken. Wanneer wordt besloten een IAT in te stellen (let op! Het team is nog niet geformaliseerd, zie paragraaf 6.2), zullen de tijden van de vergaderklok moeten worden aangepast. In onderstaande vergaderklok zijn de tijden aangegeven waarop wordt vergaderd.

Afvoer Sint Pieter	GRIP	Fase	Tijdstippen VRZL en VRLN			
			Berichtgeving	Gemeenten (TBz) vergadering	ROT vergadering	RBT vergadering
800 m ³ /s	0	Groen	-	Naar eigen inzicht gemeente	Geen ROT	Geen RBT
1000 m ³ /s		Geel				
1250 m ³ /s						
1500 m ³ /s			08.00 20.00			
2000 m ³ /s	2	Oranje	08.00 14.00 20.00	08.30 14.30 20.30	09.30 15.30 21.30	10.30 Overleg 22.30 OL + VzVr + betrokken Bgm's
2600 m ³ /s	4	Rood	08.00 14.00 20.00 02.00	08.30 14.30 20.30 02.30	09.30 15.30 21.30 03.30	10.30 16.30 22.30 04.30

4.5 Informatiemanagement

4.5.1 Informatiemanager ROT

Vanaf het moment dat GRIP 2 wordt afgekondigd, functioneert informatiemanagement volgens de reguliere procedures van de GRIP-structuur, met vier bijzonderheden:

1. De IMROT maakt gebruik van de voorbereide LCMS-activiteiten voor hoogwater om de informatiebehoefte voor de beeldvorming te structureren.
2. De liaisons van Rijkswaterstaat en Waterschap Limburg (en indien geactiveerd het Impact Analyse Team) spelen een cruciale rol bij het duiden van hoogwater gerelateerde informatie. Onder leiding van de ROL, betreft de IMROT de liaisons en eventueel het IAT (let op! Het team is nog niet geformaliseerd, zie paragraaf 6.2) en/of de CVE daarom intensief bij de beeldvorming.
3. Rijkswaterstaat en Waterschap Limburg werken conform de netcentrische werkwijze in LCMS. Elke organisatie maakt een eigen incident aan in LCMS waarin de tabbladen van de andere partijen worden geïmporteerd (informeer elkaar hierover!). De IMROT's en ICO's spelen een cruciale rol in het monitoren van elkaars activiteiten en het detecteren van discrepanties. Ook drinkwaterleidingmaatschappij (WML) werkt netcentrisch via LCMS en kan impact van de hoogwatersituatie ondervinden. Indien dat het geval is, wordt ook de LCMS-activiteit van WML geïmporteerd.
4. Er is veel impact bij vitale partners te verwachten. De informatiemanagers van beide veiligheidsregio's stemmen af over het contact met partners (dit behelst voornamelijk afspraken over het informeren van gezamenlijke partners als Enexis/Gasunie). Overweeg bij opschaling het inschakelen van één extra informatiemanager of -coördinator die namens beide regio's regelmatig een belronde maakt richting partners om eventuele knelpunten vroegtijdig te inventariseren. Richtlijn: bij beginfase incident ligt de regie bij Limburg-Noord (i.v.m. grote drukte in Zuid-Limburg) en na bereiken piek Echt-Susteren ligt de regie bij Zuid-Limburg.

Om de hoogwatersituatie te kunnen duiden kan de IMROT gebruik maken van de volgende hulpmiddelen:

- Inundatiefilmpjes (Deze mogen uitsluitend worden gebruikt als deze worden geduid door deskundigen uit de waterkolom/IAT - let op! Het team is nog niet geformaliseerd, zie paragraaf 6.2);
- Inundatiekaartlagen van de Maas (RWS) en de grootste beken en zijrivieren (WL), die in LCMS staan. Naar aanleiding van het hoogwater in 2021 zijn deze inundatiekaarten nog continue in ontwikkeling. Vraag daarom bij aanvang van de werkzaamheden naar de meest actuele kaartlagen en zorg dat deze in LCMS worden opgenomen;
- Multidisciplinaire Informatiekaart (MIK) hoogwater;
- Multidisciplinaire actielijsten (VRZL)
- Draaiboeken van gemeenten;
- Live beelden van helikopters, drones of andere camera's. Hierbij is de interpretatie van beelden ten aanzien van doorbraken of andere noodsituaties uitsluitend voorbehouden aan locatiebekende areaaldeskundigen;

Suggestie: Waterschap Limburg maakt gebruik van een programma om de status van dijktrajecten weer te geven: Continu Inzicht Waterkeringen (CIW). Overleg met de liaison van WL of het gebruiken/ weergeven van dit systeem mogelijk is.

4.5.2 Werkwijze bevolkingszorg Limburg-Noord

Op het moment dat regionaal wordt opgeschaald naar GRIP 2, wordt in iedere gemeente een Team Bevolkingszorg (TBz) geactiveerd, welke na iedere vergadering een situatierapportage (sitrap) naar de sectie bevolkingszorg in het ROT stuurt. De sectie bevolkingszorg in het ROT verwerkt de informatie van de sitraps van de gemeenten tot een gezamenlijk beeld bevolkingszorg. Ook het IAT (let op! Het team is nog niet geformaliseerd, zie paragraaf 6.2) verkrijgt deze informatie vanuit de sectie Bz om deze onderdeel te kunnen laten zijn in de advisering en het scenariodenken. In deze updates worden minimaal de volgende onderdelen vermeld:

- Knelpunten in de gemeenten;
- Verwachte situatie.

De sitraps worden daarnaast door de sectie bevolkingszorg per gemeente opgeslagen in het LCMS. De sectie bevolkingszorg zal worden aangevuld met de HTO- Informatiemanagement, die normaliter in het TBz zitting neemt. In het TBz neemt de LCMS-medewerker de rol van HTO-Informatiemanager op zich.

4.5.3 Werkwijze bevolkingszorg Zuid-Limburg

Op het moment dat regionaal wordt opgeschaald naar GRIP 2, dient iedere betrokken gemeente lokaal op te schalen en periodieke sitraps te sturen naar de sectie Bevolkingszorg in het ROT. Het format voor deze sitrap is te vinden in LCMS en bijlage G. De sectie bevolkingszorg in het ROT verwerkt de informatie uit de sitraps van de gemeenten tot een gezamenlijk beeld bevolkingszorg. Ook het IAT (let op! Het team is nog niet geformaliseerd, zie paragraaf 6.2) krijgt deze informatie vanuit de sectie Bz om deze onderdeel te kunnen laten zijn in de advisering en het scenariodenken. In deze updates worden minimaal de volgende onderdelen vermeld:

- Knelpunten in de gemeenten;
- Verwachte situatie.

4.6 Crisiscommunicatie

Hoogwater wordt gekenmerkt door de betrokkenheid van zeer veel diensten, disciplines en burgers, die zowel informatie aanleveren als willen ontvangen. Afstemming van berichtgeving tot eenduidige voorlichting is essentieel teneinde het gehele bestrijdingsproces niet te frustreren.

Totdat er een ROT wordt geformeerd, communiceert iedere discipline uitsluitend over het eigen domein. Wel kunnen elkaars boodschappen versterkt worden door deze berichten te delen op sociale media en bijvoorbeeld (in het kader van risicocommunicatie) te verwijzen naar de handelingsperspectieven zoals verwoord op de website www.wachtnietopwater.nl. Vanaf opschaling naar GRIP 2, wanneer het ROT wordt opgeroepen, ligt de centrale coördinatie van de crisiscommunicatie bij de veiligheidsregio. Dat betekent dat alle crisiscommunicatie in nauwe afstemming met de ketenpartners plaatsvindt. Rijkswaterstaat en Waterschap Limburg ondersteunen het crisiscommunicatie-proces van de veiligheidsregio en zullen waar mogelijk en indien noodzakelijk geacht een communicatieliason per veiligheidsregio afvaardigen. Alle partners die voor hun eigen discipline willen communiceren dienen hun boodschap vooraf af te stemmen met de veiligheidsregio, om te borgen dat dit in lijn ligt met de gewenste communicatiestrategie zoals die door de veiligheidsregio's is bepaald.

4.6.1 Communicatielijnen veiligheidsregio en gemeenten

Situatie VRLN:

- De veiligheidsregio communiceert over de regionale boodschap met betrekking tot het situationeel beeld / waterstanden en de actuele stand van zaken (de overkoepelende ramp). Daarnaast verzorgt de veiligheidsregio de regionale persconferenties en worden Q&A's voor gemeenten opgesteld die lokaal kunnen worden aangevuld en via de gemeentelijke kanalen worden gepubliceerd.
- Gemeenten communiceren via hun eigen kanalen de specifieke lokale boodschap met concrete informatie voor de lokale bevolking aangevuld met een handelingsperspectief (o.a. de te evacueren gebieden en lokale verwachtingen c.q. afwijkingen van het regionale beeld)
- Aandachtspunt hierbij is dat deze verdeling veel samenwerking vraagt tussen de gemeenten en de veiligheidsregio. Ook vereist deze aanpak bij beide partijen voldoende communicatiecapaciteit en -competenties.

Situatie VRZL:

- De veiligheidsregio communiceert centraal over de actuele situatie, over de algemeen geldende handelingsperspectieven en over de te evacueren gebieden en verwijst in al haar uitingen naar de website waar alle informatie bij elkaar komt.
- Gemeenten in Zuid-Limburg communiceren over specifieke lokale problemen/afspraken in lijn met de regionale strategie;
- Tijdens de crises is er voortdurend afstemming tussen de VRZL en de gemeenten. Vanwege vaak overbelasting en capaciteitsproblemen van de gemeenten wordt gekozen voor een centrale aanpak.

Risicocommunicatie

Eenduidigheid voor de burgers staat centraal bij de communicatieaanpak. Men moet vooraf weten waar men de juiste informatie kan terugvinden. Hier moet onder andere ook in de risicocommunicatie naar worden verwezen. Gemeenten, de waterpartners en de veiligheidsregio's hebben op basis van de samenwerking in het project Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL) bepaald dat in het kader van risicocommunicatie standaard wordt verwezen naar de website www.wachtnietopwater.nl. Hier is alle relevante informatie verzameld ten aanzien van de handelingsperspectieven in de fases voorafgaand, tijdens en na afloop van hoogwater. Uitgangspunt in de risicocommunicatie is dat ten tijde van een crisissituatie de Veiligheidsregio (in samenwerking met gemeenten) de regierol heeft en zij verantwoordelijk is voor de communicatie over de aanpak van de crisis, de te nemen maatregelen en het handelingsperspectief voor de burgers.

4.6.2 Communicatielijnen veiligheidsregio en waterpartners

Waterschap Limburg en Rijkswaterstaat communiceren tot opschaling naar GRIP 2 over hun eigen verantwoordelijkheden, taken en maatregelen. Daar waar het gaat om het geven van handelingsperspectief richting de burger is goede afstemming met de veiligheidsregio's noodzakelijk.

Afhankelijk van de acute noodzaak van het nemen van maatregelen door burgers kunnen door beide veiligheidsregio's diverse middelen worden ingezet. De inzet van calamiteitenzender L1 is waardevol om burgers voortdurend een actuele update over de stand van zaken en duiding van de ernst van de situatie te kunnen geven. Wanneer er een onmiddellijke dreiging is waardoor acute maatregelen getroffen moeten worden kan afhankelijk van het te geven handelingsperspectief NL-alert of het WAS-palen-systeem worden ingezet. Ook een combinatie van beide is mogelijk. Een belangrijk aandachtspunt bij het activeren van de WAS-Palen is het daarbij horende handelingsperspectief.

De waterpartners zorgen voor de inhoudelijke expertise voor de communicatieboodschappen ten aanzien van waterstanden, prognoses, toestand op de waterwegen en de staat van de dijken. De veiligheidsregio heeft de regie in de communicatie over de inzet van hulpdiensten en handelingsperspectieven van de burger. Goede afstemming tussen de communicatieadviseurs van de bij de crisis betrokken partijen is daarom essentieel.

4.7 Evacuatie

Bij een hoogwatersituatie waarbij gebieden worden bedreigd, dient rekening te worden gehouden met een mogelijke evacuatie van verschillende gebieden. In beide veiligheidsregio's is een generiek evacuatieplan beschikbaar (zie bijlage M). Naast algemene uitgangspunten, beschreven in hoofdstuk 6, gelden er voor de Maas ook een aantal specificaties ten aanzien van evacuatie.

4.7.1 Locaties voor verminderd zelfredzamen

Bij te verwachten extreem hoge waterstanden moet vroegtijdig contact worden opgenomen met locaties waar zich verminderd zelfredzame personen bevinden. Dit betreffen bij te verwachten extreem hoge waterstanden onder andere het Maastricht UMC+ en het VieCuri MC in Venlo. Naast de impact van het mogelijk moeten evacueren van de verminderd zelfredzame personen, heeft hoogwater ook betrekking op de bereikbaarheid van de ziekenhuizen en woon- en zorginstellingen. Ondanks de verbeteringen van de waterkeringen door de Maaswerken, waardoor het water deze ziekenhuizen en woon- en zorginstellingen pas bij extreem hoge waterstanden zou kunnen bereiken, is het vroegtijdig opstarten van communicatie met deze partijen noodzakelijk, juist omdat er bij extreme waterstanden achtereenvolgens meerdere probleemgebieden zullen ontstaan. De GHOR en Bevolkingszorg hebben een belangrijke functie in het in kaart brengen van de locaties met verminderd zelfredzamen. Voor het in kaart brengen kunnen diverse kaartlagen in LCMS gebruikt worden en heeft de GHOR Zuid-Limburg de beschikking over een lijst met mogelijk bedreigde zorglocaties. Na het in kaart brengen van zorgpartners, is ook de communicatie met zorgpartners van belang zodat zij vroegtijdig op de hoogte zijn en maatregelen kunnen treffen. Vanaf opschaling naar GRIP 2 zal de GHOR daarom proactief en communicatiegericht optreden naar zorgpartners. Tevens is vanuit Bevolkingszorg het proces crisiscommunicatie van belang voor alle thuiswonenden (verminderd zelfredzamen). Zie ook paragraaf 4.6.

4.7.2 Evacuatie van vee

Indien agrarische bedrijven met vee worden bedreigd door hoogwater, dient de evacuatie van vee te worden voorbereid. Dit is onmogelijk zonder intensieve samenwerking met de agrarische sector. Het vroegtijdig informeren van liaisons van de agrarische sector is van belang omdat enkele veehouderijen al in een vroegtijdig stadium overlast zouden kunnen ondervinden van hoogwater. Vanaf 800 m³/s wordt de LLTB al meegenomen in de berichtgeving van Rijkswaterstaat. Bij het bereiken van 1500 m³/s St. Pieter dient door de IMROT's van beide veiligheidsregio's de Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB) nogmaals te worden geïnformeerd. De LLTB zal zelf de coördinatie voor deze evacuaties op zich nemen en hierbij de veiligheidsregio's informeren. Na opschaling naar GRIP 2 dient de ROL te bepalen of de liaisons van de agrarische sector (LLTB) worden uitgenodigd voor het ROT.

4.7.3 BRZO-bedrijven

Er bevindt zich in beide veiligheidsregio's een aantal BRZO-bedrijven in het effectgebied van het hoogwater. Deze inrichtingen bevinden zich op locaties waar de Maas bij bepaalde (extreem hoge) waterstanden mogelijk zal overlopen. Het betreft de volgende inrichtingen:

- Waterzuiveringsinstallatie Chemelot (Sittard-Geleen);
- Solvay (Herten);
- Broekman Logistics (Venlo);
- Varo Energy (Roermond) en in het verlengde het Designer Outlet Roermond;
- Jewagas (Wanssum).

De secties brandweer dienen vanaf een afvoer van 2.600 m³/s de situaties van bovenstaande bedrijven te monitoren.

4.7.4 Inrichten Commando Plaats Incident (CoPI)

Een hoogwatersituatie in de Maas kan een groot aantal aan evacuaties met zich meebrengen. De beslissing tot deze evacuaties ligt bij het RBT. Deze evacuaties behelzen ter plaatse coördinatie. Er kan in dat geval gekozen worden om een centraal gelegen CoPI in te richten (voor de VRZL is dit bijvoorbeeld het MECC) om de evacuaties operationeel te coördineren. Ook kan er voor worden gekozen om bij specifieke objecten (bijvoorbeeld het VieCuri) een lokaal CoPI op te richten om evacuatie te coördineren. De verbinding tussen het ROT en het CoPI dient in stand te worden gehouden tussen de IM-CoPI en IM-ROT om in het ROT het centrale beeld rondom de evacuaties te kunnen leiden.

4.8 Isolatie van gebieden

4.8.1 Uitwerking dijkverbeteringsmaatregelen Maas

Dankzij de Maaswerken is de hoogwaterbescherming ten aanzien van de Maas verbeterd. De risicogebieden lopen nu pas bij extreem hoge waterstanden onder water, waar dit vroeger al in een eerder stadium kon gebeuren. De komende jaren wordt de bescherming nog beter, aangezien nog langere tijd aan de Maaswerken wordt gewerkt. Deze Maaswerken brengen echter nieuwe operationele aandachtspunten met zich mee.

4.8.2 Isolatie

Door de Maaswerken zullen bepaalde steden en dorpen in het geval van hoogwater pas bij een hogere afvoer overstromen, maar worden dorpen of steden in een vroeger stadium van de buitenwereld afgesloten doordat het overtollige Maaswater naar omliggende weilanden, die als uiterwaarden dienen, wordt afgevoerd en toegangswegen overstromen. De betreffende gebieden zijn te vinden in de gemeentelijke draaiboeken en de actielijsten. Het is noodzakelijk om vroegtijdig de dorpen of steden die worden geïsoleerd hierover te informeren. Door vroegtijdig crisiscommunicatie op te starten, zijn inwoners op tijd geïnformeerd en worden ze niet verrast. Daarnaast kan hierdoor vrijwillige evacuatie worden gestimuleerd. Een bijbehorend aandachtspunt is het zorgen voor mogelijkheden om het gebied alsnog te kunnen verlaten, ook na het onderlopen van de weilanden. De hulp van Defensie met (vervoers-)middelen om te evacueren zou hier uitkomst kunnen bieden. Een vroegtijdige aanvraag door de RMOA is daarvoor noodzakelijk. Door Defensie wordt de aanvraag van de RMOA landelijk gecoördineerd. Zo wordt de capaciteit over meerdere veiligheidsregio's evenredig verdeeld, mochten er meerdere regio's in een hoogwatersituatie zitten of er sprake zijn van andere situaties waarbij de inzet van Defensie gewenst is.

4.9 Achtereenvolgende aandachtsgebieden

Indien er zeer hoge afvoeren worden bereikt zullen meerdere gebieden achtereenvolgens overstromen. Hierdoor moet vooraf gedacht worden aan voldoende capaciteit voor evacuaties in meerdere gemeentes. Er dient daarom vanaf opschaling naar GRIP 4 aandacht te worden besteed aan bijstands aanvragen voor materieel en personeel voor evacuaties. Naast bijstand dient ook aandacht te worden besteed aan vroegtijdige crisiscommunicatie zodat vanuit de bevolking al kan worden gestart met 'vrijwillige evacuatie', het verplaatsen van vee, materiaal en voertuigen.

4.9.1 Concluderende actiepunten ten aanzien van aandachtsgebieden

- Vroegtijdig herkennen van te verwachten hoge afvoeren en daarop anticiperen middels scenario-denken.
- Vroegtijdig de RMOA laten informeren naar mogelijkheden van pendelvervoer in geval van isolatie van gebieden.
- Vroegtijdig informeren en betrekken van de GHOR en Bevolkingszorg indien een overstroming of dijkdoorbraak wordt verwacht. Indien evacuatie noodzakelijk is, dienen zowel de niet-zelfredzame personen vroegtijdig te worden geïnventariseerd, maar dient ook communicatie met zorginstellingen en ziekenhuizen over onder andere bereikbaarheid vroegtijdig te worden opgestart.
- Vroegtijdig opstarten van crisiscommunicatie en deze afstemmen met buurtraden, gemeentes en ketenpartners.

5. Scenario falen kering en poldereffecten

5.1 Inleiding

Via het hoogwaterbeschermingsprogramma zijn in de loop der tijd dijken aangelegd die Limburg moeten beschermen tegen hoogwatersituaties. Voor de toegankelijkheid van gebieden bestaan in normale omstandigheden vele openingen (bijv. toegangswegen en -paden) in deze dijken, die bij dreigend hoogwater gesloten moeten worden. Al voor het bereiken van de maatgevende afvoer, zijn aanvullende preventieve maatregelen nodig om de waterkerende functie adequaat te kunnen vervullen. Deze maatregelen zijn als acties opgenomen in de draaiboeken van gemeenten, Rijkswaterstaat, Waterschap Limburg en in de multidisciplinaire actielijst. Voor al deze preventieve maatregelen is een sluitpeil bepaald zodat bekend is bij welke waterstand van het bovenstrooms gelegen meetpunt de actie gereed dient te zijn.

Algemene maatregelen bij hoogwater zijn:

- Afsluiten buitendijkse wegen;
- Uit de vaart nemen veerdiensten;
- Ontruimen van buitendijkse woningen en bedrijven;
- Evacueren van vee.

Preventieve maatregelen aan de waterkeringen zijn:

- Bedienen afsluiters;
- Sluiten Keersluizen (o.a. Limmel);
- Installeren/activeren pompen;
- Dichtzetten coupures en wanden;
- Aanbrengen tijdelijke keringen;
- Uitvoeren noodplannen door aannemers waar gewerkt wordt aan de kering;
- Inspectie door de dijkwachtorganisatie.

Ondanks alle inspanningen is het falen van een kering nooit uit te sluiten. Op hoofdlijnen onderscheiden we een drietal scenario's die kunnen leiden tot het falen ervan.

5.2 Duiding scenario's falen primaire kering

5.2.1 Falen opbouw hoogwaterbeveiliging

Tijdens en na het uitrollen van de preventieve maatregelen worden de waterkeringen gericht geïnspecteerd en gecontroleerd op juiste werking en eventuele verstoringen. Controle vindt hoofdzakelijk plaats tijdens de inspectieronden van de dijkwachtorganisatie van Waterschap Limburg, maar ook andere medewerkers van Waterschap Limburg, hulpverleners en omwonenden kunnen (storings-)meldingen doen. Inmiddels geven de dijkwachters hun meldingen door middels een app en kunnen omwonenden of hulpdiensten dit doen door te bellen naar de Meldkamer Water ZN of rechtstreeks naar het KCC van Waterschap Limburg. Het kan voorkomen dat op locaties waar preventieve maatregelen zijn genomen deze teniet zijn gedaan door vandalisme of diefstal, maar het kan ook al misgaan bij de uitvoering van de preventieve maatregelen zoals het niet functioneren van terugslagkleppen en afsluiters waardoor er sprake is van instroom van Maaswater naar het achterliggend gebied. Het niet tijdig kunnen dichtzetten van coupures en wanden, het niet tijdig realiseren van tijdelijke keringen en het niet functioneren van noodplannen kunnen leiden tot het instromen van oppervlaktewater naar het achterliggend gebied. Hierdoor kunnen er gebieden onderlopen, die eigenlijk door de preventieve maatregelen droog zouden moeten blijven. Om ongewenste instroom van Maaswater door falende hoogwaterbeveiliging te voorkomen, vinden controles plaats door de buitendienst van gemeenten en door medewerkers van Waterschap Limburg.

Alle meldingen aangaande falende hoogwaterbeveiliging die bij de diverse partners binnenkomen dienen centraal verzameld te worden in het ROT. Voor de waterkolom geldt dat zij knelpunten met mogelijke maatschappelijke impact via de liaison doorgeven aan de IMROT. Voor de knelpunten die ontstaan bij de opbouw van keringen door de gemeentelijke kolom geldt, dat deze worden doorgegeven aan de sectie bevolkingszorg.

Dergelijke informatie komt binnen vanuit de OvD-Bz of de uitvraag van de HTO-Bz. Indien het aannemelijk wordt dat het falen van de opbouw van een hoogwaterbeveiliging gevolgen gaat hebben voor een gebied, zoals grotere hoeveelheden water dat het betreffende gebied instroomt, zal vroegtijdig met de GHOR en Bevolkingszorg geschakeld moeten worden voor het evacueren, of verplaatsen naar hoger gebied van zowel de verminderd- en niet-zelfredzame als de zelfredzame personen.

Melding knelpunt / falen opbouw hoogwaterbeveiliging		Melden aan		Meldt aan
Waterkolom	→	IM-ROT (via liaison)	→	ROT
Gemeenten/OvD-Bz	→	Sectie Bz (HTO-Bz/HIN)	→	ROT

5.2.2 Overlopen waterkeringen

Door de stroming van het Maaswater kan de kruin van de dijk onvoldoende hoog blijken en afkalving plaatsvinden. Een waterkering dreigt te overstromen wanneer de aankomende hoogwatergolf (plus eventuele opwaaiing en golfoploop) hoger is dan de kruinhoogte van de waterkering. De aanwezige kruinhoogte van de waterkering is bekend en waar deze niet voldoet aan de maatgevende hoogwaterstand, zijn preventieve maatregelen voorbereid om het tekort aan kruinhoogte te ondervangen door bijvoorbeeld het ophogen van de bestaande waterkering. Echter door extreem hoge afvoeren, weersomstandigheden, verzakkingen (afkalving) of andere onvoorziene omstandigheden kan de kruinhoogte onvoldoende blijken om de actuele of verwachte waterstand volledig te keren. Vaak zal dit in de waaksfeer liggen, met als gevolg geringe overloop of golfoverslag. Een dergelijke situatie kan echter ook leiden tot een dijkdoorbraak (zie paragraaf 5.2.3.). Mocht de kruinhoogte niet voldoen aan de maatgevende hoogwaterstand, kunnen mogelijke noodmaatregelen worden genomen. Bijvoorbeeld:

- Plaatsen van zandzakken;
- Plaatsen van big bags of defencell systeem;
- Aanbrengen van stobalen of balen met klei/zand (al dan niet) in een folie;
- Technische oplossingen, zoals gebruik maken van flexibele nooddijken, wegbarrières (betonnen of stalen vanrails), et cetera.

Voor alle andere technische noodmaatregelen zijn instructiekaarten te raadplegen bij Waterschap Limburg.

5.2.3 Dijkdoorbraak

Een doorbraak is het gevolg van het falen van een of meerdere functionele onderdelen van de waterkering. Wanneer een kering doorbreekt ontstaat er een bres (gat in de waterkering) met als gevolg snelle instroom van water op dit punt. Het gebied erachter zal naar verwachting snel volstromen gezien de omvang van de dijkeringen. De uiteindelijke snelheid waarmee het gebied overstroomt en de omvang (oppervlakte en waterdiepte) is afhankelijk van de duur en het waterstandverloop van het hoogwater en eventuele maatregelen die getroffen worden (dichten van bressen, plaatsen nooddijken en tijdelijk keringen).

Voorafgaand aan een dijkdoorbraak

Tijdens een hoogwatergolf worden periodiek hoogwaterinspecties uitgevoerd door de dijkwachterorganisatie van het waterschap. Vroegtijdig inzicht in de potentiële faalmechanismen van de waterkering maakt het mogelijk gericht te inspecteren en waar nodig maatregelen te treffen. Toegang tot deze beheerinformatie en directe koppeling ervan met actuele waarnemingen is in een hoogwatersituatie essentieel om snel te analyseren en adequaat beslissingen te kunnen nemen. De gevolgen van een dijkdoorbraak kunnen ernstig zijn en als niet tijdig tot evacuatie wordt overgegaan kan er sprake zijn van (levens)bedreigende situaties.

Waar verschillende faalmechanismen eerder nog apart konden worden onderscheiden en bestreden, kunnen de volgende oorzaken uiteindelijk leiden tot het calamiteitenscenario van een dreigende of zelfs daadwerkelijke doorbraak en overstroming:

1. Bres in de waterkering: door overloop (waterstand hoger dan kruin) of overslag (overslaande golven) loopt het gebied achter de waterkering (langzaam) vol. Als de stroomsnelheid van het water op het binnentalud (helling aan de binnendijkse zijde) te hoog is kan de waterkering daardoor ook eroderen (slijten, kapot gaan) waardoor er een bres in de waterkering ontstaat. Hierdoor zal water (met een hoge snelheid) het gebied binnen stromen.
2. Piping: door een waterstandsverschil tussen de waterzijde en de landzijde van de waterkering gaat via de grond onder de dijk water stromen. Als het drukverschil te groot is worden er gronddeeltjes

meegevoerd waardoor een pijpvormige holle ruimte onder de waterkering kan ontstaan. De waterkering boven deze pijp kan inzakken waardoor er een verlaging in de waterkering ontstaat. Als er gronddeeltjes worden meegevoerd verkleurt het water achter de waterkering (binnendijks). Als helder water binnendijks stijgt is er sprake van kwel. Bij kwel is er geen kans op het doorbreken van de waterkering, dat kan pas als de waterstand nog hoger wordt en de stroomsnelheid onder de waterkering toeneemt waardoor wel gronddeeltjes worden meegevoerd.

3. Stabiliteitsverlies: doordat er water tegen de waterkering staat zal deze langzaam in gewicht toenemen. Doordat het gewicht toeneemt zal deze eerder de neiging hebben om af te schuiven (naar beneden zakken) dan wanneer deze droog is. Door deze afschuiving kan er een gat in de waterkering ontstaan. Het begin van afschuiven is tijdens hoogwater zichtbaar doordat er in de lengterichting van de waterkering een scheur ontstaat.
4. Erosie van de grasmat: door hoge golven of stroming tijdens een hoogwater kan de grasmat van de waterkering beschadigen, waardoor de grond onder de grasmat zichtbaar wordt. Door de golven of stroming kan de ondergrond langzaam wegspoelen waardoor er een gat in de waterkering ontstaat waardoor het water naar binnen kan stromen.

De waterkering kan ook nog op andere manieren bezwijken, maar dan moet er sprake zijn van het samenvallen van twee of meer gebeurtenissen. Denk hierbij aan een storm waardoor bomen op of vlakbij de waterkering ontwortelen, of de combinatie van hoogwater en een aardbeving die een inzakkende waterkering veroorzaken.

Bij een doorbraak worden de dijkwachten, personeel en hulpverleners geïnstrueerd het gebied te verlaten, voor zover dat nog niet gebeurd was. Inspectie kan middels een bijstandsaanvraag bij Defensie worden overgenomen door bijvoorbeeld helikopters (visuele inspectie) en/of de inzet van jachtvliegtuigen (optische inspectie) en drones. Afhankelijk van de aard en omvang kan een extra inspectie worden gedaan om te controleren of de calamiteit zich buiten het direct getroffen gebied verder kan uitbreiden. Via de interne berichtgeving wordt de gehele organisatie ingelicht van de doorbraak en zal men ook elders alert zijn op eventuele (dreigende) doorbraken.

Het is niet realistisch te veronderstellen dat een bres die eenmaal gevormd is binnen afzienbare tijd kan worden gedicht. Op de betreffende locatie is bij bresvorming geen personeel en materieel voorhanden, de algehele bereikbaarheid is naar verwachting slecht en door de hoge stroomsnelheid zijn pogingen de bres te dichten op voorhand vruchteloos. Pas als de stroomsnelheid afneemt zullen maatregelen veilig uitvoerbaar zijn, maar dan heeft de inundatie al plaatsgevonden. Op basis van geografische informatie, weersverwachting, berekeningen en de gemeten waterstanden of mogelijk op basis van geprepareerde inundatiekaarten, kan een prognose worden gemaakt over de omvang en diepte van de inundatie. Als ervoor gekozen is het Impact Analyse Team (IAT) te activeren, (let op! Het team is nog niet geformaliseerd, zie paragraaf 6.2), kan het IAT de rol ten aanzien van de prognostisering van de impact op zich nemen.

Na de doorbraak moet in het rampgebied rekening worden gehouden met de volgende omstandigheden:

- In het gebied kunnen overlevenden, slachtoffers en verdrinken vee aanwezig zijn;
- Het gebied is mogelijk slecht toegankelijk wegens ondergelopen en beschadigde wegen;
- Schade en instortingsgevaar van gebouwen en andere objecten;
- Afwezigheid van nutsvoorzieningen;
- In toenemende mate milieu-hygiënische en gezondheidsrisico's door lekkage van olie, benzine, riolering, rotting, stankoverlast et cetera;
- Sociale en maatschappelijke ontwrichting;
- Ramptoerisme.

5.3 Melding & alarmering / Op- en afschaling

Het falen van een kering of het ontstaan van wateroverlast binnendijks zal snel worden opgemerkt door burgers, aanwezige hulpdiensten of dijkwachten van Waterschap Limburg. Opschaling bij het falen van een waterkering hangt af van het op dat moment geldende GRIP-niveau en de te verwachten binnendijkse impact en/of knelpunten. Op het moment dat op basis van een snelle inschatting aanzienlijke binnendijkse impact wordt verwacht, geldt het volgende handelingsperspectief:

- Er is nog geen sprake van een opschaling: zodra een waterkering faalt zonder dat er regionaal is opgeschaald voor hoogwater, is het advies om op te schalen naar GRIP 3 met CoPI in verband met de bestuurlijke besluiten die genomen moeten worden en de behoefte aan lokale coördinatie. Als het te overstromen gebied meerdere gemeenten betreft, is het aan te raden op te schalen naar GRIP 4.
- Er is al opgeschaald naar GRIP 2: indien reeds is opgeschaald naar GRIP 2 vanwege de hoogwatersituatie, geldt het advies om verder op te schalen naar GRIP 3 met CoPI. Wederom vanwege de bestuurlijke besluiten die naar verwachting genomen moeten worden en de behoefte aan lokale coördinatie. Opnieuw geldt dat, als het te overstromen gebied meerdere gemeenten raakt, het aan te raden is op te schalen naar GRIP 4.
- Er is al opgeschaald naar GRIP 4: indien reeds is opgeschaald naar GRIP 4 vanwege de hoogwatersituatie, geldt het advies om het GRIP niveau niet te wijzigen maar wel een CoPI te alarmeren ten behoeve van de lokale coördinatie. De voorzitter veiligheidsregio is in dit geval reeds belast met de algehele coördinatie over de bestrijding van de hoogwatersituatie, maar doet dit voor wat betreft de bestrijding van de gevolgen van de dijkdoorbraak in nauwe afstemming met de burgemeester van de incidentgemeente(n).

Indien geen of nauwelijks binnendijkse impact verwacht wordt, kan het volstaan om de situatie met een CoPI af te handelen. Zorg in elk geval altijd dat een liaison van Waterschap Limburg deelneemt in het CoPI om de lokale gevaarstelling te duiden.

5.4 Leiding & coördinatie

In bovenstaande paragraaf is beschreven dat het bij een (dreigende) dijkdoorbraak met aanzienlijke binnendijkse impact aan te raden is op te schalen naar bestuurlijk niveau (GRIP 3 of 4) in afstemming met de burgemeester van de betreffende incidentgemeente of de voorzitter veiligheidsregio. Dit vanwege de bestuurlijke besluiten die naar alle waarschijnlijkheid genomen moeten worden, zoals het evacueren van bedreigde gebieden, crisiscommunicatie of het afgeven van een noodbevel. Ook zal een dijkdoorbraak met aanzienlijke binnendijkse impact (denk aan eventuele gewonde/dodelijke slachtoffers en grote economische schade) regionale of zelfs landelijke uitstraling hebben. GRIP 4 biedt daarnaast in een dergelijke situatie de mogelijkheid voor de burgemeester van de incidentgemeente om de rol van burgervader/-moeder op zich te nemen.

5.5 Informatiemanagement

Breng in geval van een dijkdoorbraak zo snel mogelijk de potentiële binnendijkse impact in kaart. Neem in elk geval de volgende onderdelen op in het beeld:

- Om welke dijktraject gaat het (nummer + bedreigde dorpen);
- In welke gemeente(n) is impact te verwachten?;
- Wat is het maximaal te overstromen gebied (real case + worst case);
- Hoe hoog kan het water in het bedreigde gebied komen te staan?;
- Is er impact bij (de processen van) onze vitale- en crisispartners te verwachten?;
- Aanwezige kwetsbare objecten (verminderd zelfredzamen, industrie, vitale infrastructuur, vee etc.);
- Veiligheid personeel in het bedreigde gebied (is hulpverlening / herstel mogelijk?).

Voor het in kaart brengen van de potentiële impact is het noodzakelijk de expertise van Rijkswaterstaat en Waterschap Limburg te betrekken. Met behulp van de afvoerverwachting van Rijkswaterstaat kan het waterschap namelijk een berekening maken over de impact van het falen van de hoogwaterbeveiliging. Als ervoor gekozen is het Impact Analyse Team (IAT) te activeren (let op! Het team is nog niet geformaliseerd, zie paragraaf 6.2), neemt het IAT deze rol op zich. Er zit echter een tijdsduur verbonden aan deze berekening.

5.6 Evacuatie

Bij een dreigende dijkdoorbraak zijn de volgende punten voor het besluiten tot een evacuatie van belang:

- Kunnen er nog herstelmaatregelen worden uitgevoerd?
  - Zo ja, hoeveel ruimte en tijd is er nog om herstelmaatregelen uit te voeren?
  - Zo nee, wanneer wordt de dijkdoorbraak verwacht?
- Hoeveel tijd is er nog voor het eventueel opstarten van evacuaties en het voorbereiden van een noodverordening?
- Wat gaat het schadebeeld zijn en wat is de te verwachte omvang van het effectgebied?
- Wat zijn de kwetsbare objecten in dit effectgebied en hoeveel verminderd-zelfredzame personen bevinden zich in het gebied?
- Indien wordt gekozen voor een evacuatie: hoe dient deze uitgevoerd te worden en welke knelpunten zullen er hierbij optreden? Denk aan vervoer (mogelijk pendelen Defensie), maar ook aan weigeraars en verminderd-zelfredzame personen.

Indien evacuatie geen reële optie meer is, dient zo snel mogelijk crisiscommunicatie opgestart te worden om levensreddend handelingsperspectief te verspreiden (zie par. 5.7). Wanneer evacuatie wel nog mogelijk is, dient zo snel mogelijk te worden gestart met het ontruimen/ evacueren van het getroffen gebied (zie par. 6.4).

5.7 Crisiscommunicatie

Evacuatie **wel** mogelijk:

Als het in geval van een dreigende dijkdoorbraak nog mogelijk is om het gebied te evacueren, is het af te raden de WAS-palen te activeren. Deze zorgen er immers voor dat personen naar binnen gaan met de ramen en deuren gesloten. Verstuur wel zo snel mogelijk een NL-Alert met het dringende advies het gebied (benoem de bedreigde dorpen) te verlaten. Start ook zo snel mogelijk communicatie op via de live blogs van de veiligheidsregio, gemeenten en rampenzender en verspreidt hierbij kaartmateriaal van het getroffen gebied.

Evacuatie **niet** meer mogelijk:

Indien er (door een acute dijkdoorbraak) geen tijd meer is voor evacuatie van het gebied, is crisiscommunicatie met een handelingsperspectief om personen zichzelf in veiligheid te laten brengen de beste optie. Advies is om gebruik te maken van zowel de WAS-palen als NL-Alert. WAS-palen zijn de snelste wijze van alarmeren maar dit zorgt ervoor dat mensen binnenblijven met de ramen en deuren gesloten. Activeren van WAS-palen wordt altijd opgevolgd door een NL-Alert met handelingsperspectief om naar de hoogste verdieping te gaan. Start ook zo snel mogelijk communicatie op via de live blogs van de veiligheidsregio, gemeenten en rampenzender en verspreidt hierbij kaartmateriaal van het getroffen gebied.

5.8 Poldereffecten (kwelwater en gebiedseigen water)

Kwelwater en gebiedseigen water staan ook wel bekend als poldereffecten en zorgen tijdens een hoogwatersituatie voor wateroverlast achter de dijken. Dit kan leiden tot schade aan zowel exterieur en interieur van gebouwen en vitale infrastructuur die daardoor buiten gebruik kunnen raken. Kwelwater is water dat via de ondergrond onder de waterkering van buiten- naar binnendijks gebied stroomt. Naast kwelwater kan ook gebiedseigen water voor problemen zorgen. Door extreme neerslag kan in het binnendijks gebied ook sprake zijn van te veel water in zowel de rioleringen als de oppervlaktewateren die normaal overstorten of vrij afstromen in de Maas (zie hoofdstuk 3.7). Doordat deze in een hoogwatersituatie zijn afgesloten kunnen ook hier problemen ontstaan. Zo kan de aanvoer dusdanig zijn dat er sprake is van onvoldoende pompcapaciteit. Ook kan er overlast optreden bij onbekende en daardoor onvoorziene locaties.

Op veel locaties zijn er al fysieke maatregelen genomen door het aanleggen van een nieuwe waterkering. Tevens zijn er ook maatregelen genomen om poldereffecten tegen te gaan:

- Er wordt door Waterschap Limburg bij kwelwater bekeken of er overlast optreedt. Mocht dit niet zo zijn zal er niet meteen gepompt worden omdat juist dan het drukverschil groter wordt en het juist water aantrekt.
- Om gebiedseigen water tegen te gaan worden watergangen afgesloten zodat de verbinding met de Maas wordt verbroken. Om te voorkomen dat het gebiedseigen water problemen oplevert plaatst het waterschap pompen. Het water wordt dan van binnendijks naar buitendijks gebied gepompt.

De omstandigheden rondom kwel- en gebiedseigen water kunnen zich snel ontwikkelen. Hierdoor is het noodzakelijk een beroep te doen op de beschikbaarheid en analyse van actuele informatie om de juiste beslissingen te kunnen nemen. Ook de beschikbaarheid van extra pompcapaciteit is in deze situatie allerminst geborgd, er van uit gaande dat alle eigen middelen al zijn ingezet. De preparatie dient dus gericht te zijn op het:

- Organiseren van extra pompcapaciteit via meerdere noodpompen;
- Waarborgen continuïteit van het beheer van de al geïnstalleerde pompen;
- Lokale voorzieningen treffen voor het operationeel maken van noodpompen;
- Verdelen noodpompen over het gebied / prioriteren van gebieden;
- Plaatsen en operationaliseren noodpompen.

Indien kwelwater zich voordoet dient op de volgende punten ingezet te worden:

- Op de bekende locaties worden door Waterschap Limburg pompen ingezet en is het pompeil dusdanig afgestemd om wateroverlast aan infrastructuur te voorkomen. Daar waar het niet voor overlast zorgt, wordt het water niet weggepompt. Wellicht wordt zelfs water ingelaten om drukverschil op gevoelige locaties te verminderen waar dit mogelijk is.
- Indien wegen niet meer toegankelijk zijn door het kwelwater, dienen deze door de gemeenten te worden afgesloten.
- Er kan alsnog wateroverlast optreden door kwelwater als de pompen te laat geplaatst zijn, er sprake is van uitval of sprake is van onvoldoende pompcapaciteit door te veel aanbod van kwelwater.

6. Organisatorische kaders

6.1 Inleiding

Voorgaande hoofdstukken in het operationele deel hadden elk betrekking op de hoogwaterscenario's die zich in Limburg kunnen voordoen en de bijzonderheden ten aanzien van de randvoorwaardelijke crisisbeheersingsprocessen. Dit hoofdstuk heeft betrekking op de generieke organisatorische kaders die op alle scenario's van toepassing zijn. Achtereenvolgens komen aspecten van internationale samenwerking, burgerparticipatie, evacuatie en de nafase aan de orde.

6.2 Impact Analyse Team

Het Impact Analyse Team behelst een team specialisten waarvan men voornemens is deze in te zetten na het behalen van bepaalde criteria van waterhoogtes bij hoogwater. Het team is echter nog niet geformaliseerd, op het moment van schrijven wordt het team geformeerd. Stem daarom altijd met betrokken organisaties af over de mogelijkheid tot activatie. De ROL's van de veiligheidsregio's nemen hiertoe het initiatief. Onderstaande betreffen de kaders voor het formeren van het team en betreft enkel een advies op basis van beschikbaarheid.

Wanneer duiding van het situationeel waterbeeld noodzakelijk is, kan het IAT worden opgeroepen. Het uitgangspunt hierbij is om één provinciaal team te formeren dat beide Regionale Operationele Teams (ROT's) adviseert: het Impact Analyse Team (IAT). Het IAT heeft een adviserende functie richting de beide ROT's over de te verwachten afvoeren en waterstanden, kwetsbare plekken in primaire- en secundaire keringen, knelpunten en te overstroomde gebieden.

Het IAT staat niet op piket en wordt door elke organisatie bemenst op vrije instroom. Het IAT wordt voorgezeten door een operationeel leidinggevende van de veiligheidsregio en komt bij elkaar in het hoofdkantoor van Waterschap Limburg in Roermond. Voorafgaand aan de ROT-vergaderingen wordt een videoverbinding tot stand gebracht van het IAT naar (een deel van) het ROT (tenminste ROL, IM en liaisons WL en RWS). Afhankelijk van de situatie kan gekozen worden voor één digitale meeting met beide ROT's en het IAT of een aparte meeting per ROT. Zie hoofdstuk 4.3.3 en 3.2.2 voor een richtwaarde ten aanzien van het oproepen van het IAT.

Bezetting

Het IAT bestaat tenminste uit de volgende functionarissen, die dienen te worden opgeroepen uit 'vrije instroom':

- Een operationeel leidinggevende van een van beide veiligheidsregio's (voorzitter IAT);
- Een Hoogwatercoördinator van Rijkswaterstaat;
- Een Adviseur Hydrologie van Waterschap Limburg;
- Een Leider Adviesteam Waterkeringen Maas van Waterschap Limburg;
- Een informatiemanager of -coördinator van de veiligheidsregio.

Inhoudelijk deskundigen van de deelnemende partijen of landelijke organisaties kunnen op verzoek, naar behoefte, zitting nemen in het IAT.

Zodra besloten is het IAT te activeren, zorgt elke organisatie voor de juiste bemensing vanuit de eigen organisatie op vrije instroom, want voor de leden van het IAT geldt géén piketregeling. Omdat een IAT meerdere dagen actief moet kunnen zijn, is het belangrijk voor de diverse rollen en functies voldoende personen beschikbaar te hebben. In alle gevallen geldt daarom: zorg zo snel mogelijk voor een rooster waarin de concrete bemensing van alle rollen/functies is uitgewerkt. Dit rooster dient door de voorzitter van het IAT te worden vastgesteld en geïnitieerd.

6.3 Internationale samenwerking

De Maas, maar ook enkele zijrivieren in Limburg, vinden hun oorsprong in het buitenland. Zo ontspringt de Maas in Frankrijk, de Roer en de Geul in België en de Niers in Duitsland. Dit kan betekenen dat extreem weer in de vorm van extreme neerslag in het buitenland ook grote gevolgen kan hebben voor Nederland. De neerslag zal namelijk zorgen voor een stijging van de waterstand in het buitenland die middels een hoogwatergolf ook Nederland zal passeren.

Internationaal overleg tussen de waterpartijen is daarom cruciaal, zowel in de warme- als de koude fase, om grensoverschrijdend watermanagement goed in te richten. Deze internationale samenwerking is niet alleen belangrijk om waterstijgingen in het buitenland vroegtijdig te signaleren, maar is ook van belang om het peil- en stuwmanagement op elkaar af te stemmen. Ook dit kan immers effecten teweegbrengen aan Nederlandse zijde in de vorm van een snelle piek in een hoogwatergolf.

Naast contacten tussen de waterdiensten onderling is het ook belangrijk dat de crisisdiensten elkaar snel kunnen vinden.

Afspraken Dienst noodplanning en crisisbeheer Luik en -Limburg

De Maas komt de veiligheidsregio Zuid-Limburg binnen bij Eijsden en vormt zelfs voor een groot gedeelte de grens tussen België en Nederland. Mede daarom zijn afspraken met DNC Limburg en DNC Luik gemaakt ten aanzien van wederzijdse informatievoorziening. De afspraken hebben betrekking op het informeren over acute situaties en evacuaties ten tijde van een hoogwater Maas. Ook zullen beide organisaties respectievelijk LCMS danwel ICMS uitlezen. Contact verloopt via de IM-ROT als liaison EMRIC zoals in het plan informatie-uitwisseling van EMRIC is verwerkt.

6.4 Burgerparticipatie

Tijdens crises zijn er meer mensen die spontaan hulp aanbieden; spontane burgerinitiatieven. Deze ontwikkelingen worden door de gemeenten en veiligheidsregio's omarmd. Ten aanzien van burgerparticipatie zijn er twee documenten ontwikkeld.

6.4.1 Handreiking spontane burgerinitiatieven

Er is een handreiking opgesteld waarin operationeel is uitgewerkt hoe om te gaan met spontane burgerinitiatieven voor de crisisorganisaties van beide Limburgse Veiligheidsregio's, gemeenten en de beide waterbeheerders. Deze handreiking kan tijdens een incident gebruikt worden om burgerinitiatieven te stroomlijnen. Het is aan gemeenten om van dit draaiboek een lokale doorvertaling te maken en uitvoering te geven aan dit draaiboek.

6.4.2 Format buurt draaiboeken

Naast de handreiking hoe als gemeenten/veiligheidsregio om te gaan met burgerinitiatieven is er ook een draaiboek ontwikkeld voor 'buurten' binnen een gemeente. In dit draaiboek is uitgewerkt hoe verenigingen, vrijwilligersorganisaties, dorpsraden en inwoners bij (naderend) hoogwater over de situatie geïnformeerd kunnen worden en wat zij kunnen doen om te helpen. Daarnaast biedt dit draaiboek concrete aanwijzingen, zodat burgers aan de slag kunnen (bijvoorbeeld met het vullen en plaatsen van zandzakken, omhoog plaatsen meubilair, aanwijzingen ten behoeve van persoonlijke veiligheid). Het draaiboek dient, in samenwerking met gemeenten, zo uniform mogelijk uitgewerkt te worden om regionale coördinatie mogelijk te maken.

6.5 Evacuatie

Bij een hoogwatersituatie of mogelijke dijkdoorbraak waarbij gebieden worden bedreigd, dient rekening te worden gehouden met een mogelijke evacuatie van verschillende gebieden. Deze paragraaf beschrijft kaders, handelingsperspectief en het proces waarmee rekening moet worden gehouden.

6.5.1 Evacuatiestrategie

In de beide Limburgse veiligheidsregio's is een generiek evacuatieplan beschikbaar. De hoogwatercrisis van 2021 heeft echter aangetoond dat er behoefte is aan een specifiek plan voor de uitvoering van evacuaties bij hoogwaterscenario's binnen de verschillende gemeentes. Om uniformiteit te bewerkstelligen in de gemeentelijke uitwerkingen is een handreiking met een bijbehorend invulformat opgesteld waaraan gemeenten lokaal uitvoering kunnen geven². De strategieën zijn beschikbaar en vormen voor gemeenten

6.5.2 Het te evacueren gebied bepalen

Zodra bekend is dat een gebied (mogelijk) moet worden geëvacueerd, is de eerste stap het inzichtelijk maken van de omvang van het gebied en welke waterhoogte daar verwacht wordt.

Voor het inzichtelijk maken van mogelijk te overstromen binnen- en buitendijkse gebieden zijn op basis van diverse 'standaard golven' (afvoerscenario's) reeds overstromingskaarten met inundatiegebieden ontwikkeld door Rijkswaterstaat. Deze inundatiekaarten zijn beschikbaar in LCMS.

Daarnaast kan het ook nodig zijn om bij meer specifieke situaties en omstandigheden, zoals een dreigende dijkdoorbraak, de mogelijke overstromingen en effecten in beeld te brengen. Rijkswaterstaat levert hiervoor de gebruikelijke afvoerverwachting aan via de hoogwaterberichtgeving, op basis waarvan Waterschap Limburg de mogelijke overstromingen en effecten meer specifiek in beeld kan brengen. Hierbij dient, ook afhankelijk van de situatie en complexiteit, rekening te worden gehouden met de nodige rekentijd. Bij het uitvoeren van een berekening zijn er namelijk verschillende factoren welke complexiteit met zich meebrengen als de weersomstandigheden, het verloop van de afvoer, de waterstand en de duur van het hoogwater. Een precieze radius berekenen van de impact van de doorbraak is in een acute situatie daarom mogelijk niet haalbaar.

Om een situatie van een acute dijkdoorbraak te voorkomen lopen op verschillende gezette tijden dijkwachters door het gebied om de waterkeringen te controleren. Bij verwachte grote problemen worden deze vroegtijdig herkend en kan al worden begonnen met herstelwerkzaamheden en een berekening en de daaruit voortvloeiende maatregelen.

Vervolgens dient door het ROT in kaart te worden gebracht welke kwetsbare objecten in het bedreigde gebied liggen en welke gevolgen kunnen optreden bij een dijkdoorbraak of door de hoogwatergolf. Bij deze objecten valt te denken aan:

- Locaties met verminderd zelfredzamen, zoals ziekenhuizen, huisartsenposten- en praktijken, ambulanceposten, verpleeg- en verzorgingshuizen, kinderdagverblijven en gebouwen met functies in openbare orde en veiligheid;
- Agrarische bedrijven met vee;
- Industrie (aanwezigheid gevaarlijke stoffen);
- Riolerings;
- Spoorlijnen;
- Verkeersroutes en doorgaande wegen;
- Elektriciteitsstations;
- Gasknooppunten;
- GSM masten;
- Drinkwatervoorzieningen / waterinnamepunten.

6.5.3 Noodmaatregelen en tijdsfactor

Bij een acute ramp of ernstige vrees daarvoor, waarbij bewoners of burgers ernstig gevaar lopen en waar de reguliere bevoegdheden niet het gewenste effect hebben, kan de burgemeester van de desbetreffende gemeente of, in geval van een GRIP 4-situatie de voorzitter van de veiligheidsregio, gebruik maken van noodbevoegdheden (noodbevel dan wel noodverordening). Om een evacuatie in goede banen te kunnen leiden is het vroegtijdig opstellen van een noodverordening dan wel noodbevel noodzakelijk. De indicatie voor het opstellen hiervan is een te verwachten overstroming of dijkdoorbraak. De burgemeester c.q. voorzitter veiligheidsregio bedient zich van het advies van de Algemeen Commandant Politie (ACP) en het Openbaar Ministerie omtrent de concepttekst van de noodverordening / noodbevel.

² Tijdens het schrijven van dit rampbestrijdingsplan is aan gemeenten gevraagd om de lokale evacuatieplannen conform handreiking en invulformat uit te werken. De meeste gemeenten zijn klaar of in de afrondende fase.

Bij een evacuatie zijn de gemeente en politie de handhavende partij om mensen te vragen, dan wel te sommeren om weg te gaan en om te kijken of er nog achterblijvers zijn. Een belangrijk aspect is om te vermelden hoe de handhavende partij dient om te gaan met weigeraars. De ACP adviseert omtrent de noodzaak van extra juridische kaders ten behoeve van de politionele handhaving van de openbare orde en rechtsorde en stemt af met het Openbaar Ministerie. Voor de uitvoering c.q. handhaafbaarheid van deze extra bevoegdheden is het van belang dat er eenduidige bepalingen worden opgenomen.

Bij het afroepen van een noodverordening of noodbevel ter evacuatie, dient rekening gehouden te worden met de tijdsfactor. Tot het daadwerkelijk ontruimd zijn van het betreffende gebied zit namelijk een geruime tijdsduur, afhankelijk van de grootte van het te ontruimen gebied. Ook mogelijke complicerende factoren, bijvoorbeeld de aanwezigheid van veel kwetsbare objecten, kan de evacuatie bemoeilijken. Laatstgenoemde is een belangrijk aandachtspunt voor zowel het ROT als het RBT, omdat een beslissing om te evacueren hierdoor sneller zal moeten worden genomen. Het vroegtijdig benoemen van een mogelijke beslissing tot evacuatie kan leiden tot 'vrijwillige evacuatie', wat zorgt voor verlichting in het aantal te ontruimen personen. Crisiscommunicatie speelt hierin een cruciale rol. Het betrekken van de liaisons van Rijkswaterstaat voor de afvoerexpectaties en Waterschap Limburg voor de standzekerheid van de waterkering en eventuele duiding van een mogelijke overstroming op basis van beschikbare overstromingskaarten of aanvullende berekeningen, is van belang om tijdig te kunnen bepalen wanneer evacuatie noodzakelijk is en wanneer deze opgestart moet zijn.

Bij het NIPV (NIPV.nl) zijn de bevoegdheidschema's voor de burgemeester en voorzitter veiligheidsregio te vinden betreffende het gebruik van noodmaatregelen als een noodverordening en een noodbevel. Dit betreffen:

- Bevoegdheidschema 1 – Rampenbestrijding algemeen (Rubrieken 3 en 4);
- Bevoegdheidschema 2 – Openbare orde (Rubrieken 3 en 4).

6.5.3.1 Overlastgevende toestroom publiek

Bij grootschalige incidenten is er vaak sprake van een overlastgevende toestroom van publiek. Hiervoor kunnen noodmaatregelen worden ingesteld (door de voorzitter veiligheidsregio of het lokaal bevoegd gezag), welke te vinden zijn in de artikelen 172, 175 en 176 van de gemeentewet (zie bevoegdheidschema's 1 en 2 NIPV). Stem bij het opstellen van deze noodmaatregelen altijd af met de politie (Adviseur GBT/RBT Politie).

Afschaling

Een belangrijk aandachtspunt in de overgang naar de nafase (de nazorgfase) bij het afschalen naar een lager GRIP-niveau betreft ook de afgegeven noodmaatregelen. Afschaling zorgt er namelijk voor dat noodbevelen c.q. noodverordeningen die eerder waren afgekondigd door de voorzitter Veiligheidsregio onder het lokaal bevoegd gezag van de Burgemeester hernieuwd afgestemd moeten worden met de politie en in verband met behoefte, eenduidigheid en handhaafbaarheid hernieuwd dienen te worden vastgesteld en afgekondigd.

6.5.4 Evacuatie van verminderd zelfredzamen

Voor de inventarisatie van zorgbehoefte van inwoners die afhankelijk zijn van een goede stroomvoorziening is veel tijd vereist (Huisartsen, thuiszorgorganisaties, het centrum voor thuisbeademing en het dialysecentrum spelen hierbij een belangrijke rol). Een tijdige berekening van de effecten van een dijkdoorbraak is daarom van cruciaal belang voor de GHOR. Indien mogelijk moeten GHOR-acties 24 uur van tevoren worden ingezet. Het inzetten op communicatie rond vrijwillige evacuatie is een actie die, bij verwachting van overstroming, wordt opgestart in samenspraak met crisiscommunicatie en de GHOR in verband met de aanwezigheid van zorgbehoefte personen.

Bij te verwachten extreem hoge waterstanden moet vroegtijdig contact worden opgenomen met locaties waar zich verminderd en niet-zelfredzame personen bevinden. Naast de impact van het mogelijk moeten evacueren van de verminderd- en niet-zelfredzame personen, heeft hoogwater ook betrekking op de bereikbaarheid van de ziekenhuizen en woon- en zorginstellingen. Ondanks de verbeteringen van de waterkeringen, waardoor het water deze ziekenhuizen en woon- en zorginstellingen pas bij extreem hoge waterstanden zou kunnen bereiken, is het vroegtijdig opstarten van communicatie met deze partijen noodzakelijk, juist omdat er bij extreme waterstanden achtereenvolgens meerdere probleemgebieden zullen ontstaan. De GHOR heeft een belangrijke functie in de communicatie met ziekenhuizen en woon- en zorginstellingen zodat zij vroegtijdig op de hoogte

zijn. Voor de verdeling van taken tussen de GHOR en Bevolkingszorg is binnen de VRZL een werkkaart beschikbaar (bijlage I).

6.5.5 Evenementen

Naast de aanwezigheid van de gebruikelijke inwoners in een gebied, dient ook rekening te worden gehouden met grote groepen personen, welke aanwezig zouden kunnen zijn bij evenementen en op evenementenlocaties (zoals het MECC). De druk op de hulpdiensten kan in de evacuatiefase worden verminderd door deze evenementen vroegtijdig af te gelasten, aangezien hierdoor het aantal te evacueren personen afneemt. Hiervoor is het van groot belang dat, zodra zeer hoge waterstanden worden verwacht, evenementen die mogelijk impact gaan ondervinden snel inzichtelijk worden gemaakt. Deze inventarisatie wordt uitgevoerd door de sectie bevolkingszorg en de resultaten ervan worden door de IMROT in LCMS verwerkt.

6.5.6 Toerisme

Naast de aanwezigheid van de gebruikelijke inwoners in een gebied, dient ook rekening te worden gehouden met toeristen, die aanwezig zouden kunnen zijn op campings of andere logies-locaties rondom de uiterwaarden van zowel de Maas als de beken en zijrivieren en in mogelijk te evacueren gebied. Voornamelijk in de zomerperiode kan dit tot een grotere hoeveelheid personen binnen een gebied leiden. In de opvanglocatie kan dit voor een groter aanbod aan op te vangen personen leiden, omdat zij vaak spullen (denk aan campers/caravans/bagage) achter hebben moeten laten. De locatie van campings, vaak dicht gelegen aan uiterwaarden, kan bij een hoogwater in de zomer al snel problemen opleveren. Ook liggen campings vaak in lastig bereikbare locaties, waardoor isolatie van toepassing kan zijn. Waterschap Limburg en gemeenten alerteren campings in geval van een te verwachten hoogwater, maar toch kan isolatie optreden. In de zomerperiode dient hier vanuit Bevolkingszorg/Gemeenten extra aandacht voor te zijn.

6.5.7 Evacuatie van vee

De zorgplicht voor dieren, levend in de natuurlijke omgeving ligt bij de natuurorganisaties. De zorgplicht van landbouwdieren (vee) ligt primair bij de veehouder. De veehouder is daarmee zelf verantwoordelijk voor het evacueren van vee. De lokale overheid houdt hier in de planvorming rekening mee conform het Landelijk Crisisplan Hoogwater en Overstromingen. De "Leidraad voor het evacueren van vee" van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat beschrijft de taken en bevoegdheden van de betrokken partijen. Indien agrarische bedrijven met vee worden bedreigd, dient de evacuatie van vee te worden voorbereid. Dit is onmogelijk zonder intensieve samenwerking met de agrarische sector. Het vroegtijdig informeren van liaisons van de agrarische sector is van belang omdat enkele veehouderijen al in een vroegtijdig stadium overlast zouden kunnen ondervinden van hoogwater. Per scenario zijn er afspraken gemaakt ten aanzien van het informeren van de LLTB als Limburgse afgevaardigde voor de land- en tuinbouwsector door de IMROT.

6.5.8 Opschorten wegwerkzaamheden

In geval van een evacuatie van grotere gebieden dienen afvoerroutes beschikbaar te zijn voor vertrekkend verkeer. Het is daarom raadzaam om vanuit de sectie Informatiemanagement en/of Bevolkingszorg bij Rijkswaterstaat, de provincie Limburg en de evacuatiegemeente(n) na te gaan of er wegwerkzaamheden zijn aan belangrijke verkeersaders in het gebied. Indien noodzakelijk geacht kan de voorzitter veiligheidsregio aan de betreffende verkeersverantwoordelijke organisatie het verzoek doen om de wegwerkzaamheden op te schorten.

6.5.9 Handhaving openbare orde en rechtsorde in geëvacueerd gebied

De politie is procesverantwoordelijke voor de handhaving van de openbare orde- en rechtsorde. Dit gebeurt door het geëvacueerde gebied zoveel mogelijk in samenwerking met ketenpartners af te zetten en af te schermen en op te treden bij incidenten en calamiteiten.

Daar waar er zich bijzondere of vitale objecten in het geëvacueerde gebied bevinden en waar buiten het risico van hoogwater een dreiging op rust, kan het noodzakelijk zijn om aanvullende maatregelen te treffen.

6.5.10 Hersteltijd en terugkeer

Zodra de hoogwatergolf de gemeente is gepasseerd zullen geëvacueerde inwoners zo snel mogelijk willen terugkeren naar hun woning. De hersteltijd na een overstroming is afhankelijk van allerlei factoren. Denk aan:

- De omvang van de overstroming;
- De veiligheid in het overstroomde gebied;
- Beschikbaarheid van mensen en materiaal;
- Het watervrij zijn van het gebied;
- Het functioneren van vitale infrastructuur (hierbij ook gas- en elektraproblematiek in woningen);
- Het herstel van sociale structuren (scholen, openbaar vervoer, winkels)

Het ROT coördineert de (gefaseerde) terugkeer van inwoners uit ontruimd gebied. Hierbij is het van belang om pas over te gaan tot terugkeer als het waterschap aangeeft dat dit veilig kan. Na het passeren van de hoogwatergolf zullen dijkinspecteurs van het waterschap inspecties gaan uitvoeren. Pas na inspectie waarbij geen bijzonderheden zijn aangetoond, kunnen gebieden weer worden vrijgegeven.

6.6 Nafase hoogwater

Nafase bestaat uit alle maatregelen die na een ramp of crisis genomen moeten worden om terug te keren naar een 'normale' situatie. Het betreft maatregelen gericht op 'nazorg' en 'herstel' van mensen, middelen en materialen.

Na extreem hoge waterstanden en zeker na een daadwerkelijke overstroming of dijkdoorbraak, werken de gevolgen voor de crisispartners nog geruime tijd door. Alle partijen zijn in het gebied actief, elk met de eigen taken en verantwoordelijkheden. De schade moet worden geïnventariseerd en het gebied moet veilig en watervrij worden gemaakt. Om de waterkeringen weer veilig te maken worden maatregelen voorbereid en uitgevoerd. Hiervoor is intensieve afstemming en coördinatie met alle betrokken partijen noodzakelijk. Daarvoor is het van groot belang om vanuit het operationele crisisteam een goede overdracht te laten plaatsvinden naar de incidentgemeente(n) middels een overdrachtsdocument, zodat de nafase op een adequate wijze opgestart c.q. opgepakt kan worden. Zowel het overdrachtsdocument als het procesplan nafase zijn naar aanleiding van de evaluaties geactualiseerd en op hoofdlijnen verbeterd.

6.6.1 Watervrij maken van het overstroomd gebied

Als de situatie stabiel is kan begonnen worden met het herstellen van het gebied. De eerste stap hierin is het watervrij maken van het gebied. Hierbij moeten onderstaande activiteiten worden uitgevoerd.

Inventariseren situatie en capaciteit bepalen:

- Lokaliseren bressen / doorsteken;
- Bepalen van de stroomsnelheid, de omvang van het ondergelopen gebied en waterstanden;
- Capaciteit bepalen aanwezige gemalen, bijvoorbeeld de rioolgemalen van de gemeenten (in overleg met de gemeenten, Waterschap Limburg en Waterschapsbedrijf Limburg (WBL));
- Pompcapaciteit bepalen;
- Bepalen beschikbare capaciteit aan noodpompen in en buiten het gebied;
- Inventariseren capaciteit van afvoer onder vrij verval (dijk doorsteken).

Organiseren noodbeheer en gemalen:

- Waarborgen continuïteit van het beheer van de gemalen en pompen;
- Activeren noodpompen en gemalen;
- Lokale voorzieningen treffen voor het operationeel maken van noodpompen;
- Verdelen noodpompen/ prioriteren van gebieden (ook afhankelijk van behoefte van ROT);
- Plaatsen en operationaliseren noodpompen.

6.6.2 Operationele en bestuurlijke restpunten

Nadat de hoogwatergolf de veiligheidsregio is gepasseerd, kunnen er nog operationele en bestuurlijke restpunten zijn die opgepakt moeten worden in het proces nafase (zie 6.5.4). Denk aan:

- Kwelwater;
- Terugkeer bevolking of herhuisvesting;
- Voedselvoorziening;
- Gezondheid (zowel lichamelijk als ook psychisch);
- Herstel infrastructuur;
- Milieu (in verband met mogelijke aanwezigheid rivierslib);
- Opruimwerkzaamheden;
- Financiële afhandeling;
- Infectieziekten;
- Evaluaties naar de oorzaak/ aard van de ramp en het functioneren van de crisisbeheersingsorganisaties.

6.6.3 Herstellen van waterkeringen

Waterschap Limburg kan starten met de herstelwerkzaamheden zodra het gebied / dijkkring weer watervrij is. Het waterschap stelt een plan van aanpak op en er wordt op korte termijn gestart met de herstelwerkzaamheden. Het dijktraject moet te allen tijde gesloten zijn voor een nieuw hoogwater met een definitieve- of noodkering. Inspectie van de primaire waterkeringen is na elk hoogwater noodzakelijk, en niet alleen in geval van een dijkdoorbraak. Zodra het water is gezakt vinden de inspecties plaats door de dijkwachten en -inspecteurs van Waterschap Limburg.

6.6.4 Overdracht en organisatie nafase

Het realiseren van een goede overdracht tussen de crisisorganisatie en de getroffen incidentgemeente(n) is een wezenlijke factor. Het inventariseren van thema's en adviseren over (uitvoering van) de nafase van het incident komt daarbij op de eerste plaats.

Het Regionaal Operationeel Team (ROT) is opdrachtgever voor het opstellen van een overdrachtsdocument preparatie nafase. De Algemeen Commandant Bevolkingszorg (AC-Bz) is eindverantwoordelijk voor het opstellen en overdragen van het overdrachtsdocument preparatie nafase. Het overdrachtsdocument geeft de thema's weer die in de nafase opgepakt dienen te worden en dient als input voor de incidentgemeente(n) om een plan van aanpak nafase op te stellen. Het is van belang dat alle, in het ROT betrokken, partijen vanuit hun eigen organisatie relevante input leveren voor de nafase van de incidentgemeente(n).

Na overdracht van de acute naar de nafase is het college van burgemeester en wethouders van de incidentgemeente(n) verantwoordelijk voor de activiteiten in de nafase. De aard en omvang van de ramp bepaalt het vervolg en het verloop van de nafase.

Regionaal Operationeel Team: nafase is in de basis een verantwoordelijkheid van de incidentgemeente(n). Om te voorkomen dat elke organisatie bij alle individuele gemeenten moet aansluiten in het kader van de nafase, dient er een structuur te worden bedacht die voor alle betrokken organisaties werkbaar is. Er kan daarom gekozen worden het ROT in afgeslankte vorm actief te laten blijven. Als er niet voor gekozen wordt om een afgeslankt ROT actief te laten blijven, wordt minimaal geborgd dat er een duidelijke en voor iedereen werkbaar (project)structuur staat, met duidelijk eigenaarschap en een volledig overdrachtsdocument (betreft de verantwoordelijkheid van de sectie bevolkingszorg).

In de nafase gelden voor het ROT/de kolommen de volgende uitgangs- en aandachtspunten:

- Het ROT schaal niet af voordat er een duidelijk en volledig overdrachtsdocument is opgeleverd met een (project)structuur die voor iedereen (inclusief de waterpartners) werkbaar is;
- Borg een proces waarbij de regionale coördinatie op de nafase pas overgedragen wordt als er lokaal geen ondersteuning meer nodig is.
- Koester de inzet van alle betrokkenen, die langdurig zijn ingezet en indrukken momenten hebben meegemaakt. Doe recht aan die inzet door goede nazorg te bieden. Het ontwikkelen van een protocol rondom nazorg is onderdeel van de nafase en betreft een verantwoordelijkheid van alle individuele organisaties zelf. Overweeg hierbij een gecombineerde aanpak.
- Controleer bij afschaling de impact op de afgegeven noodmaatregelen (zie hoofdstuk 6.5.3.1).

Waterschap Limburg: het waterschap heeft haar eigen monodisciplinaire activiteiten met betrekking tot de nafase van hoogwaterincidenten. Deze maatregelen bestaan uit de volgende onderdelen:

- Afbreken preventieve maatregelen;
- Opruimen zwerfvuil in beken en bij keringen;
- Inspectie en herstel;
- Bij doorbraak: zorgen dat de continuïteit van de organisatie is geborgd (pompcapaciteit, bemensing);
- Watervrij maken overstroomd gebied;
- Afbouwen maatregelen;
- Monodisciplinaire evaluatie.

Een uitgebreidere beschrijving van deze processen is terug te vinden in de verschillende hoogwater bestrijdingsplannen van Waterschap Limburg.

Rijkswaterstaat: bij Rijkswaterstaat bestaat de nafase/nazorg uit de volgende onderdelen:

- Inspecteren en vrijgeven van de vaarweg.
- Inspectie/herstel van kunstwerken, oevers en eventuele persleidingen.
- Het opruimen van het zwerfvuil binnen het beheersgebied op haar eigen terreinen op de oever en uiterwaard. Het doel daarbij is de verschillende functies van de rivier, onder andere veiligheid voor vaartuigen en kunstwerken, te waarborgen.
- Analyse/duiding van risico's en advies over het achtergebleven rivierslib. Indien nodig kan de Milieu Ongevallen Dienst (MOD) worden ingeschakeld voor monsternamen. De duiding van de resultaten voor de volksgezondheid gaan via het RIVM en de Geneeskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen (GAGS) van de GGD.

GGD: voor acties aangaande infectieziekten en gezondheidsrisico's voor de bevolking (bijv. door het vrijkomen van gevaarlijke stoffen uit rivierslib) zal de GGD, afdelingen Infectieziektebestrijding en Medische Milieukunde, betrokken moeten worden om te beoordelen of er geen gezondheidsschade veroorzaakt wordt. De Milieu Ongevallen Dienst (MOD) levert hierbij de resultaten aan en de GGD zal, mogelijk in samenspraak met het RIVM, hier duiding aan geven.

Regionale crisisorganisatie bevolkingszorg:

De regionale crisisorganisatie Bevolkingszorg zorgt in opdracht van het ROT voor het opstellen en overdragen van het overdrachtsdocument preparatie nafase. Bij voorkeur wordt de incidentgemeente(n) al tijdens de acute fase betrokken bij het opstellen van dit document. De ACBz brengt het concept overdrachtsdocument ter bespreking en vaststelling in het (laatste) ROT overleg. Hierbij wordt om relevante input gevraagd van alle in het ROT betrokken partijen. Na vaststelling in het ROT draagt de ACBz (eventueel na bespreking met de coördinerend gemeentesecretaris) het overdrachtsdocument over aan de gemeentesecretaris van de incidentgemeente(n).

Incidentgemeente(n)

Na overdracht van de acute fase naar de nafase is het van belang dat de incidentgemeente(n) de werkzaamheden, gericht op nazorg en herstel, zo snel mogelijk overneemt. Afhankelijk van de aard en omvang van de ramp moet een keuze gemaakt worden met betrekking tot de (bestuurlijke) aansturing en de lokale uitvoeringsorganisatie. Indien nodig formeert de incidentgemeente(n) (tijdelijk) een projectorganisatie nafase. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van het generieke procesplan nafase van Bevolkingszorg.

Overige kolommen: voor de overige kolommen geldt dat zij terugvallen op de reguliere nazorgplannen en het rampbestrijdingsproces nazorg waarvoor bevolkingszorg verantwoordelijk is.

Bijlagen

- A. Multidisciplinaire Informatiekaart (MIK) Hoogwater Limburg
- B. GMK-blad Hoogwater Maas
- C. GMK-blad Hoogwater zijrivieren
- D. Overzicht watergangen uitmondend in de Maas
- E. Convenant hoogwaterberichtgeving Limburg
- F. Instructie Informatiemanager ROT
- G. Format situatierapportage gemeenten
- H. Multidisciplinaire Actielijst (VRZL)
- I. Werkkaart bevolkingszorg en GHOR verminderd zelfredzamen (VRZL)
- J. Onderliggende documenten (niet opgenomen in bijlagen)
- K. Impact externe partners
- L. Overzicht documenten
- M. Evacuatiestrategie

Hoogwater zijrivieren

GMK I04
blad 2 van 2

INSTRUCTIE MBI

1. Lees instructie nu.
2. Vraag bij het ontvragen van een melding van mogelijke wateroverlast na om welke beek/zijrivier (en dus regel) en welk afvoerscenario het gaat.
3. Handel conform onderstaand alarmingschaaksel:

Afvoerscenario	Waaktoren	Dringende wateroverlast	Wateroverlast
Alarmering	IMROT	RO, IMROT	RO, IMROT

4. Alarmer de IMROT in geval van:
  - Mogelijke wateroverlast in een beek/zijrivier die niet in het overzicht onder instructie multi is opgenomen;
  - Een melding van mogelijke wateroverlast waarbij het afvoerscenario onbekend is;
  - Overige meldingen van wateroverlast door hevige regenval (niet zonde in beken of zijrivieren).
5. Handel bij meldingen van hoogwater in de Maas conform GMK-I09 hoogwater Maas.

INSTRUCTIE MVA

- 1.

INSTRUCTIE OC

- 1.

Hoogwater zijrivieren

GMK nr 104
blad 1 van 2

Toepassingsgebied: Limburg

HRZ norm: -

Document eigenaar: MWP

Akkoord MWP d.d.: 25-08-2022

Omschrijving: Hoogwater zijrivieren

Versie: 25-08-2022

DOEL:
Doelstelling van deze procedure is dat de beschreven actie voor de meldkamer i.z.m. na ontvangst melding van mogelijke wateroverlast wordt uitgevoerd.

VAN TOEPASSING ZIJN:
De Cao of de meldkamer brandweer per mail of telefonisch een melding ontvang van Waterschap Limburg met betrekking tot verhoogde waterstanden in beken en zijrivieren in Limburg.

BEVOEGDHEID CENTRALIST:
De centralist is bevoegd om zelfstandig GRP 1 en 2 af te handelen op basis van richtlijnende incidentie en/of een voorgeschiedenis oploedingen in multi-blansvorming (MVC, RPI). Bij voorkeur gaat hier te zien bij de afstemming met de hoogst leidinggevende aan vooraf. Oploeding naar GRP 3 of 4 gebeurt enkel op aangeven van de Regionale Operationeel Leider (RO).

INSTRUCTIE MULTI

1. Waterschap Limburg handelt voor de beken en zijrivieren vier afvoerscenario's: 'laastafvoer' (fase groen), 'waaktoren' (fase geel), 'dringende wateroverlast' (fase oranje) en 'wateroverlast' (fase rood). In onderstaande tabel zijn voor de meest risicovolle beken/zijrivieren in Limburg de verschuldende afvoerscenario's weergegeven die waterschap Limburg handelt.
2. Wanneer zich een situatie van dringende wateroverlast voordoet, wordt er (b) Waterschap Limburg een regiesam actief. Bij komen van een regiesam i.v.m. dringende wateroverlast wordt de veiligheidsregio via de IMROT of de meldkamer geïnformeerd door de oriscondinator. Monitor eventuele bijzonderheden en informeer zo nodig de IMROT van de betreffende veiligheidsregio's.
3. Vraag bij wateroverlast in Limburg na welk afvoerscenario van toepassing is en op welke beek/zijrivier en zorg dat de alarmering conform alarmingschaaksel (zie MBI) wordt uitgevoerd.

Zijrivier/beek	Veiligheidsregio	Maatpunt (ladend)	Waaktoren	Dringende wateroverlast	Wateroverlast
Eyfferveek	VRZL	Eyfferveek	0,06 m ³ /s	3,75 m ³ /s	5,0 m ³ /s
Geensbeek	VRZL	Eyfferveek	2,4 m ³ /s	25 m ³ /s	30 m ³ /s
Geul	VRZL	Huizenbeek	0,5 m ³ /s	20 m ³ /s	30 m ³ /s
Goede	VRZL	Muuro	0,33 m ³ /s	3,137 m ³ /s	3,89 m ³ /s
Molendijck	VRZL	Ayfferveek	0,2 m ³ /s	3 m ³ /s	3 m ³ /s
Roer	VRZL	Voeg	0,2 m ³ /s	3 m ³ /s	3 m ³ /s
Roer	VRZL	Maas (D)	0,2 m ³ /s	30 m ³ /s	30 m ³ /s
Schijfhoek	VRZL	Roer	0,06 m ³ /s	35 m ³ /s	30 m ³ /s
Swalen	VRZL	Swalen (Swalm)	3,03 m ³ /s	2,5 m ³ /s	4 m ³ /s
Temperduye	VRZL	Temperduye	N.v.t.	3,685 m ³ /s	4,627 m ³ /s
Wierbeek	VRZL	Beek 42	0,24 m ³ /s	4,214 m ³ /s	7,137 m ³ /s
Worm	VRZL	Wormbeek	0,42 m ³ /s	3,227 m ³ /s	35,347 m ³ /s
Worm	VRZL	Wormbeek	1,4 m ³ /s	25 m ³ /s	33 m ³ /s

Beek/veersnoei (B641)

⁵ Betreft een voorbeeldversie. De actuele/definitieve versie is opgenomen in de operationele systemen van de VRLN, VRZL en GMK-L.

Bijlage D – Overzicht watergangen uitmondend in de Maas⁶

Naam Watergang in de gemeente	Bij km-raai Maas	Afsluiting doorvoer waterkering
Voer / Eijsden	4.5	nee
Zeep / Maastricht	9.8	ja
Heugemerwater / Maastricht	11.2	nee
Jeker / Maastricht	12.7	nee
Noordelijke Jekertak / Maastricht	12.7	ja
Kanjel Julianakanaal Limmel	15.5	ja
Kanjel Borgharen	16.2	ja
Oude Kanjel Ifteren	22.5	ja
Geul / Voulwammes	22.5	nee
Oude Broekgraaf / Geulle a/d Maas	25.4	ja
Hemelbeek / Elisloo	28.3	ja
Zijtak Ur / Stein	36.0	nee
Ur / Urmond	37.3	ja
Kingbeek / Grevenbicht	48.3	ja
Rulbeek / Roosteren	65.2	ja
Leigraaf Molenplas	65.2	ja
Thornerbeek	66.8	ja
Vootbeek	70.0	nee
Sijbeek	68.0	ja
Breulesgraaf	5.0	ja
Slenk in Hertfen	77.5	ja
Hambek	78.2	nee
Roer	79.4	ja
Maasnielderbeek	81.2	nee
Zeven Ellen Waterlaaf	7.2	nee
Ziep Buggenum	85.5	ja
Leigraaf van Weijershof naar Asselt	86.5	nee
Zwaarveldlossing	86.3	nee
Bypass Neer	88.0	n.v.t.
Neerbeek	88.8	ja
Swalm	89.5	n.v.t.
Atwateringskanaal	90.9	n.v.t.
Lierbeek	93.2	n.v.t.
Huilbeek	94.0	ja
De Weerd	96.5	n.v.t.
Tasbeek	96.5	n.v.t.
Schelkensbeek	97.5	n.v.t.
Boshoekerloop	100.4	n.v.t.
Aalsbeek	101.7	ja
Kwistbeek	102.5	ja
De Brand	103.3	ja
Middelste Horst	103.8	ja
Engerbeek	103.9	ja

Springbeek	105.1	ja
Wyirebeek	105.9	ja
Rijnbeek	108.4	ja
Stepkensbeek	110.3	ja
Genooyerveldlossing	111.0	ja
Groot Raay	111.1	n.v.t.
Stopbeek	111.2	ja
Baarsdonk	112.0	n.v.t.
Everlosebeek	112.8	n.v.t.
Vorstermolenbeek	113.0	ja
Latbeek	114.3	ja
Salder	115.8	n.v.t.
Haagbeek	117.0	n.v.t.
Molenbeek van Lottum	117.4	n.v.t.
Lottumsche Tassbeek	118.5	ja
Lingsforterbeek	120.2	ja
Aarsbeek	121.0	n.v.t.
Cannegieter	121.5	n.v.t.
Broekhuizer Molenbeek	122.4	ja
Dorp	123.3	ja
Rode Beek (Broekhuizen)	123.8	ja
Kasteel Ooyen	124.4	ja
Geiderns Nierskanaal	124.5	n.v.t.
Maasbroek	125.9	ja
Eisholterbroek	126.5	n.v.t.
Buschweiden	128.1	n.v.t.
Wolterskamp	129.1	ja
Zwartbroeksegraaf	129.4	n.v.t.
Looisegraaf	130.2	ja
Welse Molenbeek	131.9	ja
Tiendschuur	132.5	n.v.t.
Groote Molenbeek	133.1	ja
Oostrumsche Beek	135.0	ja
Papenbeekse Broeklossing	135.1	ja
Ayensebeek	138.2	ja
Veerweglossing	140.5	n.v.t.
Heukelomsebeek en lossing	142.6	ja
Eckeltsebeek	144.5	ja
Ossenkamplossing	147.4	n.v.t.
Heijense Leigraaf	151.7	ja
Kleefsebeek	151.7	ja
Niers	157.3	ja
Tielebeek	158.6	ja
Meulenbroekbeek	160.3	ja

⁶ ⁶ Betreft een voorbeeldversie. De actuele/definitieve versie is opgenomen in de operationele systemen van de VRLN, VRZL en GMK-L.

Bijlage G – Format Situatierapportage gemeente

Gemeente:	
Datum + Tijd:	
Sitrap nummer:	

Huidige situatie:	
Verwachte ontwikkelingen:	Best-case scenario -
	Worst-case scenario -
	Real-case scenario -
Knelpunten: (proces, calamiteit)	
Besluiten en nieuwe maatregelen van gemeente:	1.
Beslispunten / adviezen voor anderen:	1.
Overige informatie / terugkoppeling:	

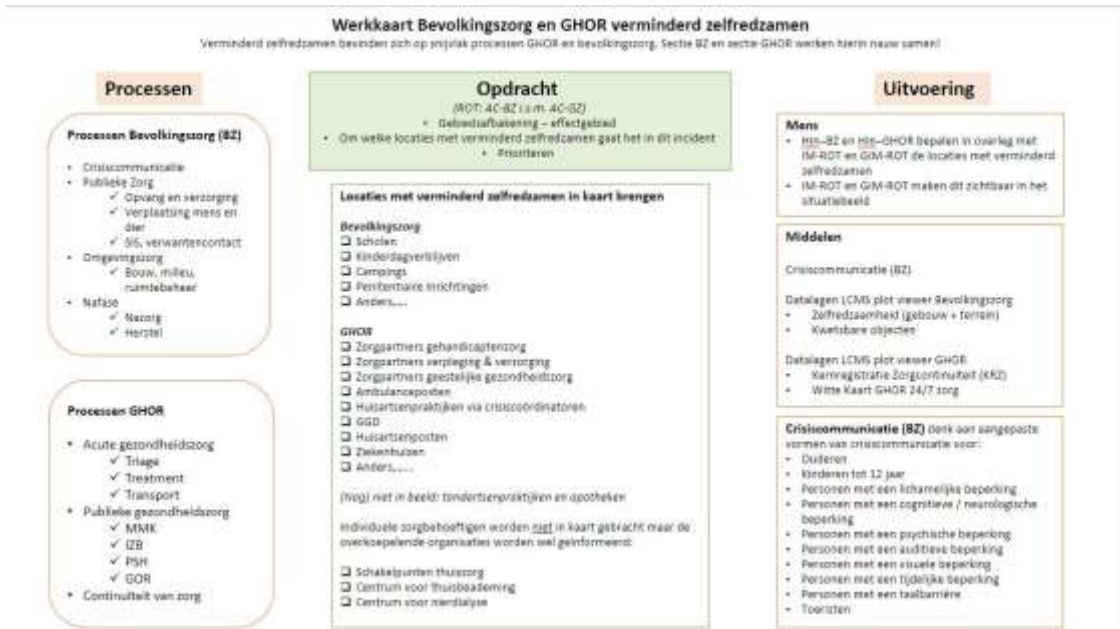
Bijlage H – Multidisciplinaire Actielijst (VRZL)⁹

MULTIDISCIPLINAIRE ACTIELIJST HOOGWATER MAAS									
WV1	WV2	WV3	WV4	WV5	WV6	WV7	WV8	WV9	WV10
Maand	Maand	Maand	Maand	Maand	Maand	Maand	Maand	Maand	Maand
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

⁹ Betreft een voorbeeldversie. De actuele/definitieve versies zijn opgenomen in de operationele systemen van de VRLN, VRZL en GMK-L.

Bijlage I – Werkkaart bevolkingszorg en GHOR verminderd zelfredzaam (VRZL)

Bijlage J – Onderliggende documenten¹⁰

- ❖ Draaiboeken gemeenten
- ❖ Draaiboek Hoogwater RWS Zuid-Nederland
- ❖ Calamiteitenbestrijdingsplan (CBP) Maas Hoogwater Waterschap Limburg
- ❖ Calamiteitenbestrijdingsplan wateroverlast Waterschap Limburg
  - Diverse deelplannen voor beken en zijrivieren en waterbuffers
- ❖ Geautomatiseerd draaiboek calamiteitenbestrijding Waterschap Limburg
- ❖ Leidraad voor het evacueren van vee (Ministerie EZK)
- ❖ Landelijk Crisisplan Hoogwater en Overstromingen (Ministerie IenW)
- ❖ Multidisciplinaire Informatiekaart (MIK) Extreem Weer

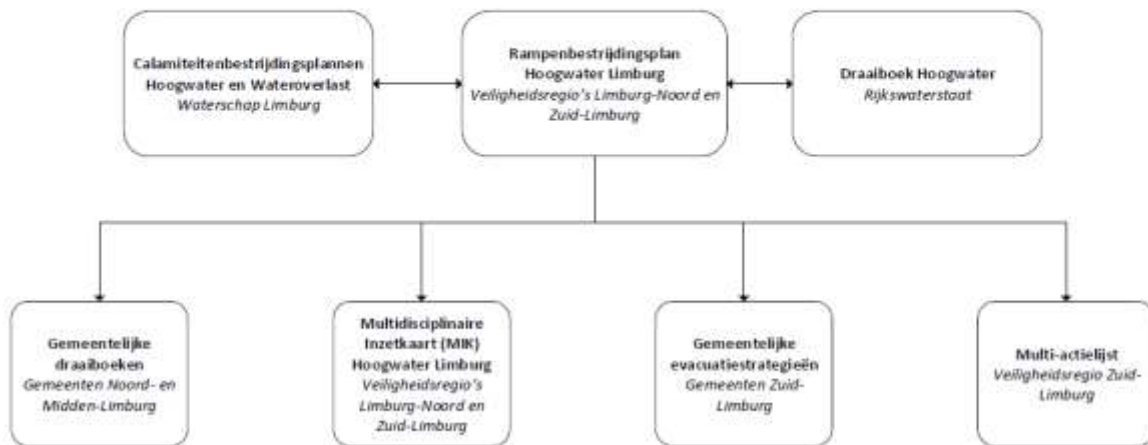
---

¹⁰ Genoemde documenten zijn géén onderdeel van dit rampbestrijdingsplan.

Bijlage K – Impact externe partners

Organisatie	Gevolgen/taak hoogwater
Chemelot	Kunnen bij problematiek met het Julianakanaal hinder ondervinden doordat de koelwaterinname tijdelijk moet worden gestopt
Enexis	Door hoogwater en diens afvoersnelheid kunnen problemen ontstaan door het wegspoelen van elektraleidingen of onder water gelopen stroomkasten, elektraloze huishoudens tot gevolg.
Gasunie	Door hoogwater en diens afvoersnelheid kunnen problemen ontstaan door het wegspoelen van gasleidingen, met gaslekkages en gasloze huishoudens tot gevolg.
LLTB	Bij hoogwater komen er vaak (landbouw-)dieren in de problemen. De LLTB is de liaison voor de agrarische sector en kan bij problemen met dieren vaak snel te weten komen bij welk bedrijf/persoon deze horen. Ook coördineren zij evacuaties van vee.
Prorail	Bij hoogwater kunnen er problemen op het spoor ontstaan door water op de rails. Probleemgebied Bunde/Meerssen. Daarnaast kan er bij evacuatie besloten worden om het treinverkeer stil te leggen.
Provincie Limburg	Verantwoordelijk voor de N-Wegen in Limburg. Wanneer er N-wegen onder water komen te staan sluiten ze deze af.
Rijkswaterstaat droog	Verantwoordelijk voor de snelwegen. Op de snelwegen A2 en A79 thv Meerssen kunnen problemen ontstaan door opstuwning van water uit de zijrivieren bij waterdoorgangen onder de snelweg. Wanneer deze afgesloten dienen te worden loopt dit via RWS.
Rijkswaterstaat nat	Verantwoordelijk voor Maas (hoogwaterberichtgeving) en Julianakanaal (kanaal en diens dijken)
Waterleiding Maatschappij Limburg	Verantwoordelijk voor het drinkwater in Limburg. Halen dit drinkwater vanuit de Maas, bij hoogwater dus impact door vuil.
Waterschap Limburg	Verantwoordelijk voor de zijrivieren (hoogwaterberichtgeving) en de dijken rondom de Maas.

Rampenbestrijdingsplan Hoogwater Limburg en daarmee samenhangende planvorming

---

Evacuatiestrategie hoogwater Limburg

Versie: 1.0

Datum: 26-09-2023

Bevolkingszorg VRZL & VRLN

Inleiding

Deze evacuatiestrategie is opgesteld naar aanleiding van een onderzoek (VRLN, 2020) naar de succesfactoren voor een evacuatie bij de Maas in Limburg. Hier zijn de ervaringen van de hoogwaterramp in 2021 in Limburg aan toegevoegd. Het resultaat is een generieke evacuatiestrategie hoogwater voor de provincie Limburg. Deze evacuatiestrategie is toepasbaar op alle hoogwaterscenario's waarbij evacuatie van mens en dier aan de orde is. Deze strategie beschrijft de stappen die nodig zijn voor een succesvolle voorbereiding op en uitvoering van evacuatie.

Het document bevat twee delen:

- Deel 1 is de uitgewerkte strategie voor het ROT en het GBT/RBT.
- Deel 2 bevat het invulformat voor een evacuatieplan per gemeente.

1.1 Criteria voor een evacuatiebesluit

De beslissing ten aanzien van evacuatie wordt, afhankelijk van het GRIP-niveau, door het GBT of het RBT genomen op basis van een advies van het ROT. Het uit te brengen advies door het ROT wordt opgezet aan de hand van 4 criteria. De 4 criteria die geconcretiseerd moeten worden, zijn hier kort toegelicht. **Het invullen en concretiseren van deze vier criteria is een taak van het ROT.**

Verwachte faalkans

[In deze paragraaf wordt de verwachte faalkans en impact voor de desbetreffende gemeente (per dorp/stad) in kaart gebracht. Dat wil zeggen: benoem bij welke waterstand, welk gebied bedreigd wordt. Voor de Maas en de beken en (zij)rivieren zijn er in de multi-actielijst (VRZL) al momenten opgenomen waarop geëvacueerd zou moeten en wanneer water bewoond gebied bereikt. Daarnaast zijn de inundatiefilmpjes (van RWS) en kaartlagen (VRLN/VRZL) beschikbaar.]

Verwachte impact en gevolgen van de dreiging

[De mate en hoeveelheid (waterhoogte, kuubs/afvoer, stroming) van de overstroming bepalen de impact voor het te overstroomde gebied. Op basis van grootte of hoeveelheid kunnen dit bijvoorbeeld zijn:

- Fysieke verwondingen of overlijden van burgers;
- Schade aan sociale en economische processen;
- Schade aan huizen;
- Burgers die (tijdelijk) zonder onderdak zitten

Verwachte duur van de evacuatie in worstcasescenario

[De verwachte tijdsduur van de evacuatie is een erg belangrijk criteria voor het concretiseren van het besluit ter evacuatie. Wanneer de duur in een bepaalde gemeente langer is, bijvoorbeeld door een te evacueren zorginstelling, moet het evacuatiebesluit eerder vallen en zal capaciteit goed moeten worden verdeeld over de regio.]

Beschikbare middelen

[In deze paragraaf wordt een schatting gemaakt van de hoeveelheid beschikbare middelen vanuit de multi-kolommen voor het uitvoeren van de evacuatie.]

Conclusie

[In deze conclusie wordt een totaaloverzicht van bovenstaande criteria gegeven.

Op basis van de verwachte faalkans, impact en duur en inzicht in de beschikbare middelen dient het ROT een advies aan het GBT of RBT uit te brengen over het wel of niet evacueren van het betreffende gebied.]

criterium	Advies
1. Verwachte faalkans	
2. Verwachte impact en gevolgen van de dreiging	
3. Verwachte duur van de evacuatie in worstcasescenario	
4. Beschikbare middelen	

1.2 Evacuatie in stappen

Bij zowel een dreiging van een overstroming als een daadwerkelijk overstroming dienen er verschillende stappen te worden uitgevoerd om een evacuatie succesvol te laten verlopen. Het startpunt van deze stappen is dan ook een GRIP opschaling, zoals te zien in de tabellen in hoofdstuk 1.

De verschillende stappen kunnen worden opgedeeld in twee soorten stappen: **actiestappen en communicatiestappen**. Om hier duidelijk onderscheid in te maken zijn de communicatiestappen gemarkeerd met een **groen** kopje.

De verschillende stappen zijn opgedeeld in verschillende fasen. Beginnend bij de fase 'voorbereiding evacuatie (GRIP-2). In de daarop volgende fase wordt de evacuatie aangekondigd en uitgevoerd. Nadat de evacuatie heeft plaatsgevonden wordt er overgegaan naar de fase waarin zorg wordt geleverd voor evacuees en achterblijvers. De laatste fase is de terugkeer naar een normale situatie.

1.3 Voorbereiding evacuatie

Stap	Actiehouder
Start ROT & RBT Start van ROT & RBT-vergaderstructuur.	Veiligheidsregio
Faalkans en impact bepalen (criteria 1 en 2) Bepalen faalkans en impact. Gebruik hiervoor de multi-actielijsten Maas en zijrivieren en de lokale evacuatieplannen van gemeenten.	ROT (Multi-actielijst)
Tijd, tempo, duur en middelen bepalen (criteria 3 en 4) Bepalen en inschatten van tijd, tempo en duur factoren. Gebruik hiervoor de multi-actielijsten Maas en zijrivieren en de lokale evacuatieplannen van gemeenten.	ROT (Multi-actielijst)
Breng advies uit aan BT (GBT of RBT) Advies wordt opgesteld op basis van de vier genoemde criteria.	ROT
Besluitvorming evacuatie Het RBT of GBT besluit tot evacuatie. Dit gebeurt zodra het ROT een advies heeft uitgebracht op basis van de vooraf bepaalde criteria voor de evacuatie.	GBT/ RBT en ROT
Communiceer met- en via de media bij een sterke dreiging van overstroming Licht media in over de situatie	ROT, Sectie Crisiscommunicatie (i.s.m. gemeente. Veiligheidsregio is leidend)
Denk na over gevolgen op primaire levensbehoefte bij isolatie van gebieden Neem bijvoorbeeld contact op met supermarkten over de dreigende situatie, mogelijk zorgen voor extra bevoorrading	ROT, Sectie BZ (i.s.m. gemeente)
(Instellingen met) verminderd zelfredzamen waarschuwen (Instellingen met) verminderd zelfredzamen dienen vroegtijdig te worden gewaarschuwd over de mogelijke evacuatie.	ROT, Sectie GHOR ROT, Sectie BZ en Crisiscommunicatie (verdeling op basis van werkkaart verminderd zelfredzamen).
Gerichte communicatie ondernemers Ondernemers kunnen ivm hun bedrijfsactiviteiten een bijzondere groep zijn die vroegtijdig informatie moeten krijgen over wat er van hun verwacht wordt en wat hen te doen staat.	ROT, Sectie BZ en Crisiscommunicatie (i.s.m. gemeente) LLTB voor land- en tuinbouwbedrijven.
Burger waarschuwen Waarschuw de burger over de dreiging van het hoogwater en een mogelijke evacuatie die komen gaat.	ROT, Sectie Crisiscommunicatie (i.s.m. gemeente)

<p>Burger alarmeren Wanneer de dreiging van de overstrooming verder oploopt dient de burger een nieuwe boodschap te krijgen welke vrijwillige evacuatie al opstart. Bijvoorbeeld het verplaatsen van voertuigen of huisraad zijn berichten die daarbij helpen.</p>	ROT, Sectie Crisiscommunicatie (i.s.m. gemeente)
<p>Opvanglocatie(s) inrichten Tijdelijke opvanglocatie(s) inrichten voor de opvang van verminderd zelfredzamen en personen die niet in hun eigen opvang kunnen voorzien.</p>	ROT, Sectie BZ (i.s.m. gemeente)
<p>Stel een noodverordening op Juridisch hulpmiddelen bij evacuatie en voorkomen ramptoerisme.</p>	ROT, Sectie BZ (i.s.m. gemeente)

1.4 Aankondiging evacuatie en uitvoer evacuatie

Stap	Actiehouder
<p>Aankondiging evacuatie Er wordt gecommuniceerd dat er een evacuatie plaats gaat vinden.</p>	ROT, Sectie Crisiscommunicatie (i.s.m. gemeente)
<p>Evacuatie van niet – en verminderd zelfredzamen Aan de hand van de prioriteit van verminderd zelfredzamen en mate van dreiging in een gebied worden eerst verminderd zelfredzamen geëvacueerd.</p>	Gemeenten i.s.m. GHOR, Politie en defensie,
<p>Burger adviseren te vertrekken Geef de burger een dringend advies om te vertrekken.</p>	ROT, Sectie Crisiscommunicatie (i.s.m. gemeente. Veiligheidsregio is leidend)
<p>Burger ‘verplichten’ te vertrekken</p> <ul style="list-style-type: none"> Geef de burger een verplichting om het gebied te verlaten op basis van de opgestelde noodverordening; Geef de burger een ultimatum (tijdstip) om uit het gebied te zijn. 	ROT, Sectie Crisiscommunicatie (i.s.m. gemeente. Veiligheidsregio is leidend)
<p>Evacuatie burgers Burgers worden geëvacueerd uit het gebied.</p>	Gemeenten i.s.m. Politie en defensie.
<p>Evacuatie van dieren en kostbare objecten Evacueer dieren en kostbare objecten uit de bedreigde gebieden. Deze stap is flexibel en wordt wanneer mogelijk vooruitgeschoven.</p>	Dieren: LLTB voor land- en tuinbouwbedrijven. Kostbare objecten: gemeenten met eventuele hulp.

1.5 Zorg voor evacuees, achterblijvers & omgeving

Stap	Actiehouder
<p>Personen in het overstroomde gebied in kaart brengen Breng in kaart wie er is achtergebleven in het overstroomde gebied en waar deze personen zich bevinden.</p>	ROT, Sectie BZ (i.s.m. gemeenten en multi partners).
<p>Communicatie met achterblijvers Communiceer met achterblijvers over wat hen te doen staat.</p>	ROT, Sectie Crisiscommunicatie (i.s.m. gemeente. Veiligheidsregio is leidend)
<p>Bepaal benodigde capaciteit voor redden en gereedmaken hulpverleners Bepaal benodigde capaciteit voor het uitvoeren van redding.</p>	ROT, Sectie Brandweer, politie, defensie
<p>Redden Red overgebleven burgers uit het overstroomde gebied.</p>	Brandweer met behulp van Politie en defensie.

Deel 2: Evacuatieplan per gemeente

Een succesvolle evacuatie vergt niet alleen een goede uitvoering van het plan maar vergt ook een goede voorbereiding. Deze voorbereiding dient deels te worden uitgevoerd op gemeentelijk niveau. In dit deel worden de stappen die uit te voeren zijn op gemeentelijk niveau gepresenteerd in de vorm van een invulformat. Iedere gemeente, waarop de multi actielijsten Maas en zijrivieren van toepassing zijn, hebben eind 2022 het advies gekregen om, op basis van onderstaand invulformat, een lokaal evacuatieplan te maken. Deze lokale evacuatieplannen helpen de gemeenten en de multi partners in de voorbereiding (advies en besluitvorming) op en uitvoering van een daadwerkelijke evacuatie.

De actuele versies van de lokale evacuatieplannen per gemeente zijn beschikbaar via CrisisConnect.

Invulformat gemeentelijk evacuatieplan

Opstellen van een gebiedsaanduiding

[Zie hiervoor de multi-actielijst (VRZL), de inundatiefilmpjes (van RWS) en kaartlagen (VRLN/VRZL). Hierin staat welke gebieden bij welke waterstand moeten worden geëvacueerd.]

Capaciteit infrastructuur

[Breng wegen, spoor en vaarwegen in kaart die relevant zijn voor een evacuatie en beschrijf dit hier. Breng daarnaast ook de vervoersmiddelen, het mogelijk afzetten van routes, de capaciteit van wegen in kaart om een beeld te krijgen van de capaciteit van de infrastructuur.]

Vluchtroutes

[Breng vluchtroutes en alternatieve vluchtroutes in kaart en beschrijf/schets deze hier. Houdt hierbij rekening met isolatie van gebieden die onderlopen binnen de gemeente.]

Kwetsbare objecten en verminderd zelfredzamen

[Breng in kaart welke kwetsbare objecten en verminderd zelfredzamen zich bevinden in gebieden die mogelijk in gevaar zijn bij hoogwater.]

Opvanglocaties

[Breng in kaart welke opvanglocaties beschikbaar zijn voor evacuees.]

Mensen en middelen

[Breng in kaart hoeveel capaciteit (mensen en middelen) vanuit de eigen gemeentelijke organisatie nodig zijn om de evacuatie tot uitvoer te kunnen brengen, inclusief de opvang van evacuees.]

Risico- en crisiscommunicatie met burger

[Communicatieberichten voor risico- en crisiscommunicatie worden geleverd door de veiligheidsregio. Stel relevante informatie voor de eigen gemeente alvast op in een gemeentelijk bericht (risicocommunicatie – bijvoorbeeld wachtnietopwater.nl).

Zorg voor bemensing van telefooteams of bemensing voor het plaatsen van crisiscommunicatie in geval van daadwerkelijk hoogwater.]

Bijzonderheden en knelpunten

[Op gemeentelijk niveau kunnen er bijzonderheden en unieke knelpunten zijn die niet gelden op regionaal niveau. Breng deze bijzonderheden en knelpunten in kaart en beschrijf de gevolgen hiervan.]

Vergadering van	:	Bestuurscommissie Veiligheid - reguliere vergadering
Kabinet	:	Nee
Vergaderdatum	:	24 november 2023
Auteur	:	Nick Boersma/Trudy Jansen
Onderwerp	:	Business cases Risk Factory
Bijlagen	:	Twee

Aanleiding en korte samenvatting

Het Algemeen Bestuur heeft zich op 7 juli jl. positief uitgesproken over het doorgaan met de bestaande opzet van de Risk Factory voor het Primair Onderwijs en Senioren én het verkennen van de mogelijkheden tot uitbreiding van de Risk Factory richting andere doelgroepen, concreet het Voortgezet Onderwijs. Ook zijn de bouwstenen van de uit te werken businesscases bepaald. Tijdens de Bestuursconferentie op 28 september jl. zijn de uitgewerkte concept-businesscases Primair Onderwijs en Senioren én Voortgezet Onderwijs nader toegelicht. De concept-businesscases zijn als bijlage toegevoegd.

Centraal in de businesscase voor het Primair Onderwijs en Senioren staat het verlengen van de huidige Risk Factory voor de beleidsperiode 2024-2027.

In de businesscase Voortgezet Onderwijs wordt ingezet op de uitbreiding van de huidige Risk Factory met de doelgroep voortgezet onderwijs voor de beleidsperiode 2024-2027. Gedurende de evaluatie van het concept Risk Factory is gebleken dat het haalbaar is om de doorontwikkeling richting het voortgezet onderwijs vorm te geven. Er is enthousiasme en vraag naar vanuit het voortgezet onderwijs. Ook samenwerkingspartners hebben interesse, dragen inhoudelijke thema's aan voor een invulling van het concept en zijn bereid economische drager te zijn. Daarbij zijn ook de ervaringen meegenomen die de Risk Factory Twente heeft met de doelgroep voortgezet onderwijs.

Nadat de concept-businesscases in beide bestuurscommissies zijn besproken kunnen deze ter besluitvorming worden geagendeerd voor het Algemeen Bestuur van 15 december 2023.

Beslispunten

1. Bespreken van de businesscase Primair Onderwijs en Senioren en de businesscase Voortgezet Onderwijs.
2. De beide businesscases met een positief advies doorgeleiden naar het Algemeen Bestuur ter besluitvorming.

Onderbouwing voorstel

Tijdens de bestuursconferentie op 28 september is door de bestuurders positief gereageerd op de gepresenteerde businesscases en op de eerste resultaten van het

wetenschappelijk onderzoek van de Radboud Universiteit naar de resultaten van de Risk Factory. Met de uitkomsten uit de bestuursconferentie zijn de businesscases verder uitgewerkt hetgeen heeft geresulteerd in voorliggende concepten ter bespreking. Op basis van de bespreking in beide bestuurscommissies worden de businesscases aangescherpt en voor besluitvorming geagendeerd.

Personele consequenties

Inzetten van 1,78 fte aan Coördinatoren en 0,7 fte aan Programmamanager voor businesscase Primair Onderwijs en Senioren.

Voor de businesscase Voortgezet Onderwijs wordt, met externe financiering, 1 fte Coördinator en 1 fte Programma adviseur geworven. Bij de Programma adviseur gaat het om een vaste aanstelling met werkgarantie en geen functiegarantie.

Financiële consequenties

Uitgangspunt voor beide businesscases is dat de structurele kosten worden gedekt met structurele middelen. De begroting van beide businesscases dient structureel sluitend te zijn, waarbij financiering plaatsvindt uit gelden van derden.

De begrotingen bevatten marktgevoelige informatie rondom aanbestedingsprocessen en zijn derhalve na overleg met de bestuurlijke klankbordgroep niet als bijlage bijgevoegd. Inzage is mogelijk via het bestuurssecretariaat.

Vervolprocedure

Definitieve besluitvorming businesscases is voorzien tijdens AB vergadering 15 december 2023.

Bijlagen

1. Concept Businesscase PO en Senioren 08-11-2023
2. Concept Businesscase VO 08-11-2023

Besluit

Paraaf ambtelijk secretaris:

- Akkoord met voorstel
- Akkoord met voorstel met aantekening
- Niet akkoord met voorstel met aantekening

Toelichting:

Businesscase Risk Factory

Primair Onderwijs & Senioren

Inhoudsopgave

1. Aanleiding
2. Beleidsmatige context
3. Risk Factory Limburg-Noord
  - a. Kern van het concept
  - b. Doelgroepen: behoud scholen & uitbreiding senioren
  - c. Inhoudelijke doorontwikkeling
  - d. Begeleiders
4. Betrokken partners
5. Huisvesting, financiën en landelijke samenwerking

1. Aanleiding

In 2018 is door het Algemeen Bestuur (AB) van de Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN) besloten een Risk Factory te ontwikkelen. Deze is sinds mei 2019 geopend voor basisschoolleerlingen groep 8 en sinds januari 2020 voor senioren.

Volgens afspraak heeft er halverwege 2023 een bestuurlijke evaluatie van de huidige Risk Factory plaatsgevonden, zie: [Cover - Risk Factory Evaluatie \(cmag.nl\)](#). Deze evaluatie heeft geleid tot de opdracht om een doorkijk naar de toekomst te maken. De kijkrichting voor continuering van de huidige Risk Factory is, middels een notitie, voor het eerst gepresenteerd tijdens de AB vergadering van 7 juli en inhoudelijk concreter gepresenteerd tijdens de Bestuursconferentie op 28 september. In deze businesscase wordt ingegaan op verlenging van de huidige Risk Factory voor de beleidsperiode 2024-2027.

2. Beleidsmatige context

De continuering van de huidige Risk Factory wordt gekoppeld aan de beleidsperiode 2024-2027 van de VRLN. Praktisch betekent dit dat de Risk Factory in ieder geval open zal blijven tot de zomer van 2028, aangezien de planning van de basisscholen in schooljaren gaat. Vanuit de organisatieonderdelen binnen de VRLN én vanuit partners wordt de Risk Factory de komende jaren gezien als middel om invulling te geven aan beleidsdoelen, zoals dat ook de afgelopen jaren is gebeurd.

3. Risk Factory Limburg-Noord

A. Kern van het concept

De kern van het concept Risk Factory is een integrale aanpak, waarbij beleving centraal staat en dat wetenschappelijk onderbouwd is. Met realistische en interactieve scenario's, zoals brandgevaar, phishing, verkeersveiligheid, groepsdruk, 112 bellen en (positieve) gezondheid, ervaren doelgroepen (on)gezondheid en (on)veiligheid én leren ze hoe te handelen. Levenschte ervaringen veranderen de kijk op risico's. En dat geeft zelfvertrouwen om – als het er echt op aankomt – de juiste beslissingen te nemen. Het concept Risk Factory is meermaals wetenschappelijk onderzocht, waarbij doelgroepen, die de Risk Factory hebben bezocht meer kennis hebben, een hogere intentie hebben om zich anders te gedragen én ook daadwerkelijk weken later in een andere context gezonder en veiliger gedrag vertonen.

B. Doelgroepen: behoud scholen & uitbreiding senioren

Primair Onderwijs

Een van de primaire doelgroepen van de Risk Factory zijn basisschoolleerlingen uit groep 8; leerlingen in een cruciale levensfase. Ze staan op het punt om vanuit hun vertrouwde omgeving uit te vliegen naar de middelbare school. Een fase waar allerlei uitdagingen op het gebied van gezondheid en veiligheid aanbreken. Het beleven van die gevaren in een veilige en inspirerende omgeving zoals

de Risk Factory, versterkt de weerbaarheid en zelfredzaamheid. Bovendien zijn groep 8 leerlingen in staat om dat wat ze in de Risk Factory beleven en leren, te vertalen naar hun eigen thuis- en schoolomgeving.

Al sinds het prille begin hebben scholen en schoolbesturen het Risk Factory-concept omarmd. Alle schoolbesturen in Noord- en Midden-Limburg (op één na) zijn partner. Cijfers in onderstaande tabel laten het percentage unieke scholen zien dat per gemeente is bereikt.

Gemeenten	%
Beesel	100%
Bergen	100%
Echt- Susteren	67%
Gennep	75%
Horst a.d. Maas	89%
Leudal	14%
Maasgouw	89 %
Mook-Middelbaar	67 %
Nederweert	86%
Peel en Maas	100%
Roerdalen	83 %
Roermond	85 %
Venlo	98%
Venray	95 %
Weert	80 %

De komende periode behoudt de Risk Factory graag minimaal het aantal scholen dat per jaar een bezoek brengt. Voor het schooljaar 2023 – 2024 hebben zich inmiddels (eind september) al meer scholen aangemeld dan voor heel 2022 – 2023. Dit is ook het streven voor de komende jaren. Speciale aandacht gaat uit naar de scholen die nog nooit een bezoek hebben gebracht. Er zal extra ingezet worden op de werving van deze scholen.

Om de scholen (leerkrachten en leerlingen) te blijven binden is het belangrijk ook de komende jaren aandacht te besteden aan maatschappelijke en/of inhoudelijk ontwikkelingen en daar de scenario's op aan te passen. Het up-to-date houden van het concept is cruciaal (zie ook *C. Inhoudelijke doorontwikkeling*).

Senioren

Zoals ook voorgenomen bij de totstandkoming ontvangt de Risk Factory vanaf januari 2020 ook senioren. Een belangrijke doelgroep voor alle partners. Met senioren bedoelen we mensen van 55 jaar en ouder. Deze doelgroep is/wordt – naarmate de leeftijd vordert – kwetsbaarder. Tegelijkertijd groeit de wens – mede door overheidsbeleid – dat senioren zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen in hun eigen thuis. Met passende scenario's speelt de Risk Factory in op die behoefte.

De COVID-19 pandemie heeft gezorgd voor een valse start bij de ontvangst van deze doelgroep. Sinds mei 2022 is echter een flinke groei zichtbaar en worden per week minstens 1 en vaak 2 groepen

senioren ontvangen. Bij de start bestond dit nog vaak uit afdelingen van KBO Limburg, maar inmiddels komt een grote variatie aan groepen senioren op bezoek.

Voor de komende jaren wordt een uitbreiding van deze doelgroep verwacht. Bovendien wordt er ingezet op het organiseren van dagdelen voor individuele senioren, zodat ook zij de Risk Factory de komende jaren gaan bezoeken.

C. Inhoudelijke doorontwikkeling

De kracht van de Risk Factory zit ook in de relevantie van de scenario's. Door de structurele inhoudelijke bijdrage van de partners in de Expertgroep en constante evaluatie door de bezoekers, sluiten de scenario's aan bij de laatste maatschappelijke ontwikkelingen en de belevingswereld van de doelgroepen. Het blijft belangrijk om hier ook de komende jaren structureel aandacht aan te besteden. Dit betekent dat huidige scenario's ook de komende jaren, indien nodig, worden doorontwikkeld. Bovendien wordt regelmatig beoordeeld of er nieuwe scenario's relevant zijn. De verwachting is dat de komende jaren in ieder geval meer aandacht komt voor armoede/omgaan met geld en uitbreiding van het variabele scenario met het thema 'donkere dagen' voor in de winterperiode. Daarnaast zitten er grenzen aan de uitbreiding van scenario's, qua locatie en qua behapbaarheid voor de begeleiders. Per uitbreidingsmoment dient er een inhoudelijke afweging gemaakt te worden.

Bij de (door)ontwikkeling van scenario's is het belangrijk steeds uit te gaan van eenzelfde opbouw van een scenario. Door per scenario te starten met een korte introductie van het thema, vervolgens de doelgroep het thema te laten beleven (via de meest passende didactische werkvorm) en daarna reflectie tussen de doelgroep onderling te faciliteren. Deze opbouw is wetenschappelijk onderbouwd.

D. Begeleiders

De doelgroepen worden tijdens een bezoek aan de Risk Factory ontvangen en rondgeleid door begeleiders. Dit zijn vrijwilligers die een onkostenvergoeding ontvangen. Op dit moment is sprake van een evenwichtig begeleidersbestand. Het behoeft de komende jaren echter onverminderd aandacht om het lage verloop onder de Risk Factory begeleiders in stand te houden en nieuwe begeleiders te werven en binden aan de Risk Factory. Het is daarbij belangrijk dat de begeleiders competent zijn, het leuk en nuttig vinden om een bijdrage te leveren en te streven naar zo veel mogelijk uniformiteit tussen de begeleiders.

4. Betrokken partners

Nog voor de start van de Risk Factory hadden al tal van publieke partners zich verbonden aan de Risk Factory. Het aantal publieke partners met wie de Risk Factory een samenwerkingsovereenkomst heeft is de laatste jaren toegenomen. Bovendien is de bereidheid om, naast een inhoudelijke bijdrage, ook een structurele financiële bijdrage te leveren, toegenomen.

Continuering van de inhoudelijke bijdrage van de publieke partners in de Expertgroep is belangrijk voor de kwaliteit van het concept. Het is, zowel voor de doelgroepen als ook voor publieke partners, belangrijk dat de inhoudelijke afweging van wat wel en niet thuis hoort in de Risk Factory, uitsluitend voorbehouden is aan de publieke partners.

Naast de inhoudelijke bijdrage van de partners is het noodzakelijk dat partners een substantieel deel van de structurele lasten voor hun rekening nemen. Met alle partners (zie bijlage 1) is inmiddels een samenwerkingsovereenkomst afgesloten, waarin hierover afspraken zijn gemaakt voor de komende jaren. Uiteraard is daarbij rekening gehouden met de ontbindende voorwaarde, indien het AB van de VRLN besluit om de huidige Risk Factory niet te continueren.

Naast de samenwerking met de publieke partners, zijn er ook private partners die de Risk Factory (incidenteel) ondersteunen in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen.

5. Huisvesting, financiën en landelijke samenwerking

Huisvesting

De komende jaren blijft de Risk Factory op de huidige locatie gevestigd.

Voor de komende jaren is het belangrijk om op de huidige locatie te investeren in klimaatbeheersing. In de zomer is het te warm en in de winter is het koud. De wens bestaat om de ontvangsthal en de centrale ruimte een bescheiden remake te geven.

Om de Risk Factory ook na de huidige beleidsperiode te kunnen continueren, is het nodig om al spoedig te starten met een verkenning naar een mogelijke geschikte locatie voor na de zomer van 2028.

Financiën

Er is sprake van een sluitende begroting voor de komende beleidsperiode. Dit betekent dat er geen gemeentelijke bijdrage gevraagd wordt. De begroting is niet opgenomen in deze businesscase, maar ligt ter inzage bij de bestuursondersteuning van de VRLN. Dit vanwege marktgevoelige aanbestedingsprocessen.

Landelijke samenwerking

Op dit moment zijn er drie Risk Factories in Nederland, allen ontwikkeld onder de vlag van de Veiligheidsregio. Vanwege de steeds vaker voorkomende samenwerking met landelijke organisaties en de te verwachten uitbreiding aan Risk Factories wordt het steeds belangrijker om goed samen te werken tussen de Risk Factories onderling. Deze landelijke samenwerking wordt de komende jaren verder geconcretiseerd en geformaliseerd.

Partners

Businesscase Risk Factory VO Limburg Noord

Inhoudsopgave

1. Aanleiding
2. Beleidsmatige context
3. Bestuurlijke kaders
4. Aansluiten bij beleidsdoelen en betrekken partners
5. Enthousiasme VO-scholen en aansluiten bij kerndoelen
6. Inhoudelijke kwaliteit van de scenario's (en het concept)
7. Huisvesting, financiën en landelijke samenwerking

1. Aanleiding

In 2018 is door het Algemeen Bestuur (AB) van de Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN) besloten een Risk Factory te ontwikkelen. Deze is sinds mei 2019 geopend voor basisschoolleerlingen groep 8 en sinds januari 2020 voor senioren. In de businesscase van 2018 wordt daarnaast nog gesproken over een mogelijke uitbreiding naar een aantal andere potentiële kwetsbare doelgroepen, namelijk voortgezet onderwijs, stathouders, arbeidsmigranten en mensen met een licht verstandelijke beperking.

Door de langere periode van operationele sluiting van de Risk Factory door de COVID-19 maatregelen, is er voor gekozen om tot nu toe nog geen doorontwikkeling richting het voortgezet onderwijs te maken. Gedurende de evaluatie van de afgelopen periode is gebleken dat het inmiddels wel haalbaar is om de doorontwikkeling richting het VO vorm te geven. Er is enthousiasme en vraag naar vanuit het Voortgezet Onderwijs (VO). Samenwerkingspartners hebben interesse, dragen inhoudelijke thema's aan voor een invulling van het concept en zijn bereid economische drager te zijn. En wederom kan er geleerd worden van de ervaringen van de Risk Factory in Twente, zij ontvangen inmiddels het VO.

In deze businesscase wordt ingegaan op uitbreiding van de huidige Risk Factory met de doelgroep Voortgezet Onderwijs voor de beleidsperiode 2024 – 2027.

2. Beleidsmatige context

De uitbreiding van de huidige Risk Factory met de doelgroep VO wordt gekoppeld aan de beleidsperiode 2024-2027 van de VRLN. Praktisch betekent dit dat de Risk Factory in ieder geval open zal blijven tot de zomer van 2028, aangezien de planning van het VO in schooljaren gaat. Vanuit de organisatieonderdelen binnen de VRLN én vanuit partners wordt een uitbreiding naar de doelgroep VO de komende jaren gezien als middel om gezamenlijk, integraal en belevingsgericht invulling te geven aan beleidsdoelen. Net zoals bij het Primair Onderwijs en de senioren.

3. Bestuurlijke kaders

De kijkrichting voor uitbreiding richting andere doelgroepen, concreet VO, is middels een notitie voor het eerst gepresenteerd tijdens de AB vergadering van 7 juli en inhoudelijk concreter gepresenteerd tijdens de Bestuursconferentie op 28 september. Uitgangspunt hierbij zijn de 6 kaders die in de notitie van 7 juli zijn vastgesteld:

- Aansluiten bij beleidsdoelen en betrekken partners
- Enthousiasme VO-scholen
- Aansluiten bij kerndoelen voortgezet onderwijs
- Inhoudelijke kwaliteit van de scenario's
- Financiële dekking
- Geschikte locatie

4. Aansluiten bij beleidsdoelen en betrekken partners

Inhoudelijke betrokkenheid

Alle huidige partners van de Risk Factory hebben aangegeven uitbreiding naar het VO te ondersteunen en hun naam/logo er aan te willen koppelen. Zij zien meerwaarde in het creëren van een doorlopende leerlijn en zijn op die manier nog beter in staat om structureel invulling te geven aan beleidsdoelen gericht op jongeren/jeugd. Een uitbreiding van de Risk Factory betekent vanzelfsprekend dat leerlingen meermaals een bezoek brengen. Allereerst als groep 8 leerling en later tijdens het VO. De kracht van preventie zit hem in dit geval ook in de herhaling. Het op verschillende momenten, in een doorlopende leerlijn, verdiepend en vernieuwend, beleven van gezondheid en veiligheid.

Inhoudelijk is er met alle huidige partners, bestuurders en een vertegenwoordiging van het VO in verkennende vorm gesproken over een aantal thema's die als relevant worden beschouwd voor deze doelgroep. De volgende thema's worden in ieder geval onderschreven:

1. Ondernijning
2. Mentale gezondheid
3. Klimaatadaptatie
4. Middelengebruik / verslaving

Daarnaast zijn thema's als polarisatie, discriminatie, brandveiligheid en gebruik van mobiele telefoon meermaals genoemd.

Na positieve besluitvorming van het AB zal gestart worden met verder invulling en concretisering van de scenario's voor het VO. Uiteraard in overleg met de inhoudsexperts en een vertegenwoordiging van het VO. Daarnaast zullen gedragsexperts en didactische experts betrokken worden bij de ontwikkeling. Bovendien zal gebruikt gemaakt worden van de al aanwezige kennis bij de Risk Factory in Twente.

Als droom voor de toekomst is uitgesproken om een verkenning te doen naar de haalbaarheid van de komst van ouders van groep 8 leerlingen naar het concept voor het VO. Op die manier krijgen ze inzicht in de leefwereld van hun kind over een aantal jaar.

Financiële betrokkenheid

Naast inhoudelijke betrokkenheid hebben een aantal partners uitgesproken ook economisch drager van het concept voor het VO te willen zijn. Hierover meer in hoofdstuk 7 onder het kopje 'Financiën'.

Uitbreiding partners

Nog voordat er definitief is besloten over een uitbreiding richting het VO zijn er al organisaties die hebben aangegeven naar aanleiding van de uitbreiding nieuwe partner van de Risk Factory te willen worden. De verwachting is dat dit de komende jaren verder gaat toenemen. Belangrijk uitgangspunt daarbij is dat de inhoudelijke (door)ontwikkeling alleen door publieke organisaties wordt vormgegeven.

5. Enthousiasme VO-scholen en aansluiten bij kerndoelen

Enthousiasme VO-scholen Twente

De ervaringen van Risk Factory Twente met uitbreiding naar de doelgroep VO zijn positief. Het afgelopen jaar is ervaring opgedaan met het bereiken en ontvangen van de tweede klas van het VO, van praktijkonderwijs tot VWO. De tweede klas is nog een homogene groep, door de profielkeuze in de derde klas valt de groep uit elkaar. Dit zorgt voor nieuwe uitdagingen. De Risk Factory kan bijdragen aan een goede voorbereiding op deze uitdagingen.

De Risk Factory Twente maakt op schoolbestuur niveau afspraken over de komst van de leerlingen en stemt daarbij af met de roosteraar van een betreffende school. Veelal wordt een bezoek ingepland rondom de lessen burgerschap en de mentorles. De duizenden leerlingen die al op bezoek zijn geweest in Twente beoordelen de Risk Factory VO met een ruime 8.

Enthousiasme VO-scholen Limburg-Noord

Ook in Limburg-Noord is er volop enthousiasme vanuit het VO. De afgelopen jaren hebben zich meerdere scholen gemeld of een bezoek aan de Risk Factory mogelijk is. Daarnaast hebben diverse bestuurders, directeuren en leerkrachten enthousiast gereageerd op de mogelijke uitbreiding naar de tweede klas VO en aangegeven een bezoek te gaan brengen én een bijdrage te willen leveren tijdens de ontwikkelfase.

Aansluiten bij kerndoelen VO

Door vanuit te Risk Factory in te spelen op belevingsgerichte en integrale preventie wordt aangesloten bij de behoefte vanuit het VO. Daarnaast is er bij het VO, net zoals eerder bij het PO, ook de behoefte om met de leerlingen de buitenwereld op te zoeken en te ervaren. Het is van belang om bij de ontwikkeling van de scenario's rekening te houden met en aan te sluiten op de ontwikkelingen rondom de kerndoelen van het VO-onderwijs.

6. Inhoudelijke kwaliteit van de scenario's (en het concept)

Kern van het concept

De kern van het concept Risk Factory is een integrale aanpak, waarbij beleving centraal staat en dat wetenschappelijk onderbouwd is. Met realistische en interactieve scenario's ervaren doelgroepen (on)gezondheid en (on)veiligheid én leren ze hoe te handelen. Levenschte ervaringen veranderen de kijk op risico's. En dat geeft zelfvertrouwen om – als het er echt op aankomt – de juiste beslissingen te nemen. Ook voor de Risk Factory VO zal dit het uitgangspunt zijn.

Bereiken van de doelgroep

Om de tweedeklassers op de juiste manier aan te spreken, te boeien en te stimuleren tot verandering van gedrag is het belangrijk om goed aan te sluiten bij de leefwereld van deze doelgroep. De juiste inrichting en tone of voice is daarbij cruciaal. In Twente is hier uitgebreid onderzoek naar gedaan en is gekozen voor een 'zakelijke' benadering, de doelgroep wil graag serieus genomen worden en een scenarioruimte mag vooral niet lijken op een klaslokaal.

Uiteraard is het voor een succesvolle uitbreiding richting het VO belangrijk om een vertegenwoordiging van het onderwijs te betrekken bij de ontwikkeling. Bestuurders, directeuren, leerkrachten, roosteraars en vooral leerlingen uit onze regio zelf betrekken is van onschatbare waarde. Een vertegenwoordiging heeft aangegeven graag betrokken te willen zijn bij deze ontwikkeling en hier wordt de komende periode nog verder in geïnvesteerd.

Naast het adviseren in de juiste tone of voice en inrichting van de ruimte is deze vertegenwoordiging van het VO, zoals eerder aangegeven, ook waardevol om te betrekken bij de inhoudelijke ontwikkeling van de scenario's. Daarnaast is ook de bijdrage van de Expertgroep, met daarin een vertegenwoordiging van elke organisatie, gedrags- en didactische experts daarin van doorslaggevend belang. Een goede mix van didactische middelen is belangrijk om leerlingen gedurende het hele bezoek te boeien. In Twente vindt er onderzoek plaats naar het maatschappelijk rendement van het VO, de resultaten worden uiteraard gebruikt in de ontwikkelfase in Limburg-Noord.

Begeleiders

Het is belangrijk om begeleiders met de juiste competenties te werven. Niet alle begeleiders van de huidige Risk Factory willen deze nieuwe doelgroep begeleiden en/of zijn geschikt. Na positieve besluitvorming tot uitbreiding VO zal gestart worden met het opstellen van het competentieprofiel en het werven van geschikte begeleiders. Twente heeft hierin al ervaring opgedaan.

Naast het werven van vrijwilligers zijn er diverse suggesties gedaan om ook beroepskrachten voor een deel van hun tijd in te zetten als begeleider Risk Factory. Door gemeenten en de GGD is gesproken over bijvoorbeeld jongerenwerkers en verpleegkundigen JGZ. Deze denkrichtingen en mogelijk andere opties zullen na positieve besluitvorming verder verkend worden.

7. Huisvesting, financiën en landelijke samenwerking

Huisvesting

De komende jaren blijft de huidige Risk Factory op de huidige locatie. De RiskFactory voor VO kan gerealiseerd worden in hal naast de huidige Risk Factory. Naast de structurele huurkosten brengt dit incidenteel verbouwkosten met zich mee.

Om de Risk Factory ook na de huidige beleidsperiode te kunnen continueren, is het nodig om al spoedig te starten met een verkenning naar een mogelijke geschikte locatie voor na de zomer van 2028.

Financiën

Uitgangspunt is een sluitende begroting voor de komende beleidsperiode. Dit betekent dat er geen gemeentelijke bijdrage gevraagd wordt. Er is op dit moment al sprake van een bijna sluitende begroting. Pas na de scenariokeuze volgen er nog incidentele bijdrage van partners, waardoor de begroting sluitend te maken is. Het niet rondkrijgen van de begroting is een ontbindende voorwaarde. De begroting is niet opgenomen in deze businesscase, maar ligt ter inzage bij bestuursondersteuning van de VRLN. Dit vanwege marktgevoelige aanbestedingsprocessen.

Landelijke samenwerking

Vanuit de huidige Risk Factory (basisschoolleerlingen groep 8 en senioren) wordt er ingezet op landelijke samenwerking. Dit geldt straks uiteraard ook voor de doelgroep VO.

Vergadering van	:	Bestuurscommissie Veiligheid - reguliere vergadering
Kabinet	:	Nee
Vergaderdatum	:	24 november 2023
Auteur	:	Hendriks, Jeroen en Timmermans, Roy
Onderwerp	:	Provinciaal Risicoprofiel
Bijlagen	:	3

Aanleiding en korte samenvatting

Eenmaal in de vier jaar wordt het regionaal risicoprofiel van de Veiligheidsregio Limburg-Noord geactualiseerd (art. 15 Wvr). Het risicoprofiel bestaat uit een risico-inventarisatie van de regio met een analyse/beoordeling daarvan. De inventarisatie omvat het overzicht van de risicovolle situaties en de soorten branden, rampen of crises die zich in de regio kunnen voordoen. Het risicoprofiel is de basis voor het regionaal beleidsplan.

In 2018/2019 is door de Veiligheidsregio's Limburg-Noord en Zuid-Limburg voor het eerst in Nederland één gezamenlijk (provinciaal) risicoprofiel opgesteld. Dat betekent dat in 2023 het risicoprofiel toe is aan de reguliere actualisatie. De VRLN en VRZL hebben deze actualisatie het afgelopen jaar uitgevoerd.

Op 10 november 2022 is een kick-off bijeenkomst georganiseerd in Roermond waarbij partners zijn uitgenodigd om mee te denken over gewijzigde risico's ten opzichte van vier jaar geleden. Begin januari 2023 hebben vier expertbijeenkomsten plaatsgevonden om de risico's verder uit te werken aan de hand van de landelijk geldende handreiking. Op 24 april is tijdens een eerste contactmoment met raadsleden een presentatie gegeven over het Provinciaal Risicoprofiel. In verband met het beperkt aantal aanmeldingen is gekozen om opnames te maken van de presentaties in plaats van een webinar te organiseren. Op 26 september is een fysiek afstemmingsmoment voor raadsleden gehouden waar het Provinciaal Risicoprofiel nogmaals is toegelicht.

De Bestuurscommissie Veiligheid heeft in haar werkvergadering van 6 oktober 2023 inhoudelijk gesproken over het Provinciaal Risicoprofiel. Nu ligt het profiel voor als wettelijke bijlage bij het beleidsplan en wordt de commissie gevraagd het Provinciaal Risicoprofiel met een positief advies door te leiden voor vaststelling in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 15 december 2023.

Beslispunten

1. De Bestuurscommissie Veiligheid stemt, met positief advies, in met doorgeleiding van het Provinciaal Risicoprofiel voor vaststelling door het Algemeen Bestuur in de vergadering van 15 december 2023.

Onderbouwing voorstel

De actualisatie van het risicoprofiel richt zich op het aanpassen van de risico's die, volgens de experts, gewijzigd zijn ten opzichte van vier jaar geleden. In tegenstelling tot de exercitie van vier jaar geleden, zijn bij deze update niet alle incidenttypes voorzien van nieuwe scenario's. Uit de zienswijzen zijn geen op- of aanmerkingen gekomen.

De volgende risico's zijn (opnieuw) beoordeeld:

1. Extreem geweld/Terrorisme (risico verlaagd)
2. Bereikbaarheid hulpdiensten (risico vervallen)
3. Extreme neerslag (risico gelijk gebleven)
4. Grootschalige cyberaanval (risico toegenomen)
5. Uitval elektra (risico gelijk gebleven)
6. Uitval olie (risico nieuw opgenomen)
7. Uitval gas (risico toegenomen)
8. Maatschappelijke onrust (risico gelijk gebleven)
9. Ziektegolf (risico toegenomen)
10. Extreme droogte (risico gelijk gebleven)
11. Brand in gebouw verminderd zelfredzamen (risico gelijk gebleven)
12. Brand met gevaarlijke stoffen in directe leefomgeving (risico nieuw opgenomen)
13. Grootschalige ordeverstoringen (risico nieuw opgenomen)

De door de commissie gemaakte opmerking in de werkvergadering van 6 oktober hadden betrekking op:

- Plantziekten
- Terreur
- Uitval stroom (en andere vitale infrastructuur)
- Continuïteit voedselvoorziening

Deze opmerkingen hebben niet geleid tot aanpassingen in het hoofddocument. Ze zullen worden meegenomen in de uitwerking van de speerpunten in het Beleidsplan 2024-2027.

Personele consequenties

Geen.

Financiële consequenties

Geen.

Informatiemanagement

Geen.

Communicatie

Voor communicatie over het Risicoprofiel is een animatiefilmpje gemaakt.

Vervolgprocedure

Formele vaststelling als bijlage bij het beleidsplan is voorzien in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de VRLN op 15 december 2023.

Bijlagen

1. Hoofddocument Provinciaal Risicoprofiel 2023-2027
2. Bijlage Provinciaal Risicoprofiel Limburg
3. Zienswijze Provinciaal Risicoprofiel

Besluit

- Akkoord met voorstel
- Akkoord met voorstel met aantekening
- Niet akkoord met voorstel met aantekening

Toelichting:

Paraaf ambtelijk secretaris:

Provinciaal Risicoprofiel

**Veiligheidsregio's Zuid-Limburg en Limburg-Noord
2023-2027**

Hoofdrapport

Versie: 0.4 Definitief concept
Vastgesteld door: Veiligheidsregio Zuid-Limburg en Veiligheidsregio Limburg-Noord

Inhoudsopgave

Versie historie	3
Voorwoord	4
Managementsamenvatting	5
Leeswijzer	6
1. Inleiding	7
1.1 WAT IS HET REGIONAAL (PROVINCIAAL) RISICOPROFIEL?	7
1.2 WETTELIJK KADER	7
1.3 VAN REGIONAAL NAAR PROVINCIAAL RISICOPROFIEL.....	7
1.4 DOEL VAN HET PROVINCIAAL RISICOPROFIEL	8
1.5 SAMENHANG MET ANDERE DOCUMENTEN	9
1.6 BEHEER PROVINCIAAL RISICOPROFIEL	9
1.7 LANDELIJKE ONTWIKKELINGEN METHODIEK	10
2. Totstandkoming Provinciaal Risicoprofiel	11
2.1 ACTUALISATIE PROVINCIAAL RISICOPROFIEL 2019	11
2.2 BETROKKEN PARTIJEN	11
2.3 METHODIEK	12
2.4 BELANGRIJKSTE WIJZIGINGEN TEN OPZICHTE VAN HET VORIGE PROVINCIALE RISICOPROFIEL ...	12
3. Ligging en typering van de Provincie	13
3.1 GEOGRAFISCHE GEGEVENS	13
3.2 TYPERING	14
3.3 INCIDENTGESCHIEDENIS.....	16
4. Voorzienbare ontwikkelingen	17
4.1 GLOBALE TRENDS EN ONTWIKKELINGEN	17
5. Risico-inventarisatie en -evaluatie	21
5.2 PROVINCIALE RISICOKAART	21
5.3 GRENSOVERSCHRIJDENDE RISICO'S	21
5.4 UITGANGSPUNTEN SCENARIO UITWERKING.....	22
5.7 LIJST MET INCIDENTTYPEN.....	25
5.8 COMPLETE RISICODIAGRAM PROVINCIAAL RISICOPROFIEL 2023-2027	26
5.9 ZWARTE ZWANEN.....	27
6. Prioriteitstelling en advies.	28
6.1 PRIORITEITSTELLING.	28
7. Bijlagen	30

Versie historie

Versie 0.1	Concept 0.1
Versie 0.2	Concept 0.2
Versie 0.3	Concept 0.3
Versie 0.4	Definitief concept 1.0

Voorwoord

Nederland veilig houden en waar nodig veiliger maken is een van de leidende maatschappelijke opgaven waar we als samenleving voor staan. Samenwerking tussen alle overheden en partners op het gebied van veiligheid is dan ook essentieel. Onze veiligheidsregio's Limburg-Noord en Zuid-Limburg hebben deze noodzaak tot samenwerking vertaald naar het inmiddels tweede Provinciaal Risicoprofiel dat door de twee veiligheidsregio's – samen met andere partners – is opgesteld. Een prachtig voorbeeld van samenwerking waarop wij in Limburg blijvend trots mogen zijn.

Leven is risico's nemen. Onze keuzes, elke dag weer, maken dat onze eigen veiligheid en ook die van anderen beïnvloed wordt, positief, maar ook negatief. De zorg voor een veilige samenleving is dan ook een zorg die de overheid niet alleen kan dragen. Overheden dragen weliswaar zorg voor een veiligheidsaanpak, maar deze zal pas echt werken als iedereen in Nederland en dus ook in Limburg, naar beste vermogen bijdraagt. Of het nu gaat om het voorkomen van onveilige situaties in het dagelijks leven of het handelen in geval van een daadwerkelijke ramp of crisis, de aanpak vraagt om een bijdrage van alle betrokkenen. Het is aan overheden en andere veiligheidspartners om risico's en bijbehorend handelingsperspectief zoveel mogelijk kenbaar te maken aan de maatschappij. Van de individuele burger mag verwacht worden dat hij of zij bekend is met deze risico's in zijn of haar directe omgeving en weet hoe met deze risico's om te gaan. Tegelijkertijd geldt dat burgers zich bewust moeten zijn van de mogelijke veiligheidsconsequenties van zijn of haar handelen voor zichzelf, maar ook voor de maatschappij. Ook voor bedrijven en organisaties geldt dat zij bewust dienen om te gaan met risico's die zij lopen en risico's en consequenties die zij veroorzaken. Dit geldt in het bijzonder voor die partijen die zorgdragen voor continuïteit van onze vitale maatschappelijke processen, zoals elektriciteit, gas, drinkwater, telecom en ICT.

Van groot belang hierbij is te onderkennen dat onze samenleving en de maatschappelijke risico's zich continu ontwikkelen, vaak geleidelijk, soms heel snel. De effecten van klimaatverandering, energietransitie, toenemende digitale vervlechting, vergrijzing, buitenlandse inmenging, maar ook instabiliteit aan de grenzen van Europa (o.a. Rusland – Oekraïne conflict) en wereldwijde pandemieën (o.a. Covid-19), maken dat we in Nederland ons continu moeten aanpassen aan en inspelen op veranderende maatschappelijke uitdagingen. Hierbij geldt natuurlijk wel dat we niet alles kunnen voorzien en alle risico's kunnen wegnemen en dat we een afweging maken van kosten, leefbaarheid en andere belangen. Honderd procent veiligheid is niet haalbaar. Vanuit de verplichting in de Wet veiligheidsregio's hebben de besturen van beide Limburgse veiligheidsregio's een inventarisatie laten uitvoeren van de mogelijke risico's en risicovolle activiteiten in de provincie Limburg. De resultaten hiervan en de duiding van deze risico's zijn opgenomen in ons gezamenlijk risicoprofiel. De resultaten van dit Provinciaal Risicoprofiel alsmede de beleidskeuzes worden opgenomen in de beleidsplannen van de beide Limburgse veiligheidsregio's voor de periode 2024 tot en met 2027. Hiermee voldoen wij aan onze verplichtingen uit de Wet veiligheidsregio's om een risicoprofiel als basis voor ons beleid te hebben.

C. (Carolien) Angevaren

L. (Léon) Houben

Directeur Veiligheidsregio
Limburg-Noord

Directeur Veiligheidsregio
Zuid-Limburg

Managementsamenvatting

Volgens de Wet veiligheidsregio's dienen alle veiligheidsregio's te beschikken over een regionaal risicoprofiel. In voorgaande jaren hebben de beide Limburgse veiligheidsregio's (nader te noemen VRLN en VRZL) intensief met elkaar samengewerkt. Dat is ook de reden geweest waarom de risico-inventarisatie en risicoanalyse destijds gezamenlijk is opgepakt en uitgevoerd met als eindresultaat een gezamenlijk Provinciaal Risicoprofiel. Ook nu weer hebben VRLN en VRZL de krachten gebundeld om gezamenlijk te komen tot één Provinciaal Risicoprofiel voor de periode 2023-2027. Dit Provinciaal Risicoprofiel dient mede als input voor de meerjarenbeleidsplannen van beide veiligheidsregio's voor de periode 2024 tot en met 2027.

Een risicoprofiel geeft inzicht in de daadwerkelijk aanwezige risico's. Met andere woorden: *Wat kan ons gebeuren en hoe erg is dat?* Het bestuur van de beide veiligheidsregio's stelt het risicoprofiel vast na overleg met de raden van de deelnemende gemeenten. Het voorliggende Provinciaal Risicoprofiel is een actualisatie van het Provinciale Risicoprofiel uit 2019 en is opgesteld volgens de geldende landelijk handreiking.

Dit Provinciaal Risicoprofiel is tot stand gekomen in nauw overleg met de crisis- en vitale partners van beide veiligheidsregio's. De veiligheidsregio's hechten veel waarde aan hun kennis en streven naar een gezamenlijk gedeeld risicobeeld op basis waarvan zij een risicogericht beleid kan formuleren.

Het Provinciaal Risicoprofiel geeft inzicht in risicovolle activiteiten en incidenten die kunnen leiden tot een ramp, crisis of grote brand. Het gaat hierbij om gebeurtenissen met een bovengemeentelijke (regionale) impact.

De klassieke benadering van rampenbestrijding heeft de laatste jaren plaats gemaakt voor een bredere kijk op crises die de vitale belangen (zie paragraaf 6.1) van de samenleving kunnen schaden. Bij het inventariseren en analyseren van risico's wordt daarom uitgegaan van een all-hazard benadering waarin breed wordt gekeken naar alle mogelijke risico's op het gebied van rampenbestrijding én crisisbeheersing. De risico's in dit Provinciaal Risicoprofiel zijn geclusterd in zeven maatschappelijke thema's, welke zijn uitgewerkt in 45 incidenttypes. In dit Provinciaal Risicoprofiel zijn de relevante incidenttypen voor zowel de regio Zuid-Limburg als Limburg-Noord weergegeven en gewogen op basis van waarschijnlijkheid (~kans) en impact (~effect).

Het resultaat hiervan is opgenomen in een provinciaal risicodiagram. De prioritering van de risico's zal door de Veiligheidsregio's afzonderlijk uitgevoerd en opgenomen worden in het (meerjaren)beleidsplan, waarbij het provinciaal risicodiagram gezien kan worden als de input van experts. De doorvertaling van de gemaakte prioritering zal aanleiding zijn om capaciteitanalyses, oefenplanningen, operationele voorbereiding en risicocommunicatie aan te passen.

Risico's laten zich niet vaststellen. Zeker niet in een vierjaarlijks proces. De wereld om ons heen is continu in beweging. Risico's die vandaag actueel zijn, kunnen morgen overschaduwd worden door nieuwe risico's. Ook de 'beleving' van risico's is aan continue verandering onderhevig. De risico's uit het provinciaal risicodiagram kunnen zich in werkelijkheid ernstiger of minder ernstig manifesteren. Daarnaast kunnen de beide regio's altijd nog getroffen worden door een ramp of crisis waarvan we de aard en omvang nu (nog) niet kunnen voorspellen. Voor de beide veiligheidsregio's en haar partners is het de uitdaging om zodanig te prepareren dat er voldoende veerkracht is om deze zogenoemde "zwarte zwanen" het hoofd te kunnen bieden.

Leeswijzer.

Dit rapport heeft de volgende opbouw:

- In **hoofdstuk 1** wordt de aanleiding, de achtergrond en het wettelijk kader beschreven. Ook wordt in dit hoofdstuk ingegaan op het beheer van het Provinciaal Risicoprofiel.
- In **hoofdstuk 2** wordt het proces beschreven waarbinnen het Risicoprofiel is geactualiseerd. De bij het actualisatieproces betrokken partijen worden in dit hoofdstuk benoemd.
- In **hoofdstuk 3** wordt ingegaan op de ligging en typering van de provincie. Dit hoofdstuk geeft - voor de beeldvorming - tevens inzicht in het aantal multidisciplinaire GRIP-incidenten in de beleidsperiode 2019-2022 per Veiligheidsregio.
- In **hoofdstuk 4** worden trends en ontwikkelingen geïnventariseerd die van invloed (kunnen) zijn op risicobeeld van de provincie.
- **Hoofdstuk 5** beschrijft de risico inventarisatie- en evaluatie. In dit hoofdstuk worden incidenttypen bepaald en uitgewerkt in scenario's en gewogen op basis van waarschijnlijkheid en impact. Resultaat hiervan is het risicodiagram voor de Provincie Limburg
- In **hoofdstuk 6** wordt (de noodzaak tot) een prioriteitstelling gegeven en vervolgens een advies uitgebracht
- In **hoofdstuk 7** worden de bijlagen behorende bij dit hoofd rapport benoemd.

1. Inleiding

1.1 Wat is het Regionaal (Provinciaal) Risicoprofiel?

Het Regionaal (hierna: Provinciaal) Risicoprofiel wordt eens per vier jaar vastgesteld en omvat een overzicht van de potentiële risico's binnen een veiligheidsregio en een analyse waarin de weging van de risico's (kans) en een inschatting van de gevolgen (effect) zijn opgenomen. De analyse in het Provinciaal Risicoprofiel is gebaseerd op de nationale risicobeoordelingsmethodiek (NRB). In de Handreiking regionaal risicoprofiel (2009) wordt aangegeven dat de basis voor de analyse van risico's (de methodiek) op eenzelfde wijze is vormgegeven als de Nationale Risicobeoordeling.

1.2 Wettelijk kader

De Wet veiligheidsregio's bepaalt dat het bestuur van de veiligheidsregio een Regionaal Beleidsplan met een tijdshorizon van vier jaar vaststelt (art. 14 Wvr.). Daarnaast staat in de wet vermeld dat dit beleidsplan gebaseerd wordt op het Regionaal Risicoprofiel (art. 15 Wvr.). Het bestuur van de veiligheidsregio stelt het risicoprofiel vast na overleg met de raden van de deelnemende gemeenten, waarbij het bestuur de raden tevens verzoekt hun wensen kenbaar te maken omtrent het in het regionaal beleidsplan op te nemen beleid (art. 15 lid 3 Wvr.).

De door de korpschef daartoe aangewezen ambtenaren van politie, de hoofdofficier van justitie, het bestuur van het betrokken waterschap en de door andere Ministers daartoe aangewezen functionarissen worden door de besturen van beide veiligheidsregio's uitgenodigd om hun zienswijze op het concept risicoprofiel kenbaar te maken (art. 15 lid 4 Wvr.). Ten slotte stelt het bestuur van de veiligheidsregio een Regionaal Crisisplan vast waarin de organisatie, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden op het gebied van de rampenbestrijding en crisisbeheersing worden beschreven (art. 16 Wvr.). Het Regionaal Crisisplan is een operationeel plan, gebaseerd op de beleidsvoornemens uit het Regionaal Beleidsplan.

1.3 Van Regionaal naar Provinciaal Risicoprofiel

In de afgelopen jaren werkten VRLN en VRZL intensief met elkaar samen. Dat is dan ook een van de redenen geweest waarom de risico-inventarisatie en risicoanalyse gezamenlijk is opgepakt en uitgevoerd met als eindresultaat een gezamenlijk Provinciaal Risicoprofiel.

Om als veiligheidsregio's een adequaat beleid te kunnen voeren moet er inzicht zijn in deze risico's, zowel in de eigen regio (provincie) als in de omliggende gebieden (nationaal en internationaal). Daartoe is dit Provinciaal Risicoprofiel opgesteld. Het Provinciaal Risicoprofiel van de VRLN en VRZL geeft een overzicht van de aanwezige risicovolle activiteiten en de soorten incidenten die zich kunnen voordoen en die tevens kunnen leiden tot een ramp, crisis of grote brand; ook wel *'majeure risico's'* genoemd. Het betreft risico's die *-anders dan het dagelijkse en reguliere monodisciplinair optreden van de operationele hulpdiensten-* een multidisciplinaire aanpak vergen in beheersing, beperking en/of bestrijding.

Definitie van een ramp: een zwaar ongeval of een andere gebeurtenis waarbij het leven en de gezondheid van vele personen, het milieu of grote materiële belangen in ernstige mate worden bedreigd of zijn geschaad en waarbij een gecoördineerde inzet van diensten of organisatie van verschillende disciplines is vereist om de dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken.

Definitie van een crisis: een situatie waarin een vitaal belang van de samenleving is aangetast of dreigt te worden aangetast.

1.4 Doel van het Provinciaal Risicoprofiel

Het doel van het Provinciaal Risicoprofiel is een basis te bieden voor beleidskeuzes. Waar zetten de beide veiligheidsregio's hun capaciteit op in? Welke inspanningen zijn gewenst op het vlak van de risicobeheersing en de crisisbeheersing? Het risicoprofiel stelt de besturen van de veiligheidsregio's in staat om keuzes te maken tussen verschillende risico's waarop kan worden ingezet. Het risicoprofiel vormt daarmee een eerste stap in de beleidscyclus. Waar moeten de beide veiligheidsregio's zich, gezien de risico's, op richten en wat betekent dat in termen van een handelingsperspectief.

Het Provinciaal Risicoprofiel bestaat uit:

- Een overzicht van de risico's die geïnventariseerd zijn binnen de provincie Limburg.
- Een overzicht van de risico's buiten de provincie Limburg (tot op een afstand van 15 kilometer vanuit de provinciegrens).
- Een overzicht van de 'real-case' incidentscenario's die zich in de provincie voor kunnen doen.
- Per incidentscenario een analyse van de impact van dit scenario en de waarschijnlijkheid dat dit zich voordoet.

Het Provinciaal Risicoprofiel dient meerdere doelen:

- Het faciliteert bestuurders en directie/management in het prioriteren door inzicht te geven in hoe risico's zich tot elkaar verhouden.
- Het geeft richting voor de beleidskeuzes in de regionale beleidsplannen.
- Is het startpunt voor een discussie over het optimaliseren van fysieke & sociale veiligheid in de beide veiligheidsregio's van de provincie Limburg, door beantwoording van de volgende vragen:
  - Wat doen we allemaal om risico's te beheersen?
  - Wat kunnen we meer, minder of anders doen?
- Het biedt waardevolle informatie voor hulpverleningsdiensten ten aanzien van crisisbeheersing en stelt de beide veiligheidsregio's in staat de operationele prestaties af te stemmen op de aanwezige risico's.
- Het vormt mede de basis voor de risico- en crisiscommunicatie richting de burger.
- Het vormt mede de basis voor bepalen van opleidings- en trainingsbehoeften voor de operationele hulpverleners.

1.5 Samenhang met andere documenten

De beide veiligheidsregio's beschikken over een (historisch) brandweerrisicoprofiel ten behoeve van besluitvorming omtrent basisbrandweezorg en er worden stappen gezet om ten aanzien van de publieke gezondheidsrisico's een zorgrisicoprofiel te ontwikkelen. Dit zijn separate risicoprofielen omdat het analyseren van brandweerrisico's en gezondheidsrisico's andere methodieken vergt en andere gebruikers kent dan voor de analyse van rampen en crises. Toch is er wel sprake van enige samenhang. Het Brandweerrisicoprofiel en Zorgrisicoprofiel worden mede gedistilleerd uit het Provinciaal Risicoprofiel.

1.6 Beheer Provinciaal Risicoprofiel

De huidige methodiek en praktijk van het Provinciaal Risicoprofiel maken dat het document als statisch wordt ervaren. Eens in de vier jaar wordt er een update gemaakt ten behoeve van de nieuwe beleidsplannen, maar daarna blijft het product vrijwel ongewijzigd tot aan de volgende actualisatie.

De afgelopen jaren is het besef ontstaan, zowel binnen onze eigen organisaties maar ook landelijk, dat er binnen een bredere doelgroep behoefte bestaat om over een actuelere, relevantere en meer bruikbare risico-inventarisatie en evaluatie te beschikken, oftewel een dynamisch risicoprofiel. Een dynamisch risicoprofiel kan daarmee een basisdocument zijn voor:

- Operationele voorbereiding: Om sneller in te spelen op veranderende risico's;
- Risicocommunicatie: Om een gefundeerde prioritering te maken ten aanzien van onder andere publiekscampagnes;
- Omgevingsadvisering: Om risicogericht te adviseren. Advisering van de ruimtelijke omgeving is een constante cyclus die, niet synchroon, in 31 gemeenten speelt. Een meebewegend risicoprofiel kan adviseurs risicobeheersing helpen in de advisering richting gemeenten;
- Bestuurlijke advisering: Met een actueler risicoprofiel kunnen managers en bestuurders frequenter gebriefd worden over ontwikkelingen van risico's en de impact op de eigen organisatie en de samenleving.

Een eerste behoeftepeiling bij diverse (potentiële) gebruikers van het risicoprofiel binnen de veiligheidsregio laat een aantal ontwikkelpunten zien ten opzichte van de huidige systematiek. Hierbij dient vermeld te worden dat het hier gaat om experimenten die verder uitgewerkt dienen te worden:

- Risico's die veranderen in ruimte en tijd optimaler verwerken om een actueler beeld te creëren. Goede voorbeelden van zo'n risico's zijn overstroming en natuurbrand.
- Ruimte in de systematiek laten zodat maatwerk per risico mogelijk is.
- Met een hogere frequentie een risicoprofiel opmaken, om zo op basis van een actueler beeld te kunnen acteren.
- Beter inzichtelijk maken wat de onderlinge samenhang is tussen risico's en eerder zicht krijgen op ongekende risico's en de zwarte zwanen.
- Verbreden van het gebruik van bronnen zoals 'objectieve' dataplatforms (VIC, Atlas voor de Leefomgeving et cetera) en 'subjectieve' belevingsonderzoeken.
- Het ontwikkelen van een nieuw product (bijvoorbeeld een dashboard) waar een totaaloverzicht mogelijk is.

Er is door de beide veiligheidsregio's gekozen voor een tijdsperiode van twee jaar om bovenstaande doorontwikkelingen in de systematiek en de methodiek te ontwikkelen en door te voeren. Inmiddels lopen de eerste experimenten al. Streven is voor de VRLN en VRZL is om in 2025 een nieuw, dynamisch(er), risicoprofiel in gebruik te nemen.

1.7 Landelijke ontwikkelingen methodiek

De huidige methodiek voor het Regionaal Risicoprofiel dateert van 2009. Op landelijk niveau wordt erkend dat deze methodiek aan verandering onderhevig is en gemoderniseerd dient te worden. Niet alleen zien we dat de methode praktische dilemma's met zich meebrengt, maar ook de maatschappij is de afgelopen jaren sterk veranderd. Hiermee is ook de rol van de veiligheidsregio's opnieuw onder de loep gekomen. Dit maakt dat in het Provinciaal Risicoprofiel ruimte gevonden dient te worden voor de risico's die de laatste jaren hebben plaatsgevonden, maar ook in de toekomst zullen plaatsvinden. Dit vraagt van onze beide organisaties de nodige acties.

Inmiddels is binnen het landelijke programma Risicogerichtheid een project gestart waarmee gehoor wordt gegeven aan deze noodzakelijke verandering. In dit project is verkend hoe de doorontwikkeling van de methodiek van het Regionaal Risicoprofiel vorm moet krijgen. Vertegenwoordigers van zowel VRLN als VRZL namen deel aan de projectgroep om enerzijds aan de voorkant mee te denken met de benodigde verandering en anderzijds in de juiste positie te zijn om veranderingen direct door te kunnen vertalen in producten binnen de eigen organisatie. In de projectgroep zaten daarnaast ook vertegenwoordigers vanuit het Analistennetwerk Nationale Veiligheid en drie andere veiligheidsregio's.

Het project 'doorontwikkeling methodiek Risicoprofiel' is gestart in opdracht van de stuurgroep Risicogerichtheid, hierin zitten vertegenwoordigers van de Vakraden Risico- en Crisisbeheersing en Brandveiligheid, het Ministerie Justitie & Veiligheid en het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV).

In het project is door middel van interviews en klankbordsessies een beroep gedaan op alle veiligheidsregio's en partners om mee te denken. In januari 2023 heeft de projectgroep haar conclusies en adviezen aangeboden aan de opdrachtgever, de stuurgroep Risicogerichtheid. In 2023 kan nu in een vervolgproject worden gestart met het oppakken van de adviezen en de daadwerkelijke doorontwikkeling van de methodiek.

2. Totstandkoming Provinciaal Risicoprofiel.

2.1 Actualisatie Provinciaal Risicoprofiel 2019

Het onderhavige Provinciaal Risicoprofiel is een actualisatie van het risicoprofiel van 2019. De beide Limburgse veiligheidsregio's hebben de handen voor de tweede keer ineengeslagen om één Provinciaal Risicoprofiel te vervaardigen.

2.2 Betrokken partijen

Bij de actualisatie van het Provinciaal Risicoprofiel zijn de partijen, waarmee de veiligheidsregio's bij mogelijke rampen en crises samenwerken, betrokken. Dit zijn zowel crisispartners als vitale partners. De VRLN en VRZL hechten veel waarde aan deze inbreng en streven naar een gezamenlijk gedeeld risicobeeld, op basis waarvan ze samen met hun partners risicogerichte keuzes kunnen maken. De partijen in onderstaande tabel zijn betrokken geweest bij actualisatie van het Provinciaal Risicoprofiel. Zij hebben deelgenomen aan één of meerdere gezamenlijke bijeenkomsten en/of expertsessies. De namen van de deelnemers/deskundigen zijn opgenomen in **bijlage 1**.

Betrokken partijen en ketenpartners actualisatie Provinciaal Risicoprofiel	
Veiligheidsregio VRLN en VRZL	<ul style="list-style-type: none"> • GHOR • Brandweer • Bevolkingszorg (gemeenten) • Crisisbeheersing • GGD
Crisispartners / vitale partners	<ul style="list-style-type: none"> • Politie, eenheid Limburg • Openbaar Ministerie Limburg • Waterschap Limburg • Defensie • Rijkswaterstaat • Provincie Limburg • NCTV • Waterleidingmaatschappij Limburg (WML) • Waterschapsbedrijf Limburg • Enexis • TenneT • Gasunie • Maastricht Aachen Airport • ProRail • Chemelot en Sitech • KNMI • RIVM • Vodafone (landelijk aangewezen aanspreekpunt crisisbeheersing namens de telecoaanbieders) • AmbulanceZorg Limburg • Eurocontrol

Tabel 1: Betrokken partijen en ketenpartners

2.3 Methodiek

Het Provinciaal Risicoprofiel uit 2019 is volledig herzien volgens de methodiek zoals beschreven in de landelijke Handreiking Regionaal Risicoprofiel (NIPV). Elk scenario is destijds opnieuw geschreven of geactualiseerd en vervolgens opnieuw beoordeeld op impact en waarschijnlijkheid op een Limburgse schaal. Het Provinciaal Risicoprofiel uit 2019 is als vertrekpunt gebruikt voor deze actualisatie.

Hoewel onderkent wordt dat risico's vaak dynamisch van aard zijn en dus over meerdere assen kunnen fluctueren, zien wij in de praktijk dat bij een analyse van de afgelopen beleidsperiode van vier jaren deze (marginale) veranderingen niet altijd leiden tot een verschuiving van de risico's in het Provinciaal Risicoprofiel. Als uitgangspunt bij deze actualisatie is gekeken naar de risico's die de afgelopen vier jaar zodanig zijn veranderd óf waarvan verwacht wordt dat deze in de komende vier jaar zullen veranderen. Hierbij zijn ook verschillende trends en ontwikkelingen zoals klimaatverandering, polarisatie en geopolitieke spanningen meegenomen. Maar ook de ervaringen van de afgelopen vier jaren.

Om te komen tot een overzicht van risico's die in de afgelopen vier jaar veranderd zijn, is er op 10 november 2022 een kick-off meeting georganiseerd en zijn er expertsessies gehouden voor adviseurs en experts van de beide veiligheidsregio's en haar ketenpartners. Van de 43 reeds benoemde risico's uit het Risicoprofiel 2019 is tijdens de Kick-Off geconstateerd dat er 12 risico's nadere analyse behoeften, waarbij één risico zou komen te vervallen en drie risico's nieuw toegevoegd dienden te worden. De opbrengsten van de Kick-Off zijn vervolgens in specifieke expertsessies op inhoud opnieuw voorgelegd en geïnventariseerd (scenario + kans x effect) en deze informatie is meegenomen in de verdere uitwerking van dit Provinciaal Risicoprofiel 2023-2027.

Bij het samenstellen van dit Provinciaal Risicoprofiel is verder rekening gehouden met onderstaande regionale, provinciale en landelijke uitgangspunten:

- Rijksbrede Risicoanalyse (RbRa).
- Risico's in aangrenzende regio's en landen.
- Nieuwe onderkende incidenttypes door de partners en de beide veiligheidsregio's.
- GRIP historie in de provincie.
- Landelijke incidenten.
- Trends en ontwikkelingen.
- Veranderingen in de samenleving.
- Zwarte zwanen/ waan van de dag/ onbekende risico's.

2.4 Belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het vorige Provinciale Risicoprofiel

Ten opzichte van het vorige provinciale risicoprofiel (2019) zijn er enkele inhoudelijke en procedurele verschillen:

- In plaats van alle risico's opnieuw af te wegen is er voor gekozen om het Provinciaal Risicoprofiel 2019 als basis te gebruiken voor deze actualisatie. Van daaruit is gekeken naar de risico's die de afgelopen vier jaren veelzeggend zijn veranderd en dus een actualisatie behoeften.
- In het Provinciaal Risicoprofiel worden meer incidenttypen opgenomen. Dit komt doordat een aantal incidenttypes, in overleg met partners, nader is uitgesplitst. Ook is er een aantal nieuwe incidenttypes bijgevoegd zoals "uitval olie" en "incident met gevaarlijke stof in de directe leefomgeving".
- Er is gekozen voor het schrijven van realistische/ most credible scenario's. Daar waar mogelijk is geput uit ervaringen en expertise die we de afgelopen jaren hebben opgedaan.

3. Ligging en typering van de Provincie

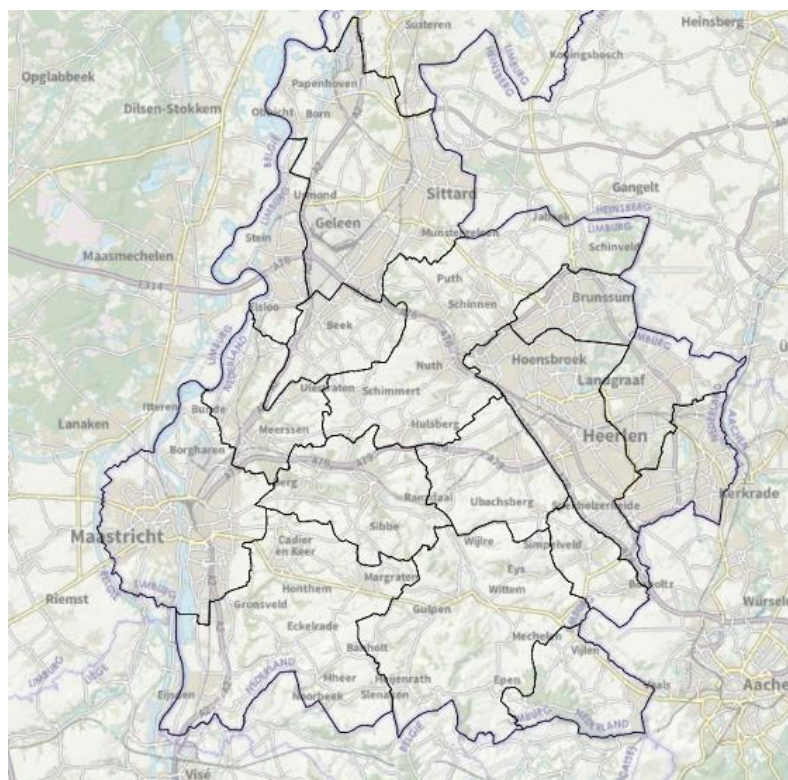
Limburg wordt in het uiterste noorden begrensd door Gelderland, in het noordwesten door Noord-Brabant, in het westen en zuiden (Voeren) door de Belgische provincie Limburg, en eveneens in het zuiden door de Belgische provincie Luik en in het oosten door de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen. De hoofdstad is Maastricht. Het is qua inwonertal een middelgrote provincie. Het wordt vaak Nederlands-Limburg genoemd als het nodig is onderscheid te maken met de gelijknamige Belgische provincie. Op dit moment wonen er binnen de Provincie Limburg ~1,118 miljoen inwoners (per 01-01-2022) op een gebiedsoppervlakte van ~2.210 km² (~2.147 km² land en ~63 km² water) met een bevolkingsdichtheid van ~521 inw./km². Ongeveer 54% van de inwoners (~600.000) woont in het verstedelijkte en meest dichtbevolkte zuiden van Limburg. De provincie heeft 31 gemeenten (per 1 januari 2019). De provincie concentreert zich rondom de centrumgemeenten Maastricht, Venlo, Sittard-Geleen, Heerlen, Roermond, Weert, Kerkrade en Venray. Qua aantal inwoners is Maastricht de grootste gemeente (~121.000), voor de regio Limburg-Noord is Venlo de grootste gemeente (~102.000 inwoners).

De aangrenzende veiligheidsregio's zijn:

- Gelderland-Zuid
- Brabant-Noord
- Brabant Zuidoost

3.1 Geografische gegevens

In onderstaande figuren zijn overzichtskarten van de regio's Zuid-Limburg en Limburg-Noord weergegeven:

Figuur 1: Regio Zuid-Limburg

Figuur 2: Regio Limburg-Noord

3.2 Typering

Zuid-Limburg kenmerkt zich als een compact verstedelijkt gebied van circa 650 km². Er zijn grote industrieën met specifieke veiligheidsrisico's, zoals (petro)chemische industrieën (o.a. op Chemelot bedrijventerrein) en een luchthaven (Maastricht-Aachen Airport). Met name in de zomermaanden komen veel toeristen naar deze regio. Er zijn veel grootschalige evenementen (bijvoorbeeld Pinkpop, Amstel Gold Race, Andre Rieu Maastricht, Kerststad Valkenburg en de Oktoberfeesten in Sittard et cetera), waterrecreatie en bezoekers van de (wekelijkse) markten uit de Euregio Maas-Rijn.

De bodem van de regio Zuid-Limburg is kwetsbaar. Een groot deel van de bodem (>50%) is bijzonder beschermingsgebied. Hiervoor zijn provinciale verordeningen opgesteld die nadere (strengere) eisen aan deze gebieden stellen. Deze gebieden zijn het bodembeschermingsgebied Mergelland, grondwaterbeschermingsgebieden en waterwingebieden. Incidenten met bodemvervuiling tot gevolg vormen zo een extra risico. De rivier de Maas en de andere zijrivieren

zoals de Geul, de Gulp en de Geleenbeek in Zuid-Limburg zijn zeer bepalend voor de regio. Deze rivieren hebben namelijk door de tijd de dalen geslepen, waardoor het zo herkenbare heuvellandschap van Zuid-Limburg is ontstaan. Daarnaast lopen er geologische breuklijnen door de bodem van de provincie Limburg.

Zuid-Limburg fungeert als kruispunt in het transitieverkeer voor personen en goederen. Het is een bottleneck voor het verkeer naar het zuiden. De aanleg van de Koning Willem Alexandertunnel (openstelling december 2016) heeft de druk op het wegennet deels opgelost. De regio wordt doorkruist door een aantal belangrijke wegen, waaronder de A2, A76, A79, N276, N278, N281 en N300. Door meerdere buisleidingen over weg en spoor en via transport over water vindt vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. Ook liggen er in de regio meerdere BRZO-inrichtingen (Besluit Risico's en Zware Ongevallen).

De regio Zuid-Limburg onderscheidt zich van de andere regio's binnen Nederland door haar ligging. Ingeklemd tussen België en Duitsland met maar een smalle verbinding (circa 6 kilometer) met de rest van Nederland, te weten de regio Limburg-Noord. Zuid-Limburg ligt centraal in de Euregio Maas-Rijn, binnen een straal van 20-40 kilometer van steden als Aken, Heinsberg, Luik, Tongeren en Hasselt. Dit heeft grote consequenties voor de crisisbeheersing en rampenbestrijding. Enerzijds is de regio Zuid-Limburg voor bijstand bijna geheel aangewezen op de aangrenzende landen, terwijl anderzijds de risico's op het grondgebied van de aangrenzende landen (grote) gevolgen kunnen hebben voor de eigen regio. Een goede euregionale samenwerking is derhalve één van de meest belangrijke succesfactoren van de crisisbeheersing en rampenbestrijding in de regio Zuid-Limburg.

De regio Limburg-Noord is een landelijk en bosrijk gebied dat bestaat uit vele kleine en enkele grotere kernen. Deze regio wordt gekenmerkt door intensieve agribusiness, in de vorm van intensieve veehouderij en land- en tuinbouw. Binnen de regio vinden vele logistieke activiteiten plaats, met name de grootschalige op- en overslag van goederen. Deze economische activiteiten zorgen onder andere voor een samenstelling van de samenleving die internationaler van aard is vanwege arbeidsmigranten en ontheemden. De regio is smal (5 tot 35 km) en langgerekt (ruim 85 km) en wordt in de lengterichting doorsneden door de rivier de Maas. Naast de Maas kent de regio nog een aantal andere vaarwegen zoals het Julianakanaal, Lateraalkanaal, Kanaal Wessem-Nederweert en de Zuid-Willemsvaart en enkele grotere zijrivieren zoals de Roer, Niers en de Swalm. De regio wordt doorkruist door een aantal belangrijke wegen, waaronder de A2, A67, A73, N271, N273, N279 en N280. Verder kent de regio een aantal belangrijke spoorwegen: Nijmegen - Venlo - Roermond, Eindhoven - Venlo - Duitsland en Eindhoven - Weert - Sittard. Er loopt een geologische breuklijn genaamd de Peelrandbreuk door de gemeente Roerdalen en Roermond.

Door buisleidingen, over de weg, over het spoor en over het water vindt veelvuldig vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. Ook bevinden zich in de regio diverse risicovolle inrichtingen waaronder: BRZO-inrichtingen, twee spoorwegemplacements, diverse LPG-tankstations en een aantal inrichtingen waar relatief grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen worden opgeslagen (PGS15 opslagen), zoals warehouses. Binnen de regio worden relatief veel grootschalig evenementen georganiseerd zoals het Oud-Limburgs Schuttersfeest en diverse carnavalsevenementen, grote kermissen en (muziek)festivals. Ook is het Outlet Centrum in Roermond het gehele jaar door een drukbezochte toeristische trekpleister. Daarnaast kent de regio door haar Euregionale karakter een constante uitwisseling over landsgrenzen heen.

3.3 Incidentgeschiedenis

In onderstaande tabellen worden, over de jaren 2019 tot en met 2022, het aantal multidisciplinaire meldingen en inzetten weergegeven waarbij de brandweer, politie én ambulance gelijktijdig betrokken zijn. Dit zijn inzetten die, vanwege het multidisciplinaire karakter, kenmerkend zijn voor de incidenttypen uit het regionaal risicoprofiel. In **bijlage 2** wordt voor de periode 2019 tot en met 2022 de inzetten van GRIP1 t/m GRIP4 niveau kort toegelicht (GRIP = Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure).

Veiligheidsregio Zuid-Limburg

	2019	2020	2021	2022
GRIP 1	30	19	20	10
GRIP 2	2	4	3	8
GRIP 3	1	0	0	0
GRIP 4	0	1	2	0

Tabel 2: Overzicht multidisciplinaire inzetten Veiligheidsregio Zuid-Limburg (2019 t/m 2022)

Veiligheidsregio Limburg-Noord

	2019	2020	2021	2022
GRIP 1	16	12	19	19
GRIP 2	4	2	1	3
GRIP 3	1	1	0	0
GRIP 4	0	1	1	0

Tabel 3: Overzicht multidisciplinaire inzetten Veiligheidsregio Limburg-Noord (2019 t/m 2022)

4. Voorzienbare ontwikkelingen

4.1 Globale trends en ontwikkelingen

Samen met de diverse crisispartners en vitale partners (zie §2.2) zijn de globale trends en ontwikkelingen geïnventariseerd die van invloed kunnen zijn op het risicobeeld van de provincie en op de wijze waarop de risico's beheerst kunnen worden.

- **Ontwikkelingen in de crisisbeheersing**

Crisisbeheersing is een belangrijk onderwerp in de huidige wereld, met toenemende zorgen over natuurrampen, pandemieën en andere potentiële bedreigingen voor de openbare veiligheid. Om deze uitdagingen het hoofd te bieden, zijn er verschillende trends en ontwikkelingen op het gebied van crisisbeheersing. Een van deze ontwikkelingen is de toenemende nadruk op preventie en voorbereiding, met nieuwe technologieën die helpen om rampen te voorspellen en te voorkomen. Er is ook een toenemende samenwerking tussen overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties, wat leidt tot een meer geïntegreerde aanpak van crisisbeheersing. Technologieën zoals kunstmatige intelligentie en big data spelen hierbij een steeds belangrijkere rol, door real-time inzicht te geven in de impact van crises en de snelheid waarmee ze worden opgelost. Deze ontwikkelingen bieden veelbelovende mogelijkheden voor verbetering van de crisisbeheersing en helpen om de negatieve effecten van toekomstige crises te beperken.

- **Demografische ontwikkelingen**

De bevolking in Nederland blijft groeien. In 2024 bereikt het inwonertal naar verwachting de 18 miljoen, in 2039 de 19 miljoen. De prognosecijfers zijn wel met onzekerheden omgeven. Zo kan het aantal migranten van jaar tot jaar bijvoorbeeld sterk fluctueren. Nederland en dus ook Limburg vergrijst. De leeftijdsopbouw van de bevolking verandert en het aandeel van oudere leeftijdsgroepen wordt groter, waardoor de gemiddelde leeftijd van de bevolking toeneemt. In 2022 was de grijze druk 34 procent; op elke 65-plusser zijn er drie mensen in de werkzame leeftijd (20-65 jaar). De komende jaren zal dit nog toenemen tot circa 40 procent (2030), zo is de verwachting in de bevolkingsprognose (CBS, 2022).

De gevolgen van demografische ontwikkelingen voor het veiligheidsdomein staan niet op zichzelf. Juist de combinatie van demografische ontwikkelingen, technologie en duurzaamheid leidt ertoe dat risico's dynamisch worden. Dit betekent een omslag in het denken over risicoprofielen. Met de toenemende welvaart is er een tweedeling in de samenleving ontstaan die gebaseerd lijkt op het verschil in arm en rijk en hoog- en laag opgeleid, maar die doorwerkt op meerdere terreinen zoals onderwijs en gezondheid. Dit spanningsveld heeft consequenties voor de mate waarin burgers geïnformeerd en voorbereid zijn. Polarisatie kan ook een rol spelen tijdens een incident of crisis, of zelfs de oorzaak daarvan zijn.

Ook de samenstelling van de Nederlandse bevolking verandert. Taalbarrières en cultuurverschillen kunnen gevolgen hebben voor veiligheid en crisis- of incidentbestrijding. De verstedelijking heeft tot gevolg dat er meer mensen op een klein oppervlakte wonen wat andere eisen stelt aan bouwen, wonen en infrastructuur. Als gevolg hiervan ontstaan ontwikkelingen als verticaal produceren, milieuzones, dubbel ruimtegebrek en de ondergrondse stad. Dit heeft consequenties voor de fysieke veiligheid, bereikbaarheid en zelfredzaamheid. De stad wordt ook steeds belangrijker als organisatorische eenheid, waardoor de rol van de burgemeester groter wordt. Door het stijgen van de levensverwachting neemt het aantal kwetsbare en verminderd zelfredzame personen in de samenleving toe. Tegelijkertijd vormen ouderen een grote groep potentiële vrijwilligers, omdat zij langer fit zijn. Als gevolg van het stijgen van de levensverwachting neemt het aantal mensen met dementie de komende jaren explosief toe, wat grote gevolgen kan hebben voor de (brand)veiligheid. Het aantal eenpersoonshuishoudens in Nederland neemt toe, dit betreft op dit moment ruim een

derde van het totaal aantal huishoudens. Deze individualisering van de samenleving kan gevolgen hebben voor de mate van zelfredzaamheid

- **Economische ontwikkelingen**

In Nederland wordt een lichte economische groei verwacht de komende periode, maar de situatie is onzeker. Het is daarom moeilijk te zeggen hoe de economie zich in de periode 2023 tot en met 2027 zal ontwikkelen. De wereldconjunctuur verzwakt en hoge prijsstijgingen hinderen zowel consumenten als bedrijven. De inflatie lijkt weliswaar over de piek heen, maar blijft voorlopig hoog. Door de onzekere situatie in de wereld kan het echter de komende tijd ook anders uitpakken. Het is ook niet uitgesloten dat de economische groei tot stilstand komt.

- **Sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen**

Spanning op arbeidsmarkt:

Binnen Nederland zien wij een verdere toename van het aantal vacatures. Samen met een dalende werkloosheid leidt dit tot een nog grotere spanning op de arbeidsmarkt. De toename van de spanning is vooral toe te schrijven aan de aanhoudende groei van het aantal openstaande vacatures. Dit betekent dat de jacht op talenten en het vinden van de juiste mensen een uitdagende missie is voor overheden en bedrijven.

Afnemend vertrouwen in de overheid

Het vertrouwen van Nederlanders in de landelijke overheid is de afgelopen anderhalf jaar fors gedaald blijkt uit onderzoek van de Erasmus Universiteit, de Haagse Hogeschool, de Universiteit Leiden, en de Vrije Universiteit (Kieskompas). In het rapport 'De Laagvertrouwensamenleving' staat dat in september 2021 minder dan 30 procent van de respondenten vertrouwen had in de overheid. De groep die kritisch is op het coronabeleid werd in diezelfde periode juist kleiner. De afname heeft volgens de onderzoekers niet zozeer met het coronabeleid te maken, maar met andere ontwikkelingen, zoals de trage afhandeling van de Toeslagenaffaire, de deels mislukte evacuatieoperatie vanuit Afghanistan en de lang durende kabinetsformatie.

Polarisatie in de samenleving

In de troonrede waarschuwde de koning voor polarisatie. Tegenstellingen tussen groepen mensen groeien met de dag. We moeten weer naar elkaar gaan luisteren. Nederlanders hebben over alles een discussie: zwarte piet, corona, migratie, klimaat, CO₂ uitstoot, woningtekort en ga zo maar door. De meningsverschillen zijn zo groot geworden dat er alleen nog in termen van wij en zij wordt gedacht en gepraat. Er is geen gemene deler meer. Economische, sociale, politieke en technologische ontwikkelingen hebben geleid tot een perfecte storm waarin mensen tegenover elkaar zijn komen te staan.

- **Technologische ontwikkelingen**

De wereld om ons heen wordt steeds slimmer door de razendsnelle technologische ontwikkelingen. Dit brengt veranderingen en een hoge mate van onzekerheid met zich mee. Waar het in de derde industriële revolutie ging om de komst van computers en digitalisering, gaat het nu om een combinatie van ontwikkelingen uit verschillende industrieën.

Industrie 4.0 in vogelvlucht:

Even wat technologische ontwikkelingen op een rij die een bijdrage leveren aan de revolutie: Cloud computing; Blockchain; Internet of Things (IOT); Artificial Intelligence (AI); Extended Reality (o.a. Virtual Reality en Augmented Reality); 3D printing; Quantum computing (supersnelle supercomputers); Robotica en Next Generation Communication Networks (5G en LoRa).

In de vierde industriële revolutie ontwikkelen technologieën zich exponentieel in plaats van lineair en zullen ze steeds meer met elkaar verweven raken. Netwerken, platforms, apparaten, systemen en mensen zijn allemaal met elkaar verbonden.

Zoals hierboven geschetst is en wordt onze samenleving steeds meer afhankelijk van hard- en software systemen die onderling met elkaar verbonden zijn. Deze onderlinge verbondenheid schept vele mogelijkheden om horizontaal in netwerken samen te werken. Maar de onderlinge afhankelijkheid van systemen leidt niet alleen tot nieuwe crises, zoals grootschalige uitval van vitale infrastructuur en cyberdreiging, maar maakt ons ook kwetsbaar tijdens crises.

- **Ecologische ontwikkelingen**

Ecologische ontwikkeling zijn de ontwikkelingen op het gebied van grondstoffen, energie, klimaat en milieu. Met de groei van de wereldbevolking en de mondiale welvaart neemt de vraag naar natuurlijke grondstoffen zoals water, energie, mineralen, metalen en voedsel toe. Er is echter een beperkte hoeveelheid grondstoffen beschikbaar. De economische impact wordt vergroot door de onderlinge afhankelijkheid tussen klimaatverandering en grondstoffen schaarste, met grote invloed op voedsel- en waterproblematiek. Ook Nederlandse bedrijven worden geconfronteerd met klimaatverandering en grondstoffen schaarste. Door klimaatverandering neemt de kans op wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen toe. Ook verslechtert door de klimaatverandering de luchtkwaliteit en neemt de biodiversiteit af. Klimaatverandering leidt tot (een toename van) een ander soort incidenten die heel acuut of juist sluipend kunnen zijn en die zich kenmerken door een koppeling van de algemene en de functionele ketens. Verwacht wordt dat deze incidenten gevolgen hebben voor de vitale infrastructuur, waardoor er grootschalige en langdurige crises kunnen ontstaan. Klimaatadaptatie, als antwoord op klimaatverandering, heeft consequenties voor de bouw en de infrastructuur. Denk hierbij aan nieuwe isolatiematerialen, vergroening van daken en opvangbassins voor water.

Droogte en temperatuurveranderingen kunnen leiden tot een groter risico op natuurbranden. Er bestaat een gerede kans dat de sluipende veranderingen van het klimaat tot een toename van vele soorten van klimaat gerelateerde calamiteiten leiden. Er is sprake van een toename van pieken (in kortere tijd meer regen, lang aanhoudende droogte) en daarnaast is er ook sprake van sluimerende effecten:

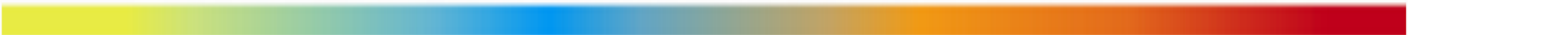
- Een verhoogd peil van het zeeniveau;
- Verdroging/ verzakking van de bodem.

Voor Nederland liggen er echter kansen op het gebied van innovatie en export van kennis over water, duurzame chemie, logistiek en energie- en voedselproductie. Om aan de afspraken van de klimaatdoelen te voldoen moet Nederland overstappen van fossiele brandstoffen op duurzame energiebronnen zoals zon en wind. Duurzame energie gaat over energie uit natuurlijke bronnen zoals biomassa, zon, wind, bodem en water.

Er vindt nu en vooral in de nabije toekomst een substantiële energietransitie plaats met bovenstaande vormen van (nieuwe) energieopwekking, -opslag, -distributie en gebruik. Deze ontwikkeling brengt ook nieuwe risico's met zich mee.

Nederland wil in 2030 al doelen halen zoals dat 70 procent van alle elektriciteit uit hernieuwbare bronnen komt. Dat gebeurt met windturbines op zee, op land en met zonnepanelen op daken en in zonneparken. Door digitalisering ontstaat een beweging naar de zogenoemde deeleconomie, waarin het belang van het bezit van producten afneemt en consumenten in toenemende mate producten delen. Een fenomeen dat ook wel 'collaborative consumption' wordt genoemd. Via verschillende internetplatforms is het mogelijk producten te ruilen met onbekenden, met mensen uit een andere stad of uit een ander land (Koninklijke bibliotheken). Verder ontstaan er door verbeterde recycling

nieuwe mogelijkheden om grondstoffen terug te winnen en opnieuw in te zetten (circulaire economie).

- **Politiek-juridische ontwikkelingen**

Meer dan nu, met de oorlog in Oekraïne als culminatiepunt, is de wereld ondoorzichtiger geworden. Het betreft niet alleen de economische en geopolitieke verschuiving oostwaarts, maar ook onzekerheid over de opstelling van de Verenigde Staten van Amerika op vele terreinen, het assertieve gedrag van landen als Rusland, Iran en Noord-Korea, evenals de dreiging van handelsoorlogen, de dreiging van het internationale terrorisme, de vluchtelingen- en migratiecrisis en de gevolgen van klimaatverandering. Ook op Europees vlak zijn er verschuivingen. Na een periode waarin solidariteit tussen lidstaten op de proef is en nóg steeds wordt gesteld door gebeurtenissen met grote consequenties (de oorlog in Oekraïne, de economische crisis, de migratiecrisis en het eerdere vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de Unie), zoekt de Europese Unie naar een vernieuwende, toekomstbestendige samenwerking.

5. Risico-inventarisatie en -evaluatie

5.1 Selectie incidenttypes Provinciaal Risicoprofiel

In samenspraak met de betrokken crisis- en vitale partners (zie §2.2) is in het Provinciaal Risicoprofiel 2019 per maatschappelijk thema geïnventariseerd welke incidenttypen uit de landelijke Handreiking Regionaal Risicoprofiel in het Provinciaal Risicoprofiel opgenomen en uitgewerkt dienen te worden. Een onderbouwing hiervan is te vinden in bijlage 3.

Vervolgens is op 10 november 2022 een gezamenlijke kick-off bijeenkomst georganiseerd voor alle crisis- en vitale partners. De volgende 13 risico's zijn naar aanleiding van de Kick-Off en expertsessies in deze actualisatie nader geanalyseerd en geïnventariseerd (scenario + kans x effect). Een volledig overzicht van alle risico's die opgenomen zijn in het Provinciaal Risicoprofiel is te vinden onder 5.7.

Geactualiseerde risico's

1. Extreem geweld/Terrorisme (risico verlaagd)
2. Bereikbaarheid hulpdiensten (risico vervallen)
3. Extreme neerslag (risico gelijk gebleven)
4. Grootschalige cyberaanval (risico toegenomen)
5. Uitval elektra (risico gelijk gebleven)
6. Uitval olie (risico nieuw opgenomen)
7. Uitval gas (risico toegenomen)
8. Maatschappelijke onrust (risico gelijk gebleven)
9. Ziektegolf (risico toegenomen)
10. Extreme droogte (risico gelijk gebleven)
11. Brand in gebouw verminderd zelfredzamen (risico gelijk gebleven)
12. Brand met gevaarlijke stoffen in directe leefomgeving (risico nieuw opgenomen)
13. Grootschalige ordeverstoringen (risico nieuw opgenomen)

5.2 Provinciale risicokaart

Voor de inventarisatie van de risicobronnen binnen de provincie is onder andere gebruik gemaakt van de Provinciale Risicokaart Limburg (<https://www.risicokaart.nl>). Hierop staan de risicobronnen en kwetsbaarheden binnen de provincie, maar ook de risicobronnen in naastgelegen regio's, die invloed hebben op de provincie Limburg. De provincie is verantwoordelijk voor de productie, het beheren, actualiseren en (door)ontwikkelen van de risicokaart. Het bevoegd gezag te weten gemeenten/ provincies/ Rijk, levert de gegevens aan (art. 45 Wvr). Omdat het een Provinciaal Risicoprofiel betreft, zijn de risico's niet per gemeente inzichtelijk gemaakt.

5.3 Grensoverschrijdende risico's

In het Provinciaal Risicoprofiel zijn ook de risico's opgenomen die een direct grensoverschrijdend effect kunnen hebben. Het Verdrag van Helsinki (1992) verplicht buurlanden om elkaar inzicht te geven in de inrichtingen en installaties die een gevaar of risico vormen voor de bevolking en het milieu. Onder de reikwijdte van het verdrag vallen bedrijven die gelegen zijn binnen een zone van 15 kilometer van de landsgrens indien het verspreiding door de lucht betreft. Indien het verspreiding via water betreft, is bepaald dat de bedrijven minder dan twee gemiddelde stroomdagen verwijderd van de landsgrens moeten zijn. Dit alles is vastgesteld bij de Conference of Parties in Boedapest (2004). In tabel 3 is per maatschappelijk thema een overzicht opgenomen van effecten die op onze provincie van invloed kunnen zijn. Op basis van de nationale/ federale verdragen zijn er aanvullend regionale samenwerkingsovereenkomsten gesloten met de Duitse en Belgische buurregio's (voor

Duitsland de Kreisen Heinsberg, Viersen en Kleve, de Städteregion Aachen en de Stadt Aachen en voor België de provincie Luik en de provincie Limburg). Middels deze overeenkomsten is voorzien in kaders, en in de opdracht om informatie te delen met betrekking tot risico's en planvorming en deze vervolgens ook te beoefenen. Ook is er vanuit de Benelux een project geweest ter inventarisatie van grensoverschrijdende risicovolle inrichtingen (Sennrisk). Hieruit is een lijst opgesteld met de bekende inrichtingen in België en Duitsland. Het actueel houden en aanvullen van deze informatie is een voortdurend traject, mede vanuit Euregio Maas-Rijn Incidentbestrijding en Crisisbeheersing (EMRIC). De laatste actualisatieslag door EMRIC is gepleegd op 28 maart 2023 en is op aanvraag beschikbaar.

Thema	Effect vanuit omliggende landen / regio's
1. Natuurlijke omgeving	<ul style="list-style-type: none"> Natuurbranden vanuit aangrenzende veiligheidsregio's en landen. Verspreiding dierziekten vanuit aangrenzende veiligheidsregio's en landen. Overstromingen van beken en (zij)rivieren door hevige regenval in onze buurlanden.
2. Gebouwde omgeving	<ul style="list-style-type: none"> Effectgebied van grote branden in de gebouwde omgevingen kunnen in onze provincie liggen en zo gevaren creëren voor de bevolking.
3. Technologische omgeving	<ul style="list-style-type: none"> Ongeval met vervoer gevaarlijke stoffen met omgevingseffecten (toxische wolk), vanuit aangrenzende veiligheidsregio's en landen. Ongeval met opslag en gebruik van gevaarlijke stoffen bij een inrichting met omgevingseffecten (toxische wolk), vanuit aangrenzende veiligheidsregio's en landen.
4. Vitale infrastructuur en voorzieningen	<ul style="list-style-type: none"> Verstoring van de aanvoer van energie (elektriciteit / gas / olie) vanuit aangrenzende veiligheidsregio's en landen Verstoring van faciliteiten voor spraak- en datacommunicatie vanuit aangrenzende veiligheidsregio's en landen.
5. Verkeer en vervoer	<ul style="list-style-type: none"> Incident op de weg, het spoor of het water met (langdurige) stremming van het vervoer, vanuit aangrenzende veiligheidsregio's en landen. Contaminatie van gevaarlijke stof in rivier of beek met stroomgebied richting Limburg
6. Gezondheid	<ul style="list-style-type: none"> Besmettelijke ziekte (bv. griepandemie) vanuit aangrenzende veiligheidsregio's en landen.
7. Sociaalmaatschappelijke onrust	<ul style="list-style-type: none"> Gebeurtenissen in aangrenzende veiligheidsregio's of landen die maatschappelijke onrust kunnen veroorzaken in de provincie.

Tabel 3 Grensoverschrijdende effecten/ risico's

5.4 Uitgangspunten scenario uitwerking.

De geselecteerde incidenttypen uit §5.3 zijn uitgewerkt in incidentscenario's. Deze uitwerking is opgenomen in **bijlage 4**. De incidentscenario's zijn uitgewerkt in nauw overleg met de betrokken crisispartners en vitale partners (zie §2.2). Bij de uitwerking van de scenario's is gebruik gemaakt van een vast format. De volgende zaken zijn richtinggevend geweest bij de scenario-uitwerking:

- Alle scenario's zijn in beginsel mogelijk ('het kan gebeuren') maar niet met dezelfde waarschijnlijkheid. Er is gekozen voor het beschrijven van realistische scenario's. Aan deze scenario's is de term '**most credible**' meegegeven.
- Het beschrijven van worst-case scenario's is nadrukkelijk vermeden, omdat het niet aansluit bij de bedoeling en de scope van het risicoprofiel.
- De scenario's hebben een **bovengemeentelijke (regionale of provinciale) impact** en kunnen verspreid over de regio of provincie voorkomen. Scenario's die een impact hebben op nationale schaal zijn opgenomen in de Nationale Risicobeoordeling (NRB).
- Het beheersen van de risico's vergt veelal een **multidisciplinaire aanpak**.

5.5 Impactbeoordeling (effect)

Voor ieder incidentscenario is, conform de landelijke handreiking, bepaald welke van de volgende vitale belangen de gevolgen van toepassing zijn en in welke mate:

- *Territoriale veiligheid*: aantasting van de bruikbaarheid van het grondgebied.
- *Fysieke veiligheid*: aantal doden, (ernstig) gewonden, chronisch zieken, lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften).
- *Economische veiligheid*: kosten ten aanzien van materiële schade, gezondheid, financiële schade, bestrijding/ hulpverlening/ herstel.
- *Sociale en politieke stabiliteit*: verstoring dagelijks leven (aantal getroffen en tijdsduur), aantasting positie bestuur (lokaal, regionaal), sociaal psychologische impact (publieke angst en woede).
- *Veiligheid van cultureel erfgoed*: aantasting cultureel erfgoed.

De eindscore van de impact wordt bepaald door een gewogen gemiddelde van verschillende impactcriteria:

Klasse	Omschrijving
0	Minder dan beperkt
A	Beperkt gevolg
B	Aanzienlijk gevolg
C	Ernstig gevolg
D	Zeer ernstig gevolg
E	Catastrofaal gevolg

Tabel 6: Klassenindeling impact

5.6 Waarschijnlijkheidsbeoordeling (kans)

Om de incidentscenario's onderling te kunnen rangschikken moet, naast een impactbeoordeling, ook een beoordeling worden uitgevoerd van de waarschijnlijkheid. Waarschijnlijkheid wordt gedefinieerd als **de kans dat een scenario zich de komende beleidsperiode van vier jaar voordoet**. De combinatie van basisoorzaak en gevolgen wordt beschouwd om de waarschijnlijkheid van het scenario te classificeren. Bijvoorbeeld: een explosie met 100 doden (hoge impact) is onwaarschijnlijker dan een explosie zonder doden (lage impact). Reeds getroffen preventieve en repressieve maatregelen kunnen meegewogen worden in de beoordeling. Bij de classificatie van de waarschijnlijkheid wordt gebruikt gemaakt van onderstaande tabel. Regio, provinciale en/of risico specifieke kenmerken kunnen de waarschijnlijkheid een klasse omhoog of omlaag brengen. Dit dient wel toegelicht te worden. De kwalitatieve waarschijnlijkheidsbeschrijving is door de beide veiligheidsregio's zélf ontwikkeld en borduurt voort op de methodiek uit de landelijke handreiking.

Klasse	% Waarschijnlijkheid	Kwalitatieve omschrijving gevaar
A: Zeer onwaarschijnlijk	< 0,05	<ul style="list-style-type: none"> • Een (vergelijkbaar) ongeval of gebeurtenis in deze omvang heeft op <u>internationaal niveau</u> in de afgelopen 10 jaar <u>niet</u> plaatsgevonden. • Het is <u>nauwelijks voorstelbaar</u> dat het ongeval of de gebeurtenis in de eigen regio zou kunnen plaatsvinden. • Bij dreiging: geen concrete aanwijzing en gebeurtenis wordt niet voorstelbaar geacht
B: Onwaarschijnlijk	0,05 - 0,5	<ul style="list-style-type: none"> • Een (vergelijkbaar) ongeval of gebeurtenis in deze omvang heeft op <u>internationaal niveau</u> in de afgelopen 10 jaar plaatsgevonden. • Het is <u>enigszins voorstelbaar</u> dat het ongeval of de gebeurtenis in de eigen regio zou kunnen plaatsvinden. • Bij dreiging: geen concrete aanwijzing, maar gebeurtenis wordt enigszins voorstelbaar geacht.
C: Mogelijk	0,5 – 5	<ul style="list-style-type: none"> • Een (vergelijkbaar) ongeval of gebeurtenis in deze omvang heeft op <u>nationaal niveau</u> in de afgelopen 10 jaar <u>niet</u> plaatsgevonden. Wel hebben er in Nederland bijna ongevallen plaatsgevonden en/of gebeurtenissen die hadden kunnen leiden tot een ramp. • Het is <u>voorstelbaar</u> dat het ongeval of de gebeurtenis in de eigen regio zou kunnen plaatsvinden. • Bij dreiging: geen concrete aanwijzingen, gebeurtenis is voorstelbaar.
D: Waarschijnlijk	5 – 50	<ul style="list-style-type: none"> • Een (vergelijkbaar) ongeval of gebeurtenis in deze omvang heeft op <u>nationaal niveau</u> in de afgelopen 10 jaar al eens plaatsgevonden. • Het is <u>zeer voorstelbaar</u> dat het ongeval of de gebeurtenis in de eigen regio plaats zal gaan vinden. • Bij dreiging: de gebeurtenis wordt zeer voorstelbaar geacht.
E: Zeer waarschijnlijk	50 – 100	<ul style="list-style-type: none"> • Een (vergelijkbaar) ongeval of gebeurtenis in deze omvang heeft in de <u>eigen regio</u> in de afgelopen 10 jaar al eens plaatsgevonden. • Het ongeval of de gebeurtenis zal <u>nagenoeg zeker</u> plaats gaan vinden in de eigen regio. • Bij dreiging: concrete aanwijzingen dat de gebeurtenis geëffectueerd zal worden.

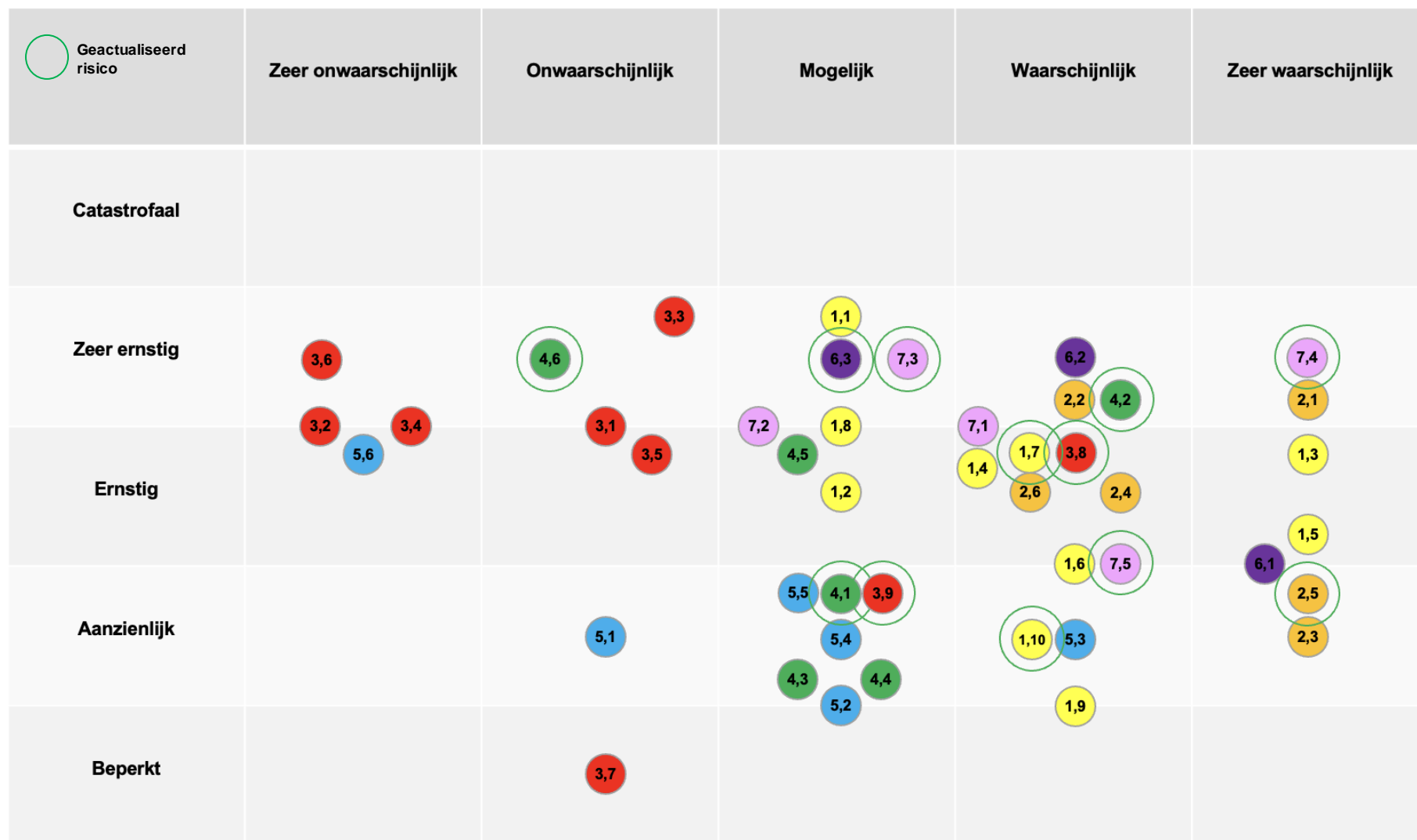
Tabel 7: Klassenindeling waarschijnlijkheid bij gevaar

5.7 Lijst met incidenttypen

Thema 1: Natuurlijke omgeving	
1.1 Overstroming rivier	1.6 Storm en windhozen
1.2 Dijkdoorbraak rivier	1.7 Extreme droogte
1.3 Natuurbrand	1.8 Aardbeving
1.4 Koudegolf	1.9 Dierziekte niet overdraagbaar op mens
1.5 Hittegolf	1.10 Extreme neerslag
Thema 2: Gebouwde omgeving	
2.1 Grote brand verminderd tot niet zelfredzame personen. (instelling is ingericht)	2.4 Brand in dichte binnensteden.
2.2 Grote brand grootschalige publieksfunctie	2.5 Brand in regulier woongebouw met zelfstandig wonende verminderd zelfredzame
2.3 Grote brand in grote gebouwen	2.6 Instortingen van grote gebouwen en kunstwerken.
Thema 3: Technologische omgeving.	
3.1 Ongeval met gevaarlijke stof op de weg	3.6 Incident kerncentrale (A-object)
3.2 Ongeval met gevaarlijke stof op het water	3.7 Ongeval vervoer en gebruik nucleair materiaal (B-object)
3.3 Ongeval met gevaarlijke stof op het spoor	3.8 Grootschalige cyberaanval
3.4 Ongeval met gevaarlijke stof door buisleiding	3.9 Ongeval met gevaarlijke stof in directe leefomgeving
3.5 Ongeval met gevaarlijke stof bij inrichting	
Thema 4: Vitale infrastructuur en voorzieningen	
4.1 Uitval gasvoorziening	4.4 Uitval afvalwaterzuivering
4.2. Uitval elektriciteitsvoorziening	4.5 Uitval spraak- en datacommunicatie
4.3 Uitval drinkwatervoorziening	4.6 Uitval olievoorziening
Thema 5: Verkeer en vervoer	
5.1 Incident waterreactie en pleziervaart	5.4 Incident treinverkeer (niet OGS)
5.2 Incident beroepsvaart	5.5 Incident in wegtunnels (niet OGS)
5.3 Incident wegverkeer (niet OGS)	5.6 Incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein
Thema 6: Gezondheid	
6.1 Besmettelijkheidsgevaar vanuit buitenland	6.3 Ziektegolf
6.2 Dierziekte overdraagbaar op mens.	
Thema 7: Sociaal maatschappelijke omgeving	
7.1 Incident bij evenement	7.4 Maatschappelijke onrust
7.2 Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden	7.5 Grootschalige ordeverstoringen
7.3 Extreem geweld/ terrorisme	

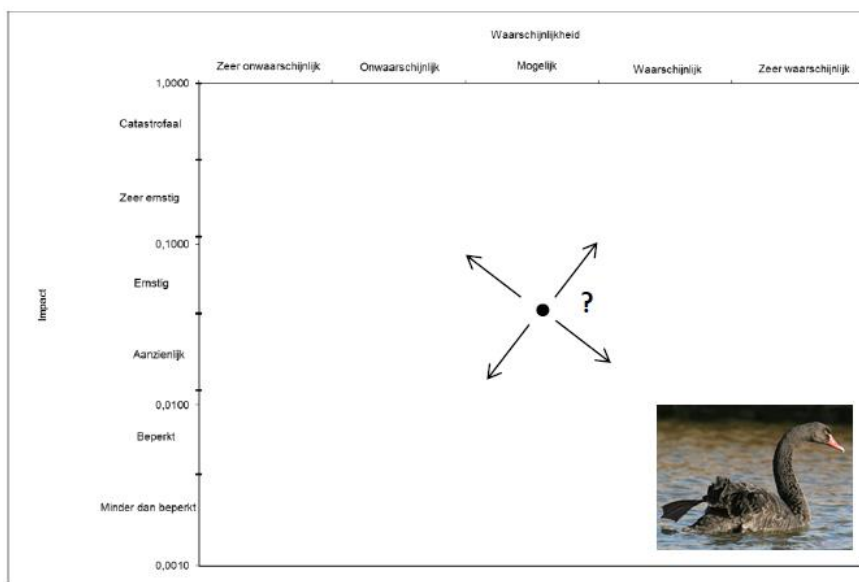
Tabel 8: Legenda Risicodiagram

5.8 Complete risicodiagram Provinciaal Risicoprofiel 2023-2027

5.9 Zwarte zwanen.

Het Provinciaal Risicoprofiel geeft inzicht in 'bekende' ramp- en/of crisestypen waarvan het voorstelbaar is dat ze zich kunnen voordoen in onze regio. De beide veiligheidsregio's en haar partners gebruiken deze informatie om keuzes te kunnen maken in alle schakels van de veiligheidsketen: risicobeheersing, incidentmanagement en herstel. In het risicodiagram zijn de risico's gepositioneerd op basis van een bepaalde inschatting op waarschijnlijkheid en impact. In werkelijkheid kunnen deze risico's zich echter ernstiger of minder ernstig manifesteren en daarmee in het risicodiagram verschuiven. Daarnaast kunnen de beide veiligheidsregio's altijd getroffen worden door een ramp of crisis waarvan we de aard en omvang nu (nog) niet kunnen voorspellen. Voor beide veiligheidsregio's en haar partners is het de uitdaging om zodanig te prepareren dat er voldoende veerkracht is om deze zogenoemde 'zwarte zwanen' het hoofd te kunnen bieden.

Figuur 3. Wees voorbereid op het onbekende.

6. Prioriteitstelling en advies.

6.1 Prioriteitstelling.

Risico's laten zich niet vaststellen voor een beleidsperiode van vier jaar. Risico's zullen daarom frequent ge(her)prioriteert moeten worden. De uitkomst van deze prioritering vormt inhoudelijke input voor onder andere de jaarplancyclus van de organisaties. Bij de besluitvorming over de vraag welke risico's bestuurlijke aandacht behoeven spelen meerdere invalshoeken een rol. De uiteindelijke prioritering wordt bepaald door een mix van:

- Plaats in risicodiagram (waarschijnlijkheid en impact, zie §5.8).
- Basisprestaties hulpverlening (verhouding risiconiveau en capaciteitsniveau basisvereisten hulpverlening).
- Beleidsmatig rendement (relatieve inspanningen ten opzichte van. gegenereerde spin-off).
- Dreiging en moedwillige verstoring (kwetsbaarheid voor moedwillige verstoringen).
- Trends en ontwikkelingen in de samenleving.
- Risicobeleving.
- Bestuurlijke prioriteit (gerelateerd aan bestuurlijk afbreukrisico).

6.2 Advies.

De wereld om ons heen is continu in beweging. Risico's die vandaag actueel zijn kunnen morgen overschaduwd worden door nieuwe risico's. Ook de 'beleving' van risico's is aan continue verandering onderhevig. Daarnaast heeft de provincie Limburg te maken een veelheid en verscheidenheid van risico's. Bekende risico's en (nog) onbekende risico's. Dit dwingt ons om continu onderbouwde keuzes te maken. We kunnen simpelweg niet alle risico's beheersen. Daarom wordt geadviseerd om:

- Dit risicoprofiel te gebruiken als input voor het (meerjaren)beleidsplan van de beide veiligheidsregio's.
- Dit risicoprofiel te positioneren als instrument om risicogericht te werken binnen de VRZL en VRLN. Dit kan concreet door risico's frequenter - samen met onze partners – te (her)prioriteren. Hierbij spelen meerdere invalshoeken een rol, waaronder de plaats in het risicodiagram maar daarnaast ook landelijke beleidsdoelstellingen en bestuurlijke prioriteiten.
- De wens richting crisis- en vitale partners uit te spreken om dit risicoprofiel te betrekken bij beleidsvorming.
- De uitkomst van de prioriteitstelling te gebruiken als inhoudelijke input voor de jaarplancyclus van de beide organisaties. Op deze manier worden centrale thema's benoemd die dat jaar uitgewerkt kunnen worden in onder andere capaciteitanalyses, oefenplanningen en risicocommunicatie.
- Dit risicoprofiel periodiek tegen het licht te houden en te scannen op actuele ontwikkelingen, zodanig dat een dynamisch risicoprofiel ontstaat. Daarbij dienen landelijke ontwikkelingen ten aanzien van de doorontwikkeling van de methodiek van het risicoprofiel nauwgezet gevolgd te worden.

7. Bijlagen

De volgende bijlagen bij dit rapport zijn in een separate rapportage opgenomen en desgewenst opvraagbaar via info@vrzl.nl of info@vrln.nl.

Bijlage 1. Overzicht deelnemers actualisatie Provinciaal Risicoprofiel 2023-2027

Overzicht van organisaties en personen die hebben bijgedragen aan de actualisatie van het Provinciaal Risicoprofiel.

Bijlage 2. Overzicht multidisciplinaire inzetten 2019 tot en met 2022

Overzicht van de inzetten van GRIP1 t/m GRIP4 welke binnen de VRZL en de VRLN in de periode 2019 t/m 2022 hebben plaatsgevonden.

Bijlage 3. Onderbouwing selectie incidenttypen Provinciaal Risicoprofiel

Onderbouwing welke incidenttypen uit de landelijke Handreiking regionaal risicoprofiel wél of niet zijn opgenomen in het Provinciaal Risicoprofiel.

Bijlage 4. Uitwerking scenario's Provinciaal Risicoprofiel Limburg

Scenariobeschrijvingen en inschaling van de scenario's op basis van waarschijnlijkheid en impact.

Uitgave Veiligheidsregio Limburg-Noord en Veiligheidsregio Zuid-Limburg **Jaargang** 2023 **Redactie, tekst en vormgeving** Veiligheidsregio Limburg-Noord en Zuid-Limburg **Adres** Veiligheidsregio Limburg-Noord, Postbus 11, 5900 AA Venlo, **t** 088 11 90 000, **e** info@vrln.nl, **i** www.vrln.nl Veiligheidsregio Zuid-Limburg, postbus 35, 6269 ZG Margraten, **t** 088 - 16 88 940, **e** info@vrzl.nl **i** www.vrzuidlimburg.nl

© Dit is een uitgave van Veiligheidsregio Limburg-Noord en Zuid-Limburg. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, film of welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

VEILIGHEIDSREGIO
Zuid-Limburg

veiligheidsregio
limburg-noord

Provinciaal Risicoprofiel

Veiligheidsregio's Zuid-Limburg en Limburg-Noord

Bijlagen

Versie: 0.9 (definitief concept)
Vastgesteld door: Algemeen Bestuur

Inhoudsopgave

BIJLAGE 1A: OVERZICHT DEELNEMERS PROVINCIAAL RISICOPROFIEL 2019	3
BIJLAGE 1B: OVERZICHT DEELNEMERS PROVINCIAAL RISICOPROFIEL 2023	4
BIJLAGE 2: OVERZICHT MULTIDISCIPLINAIRE INZETTEN 2019 – 2022	5
BIJLAGE 3: ONDERBOUWING SELECTIE INCIDENTTYPEN PROVINCIAAL RISICOPROFIEL.	10
BIJLAGE 4: UITWERKING INCIDENTTYPEN PROVINCIAAL RISICOPROFIEL.....	28

Bijlage 1a: Overzicht deelnemers Provinciaal Risicoprofiel 2019

Naam	Organisatie
Remco van Zijl	Ambulancezorg Limburg-Noord
Willy Piepenbrock	Brandweer Limburg-Noord
Jeroen Söntjens	Brandweer Limburg-Noord
Ruud Beeren	Brandweer Limburg-Noord
Jan Salden	Brandweer NAVO vliegbasis Geilenkirchen
Hans Peters	Brandweer Zuid-Limburg
Rob Drummen	Brandweer Zuid-Limburg
Maurice Weelen	Brandweer Zuid-Limburg
Jacqueline Peters	Brandweer Zuid-Limburg
Jean Lardinois	Chemelot
Henny Janssen	Defensie
Marcel Menger	Defensie
Alex Cath	Defensie
Rob van Hoof	Enexis
Henk Peter Brink	Nederlandse Gasunie
Marc Hovens	Gemeente Bergen
Noortje Bouwmeester	GGD Limburg-Noord
Brigitte Frieg	GGD Zuid Limburg
Volker Hackert	GGD Zuid Limburg
Lars Roelofs	GHOR Limburg-Noord
Láslo Evers	KNMI
John Riker	Maastricht Aachen Airport
Rick Verhaag	NCTV
Godfried Klerkx	Politie eenheid Limburg
Bart Seuren	Politie eenheid Limburg
Frank Dorssers	Politie eenheid Limburg
Joep Pattijn	Politie eenheid Limburg
Maikel ten Pierik	ProRail
Monique van Spijker	Provincie Limburg
Gertie Goffin	Provincie Limburg
Jo van den Hove	Rijkswaterstaat
Sebastiaan Barlagen	TenneT
Thijs Bies	Veiligheidsregio Limburg-Noord
Martine Bruinink	Veiligheidsregio Limburg-Noord
Jac Rooijmans	Veiligheidsregio Limburg-Noord
Con Delissen	Veiligheidsregio Limburg-Noord
Marijn Emans	Veiligheidsregio Limburg-Noord
Niels Boots	Veiligheidsregio Limburg-Noord
Falko ten Have	Veiligheidsregio Limburg-Noord
Theo Vullers	Veiligheidsregio Zuid-Limburg
Frank Klaassen	Veiligheidsregio Zuid-Limburg
Martin Vries	Veiligheidsregio Zuid-Limburg
Ivor Trynes	Vodafone Ziggo namens telecomaanbieders aanspreekpunt in Limburg
Willem van Pol	Waterleiding Maatschappij Limburg NV
Marieke van Zandvoort	Waterschap Limburg
Ron Hendriks	Waterschapsbedrijf Limburg

Bijlage 1b: Overzicht deelnemers Provinciaal Risicoprofiel 2023

Naam	Organisatie
Jean-Pierre Spelthan	Gemeente Gulpen-Wittem
Jacques Moonen	Gemeente Maasgouw
Karin Penders	Gemeente Venlo
Jordy Engelen	Veiligheidsregio Limburg-Noord
Karin Hermans – van Ettinger	Veiligheidsregio Limburg-Noord
Floris Moraal	Veiligheidsregio Limburg-Noord
Sraar Teeuwen	Brandweer Limburg-Noord
Bart Seuren	Politie eenheid Limburg
Esmee Leeman	Rijkswaterstaat
Jeanne Piters	GGD Zuid-Limburg
Mirthe Freens	Veiligheidsregio Zuid-Limburg
Bart Janissen	Waterschap Limburg
Marie-Jose van de Vondervoort	Waterschap Limburg
Mark Wiekens	Gasunie
Rob van Goethem	Gasunie

Bijlage 2: Overzicht multidisciplinaire inzetten 2019 – 2022

In onderstaande tabellen zijn voor de periode 2019 – 2022 de inzetten van GRIP1 t/m GRIP4 opgenomen die in de Provincie Limburg hebben plaatsgevonden (GRIP = Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure).

Veiligheidsregio Limburg-Noord

	2019	2020	2021	2022
GRIP 1	16	12	19	19
GRIP 2	4	2	1	3
GRIP 3	1	1	0	0
GRIP 4	0	1	1	0

Tabel 3: Aantal multidisciplinaire inzetten Veiligheidsregio Limburg-Noord (2019 t/m 2022)

Datum	Incident	Plaats	GRIP
9-1-2019	Aantreffen explosief Veestraat	Venlo	1
13-1-2019	Auto te water Maasstraat	Bergen	1
14-1-2019	Brand flat Rijnbeekstraat	Venlo	1
24-1-2019	Vermiste kanoër Aan de Stuw	Venlo	1
29-1-2019	Brand Haagweg	Horst aan de Maas	1
6-2-2019	Brand Dutch Green Carbon Winnerstraat	Nederweert	1
19-2-2019	Brand Steenweg	Venlo	1
24-2-2019	Brand Breden Ars	Roermond	1
10-3-2019	Storm Limburg	Limburg	2
24-3-2019	Verkeersongeval N271	Bergen	1
22-4-2019	Langlopend conflict	Venlo	1
25-4-2019	Verkeersongeval A73	Venray	1
24-6-2019	Storing KPN en uitval 112	Limburg	2
30-6-2019	Brand plantenkwekerij	Horst aan de Maas	1
9-7-2019	Brand Brahmsstraat	Venlo	1
29-7-2019	Plofkraak Keulsepoort	Venlo	1
30-9-2019	Brand zonnestudio Wilhelminaplein	Roermond	1
15-10-2019	Water- en gaslekkage 1e Lambertusstraat	Venlo	1
4-12-2019	Brand Mission Food	Roermond	3
10-12-2019	Brand Peeters Recycling	Roermond	2
18-12-2019	Boerenprotesten	Limburg	2
28-1-2020	Brand industrie Metaalweg	Venray	1
25-2-2020	COVID-19 Limburg-Noord	Limburg	4
4-3-2020	Brand woning Dorpstraat	Leudal	1
6-3-2020	Brand woning/flat Schuttersveld	Venray	1
13-3-2020	Uitval Meldkamer Limburg	Limburg	2
24-3-2020	Brand gebouw Steegse Peelweg	Venray	1
16-4-2020	Brand Veestal Hollander	Leudal	1
20-4-2020	Brand Meinweg	Roerdalen	3
3-6-2020	Auto rijdt in op terras, Zandstraat	Gennep	1
19-7-2020	Drenkeling Velkenskamp	Maasgouw	1
31-10-2020	Brand gebouw D'n Herk	Venray	1
16-11-2020	Uitval telefonie Meldkamer Limburg	Limburg	2

19-11-2020	Aantreffen poederbrief Laurentius Ziekenhuis	Leudal	1
20-11-2020	Verward persoon Dreisveldlaan	Weert	1
21-11-2020	Brand agrarisch bedrijf Wezerweg	Venray	1
24-12-2020	Gaslucht Sloterbeekstraat	Venlo	1
5-1-2021	Gaslekkage Rudolf Dieselweg	Venlo	1
19-1-2021	Brand cafe-restaurant Hornerhof	Leudal	1
27-1-2021	Brand flatgebouw Willem Bayerstraat	Roermond	1
30-1-2021	Duwbakken op drift Oolderhuske	Roermond	1
2-2-2021	Binnenvaartschip op drift stuw	Peel en Maas	1
8-2-2021	Brand appartement Molenakkerplein	Weert	1
15-2-2021	Brand schoolgebouw (vermeende asbest)	Maasgouw	1
25-2-2021	Stankoverlast riool Venlo	Venlo	1
21-4-2021	Steekincident AZC	Echt-Susteren	1
1-6-2021	Brand varkensstal	Nederweert	1
14-7-2021	Brand gebouw Utilicht	Weert	1
14-7-2021	Hoogwater Maas & Roer	Limburg	4
8-8-2021	Brand Appartementen Achter de Cattentoren	Roermond	1
8-9-2021	Woningbrand	Venlo	1
10-9-2021	Nasleep achtervolging voertuig plofkraak	Venlo	1
28-9-2021	Gaslekkage hoofdleiding	Weert	1
30-9-2021	Brand en uitval nutsvoorziening (elektriciteit)	Venlo	2
26-10-2021	Zeer grote brand Thielco metaalbewerking	Beesel	1
3-11-2021	vervuild wegdek, Broekhin Zuid	Roermond	1
23-11-2021	Brand champignonkwekerij	Venlo	1
5-1-2022	Brand schuur (asbest)	Nederweert	1
11-1-2022	Problematiek stuw	Roermond	1
24-1-2022	Aantreffen explosieven	Venlo	1
8-2-2022	Brand school	Venlo	1
18-2-2022	Code Rood drukte 112	Limburg	2
3-3-2022	Brand Grotestraat	Venlo	1
10-3-2022	Gaslekkage flatgebouw	Venlo	1
10-3-2022	Verdachte auto	Roermond	1
16-3-2022	IBGS Bredox	Weert	1
19-3-2022	Brand loonbedrijf	Horst aan de Maas	2
4-4-2022	Brand camping	Bergen	1
9-4-2022	Brand spiegelfabriek	Roermond	1
10-4-2022	Code Rood	Limburg	2
12-4-2022	Gaslekkage Laurentiusplein	Venlo	1
20-4-2022	Brand recyclingbedrijf	Venray	1
23-6-2022	Brand minderbroederstraat	Roermond	1
5-7-2022	Brand Roggelseweg	Roermond	1
17-8-2022	Brand pelletfabriek macroweg	Venray	1
25-9-2022	Ontsporing trein	Weert	1
16-10-2022	Effectgebied brand	Gennep	2
30-10-2022	Onbekende stof Viecuri	Venlo	1
31-10-2022	IBGS james cookweg	Venlo	1
5-11-2022	Brand ABC-restaurant	Horst aan de Maas	1

Tabel 4: Overzicht multidisciplinaire inzetten Veiligheidsregio Limburg-Limburg (2019 t/m 2022)

Veiligheidsregio Zuid-Limburg

	2019	2020	2021	2022
GRIP 1	30	19	20	10
GRIP 2	2	4	3	8
GRIP 3	1	0	0	0
GRIP 4	0	1	2	0

Tabel 5: Aantal multidisciplinaire inzetten Veiligheidsregio Zuid-Limburg (2019 t/m 2022)

Datum	Incident	Plaats	GRIP
11-1-2019	Brand aanleunwoning	Meerssen	1
19-1-2019	Lijkvinding en IBGS	Maastricht	1
22-1-2019	Aantreffen handgranaat	Holtum	1
23-1-2019	vreemde lucht uit riool	Sittard	1
10-3-2019	storm, regio		2
10-3-2019	Boom op pastorie	Mechelen (België)	1
12-3-2019	Gasexplosie Bradleystraat	Heerlen	1
22-3-2019	Kanaalwater lekkage, Chemelot	Sittard-Geleen	1
23-3-2019	KWA tunnel Autobrand	Maastricht	1
4-4-2019	Grote brand appartementencomplex	Vaals	1
9-4-2019	Poging tot zelfdoding	Maastricht	1
14-4-2019	Uitslaande Brand woning	Landgraaf	1
9-5-2019	Olielekkage Chemelot	Sittard-Geleen	1
13-5-2019	Brand sporthal	Oirsbeek	1
1-6-2019	Brand Parkeergarage	Maastricht	1
18-6-2019	Irriterende lucht St Meertenscollege	Heerlen	1
24-6-2019	Uitval Telefonie, Regio	Regio	2
3-7-2019	Woningbrand	Sittard-Geleen	1
9-7-2019	Explosief na plofkraak	Landgraaf	1
9-7-2019	Woningbrand	Vaals	1
22-7-2019	Gaslekkage Oranjehof	Geleen	1
3-8-2019	Chemelot, NOX lekkage	Sittard-Geleen	3
22-8-2019	Gaskraan met kans op Explosie	Heerlen	1
28-8-2019	Brand biomassa energiecentrale	Sittard-Geleen	1
2-9-2019	Gaslucht	Maastricht	1
16-9-2019	Ontruiming gaslucht	Brunssum	1
23-9-2019	Brand appartementencomplex	Heerlen	1
25-9-2019	Vreemde lucht in aanleunwoning	Kerkrade	1
30-9-2019	Brand in garagebox	Brunssum	1
22-10-2019	Gekantelde vrachtwagen propaan	Kerkrade	1
6-11-2019	Grotebrand afvalhoop	Maastricht	1
14-11-2019	Brand appartementencomplex	Maastricht	1
22-11-2019	Verdacht pakket belastingdienst	Heerlen	1
24-1-2020	Woningbrand verward persoon	Vaals	1
9-2-2020	Manage brand	Heerlen	1
9-2-2020	Storm Ciara	Regio	1

28-2-2020	COVID-19	Regio	2
3-3-2020	Brand palletopslag	Brunssum	4
13-3-2020	Uitval systemen meldkamer	Regio	2
17-5-2020	Brand EPT-fabriek Chemelot	Sittard-Geleen	1
28-5-2020	Gaslekkage	Heerlen	1
21-7-2020	Chloorgas zwembad	Sittard-Geleen	1
23-7-2020	Grondverzakking	Kerkrade	1
18-8-2020	Gaslekkage Wahlwiller	Gulpen-Witterm	1
22-8-2020	Natuurbrand Brunssumerheide	Landgraaf	1
14-9-2020	Stroomuitval	Geleen	1
17-9-2020	Lekkage damwand Julianakanaal	Stein	2
18-9-2020	Brand appartementencomplex Douvenrade	Heerlen	1
20-9-2020	Brand zorgwoning	Maastricht	1
21-9-2020	Lekkage hexaan Chemelot	Sittard-Geleen	2
21-9-2020	Verdamping ammoniak Chemelot	Sittard-Geleen	1
22-10-2020	Brand opslagloods	Sittard-Geleen	1
27-10-2020	Gaslekkage Marktstraat	Kerkrade	1
27-10-2020	Gaslekkage Patronaatstraat	Kerkrade	1
8-11-2020	Gaslekkage Boschstraat	Maastricht	1
13-12-2020	Gaslekkage Graverstraat	Kerkrade	1
27-12-2020	CO in appartement	Sittard-Geleen	1
1-1-2021	COVID-19	Land	4
6-1-2021	Aantreffen explosieven	Sittard-Geleen	1
7-1-2021	Voorzorgslanding MAA	Beek	1
11-1-2021	Gaslekkage Molenweg Zuid	Stein	2
20-1-2021	Stroomuitval Heuvelland	Voerendaal, Valkenburg, Eijsden- Margraten, Gulpen-Witterm, Vaals	2
3-2-2021	Kerkbrand Noorbeek	Eijsden-Margraten	1
20-2-2021	Vliegtuigincident	Meerssen	1
25-2-2021	Gasincident verwarde persoon	Meerssen	1
22-3-2021	Brand loods	Landgraaf	1
7-6-2021	Stroomuitval	Heerlen	2
9-6-2021	Brand loods Kranenpool	Brunssum	1
10-6-2021	Brand loods Haefland	Brunssum	1
29-6-2021	Gaslekkage Veldhofstraat	Kerkrade	1
29-6-2021	Wateroverlast Visweg	Meerssen	1
7-7-2021	Brand Reinoud-flat	Sittard-Geleen	1
10-7-2021	Incident met onbegrepen persoon	Sittard-Geleen	1
13-7-2021	Hoogwaterramp	Valkenburg, Meerssen, regio	4
18-7-2021	Brand appartement Eygelshoven	Kerkrade	1
3-8-2021	Dreiging gasexplosie door persoon	Sittard-Geleen	1
15-8-2021	Brand loods Kranenpool	Brunssum	1
29-8-2021	Grote brand studentenhuis	Maastricht	1
5-9-2021	Explosief in woonwijk	Heerlen	1
11-9-2021	Brand appartementencomplex	Brunssum	1
27-9-2021	Gaslekkage	Maastricht	1
11-12-2021	Brand loods	Stein	1

28-1-2022	Oleumlekkage Chemelot	Sittard-Geleen	1
6-2-2022	Hoogwater Geul	Gulpen-Wittern, Valkenburg, Meerssen	2
18-2-2022	Storm Eunice (geen GRIP wel OKO)	Regio	2
20-5-2022	Stormschade Spaubeek	Beek	1
20-5-2022	Stormschade	Beek	1
20-5-2022	Storm	Regio	2
25-5-2022	Zeer grote brand	Sittard-Geleen	1
24-6-2022	Uitstroom Oleum Chemelot	Sittard-Geleen	1
5-7-2022	Brand Vrusschenhusken	Heerlen	1
31-7-2022	Brand Roda JC Stadion	Kerkrade	2
12-8-2022	Kwik besmetting	Sittard-Geleen	2
15-10-2022	Geurhinder brand Luik	België	2
26-10-2022	Industriebrand Lanaken	België	2
27-10-2022	Garagebrand	Kerkrade	1
30-10-2022	Brand Roda JC Ring	Kerkrade	1
4-11-2022	Brand GGZ instelling Weijerode	Heerlen	1
7-11-2022	Gaslekkage Frontensingel	Maastricht	2
11-12-2022	Grote brand Rijksweg	Sittard-Geleen	1

Tabel 6: Overzicht multidisciplinaire inzetten Veiligheidsregio Zuid-Limburg (2019 t/m 2022)

Bijlage 3: Onderbouwing selectie incidenttypen Provinciaal Risicoprofiel.

In de onderstaande tabel is per incidenttype uit de landelijke [Handreiking regionaal risicoprofiel](#) beschouwd of deze relevant is voor de Veiligheidsregio Limburg-Noord en Veiligheidsregio Zuid-Limburg en daarmee moet worden opgenomen in het Provinciaal Risicoprofiel 2018. **De vetgedrukte en onderstreepte incidenttypen** zijn opgenomen in het risicodiagram van de Veiligheidsregio's Zuid-Limburg en Limburg-Noord.

Crisistype	Incidenttype	Opgenomen in risicoprofiel?	Onderbouwing
Maatschappelijk thema 1: Natuurlijke Omgeving			
Overstromingen	Overstroming vanuit zee	✘	De Provincie Limburg ligt niet aan zee, bovendien ligt de regio een aantal meter boven het N.A.P. waardoor kans op overstromingen vanuit zee vrijwel onmogelijk is.
	<u>“1.1 Overstroming rivier”</u>	✔	Betreft een (extreem) hoge waterstand in een rivier, in combinatie met het falen van een primaire kering van die rivier. Overstromingen komen in Limburg vrijwel jaarlijks voor. De Maas, de Roer, de Geul en diverse lokale beken, treden jaarlijks buiten hun oevers. Bijkomend negatief effect van hoogwater is dat kwelwater omhoog kan komen en gebieden onbegaanbaar kan maken, zoals in 2003 het geval was bij Borgharen. De permanente waterkeringen in Limburg zijn veelal voldoende om overlast te beperken. Falen van de waterkering mag echter niet worden uitgesloten.
	<u>“1.2 Dijkdoorbraak”</u>	✔	
Natuurbranden	<u>“1.3 Natuurbrand”</u> .	✔	Men spreekt van een natuurbrand als een natuurgebied (bos, heide) geheel/gedeeltelijk in brand staat. In Nederland en in de provincie Limburg hebben de afgelopen jaren diverse kleine en grote natuurbranden plaatsgevonden. Voorbeelden hiervan zijn de branden op de Brunssummerheide op 16 juli 2018, de Meinwegbrand in april 2020. De provincie Limburg heeft enkele honderden hectare bos, waar intensief recreatief gebruik van wordt gemaakt.
	Heide-, (hoogveen-) en duinbranden	✔	De kans op natuurbrand is het grootste in de periode maart / april omdat dan de sapstroom nog niet op gang gekomen is. Ook bij extreme droogte is de kans groot op een natuurbrand. Bosbranden en heidebranden vergen weliswaar een andere repressieve aanpak, maar worden in het risicoprofiel samengevoegd tot één incidenttype.

Crisistype	Incidenttype	Opgenomen in risicoprofiel?	Onderbouwing
Extreme weersomstandigheden	<u>"1.4 Koudegolf"</u>	✓	Een koudegolf is een opeenvolging van (...) minimaal 5 ijsdagen (maximumtemperatuur lager dan 0,0 °C), waarvan tenminste drie dagen met strenge vorst (minimumtemperatuur lager dan -10,0 °C)(Bron: KNMI). Vanaf 1901 tot en met nu zijn er 33 koudegolven in Nederland geweest. De laatste koude golf in Nederland vond plaats in 2012, deze duurde 10 dagen (bron: KNMI). Het gaat bij dit incidenttype ook om onbereikbaarheid van o.a. ziekenhuizen en andere vitale objecten.
	<u>"1.5 Hitte golf"</u> <u>"1.7 Extreme droogte"</u>	✓	Zomerse temperaturen van 25 graden of hoger komen gemiddeld 20 tot 40 dagen per jaar voor, de meeste in het zuidoosten (Bron: KNMI). Dit incidenttype veroorzaakt veel economische en natuurschade vanwege extreme droogte. Daarnaast kunnen er ook doden vallen onder risicogroepen (ouderen en de minderzelfredzamen). Als gevolg van klimaatverandering lijkt men meer te maken te krijgen met langere, aaneengesloten, perioden van extreme droogte. Dit brengt ook weer nieuwe risico's met zich mee zoals vergroting van de kans op natuurbranden en terugval in winning van drinkwater.
	<u>"1.6 Storm en windhozen"</u>	✓	Er is sprake van storm (9 Beaufort) als de windsnelheid gemiddeld over een uur 75-88 km/uur (21 m/s) bedraagt. Een windhoos is een zeer plaatselijke wervelwind die vooral voorkomt in de zomerperiode. Stormen zijn vaak gekoppeld aan onweersbuien. Er woeden regelmatig (zwarte) stormen/windhozen door de provincie welke zorgen voor fysieke schade. In mei 2018 heeft er een tornado vlak over de grens bij Venlo in Viersen plaatsgevonden die grote schade heeft aangericht. Het gaat bij dit incidenttype ook om onbereikbaarheid van o.a. ziekenhuizen en andere vitale objecten.
	Aanhoudende laaghangende mist	✗	Geen veelvoorkomend probleem in deze regio. Komt vooral voor in de kustprovincies.
	<u>"1.10 Extreme neerslag"</u>	✓	Door klimaatverandering neemt de kans toe op het voorkomen van extreme neerslag buien (clusterbuien). Deze korte intensieve buien kunnen in Zuid-Limburg binnen enkele uren tijd, wateroverlast en modderstromen tot gevolg hebben.

Crisistype	Incidenttype	Opgenomen in risicoprofiel?	Onderbouwing
Aardbevingen	<u>“1.8 Aardbeving”</u>	✓	Aardbevingen zijn vaak verbonden met breuklijnen die in de ondergrond lopen. Door onze provincie lopen twee grote breuken, de Peelrandbreuk en de Feldbissbreuk. Voor het risicoprofiel zijn gebieden relevant waarbij bevingen kunnen plaatsvinden met een intensiteit van VI of hoger op de Europese Macroseismische Schaal (EMS). De aardbeving bij Roermond in 1992 is de krachtigste ooit geregistreerd in Nederland. De aardbeving vond plaats langs de Peelrandbreuk op een diepte van 15 km (bron: risicokaart). In de provincie zijn op frequente schaal kleine, vaak niet voelbare, aardbevingen waarneembaar, ook wel een zwerm van aardbevingen genoemd.
Plagen	Ongedierte	✗	Bij ongedierte valt te denken aan plagen van bijvoorbeeld ratten, boktorren en eikenprocessierupsen. Er zijn in Limburg geen specifieke ongedierte plagen relevant die kunnen leiden tot een crisis en/of ramp.
Dierziekten	<u>“1.9 Dierziekte niet overdraagbaar op mens”</u>	✓	Onder niet-overdraagbare dierziekten verstaan we besmettelijke dierziekten die niet van dier op mens overdraagbaar zijn. De bekendste, die ook in Nederland zijn voorgekomen, zijn mond-en-klauwzeer (MKZ) en varkenspest. Deze dierziekten zijn niet gevaarlijk voor de gezondheid van de mens. Maar gezien het groot aantal (intensieve) veehouderijen in de provincie en de impact die een grootschalige uitbraak kan hebben op het maatschappelijk leven (denk aan ontruiming en het afmaken van dieren), is dit incidenttype opgenomen in het risicoprofiel.

Crisistype	Incidenttype	Opgenomen in risicoprofiel?	Onderbouwing
Maatschappelijk thema 2: Gebouwde omgeving			
Branden in kwetsbare objecten	<u>“2.1 Grote brand verminderd tot niet zelfredzame personen”</u> (Instelling is ingericht voor minder zelfredzame)	✓	Limburg telt diverse objecten waaronder ziekenhuizen, verzorgingshuizen, scholen en gevangenissen.
	<u>“2.2 Grote brand in gebouwen met een grootschalige publieksfunctie”</u>	✓	Hierbij gaat het om branden in objecten met een grootschalige publieksfunctie zoals een theater of een winkelcentrum. Limburg telt diverse objecten die aan deze omschrijving voldoen.
	<u>“2.3 Grote brand in grote gebouwen, zoals grote warehouses, ondergrondse bebouwing en megastallen.”</u>	✓	<p>Het gaat hierbij om grote gebouwen zoals warehouses, ondergrondse bebouwing en megastallen welke veelvuldig in de provincie aanwezig zijn.</p> <p>De provincie Limburg kenmerkt zich, met haar gunstige ligging ten opzichte van België en Duitsland, als een logistieke hotspot. Hierdoor is er in de loop van de jaren een trend ontstaan waarin logistieke dienstverleners steeds grotere warehouses bouwen in onze provincie. Risico bij deze ontwikkeling is dat bij een brand of instorting van deze gebouwen de bereikbaarheid van de hulpdiensten in het geding komt. Ook is vaak de vraag of deze warehouses volledig voldoen aan alle brandveiligheidsvoorschriften. Bij een grote brand is er daarom ook het risico op volledig uitbranden of overslag.</p> <p>In Nederland zijn ongeveer 106 miljoen kippen, 12,5 miljoen varkens en 4,3 miljoen koeien. Ook zijn er in Limburg de afgelopen jaren flink wat megastallen gebouwd. Het blussen van een brand in een megastal brengt andere risico's, vaardigheden en kennis met zich mee.</p>
	<u>“2.4 Brand in dichte binnensteden”</u>	✓	Betreft (grote)brand in een binnenstad, waarbij de bereikbaarheid beperkt is en er een grotere kans is op snelle branduitbreiding naar naastgelegen objecten. Limburg kent verschillende (historische) binnensteden zoals Roermond, Venlo, Maastricht en Sittard-Geleen.

Crisistype	Incidenttype	Opgenomen in risicoprofiel?	Onderbouwing
	<u>“2.5 Brand in een regulier woongebouw met zelfstandig wonende verminderd zelfredzame”</u>	✓	<p>Minder zelfredzame mensen wonen steeds meer in appartementencomplexen in de wijk. Deze zijn niet ingericht voor minder zelfredzamen. Dit brengt risico's met zich mee. Denk aan zaken als:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bewoners zijn vaak zowel lichamelijk als psychisch beperkt. Hierdoor zijn ze vaak een risico in het sneller ontstaan van brand; • Er is geen medisch personeel en BHV-organisatie aanwezig; • Hulpverlening weet in het geval van een brand niet wat er achter de voordeur te verwachten is in tegen stelling tot een zorginstelling.
Instortingen in grote gebouwen en kunstwerken	<u>“2.6 Instortingen in grote gebouwen en kunstwerken”</u>	✓	<ul style="list-style-type: none"> • Instorting door gevolgen van steenkoolwinning <p>In Zuid-Limburg liggen verschillende voormalige mijnen die in het verleden gebruikt werden voor de winning van steenkool. Deze mijnen vormen verschillende risico's voor de regio zoals gevaar op instorting wegens zwakke constructies en het ontstaan van mijngas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instorting door explosie <p>De waarschijnlijkheid van instorting van bouwwerken door een explosie is relatief klein, gezien de hoogwaardige bouwkwaliteit en het preventieniveau van Zuid-Limburg en Limburg-Noord. Bij gasexplosies zullen de effecten beperkt worden tot het betreffende compartiment en de directe omgeving daarvan en zal als regulier incident worden behandeld.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instorting door gebreken constructie of fundering <p>De waarschijnlijkheid van instorting van bouwwerken door gebreken in constructie of fundering is relatief klein, door het ontbreken van grootschalige ondergrondse werkzaamheden en de hoogwaardige bouwkwaliteit van gebouwen in de regio. Instorting van gebouwen hangt ook samen met het risico aardbeving, die wel opgenomen wordt in het risicoprofiel.</p>

Crisistype	Incidenttype	Opgenomen in risicoprofiel?	Onderbouwing
Maatschappelijk thema 3: Technologische omgeving			
Incidenten met brandbare/explosieve stof in open lucht	<u>“3.1 Ongeval met gevaarlijke stof op de weg”</u>	✓	Betreft een verkeersongeval waarbij een tankwagen met brandbare, explosieve en/of giftige stoffen is betrokken. Bij dit incidenttype kan men te maken krijgen met een groot effectgebied. Limburg kent een aantal belangrijke (snel)wegen die is opgenomen in het Basisnet waarover vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt zoals de A2 • A67 • A73 • A74 • A76 • A77 • A78 • A79 • N280 • N300. Daarnaast vindt er vervoer van gevaarlijke stoffen plaats over provinciale en gemeentelijke wegen naar onder meer (LPG-)tankstations, propaanreservoirs, koel en vriesinstallaties en opslag- en verwerkende bedrijven met gevaarlijke stoffen.
	<u>“3.2 Ongeval met gevaarlijke stof op het water”</u>	✓	Betreft een ongeval op het water waarbij een schip met brandbare, explosieve en/of giftige stoffen is betrokken en de gevaarlijke stof vrij komt. Bij dit incidenttype kan men te maken krijgen met een groot effectgebied. Limburg kent een aantal belangrijke vaarwegen die is opgenomen in het Basisnet en waarover het vervoer van gevaarlijke stoffen is toegestaan: belangrijkste route is de Maasroute. Hierover worden voornamelijk brandbare vloeistoffen vervoerd, en in mindere mate explosieve- en toxische vloeistoffen. Verder is er in Born de Barge- en Rail terminal waar een deel van de grondstoffen van Chemelot aankomt.
	<u>“3.3 Ongeval met gevaarlijke stof op het spoor”</u>	✓	Betreft een ongeval op het spoor waarbij een spoorketelwagon met brandbare, explosieve en/of giftige stoffen is betrokken en de gevaarlijke stof vrij komt. Bij dit incidenttype kan men te maken krijgen met een groot effectgebied. Limburg kent een aantal belangrijke spoorverbindingen die is opgenomen in het Basisnet en waarover het vervoer van gevaarlijke stoffen is toegestaan. Een van deze spoorverbindingen (hotspot) is het rangeerterrein in Venlo. Dit rangeerterrein ligt midden in de binnenstad van Venlo en brengt dientengevolge risico's met zich mee. Verdere grote spoorwegemplacements in de provincie zijn die in Sittard-Geleen en op het Chemelot terrein.
	<u>“3.4 Ongeval met gevaarlijke stof door buisleiding”</u>	✓	Betreft incidenten waarbij een ontsnapping plaatsvindt van een brandbaar of explosief gas. Door Limburg loopt ruim 1000 km aan buisleiding. Het betreft hier hogedruk aardgasleidingen en productieleidingen van en naar het Chemelot terrein.

Crisistype	Incidenttype	Opgenomen in risicoprofiel?	Onderbouwing
	<u>“3.5 Ongeval met gevaarlijke stof bij inrichting”</u>	✓	Betreft een ongeval bij een bedrijf waarbij brandbare, explosieve en/of giftige stoffen zijn betrokken. Daarnaast kan het ook een grote (chemische) brand betekenen bij een risicovolle inrichting waarbij veel rook vrij komt. In Limburg zijn verschillende grote en kleinere “risicovolle inrichtingen” (conform artikel 31 Wvr), waaronder 38 BRZO inrichtingen, waarvan een groot aantal zich bevindt op het Chemelot terrein. (bron: www.waarstaatjeprovincie.nl)
Incidenten met giftige stof in open lucht	Incident vervoer weg	✗	Dit incidenttype is al gedekt binnen het incidenttype “Ongeval met gevaarlijke stoffen op het land” (3.1.10).
	Incident vervoer water	✗	Dit incidenttype is al gedekt binnen het incidenttype “Ongeval met gevaarlijke stoffen op het water” (3.2).
	Incident spoorvervoer	✗	Dit incidenttype is al gedekt binnen het incidenttype “Ongeval met gevaarlijke stoffen op het spoor” (3.3).
	Incident transport buisleidingen	✗	In deze regio komen alleen buisleidingen met brandbare / explosieve stoffen voor en geen toxische.
	Incident stationaire inrichting	✗	Dit incidenttype is al gedekt binnen het incidenttype “Ongeval met gevaarlijke stoffen bij inrichting” (3.5).
Kernincidenten	Incident A-objecten: centrales	✗	In onze regio en/of aangrenzende veiligheidsregio's liggen geen kerncentrales.
	<u>“3.6 Ongeval kerncentrale”</u>	✓	De dichtstbijzijnde, werkende, kerncentrale is de centrale in Tihange (nabij Luik, België). Deze centrale ligt op 38 km van onze provinciegrens. Bij een ongeval of ramp bij de centrale is er een kans dat Limburg daar de gevolgen van kan ondervinden.
	Incident A-objecten: scheepvaart met kernenergie en nucleair defensiemateriaal	✗	Voor zover bekend vindt er geen scheepvaart met kernenergie/nucleair defensiemateriaal met relevantie voor Limburg plaats.
	Incident B-objecten: vervoer grote eenheden radioactief materiaal	✗	B-objecten: Bij incidenten met een nucleair B-object kan gedacht worden aan een incident met (transport of gebruik van) radioactief afval. Bedrijven met radioactief afval zijn verplicht dit aan te bieden bij COVRA. Voor het vervoer van radioactief materiaal is nationale en internationale

Crisistype	Incidenttype	Opgenomen in risicoprofiel?	Onderbouwing
	Incident B-objecten: overige nucleaire faciliteiten brandklasse i	x	regelgeving van toepassing. De belangrijkste is het Besluit vervoer splijtstoffen, ertsen en radioactieve stoffen (BVSER). Binnen Limburg bevinden zich een viertal, dat kleine hoeveelheden radioactief afval produceren. Indien dit afval getransporteerd moet worden zitten hier eisen aan verbonden.
	Incident B-objecten: nucleaire faciliteiten brandklasse ii	x	Verder gebruiken bloedbank SanQuin, Het Universitair Medisch Centrum Maastricht en enkele BRZO bedrijven nucleaire bronnen bij hun processen. Dit levert zowel in de aan/afvoer als in de dagelijkse werkzaamheden risico's op waar in de preventie en repressie rekening mee gehouden dient te worden.
	<u>"3.7 Ongeval vervoer / gebruik nucleair materiaal"</u>	✓	Voor zover bekend is er geen sprake van militair opslag/transport van nucleair materiaal in de provincie.
	Incident militair terrein en transporten nucleaire materiaal	x	
Technologische ontwikkelingen	<u>"3.8 Grootschalige cyberaanval"</u>	✓	Een cyberaanval is een offensieve actie, in welke vorm dan ook, tegen computersystemen, infrastructuur, computernetwerken en/of digitale apparatuur door middel van verschillende soorten kwaadwillige handelingen om een bepaald doelwit in handen te krijgen, te wijzigen of te vernietigen. Kan zowel burgers, bedrijfsleven als overheid treffen. Wordt vaak onschuldig aangeboden en nietsvermoedend binnengebracht. Kan grote, verstrekkende gevolgen hebben, ook voor de interne continuïteit van de hulpdiensten.
	<u>"3.9 Ongeval met gevaarlijke stof in directe leefomgeving."</u>	✓	Betreft een ongeval waarbij giftige stoffen zijn betrokken. De ontwikkelingen op het gebied van de energietransitie brengen ook nieuwe risico's met zich mee. Het ontstaan van decentrale energieopslaglocaties zal de komende jaren verder toenemen. Er is gekozen om een scenario met een buurtaccu op te nemen in het risicoprofiel om de ontwikkelingen van de energietransitie ook een eigenstandige plek te geven in het risicoprofiel.

Crisistype	Incidenttype	Opgenomen in risicoprofiel?	Onderbouwing
Maatschappelijk thema 4: Vitale infrastructuur en voorzieningen			
Verstoring energievoorziening	<u>"4.1 Uitval gasvoorziening"</u>	✓	Er bestaat veel overlap tussen de gevolgen van een stroomstoring en van gasuitval, maar een stroomuitval wordt in de regel als meer kritisch beoordeeld. Voor gas is in tegenstelling tot elektriciteit enige buffercapaciteit. Bij een uitval van een gasontvangststation zullen – vanwege de opbouw van het netwerk – de gevolgen vooral lokaal zijn. Wanneer een hogedruk gasleiding uitvalt, kan het gebied groter zijn. Er zal dan op landelijk niveau ingegrepen worden.
	<u>"4.2 Uitval elektriciteitsvoorziening"</u>	✓	De verwevenheid van systemen met elkaar en de toenemende afhankelijkheid is groot. Bijvoorbeeld als gevolg van extreme weersomstandigheden (storm, koude) kan de energievoorziening ongepland wegvallen. Een voorbeeld van gepande verstoring is terrorisme of vandalisme. Er kan onderscheid gemaakt worden tussen een verstoring van het hoofdtransportsysteem (beheerder TenneT) en van het lokale systeem (beheerder Enexis). De omvang van het effectgebied is bij hoofdtransportsystemen vaak vele malen groter (provincie) dan bij een verstoring van het lokale netwerk (buurt of wijk). Uitval van de elektriciteitsvoorziening wordt opgenomen in het risicoprofiel omdat het een grote maatschappelijke impact heeft. Het fenomeen "zonnestorm". Dit is een stroom van geladen deeltjes die ontsnapt van het oppervlak van de zon. Een Zonnestorm kan zorgen voor grootschalige uitval elektriciteitsvoorzieningen en communicatieapparatuur.
	<u>"4.3 Uitval drinkwatervoorziening"</u>	✓	Naast consumptie wordt drinkwater ook gebruikt voor andere huishoudelijke en industriële doeleinden zoals proceswater, bluswater en consumptiewater voor dieren. In Provincie Limburg is Waterleiding Maatschappij Limburg (WML) verantwoordelijk voor de drinkwatervoorziening. Zij zorgen ervoor dat het drinkwater voldoet aan de strenge eisen volgens het drinkwaterbesluit. Uitval drinkwatervoorziening valt binnen het risicoprofiel omdat het behoort tot de primaire levensbehoefte van de mens. Aantasting van de kwaliteit van drinkwater (door bijvoorbeeld de E coli bacterie) levert problemen op. Ook Drones vormen een risico voor de waterkwaliteit van deze spaarbekkens, infiltratieplassen- en

Crisistype	Incidenttype	Opgenomen in risicoprofiel?	Onderbouwing
			kanalen en onttrekkingspunten. Hierbij gaat het om zowel het moedwillig schaden van de drinkwatervoorziening – waarbij bijvoorbeeld met behulp van drones nucleair, biologisch en/of chemisch materiaal in water-spaarbekkens en/of bij een innamepunt wordt gedeponerd – evenals het niet moedwillig aanbrengen van schade aan de drinkwatervoorziening. Bij deze laatste categorie gaat het bijvoorbeeld om drones die uit de lucht zijn gevallen en in open spaarbekkens, infiltratieplassen et cetera terecht zijn gekomen. De accu-pakketten van drones kunnen de waterkwaliteit van deze waterlichamen ernstig aantasten. (bron: Vereniging van waterbedrijven in Nederland)
Verstoring drinkwatervoorziening	Problemen waterinname	✘	Dit incidenttype is al gedekt binnen het incidenttype “Uitval drinkwatervoorziening”. (4.3).
	Verontreiniging in drinkwaternet	✘	Dit incidenttype is al gedekt binnen het incidenttype “Uitval drinkwatervoorziening “ (4.3).
	Uitval rioleringsysteem	✘	Verstoringen in het rioleringsstelsel of in de afvalzuivering kunnen met normale gangbare middelen en multidisciplinaire afspraken betreden worden en hoeven daarmee niet als crisis beschouwd te worden.
Verstoring rioolwaterafvoer en afvalzuivering	<u>“4.4 Uitval afvalwaterzuivering”</u>	✓	Betreft een incident waarbij de rioolwaterzuiveringsinstallaties voor een langere periode niet in staat zijn om het rioolwater te zuiveren. Hierdoor kan in een groot gebied, voor langere tijd, het rioolwater niet meer afgevoerd worden. Dit kan vergaande gevolgen hebben voor de volksgezondheid en het milieu.
	<u>“4.5 Uitval spraak- en datacommunicatie”</u>	✓	De verwevenheid van systemen met elkaar en de toenemende afhankelijkheid is groot. Onder tele- en datacommunicatie worden alle infrastructures, systemen, diensten en processen verstaan die het mogelijk maken informatie digitaal te verwerken, te gebruiken en te delen. De maatschappelijke afhankelijkheid van telecommunicatie en ICT-sector is enorm toegenomen. Het wegvallen van deze voorzieningen heeft een brede impact op ons maatschappelijk functioneren. Er wordt gesproken over moedwillige uitval van tele- en datacommunicatie als er een aanval wordt gedaan waardoor dit verstoord raakt, stagneert of stopt en hierdoor de continuïteit van de organisatie of zelfs van de gehele samenleving negatief wordt beïnvloed. Binnen Limburg is een A-locatie m.b.t. dataverkeer (rekencentrum) aanwezig. Bij uitval wordt een

Crisistype	Incidenttype	Opgenomen in risicoprofiel?	Onderbouwing
			<p>groot deel van het (internationale) betalingsverkeer lamgelegd. Het betalen met een betaalpas is niet gebonden aan het geografisch gebied van Zuid-Limburg of Limburg-Noord, maar is een (inter-)nationaal netwerk. Een langdurige storing heeft ontwrichting van de dagelijkse gang van zaken tot gevolg. De oplossing van een storing ligt echter lang niet altijd in Limburg. Banken en financiële instellingen maken daarom verder geen deel uit van deze inventarisatie.</p> <p>Een ander kwetsbaar object is EUROCONTROL, een internationale organisatie die in staat voor de centrale coördinatie van de luchtverkeersleiding in Europa. Vanuit de afdeling Maastricht Upper Area Control Center (MUAC) in Beek wordt het doorgaande vliegverkeer (boven 24.500 voet = 7.5 km) in de Benelux en een groot gedeelte van Duitsland begeleid. Bij uitval heeft dit directe gevolgen voor een groot deel van het luchtruim boven Europa.</p>
Verstoring telecommunicatie en ICT	"4.6 Uitval Olievoorziening"	✓	Sinds de oorlog in Oekraïne kent de Europa een onzekere energiemarkt. De Europese sancties tegen onder andere de import van olie heeft zijn weerslag op de nationale olievoorziening. Vanuit de Rijksbrede Risicoanalyse is een zodanige verhoging van dit risico beschreven, dat het opportuun is om dit risico op te nemen in het Limburgs Risicoprofiel.
Verstoring olievoorziening	Uitval afvalverwerking	✗	Uitval van afvalverwerking is zeer hinderlijk, maar zal in de Provincie Limburg niet leiden tot een crisissituatie waar de regio zich beleidsmatig op moet voorbereiden.
Verstoring afvalverwerking	Uitval distributie	✗	Gezien de strategische geografische ligging in Nederland wordt voor Provincie Limburg geen acute crisissituatie voorzien.
Verstoring voedselvoorziening			

Crisistype	Incidenttype	Opgenomen in risicoprofiel?	Onderbouwing
Maatschappelijk thema 5: Verkeer en Vervoer			
Water incidenten	<u>"5.1 Incident waterrecreatie en pleziervaart"</u>	✓	Waterrecreatie en pleziervaart zijn ruimschoots aanwezig in de provincie Limburg. Belangrijke waterrecreatiegebieden zijn de maas en de maasplassen. Daarnaast vinden er (voornamelijk) over de Maas recreatieve boottochten plaats met relatief grote groepen mensen.
	<u>"5.2 Incident beroepsvaart (niet IBGS)"</u>	✓	De provincie kent een aantal belangrijke vaarwegen waarover beroepsvaart plaatsvindt, te weten: <ul style="list-style-type: none"> • Maas • Julianakanaal • Lateraalkanaal • Kanaal van Wessem naar Nederweert • Zuid-Willemsvaart • Albertkanaal <p>Verder is er een aantal sluisen aanwezig binnen de provincie waar opstoppingen kunnen ontstaan en tijdens het manoeuvreren van boten in- en uit de sluisen de kans op ongevallen kan vergroten.</p>
	Incident op ruim water	✗	Ruim water komt niet voor in de Provincie Limburg
	Grootschalig duikincident	✗	Hoewel in de provincie wél recreatief gedoken wordt, worden grootschalige duikincidenten niet als waarschijnlijk geacht. Dit incidenttype komt vooral voor in de kustprovincies en rond het IJsselmeer. In de provincie gaat het hooguit om incidenten met één of enkele betrokkenen.
Verkeersincidenten op land	<u>"5.3 Incident wegverkeer (niet IBGS)"</u>	✓	Betreft grote verkeersincidenten op het land waarbij veel personen zijn betrokken. De provincie Limburg kent verschillende rijkswegen (bijvoorbeeld autosnelwegen), provinciale wegen en gemeentelijke wegen.
	<u>"5.4 Incident treinverkeer (niet IBGS)"</u>	✓	Betreft grote verkeersincidenten op het land waarbij veel personen zijn betrokken. Door de provincie Limburg lopen verschillende doorgaande spoortrajecten.

Crisistype	Incidenttype	Opgenomen in risicoprofiel?	Onderbouwing
Incidenten in tunnels	Incident in treintunnel en ondergrondse stations	✘	Treintunnels zijn niet aanwezig in de provincie Limburg.
	<u>“5.5 Incident in wegtunnels”</u>	✓	Op de A73 is een tweetal tunnels aanwezig, namelijk de Roertunnel en Swalmentunnel. Op de A2 is de Koning Willem-Alexandertunnel aanwezig. Verder is er nog de Maasboulevardtunnel in Maastricht. Incidenten in tunnels zijn qua effecten anders dan “normale” incidenten op de weg en daarom apart gepositioneerd.
	Incident in tram- en metrotunnels en ondergrondse stations	✘	Tram- en metrotunnels en ondergrondse stations zijn niet aanwezig in de provincie Limburg
Bereikbaarheid hulpdiensten	<u>“5.6 Slechte bereikbaarheid hulpdiensten”</u>	✘	Lokale infrastructurele ontwikkelingen die leiden tot regionale gevolgen m.b.t. bereikbaarheid en doorstroom verkeer. Denk hierbij aan de toenemende drukte op wegen, maar ook verschillende risico's met betrekking tot evenementen zoals een hoge bezoekersdichtheid in binnensteden, wegblokkades en de algehele bereikbaarheid op grote buitenfestivals. Actualisatie 2023: Een tijdige aankomst van hulpdiensten draagt bij aan effectieve hulpverlening. Ook de komende jaren worden grote infrastructurele ontwikkelingen verwacht. Het risico dat een incident kan escaleren vanwege slechte bereikbaarheid van hulpdiensten wordt klein geacht. Er hebben de afgelopen jaren geen incidenten voorgedaan die aan deze voorwaarden voldoen. De bereikbaarheid van hulpdiensten is bij meerdere incidenttype in het risicoprofiel een extra zorg van aandacht, maar niet 'ernstig' genoeg om op te nemen als apart incidenttype in het risicoprofiel.
	<u>“5.7 Incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein”</u>	✓	Conform de landelijke handreiking “Crisisbeheersing op luchthavens” (2011) vindt ongeveer 75-80% van de luchtvaartongevallen plaats binnen een zone die zich uitstrekt tot 150 meter aan weerszijden van de hartlijn van de start-landingsbaan en tot 1 km voor en achter de baan (de zogenaamde Zone 1). Nog eens 10% van de luchtvaartongevallen vindt plaats in een strook relatief dicht bij de luchthaven, die zich uitstrekt tot 5 km aan weerszijden van de hartlijn van de start-landingsbaan en tot 10 km voor en achter de baan (de zogenaamde Zone 2). Binnen de regio bevindt zich het vliegveld Maastricht-Aachen-Airport in de gemeente Beek. Zowel Zone 1 als Zone

Crisistype	Incidenttype	Opgenomen in risicoprofiel?	Onderbouwing
			<p>2 aan beide zijden van de start-landingsbaan liggen binnen de regio Zuid-Limburg.</p> <p>Verder is er binnen de regio een nauwe betrokkenheid met de NAVO vliegbasis Geilenkirchen, net over de grens in Duitsland. Een deel van het risicogebied van de vliegbasis ligt binnen de gemeente Onderbanken. Vooral de grotere toestellen, zoals de E3A radarvliegtuigen en tank- en transportvliegtuigen, vliegen van en naar deze vliegbasis. Een gedeelte van Zone 1 en Zone 2 (aan één zijde van de landingsbaan) ligt binnen de regio. Er zijn met Nederland afspraken gemaakt over het aantal bewegingen over Nederland.</p> <p>In Luik bevindt zich het vliegveld Bierset van waar uit vliegbewegingen over Zuid-Limburg voorkomen. Echter ligt de start/landingsbaan van Bierset, inclusief zone 1 en 2, niet in onze Provincie en zal daarom niet meegenomen worden als risico in dit risicoprofiel</p> <p>Naast de genoemde vliegvelden bevinden zich binnen de provincie ook enkele helihavens, welke zich op de volgende locaties bevinden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Academisch Ziekenhuis Maastricht; • Allied Joint Force Command (JFC) Brunssum).
	Incident vliegtuig bij vliegshows	x	Er worden geen vliegshows georganiseerd in de provincie Limburg.

Crisistype	Incidenttype	Opgenomen in risicoprofiel?	Onderbouwing
Maatschappelijk thema 6: Gezondheid			
Bedreiging volksgezondheid	Besmettingsgevaar via contactmedia	✘	Door de globalisering zijn onbekende besmettelijke ziekten uit het buitenland steeds meer een dreiging aan het worden. Deze incidenttypen omvatten plotselinge gebeurtenissen, inzichten of vermoedens over een directe bedreiging voor de gezondheid van een grote groep personen, echter (nog) zonder (veel) ziektegevallen. Het gaat hierbij in het bijzonder om de dreiging van gezondheidseffecten, waaronder specifiek de gezondheidseffecten op langere termijn. Deze incidenttypen zijn al gedekt binnen de incidenttypen "Dierziekte niet overdraagbaar op mens" (1.6.10), "Dierziekte overdraagbaar op mens" (6.1.50) en "Ziektegolf besmettelijke ziekten" (6.2.10).
	Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	✘	
	<u>"6.1 Besmettelijkheidsgevaar vanuit buitenland"</u>	✔	
	Besmettelijkheidsgevaar in eigen regio	✘	
	<u>"6.2 Dierziekte overdraagbaar op mens"</u>	✔	60% van alle bekende infectieziekten en 70% van alle "nieuwe" infectieziekten zijn oorspronkelijk afkomstig van dieren (zoönose). Hoewel de meeste dierziekten niet besmettelijk of niet gevaarlijk zijn voor de mens, bestaat er een constant risico dat een dierziekte overgedragen wordt op de mens. Dit komt vooral doordat een groot aantal dieren in Nederland dicht op elkaar leven (intensieve veeteelt). Zoönose kunnen worden onderverdeeld in verschillende ziekteverwekkers. Denk hierbij aan: prionen (veroorzaker BSE), virussen (veroorzaker Mond en Klauwzeer en Vogelgriep) en bacteriën (veroorzaker Q-Koorts en MRSA). Dit incidenttype betreft die gebeurtenissen waarbij plaatselijk extra zorg nodig is en is uitsluitend gericht op de regionale aspecten van acute aard. Dit incidenttype hangt nauw samen met het incidenttype "Dierziekte niet overdraagbaar op mens" (1.9).
Ziektegolf	<u>"6.3 Ziektegolf besmettelijke ziekte"</u>	✔	Een ziektegolf kan veroorzaakt worden door een ziekteverwerker die een grootschalige epidemie of pandemie teweeg kan brengen. Een epidemie is een verschijnsel dat meestal optreedt in een kleiner of groter gebied van mens of dier. Het begrip wordt in het bijzonder gebruikt wanneer een ziekte in een grotere frequentie dan normaal voorkomt. Van een pandemie is sprake wanneer een epidemie zich over landsgrenzen verspreidt. Een pandemie wordt veroorzaakt door een virus dat nog nooit of al een heel lange tijd niet meer gewoed heeft, waardoor er geen of een verminderde weerstand voor is. Dit incidenttype betreft die gebeurtenissen waarbij plaatselijk extra zorg nodig is en is uitsluitend gericht op de regionale aspecten van acute aard. Dit incidenttype hangt nauw samen met het incidenttype "Dierziekte overdraagbaar op mens" (6.2).

Crisistype	Incidenttype	Opgenomen in risicoprofiel?	Onderbouwing
	<u>“6.4 Druk op de reguliere zorg”</u>	✓	<p>De griepgolf in winter 2017/2018 laat zien dat de capaciteit bij de zorgpartners (ziekenhuizen, huisartsen en de V&V sector) flink onder druk komt te staan in geval van de bestrijding van een grote ziektegolf. Bij de huidige zorgpartners is onvoldoende capaciteit (bedden) beschikbaar voor de bestrijding van een grootschalige uitbraak van infectieziekten. Denk ook aan schaarste van (eigen) personeel. Enerzijds moet ons zorgstelsel ingericht zijn om grote hoeveelheden zieken op te vangen, anderzijds kunnen hulpverleners zelf ook getroffen worden door de infectieziekte. Denk hierbij ook aan de interne continuïteit binnen de beide Veiligheidsregio's die schaarste kunnen ervaren in de brandweezorg en GRIP-structuur.</p> <p>Daarnaast ontstaat druk op de reguliere zorg ook door de toenemende levensverwachting van de mensen. Mensen worden steeds ouder en door de veranderde wet- en regelgeving blijven mensen langer zelfstandig wonen.</p> <p>Dit incidenttype hangt nauw samen (gevolg) met het incidenttype 6.3 "<i>Ziektegolf besmettelijke ziekte en Ziektegolf niet besmettelijke ziekte</i>".</p>
	Ziektegolf niet besmettelijke ziekte	✗	<p>Dit incidenttype betreft ziekteverschijnselen onder andere vanuit voedsel hygiënische oorsprong (voedselvergiftiging), maar ook uit de hand gelopen drugs-feestjes. Ook chemische en radiologische oorzaken zijn mogelijk. Dit is in de regio in het verleden al voorgekomen (salmonella vergiftiging, maar zal waarschijnlijk niet leiden tot crisissituatie.</p>

Crisistype	Incidenttype	Opgenomen in risicoprofiel?	Onderbouwing
Maatschappelijk thema 7: Sociaal maatschappelijke omgeving			
Paniek in menigten	<u>"7.1 Incident bij evenement"</u>	✓	Dit crisistype omvat de gevolgen van verdrukking en stuwing door blind enthousiasme, massale paniek en vluchtgedrag in compacte menigten. Dit kan zich voordoen in verschillende situaties, waaronder grote festiviteiten, winkelcentra met uitverkoop-stunten, grote demonstraties of grote objecten zoals voetbalstadions. In de regio worden regelmatig klasse C evenementen georganiseerd.
Verstoring openbare orde	Rel rondom demonstraties en andere manifestaties	✗	Grootschalige demonstraties vergen een grootschalig optreden van de politie en kunnen voor maatschappelijke onrust zorgen. Het aantal en de omvang van demonstraties en manifestaties is binnen de regio echter beperkt.
	"7.2 Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden"	✓	Binnen de regio zijn vier professionele voetbalclubs aanwezig, te weten: VVV-Venlo, MVV (Maastricht), Roda JC (Kerkrade) en Fortuna Sittard (Sittard-Geleen).
	"7.3 Maatschappelijke onrust"	✓	Betreft gebeurtenissen die, op zichzelf niet direct hoeven te leiden tot veel slachtoffers of schade, maar een grote impact hebben op de maatschappij en tot onrust kunnen leiden. Gedacht kan worden aan de volgende situaties: <ul style="list-style-type: none"> • Sociale media/fake news/informatiebubbel • Polarisatie • Radicalisering • Extreem geweld • Ondernijning gezag • Verwarde personen • Grootschalige zedenzaken
	"7.4 Grootschalige ordeverstoringen"	✓	Maatschappelijke onrust/polarisatie/voetbalgeweld/extremisme en de verharding van de maatschappij dragen bij aan steeds vaker uit de hand lopende situatie die eindigen in spontane en acute rellen, met een grote impact op de openbare orde en veiligheid. Sinds de coronapandemie heeft ook de Provincie Limburg te maken gehad met deze vorm van ordeverstoringen.

Bijlage 4: Uitwerking incidenttypen Provinciaal Risicoprofiel.

Opbouw scenariobeschrijving

De scenariobeschrijving zijn opgebouwd uit de volgende paragrafen:

- Omschrijving
- Afbakening
- Kwetsbaarheden
- Samenhang andere incidenttypen

De scenariobeschrijvingen zijn door vele verschillende ketenpartners opgesteld om als uitgangspunt te gebruiken ten behoeve van het uitvoeren van de waarschijnlijkheids- en impactanalyse. Door de verscheidenheid aan partners per scenario bestaat er een diversiteit in de wijze van het beschrijven van de “omschrijving” en de “afbakening” van het scenario. Houdt met het lezen van de scenario's rekening met verschillende manieren schrijven. Sommige scenario's gaan uit van een fictief incident dat al heeft plaatsgevonden of nog moet plaatsvinden ander beschrijvingen zijn gebaseerd op een opsomming van feitelijkheden.

THEMA 1: NATUURLIJKE OMGEVING

Scenario 1.1: Overstroming rivier.

Omschrijving scenario

Bij dit scenario stijgt het water hoger dan de dijkhoogte waardoor (grote) gebieden achter de dijken onder lopen en/of geïsoleerd raken. Na verloop van tijd zakt het water weer. Wettelijk is het beschermingsniveau in Limburg vastgesteld op een overschrijdingskans van 1/250. Dat wil zeggen dat er een gemiddelde kans van 1/250 per jaar is op een overstroming van het door de dijken beschermde gebied. Tot tenminste medio 2024 kent het beheersgebied in Noord-Limburg echter ook nog dijken met een overschrijdingskans van 1/50.

Afbakening

Door aanhoudende regenval in Frankrijk, België en Nederland stijgt het waterpeil in de Maas. Bij een afvoer van 1.500 m³ / sec. treedt het Rampbestrijdingsplan Hoogwater Maas (fase geel) in werking. In diverse gemeenten worden routinematige handelingen uitgevoerd om het stijgende water het hoofd te bieden. De weersvoorspellingen blijven echter onveranderd slecht en de waterafvoer neemt elk uur toe. Men verwacht dat in verschillende gemeenten fase rood bereikt gaat worden. Enkele woonwijken raken geïsoleerd. Vanaf fase rood bestaat de kans dat de controle over het hoogwater verloren gaat. Er is dan sprake van (meerdere) dreigende situaties. Bestuurlijke besluitvorming omtrent (preventieve) evacuatie is in deze fase nadrukkelijk aan de orde.

Op het hoogtepunt van de watergolf stijgt het water tot boven het niveau van diverse waterkeringen en treedt fase blauw van het Rampbestrijdingsplan in werking. Ruim 18.000 hectare van de oppervlakte van de provincie Limburg staat uiteindelijk onder water. Ook enkele Brabantse gemeenten aan de Maas kampen met wateroverlast. Duizenden mensen worden geëvacueerd. De hoogwatersituatie houdt ongeveer drie dagen aan. Daarna zakt het water. Langzaam maar zeker wordt duidelijk hoe groot de schade aan woningen en andere gebouwen is.

Kwetsbaarheden

De effecten van een overstromingsscenario zijn regio breed. Iedereen die in het gebied verblijft waar de wateroverlast plaatsvindt, is betrokken. De in een normale situatie al kwetsbare groepen: kinderen, ouderen en minder validen zullen in dit geval nog beperkter zijn in hun vluchtmogelijkheden waardoor zij een verhoogd risico lopen. Bij evacuatie vragen kwetsbare objecten zoals ziekenhuizen en verzorgingshuizen veel bestuurlijke aandacht en operationele capaciteit. Ook het vee kan als kwetsbare groep worden aangemerkt.

Samenhang met andere incidenttypen

- Als gevolg van hoogwater kunnen Nutsvoorzieningen uitvallen, bijvoorbeeld uitval stroomvoorziening.
- Wanneer rioolwater niet goed wordt afgevoerd kan er besmettingsgevaar ontstaan.
- Bij een langdurige hoogwatersituatie kan er maatschappelijke onrust ontstaan.
- Bij een hoogwatersituatie kan dit gevolgen hebben voor de doorgang van het scheepvaartverkeer. Een (langdurige) stremming kan grote financiële consequenties hebben.

Impactbeoordeling

criterium	Score
Aantasting integriteit grondgebied	D
Doden	A
Ernstig gewonden en chronisch zieken	A
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	C
Kosten	C
Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	B
Verstoring dagelijks leven	D
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	A
Sociaal psychologische impact	C
Aantasting cultureel erfgoed	A
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	D

Waarschijnlijkheid

Een beschermingsniveau van 1/250 komt overeen met een kans van 1,6% in de komende beleidsperiode. De waarschijnlijkheid is daarmee geschat op "mogelijk" (Klasse C).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- 1993 Hoogwater Maas Limburg;
- 1995 Hoogwater Maas Limburg.
- 2009 Hoogwater Maas Limburg
- 2011 Hoogwater Maas Limburg

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Jo van den Hove – Rijkswaterstaat

THEMA 1: NATUURLIJKE OMGEVING

Scenario 1.2: Dijkdoorbraak.

Omschrijving scenario

Het treffen van veiligheidsmaatregelen, zoals dijken en vooral (mobiele) kades worden de inwoners in het stroomgebied van de Maas beter beschermd tegen het hoge water. Tegelijkertijd hebben deze veiligheidsmaatregelen tot gevolg dat, als er wat mis gaat, de gevolgen zich sneller kunnen manifesteren en ernstiger kunnen zijn. Tijdens “normaal” hoogwater kan zich lokaal een incident voordoen. Denk daarbij aan onderspoelen van een dijk (piping), het begeven van een rioolafsluiter of het falen van een (mobiele) waterkering.

Afbakening

Dit scenario betreft de situatie tijdens een hoogwater in de Maas, waarbij het water nog tot onder de dijk blijft staan (fase oranje Rampbestrijdingsplan Hoogwater Maas). De dijk of mobiele kering kan de druk van het water echter niet langer weerstaan en bezwijkt vervolgens. Het gevolg hiervan is dat het beschermde gebied plotseling (gedeeltelijk) onder water zal komen te staan. Factoren die de ernst bepalen zijn: waterstand, locatie, grootte van de doorbraak en inrichting van het getroffen gebied. Er is uitgegaan van een dijkdoorbraak welke zich niet van te voren heeft aangekondigd. Binnen korte tijd stroomt een ruime hoeveelheid water in het gebied en komen tientallen woningen onder water te staan. De maximale waterstand is ongeveer 1,5 meter. Deze situatie houdt ongeveer drie dagen aan. Ongeveer 250 bewoners worden geëvacueerd.

Kwetsbaarheden

De effecten van een overstromingsscenario zijn lokaal, namelijk daar waar de calamiteit zich voordoet. Iedereen die in het gebied verblijft waar de wateroverlast plaatsvindt, is betrokken. De in een normale situatie al kwetsbare groepen: kinderen, ouderen en minder validen zullen in dit geval nog beperkter zijn in hun vluchtmogelijkheden waardoor zij een verhoogd risico lopen. Bij evacuatie vragen kwetsbare objecten zoals ziekenhuizen en verzorgingshuizen veel bestuurlijke aandacht en operationele capaciteit. Ook het vee kan als kwetsbare groep worden aangemerkt.

Samenhang met andere incidenttypen

- Als gevolg van hoogwater kunnen Nutsvoorzieningen uitvallen, bijvoorbeeld uitval stroomvoorziening.
- Wanneer rioolwater niet goed wordt afgevoerd kan er besmettingsgevaar ontstaan.
- Bij een langdurige hoogwatersituatie kan er maatschappelijke onrust ontstaan.

Impactbeoordeling

criterium	Score
Aantasting integriteit grondgebied	B
Doden	B
Ernstig gewonden en chronisch zieken	C
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	B
Kosten	B
Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	A
Verstoring dagelijks leven	C
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	A
Sociaal psychologische impact	D
Aantasting cultureel erfgoed	B
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	C

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als “mogelijk” (Klasse C).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- Januari 2003. Steyl Kadedorbraak. Ca. 15 woningen ondergelopen;
- 2003. Wilnis dijkdoorbraak. 1500 mensen geëvacueerd

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Jo van den Hove – Rijkswaterstaat
- Marieke van Zandvoort – Waterschap Limburg

THEMA 1: NATUURLIJKE OMGEVING

Scenario 1.3: Natuurbrand.

Omschrijving scenario

Net na de winter in de maand maart ontstaat op een zaterdagochtend een natuurbrand in een Nationaal Park. Door een harde wind kan de brand zich snel uitbreiden.

Afbakening

De brand ontstaat bij een picknickplaats in de buurt van de Duitse grens. Op dat moment zijn er veel bezoekers in het park. Door de harde wind verspreidt het vuur zich relatief snel in Zuid Westelijke richting, richting een vakantiepark. Het park is druk bezocht met mensen die hun voorjaarsvakantie vieren. Nieuwsgierige vakantiegangers gaan een kijkje nemen waar de rook vandaan komt. Enkele wandelaars worden ingesloten door het vuur, bij ontvluchting vallen 10 gewonden.

Voor de bestrijding van het incident wordt bovenregionale bijstand aangevraagd. De bestrijding wordt echter bemoeilijkt door de onbegaanbaarheid van het terrein en de beperkte beschikbaarheid van bluswater in het bosgebied. Tegen de avond wordt besloten het vakantiepark te evacueren. In het vakantiepark zijn op dat moment 2.000 bezoekers aanwezig. In een woonkern ondervindt men stevig hinder door de rook. Ruim 2.000 hectare natuurgebied wordt uiteindelijk verwoest.

Kwetsbaarheden

Iedereen die in het bosgebied verblijft is betrokken. De in een normale situatie al kwetsbare groepen: kinderen, ouderen en minder validen zullen ook in dit geval beperkt zijn in hun vluchtmogelijkheden waardoor zij een verhoogd risico lopen. Daarnaast maakt onbekendheid met het terrein mensen kwetsbaar, bijvoorbeeld recreanten. Bosbranden zorgen voor de ontwikkeling van nieuwe soorten flora. Maar bij een brand gaat vaak veel bestaande fauna verloren en soms zelfs zeer zeldzame diersoorten. Er treedt geen blijvende schade op aan de natuur, het herstel van bos en heide na een brand duurt soms 5 tot 10 jaar. (Semi-)Permanente bewoonde huizen in recreatiegebieden kunnen verloren gaan bij een natuurbrand.

Samenhang met andere incidenttypen

- Als gevolg van een bosbrand kan de drinkwaterverstoring worden verstoord. Bijvoorbeeld wanneer een rookwolk over een waterzuiveringsinstallatie trekt.
- Door stormachtig weer / harde wind kan de natuurbrand zich snel verspreiden.
- De kans op natuurbrand wordt verhoogd in periode van extreme droogte.
- Gebrek aan bluswatervoorzieningen bemoeilijkt de bestrijding van een (beginnende) natuurbrand.
- Vitale infrastructuur kan getroffen worden bij een natuurbrand wanneer die in (de nabijheid van) een natuurgebied bevinden.
- Kwetsbare objecten, zoals verzorgingshuizen, kunnen getroffen worden wanneer zij zich in (de nabijheid van) een natuurgebied bevinden.

Impactbeoordeling

criterium	Score
Aantasting integriteit grondgebied	D
Doden	-
Ernstig gewonden en chronisch zieken	C
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	A
Kosten	B
Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	C
Verstoring dagelijks leven	A
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	-
Sociaal psychologische impact	-
Aantasting cultureel erfgoed	A
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	C

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van een incident met deze omvang wordt geschat als “zeer waarschijnlijk” (klasse E).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- 2009: Bergen/Schoorl
- 2010: Hoog Soeren, Leusderheide, Bergen/Schoorl en Strabrechtseheide;
- 2011: Fochteloërveen, Amersveen, Bergen/Schoorl;
- 2014: Hoge Veluwe.

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Hans Peters – Brandweer Zuid-Limburg

THEMA 1: NATUURLIJKE OMGEVING

Scenario 1.4: Koudegolf.

Omschrijving scenario

Door de aanhoudende strenge winter in Europa daalt de temperatuur in Nederland flink onder het vriespunt. Deze zeer lage temperaturen zullen enige tijd aanhouden. Er treedt een koudegolf op. De “MIK (multidisciplinaire informatiekaart) extreem weer” treedt in werking. Er is uitgegaan van een koudegolf die zich eens in de vier jaar voordoet. In dit scenario worden de provincie Limburg eind januari getroffen door een koudegolf. Deze koudegolf zal zich vijf dagen aanhouden. De gemiddelde temperatuur is overdag rond de – 7 graden Celsius, met een gevoelstemperatuur van -15°C. In de avonden en nachten zal het kwik naar de -15 graden Celsius dalen.

Afbakening

Er wordt uitgegaan van een situatie waarbij een tekort aan landelijk strooizout ontstaat. De wegbeheerders zijn hier door niet in staat alle wegen op tijd ijzelvrij te maken. Dit heeft een sterk effect op de verkeersdoorstroming. Na een normale ochtendspits begint het in de loop van de dag hevig te sneeuwen. Het KNMI geeft voor Zuid Nederland een weeralarm (code rood) vanwege zware sneeuwval. Wegen worden afgesloten door sneeuwduinen en de ANWB spreekt van een “complete chaos”. Op het hoogtepunt van de avondspits staat er ruim 800 kilometer file in Nederland. Ook ontstaan er meer verkeersongelukken vanwege gladheid waarbij diverse gewonden vallen. De afdelingen Eerste Hulp in de ziekenhuizen hebben het druk met het behandelen van de gevolgen van de valpartijen. Sommige ouderen komen moeilijk de deur uit, doordat zij slecht ter been zijn. Ook komen er meldingen binnen van mensen waarbij de Cv-ketel is uitgevallen, waardoor zij zonder verwarming zitten.

Hulpverleningsdiensten kunnen de aanrijtiden niet meer behalen. Ook heeft de situatie effect op de beschikbaarheid van medewerkers van de hulpverleningsdiensten zélf.

Kwetsbaarheden

Iedereen in de provincie Limburg is betrokken. De samenleving zal hinder onder vinden in de continuïteit van de kwaliteit van leven. Tijdens een periode van extreme kou, zijn er verschillende groepen die vanwege hun kwetsbaarheid in de problemen kunnen komen. Het gaat hierbij voornamelijk om ouderen maar ook chronisch zieken, mensen in sociaal isolement, kinderen en thuis- en daklozen.

Samenhang met andere incidenttypen

- Als gevolg van aanhoudende strenge winter kan distributie uitvallen.
- Bij langdurig aanhouden van zeer lage temperaturen kan dit de scheepvaart stilleggen.
- Zeer lage temperaturen kunnen een versterkende werking hebben op uitval van nutsvoorzieningen zoals uitval van gas.
- Bij langdurig aanhouden van zeer lage temperaturen kan dit gevolg hebben voor de bereikbaarheid van hulpdiensten.

Impactbeoordeling

criterium	Score
Aantasting integriteit grondgebied	C
Doden	B
Ernstig gewonden en chronisch zieken	C
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	B
Kosten	B
Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
Verstoring dagelijks leven	D
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	-
Sociaal psychologische impact	-
Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	C

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als **“waarschijnlijk”** (Klasse D).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- Koudegolf: 6 februari t/m 11 februari 1991, 4 dagen strenge vorst, laagste temperatuur = -12,5°C;
- Koudegolf: 31 december t/m 11 januari 1996, 6 dagen, laagste temperatuur = -16 °C;
- Koudegolf: 30 januari t/m 8 februari 2012; 10 dagen strenge vorst, laagste temperatuur = -18.9°C;
- Extreme files door sneeuwval: 3 februari 2012: Ruim 1.200 km;
- Extreme files door sneeuwval: 12 maart 2013. Ruim 1.600 km.
- Hevige sneeuwval, vliegveld Eindhoven buiten werking. 11 december 2017

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Marieke van Zandvoort – Waterschap Limburg
- Willem van Pol – Waterleiding Maatschappij Limburg
- Brigitte Frieg – GGD Zuid Limburg

THEMA 1: NATUURLIJKE OMGEVING

Scenario 1.5: Hittegolf.

Omschrijving scenario

Door de zomer in Europa stijgt de temperatuur in Nederland boven de 30 graden Celsius. Deze hoge temperaturen zullen enige tijd aanhouden. Er treedt een hittegolf op. Dit betekent tenminste dat het vijf dagen achtereenvolgens de temperatuur boven de 25 graden zal aanhouden. Het nationaal hitteplan treedt in werking.

Afbakening

Er is uitgegaan van een hittegolf die zich gemiddeld eens in de twee jaar voordoet. In dit scenario wordt de provincie Limburg in augustus getroffen door een hittegolf. De gemiddelde temperatuur is overdag rond de 38 graden Celsius. In de avonden en nachten daalt het kwik niet onder de 20 graden Celsius. De hittegolf houdt drie weken aan. Vooral in stedelijke gebieden zijn de gevolgen ernstig omdat de warmte moeilijker verdwijnt uit de bebouwing. In stedelijke gebieden ontstaat door de aanhoudende hitte, de hoge luchtdruk, verkeersintensiteit en het gebrek aan wind, smog. Tijdens een hittegolf / smog is extra aandacht benodigd voor ouderen, chronisch zieken, mensen in een sociaal isolement, mensen met overgewicht en kinderen.

In de provincie Limburg vinden in die periode verschillende evenementen plaats. Tijdens deze festiviteiten wordt alcohol genuttigd. De leeftijd van bezoekers varieert tussen de 2 jaar t/m 90 jaar oud. Ook zal er tijdens een festival een seniorenmiddag worden georganiseerd.

Kwetsbaarheden

Iedereen in de provincie Limburg is betrokken. De samenleving zal hinder onder vinden in de continuïteit van de kwaliteit van leven. De kwetsbare groepen in de samenleving zoals ouderen kunnen extra hinder ondervinden. Deze ouderen hebben meer kans op oververhitting. Ook (bezoekers van) evenementen zullen kwetsbaar zijn. Dit komt door de nadelige effecten die alcohol heeft, zoals uitdroging en lagere bewustheid van verbranding. Al deze factoren zullen een extra druk geven op de capaciteit van de geneeskundige hulpverlening. Langdurige hitte zal ook consequenties hebben op de capaciteit en de kwaliteit van het optreden van hulpverleningsdiensten.

Samenhang met andere incidenttypen

- Als gevolg van de aanhoudende hitte kunnen er bosbranden ontstaan.
- Bij een langdurige hitte kan dit een versterkende werking hebben op de uitval van de drinkwatervoorziening in de regio.
- Langdurige hitte kan gevolgen hebben voor kwetsbare groepen in de samenleving.
- Extreme hitte gaat vaak gepaard met langdurige droogte, dat op zijn beurt weer leidt tot economische schade van bijvoorbeeld landbouwgronden.
- Extreme neerslag → modderstromen in Zuid-Limburg

Impactbeoordeling

criterium	Score
Aantasting integriteit grondgebied	-
Doden	C
Ernstig gewonden en chronisch zieken	C
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	C
Kosten	A
Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
Verstoring dagelijks leven	A
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	-
Sociaal psychologische impact	-
Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	C

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als **“zeer waarschijnlijk”** (Klasse E).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- 31 juli t/m 13 augustus 2003, 7 tropische dagen, max. 35 °C;
- 2 augustus t/m 11 augustus 2004, 3 tropische dagen, max. 32,5 °C;
- 18 juni t/m 24 juni 2005, 3 tropische dagen, max. 32,8 °C;
- 30 juni t/m 6 juli 2006, 3 tropische dagen, max. 32 °C;
- 15 juli t/m 30 juli 2006, 8 tropische dagen, max. 35,7 °C;
- 21 juli t/m 27 juli 2013, 3 tropische dagen, max. 32 °C;
- 30 juni t/m 05 juli 2015, 3 tropische dagen, max 33.1 °C;
- 15 juli t/m 07 augustus 2018, 8 tropische dagen, max. 35,7 °C.

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Marieke van Zandvoort – Waterschap Limburg
- Willem van Pol – Waterleiding Maatschappij Limburg
- Brigitte Frieg – GGD Zuid-Limburg

THEMA 1: NATUURLIJKE OMGEVING

Scenario 1.6: Storm en windhozen.

Omschrijving scenario

Dit scenario gaat uit van een zware storm/ windhoos in het najaar, windkracht 9 Beaufort. Vanaf deze windkracht is het nauwelijks nog mogelijk om zich buiten staande te houden. De zeer zware storm/ windhoos begint in de ochtend en zal in de namiddag in kracht afnemen. Het hoogtepunt van een storm/windhoos zal in het algemeen niet langer dan een dagdeel aanhouden.

Afbakening

Het hoogtepunt van de zware storm/windhoos zal tijdens de ochtendspits plaatsvinden. Doordat op dat moment veel mensen in beweging zijn, vallen er relatief veel slachtoffers door verkeersongevallen en omgewaaide bomen. En is de ontregeling groot wanneer het verkeer in Limburg stil komt te liggen. De storm/windhoos gaat gepaard met zware regenval waardoor wateroverlast ontstaat. Getroffen en bezorgde burgers bellen de hulpdiensten om hulp en willen weten wat zij de komende uren het beste kunnen doen om te voorkomen dat het water hun huizen gaat binnenstromen. De brandweer rukt uit om kelders leeg te pompen en omgewaaide bomen of afgebroken takken op te ruimen. Door de zware storm/windhoos valt op een aantal plaatsen in de provincie Limburg de elektriciteit uit. Na de zware storm/windhoos duurt het enige tijd voordat de wegen en spoorwegen weer vrij zijn van omgewaaide bomen en storingen aan de elektriciteitsvoorziening zijn hersteld. Deze hinder zal ongeveer één dag tot anderhalve dag aanhouden.

Kwetsbaarheden

In de regio Limburg – Noord vinden veel transport/logistieke bewegingen plaats, waardoor het ontstaan van schade en slachtoffer in het verkeer groot zal zijn. Tijdens de storm/windhoos zijn alle vervoersmogelijkheden kwetsbaar. De bevolking kan langere tijd (meerderde dagen) zonder stroom zitten. Dan zal er aandacht moeten zijn voor de voorzieningen aan niet – zelfredzamen in de provincie Limburg.

Samenhang met andere incidenttypen

- Als gevolg van een storm en/of windhozen kan het wegverkeer uitvallen en/of beperken.
- Wanneer een storm en/of windhoos over de regio trekt kan dit gevolgen hebben voor de bereikbaarheid van hulpdiensten.
- Wanneer een storm en/of windhoos over de regio trekt kan deze maatschappelijke onrust met zich meebrengen.
- Als gevolg van een storm en/of windhoos kan deze paniek in menigten veroorzaken en/of versterken.
- Bij een storm en/of windhoos kan uitval van energie (d.m.v. omvallende bomen) voorkomen.

Impactbeoordeling

Criterium	Score
Aantasting integriteit grondgebied	-
Doden	B
Ernstig gewonden en chronisch zieken	C
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	A
Kosten	C
Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
Verstoring dagelijks leven	C
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	-
Sociaal psychologische impact	-
Aantasting cultureel erfgoed	A
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	C

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als **“Waarschijnlijk”** (Klasse D).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- Zware storm Nederland – 18 januari 2018

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Marieke van Zandvoort – Waterschap Limburg
- Willem van Pol – Waterleiding Maatschappij Limburg
- Brigitte Frieg – GGD Zuid Limburg

THEMA 1: NATUURLIJKE OMGEVING

Scenario 1.7: Extreme droogte

Omschrijving scenario

Door een zeer langdurige droogteperiode in Europa valt de watertoevoer van de Maas naar de onderliggende systemen enorm terug. Er stroomt nog maar 15 m³/s door de Maas bij het meetpunt Sint-Pieter. De extreme droogteperiode doet zich voor in de groeiperiode in de zomer, waardoor ook de agrarische sector zwaar getroffen wordt door deze weersomstandigheden. Als gevolg hiervan is er sprake van een daling van het grondwater en ontstaan er watertekorten in het oppervlaktewater van de onderliggende systemen.

Afbakening

Door de langdurige droogte treden er diverse landelijke en regionale draaiboeken in werking. De schaarse hoeveelheid water wordt verdeeld naar de onderliggende systemen op basis van de "regionale verdringingsreeks". De verdringingsreeks geeft de rangorde van maatschappelijke (veiligheid en economie) en ecologische behoeften aan, die bij de verdeling van het beschikbare water in acht wordt genomen. Ook het "droogte bestrijdingsplan Waterschap" treedt in werking. Rijkswaterstaat zit in fase twee en het draaiboek lage waterafvoer is actief. De regionale crisisorganisatie wordt opgeschaald en op regionaal niveau moeten keuzes gemaakt worden voor de betreffende watertoevoer. Dit scenario doet zich voor in het begin van de verdringingsreeks. De droogteperiode en bijbehorende verminderde wateraanvoer (lager dan 16 m³/s) houdt tenminste vier weken aan.

Kwetsbaarheden

Door de langdurige droogte ontstaat er economische (scheepvaart en industrie) en ecologische (botulisme, blauwalg) schade. Bestrijding van natuurbranden brengt extra moeilijkheden met zich mee vanwege waterschaarste. Als het (grond)waterpeil in de winter niet voldoende wordt aangevuld, kan er bij een volgend droog (voor)jaar eerder sprake zijn van extreme droogte.

Samenhang met andere incidenttypen:

- Als gevolg van de extreme droogte kan er een bluswaterschaarste ontstaan.
- Als gevolg van de extreme droogte kunnen er natuurbranden ontwikkelen.
- Bij een langdurige extreme droogte kan er schade aan gewassen en een afnemende voedselproductie ontstaan.
- Als gevolg van de extreme droogte kan dit stremmingen in de scheepvaart tot stand brengen.
- Bij extreme droogte kan dit een versterkende werking hebben tot een hittegolf.
- Als gevolg van de extreme droogte kan dit milieuschade opleveren.
- Als gevolg van extreme droogte kunnen primaire waterkeringen beschadigd raken (verhoging kans op overstromingen).

Impactbeoordeling

criterium	Score
Aantasting integriteit grondgebied	A
Doden	-
Ernstig gewonden en chronisch zieken	-
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	-
Kosten	C
Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	D
Verstoring dagelijks leven	-
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	-
Sociaal psychologische impact	A
Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	C

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als **“Waarschijnlijk”** (Klasse D).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- Droogteperiode Nederland (zomer 2018)
- Droogteperiode Nederland (zomer 2022)
- Extreme droogte en noodtoestand Italië (zomer 2022)

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Bart Janissen – Waterschap Limburg
- Marie-Jose van de Vondervoort – Waterschap Limburg
- Brigitte Frieg – GGD Zuid Limburg
- Gertie Goffin-Vrencken – Provincie Limburg
- Esmee Leeman – Rijkswaterstaat
- Laura van Oort – KNMI

THEMA 1: NATUURLIJKE OMGEVING

Scenario 1.8: Aardbeving.

Omschrijving scenario

Doordat twee breuklijnen langzaam ten opzichte van elkaar verschuiven veroorzaakt dit in de provincie Limburg een aardbeving van tenminste 6 op de schaal van Richter. Het epicentrum van de aardbeving ligt ongeveer 3 kilometer ten oosten van de stad Roermond. De aardbeving is gevoeld tot voorbij Venlo.

Afbakening

De aardbeving vindt 's nachts plaats wanneer de meeste mensen thuis zijn. Door de aardbeving wordt een aanzienlijke schade aangericht met een intensiteit van ruim VIII op de 12-delige Mercalli-schaal. Als gevolg van de aardbeving is een aantal oudere woningen ontzet maar ook gedeeltelijk ingestort. Ook zijn er enkele schoorstenen naar beneden gekomen. Gevreesd wordt dat er een onbekend aantal personen gewond onder het puin ligt. Bij het nabijgelegen tankstation zijn ondergrondse leidingen beschadigd en is in een deel van het getroffen gebied de stroom uitgevallen. Mogelijk is er ook schade aan dijken. Ook buiten het epicentrum ontstaat lichte schade aan gebouwen. Naast de schade, slachtoffers en uitval van diverse voorzieningen is er ook onrust ontstaan onder de bewoners van het getroffen gebied. Getroffen en bezorgde burgers bellen de hulpdiensten om hulp en willen weten of er in de komende uren nog naschokken zijn te verwachten.

Kwetsbaarheden

Alle aanwezigen in het gebied kunnen in meer of mindere mate te maken krijgen met de gevolgen van een aardbeving. De kwetsbare groepen zijn alle verminderd zelfredzame personen in het getroffen gebied zoals ouderen, zieken en kleine kinderen. Ook hulpverleners zijn een kwetsbare groep, ze kunnen zelf in het getroffen gebied wonen en/of werken. Brandweerkazernes, politiebureaus en/of ambulanceposten kunnen zélf getroffen worden. Vitale infrastructuur en/of industriële-objecten kunnen beschadigd raken. Tot slot kunnen dijken en waterkeringen beschadigd raken.

Samenhang met andere incidenttypen

- Als gevolg van de aardbeving kunnen er beperkingen en/of uitval van het wegverkeer ontstaan.
- Bij een aardbeving kunnen er gebouwen instorten.
- Als gevolg van de aardbeving kunnen energievoorzieningen zoals gas en elektra uitvallen.
- Bij een aardbeving kan er maatschappelijke onrust ontstaan.
- Bij het plaatsvinden van een aardbeving kan er mogelijk een ongeval met gevaarlijke stoffen bij een inrichting ontstaan.

Impactbeoordeling

Criterium	Score
Aantasting integriteit grondgebied	D
Doden	B
Ernstig gewonden en chronisch zieken	C
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	D
Kosten	C
Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
Verstoring dagelijks leven	D
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	A
Sociaal psychologische impact	C
Aantasting cultureel erfgoed	C
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	D

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van optreden is eens per 50 tot 100 jaar (1% tot 2%) en wordt dus geclassificeerd als "**mogelijk**" (Klasse C).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

Aardbeving Roermond 1992 (5.8 op schaal van Richter)

Aardbeving Voerendaal 2001 (3.9 op schaal van Richter)

Aardbeving Heerlen (Alsdorf D) 2002 (4.9 op schaal van Richter)

Recente zwermaardbevingen Parkstad juli 2018 (variërend van 1.3 tot 2.4)

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

Láslo Evers – KNMI (Seismografisch Instituut)

THEMA 1: NATUURLIJKE OMGEVING

Scenario 1.9: Dierziekte niet overdraagbaar op mens.

Omschrijving scenario

Mond – en klauwzeer of tongblaar is een zeer besmettelijke virusziekte bij evenhoevigen zoals rundvee en varkens, schapen, herten en geiten. Andere dieren en ook mensen kunnen er hinder van ondervinden, maar lopen geen risico. . De ziekte is voor dieren zeer besmettelijk. Evenals de varkenspest, runderpest en blauwtong. Dit zijn besmettelijke dierziekte welke niet overdraagbaar zijn op mensen. Echter, mensen veroorzaken de overdracht van bedrijf tot bedrijf, wanneer zij in contact zijn gekomen met besmette dieren en dit vervolgens overbrengen op dieren in een ander bedrijf.

Afbakening

Er is uitgegaan van een uitbraak van mond – en klauwzeer (MKZ) bij veebedrijven binnen meerdere gemeenten in Limburg. In totaal worden er acht bedrijven besmet met MKZ en zijn er drie verdenkingen. Alle bedrijven hebben contact gehad met de vermoedelijke bron, een transport van kalveren dat op een rustplaats in België besmet is geraakt. Rond elk bedrijf is een tweecilometerzone ingesteld, waarbinnen preventief wordt geruimd. Dergelijke crises hebben over het algemeen een lange doorlooptijd. De eerste besmettingen en verdenkingen kunnen verspreid zijn over enkele weken. Na bestrijding van de ziekte en ziektehaarden, gedurende enkele maanden, kan zekerheid over het uitblijven van nieuwe ziekteverschijnselen na de laatste geconstateerde besmetting nog enkele maanden uitblijven. Een geconstateerde besmetting leidt tot ruiming van het vee, grote economische schade en mogelijk verlies van het eigen bedrijf. Verdenking heeft tevens aanzienlijke consequenties, omdat een bedrijf wordt geïsoleerd en transporten worden verboden. Dit alles kan leiden tot onrust onder bedrijfseigenaren, maatschappelijke organisaties en burgers.

Kwetsbaarheden

Kwetsbare groepen in dit scenario's zijn bedrijven met evenhoevigen dieren zoals rundvee, varkens, schapen, herten en geiten. Andere dieren en ook mensen kunnen er hinder van ondervinden, maar lopen geen fysiek risico. Ook veehouders zijn hier een kwetsbare groep in, zij zullen grote economische schade ondervinden. Er kan onder de boeren, vrienden en familie maatschappelijke onrust ontstaan.

Samenhang met andere incidenttypen

- Als gevolg van een dierziekte niet overdraagbaar op mens kan de mogelijkheid zich ontwikkelen dat de ziekte wel overdraagbaar wordt op mensen of een versterkende werking hebben.
- Wanneer een dierziekte niet overdraagbaar op de mens uitbreekt kan dit als gevolg hebben dat dit leidt tot lichte maatschappelijke onrust

Impactbeoordeling

criterium	Score
Aantasting integriteit grondgebied	-
Doden	-
Ernstig gewonden en chronisch zieken	-
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	-
Kosten	C
Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
Verstoring dagelijks leven	-
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	-
Sociaal psychologische impact	A
Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	B

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als **“waarschijnlijk”** (Klasse D).

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Noortje Bouwmeester - GGD Limburg-Noord
- Volker Hackert – GGD Zuid Limburg
- Lars Roelofs – GHOR Limburg-Noord
- Brigitte Frieg – GGD Zuid Limburg
- Remco van Zijl – AmbulanceZorg Limburg-Noord

THEMA 1: NATUURLIJKE OMGEVING

Scenario 1.10: Korte hevige extreme lokale neerslagbuien met flash floods tot gevolg.

Omschrijving scenario

Door klimaatverandering neemt de kans toe op het voorkomen van extreme neerslag (clusterbuien). Deze korte intensieve buien kunnen in Zuid-Limburg binnen enkele uren tijd, wateroverlast en modderstromen tot gevolg hebben.

Afbakening extreme neerslag

Clusterbuien kunnen in heel Nederland binnen korte tijd extreme wateroverlast veroorzaken. Modderstromen kunnen in Zuid-Limburg wel eerder voorkomen gelet op het heuvelachtige karakter daar. Het Zuid-Limburgse landschap wordt gekenmerkt door hellingen en dalen. Door deze clusterbuien, die vooral in het voorjaar en de zomer voorkomen, komt er in een hele korte tijd een grote hoeveelheid hemelwater op de lössgronden van Zuid-Limburg terecht. Wanneer deze lössgronden nog onbegroeid zijn (voorjaar) slaat deze grond dicht en kan het water niet meer infiltreren in de grond. Hierdoor gaat het water (soms gepaard met zand (modder)) afstromen van de hellingen naar de dalen. Wanneer er in deze dalen bebouwing staan, kunnen deze waterstromen/ modderstromen schade veroorzaken aan o.a. huizen, tuinen, wegen, infrastructuur, leidingen, en inventaris. Deze waterstanden en stroomsnelheden kunnen levensbedreigende situaties opleveren.

De geaccrediteerde terreinen van Zuid-Limburg, Duitsland en de Belgische Ardennen zorgen er ook voor dat het heel onvoorspelbaar is waar, wanneer en met welke intensiteit deze clusterbuien zullen vallen. Een dergelijk scenario zal ook buiten het traditionele stormseizoen kunnen plaatsvinden. De bestrijding van dit risico zit hem daarom ook veel meer in de voorbereiding, dan op de repressie.

Kwetsbaarheden

Doordat deze extreme weersomstandigheden in deze mate een toenemend verschijnsel zijn in Nederland, is er meer bewustwording en maatregelen nodig om de schade te beperken. Rioleringen, beken en zijrivieren kunnen dergelijke hoeveelheden water niet aan waardoor woongebieden wateroverlast kunnen ervaren. Daarnaast kunnen mensen, en vooral kwetsbare groepen, overvallen worden door de plotselinge heftige regenval en modderstromen.

Samenhang met andere incidenttypen:

- Dit incident kan escaleren door de combinatie met extreme droogte, omdat droge gebieden veel minder in staat zijn water op te nemen en er daarom sneller wateroverlast kan ontstaan.
- Dit incident kan leiden tot druk op de bereikbaarheid van de hulpdiensten
- Dit incident kan leiden tot maatschappelijke onrust in de regio

Impactbeoordeling

Criterium	Score
1. Aantasting integriteit grondgebied	B
2. Doden	A
3. Ernstig gewonden en chronisch zieken	B
4. Lichamelijk leiden / gebrek primaire levensbehoeften	B
5. Kosten	B
6. Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
7. Verstoring dagelijks leven	A
8. Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	A
9. Sociaal psychologische impact	B
10. Aantasting cultureel erfgoed	A
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	B

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van dit scenario wordt ingeschat als “Mogelijk” (klasse C).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- Modderstromen en wateroverlast, provincie Limburg – geen slachtoffers (mei 2018)
- Extreme reg enval, midden Nederland – geen slachtoffers, veel schadeclaims (augustus 2015)
- Extreme neerslag België en Duitsland (juli 2021)

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Bart Janissen – Waterschap Limburg
- Marie-José van de Vondervoort – Waterschap Limburg
- Brigitte Frieg – GGD Zuid Limburg
- Gertie Goffin-Vrencken – Provincie Limburg
- Esmee Leeman – Rijkswaterstaat
- Laura van Oort – KNMI

THEMA 2: GEBOUWDE OMGEVING

Scenario: 2.1 Grote brand verminderd tot niet zelfredzame personen (Instelling is ingericht voor niet zelfredzame personen)

Omschrijving scenario

In een nacht ontstaat er brand in een verzorgingshuis van meer dan vier bouwlagen. Dit verzorgingshuis staat in een dichtbebouwd stedelijk gebied en beschikt over een gesloten verpleegafdeling. De brand ontstaat op een hoger gelegen verdieping.

Afbakening

Op een kamer van een bewoner ontstaat 's nachts een kleine brand. De bewoner slaapt en merkt de brand niet direct op. Wanneer de brand zich uitbreidt wordt deze gedetecteerd door de brandmeldinstallatie en wordt de brandweer automatisch gealarmeerd. In de instelling zijn ruim 250 inwoners aanwezig, waarvan velen bedlegerig of slecht ter been (rolstoel, krukken, rollator) zijn. Er zijn gezien het tijdstip ('s nachts) slechts twee personeelsleden aanwezig. Een van de twee personeelsleden vervult tevens de rol van BHV'er. De BHV'er gaat direct op verkenning uit. Eén van de vleugels blijkt vol te staan met rook. Men richt zich direct op het ontruimen van het bedreigde bouwdeel, waarin zich 30 bewoners bevinden. De brandweer is in de tussentijd gearriveerd en concentreert zich op verkenning, het gereedmaken van de bluswatervoorziening en brandbestrijding. Vanwege het beperkte aantal personeel en BHV'ers in de nacht, de aanwezigheid van brandbare materialen, obstakels in vluchtwegen en door het feit dat deuren van (sub)brandcompartimenten kunnen openstaan, ontstaat er een lastig te ontruimen situatie. Rook kan zich ongehinderd verspreiden door het gebouw, en de brand is moeilijk te bestrijden. Er komt door rookvergiftiging één bewoner om het leven. Door rookinhalatie raken 24 bewoners ernstig gewond.

Kwetsbaarheden

Bij een grote brand in gebouwen met niet of verminderd zelfredzame personen zijn de instellingen waar deze personen verblijven kwetsbaar. In de Provincie Limburg zijn veel van dit soort instellingen aanwezig. Naast de kwetsbare personen in de samenleving zoals ouderen, kinderen en personen met een fysieke beperking worden ook personen die zich niet vrij kunnen bewegen, zoals gevangenen, gerekend tot een kwetsbare groep. Het aantal medewerkers in relatie tot aantal bewoners daalt en het aantal bedlegerige patiënten neemt toe. Deze ontwikkeling maakt zorginstellingen nog meer kwetsbaar.

Samenhang met andere incidenttypen

- Een slechte bereikbaarheid en een vermoeilijkte bestrijding van de hulpdiensten kan het gevolg zijn van een grote brand in een gebouw met verminderd zelfredzame personen.

Impactbeoordeling

Criterium	Score
Aantasting integriteit grondgebied	-
Doden	A
Ernstig gewonden en chronisch zieken	C
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	-
Kosten	B
Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
Verstoring dagelijks leven	B
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	B
Sociaal psychologische impact	E
Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	D

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als **“Zeer Waarschijnlijk”** (Klasse E).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- 1 oktober 2018: Brand in verpleeghuis, Vianen – 1 dode
- 15 september 2018: Brand op de afdeling spoedeisende hulp van het Laurentius Ziekenhuis in Roermond - 1 persoon ernstig gewond geraakt.
- 19 mei 2016: Brand in gevangenis, Zwaag – 40 gewonden (ademhalingsproblemen)
- 31 mei 2010 Brand patiëntenkamer in het Sint Jans Gasthuis te Weert - 1 dode
- 27 oktober 2005: Brand in gevangenis, Schiphol – 11 doden, 15 gewonden

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Rob Drummen – Brandweer Zuid-Limburg (2019)
- Ruud Beeren – Brandweer Limburg-Noord (2019)
- Thijs Bies – Veiligheidsregio Limburg-Noord (2019)
- Marijn Emans – Veiligheidsregio Limburg-Noord (2019)
- Willy Piepenbrock – Brandweer Limburg-Noord (2019)
- Jeroen Söntjens – Brandweer Limburg-Noord
- Patrick Ewalds – Brandweer Limburg-Noord
- Angelino Wollersheim – Brandweer Limburg-Noord
- Maurice Weelen – Brandweer Zuid-Limburg
- Kim Waelen – Brandweer Zuid-Limburg

THEMA 2: GEBOUWDE OMGEVING

Scenario: 2.2 Grote brand in gebouwen met grootschalige publieksfunctie.

Omschrijving scenario

In de cafetaria van een binnenspeeltuin ontstaat brand in een friteuse. Het lukt het personeel niet om deze brand te blussen. Door de brandbare materialen in de cafetaria maar ook in de binnenspeeltuin kan de brand zich snel uitbreiden. De binnenspeeltuin bevindt zich nabij het centrum van de stad. Tegenover de binnenspeeltuin is een bank gevestigd.

Afbakening

Op deze betreffende zaterdagmiddag zijn er in de binnenspeeltuin ongeveer 300 personen aanwezig waarvan 200 kinderen. Nadat de brand is uitgebroken wordt al snel de brandweer gealarmeerd. Een groot deel van de bezoekers vlucht via de deur waardoor ze naar binnen zijn gekomen. Door de paniek wordt een aantal kinderen onder de voet gelopen. De brand heeft zich ontwikkeld tot een grote brand. Er vallen vele slachtoffers door rookinhalatie en verschillende kinderen lopen botbreuken op toen ze onder de voet werden gelopen. De nadruk van het incidentverloop zal gericht zijn op de redding en het in veiligheid brengen van de aanwezigen, maar zeker ook op het behoud van naastgelegen panden. Er is veel schade aan het pand en sommige bezoekers hebben hun bezittingen in paniek achtergelaten. Er komt veel regionale en landelijk media ter plaatse die vraagt om informatie. Het is nog onbekend hoeveel slachtoffers er zijn gevallen. Er ontstaat onrust onder familie en vrienden van de getroffenen. Op sociale media breekt een stroom van geruchten aan. De binnenspeeltuinen is in een voormalige oude loods gevestigd maar de geruchten gaan dat deze niet zou voldoen aan de inrichtingseisen van een publieksfunctie.

Het interieur van de binnenspeeltuin is volledig verwoest door brand- en waterschade. Ook de tegenovergelegen bank heeft waterschade opgelopen waardoor de bank enige tijd buiten bedrijf zal zijn.

Later blijkt dat vier kinderen zijn overleden en dat er zeker 100 (waaronder kinderen en volwassenen) licht en zwaar gewonden zijn.

Kwetsbaarheden

In dit scenario zijn de kinderen de kwetsbare groep. Zij zijn verminderd zelfredzaam. Door de paniek bij de volwassenen worden kinderen onder de voet gelopen. Door deze factor zal het aantal gewonden oplopen. Een andere kwetsbaarheid is de ontruiming in een gebouw en/of plek met een grootschalige publieksfunctie. In een gebouw en/of plek met een grootschalige publieksfunctie bevinden zich vele personen. De personen kunnen zich overal bevinden in een gebouw en/of plek met een grootschalige publieksfunctie. Door transitie van bestaande bouwwerken en hergebruik van industriële objecten worden bouwwerken anders gebruikt dan waarvoor ze in oorsprong gebouwd zijn, met een lager veiligheidsniveau dan bij nieuwbouw gerealiseerd kan worden.

Samenhang met andere incidenttypen

- Een slechte bereikbaarheid van de hulpdiensten kan het gevolg zijn van een grote brand in een gebouw met een grootschalige publieksfunctie.

Impactbeoordeling

Criterium	Score
Aantasting integriteit grondgebied	-
Doden	B
Ernstig gewonden en chronisch zieken	C
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	-
Kosten	B
Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
Verstoring dagelijks leven	C
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	B
Sociaal psychologische impact	E
Aantasting cultureel erfgoed	A
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	D

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als **“waarschijnlijk”** (Klasse D).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- 13 april 2012: Brand in een binnenspeeltuin in Vorst -
- Tweehonderd kinderen zijn geëvacueerd na een brand in een vuilnisbak. Vijf kinderen raakten bevangen door de rook.
- 29 december 2011: Zeer grote brand in theater, Helmond – geen slachtoffers
- 29 oktober 2009: brand in winkelcentrum, Stein – geen slachtoffers (mogelijke crisis door een nabijgelegen seniorenflat)
- 26 juni 2008: Brand meubelboulevard, Amsterdam – 14 gewonden

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Rob Drummen – Brandweer Zuid-Limburg
- Ruud Beeren – Brandweer Limburg-Noord
- Thijs Bies – Veiligheidsregio Limburg-Noord
- Marijn Emans – Veiligheidsregio Limburg-Noord
- Willy Piepenbrock – Brandweer Limburg-Noord
- Jeroen Söntjens – Brandweer Limburg-Noord

THEMA 2: GEBOUWDE OMGEVING

Scenario: 2.3 Grote brand in grote gebouwen

Omschrijving scenario

Op een zaterdag breekt een brand uit in een grote warehouse (ter grootte van 10.000 m²) waar de opslag van een groot winkelketen is gevestigd. De opslag bestaat vooral uit huishoudelijke artikelen, kleding en speelgoed. Hoe en waar de brand ontstaan is, is onduidelijk.

Afbakening

De brand brak rond 01:00 uur uit. Al snel werd er opgeschaald naar grote brand. Helaas faalde de sprinklerinstallatie. De stellingen bezwijken en er is zware rookontwikkeling. Na afweging van de risico's en belangen werd de brand door middel van een defensieve aanval beheerst. Dit houdt in dat de brandweer voorkomt dat de brand uitbreidt naar andere brandcompartimenten maar dat het deel van het gebouw dat brand gecontroleerd laat uitbranden. De brand ontwikkelt zich naar een compartimentsbrand. Het vuur dreigt even over te slaan naar een naastgelegen bedrijf. Dit heeft de brandweer kunnen voorkomen. Er waren op het moment van de brand geen medewerkers aanwezig. Het uitbranden duurt een aantal dagen, door de omvang is de brand niet te blussen. Verschillende bedrijven en omwonenden worden ontruimd en/of mogen tijdelijk niet meer het gebied in.

Kwetsbaarheden

De brandweer wordt bij dit soort branden geconfronteerd met dilemma's die te maken hebben met veilig optreden (rookontwikkeling, lange aanvalswegen, door de grootte van het compartiment moeilijk om risico's in te schatten) versus het belang van de inzet. Het bestrijden van branden in zeer grote brandcompartimenten is niet te vergelijken met de standaard brandbestrijding in compartimenten tot - ongeveer – 1.000m². De brandweer is niet voorbereid en toegerust op het blussen van dit soort grote branden. Langdurige rookoverlast en eventuele ontruiming van de omgeving is realistisch.

Als het grote gebouwen binnen stedelijk gebied zijn, zoals ondergrondse parkeergarages onder woningen, moet er rekening mee gehouden worden dat de omliggende woningen langdurig onbewoonbaar zijn (weken tot maanden).

Samenhang met andere incidenttypen

Een slechte bereikbaarheid van de hulpdiensten kan het gevolg zijn van een grote brand in een groot gebouw.

Impactbeoordeling

Criterium	Score
Aantasting integriteit grondgebied	A
Doden	-
Ernstig gewonden en chronisch zieken	A
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	A
Kosten	C
Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
Verstoring dagelijks leven	A
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	-
Sociaal psychologische impact	B
Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	B

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als **Zeer waarschijnlijk** (Klasse E).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- 27 september 2018: Zeer grote brand in distributiecentrum, Molenaarsgraaf – Geen slachtoffers
- 30 januari 2008, Zeer grote brand distributiecentrum Geodis-Vitesse Venlo, brand duurde 3 dagen, geen slachtoffers
- 7 augustus 2018: Zeer grote brand in Coatingbedrijf AHC Benelux, Venlo – Geen slachtoffers
- 22 juli 2018: Zeer grote brand in flat, Zoetermeer – Geen slachtoffers, veertien bewoners met ademhalingsklachten
- 1 januari 2018: brand wooncomplex, Buren – 1 dode
- 14 oktober 2017: Grote brand in parkeerkelder onder wooncomplex, Bergen op Zoom – Geen slachtoffers, tientallen evacuaties
- 13 oktober 2017: Zeer grote brand in flat, Rotterdam – 1 dode, 6 gewonden

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Rob Drummen – Brandweer Zuid-Limburg
- Ruud Beeren – Brandweer Limburg-Noord
- Thijs Bies – Veiligheidsregio Limburg-Noord
- Willy Piepenbrock – Brandweer Limburg-Noord
- Jeroen Söntjens – Brandweer Limburg-Noord

THEMA 2: GEBOUWDE OMGEVING

Scenario: 2.4 Brand in dichte binnensteden.

Omschrijving scenario

Op een hete zomeravond ontstaat er door kortsluiting brand in een magazijn dat gelegen is achter een winkel in het centrum van een stad. Boven de winkel bevinden zich meerdere woningen welke via een gezamenlijke opgang en over het platte dak van de winkel aan de achterzijde van het gebouw toegang geven tot de woningen. Het magazijn ligt vol en heeft een hoge, variabele vuurbelasting.

Afbakening

Het is onbekend of de bewoners van de bovengelige woningen thuis zijn. De brandweer is binnen zes minuten aanwezig. Na ongeveer 20 minuten slaat de brand vanuit het magazijn door naar de bovengelige woningen. In de naastgelegen panden vallen enkele gewonden door rookinhalatie. De politie, eveneens gealarmeerd, richt zich direct op het ontruimen van het bedreigde gebied en het leiden van de verkeersstromen. Enkele inwoners van de getroffen panden, zes in totaal, zijn door rookvergiftiging zwaargewond geraakt en moeten worden behandeld in het ziekenhuis. Diverse ambulances worden ingezet om deze slachtoffers te vervoeren. Daarnaast blijkt dat de bewoners van het pand waar de brand is ontstaan thuis waren. Door de brandweer wordt één dode aangetroffen. Wanneer de brand onder controle is, blijkt dat er asbest bevindt in het uitgebrande pand. Tevens blijkt er asbest bij de brand betrokken te zijn geraakt en in een straal van 100 meter te zijn verspreid. Ontsmetting van betrokken hulpverleners en hun voertuigen, en van de omgeving (woningen, straten, auto's, e.d.) is vereist. Vanwege de veroorzaakte brand-, roet- en rookschade zijn de betrokken woningen langere tijd onbewoonbaar en dienen bewoners elders te worden ondergebracht.

Kwetsbaarheden

De kwetsbare groep hierin zijn de eventueel verminderd zelfredzame personen zoals kinderen en ouderen die mogelijk slecht ter been (rolstoel, krukken, rollator) zijn. Dit bemoeilijkt de ontruiming van een gebouw in een binnenstad. De binnenstad is kwetsbaar omdat de panden daar dicht op elkaar zijn gebouwd en vaak betreffen dit oude panden. Dit kan tot gevolg hebben dat de brand sneller om zich heen slaat. De bereikbaarheid van hulpdiensten kan ook in het gedrang komen door de smalle straten in de stad en vluchtend publiek.

Samenhang met andere incidenttypen

- Een slechte bereikbaarheid van de hulpdiensten kan het gevolg zijn van brand in dichte binnensteden

Impactbeoordeling

Criterium	Score
Aantasting integriteit grondgebied	–
Doden	A
Ernstig gewonden en chronisch zieken	C
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	–
Kosten	C
Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
Verstoring dagelijks leven	C
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	-
Sociaal psychologische impact	D
Aantasting cultureel erfgoed	A
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	C

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als **“waarschijnlijk”** (Klasse D).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- 30 september 2018, grote brand, binnenstad horeca zaak Maastricht – geen slachtoffers
- 27 september 2018, grote brand studentenpand binnenstad Groningen – geen slachtoffers /30 tot 40 mensen werden geëvacueerd
- 18 juni 2018: Grote brand binnenstad, Maastricht – Geen slachtoffers, drie mensen gered
- 19 oktober 2013: Zeer grote brand in oude binnenstad, Leeuwarden – 1 dode
- 4 maart 2009: Brand in winkelcentrum, Zaandam – 10 gewonden
- 21 augustus 2004: Brand in monumentaal pand, Sittard - Geen slachtoffers, uit voorzorg ontruiming.

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Rob Drummen – Brandweer Zuid-Limburg
- Ruud Beeren – Brandweer Limburg-Noord
- Thijs Bies – Veiligheidsregio Limburg-Noord
- Willy Piepenbrock – Brandweer Limburg-Noord
- Jeroen Söntjens – Brandweer Limburg-Noord

THEMA 2: GEBOUWDE OMGEVING

Scenario: 2.5 Brand in een regulier woongebouw met zelfstandig wonende verminderd zelfredzame

Omschrijving scenario

Aan de rand van het winkelcentrum staat een woongebouw bestaande uit 50 woningen verdeeld over vijf verdiepingen. Het gebouw is gebouwd in de jaren '70 met gezinnen als doelgroep. Omdat het gebouw over een lift beschikt is het gebouw ook zeer geschikt voor zelfstandig wonende senioren. Het merendeel van deze senioren maakt gebruik van thuiszorg, is minder mobiel en is aangewezen op hulpmiddelen zoals scootmobielen en rollators. De bewoners zijn niet in staat om zichzelf in veiligheid te brengen.

In "Het Perenhofje" ontstaat rond middernacht brand in een elektrische kachel van een bewoner. Deze kachel staat in een van de woningen. De rook verspreidt zich snel over de galerij en via de gevel. De bewoners liggen op bed en worden verrast door de rook.

Afbakening

Bijna alle 50 bewoners zijn thuis. Een aantal is wakker geworden van de rookmelder in hun woning. De alarmcentrale wordt overspoeld met telefoontjes van bewoners die aangeven hun woning niet kunnen verlaten. De brandweer is binnen acht minuten aanwezig. Een aantal bewoners staat op hun balkon te schreeuwen. De rook heeft zicht verspreid over de galerij en de drie bovengelegen verdiepingen.

De brandweer heeft haar handen vol aan het evacueren van de bewoners. 15 bewoners kunnen zichzelf in veiligheid brengen. Twee bewoners worden dood in hun appartement aangetroffen. De rest moet door de brandweer uit hun woning gehaald worden.

Enkele bewoners van de getroffen panden, 25 in totaal, zijn door rookvergiftiging zwaargewond geraakt en moeten worden behandeld in het ziekenhuis. Diverse ambulances worden ingezet om deze slachtoffers te vervoeren. Er overlijden in de dagen daarna vier bewoners. Meer dan 20 bewoners verblijven voor langere tijd in het ziekenhuis. Nog eens drie bewoners overlijden in de loop van het jaar. Daarbij is het onduidelijk of hun dood direct of indirect een gevolg is geweest van de brand.

Vanwege de brand-, roet- en rookschade zijn de betrokken woningen langere tijd onbewoonbaar en dienen bewoners elders te worden ondergebracht.

Kwetsbaarheden

Het gebouw betreft een regulier appartementencomplex van een woningcorporatie. Door veranderingen in het zorglandschap wonen mensen steeds langer zelfstandig. Al dan niet met ondersteuning van thuiszorg en mantelzorg. Het gebouw is in de jaren '70 gebouwd als regulier woongebouw voor zelfredzame personen en voldoet aan de minimale eisen van het Bouwbesluit. Uitgangspunt hierbij is dat bewoners zichzelf in veiligheid kunnen brengen. Dit is in de praktijk helaas vaak niet het geval. De extra hulpmiddelen zoals scootmobielen zijn bij een brand niet altijd snel te gebruiken. Het merendeel van de bewoners heeft via het WMO-loket van de gemeente aanvullende zorg en voorzieningen zodat ze zelfstandig kunnen wonen. Dagelijks lopen diverse thuiszorgorganisaties het gebouw in en uit. De bewoners kunnen zonder ondersteuning en hulpmiddelen zoals de lift, rollators en scootmobielen zich niet voortbewegen.

Samenhang met andere incidenttypen

- Brand in dichte binnensteden
- Een brand kan de elektriciteit en de gasvoorziening van een gebouw of buurt raken
- Wanneer verwijtbaarheid een rol speelt kan maatschappelijke onrust ontstaan

Impactbeoordeling

Criterium	Score
Aantasting integriteit grondgebied	–
Doden	B
Ernstig gewonden en chronisch zieken	C
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	–
Kosten	B
Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
Verstoring dagelijks leven	B
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	-
Sociaal psychologische impact	B
Aantasting cultureel erfgoed	–
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	B

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als **“zeer waarschijnlijk”** (Klasse E).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- Januari 2022, Vrouw overleden na hevige brand in Arnhemse flat, zes gewonden (Januari 2022)

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Kim Waelen – Brandweer Zuid-Limburg
- Maurice Weelen – Brandweer Zuid-Limburg
- Max Rachmat – Veiligheidsregio Limburg-Noord
- Patrick Ewalds – Brandweer Limburg-Noord
- Angelino Wollersheim – Brandweer Limburg-Noord
- Roy Ummenthum – Brandweer Limburg-Noord
- Jeroen Söntjens – Brandweer Limburg-Noord
- Barry Schell – GHOR Limburg-Noord
- Marc Maessen – GHOR Limburg-Noord

THEMA 2: GEBOUWDE OMGEVING

Scenario: 2.6 Instorting van grote gebouwen en kunstwerken

Omschrijving scenario

Door de steenkoolwinning in het verleden is een ondergrondse parkeergarage en de bovenliggende flat met 400 woningen flink verzakt en is er sprake van instortingsgevaar. De flat en enkele gebouwen en bedrijven eromheen worden in opdracht van de gemeente direct ontruimd.

Afbakening

Op een dinsdagmiddag komt het bericht dat de ondergrondse parkeerplaats gestut moet worden vanwege een waargenomen verzakking. De grond is in beweging en veroorzaakt druk op de steunpilaren van de garage, welke op dat moment al enige scheuren vertoont. De gehele flat wordt door de gemeente en brandweer acuut ontruimd om ieder risico bij een eventuele instorting van de parkeergarage en de flat daarboven te voorkomen. Het gaat om 765 bewoners van de flat, drie bedrijven met totaal 100 medewerkers en 10 omwonenden. Voor iedereen moet een onderkomen gezocht worden.

Vermoed wordt dat de oude mijngangen die onder de parkeergarage en flat doorlopen hiervan de oorzaak zouden kunnen zijn. Drie maanden later komt er nieuws dat de flat niet meer bewoond mag worden omdat het instortingsgevaar niet meer te herstellen is. Een jaar later wordt na nader onderzoek verklaard dat de oorzaak inderdaad ligt bij de mijnbouw in het verleden.

Kwetsbaarheden

- Verwijtbaarheid, hoe heeft dit kunnen gebeuren
- Ander onderkomen organiseren voor ongeveer 1.000 personen
- Bedrijven uit de running
- Discussie en zorgen over andere gebouwen waar mogelijk instortingsgevaar is.
- Breuklijnen (aardbevingen)

Samenhang met andere incidenttypen

- Een slechte bereikbaarheid van de hulpdiensten kan het gevolg zijn van brand in dichte binnensteden

Impactbeoordeling

Criterium	Score
Aantasting integriteit grondgebied	B
Doden	A
Ernstig gewonden en chronisch zieken	-
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	–
Kosten	C
Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	–
Verstoring dagelijks leven	C
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	C
Sociaal psychologische impact	D
Aantasting cultureel erfgoed	–
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	C

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als **Waarschijnlijk** (Klasse D).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- 29 mei 2017: Instorting parkeergarage, Eindhoven – geen slachtoffers
- 1 december 2011: Instorten winkelcentrum, Loon (oorzaak steenkoolwinning) – geen slachtoffers
- 7 augustus 2006: Instorting houten trap, Utrecht, 9 zwaargewonden - 1 dode
- 24 april 2004: instorting 5 balkons nieuwbouwwijk Céramique te Maastricht - 2 doden

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Rob Drummen – Brandweer Zuid-Limburg
- Ruud Beeren – Brandweer Limburg-Noord
- Thijs Bies – Veiligheidsregio Limburg-Noord
- Willy Piepenbrock – Brandweer Limburg-Noord
- Jeroen Söntjens – Brandweer Limburg-Noord

THEMA 3: TECHNOLOGISCHE OMGEVING

Scenario: 3.1 Ongeval met gevaarlijke stof op de weg.

Tijdens het vervoer van gevaarlijke stoffen over de autosnelweg ontstaat er een lek in een tankwagen waarin een gevaarlijke stof wordt vervoerd. Het lek kan ontstaan door een ernstige aanrijding of een (externe) brand. Ook kan een beschadiging van de verpakking ontstaan door slecht onderhoud. Over de weg worden zowel brandbare, explosieve als toxische stoffen vervoerd. Op basis van vervoerstellingen in de Provincie Limburg, in combinatie met de mogelijke effecten van een ongeval, worden de volgende twee scenario's als maatgevend aangemerkt:

Incident met brandbaar gas (LPG), resulterend in een BLEVE (Boiling Liquid Expanding Vapour Explosion);

Incident met een toxische stof (ammoniak), resulterend in een toxische wolk.

Afbakening brandbaar gas

Er is uitgegaan van een ongeval waarbij een tankwagen met 60 m³ LPG is beschadigd en wordt aangestraald door een externe brand. De tankwagen kan onvoldoende gekoeld worden door de hulpdiensten en de inhoud komt vrij. Dit geeft zowel een drukgolf als een intensieve warmtestraling. Gebouwen in de directe omgeving worden verwoest. De letale effecten kunnen tot 220 meter reiken. Daarbuiten is er nog materiele schade tot 350 meter.

Afbakening toxische stof

Ten gevolge van een ongeval raakt een tankwagen met 16 ton ammoniak beschadigd. Een groot deel van de vloeistof stroomt in korte tijd uit. De toxische vloeistof verdampt deels direct en wordt gedurende korte tijd meegevoerd met de wind. De resterende vloeistof vormt een plas. In de omgeving van het incident vallen slachtoffers. Letale effecten kunnen tot op 750 meter van het incident optreden.

Er wordt uitgegaan van een incident dat zich afspeelt in de directe nabijheid van woon- en/of vitale bebouwing langs een van de autosnelwegen in de provincie Limburg. Het ongeval vindt plaats in de dag periode en er zijn veel mensen aanwezig. Vanwege de omvang van het incident is opgeschaald naar de categorie "zeer groot IBGS" uit het Multidisciplinair coördinatieplan Ongevallen Gevaarlijke Stoffen (MCP-OGS).

Kwetsbaarheden

Het aantal aanwezigen personen in het effectgebied van een mogelijk incident bepaalt het aantal slachtoffers. In de nabijheid van autosnelwegen is op diverse locaties in de regio bebouwing aanwezig. Verminderd zelfredzame personen, zoals kinderen en ouderen, kunnen zichzelf vaak niet in veiligheid brengen en lopen hierdoor een verhoogd risico. De bodem, het grondwater en het oppervlaktewater kunnen verontreinigd raken. (Toxische) vloeistoffen kunnen in het riool lopen en verdere effecten veroorzaken, bijvoorbeeld in de rioolwaterzuivering.

Samenhang met andere incidenttypen

- Als gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen kan de drinkwaterverstoring worden verstoord. Bijvoorbeeld wanneer een toxische vloeistof in de bodem lekt, of wanneer een toxische wolk over een waterzuiveringsinstallatie trekt.
- Een ongeval kan leiden tot (langdurige) stremming van het wegverkeer.
- Wanneer een gevaarlijke vloeistof in het riool terecht komt dan heeft dit negatieve gevolgen voor de afvalwaterzuivering.

Impactbeoordeling

Impactbeoordeling brandbaar gas

criterium	Score
1. Aantasting integriteit grondgebied	C
2. Doden	D
3. Ernstig gewonden en chronisch zieken	D
4. Lichamelijk leiden / gebrek primaire levensbehoeften	A
5. Kosten	B
6. Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
7. Verstoring dagelijks leven	C
8. Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	A
9. Sociaal psychologische impact	D
10. Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	D

Impactbeoordeling toxische stof

criterium	Score
1. Aantasting integriteit grondgebied	B
2. Doden	C
3. Ernstig gewonden en chronisch zieken	D
4. Lichamelijk leiden / gebrek primaire levensbehoeften	A
5. Kosten	C
6. Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	A
7. Verstoring dagelijks leven	B
8. Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	A
9. Sociaal psychologische impact	D
10. Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	C

In het risicodiagram van de Provincie Limburg is het incidenttype “Ongeval met gevaarlijke stof op de weg” gebaseerd op de impactanalyse van het subscenario “**Ongeval met LPG-tankwagen**”. Reden hiervoor is dat in de Provincie Limburg een aanzienlijke hoeveelheid bulktransporten met licht ontvlambare gassen en vloeistoffen plaatsvindt (sasisnet weg).

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van een ongeval met deze omvang wordt ingeschat als “**Onwaarschijnlijk**” (Klasse B).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- 15 juli 2003: Eindhoven. Brand LPG tankwagen, bijna BLEVE. 1 dode. Ontruiming omgeving.
- 6 augustus 2018: Bologna, Italië. Explosie (BLEVE) van LPG tankwagen. 1 dode, 55 gewonden.

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Maurice Weelen – Brandweer Zuid-Limburg
- Jo van den Hove – Rijkswaterstaat
- Jacqueline Peters – Brandweer Zuid-Limburg

THEMA 3: TECHNOLOGISCHE OMGEVING

Scenario: 3.2 Ongeval met gevaarlijke stof op het water.

Omschrijving scenario

Door een incident op de Maas (aanvaring) raakt een bulkschip, gevuld met gevaarlijke stof, beschadigd. Over de maas worden zowel brandbare, explosieve als toxische stoffen vervoerd. Op basis van het basisnet water en bijbehorende vervoerscijfers, in combinatie met de mogelijke effecten van een ongeval, worden de volgende scenario's als maatgevend aangemerkt:

Incident met een toxische stof (ammoniak), resulterend in een toxische wolk;

Incident met een brandbare stof (diesel), resulterend in grote brand.

Afbakening incident toxische stof

Door een incident ontstaat een breuk in de grootste toevoerleiding boven de waterlijn van een gastanker met 100 ton ammoniak. Een deel van de toxische vloeistof stroomt uit. De vloeistof verdampt deels direct en wordt meegevoerd met de wind. De resterende vloeistof vormt een plas die direct wordt opgelost in het water. In de omgeving van het incident vallen slachtoffers.

Er wordt uitgegaan van een incident dat zich afspeelt in de directe nabijheid van woon- en/of winkelbebouwing zoals een van de Maasboulevards in Venlo of Maastricht. Het ongeval vindt plaats in de dag periode en er zijn veel mensen aanwezig. Vanwege de omvang van het incident is opgeschaald naar de categorie "zeer groot IBGS".

Afbakening incident brandbare stof

Door een incident in de motorruimte van een tankschip ontstaat er brand, welke overslaat op de lading van 1000 ton diesel die het schip aan boord heeft. Door de schade die de brand veroorzaakt stroomt er ook diesel de maas in. Bij de brand valt één dodelijk slachtoffer te betreuren en drie gewonden, de rest van de bemanning is tijdig van boord gesprongen en heeft veilig de waterkant bereikt.

Er wordt uitgegaan van een incident dat zich afspeelt in de directe nabijheid van woon- en/of winkelbebouwing zoals de binnenstad van Maastricht. Het ongeval vindt plaats in de dag periode en er zijn veel mensen aanwezig in de binnenstad. Vanwege de omvang van het incident is opgeschaald naar de categorie "zeer groot IBGS"

Kwetsbaarheden

Het aantal aanwezige personen in het effectgebied van een mogelijk incident bepaalt het aantal slachtoffers. Op enkele locaties in de regio is in de directe nabijheid van vaarwegen op de oevers bebouwing aanwezig. Verminderd zelfredzame personen, zoals kinderen en ouderen, kunnen zichzelf vaak niet in veiligheid brengen en lopen hierdoor een verhoogd risico. (Toxische) vloeistoffen kunnen in het water terechtkomen waardoor het oppervlaktewater verontreinigd raakt.

Samenhang met andere incidenttypen

- Een ongeval kan leiden tot (langdurige) stremming van het scheepvaartverkeer.
- Een ongeval kan leiden tot beperkte ecologische gevolgen op de korte termijn (i.v.m. snelle verdamping).

Impactbeoordeling

Incident toxische stof

Criterion	Score
1. Aantasting integriteit grondgebied	B
2. Doden	D
3. Ernstig gewonden en chronisch zieken	D
4. Lichamelijk leiden / gebrek primaire levensbehoeften	A
5. Kosten	B
6. Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	B
7. Verstoring dagelijks leven	C
8. Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	A
9. Sociaal psychologische impact	D
10. Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	D

Incident brandbare stof

Criterion	Score
1. Aantasting integriteit grondgebied	A
2. Doden	A
3. Ernstig gewonden en chronisch zieken	A
4. Lichamelijk leiden / gebrek primaire levensbehoeften	A
5. Kosten	B
6. Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	A
7. Verstoring dagelijks leven	A
8. Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	A
9. Sociaal psychologische impact	B
10. Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	A

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van beide ongevallen in deze omvang wordt ingeschat als **“zeer onwaarschijnlijk”** (klasse A).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

Geen recente voorbeelden

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Maurice Weelen – Brandweer Zuid-Limburg
- Jo van den Hove – Rijkswaterstaat
- Jacqueline Peters – Brandweer Zuid-Limburg

THEMA 3: TECHNOLOGISCHE OMGEVING

Scenario: 3.3 Ongeval met gevaarlijke stof op het spoor.

Omschrijving scenario

Tijdens het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor ontstaat er een lek in een spoorketelwagon waarin een gevaarlijke stof wordt vervoerd. Het lek kan ontstaan door een ernstige aanrijding of een (externe) brand. Over het spoor worden zowel brandbare, explosieve als toxische stoffen vervoerd. Op basis van vervoerstellingen in de Provincie Limburg, in combinatie met de mogelijke effecten van een ongeval, worden de volgende twee scenario's als maatgevend aangemerkt:

- Incident met brandbaar gas (LPG), resulterend in een BLEVE (Boiling Liquid Expanding Vapour Explosion);
- Incident met een toxische stof (ammoniak), resulterend in een toxische wolk.

Afbakening brandbaar gas

Er is uitgegaan van een ongeval waarbij een spoorketelwagon met 50 ton LPG is beschadigd en wordt aangestruild door een externe brand. De wagon kan onvoldoende gekoeld worden door de hulpdiensten en de inhoud komt vrij. Dit geeft zowel een drukgolf als een intensieve warmtestraling. Gebouwen in de directe omgeving worden verwoest. De letale effecten kunnen tot 325 meter reiken. Daarbuiten is er nog materiele schade.

Afbakening toxische stof

Ten gevolge van een ongeval raakt een tankwagen met 16 ton ammoniak beschadigd. Het tot vloeistof verdichte gas stroomt in 30 minuten uit en verdampt. De toxische wolk verplaatst zich afhankelijk van de windsnelheid en de windrichting. In de omgeving van het incident vallen slachtoffers. Letale effecten kunnen tot op 500 meter van het incident optreden. Er wordt uitgegaan van een incident dat zich afspeelt in de nabijheid van stedelijk gebied (stad of dorp). Het ongeval vindt plaats in de nachtperiode wanneer er veel mensen thuis zijn. Vanwege de omvang van het incident is opgeschaald naar de categorie "zeer groot IBGS".

Kwetsbaarheden

Het aantal aanwezige personen in het effectgebied van een mogelijk incident bepaalt het aantal slachtoffers. In de nabijheid van spoorlijnen is op diverse locaties in de Provincie bebouwing aanwezig. Verminderd zelfredzame personen, zoals kinderen en ouderen, kunnen zichzelf vaak niet in veiligheid brengen en lopen hierdoor een verhoogd risico. De bodem, het grondwater en het oppervlaktewater kunnen verontreinigd raken. (Toxische) vloeistoffen kunnen in het riool lopen en verdere effecten veroorzaken, bijvoorbeeld in de rioolwaterzuivering.

Samenhang met andere incidenttypen

- Als gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen kan de drinkwaterverstoring worden verstoord. Bijvoorbeeld wanneer een toxische vloeistof in de bodem lekt, of wanneer een toxische wolk over een waterzuiveringsinstallatie trekt.
- Een ongeval kan leiden tot (langdurige) stremming van het wegverkeer.
- Wanneer een gevaarlijke vloeistof in het riool terecht komt dan heeft dit negatieve gevolgen voor de afvalwaterzuivering.

Impactbeoordeling

Impactbeoordeling brandbaar gas

criterium	Score
1. Aantasting integriteit grondgebied	D
2. Doden	D
3. Ernstig gewonden en chronisch zieken	D
4. Lichamelijk leiden / gebrek primaire levensbehoeften	A
5. Kosten	C
6. Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
7. Verstoring dagelijks leven	E
8. Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	A
9. Sociaal psychologische impact	D
10. Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	D

Impactbeoordeling Toxische stof (ammoniak)

criterium	Score
1. Aantasting integriteit grondgebied	A
2. Doden	C
3. Ernstig gewonden en chronisch zieken	E
4. Lichamelijk leiden / gebrek primaire levensbehoeften	A
5. Kosten	C
6. Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	A
7. Verstoring dagelijks leven	B
8. Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	A
9. Sociaal psychologische impact	D
10. Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	C

In het risicodiagram van de provincie Limburg is het incidenttype "Ongeval met gevaarlijke stof op het spoor" gebaseerd op de impactanalyse van het subscenario "Ongeval met LPG-spoorketelwagon". Reden hiervoor is dat in Limburg een aanzienlijke hoeveelheid bulktransporten met licht ontvlambare gassen en vloeistoffen plaatsvindt.

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van een ongeval in deze omvang wordt ingeschat als “**onwaarschijnlijk**” (klasse B).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- 29 juni 2009. Viareggio Italië. Ontsporing goederentrein + explosie. 31 doden, 17 gewonden;
- 24 september 2009. Barendrecht. Botsing 2 goederentreinen bij viaduct. 1 dode. Langdurige stremming.
- 15 januari 2011. Brand emplacement Kijfhoek. Dreigende BLEVE.
- 4 mei 2013. Wetteren, België. Ontsporing en brand goederentrein. 1 dode, 400 gewonden. Grootschalige evacuatie;
- Ethanol lek rangeerterrein Venlo 2014: <https://www.1limburg.nl/ethanol-lekt-uit-trein-op-station-venlo>

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Maikel ten Pierik - ProRail
- Maurice Weelen – Brandweer Zuid-Limburg
- Ruud Beeren – Brandweer Limburg-Noord
- Jacqueline Peters – Brandweer Zuid-Limburg

THEMA 3: TECHNOLOGISCHE OMGEVING

Scenario: 3.4 Ongeval met gevaarlijke stof door buisleiding

Omschrijving scenario

Bij graafwerkzaamheden wordt een buisleiding voor het transport van gevaarlijke stoffen geraakt. De leiding raakt beschadigd en de gevaarlijke stof stroomt onder hoge druk uit de leiding. In Limburg lopen verschillende type leidingen waardoor gevaarlijke stoffen worden vervoerd en die relevant zijn voor het regionaal risicoprofiel: onder andere de Rotterdam - Rijn Pijpleiding en de Rotterdam- Beek Pijpleiding.

Afbakening hogedruk aardgasleiding

Bij (graaf)werkzaamheden door derden ontstaat een breuk in een hogedruk aardgastransportleiding (36-inch en 66 bar). Het brandbare gas ontsteekt waardoor een fakkelbrand optreedt die duurt tot dat na inblokken van de leiding de druk afneemt. De fakkel kan tot een hoogte van enkele honderden meters reiken. De fakkelbrand is hevig en kan secundaire branden veroorzaken. In de directe omgeving raken gebouwen zwaar beschadigd. De letale effecten reiken tot ongeveer 450 meter (bron: www.scenarioboek.nl). Het ongeval vindt plaats in de dag periode en er zijn veel mensen aanwezig.

Kwetsbaarheden

Het aantal aanwezige personen in het effectgebied van een mogelijk incident bepaalt het aantal slachtoffers. In de provincie Limburg lopen diverse buisleidingen door, of in de directe nabijheid van bebouwd gebied. Verminderd zelfredzame personen, zoals kinderen en ouderen, kunnen zichzelf vaak niet in veiligheid brengen en lopen hierdoor een verhoogd risico. Wanneer een productleiding beschadigd raakt kan de bodem, het grondwater en het oppervlaktewater verontreinigd raken.

Samenhang met andere incidenttypen

- Een ongeval met een hogedrukaardgasleiding kan gevolgen hebben voor de energievoorziening. Uitval gasvoorziening (de gevolgen van uitval gasvoorziening zijn beschreven in incidenttype 4.1: "Uitval gasvoorziening").

Impactbeoordeling

criterium	Score
1. Aantasting integriteit grondgebied	B
2. Doden	C
3. Ernstig gewonden en chronisch zieken	D
4. Lichamelijk leiden / gebrek primaire levensbehoeften	A
5. Kosten	C
6. Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	A
7. Verstoring dagelijks leven	B
8. Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	A
9. Sociaal psychologische impact	D
10. Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	C/D

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van een ongeval in deze omvang wordt ingeschat als “**zeer onwaarschijnlijk**” (klasse A).

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Maurice Weelen - Brandweer Zuid-Limburg

THEMA 3: TECHNOLOGISCHE OMGEVING

Scenario: 3.5 Ongeval met gevaarlijke stof bij inrichting.

Omschrijving scenario

Op meerdere plaatsen in de provincie zijn inrichtingen aanwezig waar grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen worden opgeslagen en/of verwerkt. Bijvoorbeeld BRZO-inrichtingen, PGS 15-opslagen, emplacements of andere inrichtingen die vallen onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen (BEVI). Bij een incident kan een toxisch of brandbaar gas of een toxische of brandbare vloeistof vrijkomen. Ook is het mogelijk dat bij een grote brand toxische verbrandingsproducten vrijkomen. Bij het vrijkomen van een gevaarlijke toxische stof zal een deel van het gebied aan de benedenwindse zijde van het incident getroffen worden door al dan niet gevaarlijke concentraties van de gevaarlijke stof. Ook bij een ongeval met een explosieve stof kan er een groot effectgebied ontstaan wegens de drukgolf van een explosie of/en het vrijkomen van schadelijke rook als gevolg van brand. Of de concentraties gevaarlijk zijn hangt af van de stof en de weersomstandigheden. Het incident kan directe (gezondheids)klachten en onrust veroorzaken. Het is bovendien niet uit te sluiten dat op lange termijn gezondheidseffecten optreden.

Afbakening toxisch

Er is uitgegaan van een ongeval met de toxische stof Ammoniak op het Chemelot terrein. Door een guillotinebreuk in de ammoniakringleiding bij de ammoniakfabriek komt 20,6 ton ammoniak vrij welke een toxische wolk vormt benedenwinds. Het gebied waarover de wolk trekt is enkele vierkante kilometers groot. Tot op 390 meter wordt de 1% letaliteitswaarde bereikt. Tot op 800 meter de levensbedreigende waarde en tot op 3,8 km de alarmeringsgrenswaarde bij blootstelling van meer dan een uur. Binnen het mogelijke effectgebied bevinden zich een grote woonwijk, een verkeersknooppunt en een ziekenhuis. Het ongeval vindt plaats in de dag periode met weertype D5 en er zijn veel mensen aanwezig.

Dergelijk incident wordt gekenmerkt door een relatief langere tijdsduur en een specifieke inzet bij de bron van (met name) de (bedrijfs)brandweer. Daarnaast kan er vanwege het effectgebied sprake zijn van een gecoördineerde multidisciplinaire bestrijding van het incident op operationeel, tactisch en strategisch niveau.

Afbakening explosief

Wegens een zogenoemde 'full bore rupture' in een leiding ontsnapt er 5365 kg propeen per seconde bij een BRZO-inrichting. Hierdoor ontstaat een explosie waarbij tot op 753 meter de 1% letaliteitsgrens wordt bereikt. Verdere effecten van de explosie reiken tot wel 1.2 km met een druk van 0.03 barg. Het effectgebied kan hierdoor groter worden dan een vierkante kilometer. In de buurt van de inrichting liggen meerdere inrichtingen die vallen onder het Besluit externe veiligheid welke ook beschadigd kunnen raken door de explosie. Verder ligt er een woonwijk en een verkeersknooppunt in de nabijheid.

Kwetsbaarheden

Het aantal aanwezige personen in het effectgebied van een mogelijk incident bepaalt het aantal slachtoffers. Verminderd zelfredzame personen, zoals kinderen en ouderen, kunnen zichzelf vaak niet in veiligheid brengen en lopen hierdoor een verhoogd risico. Het ziekenhuis in de buurt van Chemelot vormt een risico voor de minder zelfredzame personen die daar aanwezig zijn. Verder vormt het een gevaar voor de continuïteit van de zorgverlening.

Samenhang met andere incidenttypen

- Als gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen kan de drinkwatervoorziening worden verstoord. Bijvoorbeeld wanneer een toxische vloeistof in de bodem lekt, of wanneer een toxische wolk over een waterzuiveringsinstallatie trekt.
- Wanneer een gevaarlijke vloeistof in het riool terecht komt dan heeft dit negatieve gevolgen voor de afvalwaterzuivering.

Impactbeoordeling

Toxisch

Criterium	Score
1. Aantasting integriteit grondgebied	B
2. Doden	C
3. Ernstig gewonden en chronisch zieken	D
4. Lichamelijk leiden / gebrek primaire levensbehoeften	A
5. Kosten	C
6. Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	B
7. Verstoring dagelijks leven	B
8. Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	A
9. Sociaal psychologische impact	D
10. Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	C

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van een ongeval in deze omvang wordt ingeschat als “onwaarschijnlijk” (klasse B)

Impactbeoordeling

Explosie

Criterium	Score
1. Aantasting integriteit grondgebied	C
2. Doden	C
3. Ernstig gewonden en chronisch zieken	D
4. Lichamelijk leiden / gebrek primaire levensbehoeften	A
5. Kosten	C
6. Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	A
7. Verstoring dagelijks leven	B
8. Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	A
9. Sociaal psychologische impact	D
10. Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	C

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van een ongeval in deze omvang wordt ingeschat als “onwaarschijnlijk” (klasse B).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

7 augustus 2018 Brand Groot Bollerweg Venlo (GRIP3).
Vrijkomen gevaarlijke stoffen

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Maurice Weelen - Brandweer Zuid-Limburg

THEMA 3: TECHNOLOGISCHE OMGEVING

Scenario: 3.6 Ongeval kerncentrale (A-object)

Omschrijving scenario

Bij stralingsongevallen gaat het om het vrijkomen van radioactief materiaal in de atmosfeer, in de bodem of in het water. Een incident met een (dreigende) lozing van radioactief materiaal kan ernstige maatschappelijke gevolgen hebben. Het gaat dan om gezondheidseffecten door directe blootstelling van mensen (inhalatie van radioactief besmette lucht), of door indirecte blootstelling (besmetting in de voedselketen en drinkwater).

Bij de kerncentrale in het Belgische Tihange vindt een gebeurtenis plaats waardoor de koeling van de brandstofstaven uitvalt. De veiligheidssystemen hebben onvoldoende gewerkt en het personeel is er niet in geslaagd om maatregelen te treffen om de koeling te herstellen. Het rampbestrijdingsplan wordt in werking gesteld, diverse (inter)nationale en gemeentelijke organisaties, samen met de hulpverleningsdiensten, starten direct met (voorbereiding van) verschillende ongevalbestrijdingstaken. 24 uur nadat de koeling faalde vindt er een lozing van radioactief materiaal naar buiten plaats.

Afbakening

In dit scenario wordt er vanuit gegaan dat het radioactieve materiaal door de wind wordt meegevoerd. Dit materiaal wordt deels gedeponeed op de grond en gebouwen binnen België en (delen van) enkele gemeenten in Nederland. In Limburg raken enkele mensen besmet met radioactief materiaal. Veel mensen maken zich zorgen over mogelijke effecten voor hun gezondheid op langere termijn. Ook vindt er een besmetting van maaswater plaats door het vrijkomen van besmet koelwater. De centrale van Tihange ligt op ca. 38 km van de grens van de provincie Limburg. Evacuatie en/of schuilen is vanwege het verval van straling op deze afstand niet aan de orde. In 2017 zijn tot op een afstand van 100 km van de centrale jodiumtabletten verstrekt aan kinderen tot 18 jaar en zwangere vrouwen voor het geval één van de vrijgekomen stoffen radioactief jodium bevat.

Kwetsbaarheden

Personen kunnen uitwendig of inwendig besmet worden met radioactief materiaal. Bij blootstelling aan hoge concentraties gedurende lange tijd, wordt de kans op kanker verhoogd. Kinderen en zwangere vrouwen lopen hierbij een verhoogd gezondheidsrisico. Het is daarom van belang besmettingen zo snel mogelijk te meten en zo goed mogelijk te verwijderen. Wanneer radioactief materiaal in de Maas terecht komt bestaat er een kans op een secundaire besmetting via het drinkwater. Zeker de eerste paar weken na het ongeval zijn landbouwmaatregelen nodig in verband met de voedselveiligheid. Er zal worden gereageerd door preventief instellen van een importverbod op goederen uit het getroffen gebied (en land). De onrust in Nederland (en daarbuiten) zal groot zijn. Aangezien het een kerncentrale in België betreft, zal een groot gedeelte van de slachtoffers van directe contaminatie niet binnen Nederland vallen. Uiteindelijk (na weken, maanden) zal het radioactieve materiaal zich, verdund via de wind, verspreiden over een afstand van vele honderden kilometers in Europa.

Samenhang met andere incidenttypen

- Als gevolg van een ongeval met radioactief materiaal kan de drinkwatervoorziening worden verstoord.

Impactbeoordeling

criterium	Score
1. Aantasting integriteit grondgebied	D
2. Doden	-
3. Ernstig gewonden en chronisch zieken	C
4. Lichamelijk leiden / gebrek primaire levensbehoeften	C
5. Kosten	C
6. Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
7. Verstoring dagelijks leven	C
8. Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	B
9. Sociaal psychologische impact	E
10. Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	D

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van een ongeval in deze omvang wordt, gebaseerd op de Nationale Risicobeoordeling, ingeschat als **“zeer onwaarschijnlijk”** (klasse A).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

Kernramp Tsjernobyl 1986
Kernramp Fukushima 2011

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Theo Vullers – Veiligheidsregio Zuid-Limburg

THEMA 3: TECHNOLOGISCHE OMGEVING

Scenario: 3.7 Ongeval vervoer / gebruik nucleair materiaal (B-object).

Omschrijving scenario

Radioactieve stoffen komen op verschillende plaatsen in de provincie voor. Radioactieve bronnen worden ingezet voor medische (ziekenhuis) en technische doelen (bedrijven). Verder vinden door de regio regelmatig transporten van radioactieve stoffen plaats. In meerderheid gaat het om distributie van radioactieve stoffen voor medische toepassingen, en om meetbronnen voor materiaal onderzoek op locatie. Daarnaast vindt er incidenteel transport plaats van (verrijkt) uranium als uraniumhexafluoridegas in vaten. Deze laatste categorie stoffen worden altijd vervoerd in speciale categorieën van beschermende verpakkingen die bestand zijn tegen grote schokken en thermische belasting. De transporten zijn vergunningsplichtig volgens de Kernenergiewet (Kew).

Afbakening

Bij dit scenario is uitgegaan van een verkeersongeval op de autosnelweg tussen enkele voertuigen. Bij dit ongeval is een transportbusje betrokken dat radioactief materiaal vervoert dat bestemd is voor het ziekenhuis. Er breekt brand uit waarbij de verpakking van het radioactieve materiaal betrokken raakt. Een deel van de inhoud komt vrij en radioactief materiaal wordt benedenwinds verspreid (Max. 500 meter). In dit gebied bevinden zich enkele woningen.

Het betreft een ongeval met een zogenaamd "B-object". Dit zijn objecten waar de maximale incidentgrootte beperkt is tot lokale betekenis. Naast de technische risico's spelen vooral de maatschappelijke perceptie van stralingsrisico's een dominante rol bij de crisisbeheersing.

Kwetsbaarheden

Radioactieve bronnen zijn, als gevolg van wettelijke verplichtingen, dusdanig goed verpakt dat zij doorgaans niet eenvoudig beschadigd kunnen raken, en vormen daarom nauwelijks een risico voor besmetting. Personen die zich bij dergelijke ongevallen zeer dicht bij de bron bevinden, kunnen echter worden blootgesteld aan straling en daardoor een dosis oplopen. Beschadiging van de verpakking of onoordeelkundig gebruik, kan resulteren in een blootstelling van mensen. Ook krijgt men te maken met een benedenwinds gebied dat besmet is of besmet dreigt te worden door de vrijgekomen radioactieve stof.

Samenhang met andere incidenttypen

- Als gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen kan de drinkwaterverstoring worden verstoord. Bijvoorbeeld wanneer radioactief besmet bluswater in de bodem lekt, of wanneer een radioactief besmette wolk over een waterzuiveringsinstallatie trekt.
- Wanneer radioactief besmet bluswater in het riool terecht komt dan heeft dit negatieve gevolgen voor de afvalwaterzuivering.
- Indirect gevaar voor ontvreemding en misbruik in het kader van terrorisme.

Impactbeoordeling

criterium	Score
1. Aantasting integriteit grondgebied	-
2. Doden	-
3. Ernstig gewonden en chronisch zieken	-
4. Lichamelijk leiden / gebrek primaire levensbehoeften	-
5. Kosten	A
6. Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	A
7. Verstoring dagelijks leven	A
8. Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	A
9. Sociaal psychologische impact	B
10. Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	A

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van een ongeval in deze omvang wordt ingeschat als **“onwaarschijnlijk”** (klasse B).

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Theo Vullers – Veiligheidsregio Zuid-Limburg

THEMA 3: TECHNOLOGISCHE OMGEVING

Scenario: 3.8 Grootschalige cyberaanval

Omschrijving scenario

Onder een “grootschalige cyberaanval” wordt verstaan: ‘een abnormale en onstabiele situatie waarbij strategische doelen, reputatie en betrouwbaarheid in het geding komen doordat een verstoring van de IT, bewust of onbewust, het hart van een organisatie raakt’.

Afbakening incident grootschalige cyberaanval

’s-Morgens komt er op de administratieve afdeling van het Universitair Medisch Centrum Maastricht (UMCM) een e-mail binnen van een onbekende afzender met daarin het verzoek om een bijlage te downloaden. Zonder er veel bij na te denken opent een medewerker de bijlage. Op het moment dat het bestand gedownload is gaat de computer van de medewerker op zwart. Een aantal maanden later blijkt dat dit ook het geval is bij de overige computers. Het bestand in de e-mail blijkt een malware bestand te zijn die zich in het netwerk van het ziekenhuis heeft verspreid. Via dit netwerk komt het bestand ook in een aantal andere afdelingen terecht, waaronder de Spoedeisende Hulp en de Operatie Kamer. Op geen van deze afdelingen is meer computeractiviteit mogelijk, en ook de apparaten die zijn aangesloten op het netwerk functioneren niet meer. Vrij snel na het op non-actief gaan van de schermen komt er een bericht op de computers te staan dat een bedrag van twee miljoen dollar betaald dient te worden, in de vorm van Bitcoins, om deze weer te ontgrendelen. Gebeurt dit niet dan gaan alle gegevens verloren. Hieronder zijn ook patiëntgegevens en medische dossiers.

Kwetsbaarheden

Wegens de grootschalige cyberaanval op het UMCM is de dienstverlening van het ziekenhuis ernstig aangetast. Er kunnen geen operaties meer plaatsvinden en de Spoedeisende Hulp is niet meer in staat om iedereen te helpen. Onderlinge communicatie en patiëntgegevens zijn niet beschikbaar. Er wordt extern gecommuniceerd dat slechts levensbedreigende patiënten nog naar het ziekenhuis kunnen komen. Overige patiënten dienen verwezen te worden naar andere ziekenhuizen in de omgeving. Vijf mensen komen te overlijden wegens het niet kunnen voltooien van operaties of het niet naar behoren functioneren van vitale apparatuur. Een grootschalige ontruiming van de geraakte afdelingen moet op gang komen, waarbij ambulances en politie moeten zorgen voor een snelle overplaatsing naar andere ziekenhuizen. Hierbij worden ook straten afgesloten om de stroom aan ambulances doorgang te bieden. Er komen stremmingen in het verkeer in de binnenstad van Maastricht. Er ontstaat maatschappelijk onrust in de regio wegens de aanval. Meerdere mensen willen verhaal komen halen bij het ziekenhuis, waar de politie ingezet moet worden om deze mensen op afstand te houden. De druk op de capaciteit bij de overige ziekenhuizen, politie en AmbulanceZorg is enorm.

Samenhang met andere incidenttypen

- Dit incident kan leiden tot (langdurige) stremming van het scheepvaartverkeer.
- Dit incident kan leiden tot grote druk op de continuïteit bij de hulpdiensten
- Dit incident kan leiden tot enorme druk op de zorgverlening
- Dit incident kan leiden tot grote maatschappelijke onrust in de regio

Impactbeoordeling

Incident grootschalige cyberaanval

criterium	Score
1. Aantasting integriteit grondgebied	A
2. Doden	C
3. Ernstig gewonden en chronisch zieken	C
4. Lichamelijk leiden / gebrek primaire levensbehoeften	A
5. Kosten	A
6. Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
7. Verstoring dagelijks leven	C
8. Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	-
9. Sociaal psychologische impact	D
10. Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	C

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van een grootschalige cyberaanval wordt ingeschat als **“mogelijk”** (klasse C).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- WannaCry aanval NHS Verenigd Koninkrijk mei 2017

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Godfried Klerx – Politie eenheid Limburg (2019)
- Bart Seuren – Politie eenheid Limburg
- Jacqueline Peters – Brandweer Zuid-Limburg (2019)

THEMA 3: TECHNOLOGISCHE OMGEVING

Scenario: 3.9 Ongeval met gevaarlijke stof in directe leefomgeving.

Omschrijving scenario

Op meerdere plaatsen in de provincie zijn, of worden Energie Opslag Systemen (EOS) geplaatst vanwege de energietransitie en de duurzame opgaves rondom de energievoorziening.

In een woonwijk staat een EOS(container met lithiumbatterijen), in het systeem ontwikkeld zich een "thermal runaway". Dit is een onstuitbare reactie in de batterijen die zorgt voor warmte- en rookontwikkeling. De rook zorgt voor grote hinder in de omgeving. De brand veroorzaakt een grote rookwolk die licht giftig is en luchtwegklachten veroorzaakt. De brandweer is massaal ter plaatse en heeft de situatie snel gestabiliseerd, maar de bluswerken zijn nog niet afgelopen. De chemische stoffen blijven met elkaar reageren en de brandweer is twee dagen bezig met koelen. Als gevolg van de witte giftige wolken die vrijkwamen moesten burgers in benedenwinds gebied en de omliggende buurten ramen en deuren sluiten. Er moesten 40 mensen met ademhalingsproblemen naar het ziekenhuis worden gebracht, in een gebied van 5 kilometer benedenwinds waren giftige gassen meetbaar. Het langdurig koelen van het EOS heeft een grote hoeveelheid vervuild water opgeleverd wat deels in de bodem en het riool terecht is gekomen.

Bij een incident kan een toxisch of brandbaar gas of een toxische of brandbare vloeistof vrijkomen. Ook is het mogelijk dat bij een grote brand toxische verbrandingsproducten vrijkomen. Bij het vrijkomen van een toxische stof zal een deel van het gebied aan de benedenwindse zijde van het incident getroffen worden door al dan niet gevaarlijke concentraties van de stof. De mate van toxiciteit van de vrijgekomen stoffen is afhankelijk van de concentratie in de lucht en de tijd van blootstelling. De concentratie van giftige stoffen is afhankelijk van de intensiteit van de reactie, het type EOS en de weersomstandigheden. Het incident kan directe (gezondheids)klachten en onrust veroorzaken. Het is bovendien niet uit te sluiten dat op lange termijn gezondheidseffecten optreden.

Afbakening toxisch

Er is uitgegaan van een ongeval met de toxische stoffen waterstoffluoride en zoutzuur. Door een fout in de lithium-ion cellen ontstaat kortsluiting. De omliggende lithium-ion cellen falen één voor één in een steeds sneller tempo. Het EOS heeft een capaciteit van 1MWh. Het eerste uur van het incident komt er 60kg waterstoffluoride vrij in gasvorm. Tijdens het koelen(circa 48 uur) komt nog eens 60kg waterstoffluoride vrij in gas en opgeloste vorm. Het gebied waarover de wolk trekt is honderden meters lang en enkele tientallen meters breed. Binnen het mogelijke effectgebied bevinden zich een woonwijk, een natuurgebied en enkele veehouderijen.

Een dergelijk incident wordt gekenmerkt door een relatief lange tijdsduur en een specifieke inzet bij de bron van (met name) de brandweer. Daarnaast zal er vanwege het effectgebied sprake zijn van een gecoördineerde multidisciplinaire bestrijding van het incident op operationeel, tactisch en strategisch niveau.

Kwetsbaarheden

Het aantal aanwezige personen in het effectgebied van een mogelijk incident bepaalt het aantal slachtoffers. EOS valt (vooralsnog) niet onder BeVI en BRZO, waardoor er beperkte wettelijke kaders zijn.

Samenhang met andere incidenttypen

- Als gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen kan de drinkwatervoorziening worden verstoord. Bijvoorbeeld wanneer een toxische vloeistof in de bodem lekt, of wanneer een toxische wolk over een waterzuiveringsinstallatie trekt.
- Wanneer een gevaarlijke vloeistof in het riool terecht komt dan heeft dit negatieve gevolgen voor de afvalwaterzuivering.
- Wanneer een EOS wordt ingezet of gebruikt tijdens een evenement en er is een incident kan dit een verzwarende factor hebben op dit incidenttype i.v.m. de vele bezoekers die vaak bij een evenement aanwezig zijn.

Impactbeoordeling

Toxisch

criterium	Score
1. Aantasting integriteit grondgebied	-
2. Doden	-
3. Ernstig gewonden en chronisch zieken	C
4. Lichamelijk leiden / gebrek primaire levensbehoeften	A
5. Kosten	B
6. Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
7. Verstoring dagelijks leven	A
8. Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	-
9. Sociaal psychologische impact	A
10. Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	B

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van een ongeval in deze omvang wordt ingeschat als “ **Mogelijk**” (klasse C)

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- Brand in zeecontainer met Lithium-ion batterijen in Drogenbos, België (juli 2018)
- Honderden mensen geëvacueerd na grote brand bij Stella in Nunspeet (11 juli 2018).

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Kim Waelen – Brandweer Zuid-Limburg
- Maurice Weelen – Brandweer Zuid-Limburg
- Max Rachmat – Veiligheidsregio Limburg-Noord
- Patrick Ewalds – Brandweer Limburg-Noord
- Angelino Wollersheim – Brandweer Limburg-Noord
- Roy Ummenthum – Brandweer Limburg-Noord
- Jeroen Söntjens – Brandweer Limburg-Noord
- Barry Schell – GHOR Limburg-Noord
- Marc Maessen – GHOR Limburg-Noord

THEMA 4: Vitale infrastructuur en voorzieningen

Scenario 4.1: uitval gasvoorziening

Omschrijving scenario

In de winterperiode valt in de vroege ochtend een gasverdeelstation in Echt-Susteren, door nog onbekende oorzaak, uit. Een groot deel van de gemeente Echt-Susteren komt na korte tijd zonder gas te zitten. Op dat moment is de gevoelstemperatuur ongeveer -2 °C.

De verstoring wordt afhankelijk van de oorzaak vrijwel onmiddellijk opgemerkt in het bedrijfsvoering centrum van de regionale netbeheerder (Enexis) en direct worden maatregelen genomen om de verstoring in het gasnet te herstellen. Grote industrieën en elektriciteitscentrales zitten over het algemeen op een ander gasnet (H-gas) en ondervinden geen hinder van de verstoring.

Afbakening

Door de maatregelen die de eerste uren na de uitval worden genomen, is het gasnet van ca. 5.000 getroffen huishoudens na 12-24 uur weer hersteld. Aansluitend kan worden begonnen met het opnieuw op druk brengen van het gasnet. Indien omwille van de veiligheid besloten wordt tot individuele controles bij wijken met oude huizen zal de herstelactie meer tijd in beslag nemen, circa 1,5 tot 2 dagen.

Kwetsbaarheden

Een grootschalige gasuitval heeft gevolgen voor iedereen die in het gebied verblijft waar de verstoring zich voordoet. Het merendeel van de mensen ondervindt tijdelijk ongemak en overlast van de verstoring, bijvoorbeeld omdat verwarmings- en kooktoestellen niet functioneren. Vooral ouderen en verminderd zelfredzamen zijn, in een strenge winterperiode, meer kwetsbaar. Bij het bedrijfsleven / de industrie kan economische schade ontstaan vanwege het stil komen te liggen van bedrijfsprocessen.

Voor een aantal vitale processen (waaronder de distributie van gas) geldt dat (Europese) netwerken in steeds sterkere mate verbonden zijn. Hierdoor kunnen verstoringen in een deel van het netwerk effect hebben op andere delen van het netwerk. Algemeen geldt dat netwerken van onderling verbonden systemen steeds complexer worden. Daarnaast wordt de gasvoorziening op termijn meer afhankelijk van geopolitieke ontwikkelingen en dat zou tot een toename van de waarschijnlijkheid van een verstoring kunnen leiden. Tot slot kan de beschikbaarheid van voldoende technisch personeel om storingen snel op te lossen een zorgpunt worden.

Samenhang met andere incidenttypen

- Een natuurramp (bijv. een aardbeving of overstroming) kan de oorzaak zijn van een verstoring in de gasvoorziening (nationale impact).
- Een incident in een aardgasleiding kan leiden tot een verstoring in de gasvoorziening.
- Een grootschalige verstoring in de spraak- en datacommunicatie kan op termijn leiden tot een verstoring in de gasvoorziening.
- Een grootschalige verstoring van de elektriciteitsvoorziening kan de oorzaak zijn van een verstoring in de gasvoorziening.
- Een grootschalige verstoring van de gasvoorziening kan vervolgens uitval elektriciteit veroorzaken in verband met verhoogde piekbelasting.

Impactbeoordeling

criterium	Score
1. Aantasting integriteit grondgebied	-
2. Doden	-
3. Ernstig gewonden en chronisch zieken	-
4. Lichamelijk lijden / gebrek primaire levensbehoeften	C
5. Kosten	B
6. Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
7. Verstoring dagelijks leven	C
8. Aantasting positie lokaal en regionaal openbaar bestuur	A
9. Sociaal psychologische impact	A
10. Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	B

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als “*mogelijk*” (Klasse C).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- Gasstoring Velsen-Noord met ruim duizend geraakte woningen 6 dagen zonder gas (2015).
- Twintigduizend Zeeuwse huishoudens een weekend zonder gas (2021).
- Uitval gas tweeduizend huishoudens in Sheffield, Engeland (2022).
- Uitval gas twintigduizend huishoudens in Bathurst, Australië (2022).

[Bathurst, Lithgow, Oberon without gas as floods likely cause of damaged pipe \(smh.com.au\)](https://www.smh.com.au)

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Mark Wiekens – Gasunie
- Rob van Goethem – Gasunie
- Rob van Hoof – Enexis
- Floris Moraal – Oranje Kolom
- Loek Smolenaars – Oranje Kolom
- Mirthe Freens – VRZL
- Rikus van Santen – VRLN

THEMA 4: Vitale infrastructuur en voorzieningen

Scenario 4.2: uitval elektriciteitsvoorziening

Omschrijving scenario

Door een willekeurige oorzaak treedt een grote frequentiedaling op in het Europese of nationale net. Als gevolg daarvan kampt de provincie Limburg met een black-out: de energievoorziening valt volledig weg. Het dagelijks leven komt op deze dag abrupt tot stilstand, de effecten dienen multidisciplinair bestreden te worden. Europese, nationale (TenneT) en regionale (Enexis) netbeheerders werken samen om de energievoorziening zo snel mogelijk te herstellen. Door wat complicaties bij het herstellen van het net duurt het maximaal 24 uur voor de stroomvoorziening in heel Limburg is hersteld.

De gevolgen voor bedrijven, instellingen en burgers zijn groot doordat allerlei processen geheel of gedeeltelijk uitvallen. Veel mensen stranden in de ochtendspits, omdat het openbaar treinverkeer direct stilvalt en verkeerslichten uitvallen. Bij mensen thuis en op kantoor doen radio en televisie het niet meer; computers vallen uit; vaste en mobiele telefonie raken ontregeld; de verwarming doet het niet meer; liften vallen stil; betaalautomaten werken niet meer; industriële productieprocessen worden onderbroken; thuisdialyse-apparaten doen het niet meer; automatische brandmeldinstallaties vallen in storing et cetera.

Afbakening:

Bij de storing zijn alle huishoudens in Limburg betrokken (ca. 1.100.000 inwoners). Het betreft een langdurige stroomuitval en herstel in het getroffen gebied (met industrie) zal ongeveer één dag (24 uur) in beslag nemen. Na deze periode zal de stroomvoorziening volledig zijn hersteld. Het netwerk is dan echter nog zo kwetsbaar, dat verwacht wordt dat het tijdens de herstelperiode nog wel eens uit kan vallen. Volledig herstel van de infrastructuur kan weken of zelfs maanden duren.

Kwetsbaarheden

Een grootschalige stroomuitval heeft – door de grote afhankelijkheid energie van de maatschappij – zowel een grote directe impact als een grote indirecte impact door keteneffecten. Iedereen die in het gebied verblijft waar de stroomstoring zich voordoet ondervindt overlast van de verstoring. Bij dergelijke calamiteiten moet in toenemende mate rekening gehouden worden met personen die voor hun gezondheid afhankelijk zijn van een thuisbehandeling of die verblijven in een zorginstelling. Het bedrijfsleven / industrie leidt economische schade omdat bedrijfsprocessen stil komen te liggen. Tevens neemt de kans op verstoringen van de elektriciteitsvoorziening toe als gevolg van hernieuwbare bronnen en decentrale opwekking waardoor de besturing en belastbaarheid van het netwerk complexer wordt, toename van extreem weer en de dreiging van cyberaanvallen.

Samenhang met andere incidenttypen

- Een combinatie van extreme weersomstandigheden (temperatuur onder 0 °C, harde wind, specifieke windrichting en neerslag) kan ‘dansende lijnen’ en daarmee kortstondige stroomuitval tot gevolg hebben.
- Natuurbranden, overstromingen, dijkdoorbraken en aardbevingen kunnen uitval van de elektriciteitsvoorziening tot gevolg hebben indien ‘assets’ van TenneT of Enexis in betreffend gebied gelegen zijn.
- Uitval van de energievoorziening kan gevolgen hebben voor andere vitale infrastructuur in het gebied, zoals data- en spraakvoorzieningen, watervoorziening, of riolerings-/afvalwaterzuiveringsinstallaties.
- Bij een (langdurige) stroomuitval kunnen bedrijfsmatige activiteiten stilvallen. Zeker wanneer bedrijven niet beschikken over noodstroomvoorzieningen.
- Digitale verkeerssystemen, waaronder verkeerslichten en wegsignalering, vallen uit en veroorzaken ontregeling van het verkeer.
- Hulpverleningsdiensten zijn niet (goed) bereikbaar en kunnen mogelijk onderling beperkt communiceren.
- Een (langdurige) stroomuitval kan leiden tot maatschappelijke onrust.

Impactbeoordeling

criterium	Score
1. Aantasting integriteit grondgebied	-
2. Doden	B
3. Ernstig gewonden en chronisch zieken	C
4. Lichamelijk lijden / gebrek primaire levensbehoeften	D
5. Kosten	D
6. Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
7. Verstoring dagelijks leven	D
8. Aantasting positie lokaal en regionaal openbaar bestuur	C
9. Sociaal psychologische impact	C
10. Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	D

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van een incident in deze omvang wordt, in lijn met de Nationale Risicobeoordeling, ingeschat als “**waarschijnlijk**” (Klasse D).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- Grote stroomstoring Bommelerwaard en Tielerswaard (2007)
- Na sneeuwstorm miljoenen mensen zonder stroom, Texas (2021)
- Uitval stroomvoorziening 10 miljoen Oekraïners vanwege bombardementen (2022)

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Mark Wiekens – Gasunie
- Rob van Goethem – Gasunie
- Rob van Hoof – Enexis
- Floris Moraal – Oranje Kolom
- Loek Smolenaars – Oranje Kolom
- Mirthe Freens – VRZL
- Rikus van Santen – VRLN

THEMA 4: Vitale infrastructuur en voorzieningen

Scenario 4.3: uitval drinkwatervoorziening

Omschrijving scenario

Door bouwwerkzaamheden in een gemeente in Limburg wordt op enig moment een transportleiding (40 cm doorsnee) van het drinkwater zo beschadigd dat het achterliggende gebied beperkt voorzien kan worden van drinkwater. De druk daalt waardoor mensen zich o.a. niet meer kunnen douchen of geen gebruik meer kunnen maken van de wasmachine. Op de plaats van de bouwwerkzaamheden ontstaat chaos door de hoeveelheid water die ter plaatse vrijkomt. Er ontstaat een groot gat (erosie krater). Het achterliggende gebied wordt beperkt verstoken van zuiver drinkwater. Door de beschadiging is het drinkwater besmet geraakt. Waterleiding Maatschappij Limburg (WML) zal dit door middel van een testmonster gaan controleren. Huishoudens, bedrijven en zorginstellingen hebben beperkt beschikking over drinkwater.

Afbakening

De verwachting is dat de storing zeker meerdere uren gaat duren. Er wordt rekening gehouden met 15 uur. Er zullen ongeveer 25.000 mensen betrokken zijn.

Kwetsbaarheden

Drinkwater is een primaire levensbehoefte. Drinkwater wordt naast consumptie voor de mens en dier tevens gebruikt voor andere huishoudelijke doeleinden, proceswater en bluswater. Daarbij kunnen enkele extra kwetsbare doelgroepen worden genoemd, zoals zuigelingen en jonge kinderen, zorgbehoevenden en ouderen.

De continuïteit en kwaliteit van de levering van drinkwater zijn sinds jaren goed geregeld. De leveringsplannen van de waterbedrijven zijn hiervoor het beleidskader en in de praktijk is er zelden sprake van langdurige uitval van de drinkwaterlevering. Een punt van aandacht zijn de gevolgen die kunnen optreden als gevolg van extreme droogte, zoals verminderde kwaliteit van Maaswater en extreme daling van het grondwaterpeil.

Bewust menselijk handelen of andere onvoorziene omstandigheden (zoals het neerstorten van een vliegtuig op een cruciale installatie van WML) kan leiden tot een ernstige verstoring van de kwaliteit of een gehele of gedeeltelijke uitval van de drinkwatervoorziening op lokale of regionale schaal. Dit kan de maatschappij en regio aanzienlijk ontwrichten. Bij niet tijdig onderkende besmetting zou een (groot) aantal slachtoffers kunnen vallen.

Samenhang met andere incidenttypen

- Extreme droogte kan leiden tot uitval van winlocaties van drinkwater.
- Overstroming / dijkdoorbraak kan gevolgen hebben voor de drinkwatervoorziening, als een waterwinveld onder water loopt en putten besmet kunnen raken.
- Een natuurbrand in de buurt van een kritische productievoorziening van WML kan gevolgen hebben voor de drinkwatervoorziening.
- Een ongeval met gevaarlijke stoffen op het water kan gevolgen hebben voor de drinkwatervoorziening indien het betreffende water gebruikt wordt voor het winnen van drinkwater.
- Langdurige uitval van elektriciteit of spraak- en datacommunicatie kan gevolgen hebben voor de drinkwatervoorziening.
- Uitval afvalwaterzuiveringsinstallaties kan gevolgen hebben voor de drinkwatervoorziening als ongezuiverd rioolwater wordt geloosd op oppervlaktewater waaruit drinkwater wordt gewonnen.

Impactbeoordeling

criterium	Score
1. Aantasting integriteit grondgebied	-
2. Doden	-
3. Ernstig gewonden en chronisch zieken	-
4. Lichamelijk lijden / gebrek primaire levensbehoeften	C
5. Kosten	A
6. Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
7. Verstoring dagelijks leven	-
8. Aantasting positie lokaal en regionaal openbaar bestuur	A
9. Sociaal psychologische impact	A
10. Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	C

Waarschijnlijkheid oud

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als “*mogelijk*” (Klasse C).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

30.000 huishoudens in Gelderland zonder drinkwater door waterlekkages (2017):

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Wim van Pol – Waterleiding Maatschappij Limburg

THEMA 4: Vitale infrastructuur en voorzieningen

Scenario 4.4: uitval afvalwaterzuiveringsinstallatie

Omschrijving scenario

Als gevolg van een technische storing of een verontreiniging kan uitval van een willekeurige rioolwaterzuiveringsinstallatie plaatsvinden, met een tijdsduur van 8 uur. Uitval van een zuiveringsinstallatie betekent dat afvalwater dat, wanneer niet meer gebufferd kan worden, uiteindelijk ongezuiverd wordt geloosd op oppervlaktewater. Dit zal leiden tot verontreiniging en stankoverlast, welke gevolgen kan hebben voor de volksgezondheid, het milieu en productie van drinkwater.

Afbakening:

Het scenario heeft betrekking op het uitvallen van één rioolwaterzuiveringsinstallatie met een gemiddelde tijdsduur van 8 uur.

Kwetsbaarheden

De volksgezondheid kan in gevaar komen als gevolg van het niet meer kunnen afvoeren en zuiveren van afvalwater. Hierdoor kan ongezuiverd rioolwater in oppervlaktewater terecht komen en daarmee in het milieu. Mogelijke gevolgen zijn onder andere verontreiniging van oppervlaktewater, het stopzetten van de drinkwaterwinning en stankoverlast. Naast gevolgen voor de volksgezondheid kan milieuschade optreden als ongezuiverd afvalwater wordt geloosd in oppervlaktewater. Reëel te veronderstellen ecologische gevolgen zijn:

- Sterfte van watergebonden diersoorten en vissen;
- Verontreiniging waterbodems;
- Sterfte van planten;
- Ziekte en sterfte onder andere dieren en vogels die oppervlakte water gebruiken als deel van hun leefomgeving.

Het afvalwaterzuiveringsproces heeft een substantiële energiebehoefte en is in toenemende mate afhankelijk van internet / spraak- en data. Uitval van deze voorzieningen kan mede de oorzaak zijn van bovengenoemde gevolgen.

Samenhang met andere incidenttypen

- Brand of een ongeval met gevaarlijke stoffen kan het zuiveringsproces verstoren wanneer gevaarlijke stoffen in het afvalwaterzuiveringsproces terecht komen.
- Uitval spraak- en data kan leiden tot een verstoring van het afvalwaterzuiveringsproces.
- Uitval energievoorziening kan leiden tot een verstoring van het afvalwaterzuiveringsproces.
- Uitval van een rioolwaterzuiveringsinstallatie kan gevolgen hebben voor de drinkwaterwinning indien de kwaliteit van het oppervlaktewater niet meer voldoet aan de eisen van het drinkwaterbedrijf.
- Uitval van een rioolwaterzuiveringsinstallatie kan een bedreiging zijn voor de volksgezondheid.

Impactbeoordeling

criterium	Score
1. Aantasting integriteit grondgebied	A
2. Doden	A
3. Ernstig gewonden en chronisch zieken	B
4. Lichamelijk lijden / gebrek primaire levensbehoeften	-
5. Kosten	B
6. Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	A
7. Verstoring dagelijks leven	-
8. Aantasting positie lokaal en regionaal openbaar bestuur	-
9. Sociaal psychologische impact	B
10. Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	C

De beoordeling van het ingeschatte gebied is bepaald op de taakstelling van Waterschap Limburg en het Wetenschapsbedrijf Limburg.

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als **“mogelijk”** (Klasse C).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

Rioolwaterzuivering Baarle-Nassau een week lang ontregeld vanwege lozing vervuild drugsafval (2017)

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Ron Hendriks – Waterschapsbedrijf Limburg
- Marieke van Zandvoort – Waterschap Limburg

THEMA 4: Vitale infrastructuur en voorzieningen

Scenario 4.5: uitval spraak- en datacommunicatie

Omschrijving scenario

Als gevolg van een grote stroomstoring vindt een ingrijpende verstoring in grote delen van het telecom-/ICT-netwerk van het merendeel van de telecomaandbieders in Zuid-Limburg plaats. Omdat het netwerk gebruikt wordt voor zowel dataverkeer (internet), telefonie als televisie is het incident direct in grote delen van Limburg merkbaar. Het duurt twee dagen voor de storing opgelost kan worden, ongeveer 250.000 afnemers zijn getroffen.

Afbakening

Uitval van ICT heeft grote gevolgen voor het maatschappelijk leven, vooral als de uitval van langere duur is. Indien cruciale verbindingen uitvallen, kunnen ook vitale organisaties hier hinder van ondervinden. De uitval treft dan niet alleen de vitale organisaties zelf, maar omdat hun werk voor het functioneren van de samenleving van cruciaal belang is, treft dit de samenleving als geheel. Overheden, burgers en het bedrijfsleven zitten zonder telefonie (mobiel en vast), internet en televisie, maatschappelijke onrust en zeer grote economische schade tot gevolg hebbende.

Ook voor veiligheidsregio's kan uitval verregaande gevolgen hebben. Hierbij moet gedacht worden aan de uitval van verbindingen via het C2000-communicatienetwerk voor de hulpdiensten, aan de uitval van het P2000-netwerk voor de alarmering van deze diensten en het onbruikbaar worden van lijnen van brandmeldinstallaties. ICT-hulpmiddelen moeten continu aanwezig en beschikbaar zijn voor de hulpdiensten en in de regionale crisiscentra. Daar waar de hulpmiddelen uitvallen, moeten alternatieven voorbereid zijn.

Kwetsbaarheden

- Datacenters en Points of Presence (POP): kritische locaties waar netwerkapparatuur opgesteld staat (servers, switches, routers, multiplexers etc.) om het vaste en mobiele netwerk te laten functioneren. Deze locaties zijn goed beveiligd, maar uitval van deze locaties kan grote impact hebben.
- Eurocontrol: een internationale organisatie die instaat voor de centrale coördinatie van de luchtverkeersleiding in Europa. Vanuit de afdeling Maastricht Upper Area Control Center (MUAC) in Beek wordt het doorgaande vliegverkeer (boven 24.500 voet = 7.5 km) in de Benelux en een groot gedeelte van Duitsland begeleid. Bij uitval heeft dit directe gevolgen voor een groot deel van het luchtruim boven Europa.
- Cybercriminaliteit en digitale spionage zijn grote dreigingen voor overheid en bedrijfsleven. De dreiging op verstoring van onlinedienstverlening is de laatste jaren toegenomen.
- De samenleving (inclusief hulpdiensten) is steeds meer afhankelijk van elektriciteit, telefonie en ICT en daardoor in toenemende mate kwetsbaar.

Samenhang met andere incidenttypen

- Uitval van de elektriciteitsvoorziening kan een oorzaak zijn voor de uitval van de spraak – en datacommunicatie.
- Als gevolg van extreem weer (storm, windhozen) kunnen op veel plekken tegelijkertijd antenne opstelpunten uitvallen.
- Uitval spraak- en datacommunicatie kan gevolgen hebben voor de uitval van vitale voorzieningen zoals gas, drinkwater en rioleringsystemen.
- Uitval spraak- en datacommunicatie kan leiden tot stilvallen van bedrijfsmatige activiteiten en daarmee tot grote economische schade.
- Uitval spraak- en datacommunicatie kan leiden tot uitvallen verkeerssystemen
- Uitval spraak- en datacommunicatie kan maatschappelijke onrust met zich meebrengen. Zeker in geval van evenementen kan dit grote impact hebben.
- Uitval spraak- en datacommunicatie kan gevolgen hebben voor de continuïteit van de hulpdiensten (uitval C2000, P2000, brandmeldinstallaties, ICT-hulpmiddelen in regionale crisiscentra).

Impactbeoordeling

criterium	Score
1. Aantasting integriteit grondgebied	C
2. Doden	C
3. Ernstig gewonden en chronisch zieken	C
4. Lichamelijk lijden / gebrek primaire levensbehoeften	-
5. Kosten	C
6. Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
7. Verstoring dagelijks leven	C
8. Aantasting positie lokaal en regionaal openbaar bestuur	C
9. Sociaal psychologische impact	C
10. Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	C

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als “*mogelijk*” (Klasse C).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

Stroomstoring Noord-Holland (2015) zorgt voor problemen bij mobiele providers:

<https://tweakers.net/nieuws/102152/stroomstoring-zorgt-voor-problemen-bij-mobiele-providers-en-publieke-omroep.html>

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Ivor Trynes – Vodafone Ziggo

THEMA 4: Vitale infrastructuur en voorzieningen

Scenario 4.3: Uitval olievoorziening

Omschrijving scenario

De inzet op transitie van fossiele brandstoffen naar duurzame energiebronnen zorgt er voor dat steeds meer gebruik wordt gemaakt van elektriciteit in plaats van bijvoorbeeld gas of olie, denk aan de toename van elektrische auto's. Toch zal de komende jaren olie een cruciale en vitale energiebron blijven.

Het scenario van de dieselcrisis houdt in dat, vanwege een internationale importbeperking, de import van ruwe olie en bepaalde olieproducten (zoals diesel) op termijn niet meer mogelijk zijn. De ruwe olie die niet langer geïmporteerd wordt, betreft olie waar relatief een hoog percentage diesel mee geproduceerd kan worden. Voor Nederland betekent dit dat binnen twee tot vier maanden escalatieniveau 4 is bereikt. Alle commerciële diesel- en kerosinevoorraad in Nederland wordt in dit scenario gevorderd en er geldt een exportverbod voor diesel en kerosine. Er is wel voldoende benzine en elektriciteit. De tekorten houden drie maanden aan. Gedurende deze drie maanden verergert de situatie niet.

Het distributieplan gaat inwerking. Daarin worden distributiepunten (tankstations) aangewezen en alleen geprioriteerde gebruikers mogen tanken. De veiligheidsregio is verantwoordelijk voor de uitvoering van het distributieplan op regionaal niveau met betrekking tot de handhaving en veiligheid. De gevolgen voor het dagelijks leven zijn groot doordat allerlei processen geheel of gedeeltelijk tot stilstand komen. Er vallen geen directe doden of gewonden, maar er ontstaat schaarste op diverse vlakken (voedselvoorziening, consumentengoederen). Reguliere transport en openbaar vervoer komt grotendeels stil te liggen. Na enkele dagen ontstaan op een vijftal plekken in de provincie Limburg onregeligheden. Er is sprake van kleine plunderingen en er heerst grote onvrede en onrust onder de bevolking.

Afbakening:

Bij de uitval olievoorziening zijn alle huishoudens in Limburg betrokken (ca. 1.100.000 inwoners). Het betreft een langdurige stroomuitval en herstel in het getroffen gebied (met industrie) zal ongeveer drie maanden in beslag nemen.

Kwetsbaarheden

De olievoorziening is cruciaal voor het functioneren van de vitale infrastructuur en voorzieningen in Limburg. In Limburg-Noord ligt één van de opslaglocaties noodvoorraad olie, namelijk het RRP in Venlo. Vanwege de ligging van Limburg zal ook van belang zijn in hoeverre de schaarste van olie in Duitsland en België plaats vindt.

Samenhang met andere incidenttypen

- Dieselolie is de meest gebruikte back-up voor vitale en cruciale sectoren. Bij uitval van de energievoorziening kan moeilijker teruggevallen worden op dieselaggregaten.
- Een (langdurige) uitval van de olievoorziening kan leiden tot maatschappelijke onrust.

Impactbeoordeling

criterium	Score
1. Aantasting integriteit grondgebied	-
2. Doden	-
3. Ernstig gewonden en chronisch zieken	-
4. Lichamelijk lijden / gebrek primaire levensbehoeften	-
5. Kosten	D
6. Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
7. Verstoring dagelijks leven	E
8. Aantasting positie lokaal en regionaal openbaar bestuur	B
9. Sociaal psychologische impact	C
10. Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	B

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van een incident in deze omvang wordt, in lijn met de Nationale Risicobeoordeling, ingeschat als **“onwaarschijnlijk”** (Klasse B).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- Wereldwijde oliecrisis (1973)

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Mark Wiekens – Gasunie
- Rob van Goethem – Gasunie
- Rob van Hoof – Enexis
- Floris Moraal – Oranje Kolom
- Loek Smolenaars – Oranje Kolom
- Mirthe Freens – VRZL
- Rikus van Santen – VRLN

Scenario 5.1: Waterrecreatie en pleziervaart

Omschrijving scenario

Op een riviercruise op de Maas was een brand uitgebroken. Op het schip werd een bruiloft gevierd, toen er een brand uit brak in het motorhuis. De beginnende brand kon niet geblust worden door het personeel en kon zich snel uitbreiden. De opvarenden moesten zo snel mogelijk geëvacueerd worden.

Afbakening

Op het riviercruiseschip waren ruim 100 personen aanwezig waaronder 10 kinderen en 20 ouderen die slecht ter been zijn. Het schip kon niet meer uitwijken naar een aanlegsteiger en de personen konden daardoor niet veilig de oever bereiken. Een deel van de personen heeft zichzelf in veiligheid gebracht door overboord te springen. Een deel van de minder zelfredzame personen moet echter achterblijven. Zij hebben last van de rook en hitte. De brandweer heeft een oppervlaktereddingsteam ingezet, maar ter hoogte van het incident is de oever slecht bereikbaar waardoor de boten een lange aanvaartijd hebben.

De Druk Lucht Schuim-boot (DLS-boot) van de Brandweer is ter plaatse geweest. Het Vaarweg Incident Managementplan (VIM) categorie klasse 2.3 (brand op passagiersschip) is in werking getreden.

Kwetsbaarheden

Als kwetsbare groepen bij dit incidenttype worden recreanten gerekend zoals passagiers van cruiseschepen of plezierjachten, zeilboten, motorboten, zwemmers, waterscooters, waterskiërs et cetera. Deze groepen kunnen extra kwetsbaar worden bij extreme waterstanden (hoge stroomsnelheid) en/of gebrek aan kennis hoe te handelen in gevallen van plotseling opkomend slecht weer. Ook (overmatig) gebruik van alcohol is een risico-verhogende factor. De 'standaard' kwetsbare groepen: kinderen, ouderen en minder validen, zullen in dit geval nog beperkter zijn in hun vluchtmogelijkheden waardoor zij een verhoogd risico lopen.

Samenhang met andere incidenttypen

Een incident op het water kan ontstaan door interactie (bijvoorbeeld een botsing) tussen recreatieve vaart en beroepsvaart.

Impact van het scenario

Criterion	Score
Aantasting integriteit grondgebied	-
Doden	B
Ernstig gewonden en chronisch zieken	C
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	-
Kosten	A
Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
Verstoring dagelijks leven	-
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	-
Sociaal psychologische impact	B
Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	B

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van een ongeval met deze omvang wordt ingeschat als “**onwaarschijnlijk**” (Klasse B).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- 5 april 1975: Brand Rijnschip Prinses Irene, Keulen – 20 doden
- 5 oktober 1980: Aanvaring met veerboot, Dordrecht – 7 doden, 2 gewonden
- 24 juli 2017: Brand riviercruiseschip A-Rosa Riva, Schönbühel (Oostenrijk) – 8 gewonden
- 27 december 2017: Aanvaring riviercruiseschip Swiss Crystal met brug, Duisburg – 27 gewonden

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Jo van den Hove – Rijkswaterstaat
- Jacqueline Peters – Brandweer Zuid-Limburg
- Martin Vries – Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Omschrijving scenario

Op de Maas kwam een vrachtschip beladen met kolen in aanvaring met een brugpijler. Het schip heeft water gemaakt en begon te zinken. Op het vrachtschip waren enkele bemanningsleden aanwezig.

Afbakening

Twee bemanningsleden worden vermist en zijn vermoedelijk te water geraakt. Door de aanvaring is de brandstoftank van het schip beschadigd waardoor ruim 1.000 ton stookolie vrijkomt. De olie heeft zich stroomafwaarts verspreid. De oever is slechts vanuit één kant bereikbaar voor hulpverleningsdiensten. De brandweer heeft oppervlaktereddingsteams ingezet. Door de ongunstige ligging van het schip wordt het overige scheepvaartverkeer gestremd. Het duurt tenminste één week voordat het schip geborgen is. Het scheepvaartverkeer ondervindt daardoor ernstige hinder. Het is nog onduidelijk in hoeverre de brugpijler beschadigd is. Uit voorzorg wordt het doorgaande verkeer over de brug voorlopig omgeleid. Het Vaarweg Incident Managementplan (VIM) categorie klasse 3.3 (aanvaring met brugpijler) treedt in werking.

Kwetsbaarheden

Kwetsbaarheden bij een ongeval op het water (niet IBGS) kunnen regionaal gevolgen hebben voor de doorstroom van de beroepsvaart.

Samenhang met andere incidenttypen

- Een incident op het water kan ontstaan door interactie (bijvoorbeeld een botsing) tussen recreatieve vaart en beroepsvaart.
- Als gevolg van een ongeval kan het doorgaande scheepvaartverkeer langdurig gestremd worden.

Impactbeoordeling

criterium	Score
Aantasting integriteit grondgebied	-
Doden	A
Ernstig gewonden en chronisch zieken	B
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	-
Kosten	B
Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	B
Verstoring dagelijks leven	A
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	-
Sociaal psychologische impact	-
Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	B

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van een ongeval met deze omvang wordt ingeschat als "mogelijk" (Klasse C).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- 1993 Hoogwater Maas Limburg
- 1995 Hoogwater Maas Limburg
- 2009 Hoogwater Maas Limburg
- 2011 Hoogwater Maas Limburg

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Jo van den Hove – Rijkswaterstaat
- Jacqueline Peters – Brandweer Zuid-Limburg
- Martin Vries – Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Scenario 5.3: Incident wegverkeer

Omschrijving scenario

Op de autosnelweg A2, bij knooppunt Kerensheide, vindt op een woensdagochtend een aanrijding plaats. Bij de aanrijding waren een bus, een vrachtwagen en een viertal personenauto's betrokken. De kettingbotsing is ontstaan doordat het zicht sterk belemmerd werd door zware regenval.

Afbakening

Twee auto's raken zwaar beschadigd doordat ze ingeklemd werden tussen de vrachtwagen en de bus. De drie inzittenden kwamen daardoor per direct te overlijden. In de bus zaten 50 kinderen die onderweg waren naar een attractiepark. Ongeveer 10 leerlingen raakten zwaar gewond en ruim 20 leerlingen lichtgewond. Ze waren allemaal erg aangedaan. De passagiers van de twee auto's die achterop gebotst waren, zijn met schrik vrijgekomen. De hulpdiensten waren massaal uitgerukt en de hulpverlening heeft zich in eerste instantie gericht op het redden van (beknelde) slachtoffers en daarnaast op de opvang van betrokkenen.

Rondom het knooppunt (A2 en A76) zijn ernstige files ontstaan omdat de rijstroken afgesloten werden. Kijkers aan de andere kant van de rijbaan zorgen ervoor dat lange files ontstaan. Veel automobilisten moeten omrijden om hun bestemming te bereiken. Op het onderliggende wegennet waren flinke opstoppingen en vertragingen ontstaan.

Kwetsbaarheden

n.v.t.

Samenhang met andere incidenttypen

Als gevolg van een grootschalig verkeersongeval kan het wegverkeer langdurig gestremd worden. Vanwege verkeersstremmingen kan de bereikbaarheid van de plaats incident voor hulpverleningsdiensten beperkt worden.

Impact van het scenario

Criterion	Score
Aantasting integriteit grondgebied	-
Doden	B
Ernstig gewonden en chronisch zieken	C
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	-
Kosten	B
Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
Verstoring dagelijks leven	A
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	-
Sociaal psychologische impact	A
Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	B

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van een ongeval met deze omvang wordt ingeschat als “mogelijk” (Klasse C).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- 19 mei 1995: Bus ongeval, Breda - 7 doden, 43 gewonden.
- 14 augustus 2003: Ongeluk met personenauto en 2 vrachtauto's, Veghel – 6 doden.
- 16 september 2014: Kettingbotsing Heinkenszand – 2 doden, 26 gewonden.
- 13 januari 2018: Kettingbotsing Ridderkerk – 1 dode, 4 gewonden.
- 30 juni 2018: Ongeluk met personenauto's en vrachtauto Woensdrecht – 1 dode, 9 gewonden.

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Jo van den Hove – Rijkswaterstaat
- Jacqueline Peters – Brandweer Zuid-Limburg
- Martin Vries – Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Omschrijving scenario

Bij een spoorwegovergang is in de vroege morgen een intercitytrein in botsing gekomen met een vrachtwagen die beladen was met grind. De intercity reed op volle snelheid (140 km/u), met als gevolg dat de trein uit de rails loopt.

Afbakening

Het betrof een groot ongeluk op het spoor met een groot aantal slachtoffers (> 40 personen). Er was sprake van meerdere doden en gewonden. Het gevolg van de aanrijding is dat de bovenleiding van het spoor beschadigd is en los hangt, daardoor is het spoor in beide richtingen niet meer bruikbaar voor overige transporten en wordt geheel afgesloten. Het gevolg hiervan is dat andere transporten stilstaan. Het heeft bijna drie dagen geduurd om de ravage op te ruimen en het spoorverkeer te hervatten. Er is sprake van een trein incidentscenario klasse 3.3 (aanrijding met vrachtauto).

Kwetsbaarheden

Iedereen die zich in de trein bevindt kan betrokken raken bij dit incidenttype.

Samenhang met andere incidenttypen

Als gevolg van een ongeval kan het spoorverkeer langdurig gestremd worden.

Impact van het scenario

Criterion	Score
Aantasting integriteit grondgebied	-
Doden	B
Ernstig gewonden en chronisch zieken	C
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	-
Kosten	B
Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
Verstoring dagelijks leven	A
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	-
Sociaal psychologische impact	A
Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	B

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als “mogelijk” (Klasse C).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- 28 juni 2009, Trein rijdt bus doormidden, Halfweg – 7 gewonden
- 21 april 2012, Treinbotsing, Amsterdam – 1 dode, 116 gewonden
- 23 januari 2016, Trein botst op hoogwerker, Dalfts – 1 dode
- 30 mei 2017, Trein botst op vrachtwagen, Blerick/Sevenum.
- 5 december 2017, Botsing passagierstrein en goederentrein, Meerbusch (Duitsland) – 40 gewonden
- 20 september 2018, botsing trein met een bakfiets (Stint), Oss -4 doden en 2 gewonden

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Jo van den Hove – Rijkswaterstaat
- Jacqueline Peters – Brandweer Zuid-Limburg
- Martin Vries – Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Scenario 5.5: Incident in wegtunnel

Omschrijving scenario

Tijdens een drukke avondspits ontstaat ten gevolge van een vrachtautobrand in een tunnel een file in de tunnelbuis. In de tunnel is een stilstaande file ontstaan. Door het beperkte zicht botst een aantal auto's achter op de file. De voertuigen liggen over de gehele tunnelbreedte verspreid.

Afbakening

De auto achter de vrachtwagen botst op de vrachtwagen. De chauffeur en zijn bijrijder zijn bij het incident om het leven gekomen. In de vijf auto's hebben mensen bekneld gezeten waarbij ze ernstig gewond geraakt zijn (T1, T2). Het alarm en het file detectiesysteem zijn ten tijde van het incident in werking gesteld. Na aanleiding van het incident is een flinke file ontstaan. Hierin bevonden zich vrachtwagens en touringcars. Passagiers van de verongelukte voertuigen zijn de tunnels en tunnelbuizen uitgekomen. Ook de vluchtgangen werden gebruikt. Anderen hebben geprobeerd om collega's en familieleden uit de wrakken te bevrijden. Een aantal automobilisten heeft geprobeerd te keren en zo de tunnel te verlaten. De tunnelbuis is na het incident nog een dag gesloten voor het verkeer, ten behoeve van inspectie en reiniging.

Kwetsbaarheden

Iedereen die zich in de tunnel bevond kan betrokken raken bij dit incidenttype. Kwetsbare groepen (kinderen, ouderen en minder validen) zullen in dit geval nog beperkter zijn in hun vluchtmogelijkheden waardoor zij een verhoogd risico lopen.

Samenhang met andere incidenttypen

- Als gevolg van een ongeval kan het doorgaand wegverkeer langdurig gestremd worden.

Impactbeoordeling

criterium	Score
Aantasting integriteit grondgebied	A
Doden	B
Ernstig gewonden en chronisch zieken	C
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	-
Kosten	B
Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
Verstoring dagelijks leven	B
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	-
Sociaal psychologische impact	B
Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	B

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als “mogelijk” (Klasse C).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- 23 maart 2012: Autobus ongeluk, Sierre, Zwitserland – 6 Nederlandse doden van de in totaal 20 doden, 24 gewonden
- 21 mei 2014: Ongeval vrachtwagen Heinenoordtunnel, Zierikzee – 1 dode
- 2 juli 2016: Autobrand in tunnel Dartford (Verenigd Koninkrijk)

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Jo van den Hove – Rijkswaterstaat
- Jacqueline Peters – Brandweer Zuid-Limburg
- Martin Vries – Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Omschrijving scenario

Binnen het werkingsgebied van de luchthaven kan een vliegtuigongeval plaatsvinden. De luchthavenbrandweer beschikt over het materiaal en de blusstof om brandrisicoklasse 9 aan te kunnen. Incidenteel kunnen vliegtuigen van brandrisicoklasse 8 (ca. 300 passagiers) uitwijken naar Maastricht Aachen Airport (MAA). Deze brandrisicoklasse wordt gebruikt als het maatgevende scenario (vliegtuigongeval binnen werkingsgebied MAA) voor het scenario vliegtuigongeval. Het gaat hierbij om ongevallen die bij en opstijgen of landen gebeuren in zone 1 of 2 van het vliegveld MAA.

Afbakening

Er is uitgegaan van een scenario waarbij een passagiersvliegtuig met 300 personen aan boord tijdens het inzetten van de landing wegens onbekende omstandigheden hard naast de landingsbaan is neergekomen. Het vliegtuig is vervolgens in meerdere stukken gebroken en heeft kerosine gelekt wat vervolgens ontbrand is. Er doet zich geen explosie voor, maar de nog zelfredzame personen in de romp hebben geen mogelijkheid om zelf naar buiten te komen. Dit incident is gebeurd tijdens het spitsuur op een doordeweekse dag wanneer het erg druk is in de regio. Er is opgeschaald naar GRIP 3. Het heeft enige tijd geduurd voor de (luchthaven)brandweer de situatie onder controle had en concreet kon overgaan tot het redden van personen in het vliegtuig. De A2 werd afgesloten om een snelle doorgang van de hulpdiensten te garanderen. Er zijn meerdere doden en tientallen gewonden te betreuen geweest. Veel familie en vrienden die aanwezig waren in de terminal van het vliegveld ten tijden van de crash zijn in paniek geraakt en dienden opgevangen te worden.

Kwetsbaarheden

Bij een groot ongeval op Maastricht Aachen Airport zal dit lijden tot vele gevolgen in de regio. Zo komt ten eerste alle overige vliegbewegingen van en naar MAA in het geding en zullen omgeleid dan wel gecancelled dienen te worden. De impact van de crash zal groot zijn en veel media aandacht genereren. De afsluiting van de A2 leidt tot een verkeersinfarct in de gehele regio Zuid-Limburg.

Samenhang met andere incidenttypen

- Als gevolg van een crash op MAA kunnen er grote verkeersinfarcten ontstaan.
- Wegens de grote inzet van hulpdiensten kan dit in andere gebieden lijden tot beperkte inzet/capaciteit.

Impactbeoordeling

criterium	Score
1. Aantasting integriteit grondgebied	A
2. Doden	D
3. Ernstig gewonden en chronisch zieken	D
4. Lichamelijk leiden / gebrek primaire levensbehoeften	-
5. Kosten	C
6. Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
7. Verstoring dagelijks leven	B
8. Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	-
9. Sociaal psychologische impact	B
10. Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	C

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van een ongeval met deze omvang wordt ingeschat als **“zeer onwaarschijnlijk”** (Klasse A).

Landelijke en/of voorbeelden

- Crash Turkish Airlines, 25 februari 2009 Schiphol -9 doden.
- Vliegtuig naast de baan Maastricht Aachen Airport, 12 november 2017

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

Jacqueline Peters – Brandweer Zuid-Limburg

THEMA 6: GEZONDHEID

Scenario 6.1: Besmettingsgevaar vanuit buitenland.

Omschrijving scenario

Sinds 11 juni 1998 is er in Nederland een Infectieziektenwet van kracht. Deze is in 2008 vervangen door de Wet publieke gezondheid. De wet had als doel om vanuit het oogpunt van de volksgezondheid noodzakelijke voorzieningen te treffen ter afwendig van de gevaren die voortvloeien uit het optreden van infectieziekten bij mensen, ook vanuit het buitenland. De gevaarlijkste variant zijn de A-ziekten, ook wel 'high impact infectious disease' genoemd.

Voorbeelden van A-ziekten zijn:

- **Polio:** In de westerse wereld komt polio niet meer voor. Sinds het begin van de campagne van de Wereldgezondheidsorganisatie in 1988 om polio volledig uit te roeien is wereldwijd de incidentie met meer dan 99% gedaald. Zolang polio niet in alle landen volledig is uitgeroeid bestaat er wereldwijd een risico op herintroductie van het virus.
- **SARS:** Eind 2002 woedde in China een SARS (longziekte) uitbraak. Vele mensen raakten besmet. Een volgende stap in de verspreiding werd veroorzaakt door een Amerikaanse zakenman die in Hongkong de ziekte opliep. Sindsdien is de ziekte op vergelijkbare wijze, vlieggreizen van personen die zonder het te weten de ziekte bij zich droegen, naar diverse landen verspreid. In Nederland zijn tot nu toe geen gevallen van SARS gemeld.
- **Ebola:** Sinds februari 2014 is er een ebola – uitbraak in West Afrika. Op 23 maart 2014 bevestigde de WHO een ebola – uitbraak in het Zuidoosten van Guinee. De uitbraak is waarschijnlijk begonnen in het regenwoud. In mei 2014 meldde Sierra Leone de eerste patiënten. Volgens de WHO zijn er tot nu toe 7.178 patiënten gemeld, waarvan er 3.338 mensen zijn overleden. In 2018 is er opnieuw een Ebola-uitbraak in het oosten van Congo. Het officiële dodental lag op 24 september van dat jaar op circa 100 personen.

Hoewel mazelen geen A-ziekte is, kan een potentiële uitbraak hiervan wel tot veel zieken, mogelijk doden en veel onrust leiden. Sinds de invoering van mazelenvaccinatie komt de ziekte veel minder voor in Nederland. Doorgaans zijn er rond de 10 gevallen per jaar die vaak in het buitenland zijn opgelopen. Onder bevolkingsgroepen die zich niet laten vaccineren, breken echter van tijd tot tijd nog epidemieën uit. De mazelenepidemie in Zuidoost Europa houdt aan. Vaak in Roemenië en Oekraïne. In Nederland liggen mazelen op de loer, ook omdat vele arbeidsmigranten tegenwoordig uit Roemenië (Roma) komen en vaak daartegen niet gevaccineerd zijn.

Afbakening

Er is veel grens- en reisverkeer tussen werelddelen en landen. Mensen reizen heen en weer. De kans dat een reiziger een A-ziekte vanuit het buitenland meebrengt naar Nederland is klein, maar niet uitgesloten. Daarom blijft alertheid geboden. Bij een wereldwijde uitbraak dient men in Nederland passagiers op vliegvelden, havens en andere grensovergangen van de getroffen landen te controleren op ziekteverschijnselen. Het RIVM heeft afspraken met hulpverleningsorganisaties en repatriëringsorganisaties om mensen die een risico op het krijgen van de ziekte hebben gelopen goed op te vangen. Mensen die in direct contact zijn geweest met een patiënt worden langdurig gevolgd/gemonitord om te bekijken of zij ook ziek worden. Is dat het geval dan worden zij ook meteen opgenomen in het ziekenhuis, waarbij zij afgezonderd van andere patiënten worden verpleegd. Door een bloedonderzoek kan men in het laboratorium aantonen of mensen besmet zijn. Bij een wereldwijde uitbraak van een A-ziekte ontstaat er vaak maatschappelijke onrust, vaak uit zich dit in woede en in angst. Daarbij is het ook mogelijk dat bij een grote vraag naar vaccins een vaccin schaarste ontstaat.

Kwetsbaarheden

Personen die veel reizen en/of reizen naar besmette gebieden zijn extra kwetsbaar. Er zijn internationale en nationale afspraken gemaakt om tijdig mensen met infectieziekten te herkennen en op te vangen in het vliegtuig en op Schiphol. Gezagvoerders van vliegtuigen melden passagiers met klachten passend bij infectieziekten aan bij Schiphol. Een ander risico is dat mensen/bevolkingsgroepen zich om verscheidende redenen niet laten inenten.

Samenhang met andere incidenttypen

N.v.t.

Impactbeoordeling

criterium	Score
Aantasting integriteit grondgebied	-
Doden	-
Ernstig gewonden en chronisch zieken	-
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	-
Kosten	B
Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
Verstoring dagelijks leven	-
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	-
Sociaal psychologische impact	D
Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	C

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als **“zeer waarschijnlijk”** (Klasse E).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- September 2018: Ebola, Congo – 100 doden
- Mei 2015: MERS (Middle East Respiratory Syndrome) uitbraak, Zuid Korea – 23 doden, 186 patiënten besmet
- Februari 2014: Ebola, West-Afrika, Guinee – 4.500 doden
- Maart 2009: Mexicaanse griep (H1N1), Mexico –6 Nederlandse doden 2.185 doden totaal
- Maart 2003: SARS (Severe Acute Respiratory Syndrome) uitbraak, China – 764 doden, 8.360 besmettingen

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Noortje Bouwmeester - GGD Limburg-Noord
- Volker Hackert - GGD Zuid Limburg
- Lars Roelofs - GHOR Limburg-Noord
- Brigitte Frieg - GHOR Zuid Limburg
- Remco van Zijl - AmbulanceZorg Limburg-Noord

THEMA 6: GEZONDHEID

Scenario 6.2: Dierziekte overdraagbaar op mens.

Omschrijving scenario

Er zijn tientallen overdraagbare dierziekten/zoönose, denk aan:

- De vogelgriep (Aviaire Influenza)
- Q-koorts
- MRSA
- Tyfus
- Salmonella

Een zoönose is elke ziekte of infectie die van nature overdraagbaar is van gewervelde dieren op mensen. In Nederland waren geiten en schapen de belangrijkste besmettingsbron voor Q-koorts voor de mens. Inmiddels zijn de meeste geiten en schapen gevaccineerd waardoor acute Q-koorts niet of nauwelijks meer voorkomt. De Q-koorts bacterie kwam vrij tijdens het lammeren van besmette dieren. Na het indrogen van uitscheidingsproducten is het micro-organisme door de lucht verspreid. Mensen zijn besmet geraakt door inhalatie van deze bacteriedeeltjes. Dergelijke crisissen hebben een lange doorlooptijd. Zoönose kunnen bacterieel, viraal of parasitair zijn.

Zoönose is speciaal voor de provincie een risico omdat in onze provincie (geldt vooral voor Noord-Limburg) mensen en dieren dicht op elkaar wonen. Noord-Limburg is met name dichtbevolkt met pluimvee (kippen en kalkoenen).

Afbakening

Een uitbraak van de Q-koorts vond plaats op een bedrijf met een publieke functie, een zorgboerderij. In het bedrijf werd de bacterie in grote mate uitgescheiden. Bij het bedrijf zijn veel bezoekers geweest. Bij het bekend worden van de besmetting blijken bezoekers, die de afgelopen twee maanden het bedrijf hebben bezocht tot de groep behoren die mogelijk besmet zijn.

Het bedrijf denkt dat er ongeveer in een periode van twee maanden 4.000 bezoekers zijn geweest, waarvan het overgrote deel kinderen. Na de opsporing van een groot deel van de bezoekers wordt bij 2% een besmetting van de Q-koorts geconstateerd. Er worden 40 personen opgenomen in het ziekenhuis.

Kwetsbaarheden

Q-koorts kan zich door de wind over lange afstanden verspreiden. De omgevingscontaminatie is afhankelijk van de windrichting en factoren zoals begroeiing en de droogte in het gebied. Mensen die dus dicht bij een (pluim)veehouderij wonen, zijn hierin extra kwetsbaar. Mensen die al ziek zijn en/of een slechte gezondheid hebben, zijn eerder vatbaar om de ziekte op te lopen en verschijnselen te ontwikkelen.

De Q-koorts is de afgelopen jaren in Nederland een belangrijk volksgezondheidsprobleem geworden. De uitbraak in Nederland was voor zover bekend de grootste ter wereld. In de jaren 2007 tot 2013 zijn ruim 4.000 ziektegevallen en 74 dodelijke slachtoffers gemeld bij het RIVM. Ondanks de maatregelen zal naar verwachting het Q-koorts probleem niet op korte termijn uit Nederland verdwijnen. Dit komt door de langdurige overleving van de bacterie in het milieu.

Eigenaren van bedrijven zijn ook kwetsbaar. Getroffen bedrijven krijgen te maken met grote socio-economische gevolgen. Een geconstateerde besmetting leidt tot ruiming van het vee, grote economische schade en mogelijk verlies van het eigen bedrijf. Verdenking heeft tevens ook consequenties omdat een bedrijf wordt geïsoleerd en transporten worden verboden.

Een bijzonder gevaar is de stijgende populariteit van exotische dieren. Ziekten bij deze dieren en dus ook zoönose zijn vaak niet onderzocht. Onbekende of zelden voorkomende kiemen kunnen een diagnose moeilijk en een vroegtijdige en doeltreffende therapie/behandeling onmogelijk maken.

Samenhang met andere incidenttypen

n.v.t.

Impactbeoordeling

criterium	Score
Aantasting integriteit grondgebied	C
Doden	C
Ernstig gewonden en chronisch zieken	C
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	-
Kosten	B
Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
Verstoring dagelijks leven	D
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	B
Sociaal psychologische impact	E
Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	D

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als **“waarschijnlijk”** (Klasse D).

Landelijke en/of internationale voorbeelden:

- Q-koorts: griepachtige verschijnselen.
- Salmonella: verwekkers van maagdarminfecties bij de mens.
- V-MRSA, Is overdraagbaar maar uitzonderlijk. Komt heel af en toe voor – geen doden
- Uitbraak Vogelgriep, Nederland (2003) – 1 dode, 18 gewonden (uitzonderlijk)

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Noortje Bouwmeester - GGD Limburg-Noord
- Volker Hackert - GGD Zuid Limburg
- Lars Roelofs - GHOR Limburg-Noord
- Brigitte Frieg - GHOR Zuid Limburg
- Remco van Zijl - AmbulanceZorg Limburg-Noord

THEMA 6: GEZONDHEID

Scenario 6.3: Ziektegolf

Omschrijving scenario

In de wereld breekt een griep пандemie uit. Veroorzaakt door een voor de mens nieuw influenzavirus. Gedurende de пандemie kan 10% of meer van de bevolking ziek worden. Een voorbeeld van een griep пандemie is de Mexicaanse griep in 2009. Er zijn in totaal 17.483 wereldwijd bevestigde sterfgevallen geweest. In Nederland waren dit er 60. Bij het 'gewone' Nederlandse seizoen griep ligt dit tussen de 250 en 2.000 zieken.

Afbakening

Dit zijn in Nederland circa 1,7 miljoen mensen. In de provincie Limburg zijn dit circa 110 duizend inwoners. De gemiddelde ziekteduur zal tussen de 8 en 14 dagen liggen. In de provincie Limburg worden tussen de 15 en 170 overledenen verwacht. Daarnaast worden tussen de 40 en 90 hospitalisaties verwacht. De пандemie kan uit meerdere griepgolven bestaan. Een griepgolf duurt 9 tot 12 weken. Dit scenario heeft impact op de gehele maatschappij. De reguliere en de opgeschaalde zorg komt onder druk te staan. De kwaliteit van zorg zal dalen.

Kwetsbaarheden

Tijdens een periode van een of meerdere ziektegolven, zijn er verschillende groepen die vanwege hun kwetsbaarheid in de problemen kunnen komen. Er moet voor hen extra aandacht zijn tijdens dergelijke perioden. Het gaat hierbij voornamelijk om ouderen (intra-, trans- en extramuraal en in de thuissituatie), maar ook om chronisch zieken, mensen in een sociaal isolement, kinderen en thuis- en daklozen.

De hulpverleningsstructuur komt ook onder druk te staan. De zieken zullen zich ook onder de hulpverleners bevinden. Dit brengt mogelijk problemen met zich mee voor de continuïteit van de medische zorg en andere kritische beroepen, waaronder hulpdiensten. Daarnaast kan er ook sprake zijn van ontwrichting van de samenleving. Bij vitale onderdelen zoals vervoersmaatschappijen, energieleveranciers, maar ook in de voedingssector, zal sprake zijn van uitval door ziekte.

Samenhang met andere incidenttypen

Als gevolg van een extreme ziektegolf kan maatschappelijke onrust ontstaan, waarbij door de maatregelen ook ongeregelheden en (buurt)rellen veroorzaakt kunnen worden.

Impactbeoordeling

criterium	Score
Aantasting integriteit grondgebied	-
Doden	D
Ernstig gewonden en chronisch zieken	D
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	B
Kosten	E
Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
Verstoring dagelijks leven	D
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	-
Sociaal psychologische impact	D
Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	D

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als **“mogelijk”** (Klasse C).

Landelijke en/of internationale voorbeelden

- Langste griep epidemie sinds 1970 ten einde: 21 weken (mei 2015)
- Mexicaanse griep, 13.763 doden (juni 2009)
- SARS, China (januari 2003)
- Aids, 25 miljoen doden en 40 miljoen HIV – geïnfecteerde (sinds 1980)
- Covid-19, 6,87 miljoen doden wereldwijd, 22.990 doden in Nederland (sinds 2020)
- Griep komt in Nederland elk jaar voor, meestal in de wintermaanden. Omdat er verschillende soorten griepvirussen zijn die steeds veranderen, kan iemand telkens opnieuw griep krijgen.

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Noortje Bouwmeester - GGD Limburg-Noord
- Volker Hackert - GGD Zuid Limburg
- Brigitte Frieg - GHOR Zuid Limburg
- Jeanne Piters – GHOR Zuid Limburg

THEMA 7: SOCIAAL – MAATSCHAPPELIJKE OMGEVING

Scenario 7.1: Incident bij evenement

Omschrijving scenario

Onder het incidenttype “incident bij evenement” worden incidenten of gebeurtenissen verstaan die tijdens een groot evenement kunnen plaatsvinden in de regio. Bij een incident tijdens een evenement kan men denken aan:

- Dreiging slecht weer
- Storm/windhozen
- Grootschalige ordeverstoringen (vechtpartijen)
- Hitte
- Overcrowding
- Ongeval activiteit evenement

Al deze voorbeelden van incidenten kan leiden tot paniek in menigten.

Afbakening

Op een zomerse dag vindt een festival plaats. Tijdens het festival zijn circa 25.000 bezoekers aanwezig. Deze bezoekers concentreren zich voornamelijk rondom de verschillende podia. Het multidisciplinair team dat het evenement qua veiligheid monitort, ziet plotseling dat het weer binnen drie uur omslaat naar onweersbuien die vlak langs of over het evenementen komen. Het team gaat in overleg en houdt het weer nauwlettend in de gaten. Ontruiming voorbereiden staat hoog op de agenda. Een uur na het eerste bericht dat het extreme weer (storm) de kant op komt van het evenement, is er nog geen vuiltje aan de lucht. Dit maakt besluiten nemen nu heel moeilijk. Weer een uur later blijkt het toch alleen over Duitsland te trekken. Weer een half uur daarna komt er opeens uit het niets een hele donkere wolk aan en begint het flink te waaien. Het veiligheidsteam wordt bij elkaar geroepen. Voor dat iedereen er is, breekt er een fikse onweersbui los.

Bezoekers rennen en zoeken naar schuilplekken. Sommige bezoekers vallen. Hierdoor worden ze onder de voet gelopen

Een aantal tenten en podia is niet bestand tegen de windstoten en stort in. Er is één dode te betreuren en er vallen 12 ernstige gewonden (botbreuken en inwendige bloedingen).

Door de onrust in de menigte en door de slechte bereikbaarheid kunnen de gewonden niet adequaat worden geholpen door aanwezige hulpdiensten.

Kwetsbaarheden

Mensen met een mindere fysieke gesteldheid zijn hierin de kwetsbare groep. Er bestaat vaak onduidelijkheid over wie het weer monitort en welke bron gebruikt wordt.

Evenementenorganisatie/ Gemeente?

Samenhang met andere incidenttypen

- Hitte golf
- Strom en windhozen
- Extreem geweld
- Maatschappelijke onrust
- Slechte bereikbaarheid van hulpdiensten

Impactbeoordeling

criterium	Score
Aantasting integriteit grondgebied	-
Doden	A
Ernstig gewonden en chronisch zieken	C
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	-
Kosten	B
Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
Verstoring dagelijks leven	-
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	-
Sociaal psychologische impact	E
Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	D

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als “**waarschijnlijk**” (Klasse D).

Landelijke en/of internationale voorbeelden

- 15 september 2018: Onveilige situatie en verdrinking bij ‘Vliegende Vrienden’, Eindhoven - Geen slachtoffers
- 28 september 2014: Ongeval bij evenement AutoMotorSportief, Haaksbergen - 3 doden, 24 gewonden
- Juli 2010 Love Parade Duisburg negentien mensen omgekomen. Nog eens ruim 320 mensen raakten gewond. De doden en gewonden vielen in en bij een tunnel waar massale paniek was uitgebroken.
- 18 augustus 2011: Pukkelpop drama noodweer: 140 gewonden en 5 doden.
- Juli 2006: Nijmeegse Extreme Hitte tijdens Wandelvierdaagse. Twee wandelaars overleden, driehonderd meldingen binnen van mensen die voornamelijk door hitte onwel waren geworden. Dertig mensen zijn in het ziekenhuis opgenomen.
- 5 augustus 2001: Chaos na afloop Dance Valley door omslag weer, Uiteindelijk hadden bijna 1.000 mensen fysieke klachten naar aanleiding van de chaos gekregen. Hiervan werden er 90 overgebracht naar het ziekenhuis.

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Frank Dorssers – Politie eenheid Limburg
- Falko ten Have – Veiligheidsregio Limburg-Noord
- Brigitte Frieg – GGD Zuid Limburg
- Marcel Sillen – GHOR Zuid Limburg

THEMA 7: SOCIAAL – MAATSCHAPPELIJKE OMGEVING

Scenario 7.2 Gewelddadigheden tijdens voetbalwedstrijden

Omschrijving scenario

De provincie Limburg kent vier betaalde voetbalclubs (2 Eredivisie en 2 Keukenkampioen divisie).

- VVV Venlo
- Fortuna Sittard
- MVV Maastricht
- Roda JC Kerkrade

Tijdens een Limburgse voetbalderby wordt door de bezoekende supporters vanuit het ‘uitvak’ zwaar vuurwerk naar de naastgelegen tribunes gegooid. Het betreft het “familievak” met voornamelijk senioren en ouders met (kleine) kinderen. Een aantal personen loopt hierbij verwondingen op. Als gevolg van de verwondingen en diverse explosies ontstaat er paniek in het “familievak”. Supporters uit de naastgelegen tribunes willen het stadion zo snel mogelijk verlaten. Ook ontstaat er een kleine brand met veel rookontwikkeling.

Door de paniek struikelen verschillende bezoekers/supporters en worden vervolgens door andere bezoekers/supporters overlopen. Hierbij komt één persoon te overlijden en er zijn verschillende zwaargewonden te betreuren. De wedstrijd wordt gestaakt.

De supporters van de harde kern van de thuis spelende ploeg zijn woedend. Zij verlaten het stadion en begeven zich naar de ingang van het inmiddels door de politie en Mobiele Eenheid beveiligde uitvak. Er breken rellen uit. Hierbij raakt nog een aantal personen licht gewond en wordt er aanzienlijke schade toegebracht aan het stadion en nabijgelegen gebouwen.

Kwetsbaarheden

Mensen met een mindere fysieke gesteldheid (kinderen, invaliden) zijn hierin de kwetsbare groep. Zij zullen eerder onder de voeten worden gelopen en worden vertrapt.

Samenhang met andere incidenttypen

n.v.t.

Impactbeoordeling

criterium	Score
Aantasting integriteit grondgebied	-
Doden	A
Ernstig gewonden en chronisch zieken	C
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	-
Kosten	B
Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
Verstoring dagelijks leven	-
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	-
Sociaal psychologische impact	E
Aantasting cultureel erfgoed	B
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	D

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als **“mogelijk”** (Klasse C).

Landelijke en/of internationale voorbeelden

- 21 oktober 2018: Confrontaties tussen supporters voorkomen, keren zich tegen politie – 2 gewonden, 5 aanhoudingen
- 1 september 2018: Rellen na voetbalwedstrijd, Sittard-Geleen – onbekend aantal gewonden
- 28 mei 2018: Rellen na voetbalwedstrijd, Mannheim, Duitsland – 45 gewonden
- 7 mei 2018: Rellen na nederlaag Feyenoord, Rotterdam – 100 arrestaties, gewonden onbekend
- 23 april 2018: Rookbom en paniek tijdens voetbalwedstrijd – 15 gewonden
- 1 februari 2012 Rellen na voetbalwedstrijd, Port Said, Egypte - 75 doden, 1000 gewonden

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Frank Dorssers – Politie eenheid Limburg
- Falko ten Have – Veiligheidsregio Limburg-Noord
- Brigitte Frieg – GGD Zuid Limburg
- Marcel Sillen – GHOR Zuid Limburg

THEMA 7: SOCIAAL – MAATSCHAPPELIJKE OMGEVING

Scenario 7.3 Extreem geweld

Omschrijving scenario

Op een zaterdagmiddag rond het middaguur in een druk winkelcentrum in Limburg begint een persoon zonder aanleiding om zich heen te schieten. De dader schiet binnen enkele minuten zeker honderd schoten af. Het motief van de dader is onduidelijk. Veel mensen die in de buurt stonden worden geraakt.

Inmiddels zijn de eerste politieauto's en ambulances gearriveerd. Er ontstaat grote paniek onder het winkelend publiek. De hulpverleningsdiensten schalen op naar GRIP 3. De politie stelt een SGBO staf op. Het arrestatieteam komt ter plaatse om de situatie onder controle te krijgen. Het arrestatieteam constateert dat de dader zelfmoord heeft gepleegd. Bij de schietpartij zijn meerdere doden en zwaargewonden te betreuren. Uit voorzorg worden drie andere winkelcentra ontruimd.

Afbakening

Onder het incidenttype “maatschappelijke onrust” worden incidenten of gebeurtenissen verstaan die de maatschappij in beroering kunnen brengen en waarbij de kans bestaat op maatschappelijke ontregeling. De, veelal moedwillige, gebeurtenissen resulteren in massale uitingen van onbehagen, afschuw, angst, verdriet of woede. Deze massale gedragingen kunnen leiden tot uitingen op sociale media, demonstraties of zelfs fysiek geweld tegen (bevolkings)groepen of de overheid.

Mogelijke triggers / motieven dader:

- Extreem rechts;
- Extreem links;
- Geloof,
- Verward persoon
- Terroristisch motief
- Polarisatie
- Radicalisering

Kwetsbaarheden

Maatschappelijke onrust zal zich vooral in bewoond gebied afspelen. Er zal van uitgegaan moeten worden dat daarmee een dwarsdoorsnede van de bevolking betrokken zal zijn bij de maatschappelijke onrust en daarmee ook de kwetsbare groepen zoals minder validen, kinderen en ouderen.

Samenhang met andere incidenttypen

n.v.t.

Impactbeoordeling

CRITERIUM	SCORE
Aantasting integriteit grondgebied	A
Doden	C
Ernstig gewonden en chronisch zieken	C
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	-
Kosten	B
Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
Verstoring dagelijks leven	A
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	E
Sociaal psychologische impact	E

Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	D

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als **“Mogelijk”** (Klasse C). Dit is in lijn met het “Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN51) en de Rijksbrede Risicoanalyse.

Landelijke en/of internationale voorbeelden

- Aanslag op tram in Utrecht door Gökmen T. (maart 2019)
- Dodelijke schietpartij door Minh V. op ex-vriendin en moeder in Zwijndrecht (januari 2023)

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Bart Seuren – Politie eenheid Limburg
- Frank Dorssers – Politie eenheid Limburg
- Jordy Engelen – Veiligheidsregio Limburg-Noord
- Mirthe Freens – Veiligheidsregio Zuid-Limburg
- Jean-Pierre Spelthan – Gemeente Gulpen-Wittem
- Karin Hermans-van Ettinger, Oranje Kolom
- Karin Penders, Gemeente Venlo
- Anke van Es, Gemeente Venlo
- Jacques Moonen, Gemeente Maasgouw

THEMA 7: SOCIAAL – MAATSCHAPPELIJKE OMGEVING

Scenario 7.4 Maatschappelijke onrust

Afbakening

Onder het incidenttype “maatschappelijke onrust” worden incidenten of gebeurtenissen verstaan die de maatschappij in beroering kunnen brengen en waarbij de kans bestaat op maatschappelijke ontregeling. De, veelal moedwillige, gebeurtenissen resulteren in massale uitingen van onbehagen, afschuw, angst, verdriet of woede. Deze massale gedragingen kunnen leiden tot uitingen op sociale media, demonstraties of zelfs fysiek geweld tegen (bevolkings)groepen of de overheid.

Mogelijke oorzaken/ triggers:

- Frustraties vanwege het sociaal-maatschappelijk niet slagen.
- Het nationale en of internationale politieke klimaat, politieke uitspraken, spanningen tussen (etnische) groepen en of buitengesloten of veroordeeld voelen.
- (Dreiging van) aanslagen
- Heftige gebeurtenissen in het (buiten)land of in de buurt
- Rol van de (sociale) media. Het bevestigen van negatieve gevoelens.
- Optreden politie
- Complottheorieën
- Polarisatie in de samenleving
- Verharding van de maatschappij
- Een combinatie van bovenstaande oorzaken is echter meestal de oorzaak van maatschappelijke
- En alle incidenten die morgen, overmorgen kunnen ontstaan die hierboven niet zijn opgenoemd, de zogenoemde zwarte zwanen.

Bij maatschappelijke onrust erkennen we drie pleuris factoren:

1. Verwijtbaarheid
2. Media-generiekheid (sociale media, fake nieuws, informatiebubbel)
3. Relevantie

Voor de veiligheidsregio is maatschappelijke onrust aan de orde als het schuurt met de openbare orde en veiligheid van de rechtsorde.

Kwetsbaarheden

Maatschappelijke onrust zal zich vooral in bewoond gebied afspelen. Er zal van uitgegaan moeten worden dat een brede groep van de bevolking betrokken raakt, waaronder de kwetsbare groepen zoals minder validen, kinderen en ouderen.

Samenhang met andere incidenttypen

- Grootschalige ordeverstoringen

Impactbeoordeling

criterium	Score
Aantasting integriteit grondgebied	-
Doden	-
Ernstig gewonden en chronisch zieken	-
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	-
Kosten	A

Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
Verstoring dagelijks leven	B
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	D
Sociaal psychologische impact	E
Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	D

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als **“zeer waarschijnlijk”** (Klasse E).

Landelijke en/of internationale voorbeelden

- Landelijke protestacties en demonstraties rondom Covid-19 beleid
- Uit de hand gelopen demonstraties rondom KickOut Zwarte Piet
- Vernieling van zendmasten rondom angst voor 5G
- Onrust in buurt na dood 9-jarige Gino in Geleen

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Bart Seuren – Politie eenheid Limburg
- Frank Dorssers – Politie eenheid Limburg
- Jordy Engelen – Veiligheidsregio Limburg-Noord
- Mirthe Freens – Veiligheidsregio Zuid-Limburg
- Jean-Pierre Spelthan – Gemeente Gulpen-Wittem
- Karin Hermans-van Ettinger, Oranje Kolom
- Karin Penders, Gemeente Venlo
- Anke van Es, Gemeente Venlo
- Jacques Moonen, Gemeente Maasgouw

THEMA 7: SOCIAAL – MAATSCHAPPELIJKE OMGEVING

Scenario 7.5 Grootschalige ordeverstoringen

Omschrijving scenario

Er zijn al wekenlange demonstraties in de Randstad gaande vanwege overheidsbeleid. Diverse groeperingen mengen zich en ook vanuit de rest van het land beginnen er signalen te komen dat men onvrede wil uiten. Het is een zomerse avond als het mis gaat in een volksbuurt. Een samenscholing leidt tot baldadigheid en er worden containers in brand gestoken. Er wordt met zwaar vuurwerk gegooid naar de hulpverleningsdiensten. Uit diverse hoeken van de gemeente komen mensen kijken naar de gebeurtenis.

Afbakening

Grootschalige ordeverstoringen zijn een aantasting van de openbare orde en veiligheid. Demonstreren is volgens het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) een grondrecht. De burgemeester moet, met hulp van de politie, demonstraties in zijn of haar gemeente faciliteren en beschermen. Op die manier kunnen demonstranten hun grondrecht uitoefenen. Onder grootschalige ordeverstoringen verstaan we rellen bij demonstraties, manifestaties, sportwedstrijden en buurtrellen

Bij dit scenario onderscheiden we twee typen ordeverstoringen, te kennen:

- **Voorspelbare ordeverstoringen**

- Voorspelbare ordeverstoringen kunnen vaak op voorhand al voorzien worden. Dit kan komen doordat een bepaalde gebeurtenis altijd grootschalige ordeverstoringen teweeg brengt (hoog risico voetbalwedstrijd, nieuwjaarsnacht) of omdat op voorhand informatie beschikbaar is of aangekondigd is dat er iets staat te gebeuren.

- **Onvoorspelbare ordeverstoringen**

- Kunnen elk moment plaatsvinden en getriggerd worden door een nog onbekende oorzaak of plotselinge gebeurtenis, vaak in de vorm van buurtrellen.

Kwetsbaarheden

Dit scenario zal zich voornamelijk in bewoond gebied afspelen en vaak gaan tussen twee tegenover elkaar staande groepen. Dit kunnen groeperingen zijn die tegen elkaar ageren, of groeperingen die ageren tegen de overheid en/of hulpdiensten.

Samenhang andere incidenttypen

- Maatschappelijke onrust
- Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden

Impactbeoordeling

criterium	Score
Aantasting integriteit grondgebied	-
Doden	-
Ernstig gewonden en chronisch zieken	A
Lichamelijk lijden (gebrek primaire levensbehoeften)	-
Kosten	B
Langdurige aantasting milieu en natuur (flora en fauna)	-
Verstoring dagelijks leven	-
Aantasting positie lokaal en regionale openbaar bestuur	B
Sociaal psychologische impact	D
Aantasting cultureel erfgoed	-
TOTAALSCORE (m.b.v. rekenmodule)	B

Waarschijnlijkheid

De waarschijnlijkheid van optreden wordt geschat als **“Waarschijnlijk”** (Klasse D).

Landelijke en/of internationale voorbeelden

- Buurtrellen Donderberg in Roermond (januari 2021)
- Avondklokrellen Station in Venlo (januari 2021)
- Buurtrellen De Kemp in Roermond (november 2021)
- Rellen grote steden na WK-overwinningen Marokko (november 2022)

Deelnemers expertsessie/ geconsulteerde experts

- Bart Seuren – Politie eenheid Limburg
- Frank Dorssers – Politie eenheid Limburg
- Jordy Engelen – Veiligheidsregio Limburg-Noord
- Mirthe Freens – Veiligheidsregio Zuid-Limburg
- Jean-Pierre Spelthan – Gemeente Gulpen-Wittem
- Karin Hermans-van Ettinger, Oranje Kolom
- Karin Penders, Gemeente Venlo
- Anke van Es, Gemeente Venlo
- Jacques Moonen, Gemeente Maasgouw

Provinciaal Risicoprofiel

**Zienswijze Politie Eenheid Limburg, Openbaar Ministerie en
Waterschap Limburg**

Op grond van de Wet veiligheidsregio's (artikel 15) dient een (regionaal) risicoprofiel te worden vastgesteld. Het risicoprofiel betreft een inventarisatie en analyse van aanwezige risico's (soorten branden, rampen en crises die zich kunnen voordoen), inclusief relevante risico's uit aangrenzende gebieden. Het doel van het risicoprofiel is om de bestuurders inzicht te verschaffen in de risico's en de wijze waarop deze zich verhouden wat betreft impact en waarschijnlijkheid. Voordat het risicoprofiel door beiden besturen worden vastgesteld, hebben wij, op basis van artikel 15 lid 4 van de Wet Veiligheidsregio's, het Openbaar Ministerie, de Politie eenheid Limburg en het Waterschap Limburg verzocht om hun zienswijzen over het risicoprofiel Limburg aan ons kenbaar te maken. Hieronder vindt u de ingekomen reacties.

Openbaar Ministerie

Wij hebben geen inhoudelijke aan- of opmerkingen ten aanzien van het opgestelde Provinciale Risicoprofiel.

Politie Eenheid Limburg

Wij hebben geen op- of aanmerkingen op voorliggend risicoprofiel.

Waterschap Limburg

In uw brief, nodigt u ons uit om een zienswijze kenbaar te maken ten aanzien van het Risicoprofiel 2023-2027 van de Limburgse veiligheidsregio's.

Wij hebben met belangstelling kennisgenomen van het risicoprofiel. Onze adviseurs crisisbeheersing hebben actief meegewerkt aan de totstandkoming van dit profiel. Met name bij de herbeoordeling van twee risico's in het thema Natuurlijke omgeving, te weten 1.7 Extreme droogte en 1.10 Extreme neerslag. De inbreng van hen is tot onze volle tevredenheid verwerkt in het risicoprofiel. Inhoudelijk is er dan ook geen aanleiding om een zienswijze kenbaar te maken.

Naar aanleiding van de wateroverlastsituatie in juli 2021 is de samenwerking tussen de veiligheidsregio's en ons waterschap sterk verbeterd op het vlak van kennisuitwisseling, afstemming, planvorming en samen oefenen.

Wij zien met vertrouwen uit naar een verdere intensivering van deze samenwerking

Vergadering van	:	Bestuurscommissie Veiligheid - reguliere vergadering
Kabinet	:	Nee
Vergaderdatum	:	24 november 2023
Auteur	:	Schimmel, Romee
Onderwerp	:	Dekkingsplan 4.0
Bijlagen	:	1

Aanleiding en korte samenvatting

In oktober 2022 is begonnen met het opstellen van het Dekkingsplan 4.0. Dit dekkingsplan is opgesteld volgens de nieuwe landelijke systematiek voor dekkingsplannen en maakt deel uit van de beleidscyclus voor het Beleidsplan VRLN 2024-2027. Het dekkingsplan maakt de opkomsttijden van de brandweerorganisatie in Limburg-Noord inzichtelijk. Om vorm te geven aan een vervolg van het opgestelde dekkingsplan zijn er een aantal beslispunten opgesteld.

De resultaten en de systematiek van het dekkingsplan zijn mondeling toegelicht in verschillende gremia, waaronder het postcommandanten overleg, de ondernemingsraad en de Bestuurscommissie Veiligheid van 31 maart 2023. Eveneens zijn de systematiek en de daaruit volgende resultaten specifiek toegelicht richting de AOV'ers en de gemeenteraden.

Beslispunten

1. Kennisnemen van het Dekkingsplan VRLN 4.0.
2. Instemmen met de doorgeleiding van het Dekkingsplan 4.0 ter vaststelling aan het Algemeen Bestuur in haar vergadering van d.d. 15 december 2023.

Onderbouwing voorstel

Bij het opstellen van het dekkingsplan is gebruik gemaakt van de nieuwe landelijke uniforme systematiek voor dekkingsplannen. Met het dekkingsplan zijn de opkomsttijden van de brandweer in Limburg-Noord inzichtelijk gemaakt. Naast dat dit een wettelijke verplichting is, levert dit nieuwe dekkingsplan een aandachtspuntenlijst op met buurten en objecten waar niet voldaan wordt aan de opgestelde opkomsttijden. Deze lijst heeft onze aandacht en is gecommuniceerd tijdens individuele gesprekken met alle gemeenten. Door het opnemen van deze lijst in de jaarplannen van verschillende afdelingen van brandweezorg zullen zowel preventieve als repressieve maatregelen genomen kunnen worden. Echter, het accepteren van een eventueel restrisico behoort ook tot de mogelijkheden. Hiertoe is communicatie richting de inwoners en bestuur belangrijk.

De landelijke systematiek beschrijft het cyclische proces van de zogeheten dekkingsacht. Wijzigingen in de infrastructuur of repressieve organisatie worden hiermee direct inzichtelijk gemaakt in het dekkingsplan. Hiermee ontstaat een actueel dekkingsplan welke telkens aangepast wordt op de gewijzigde situatie en geven we invulling aan de PDCA-cyclus die passend is bij de nieuwe systematiek.

Personele consequenties

De borging van de PCDA cyclus zal een beperkte tijdsinvestering blijven vragen van collega's van Risicobeheersing en Operationele Voorbereiding. Deze borging zal bijdragen in het dynamisch inzichtelijk maken van de opkomsttijden van de brandweer en de eventuele veranderingen in de lijst van aandachtspunten. Dit zal een veel lagere tijdsinvestering vragen dan de opstelling van het Dekkingsplan zoals dat eens in de vier jaar gedaan dient te worden. Daarmee blijven de personele consequenties zeer beperkt.

Financiële consequenties

Het dekkingsplan heeft geen directe financiële consequenties.

Informatiemanagement

Rekening houdend met de nieuwe, meer dynamische opzet, van het Dekkingsplan wordt er mogelijk geïnvesteerd in een digitaal dashboard om de actuele dekking en opkomsttijden op ieder moment beschikbaar te hebben.

Communicatie

Gedurende het opstellen van het dekkingsplan zijn teamleiders, postcommandanten, management en gemeenten op verschillende manieren geïnformeerd over zowel de systematiek, het proces als de resultaten.

Vervolgprocedure

Het Dekkingsplan 4.0 wordt na kennisgeving in de Bestuurscommissie Veiligheid van 24 november geagendeerd in het Dagelijks Bestuur van 1 december. Vervolgens wordt het Dekkingsplan 4.0 geagendeerd in het Algemeen Bestuur van 15 december 2023. Het dekkingsplan loopt daarmee gelijktijdig met de vaststellingsprocedure van het Beleidsplan VRLN 2024-2027

Bijlagen

1. Dekkingsplan 4.0

Besluit

- Akkoord met voorstel
- Akkoord met voorstel met aantekening
- Niet akkoord met voorstel met aantekening

Paraaf ambtelijk secretaris:

Toelichting:

Dekkingsplan 4.0

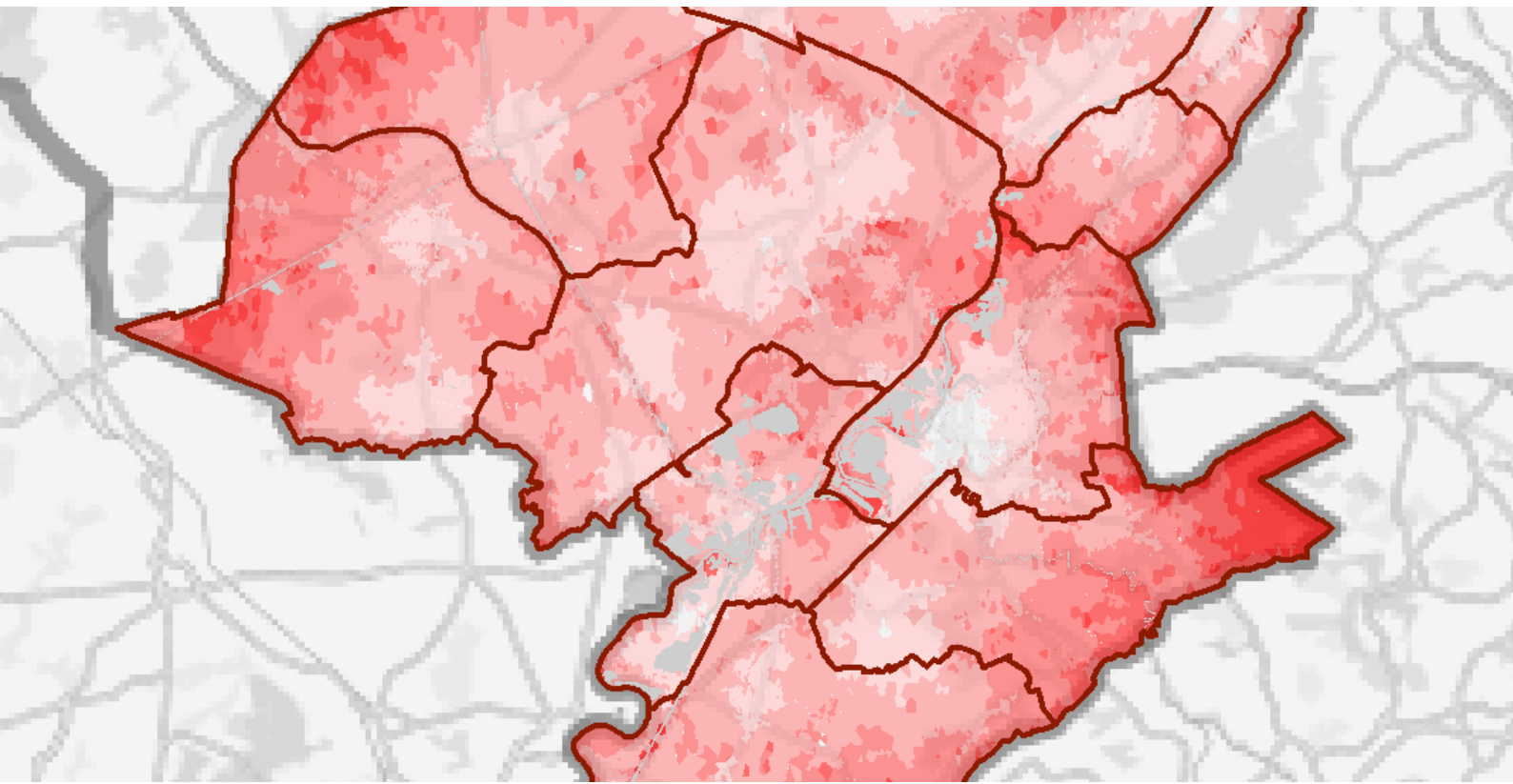
“Herziene Handreiking - Landelijk uniforme systematiek voor dekingsplannen”

Auteurs: Patrick Ewalds
Specialist IBGS

Bram Döpp
Junior Adviseur Preparatie

Romee Schimmel
Beleidsadviseur Brandweezorg

ONDERDEEL veiligheidsregio
limburg-noord

Dekkingsplan 4.0

“Herziene Handreiking - Landelijk uniforme systematiek voor dekkingplannen”

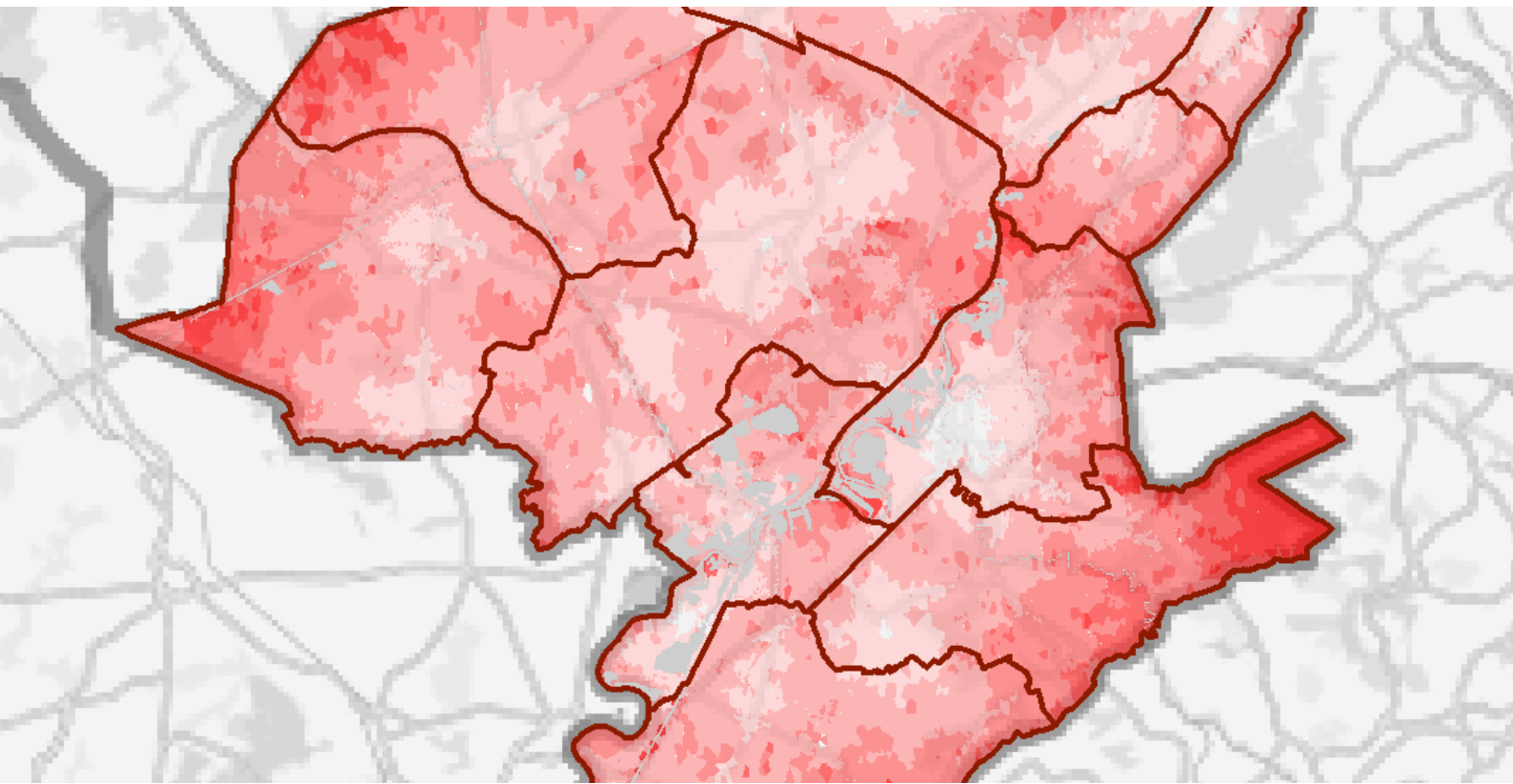
Veiligheidsregio Limburg-Noord
Brandweer Limburg-Noord

Versie: Definitief V1
Datum: 13 april 2023

Auteurs: Patrick Ewalds
Specialist IBGS

Bram Döpp
Junior Adviseur Preparatie

Romee Schimmel
Beleidsadviseur Brandweezorg

COLOFON

Onderdeel: Dekkingsplan 4.0
Werktitel: Herziene Handreiking – Landelijk uniforme systematiek voor dekkingsplannen
Status: Definitief
Versie: Versie 1 d.d. 13-04-2023

Opdrachtgever: Jan Mueters
Veiligheidsregio Limburg-Noord
Nijmeegseweg 42
5919 PT Venlo
T: +31 6 20 74 54 90
E: j.mueters@vrln.nl

Projectleider: Patrick Ewalds
Specialist IBGS
T: +31 6 54 36 25 34
E: p.ewalds@vrln.nl

Projectleden:

Bram Döpp
Junior Adviseur Preparatie

Romee Schimmel
Beleidsadviseur Brandweezorg

Stefan Willems
Medewerker Operationele Voorbereiding

Aschwin Verheijden
Medewerker Operationele Voorbereiding

Mark Wolters
Medewerker Planvorming

Mark Besselink
Medewerker Operationele Voorbereiding

Bram van den Ende
Adviseur Risicobeheersing

Bob Heukels
Adviseur Risicobeheersing

INHOUDSOPGAVE

COLOFON	2
INHOUDSOPGAVE.....	4
AFKORTINGENLIJST	5
1.0 INLEIDING.....	6
2.0 PROCESSTAP 1 – “DEKKING BIJSTELLEN”	7
2.1 INTERNE ONTWIKKELINGEN	7
2.2 EXTERNE ONTWIKKELINGEN	9
3.0 PROCESSTAP 2 – “DEKKING BESCHRIJVEN”	11
3.1 PROCESSTAP 2.1 – OPKOMSTTIJD.....	11
3.2 PROCESSTAP 2.2 – SNELHEID	13
3.3 PROCESSTAP 2.3 – SLAGKRACHT	21
3.4 PROCESSTAP 2.4 – PARAAATHEID	24
3.5 PROCESSTAP 2.5 – WERKDRUK	27
4.0 PROCESSTAP 3 – “DEKKING BEOORDELEN”.....	29
4.1 PROCESSTAP 3A – GEBIEDSGERICHTE OPKOMSTTIJDEN.....	29
4.2 PROCESSTAP 3B – SLAGKRACHT.....	36
4.3 PROCESSTAP 3C – GROOTSCHALIG BRANDWEEROPTREDEN	37
4.4 PROCESSTAP 3D – ONDERSTEUNINGSEENHEDEN	38
LITERATUURLIJST	39
BIJLAGE 1: REPRESSIEVE ORGANISATIE	40
BIJLAGE 2: MATERIËLE WIJZIGINGEN 2019-2022.....	45
BIJLAGE 3: UITGANGSPUNTEN INCIDENTBESTRIJDING.....	46
BIJLAGE 4: INFRASTRUCTURELE WIJZIGINGEN.....	48
BIJLAGE 5: DEKKINGSGRAFIEK SNELHEID 1 ^e TS	50
BIJLAGE 6: DEKKINGSGRAFIEK SNELHEID 1 ^e TS en TS-FLEX	51
BIJLAGE 7: GRAFIEK SLAGKRACHT OPKOMSTTIJD 1 ^e t/m 3 ^e TS	52
BIJLAGE 8: AANDACHTSPUNTENLIJST	53
BIJLAGE 9: AANDACHTSGEBIEDEN SLAGKRACHT.....	59

AFKORTINGENLIJST

AFKORTING

ABH
AGS
BAG
BCU
BOE
BVR
CBS
CVE
DPH
GBO
GMS
GSE
HA
HV
HOvD
IBGS
KAR
LAC
MKB
MCU
MPO
ON
ORT
OTH
OvD
PC
PM
RBOP
RCDV
RV
SBE
SHE
SLH
SIV
STH
TS
TST
UGS
USAR
VKE
VRLN
VRBN
VRBZO
VRGZ
VRZL
VZH
WO
WT
WVD

BESCHRIJVING

Ademlucht Haakarmbak
Adviseur Gevaarlijke Stoffen
Basisregistratie Adressen en Gebouwen
Brandweer Commando Unit
Basis Ontsmettingseenheid
Besluit Veiligheidsregio's
Centraal Bureau voor Statistiek
Coördinator Verkenningseenheden
Dompelpomphaakarmbak
Grootschalig Brandweer Optreden
Geïntegreerd Meldkamer Systeem
Gevaarlijke Stoffen Eenheid
Haakarmbak
Hulpverleningsvoertuig
Hoofd Officier van Dienst
Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen
Korteaafstandradio
Lokaal Afhandelingscentrum
Meldkamer Brandweer
Multidisciplinaire Commando Unit
Meetplanorganisatie
Ondersteunend voertuig
Oppervlakte Reddingsteam
Ontsmetting Haakarmbak
Officier van Dienst
Pelotonscommandant
Personeel/-materieel voertuig
Repressief brandweerorganisatieplan
Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's
Redvoertuig
Specialistische brandbestrijdingseenheden
Specialistische hulpverleningseenheden
Slangen Haakarmbak
Snel Interventie Voertuig
Specialisme Technische Hulpverlening
Tankautospuit
Tankautospuit terreinwaardig
Uitgangsstelling
Urban Search and Rescue Team
Verkenningseenheid
Veiligheidsregio Limburg-Noord
Veiligheidsregio Brabant-Noord
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
Veiligheidsregio Zuid-Limburg
Verzorgingshaakarmbak
Water Ongevallen
Watertankwagen
Waarschuwing- en Verkenningdienst

1.0 INLEIDING

Voor u ligt het Dekkingsplan 4.0 Brandweer Limburg-Noord. Dit dekkingsplan is onderdeel van de beleidscyclus die in 2022 is gestart en volgt het Dekkingsplan 3.0 op dat is vastgesteld in 2019. De Wet veiligheidsregio's (Wvr) beschrijft dat het bestuur van iedere veiligheidsregio de voor de brandweer geldende opkomsttijden vastlegt in een beleidsplan. Deze worden beschreven in het dekkingsplan brandweer. Het dekkingsplan 4.0 is opgesteld volgens een nieuwe landelijke systematiek voor dekkingsplannen. Hierin wordt gewerkt met het Beoordelingskader voor Gebiedsgerichte Opkomsttijden waarin wordt gekeken naar de opkomsttijden van gebieden in plaats van objecten. Daarnaast zorgt deze landelijke systematiek ervoor dat door regio's vergelijkbare dekkingsplannen worden opgeleverd. Iets wat voorheen in mindere mate het geval was, omdat elke regio een eigen methode hanteerde voor het opstellen van dekkingsplannen. Bovendien wordt er met de nieuwe systematiek naast enkel de factor snelheid ook inzicht gegeven in capaciteit, paraatheid en werkdruk. Snelheid en capaciteit worden beoordeeld door middel van een beoordelingskader.

Het dekkingsplan geeft inzicht in de opkomsttijden van een tankautospuiter en maakt duidelijk hoe dit zich, in geval van een brand in een gebouw, verhoudt tot het brandrisico in dit gebied. Op dit moment bestaat er alleen een normering voor een tankautospuiter (TS6), maar deze kan ook gebruikt worden voor red- en hulpverleningsvoertuigen. Nadat de handreiking in een ministeriele regeling is vastgelegd zal de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV) een aanvulling voor tankautosputters die uitrukken met 4 mensen uit gaan werken. Het Dekkingsplan is dan een belangrijk hulpmiddel bij de bepaling of er wellicht zwakkere plekken zitten in de huidige brandweezorg in de regio. Daarmee is het een meetinstrument om de brandweezorg cyclisch en periodiek bespreekbaar te maken bij de Bestuurscommissie Veiligheid, Algemeen Bestuur en gemeenteraden. Dit dekkingsplan dient als een ijkdocument en is daarmee bedoeld als een basis voor volgende dekkingsplannen waarin wijzigingen worden opgenomen die invloed hebben op de regionale dekking.

ONTWIKKELINGEN

Veranderingen in de samenleving, zoals die in de technologie of maatschappij, hebben invloed op de brandweerorganisatie. In het beleidsplan VRLN 24-27 en het brandweerrisicoprofiel 24-27 zal hier meer aandacht aan besteed worden. Betreffende het dekkingsplan zijn er ontwikkelingen die de repressieve brandweer direct raken en vragen om aanpassingsvermogen.

1) VRIJWILLIGHEID EN PARAAATHEID

In Limburg-Noord zijn 30 brandweerposten gevestigd. Twee van deze posten zijn 24 uur per dag bezet (beroepsbrandweer), daarnaast worden enkele posten tijdens kantooruren ondersteund door beroepspersoneel. Bij de rest van de posten wordt de paraatheid verzorgd door vrijwilligers. Werving van deze vrijwilligers is, en blijft een uitdaging voor de brandweerorganisatie. Waar een vrijwilliger zich voorheen voor een periode van vele jaren aan de brandweer committeerde, is dat nu vaak een uitzondering. Men werkte voorheen in of dicht bij hun woonplaats, nu is dat veel minder het geval. Daarnaast worden er steeds hogere eisen gesteld aan de vakbekwaamheid wat zorgt voor een hogere belasting van de vrijwilliger. Op verschillende manieren zoals met de Behapbare Basis en het werken met kazernering wordt hard gewerkt aan het flexibeler maken van rol van de vrijwillige brandweer.

2) MAXIMUM SNELHEDEN

Steeds meer gemeenten verlagen de maximumsnelheid in de bebouwde kom van 50 naar 30 kilometer per uur. Daarnaast streeft Veilig Verkeer Nederland ernaar om de maximumsnelheid op provinciale wegen te verlagen van 80 naar 60. Deze snelheidsbepalende maatregelen zullen direct invloed hebben op de opkomsttijden van de brandweer. Om de effecten op de repressieve prestatie van de brandweer zo goed mogelijk in kaart te krijgen is het goed om de brandweerorganisatie vroeg in dit soort infrastructurele wijzigingen te betrekken.

2.0 PROCESSTAP 1 – “DEKKING BIJSTELLEN”

Het dekkingsplanproces begint met processtap 1: de “bijstelling” van de dekking. In deze processtap maakt de brandweer de bestaande situatie inzichtelijk. Hiervoor worden interne- en externe ontwikkelingen die de regionale dekking beïnvloeden in kaart gebracht.

2.1 INTERNE ONTWIKKELINGEN

REPRESSIEVE INRICHTING

Onderstaande wijzigingen in brandweerposten hebben plaatsgevonden binnen het verzorgingsgebied Limburg-Noord gedurende de periode 2019-2022. In tabel 1 is een totaal aantal weergegeven (zie bijlage 1 voor een gedetailleerd overzicht van de brandweerposten).

- De samenvoeging van de posten Hunsel en Thorn tot een nieuwbouwkazerne in Ittervoort (Aziëstraat 11, 6014 DA Ittervoort);
- Een nieuwbouwkazerne in Horst (Westsingel 201, 5961 Horst);
- Een nieuwbouwkazerne in Nederweert (Smisserstraat 64, 6031 AG Nederweert);
- Een nieuwbouwkazerne in Stramproy (locatie ongewijzigd).

Tabel 1: Wijziging aantal brandweerposten Limburg-Noord

Onderdeel	Periode	Aantal
Brandweerposten	2019	31
	2022	30

Onderstaande materiële wijzigingen hebben plaatsgevonden binnen het verzorgingsgebied Limburg-Noord in de periode 2019-2022 of zijn voorgenomen in de eerste helft van 2023. Zie bijlage 2 voor een overzicht in tabelvorm.

- De tweede tankautospuut (TS) van post Bergen is komen te vervallen. Hiermee gaat het totaal aantal TS'en van 35 naar 34.
- De zeven hulpverleningsvoertuigen (HV) zijn teruggebracht naar vier specialistische hulpverleningseenheden (SHE). Deze zijn gestationeerd op de kazernes Echt, Panningen, Nederweert en Bergen.
- Er is een handcrewteam opgericht in kazerne Kelpen-Oler. Een handcrew is een team dat uit minimaal 16 en maximaal 20 brandweermensen bestaat. Zij kunnen natuurbranden met handgereedschappen bestrijden. De hoofdtaak van een handcrew is het weghalen van brandstof op plekken waar een blusvoertuig niet kan komen.
- Het aantal snelle interventie voertuigen (SIV) is teruggebracht van negen naar vier en deze zijn gestationeerd in Venlo, Roermond, Weert en Venray.
- Er wordt een nieuwe waterhaakarmbak gestationeerd in Bergen. Hiermee gaat het totaal aantal waterhaakarmbakken van 9 naar 10 (Roermond, Susteren, Panningen, Venlo, Gennep, Bergen, Horst, Venray, Heythuysen en Weert). De waterhaakarmbak van Nederweert is verplaatst naar Heythuysen.
- 5 van de 15 verkenningseenheden (VKE) zijn opgeheven. Hiermee gaat het totaal aantal VKE's van 15 naar 10 (Roermond, Susteren, Maasbree, Gennep, Bergen, Meerlo, Heythuysen, Meijel, Nederweert en Stramproy).
- De specialistische brandbestrijdingseenheden worden medio juni 2023 operationeel en gestationeerd in Venlo en Roermond.
- De 4 eenheden Grootchalige watervoorziening zijn vervangen door 2 nieuwe eenheden. De 2 nieuwe eenheden kunnen een gelijke capaciteit leveren als de 4 oude eenheden en zijn gestationeerd in Ittervoort en Venray.
- De twee gaspakteams zijn vervangen door één Gevaarlijke Stoffen Eenheid (GSE), gestationeerd in Venlo.
- De 2 basisontsmettingseenheden zijn teruggebracht naar 1 basisontsmettingseenheid. Deze is gestationeerd in Roermond.

Overige Repressieve wijzigingen:

- De chemiepakken zijn na 2022 afgestoten.
- Vuilwerkpakken zijn toegevoegd aan basiseenheden per 2023.

INTERNE REPRESSIEVE AFSPRAKEN

Onderstaande repressieve afspraken zijn vastgesteld door het algemeen bestuur.

- Het bestuur (BCV 11-02-2022/14-10-2022) heeft uitgesproken dat kwaliteit voor snelheid gaat. Het gaat dan met name over verkeersveiligheid en de continuïteit van vrijwillige posten.
- Zie bijlage 3 voor de numerieke uitgangspunten incidentbestrijding brandweer Limburg-Noord op basis van BVR en landelijke Visie grootschalig optreden en eigen besluitvorming.
- Zie voor de uitgangspunten van het Repressief Brandweer Organisatieplan het RBOP-versie 3.

HULPMIDDELEN OP DE VOERTUIGEN

Het KAR-systeem van de provincie wordt continu doorontwikkeld. Het KAR-systeem beïnvloedt verkeerslichten en pollars, waardoor de opkomsttijd van hulpdiensten verbeterd.

Ook het navigatiesysteem in operationele voertuigen is geüpdatet ("DeTour" van SafetyCT). Momenteel worden voertuigprofielen aangemaakt op kenteken waardoor de opkomsttijd wordt berekend op basis van het voertuigtype en soort. Dit verbetert de opkomsttijd van kleinere voertuigen.

OPERATIONELE GRENZEN EN DYNAMISH ALARMEREN

Per 26-09-2022 wordt gebruik gemaakt van interregionaal alarmeren (VRBZO, VRBN, VRZL en VRGZ). Hiermee komt de snelste eenheid ter plaatse ongeacht de regionale grenzen. De dekking van eenheden is gebaseerd op basis van de snelste eenheid ter plaatse. De Bestuurscommissie Veiligheid is hierover op 11-02-2022 geïnformeerd. VRBZO en VRGZL maken binnen deze interregionale samenwerking gebruik van de systematiek dynamisch alarmeren. Internationaal zijn op lokaal niveau enkele operationele afspraken gemaakt. Deze afspraken zijn niet inzichtelijk gemaakt in het dekkingsplan wegens het ontbreken van technische data. Koppelingen zijn op dit moment nog niet mogelijk.

Op basis van bovenstaande situatie en toepassing van de landelijk uniforme systematiek voor dekkingsplannen zal het toepassen van de systematiek dynamisch alarmeren ook voor de VRLN in beeld komen. Met dynamisch alarmeren worden voertuigen op basis van actuele GPS gegevens gealarmeerd. Dit is een meer accurate manier van het verlenen van de snelste brandweezorg. Dit is een losstaand project waar nog verschillende keuzes in gemaakt moeten worden. Postcommandanten zullen hierbij betrokken worden. Dynamisch alarmeren zal nog op de bestuurlijke agenda komen zodra dit project zich in een verder stadium bevindt.

UITRUK OP MAAT

Binnen Brandweer Limburg-Noord wordt het TS-Flex concept toegepast. De TS-Flex is een tankautospuit met een flexibele bezetting. De bezetting bestaat uit minimaal een bevelvoerder, chauffeur en twee manschappen. Dit noemen we een TS4 omdat er minimaal een 4-persoonsbezetting op deze TS aanwezig is. De voorkeur gaat altijd uit naar een uitruk met TS6 (bevelvoerder, chauffeur en vier manschappen).

In het dekkingsplan (processtap 2) wordt de verwachte dekking van een volledige brandweereenheid (TS6) inzichtelijk gemaakt. Hierop wordt ook de beoordeling uitgevoerd. In het geval dat de eerste TS geen volledige bezetting heeft, is een tweede TS noodzakelijk om een 6-persoonsbezetting te borgen. Het verschil van opkomsttijd ten opzichte van een eerste en tweede wordt met een zogenaamde dubbele S-curve inzichtelijk gemaakt.

2.2 EXTERNE ONTWIKKELINGEN

GEOGRAFIE EN DEMOGRAFIE

Veiligheidsregio Limburg-Noord bestaat uit 15 gemeenten: Gennepe, Mook en Middelaar, Bergen, Venray, Horst aan de Maas, Venlo, Peel en Maas, Beesel, Nederweert, Weert, Leudal, Roermond, Maasgouw, Roerdalen en Echt-Susteren. Gezamenlijk hebben deze gemeenten in 2022 ruim 511.000 inwoners (CBS). De regio kenmerkt zich door landelijke en bosrijke gebieden met veel agrarische bedrijven in de vorm van land- en tuinbouw en intensieve veehouderij. De regio is smal (5 tot 25 km) en lang gerekt (85km) en wordt in de gehele lengterichting gesplitst door de Maas. Naast deze belangrijke waterweg kent de regio veel grindgaten, afgravingen, bruggen, polders, sluizen en stuwen. Er vindt veel beroepsvaart plaats, maar er is ook veel waterrecreatie. De Maasplassen vormen het grootste aaneengesloten watersportgebied van Nederland.

De regio wordt doorkruist door een aantal belangrijke wegen, waaronder de A2, A67, A73, N271 en N280. Verder kent de regio een aantal belangrijke spoorlijnen onder andere richting Brabant, Zuid-Limburg en Duitsland. Het Designer Outlet Center in Roermond en pretpark Toverland worden het hele jaar door bezocht door toeristen uit binnen- en buitenland.

Binnen de regio hebben de afgelopen jaren verschillende infrastructurele wijzigingen plaatsgevonden die in meer of mindere mate invloed hebben op de aanrijdtijd van de brandweer. Daarnaast zijn hier de wijzigingen meegenomen waarvan momenteel bekend is dat deze ergens in de komende vier jaar zullen plaatsvinden. Het gaat hier vooral om de bouw van nieuwe woonwijken en industrieterreinen, of uitbreiding hiervan.

Naast ontwikkelingen in de bebouwde omgeving, ontwikkelt het landelijke beleid en de wetgeving hieromheen. Er is een uniform landelijke systematiek voor dekkingsplannen ontwikkeld welke in de raad van regionaal commandanten en het Veiligheidsberaad is vastgesteld. Ook is afgesproken dat Veiligheidsregio's deze systematiek hanteren bij het opstellen van nieuwe dekkingsplannen. Een wettelijke verankering voor toepassing van deze methodiek volgt. Daarmee is deze externe ontwikkeling een uitgangspunt voor het opstellen van dit nieuwe dekkingsplan welke de VRLN volgt. Het dekkingsplan 4.0 wordt dan ook gebruikt als ijkdocument in overeenstemming met deze landelijke uniforme systematiek.

In bijlage 4 wordt aangegeven welke (grote) infrastructurele wijzigingen hebben plaatsgevonden of binnenkort zullen plaatsvinden. Dit zijn grote ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de opkomsttijd van (basis)brandweereenheden.

DE RISICO'S IN DE VEILIGHEIDSREGIO

Gelijktijdig aan het Dekkingsplan 4.0 wordt er een brandweerrisicoprofiel opgesteld. De regio Limburg-Noord hanteert volgens het brandweerrisicoprofiel zeven incidenttypen. Het gaat hier om de volgende zeven incidenttypen waarbij de brandweer een taak heeft om deze te voorkomen en/of te bestrijden.

1. Waterincidenten
2. Natuurbranden
3. Incidenten wegverkeer
4. Incidenten spoorvervoer
5. Brand in gebouwen
6. Incidenten met gevaarlijke stoffen
7. Evenementen

Het incidenttype ‘brand in gebouwen’ sluit het meeste aan op het dekkingsplan. Dit omdat met het dekkingsplan gewerkt wordt aan het in beeld brengen van het risico op brand in gebouwen per gebied. In het brandweerrisicoprofiel wordt in het hoofdstuk ‘brand in gebouwen’ ingegaan op de ongevallenhistorie tussen 2018 en 2022 die betrekking hebben op dit incidenttype. In de afgelopen vier jaar zijn er jaarlijks ruim 300 gebouwbranden geweest waar de brandweer naar uitrukt is (Prio 1 & 2). Naast het aantal gebouwbranden wordt ook een beeld gegeven van de verdeling in opschaling en van verdeling van incidenten over gebouwfunctie (BAG).

Het Dekkingsplan 4.0 en het brandweerrisicoprofiel 2023 zullen een belangrijk fundament vormen voor de totstandkoming van het onderdeel brandweer in het beleidsplan VRLN 2024-2027.

RECHTSPOSITIE BRANDWEERVRIJWILLIGER

Naast risico’s in de fysieke omgeving zijn er andere externe ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de brandweerorganisatie. De huidige rechtspositie van de brandweervrijwilliger ten opzichte van de Europese wet- en regelgeving staat ter discussie. Momenteel wordt gekeken naar op welke manier er meer onderscheid gemaakt kan worden tussen beroeps- en vrijwilligers zonder kwaliteit in te leveren.

AANDACHTSOBJECTEN

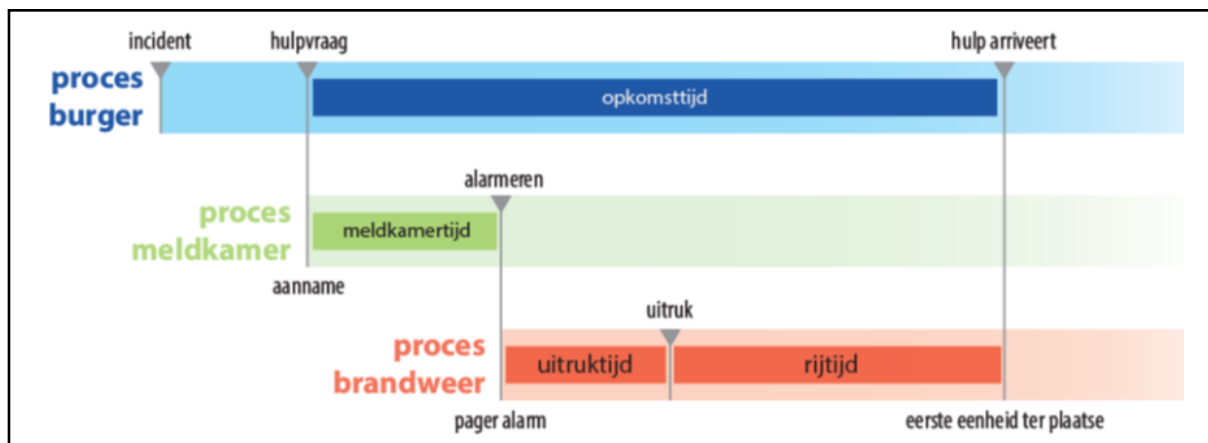
Het dekkingsplan is gebiedsgericht, maar zal ook inzoomen op kwetsbare objecten, zoals gebouwen met een zorgfunctie. Wanneer deze categorie 1-objecten een opkomsttijd buiten de bandbreedte hebben, dat wil zeggen hoger dan tien minuten, is dit een aandachtsobject. Deze aandachtsobjecten dienen een afzonderlijke beoordeling te krijgen. Gezamenlijk met de aandachtsgebieden vormen de aandachtsobjecten in processtap 3 de zogeheten ‘aandachtsobjectenlijst’. Deze lijst maakt duidelijk waar de repressieve brandweezorg zijn grens heeft bereikt.

3.0 PROCESSTAP 2 – “DEKking BESCHRIJVEN”

In processtap 2 beschrijft de brandweer de verwachte dekking in het verzorgingsgebied op basis van interne- en externe ontwikkelingen beschreven in processtap 1. Hiermee maakt de brandweer inzichtelijk waar zij repressief toe in staat is onder de gegeven omstandigheden. De beschrijving bevat de factoren snelheid, capaciteit, paraatheid en werkdruk.

3.1 PROCESSTAP 2.1 – OPKOMSTTIJD

De opkomsttijd bij een incident is de tijdsduur tussen de melding van een hulpvraag bij de meldkamer tot het moment waarop een brandweereenheid op de incidentlocatie arriveert. De opkomsttijd bestaat uit drie tijdselementen: meldkamertijd, uitruktijd en rijtijd. Deze tijdselementen samen vormen de totale opkomsttijd. Zie figuur 1 voor een visualisatie.

Figuur 1: Tijdselementen van de opkomsttijd (Nederland, 2022)

GEGEVENS VERZAMELEN

Om de losse tijdselementen te bepalen worden registratiegegevens verzameld van de Meldkamer Brandweer (MKB). Deze data zijn opgeslagen in het Geïntegreerd Meldkamer Systeem (GMS). Hierbij wordt ruwe GMS-data gehanteerd. Vervolgens zijn de registratiegegevens verrijkt. Hierdoor zijn foute gegevens verwijderd, onvolledige gegevens aangevuld en/of geverifieerd.

MELDKAMERTIJD BEPALEN

De meldkamertijd is de tijd die de meldkamer nodig heeft om een incidentmelding aan te nemen, triage te plegen en passende eenheden te alarmeren. De meldkamertijd voor Veiligheidsregio Limburg-Noord is gebaseerd op de tijd vanaf aanname meldkamer brandweer tot alarmering eerste eenheid. Dit is een mediaantijd¹. Deze mediaantijd bedraagt 1 minuut en 13 seconden en is gebaseerd op alle gebouwbranden (prio1) over de afgelopen 4 jaar.

UITRUKTIJD BEPALEN

De uitruktijd is de tijd tussen de alarmering van een eenheid en de uitruk naar een incident. De uitruktijd voor de Veiligheidsregio Limburg-Noord is de mediaantijd in de periode 1-1-2018 t/m 28-11-2022². Deze tijden zijn gefilterd op alle alarmeringen binnen de eerste twintig minuten vanaf start incident, alle prio-1-ritten en de specifieke uitruksituatie per kazerne. Voor de interregionale kazernes zijn gemiddelde uitruktijden gebruikt³. Verder wordt de uitruktijd alleen berekend voor de basiseenheid. Deze tijd wordt vervolgens in de berekening van de

¹ Mediaantijd: dit is de middelste waarde van alle waarden, nadat zij zijn gesorteerd van laag naar hoog.

² Gedurende deze periode hebben de kazernes Nederweert, Horst en Ittervoort een andere locatie gekregen. Voor het berekenen van de uitruktijd is de periode aangehouden vanaf het operationeel gaan op deze locaties.

³ Mediaantijden zijn van deze kazernes nog niet beschikbaar.

opkomsttijd van de overige specialistische eenheden ook gehanteerd. In tabel 2 zijn de uitruktijden per post weergegeven.

Tabel 2: Uitruktijden brandweerposten

Eenheid	Mediaantijd	Gemiddelde tijd	Eenheid	Mediaantijd
08 GROESB		5:19	23 LOTTUM	4:00
08 MALDEN		6:02	23 MAASBR	4:16
21 BOXMR__1		4:42	23 MEERLO	4:52
21 BOXMR__1		4:43	23 MEIJEL	3:58
21 OEFFELT_1		3:21	23 MONTLI	4:07
21 STANTH_1		4:48	23 MOOK	5:28
21 VIERLB_1		5:05	23 NEDWRT	5:14
22 BUDEL		5:10	23 PANNGN	4:29
22 DERIPS		3:50	23 REUVER	4:35
22 DEURNE		5:29	23 ROERMD_1	1:17
22 MAARHZ		4:55	23 ROERMD_2	9:54
22 NEERKT		4:46	23 ROGGEL	4:34
22 SOMERN		5:14	23 SEVNUM	5:21
23 BAARLI	4:11		23 STEVWT	3:17
23 BELFLD	4:00		23 STRAMP	4:45
23 BERGLI	4:06		23 SUSTRN	4:44
23 ECHT	5:19		23 VENLO__1	1:22
23 GENNEP	6:14		23 VENLO__2	7:23
23 HEYTHS	4:06		23 VENRAY_1	5:59
23 HORST	5:57		23 VENRAY_2	8:13
23 ITTERV	4:40		23 WEERT__1	5:02
23 KELPOL	5:27		23 WEERT__2	8:50
23 KESSEL	4:24		23 WESSEM	4:13
23 LOMM	6:23			

RIJDTIJD BEPALEN

De rijtijd is de tijd tussen het vertrek vanaf de uitruklocatie tot de aankomst bij een incidentlocatie.

Het programma CARE berekent voor elk gebouw (BAG-objecten) aan de weg een rijtijd. In CARE wordt rekening gehouden met:

- De onderliggende wegenkaart (Binnen het programma CARE is gebruik gemaakt van het wegenbestand "Tom-Tom Speedprofile_V2". Hierin staan snelheden opgenomen die halfjaarlijks via TomTom-data worden geüpdatet).
- Calamiteitenroutes en -doorsteken.
- De realistische rijsnelheden (In het programma CARE heeft een aanpassing plaatsgevonden. Op alle autosnelwegen binnen de VRLN is de snelheid van 120 km/h gereduceerd naar 100 km/h. Dit in relatie tot de maximale snelheid die met een TS (richtlijnen vrachtauto) gereden mag worden volgens de brancherichtlijn "Optische en geluidsignalen Brandweer" (BRWNL, 2017))
- Bevoegdheden van hulpvoertuigen (voorrangsvoertuigregels volgens (BRWNL, 2017).
- Verkeersbeïnvloedingsysteem KAR (Het KAR systeem beïnvloedt verkeerslichten en pollars, waardoor de opkomsttijd van hulpdiensten verbetert).

OPKOMSTTIJD BEREKENEN EN ONDERBOUWEN

De opkomsttijd is berekend door voor een potentiële incidentlocatie per eenheid de drie afzonderlijke berekeningen van de tijdselementen meldkamer-, uitruk- en rijtijd bij elkaar op te tellen. De verschillende tijdselementen zijn onafhankelijk en beïnvloeden elkaar daardoor niet. De opkomsttijd is verwerkt in hoofdstuk “3.2 PROCESSTAP 2.2 – SNELHEID”.

3.2 PROCESSTAP 2.2 – SNELHEID

Snelheid beschrijft de opkomsttijd waarmee de eerste brandweereenheid ter plaatse kan zijn. In het dekkingsplan onderscheiden we de volgende brandweereenheden:

- Tankautosputten;
De tankautospuit (TS) is het basisvoertuig van de brandweer. Een reguliere tankautospuit wordt als basiseenheid ingezet bij (gebouw, natuur)branden, (technische)hulpverlening, incidentbestrijding gevaarlijke stoffen en waterongevallen. Iedere post in Limburg-Noord beschikt over ten minste één tankautospuit.
- Redvoertuigen;
Redvoertuigen (RV) zijn voertuigen die op hoogte kunnen komen zoals een autoladder of een hoogwerker. Redvoertuigen worden met name ingezet bij gebouwen (hoogbouw). Ze kunnen gebruikt worden om van bovenaf een brand te blussen en/of licht bij te schijnen tijdens een incident op een donkere plek. Redvoertuigen worden in toenemende mate ingezet voor de ondersteuning van de ambulancedienst bij het uit de woning halen van personen.
- Hulpverleningsvoertuigen;
Een specialistische hulpverleningseenheid (SHE) bestaat uit een hulpverleningsvoertuig (HV) en een ondersteunend voertuig (ON-HV). Het SHE is specifiek ingericht voor technische hulpverlening en biedt aanvullende kennis en materieel bij incidenten waarbij de standaardbepakking van de tankautospuit ontoereikend is.
- Oppervlakte reddingsteam;
Een oppervlakte reddingsteam (ORT) kan een redding van mens of dier in het water uitvoeren, waarbij het slachtoffer zichtbaar aan de wateroppervlakte is en maximaal 200 meter uit de walkant ligt.
- Duikteam;
Een duikteam is de meest gespecialiseerde vorm van waterongevallenbestrijding. Bevindt een slachtoffer zich onder water, dan kan alleen een opgeleid en getraind brandweerdrukteam nog veilig optreden.
- Gevaarlijke stoffen eenheid (GSE);
Een gevaarlijke stoffen eenheid ondersteunt de basiseenheid bij het bestrijden van incidenten met gevaarlijke stoffen. Het gaat hierbij om incidenten met lekkage van gevaarlijke stoffen.

BESCHRIJVING VAN DE VERWACHTE DEKKINGSPRESTATIE

In het nieuwe dekkingsplan wordt een realistisch beeld gegeven van de dekking. Het dekkingsplan geeft inzicht in de opkomsttijden voor de eerste TS. In het geval van een uitruk met TS-flex (TS 4 of TS 5) is de opkomsttijd van de tweede TS bepalend voor het wettelijk uitgangspunt om een volledige TS 6 ter plaatse te hebben. Voor alle basis- en robuuste posten en de centrumposten Weert en Venray geldt dat zij een uitruksituatie kennen van vrije instroom (vrijwilligers) en deze in de basis met een TS 6 uitrukken. In dat geval is de opkomsttijd van de eerste TS leidend. Incidenteel zullen zij als TS-flex uitrukken. In deze situaties is opkomsttijd van de tweede TS bepalend.

Voor de centrumposten Weert en Venray geldt een kazernering op werkdagen tussen 08:00 en 17:00. Dit geldt voor directe uitruk van de SIV. Voor Weert is ook directe uitruk van één specialistische taak vanuit een gekazerneerde setting geborgd. Uitruk met TS is in Weert

geborgd in de kazernering van de chauffeur en bevelvoerder maar de TS kan pas na opkomst van de vrijwilligers uitrukken. Hiermee wordt een betere paraatheid geborgd in verzorgingsgebieden met een hoger risico dan basis- en robuuste posten.

Voor de centrumposten Venlo en Roermond (24H-dienst) is, wegens een gegarandeerde paraatheid van 6 personen voor de TS, altijd de opkomsttijd van de eerste TS leidend. Veiligheidsregio Limburg-Noord kiest rondom deze stadskernen bewust voor deze vorm van "uitruksituatie" vanwege het hoge risico in Venlo en Roermond. Voor meer details over de risico's in de regio wordt verwezen naar het "*Brandweerrisicoprofiel Brandweer Limburg-Noord 2023*".

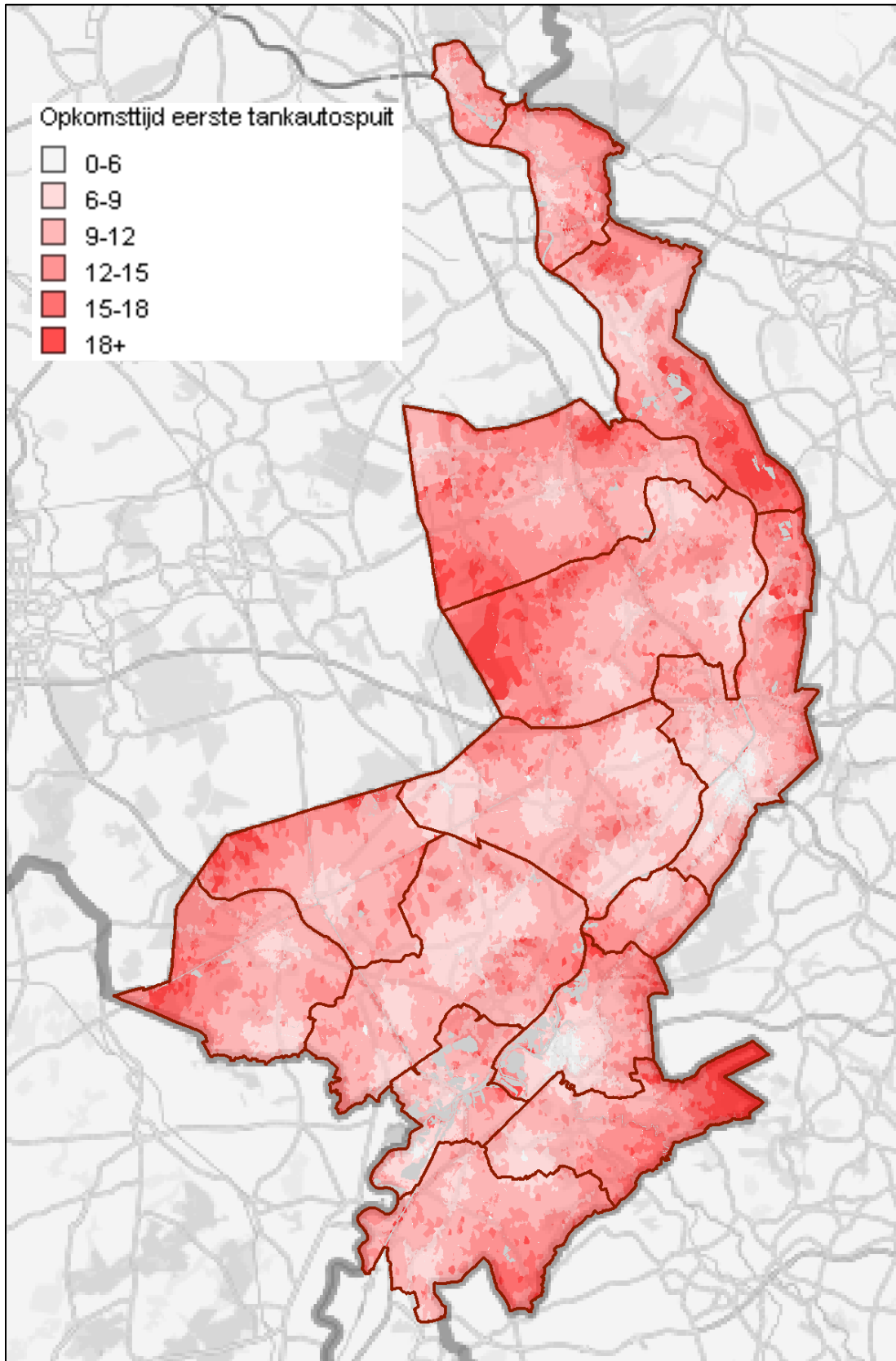
Om de snelste hulp ter plaatse te kunnen leveren wordt ook gebruik gemaakt van interregionaal alarmeren. Dit betekent dat onderstaande posten (tabel 3) uit buurregio's inzetbaar zijn binnen het verzorgingsgebied Limburg-Noord. Bij deze posten is aangegeven welke eenheden zijn meegenomen in de berekening van de "dekkingskaarten snelheid" in hoofdstuk 3.2.

Tabel 3: Posten interregionaal alarmeren binnen de VRLN

Veiligheidsregio	Post	Brandweereenheden
Gelderland-Zuid	Groesbeek	TS en RV
	Malden	TS
Brabant-Noord	Boxmeer	TS
	Oeffelt	TS
	Sint Anthonis	TS
	Vierlingsbeek	TS
	Cuijk	RV
	's-Hertogenbosch	WO
Brabant-Zuidoost	Budel	TS
	De Rips	TS
	Deurne	TS
	Maarheeze	TS
	Neerkant	TS
	Someren	TS
	Helmond	RV
Zuid-Limburg	Sittard-West	RV
	Buchten	TS

DEKKINGSKAART SNELHEID

In de “dekkingskaart snelheid TS6” (figuur 2) is de dekking op basis van TS6 inzichtelijk gemaakt met een grafische weergave. Hoe lichter de kleur in de figuur des te sneller de opkomsttijd van de eerste tankautospuiter.

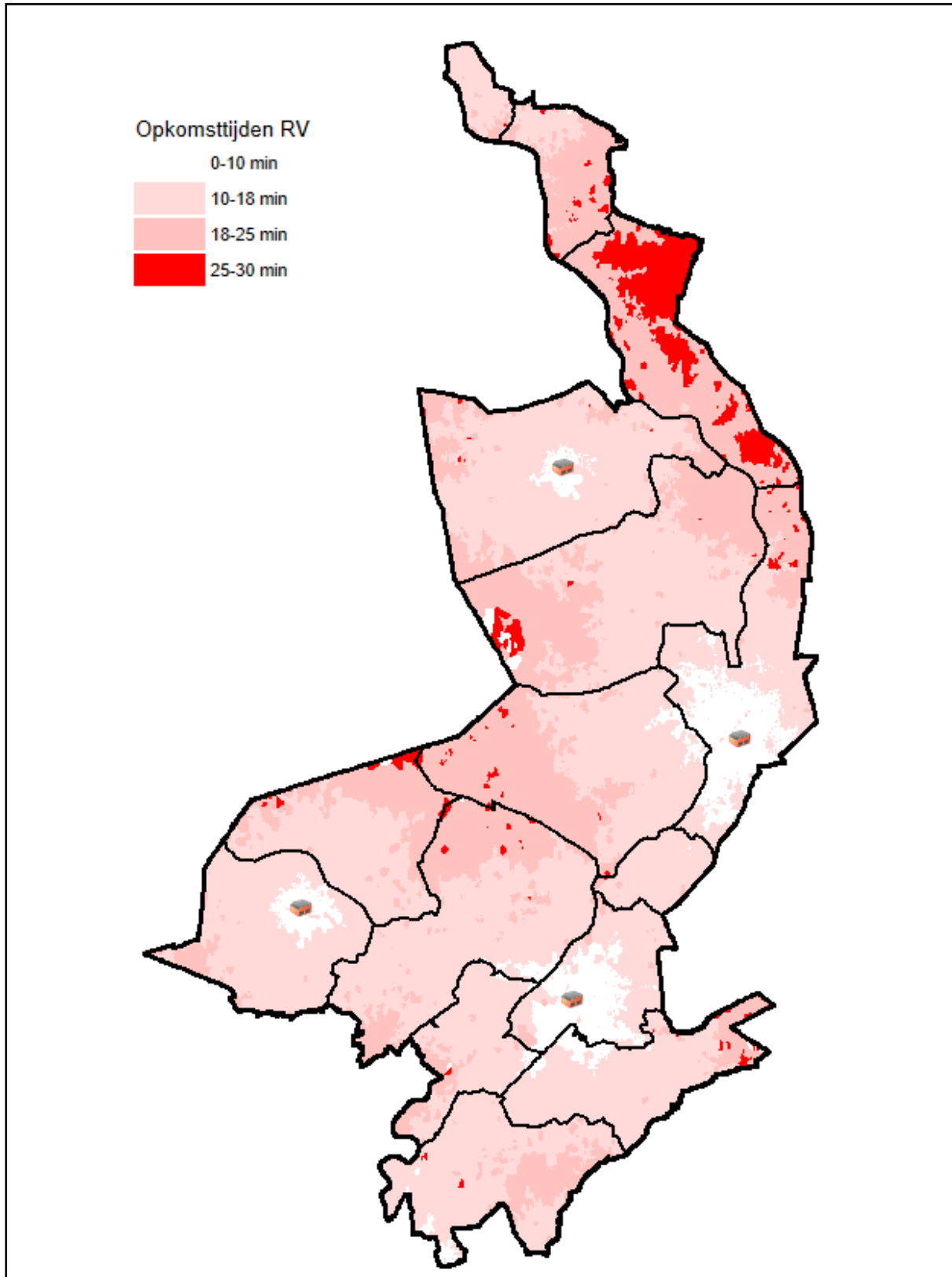

Figuur 2: Dekkingskaart snelheid o.b.v. TS6 in Limburg-Noord

SNELHEID REDVOERTUIGEN

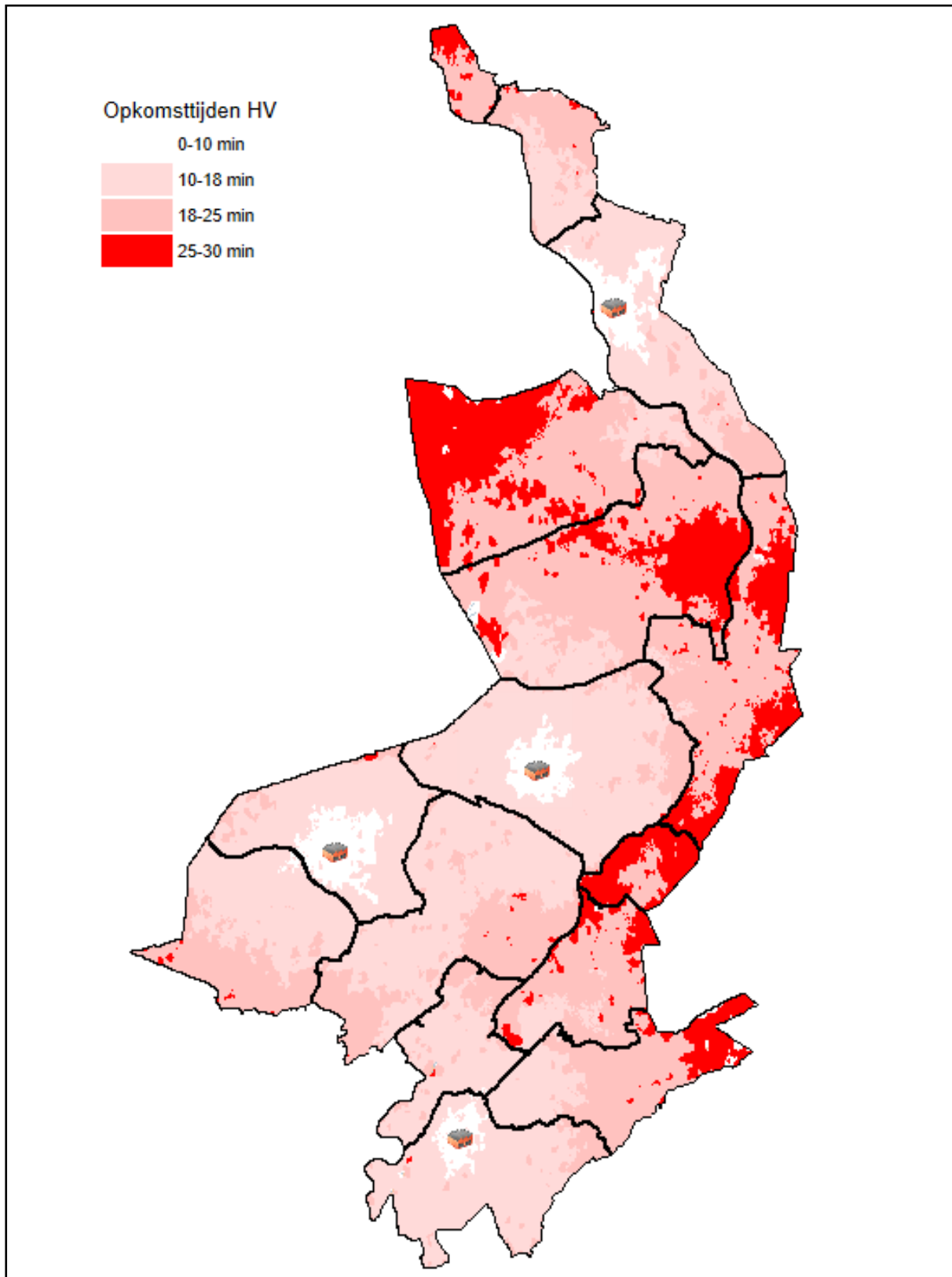
In de “dekkingskaart snelheid RV” (figuur 3) is de dekking van redvoertuigen inzichtelijk gemaakt met een grafische weergave (posten Venray, Venlo, Roermond, Weert, Groesbeek, Cuijk, Helmond en Sittard-West). Hoe lichter de kleur in de figuur des te sneller de opkomsttijd van het redvoertuig.

Figuur 3: Dekkingskaart snelheid o.b.v. RV in Limburg-Noord

SNELHEID HULPVERLENINGSVOERTUIGEN

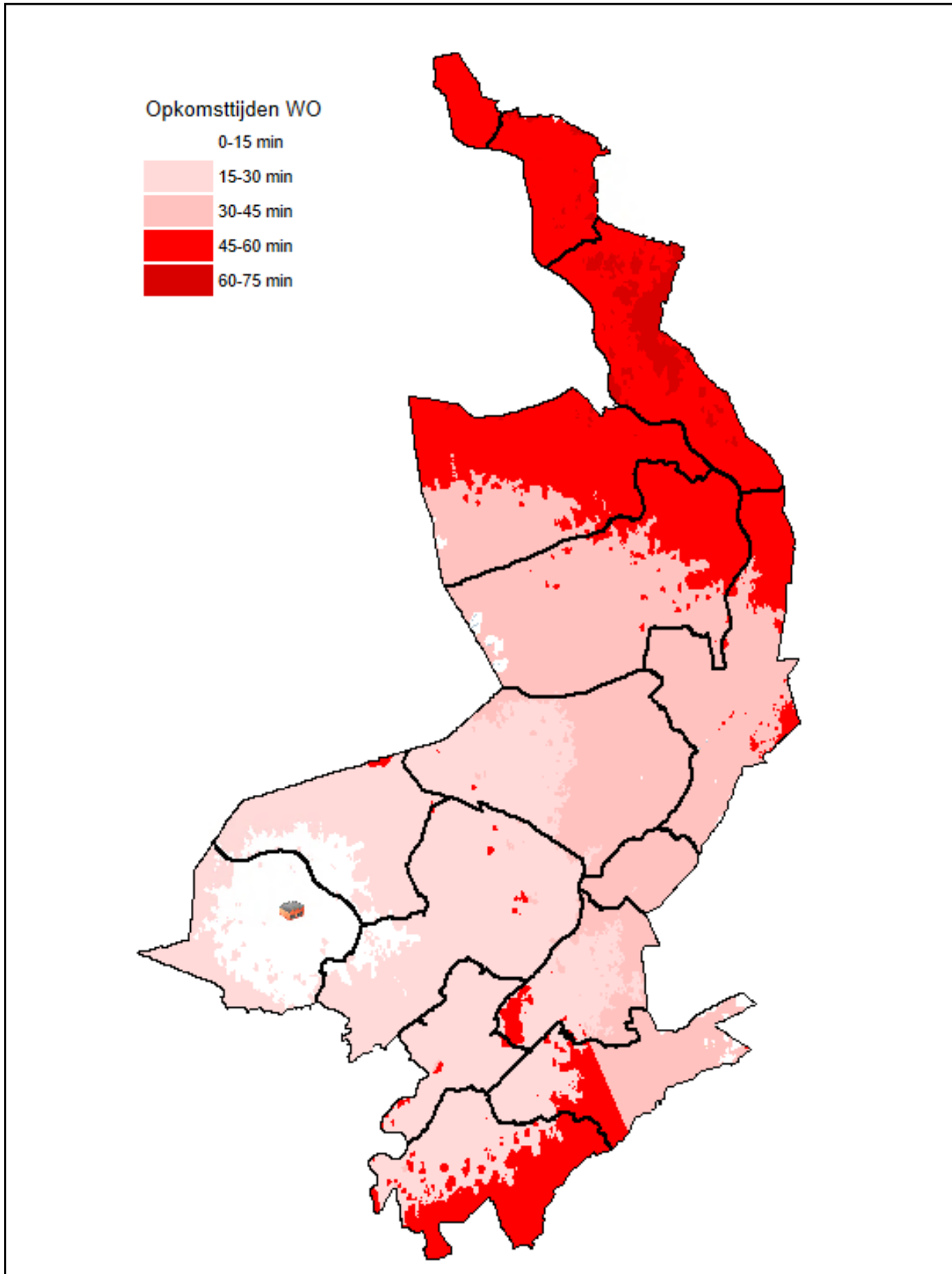
In de “dekkingskaart snelheid HV” (figuur 4) is de dekking van de specialistische hulpverleningseenheden (SHE's) inzichtelijk gemaakt met een grafische weergave (posten Bergen, Panningen, Nederweert en Echt). Hoe lichter de kleur in de figuur des te sneller de opkomsttijd van het hulpverleningsvoertuig.

Figuur 4: Dekkingskaart snelheid o.b.v. SHE in Limburg-Noord

SNELHEID DUIKTEAM

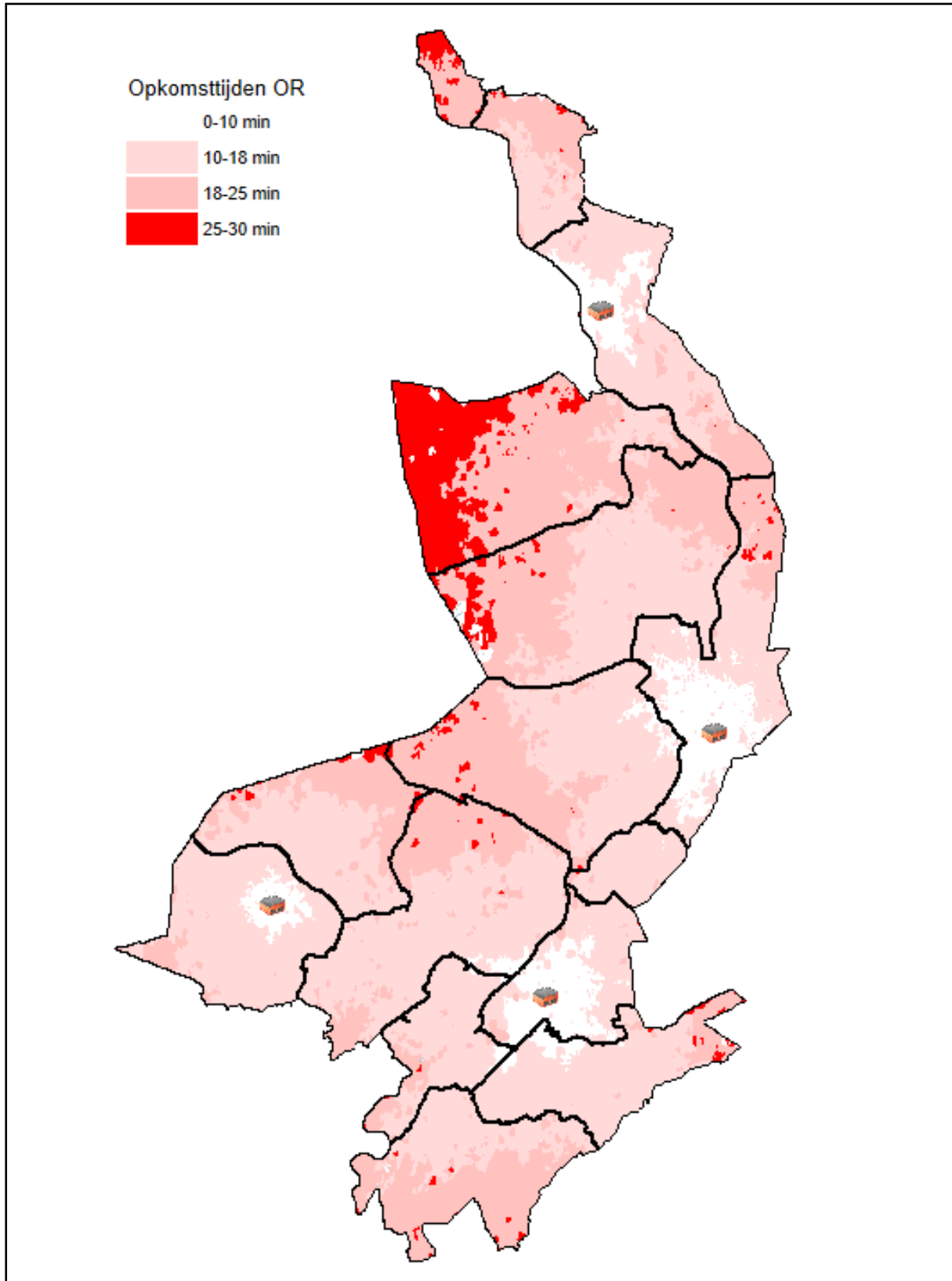
In de “dekkingskaart snelheid WO (duikteam)” (figuur 5) is de dekking van het WO (duikteam) inzichtelijk gemaakt met een grafische weergave (post Weert en 's-Hertogenbosch). Hoe lichter de kleur in de figuur des te sneller de opkomsttijd van het duikteam.

Figuur 5: Dekkingskaart snelheid o.b.v. WO-duitteam in Limburg-Noord

SNELHEID OPPERVLAKTEREDDINGSTEAM

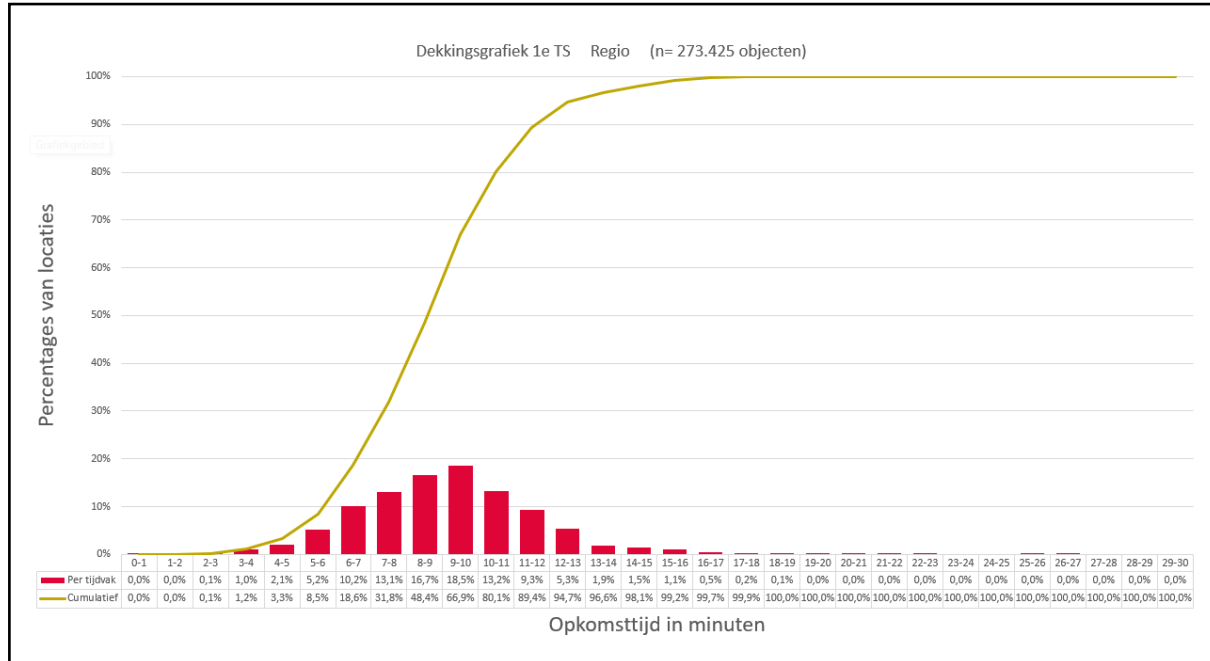
In de “dekkingskaart snelheid WO (ORT)” (figuur 6) is de dekking van het oppervlakte reddingsteam inzichtelijk gemaakt met een grafische weergave (posten Bergen, Venlo, Roermond en Weert). Hoe lichter de kleur in de figuur des te sneller de opkomsttijd van het oppervlaktereddingsteam.

Figuur 6: Dekkingskaart snelheid o.b.v. WO-ORT in Limburg-Noord

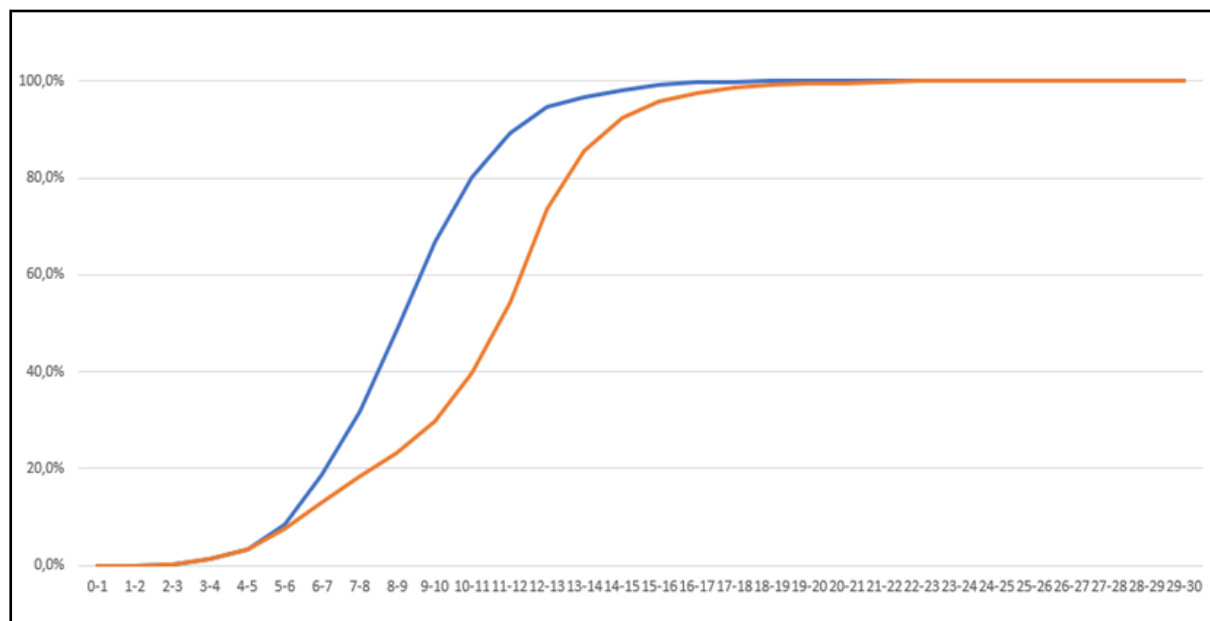
DEKKINGSGRAFIEK SNELHEID

In grafiek 1 is de opkomsttijd van de TS6 inzichtelijk gemaakt met een S-curve. Een S-curve toont in hoeveel procent van de in het verzorgingsgebied voorkomende objecten binnen welke opkomsttijd kunnen worden bereikt. Hierin zien we dat in 50% van de locaties de brandweer een opkomsttijd heeft tussen de 8 en 9 minuten. Zie voor een vergrote versie van grafiek 1, bijlage 5.

Grafiek 1: Dekkingsgrafiek snelheid 1^e TS

In grafiek 2 is opkomsttijd van een TS 6 en TS-flex inzichtelijk gemaakt met twee S-curves. De blauwe (linker) S-curve toont de tijd waarin de eerste TS6 ter plaatse komt. De rode (rechter) S-curve toont de tijd waarin de eerste TS een TS-flex is en dus de opkomsttijd van de tweede TS bepalend is. De dekkingsgrafiek is een theoretisch model, waarin de daadwerkelijke opkomsttijden ergens tussen deze twee curves liggen. Zie voor een vergrote versie van grafiek 2, bijlage 6.

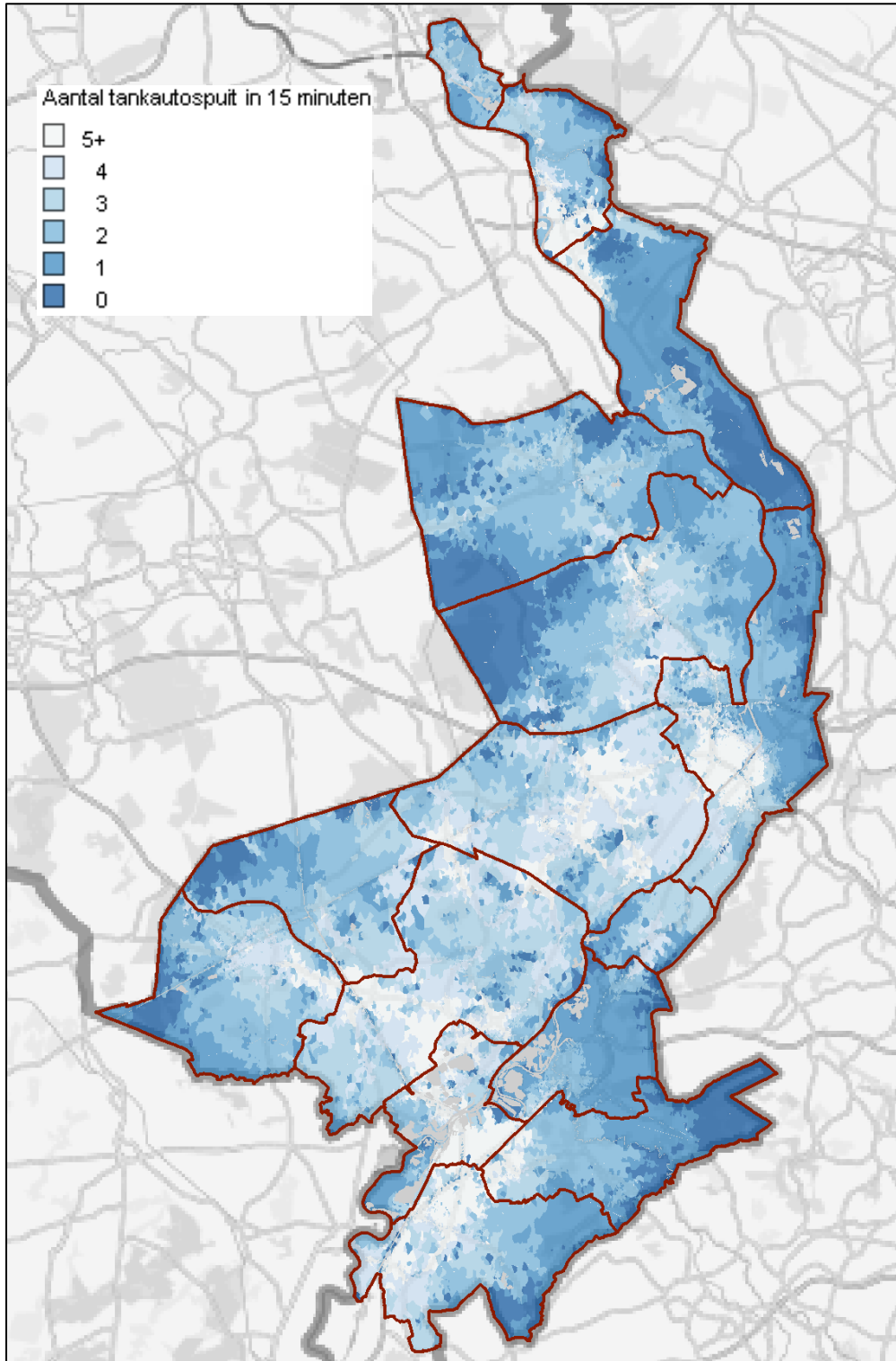
Grafiek 2: Dekkingsgrafiek snelheid 1^e TS en TS flex

3.3 PROCESSTAP 2.3 – SLAGKRACHT

Slagkracht is het vermogen om bij opschaling snel meerdere eenheden ter plaatse te krijgen. Dit is onderdeel van de basisbrandweezorg.

AANTAL TANKAUTOSPUITEN IN 15 MINUTEN

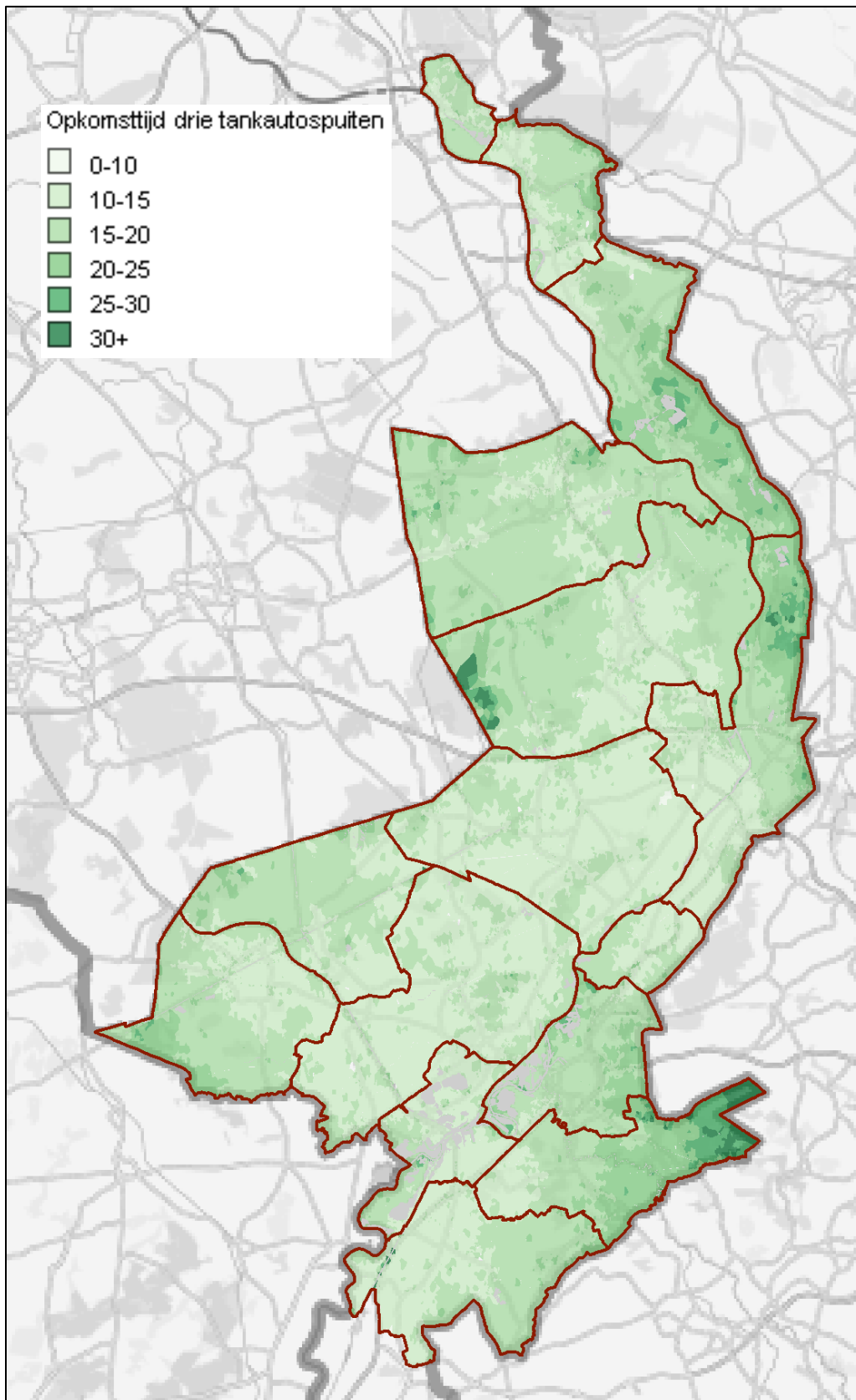
In de “dekkingskaart slagkracht” (figuur 7) is het aantal tankautospuitten in 15 minuten inzichtelijk gemaakt met een grafische weergave. Hoe lichter de kleur in de figuur des te meer tankautospuitten deze locatie kunnen bereiken in 15 minuten.

Figuur 7: Dekkingskaart slagkracht in Limburg-Noord (aantal tankautospuitten in 15 minuten)

OPKOMSTIJD DRIE TANKAUTOSPUITEN

In de “dekkingskaart slagkracht” (figuur 8) is de opkomsttijd van drie tankautospuitten inzichtelijk gemaakt met een grafische weergave. Des te lichter de kleur des te korter het duurt voordat drie tankautospuitten een locatie bereiken.

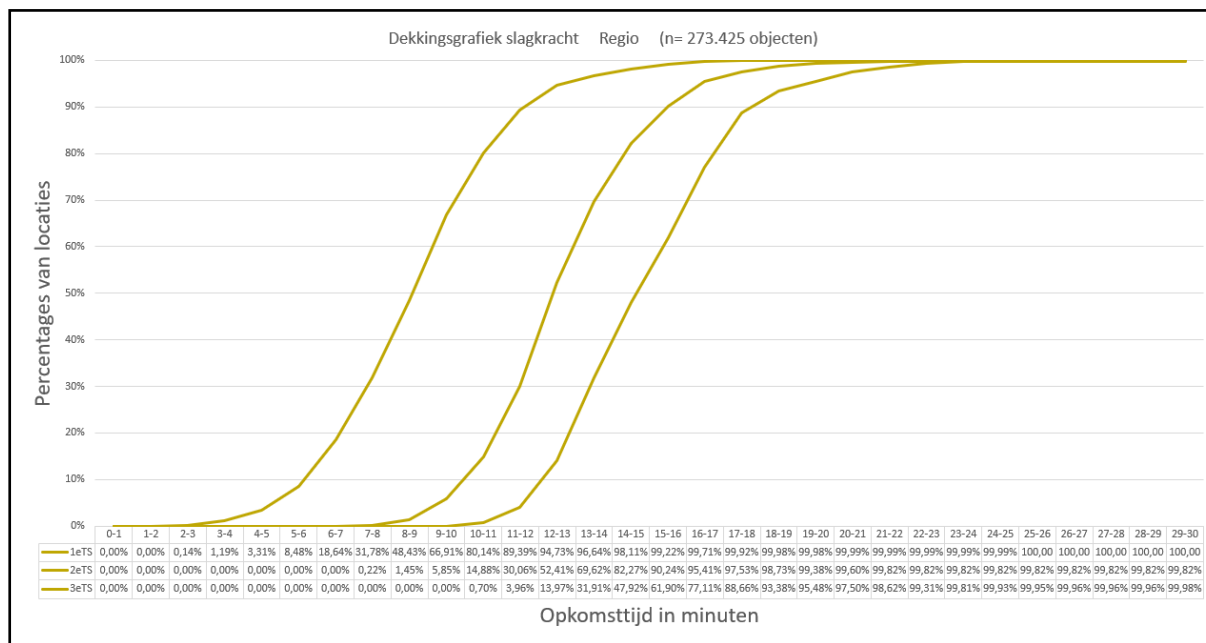

Figuur 8: Dekkingskaart slagkracht in Limburg-Noord (opkomsttijd 3 tankautospuitten)

GRAFIEK VOOR SLAGKRACHT

Grafiek 3 toont alle cumulatieve verdelingen (S-curves) van slagkracht 1 tot en met 3 tankautospuiten. Het bevat een cumulatieve verdeling, ook wel S-curve genoemd. Dit geeft aan welk percentage van de locaties in Veiligheidsregio Limburg-Noord bereikt wordt in een bepaalde opkomsttijd. Dat percentage loopt logischerwijze op naarmate de opkomsttijd toeneemt. Hoe langer de opkomsttijd, hoe meer gebieden er immers worden bereikt. Zie voor een vergrote versie van grafiek 3, bijlage 7.

Grafiek 3: Slagkracht opkomsttijd 1 t/m 3 tankautospuiten (S-curves)

GROOTSCHALIGE EN LANGDURIGE INZETTEN

Een incident met grootschalig brandweeroptreden (GBO) is een incident waarbij er vier tankautospuiten (4x TS = 1 peloton) of meer en/of een specialistisch peloton zijn gealarmeerd. De inzet van een peloton heeft impact op de geplande repressieve dekking. Uitgangspunt hierbij is dat er gelijktijdig in het verzorgingsgebied van de regio een grootschalig incident plaatsvindt. In tabel 4 worden de pelotons beschreven, welke de VRLN regionaal kan leveren met bijbehorende samenstelling en uitgangspunten (aantallen/tijden).

Tabel 4: Pelotons Brandweer Limburg-Noord

Peloton	Samenstelling	Uitgangspunten
Basis brandweezorg	4x TS + 1x PC	- 1 ^e peloton binnen 30 min - 2 ^e peloton binnen 45 min - 3 ^e en 4 ^e peloton binnen 60 min
Grootschalige watervoorziening	1x DPH + 2x HA + 2x WTH + 1x PM met aanhanger + 1x PC	- 1 ^e peloton binnen 60 min - 2 ^e peloton binnen 60 min
Redding en technische hulpverlening	4x TS + 1x SHE + 1x PC	- 1 ^e , 2 ^e , 3 ^e en 4 ^e peloton binnen 60 min
Natuurbrandbestrijding	4x TST (4x4) ⁴ + 2x HA + 2x WTH + 1 PC	- 1 ^e peloton binnen 30 min - 2 ^e peloton binnen 45 min - 3 ^e en 4 ^e peloton binnen 60 min

⁴ In het 1e peloton mag één TS 4x2 aanwezig zijn

3.4 PROCESSTAP 2.4 – PARAATHEID

De paraatheid gaat over de mate waarin de brandweer volgens plan paraat kan zijn. Dit is de mate waarin de brandweer erin kan voorzien dat een aangewezen eenheid naar een incident kan uitrukken en daadwerkelijk kan optreden. De papieren werkelijkheid van een dekkingsplan is statisch: eenheden lijken dan altijd paraat. In de praktijk is dat echter niet altijd het geval. Diverse factoren hebben invloed op de paraatheid van eenheden. Deze processtap behandelt de kenmerken die van invloed zijn op paraatheid: “beschikbaarheid”, “gelijktijdigheid” en “restdekking”.

BESCHIKBAARHEID

Beschikbaarheid is de mate waarin de brandweer voldoende (gekwaliceerd) personeel en werkend materieel beschikbaar heeft om daadwerkelijk naar een incident uit te rukken en deze te bestrijden.

Zie tabel 5 voor het aantal uur dat een post gemiddeld buiten dienst gaat op jaarbasis. Deze getallen zijn bepaald op basis van buitendienst meldingen die bij de meldkamer gemeld zijn.

Tabel 5: Buiten dienst meldingen brandweerposten (gemiddelde aantal uren buitendienst per jaar gedurende de periode 01-01-2019 t/m 31-08-2022)

Brandweerposten	Type post	Uren buiten dienst per jaar	
		Dag situatie	Nacht/weekend situatie
Cluster Roermond			
Post Echt	Robuuste post	228	96
Post Montfort	Basis post	149	53
Post Reuver	Basis post	324	219
Post Roermond	Centrumpost	26	9
Post Roermond-vrijwilligers	Basis post	307	140
Post Stevensweert	Basis post	552	96
Post Susteren	Robuuste post	228	79
Post Wessem	Basis post	53	193
Cluster Venlo			
Post Baarlo	Basis post	18	114
Post Belfeld	Basis post	526	105
Post Kessel	Basis post	35	114
Post Lomm	Basis post	683	491
Post Maasbree	Basis post	18	96
Post Panningen	Robuuste post	0	0
Post Venlo	Centrumpost	9	9
Post Venlo-vrijwilligers	Basis post	210	96
Cluster Venray			
Post Gennep	Robuuste post	18	26
Post Bergen	Robuuste post	0	44
Post Horst	Robuuste post	0	18
Post Lottum	Basis post	0	26
Post Meerlo	Basis post	9	44
Post Mook	Basis post	18	44
Post Sevenum	Basis post	61	61
Post Venray	Centrumpost	61	131

Cluster Weert			
Post Heythuysen	Robuuste post	9	18
Post Ittervoort	Robuuste post	18	35
Post Kelpen-Oler	Basis post	140	70
Post Meijel	Basis post	18	35
Post Nederweert	Robuuste post	0	0
Post Roggel	Basis post	9	61
Post Stramproy	Basis post	0	44
Post Weert	Centrumpost	0	18

IMPACT BESCHIKBAARHEID

Voor beroepsposen is bepaald dat ze gegarandeerd paraat moeten zijn. Dit ligt anders dan bij de posen waar met vrijwilligers wordt gewerkt. Hier mogen geen resultaatverplichtingen aan vastgesteld worden, omdat vrijwilligheid niet verplicht is. In hoofdstuk 2.2 is meer over de ontwikkelingen rond vrijwilligheid en de mate van verplichtheid daarvan terug te vinden.

De oorzaak van buitendienstmeldingen ligt in het uitmelden van vrijwilligers waardoor er onvoldoende personeel beschikbaar is voor een uitruk op de post. De post meldt zich vervolgens bij de meldkamer buitendienst.

GELIJKTIJDIGHEID

Gelijktijdigheid ontstaat als de meldkamer een beroep wil doen op een eenheid die al is ingezet. Inzicht in de kans op gelijktijdigheid is relevant voor de paraatheid. Het zegt namelijk iets over de mate waarin de brandweer erin kan voorzien dat de snelste eenheid ter plaatse komt. Gelijktijdigheid geeft daarmee inzicht in de kwaliteit van de dekking.

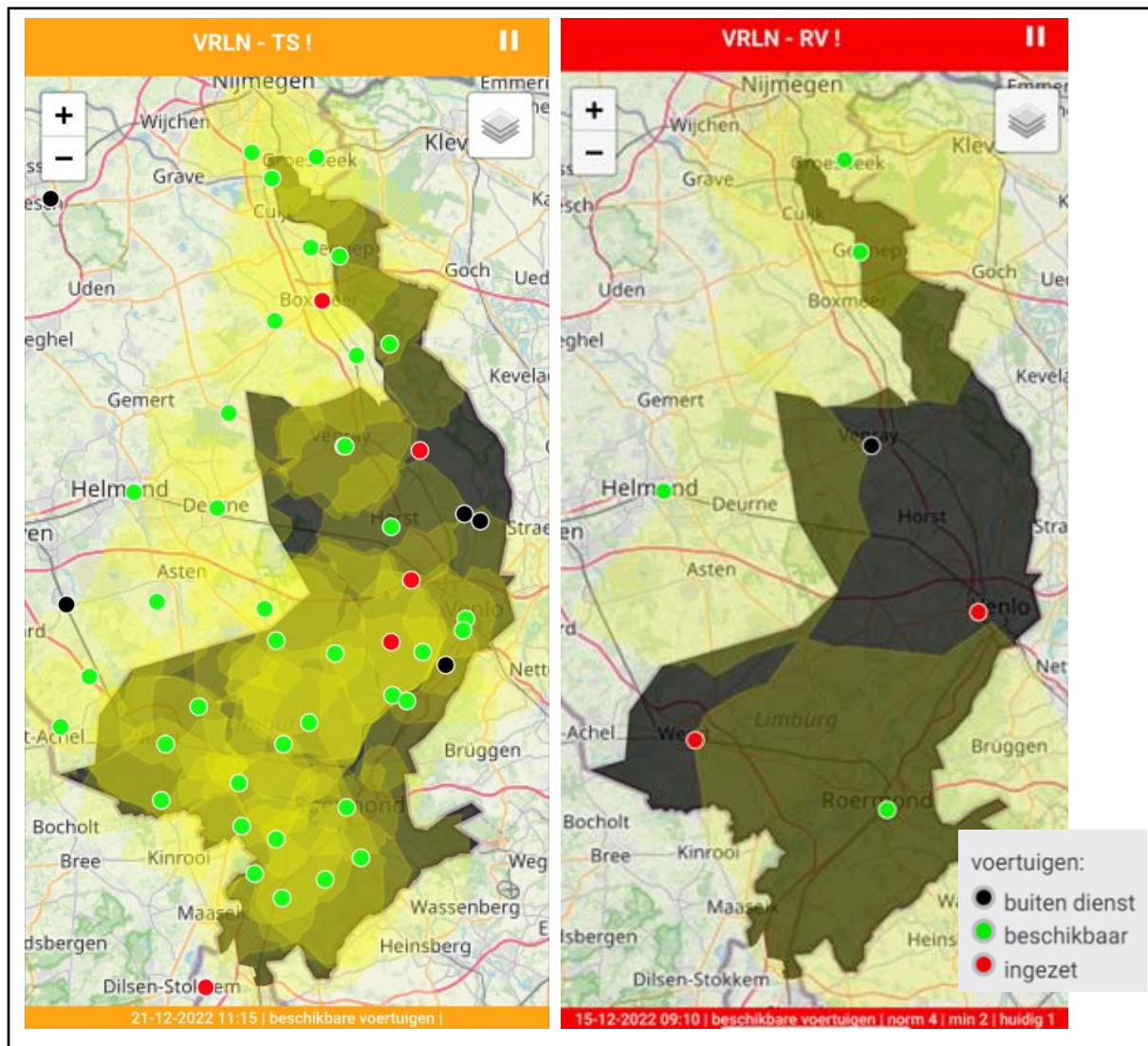
IMPACT GELIJKTIJDIGHEID

Om gelijktijdigheid binnen het verzorgingsgebied van Veiligheidsregio Limburg-Noord te duiden worden op landelijk niveau technische instructies ontwikkeld. Deze zijn op dit moment nog niet beschikbaar. Na publicatie hiervan wordt dit onderdeel uitgewerkt op basis van de methode kwantitatieve inschatting, een empirische kijk naar de realisatie, een theoretische kansberekening of een simulatie om de gelijktijdigheid te prognosticeren.

RESTDEKKING

Bij grootschalige en langdurige inzetten worden veel eenheden ingezet. Het aantal ingezette eenheden kan zo groot zijn, dat de beschikbaarheid van eenheden voor de rest van de veiligheidsregio fors terugloopt. Dit doet zich zowel voor bij een incident in het eigen verzorgingsgebied als in geval van bijstand in een andere regio bij een grote brandweerinzet. De inzet van een groot aantal eenheden tegelijkertijd heeft direct invloed op de dekking van (een deel van) het verzorgingsgebied.

Er is op dit moment nog geen beeld van de restdekking over de afgelopen periode. Vanaf oktober 2022 wordt de restdekking inzichtelijk gemaakt met een “restdekkingsmonitor” ontwikkeld door SafetyCT. Dit is een groeimodel dat momenteel in de opstartfase zit. Met deze restdekkingsmonitor heeft de Veiligheidsregio Limburg-Noord inzicht in de actuele restdekking. Zie figuur 9 voor een impressie.

Figuur 9: Restdekkingsmonitor

IMPACT RESTDEKKING

Met de restdekkingsmonitor kan vroegtijdig geanticipeerd worden op buitendienstmeldingen en waar nodig worden bijgestuurd door teamleiders en operationeel leidinggevenden. Bijvoorbeeld door het herbezetten van kazernes of het verplaatsen van repressieve eenheden. Door het bijstellen bevordert de opkomsttijd in een gebied.

3.5 PROCESSTAP 2.5 – WERKDruk

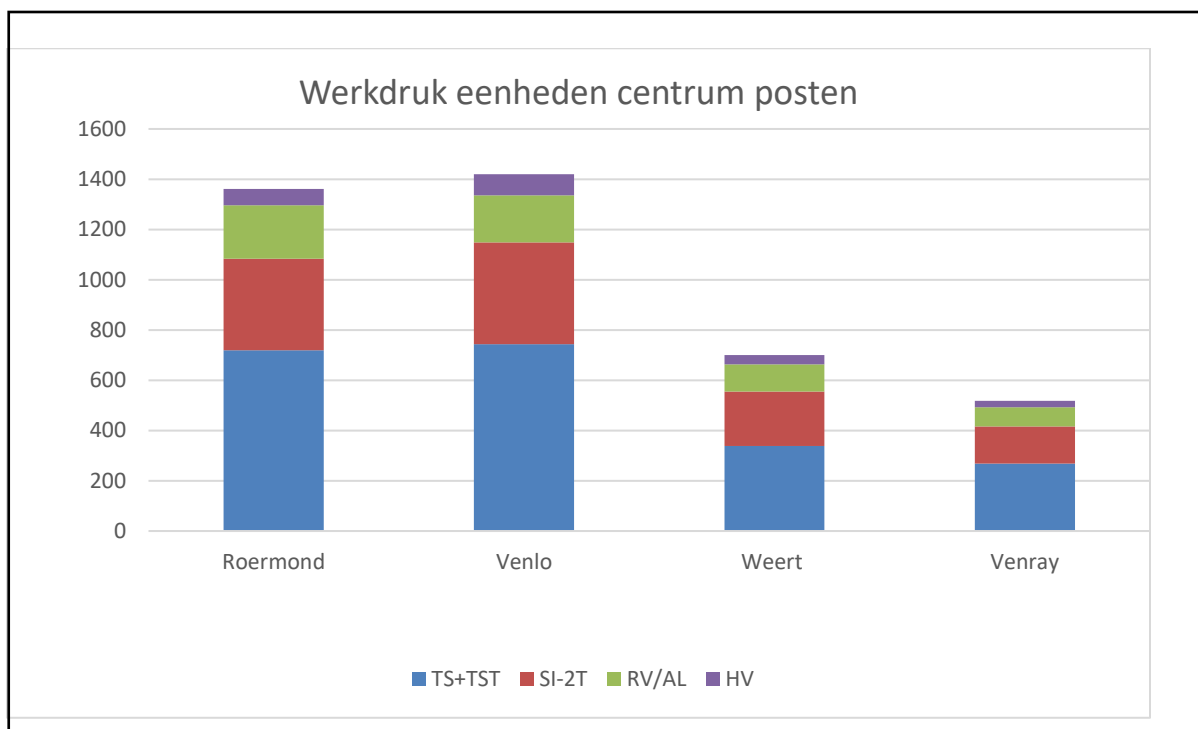
Naast snelheid, capaciteit en paraatheid is werkdruk één van de vier factoren die een rol speelt bij de repressieve dekking. Al deze aspecten zijn nodig om de dekking realistisch te beschrijven, te beoordelen en (dynamisch) uit te voeren.

Omdat werkdruk een breed begrip is, wordt hier voor de meetbaarheid naar de alarmeringsfrequentie gekeken. Onder alarmeringsfrequentie wordt het volgende verstaan: *'het gemiddelde aantal alarmeringen van iedere brandweereenheid op jaarbasis'*. Het maakt hierbij niet uit om wat voor alarmering het gaat of welke prioriteit de alarmering heeft. Verder zijn zowel bijstand als opschaling meegenomen.

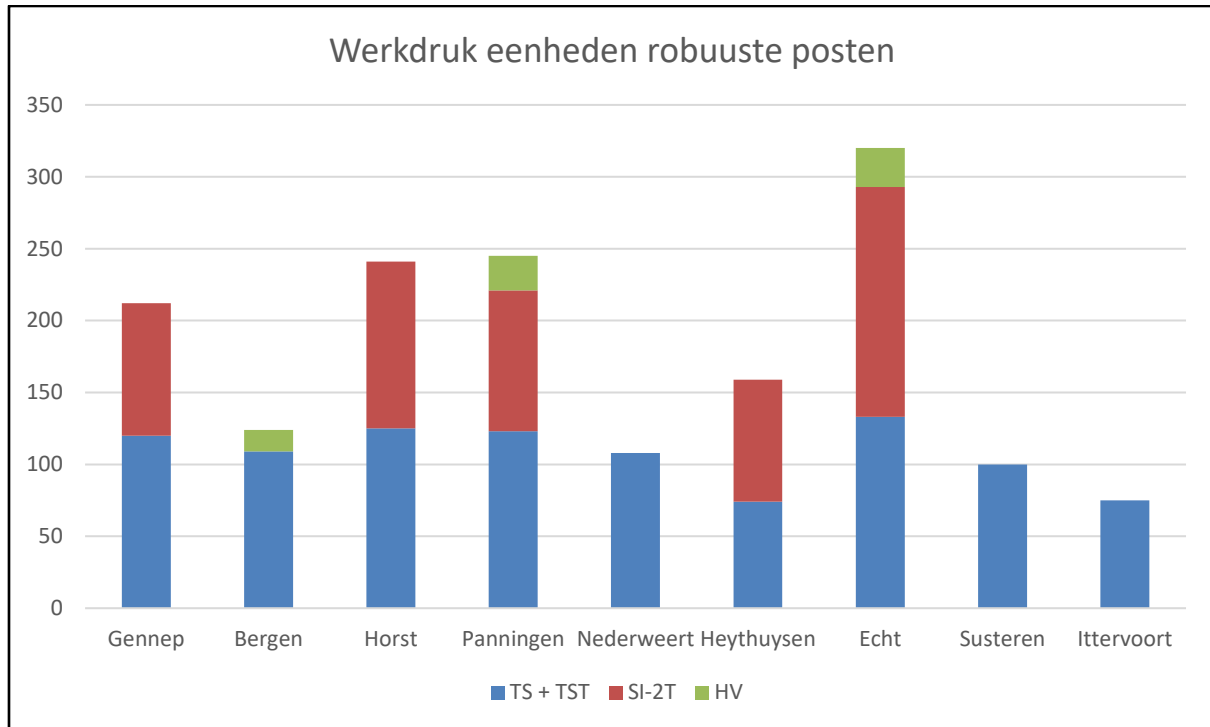
De volgende eenheden zijn meegenomen bij de bepaling van werkdruk:

- Tankautospuiter (TS + TST)
- Snel interventie voertuig (SI-2T)
- Redvoertuig (RV/AL)
- Hulpverleningsvoertuig (HV)

Binnen de centrumposten (grafiek 4) wordt meer ingezet op specialistische taken. Zij beschikken dan ook over meer verschillende eenheden. De robuuste posten (grafiek 5) regelen basiszorg, maar hebben ook specialismen. De basisposten (grafiek 6) zijn kleiner en concentreren zich op basiszorg en voeren in principe geen specialismen uit. Zij beschikken dan ook enkel over één TS. Daarom wordt de werkdruk weer gegeven in grafieken per type post: centrum, robuust en basis. Op deze manier kan de werkdruk per eenheid het beste worden vergeleken.

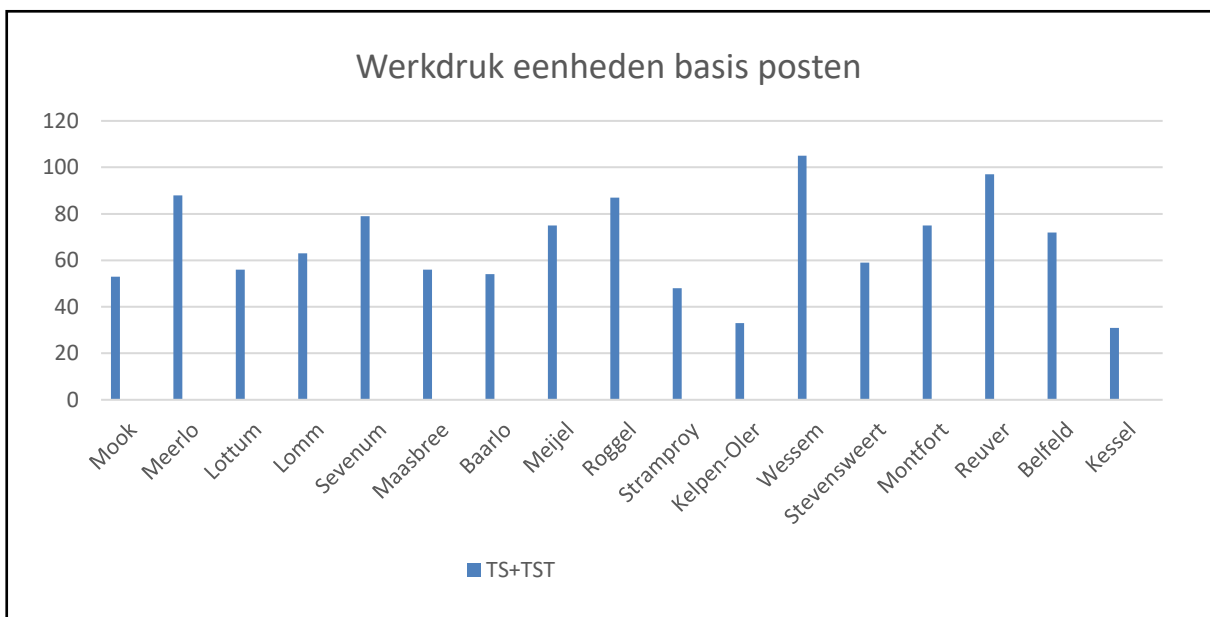
Grafiek 4: Werkdruk eenheden centrumposten (gemiddelde per jaar over de periode 2018-2022)

Grafiek 5: Werkdruk eenheden robuuste posten (gemiddelde per jaar over de periode 2018-2022)

Grafiek 5 over de werkdruk op de robuuste posten bevat hier nog een categorie voor de Snelle Interventie Voertuigen (weergegeven met SI-2T). Deze voertuigen zijn per 01-09-2022 niet meer in gebruik bij de robuuste posten. In plaats van het uitrukken met een SIV zal hier uitgerukt moeten worden met een TS. Dit heeft gevolgen voor de werkdruk. Bij een alarmering voor een SIV kan er met twee vrijwilligers uitgerukt worden. Door deze wijziging zijn minimaal vier vrijwilligers nodig voor een uitruk. Dit betekent een verdubbeling van de werkdruk voor de gedeeltes die nu in de grafiek als SIV uitrukken staan weergegeven. Naast dat dit gevolgen heeft voor de werkdruk voor de vrijwilligers op de post, betekent dit ook iets voor de kosten die gemaakt zullen worden voor de uren die gemaakt worden.

Voor de berekening van post Ittervoort zijn voor de jaren 2018, 2019 en de eerste maanden van 2020 de uitrukken van de posten Hunsel en Thorn opgeteld.

Grafiek 6: Werkdruk eenheden basis posten (gemiddelde per jaar over de periode 2018-2022)

4.0 PROCESSTAP 3 – “DEKKING BEOORDELEN”

In de eerste twee stappen van het inrichtingsproces is beschreven op welke manier Brandweer Limburg-Noord haar repressieve organisatie inricht en welke repressieve dekking zij op basis daarvan verwacht te leveren. Dit op basis van de factoren snelheid, capaciteit, paraatheid en werkdruk. In processtap 3 toetst de brandweer op basis van de uitkomsten uit processtap 2, de verwachte repressieve dekking en beoordeelt deze.

4.1 PROCESSTAP 3A – GEBIEDSGERICHTE OPKOMSTTIJDEN

Bij gebiedsgerichte opkomsttijden wordt gewerkt met opkomsttijden per gebied. Hierbij is sprake van een bandbreedte in opkomsttijd voor een gebied in plaats van één exacte tijd voor een specifiek object (oude methode). Gebiedsgerichte opkomsttijden geven een meer realistisch beeld en sluiten beter aan bij de praktijk dan objectgebonden opkomsttijden.

VEILIGHEIDSREGIO INDELEN IN CATEGORIEËN

Volgens de handreiking wordt het verzorgingsgebied Limburg-Noord allereerst ingedeeld in gebieden. Dit gebeurt op basis van CBS-buurtten. Vervolgens worden de gebieden bestempeld met een categorie. Om te bepalen tot welke categorie een gebied hoort, wordt gekeken naar het overheersende karakter van een gebied.

In tabel 6 is het “beoordelingskader gebiedsgerichte opkomsttijden” weergegeven. Hierin staan de verschillen tussen de categorieën en de daaraan gekoppelde referentiewaarden en bandbreedtes voor de snelheid waarmee de brandweer in een bepaald gebied ter plaatse wil zijn.

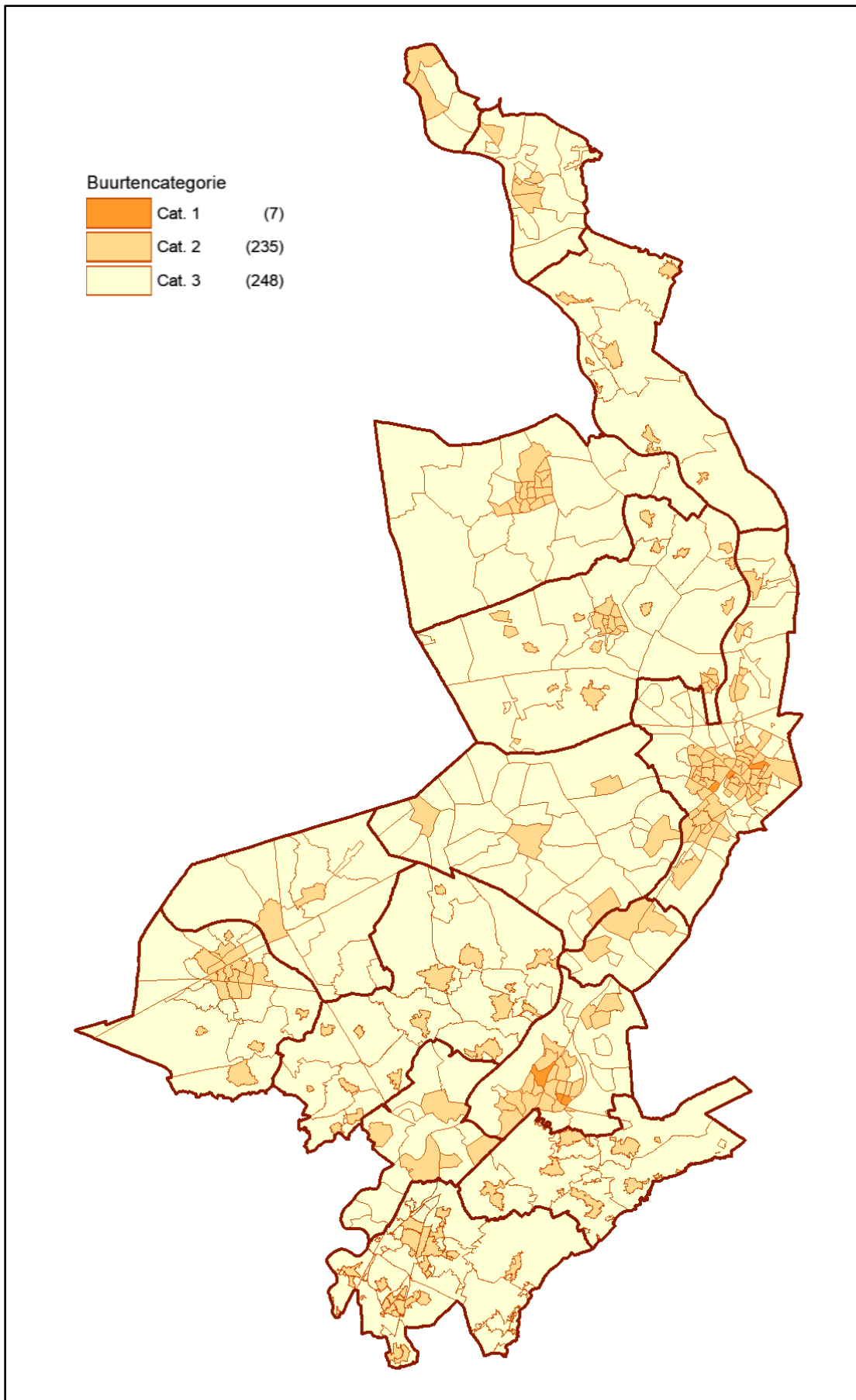
Tabel 6: Beoordelingskader Gebiedsgerichte opkomsttijden

Categorie	Overheersend karakter van het gebied	Referentiewaarde in minuten	Bandbreedte in minuten*
I	<ul style="list-style-type: none"> - Oude binnensteden - Gebouwen voor slapende niet-zelfredzame personen - Portiekwoningen - Woongebouwen hoger dan 20 meter	7	4 - 10
II	<ul style="list-style-type: none"> - Woningen - Gebouwen voor zelfredzame personen	10	7 - 13
III	<ul style="list-style-type: none"> - Verspreid liggende woningen - Verspreid liggende gebouwen voor zelfredzame personen	15	12 - 18

* De gegeven waarde is een inzichtwaarde, uiteraard mag het altijd sneller.

Het eindresultaat van de indeling in categorieën is weergegeven in figuur 10. Van de in totaal 490 gebieden binnen Limburg-Noord, zijn er 7 ingedeeld in categorie I. Dit zijn oude binnensteden, wijken met veel gebouwen met niet zelfredzame personen, portiekwoningen en/of objecten hoger dan 20 meter. Verder vallen 235 gebieden in categorie II. Dit zijn gebieden met vooral algemene woningen en/of gebouwen voor zelfredzame personen. Tenslotte zijn er 248 gebieden bestempeld met categorie III. Dit zijn verspreid liggende woningen en gebouwen met een lage stedelijkheid.

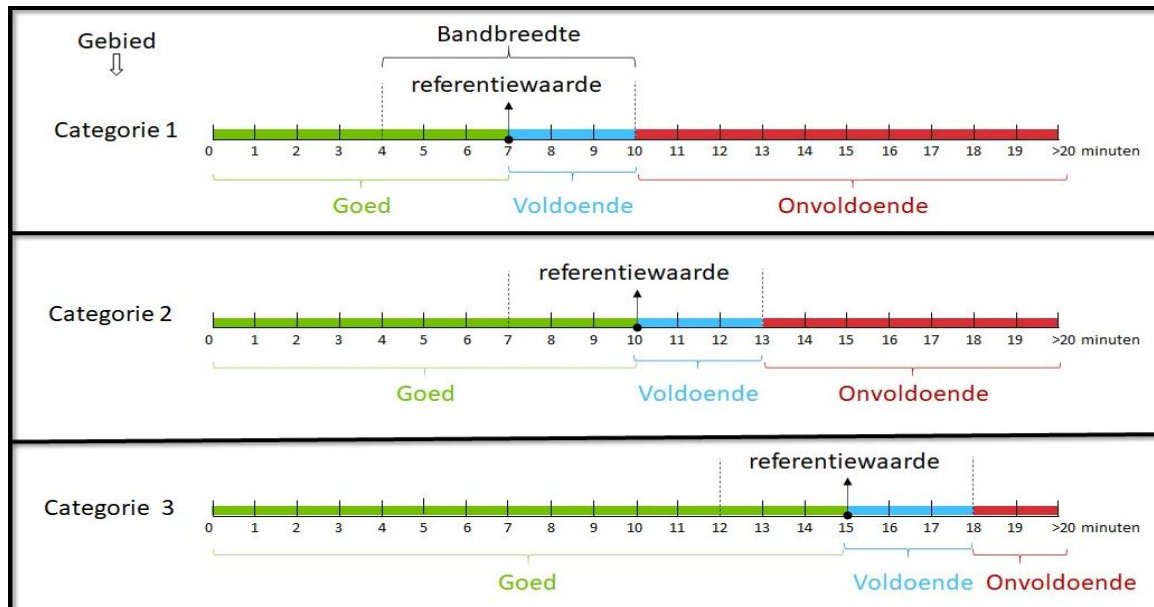

Figuur 10: Kaart van Limburg-Noord ingedeeld volgens de verschillende categorieën van gebieden.

BEOORDELING REPRESSIEVE DEKKING OP DE FACTOR SNELHEID

Nadat in figuur 10 de gebieden van het verzorgingsgebied Limburg-Noord zijn verdeeld in categorieën volgt de beoordeling van de repressieve dekking op de factor snelheid.

Voor elk gebied is de mediaan⁵ van de verwachte opkomsttijd van de eerste tankautospuits (TS6) berekend. De opkomsttijd per gebied wordt getoetst aan referentiewaarden en bandbreedtes per categorie. Deze zijn gevisualiseerd in figuur 11. De referentiewaarden liggen in het midden van de bandbreedte.

Figuur 11: Beoordelingskader gebiedsgerichte opkomsttijden.

De opkomsttijd per gebied wordt beoordeeld als:

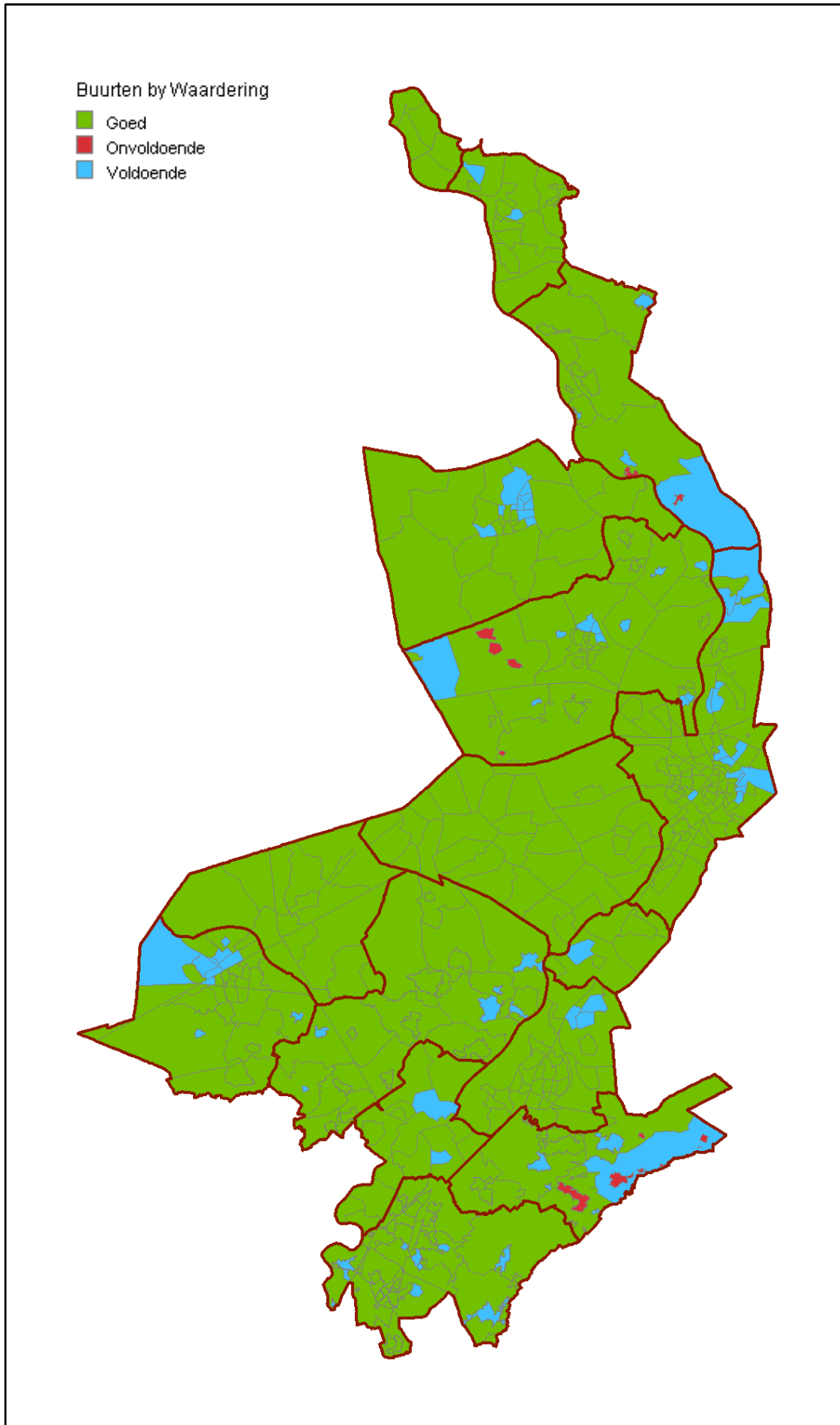
- **Goed**: de opkomsttijd is lager dan de referentiewaarde;
- **Voldoende**: de opkomsttijd is hoger dan de referentiewaarde, maar lager dan de maximale bandbreedte;
- **Onvoldoende**: de opkomsttijd is hoger dan de maximale bandbreedte.

Het resultaat van de beoordeling voor Limburg-Noord is gevisualiseerd in figuur 12.

In totaal zijn 490 gebieden beoordeeld op basis van het beoordelingskader. 398 gebieden scoren een “goed”, 77 gebieden een “voldoende” en 15 gebieden een “onvoldoende”.

⁵ De mediaan is de waarde die precies in het midden van een dataset bevindt als je de waarden van laag naar hoog zet.

Figuur 12: Beoordeling dekking op de factor snelheid voor een eerste tankautospuit (TS6).

BEOORDELING AANDACHTSPUNTENLIJST

Om inzichtelijk te maken waar de grenzen van de brandweertzorg zijn bereikt is een “aandachtspuntenlijst” opgesteld. De aandachtspuntenlijst bestaat uit:

1. Aandachtsgebieden met een score “onvoldoende”. Volgens figuur 12 zijn er 15 aandachtsgebieden binnen Veiligheidsregio Limburg-Noord.
2. Aandachtsobjecten, bestaande uit gebouwen in oude binnensteden, gebouwen voor niet zelfredzame personen, woningen hoger dan 20 meter en portiekwoningen die, ongeacht de buurt categorie waarin ze staan, een opkomsttijd hebben van meer dan 10 minuten. Binnen Veiligheidsregio Limburg-Noord zijn 47 aandachtsobjecten.

Deze aandachtsgebieden en aandachtsobjecten worden geplaatst op een aandachtspuntenlijst (tabel 7)⁶.

Tabel 7: Aandachtsgebieden en aandachtsobjecten binnen de VRLN (d.d. 26-01-2023)

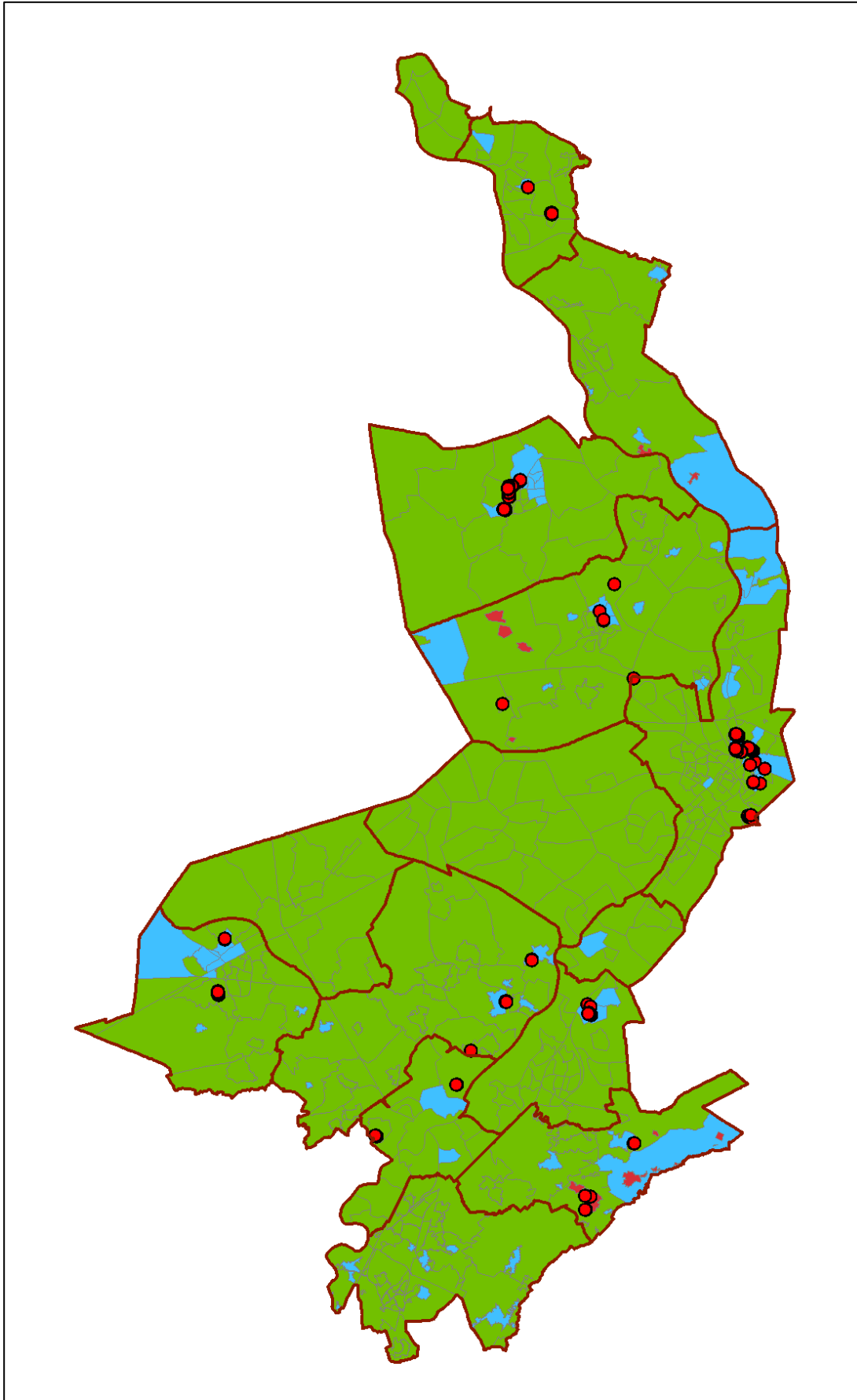
CLUSTER	GEMEENTE	AANDACHTS- GEBIEDEN	AANDACHTS- OBJECTEN*
Venray	Horst aan de maas	4	5
	Mook en Middelaar	0	0
	Gennep	0	2
	Bergen	2	0
	Venray	0	9
Venlo	Venlo	1	15
	Peel en Maas	0	0
Roermond	Roermond	0	5
	Roerdalen	7	4
	Beesel	0	0
	Echt-Susteren	1	0
	Maasgouw	0	2
Weert	Weert	0	2
	Leudal	0	3
	Nederweert	0	0
TOTAAL		15	47

* Bij de cijfers zijn objecten gelegen aan hetzelfde straatdeel geclusterd tot een aandachtsobject.

In bijlage 8 is een uitgebreide lijst met namen van aandachtsgebieden en aandachtsobjecten weergegeven per gemeente.

Figuur 13 toont een visuele weergave van alle aandachtsobjecten (boven 10-minuten norm) binnen de beoordeling dekking op de factor snelheid voor een eerste tankautospuiter (TS6).

⁶ De aandachtspuntenlijst is gebaseerd op beschikbare landelijke objectdata (zoals BAG). Deze data wordt beheert door gemeenten.

Figuur 13: Beoordeling dekking op de factor snelheid voor een eerste tankautospuut (TS6) met daarin opgenomen alle aandachtsoBJECTEN die buiten de 10-minuten norm vallen.

BEHANDELING AANDACHTSPUNTENLIJST

Met de nieuwe systematiek voor dekkingsplannen wordt de dekking op theoretische wijze weergegeven. Hiermee verandert de inrichting van de repressieve organisatie niet. Met deze methodiek wordt een realistischer beeld geschetst van de presentaties uit de repressieve organisatie.

De aandachtspuntenlijst wordt gecommuniceerd met gemeenten. Intern heeft deze aandachtspuntenlijst de aandacht binnen de afdelingen risicobeheersing en incidentbestrijding. Deze wordt dan ook opgenomen in de jaarplannen van de betreffende afdelingen.

Volgens het vlinderdasmodel (RemBrand, 2015) kunnen maatregelen worden getroffen. Zie figuur 14 voor een visuele weergave. Het vlinderdasmodel geeft van links naar rechts de veiligheidsketen. Bij elke schakel in de keten hoort een reeks van factoren en activiteiten op het gebied van brandveiligheid.

Figuur 14: Vlinderdasmodel (RemBrand, 2015)

Risicobeheersing (preventie) heeft invloed op de korte termijn. Hierbij valt te denken aan:

- Brandveilig Leven, door bijvoorbeeld aandacht te besteden aan voorlichting, bewustwording en de bevordering van zelfredzaamheid.
- Preventieve maatregelen, door bijvoorbeeld extra aandacht te besteden aan ontruimingsplannen en -oefeningen.
- Object specifieke oplossingen, door bijvoorbeeld een advies te geven over een tweede vluchtweg bij portiekflats, rookmelders, beschikbaarheid bluswater, sprinklers, controle en handhaving van voorzieningen etc.

Op de lange termijn behoren ook repressieve maatregelen (repressie) tot de mogelijkheden. Denk hierbij aan het verplaatsen, sluiten en/of samenvoegen van kazernes. Maar ook andere organisatievormen zoals dynamische kazernering waarbij repressieve collega's flexibel ingezet worden op posten waarbij het nodig is om de paraatheid te verhogen. Ook het accepteren van een eventueel restrisico behoort tot de mogelijkheden. Hiertoe is communicatie richting de samenleving en het bestuur belangrijk.

4.2 PROCESSTAP 3B – SLAGKRACHT

De term gebiedsgerichte opkomsttijden gaat over de snelheid waarmee de brandweer met een eerste eenheid bij een incident ter plaatse kan zijn. Alleen focus op snelheid doet echter geen recht aan het totaalbeeld van de repressieve dekking van de brandweer. Daarom moet voor een zorgvuldig en genuanceerd beeld van de repressieve dekking ook aandacht gegeven worden aan andere factoren. Zo moet in het dekkingsplan ook verplicht aandacht zijn voor slagkracht. Dit gaat over de beschikbaarheid van voldoende eenheden.

De gehanteerde methodiek, het beoogd beoordelingskader, voor slagkracht is onder andere gerelateerd aan de brandveiligheidssituatie en ontvluchtingsmogelijkheden in een gebouw. De waarden in deze methodiek zijn referentiewaarden. Bij het toepassen van de referentiewaarden in gebieden komt naar boven dat er situaties zijn, waarbij niet aan de referentiewaarde wordt voldaan (net als bij het in beeld brengen van de eerste tankautospuiter).

Tabel 8 geeft de koppeling weer tussen slagkracht en opkomsttijden.

Tabel 8: Koppeling van slagkracht en opkomsttijden aan het beoordelingskader Gebiedsgerichte Opkomsttijden

Risiconiveau	TS 1 (min)	TS 2 (min)	TS 3 (min)	RV (min)
1	4-10 (7)	6-12 (9)	8-12 (10)	4-10 (7)
2	7-13 (10)	12-18 (15)		
3	12-18 (15)			

Op basis van de snelheidsberekeningen volgens de beschreven werkwijze in processtap 2, kan bepaald worden of een 2e en 3e TS buiten de genoemde bandbreedte in een bepaald gebied kan zijn. Dit wordt inzichtelijk gemaakt door een tabel toe te voegen, waarin wordt aangegeven in hoeveel gebieden de bandbreedte wordt overschreden. Tabel 9 geeft het aantal gebieden weer waar de opkomsttijd van de 1^e, 2^e of 3^e TS buiten de norm valt.

Tabel 9: Aantal gebieden waarbij de opkomsttijd boven de bandbreedte ligt

Categorie	Capaciteit	Boven bandbreedte	Aantal gebieden
1	1 ^e TS	1	15
1	2 ^e TS	6	
1	3 ^e TS	7	
1	RV	1	
2	1 ^e TS	13	21
2	2 ^e TS	8	
3	1 ^e TS	1	1
Totaal aantal buurten			37

In bijlage 9 is een uitgebreide lijst weergegeven met gebieden die buiten de bandbreedte vallen.

BEHANDELING SLAGKRACHT

Verbetering van de slagkracht in de aandachtsgebieden is voornamelijk mogelijk door repressieve maatregelen. Dit zijn maatregelen voor de lange termijn. Een kortetermijnoplossing hiervoor is er niet. Wel is de restdekkingsmonitor zoals beschreven in paragraaf 3.4 in ontwikkeling welke bijdraagt in continue monitoring en bijstelling van de restdekking welke ook invloed heeft op de aanwezige slagkracht. Brandweer Limburg-Noord de afgelopen beleidsperiodes keuzemogelijkheden met betrekking tot slagkracht nadrukkelijk afgewogen op basis van eigen uitgangspunten en de enige (niet wettelijke) norm. Het accepteren van een restrisico, als dat al aanwezig is, is een voor de hand liggend en realistisch scenario.

4.3 PROCESSTAP 3C – GROOTSCHALIG BRANDWEEROPTREDEN

Samen met het Beoordelingskader Gebiedsgerichte Opkomsttijden is het kader Grootschalig Brandweeroptreden (GBO) een belangrijk instrument binnen de handreiking landelijke uniforme systematiek voor dekkingssystemen (Nederland, 2022). Dit kader geldt alleen voor de factor capaciteit en heeft betrekking op grootschalige en langdurige inzetten.

Niet alleen regionale ontwikkelingen, keuzes en risico's hebben invloed op de regionale dekking en de gebiedsgerichte opkomsttijden van de brandweer. De aspecten snelheid, capaciteit/slagkracht, paraatheid en werkdruk kunnen ook worden beïnvloed doordat een andere veiligheidsregio (acuut) om bijstand vraagt of dat er sprake is van Grootschalig Brandweeroptreden (GBO).

Levering van bijstand in het kader van GBO heeft gevolgen voor de resterende regionale dekking. Iedere veiligheidsregio bepaalt zelf tot op welke hoogte de resterende capaciteit/slagkracht voldoende is voor de eigen regionale incidentbestrijding.

In de visie op GBO verwacht de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's (RCDV) onder andere dat iedere veiligheidsregio in staat is om het volgende te leveren voor interregionale bijstand⁷:

- Eén peloton basis brandweezorg;
- Eén peloton grootschalig watertransport;
- Eén peloton redding & technische hulpverlening (niet bedoeld Specialisme Technische Hulpverlening (STH)).

Zie voor de inhoud van deze pelotons tabel 4 in hoofdstuk 3.3.

De uitruktijd voor grootschalige brandweereenheden is vastgesteld op tien minuten. Dat is de benodigde tijd om na alarmering naar een kazerne te komen en vanaf daaruit uit te rukken. Bij GBO moet een peloton binnen een uur na een aanvraag voor aflossing bij de regiogrens van de eigen veiligheidsregio zijn. Dit is een ruimere marge dan in geval van een acute bijstandsaanvraag, waarbij de bijstand zo snel mogelijk moet worden geleverd.

De VRLN is ingericht om deze pelotons te kunnen leveren en er is voldoende potentieel om aan de gestelde eisen te kunnen voldoen.

---

⁷ De veiligheidsregio hoeft maar één van deze drie tegelijk te kunnen leveren.

4.4 PROCESSTAP 3D – ONDERSTEUNINGSEENHEDEN

Het kan voorkomen dat incidenten om specialistische kennis of materieel vragen, anders dan de basisbrandweezorg kan leveren. Hiervoor kent Brandweer Limburg-Noord een aantal ondersteuningseenheden (specialismes) die optreden bij dergelijke incidenten. Een ondersteuningseenheid is gedefinieerd in artikel 3.1.4. Besluit veiligheidsregio's. Dit artikel schrijft voor dat een eenheid is belast met:

a. Ondersteuning bij het bevrijden van beknelde en ingesloten mensen en dieren
Brandweer Limburg-Noord is uitgerust om beknelde en ingesloten mensen en dieren te bevrijden. Er zijn vier specialistische Hulpverleningseenheden (SHE) in de regio, gestationeerd in Echt, Nederweert, Panningen en Bergen. Deze eenheden zijn regio dekkend binnen 30 minuten ter plaatse en voldoen daarmee aan de regionale norm. In de wet is hier geen normtijd voor vastgesteld.

b. Ondersteuning van basishandelingen bij de bestrijding van ongevallen met gevaarlijke stoffen

Brandweer Limburg-Noord is uitgerust om incidenten met gevaarlijke stoffen te bestrijden. De gaspakkeneenheid (GSE) heeft de taken verkenning, redding, stabilisatie/effectbestrijding en (nood)ontsmetting (gestationeerd in Venlo). Deze eenheid wordt ondersteund door de Basis Ontsmettingseenheid (BOE) voor een adequate ontsmetting met hogere capaciteit van hulpverleners en slachtoffers (gestationeerd in Roermond). Het GSE en BOE zijn binnen 30 minuten ter plaatse in hoog risicogebieden (Venlo en Roermond), 60 minuten in middel risicogebieden (Weert en Venray) en 120 minuten in laagrisico gebieden (rest van de regio). Hiermee voldoen deze eenheden aan de landelijke normtijd. Ook beschikt Brandweer Limburg-Noord over 10 verkenningseenheden (meetploegen) voor het meten van stoffen in een bepaald gebied op giftigheid, explosiegevaar en radioactiviteit. De eerste twee eenheden zijn regio dekkend binnen 30 minuten ter plaatse en de derde en vierde eenheden binnen 60 minuten. Hiermee wordt voldaan aan de landelijke norm. Coördinatoren Verkenningseenheden (CVE) geven sturing aan de meetploegen en zijn conform landelijke norm binnen 30 minuten ter plaatse. Tenslotte zijn Adviseur(s) Gevaarlijke Stoffen (AGS), conform de normtijd van 60 minuten, beschikbaar voor deskundig advies over gevaarlijke stoffen aan operationeel leidinggevenden.

c. Ondersteuning bij waterongevallen

Binnen Brandweer Limburg-Noord kan iedere basiseenheid een zogenaamde grijpredding uitvoeren. In de wet zijn hier geen opkomsttijden voor vastgesteld. Aanvullend op de grijpredding kan Brandweer Limburg-Noord ondersteuning leveren bij waterongevallen. Hiervoor zijn vier oppervlakte reddingsteams (ORT) gestationeerd in Venlo, Roermond, Weert en Bergen. Het ORT kan een redding van mens en dier uitvoeren, waarbij het slachtoffer zichtbaar aan de wateroppervlakte is en maximaal 200 meter uit de walkant ligt. Deze teams zijn regio dekkend binnen 30 minuten ter plaatse en voldoen daarmee aan de regionale norm. Verder is een duikteam gestationeerd in Weert. Dit team kan veilig optreden als een slachtoffer zich onder water bevindt. Het duikteam kan in nagenoeg de hele regio reddend optreden binnen 60 minuten en bergend optreden binnen 75 minuten. Hiermee wordt voldaan aan de regionale norm. Wettelijk is voor het ORT en duikteam geen normtijd vastgesteld.

Conform de handreiking worden redvoertuigen ook getoetst. Wettelijk is een normtijd van 18 minuten vastgesteld. Regionaal is voor de eerste eenheid geen gerelateerde opkomsttijd vastgesteld en wordt vastgehouden aan een viertal redvoertuigen, strategische gestationeerd in Venlo, Roermond, Weert en Venray. In de hoog risicogebieden voldoet Brandweer Limburg-Noord ruimschoots aan de wettelijk vastgestelde norm van 18 minuten. In de uithoeken van de regio wordt niet voldaan aan de wettelijke norm.

LITERATUURLIJST

BRWNL, K. V. (2017). *Brancherichtlijn Optische en Geluidssignalen Brandweer*. Arnhem: Bureau Brandweer Nederland.

Nederland, B. (2022). *Herziene handreiking versie 3.0 - Landelijke uniforme systematiek voor dekkingsplannen*. Arnhem.

RemBrand, S. (2015). *Rembrand Brandveiligheid is coproductie*. Brandweer Nederland.

BIJLAGE 1: REPRESSIEVE ORGANISATIE

ACTUELE LIJST VOERTUIGEN

Onderstaande lijst geeft een inventarisatie binnen Brandweer Limburg-Noord weer op het gebied van tankautospuiten, redvoertuigen, hulpverleningsvoertuigen en eenheden voor de bestrijding van incidenten met gevaarlijke stoffen.

1. Tankautospuiten

Aantal posten met tankautospuiten (peildatum 22-09-2022).

Cluster Roermond

- Post Echt TST (23-5331)
- Post Montfort TST (23-5231)
- Post Reuver TST (23-5831)
- Post Roermond TS (23-5131)
TST (23-5132)
- Post Stevensweert TST (23-5731)
- Post Susteren TS (23-5431)
- Post Wessem TS (23-5531)

Cluster Venlo

- Post Baarlo TS (23-2831)
- Post Belfeld TS (23-3431)
- Post Kessel TS (23-2731)
- Post Lomm TST (23-3131)
- Post Maasbree TS (23-2931)
- Post Panningen TST (23-2632)
- Post Venlo TS (23-3231)
TST (23-3232)

Cluster Venray

- Post Gennep TST (23-1231)
- Post Bergen TST (23-1331)
- Post Horst TST (23-2331)
- Post Lottum TST (23-2231)
- Post Meerlo TS (23-2131)
- Post Mook TST (23-1131)
- Post Sevenum TS (23-2431)
- Post Venray TST (23-1431)
TST (23-1432)

Cluster Weert

- Post Heythuysen TST (23-4331)
- Post Ittervoort TS (23-4631)
- Post Kelpen-Oler TS (23-4731)
- Post Meijel TST (23-4831)
- Post Nederweert TST (23-4131)
- Post Roggel TS (23-4231)
- Post Stramproy TST (23-4531)
- Post Weert TS (23-4431)
TST (23-4432)

2. Redvoertuigen

Aantal posten met redvoertuigen (peildatum 22-09-2022).

Cluster Roermond

- Post Roermond Hoogwerker (23-5151)

Cluster Venlo

- Post Venlo Hoogwerker (23-3251)

Cluster Venray

- Post Venray Autoladder (23-1451)

Cluster Weert

- Post Weert Autoladder (23-4451)

3. Hulpverleningsvoertuigen

Aantal posten met hulpverleningsvoertuigen en bijbehorende ondersteuningsvoertuigen (peildatum: per 9 januari 2023).

Cluster Roermond

- Post Echt SHE (23-5371)
ON (23-5379)

Cluster Venlo

- Post Panningen SHE (23-2671)
ON (23-2679)

Cluster Venray

- Post Bergen SHE (23-1371)
ON (23-1379)

Cluster Weert

- Post Nederweert SHE (23-4171)
ON (23-4179)

4. Eenheden voor IBGS

Aantal posten met eenheden voor IBGS (peildatum 22-09-2022).

Cluster Roermond

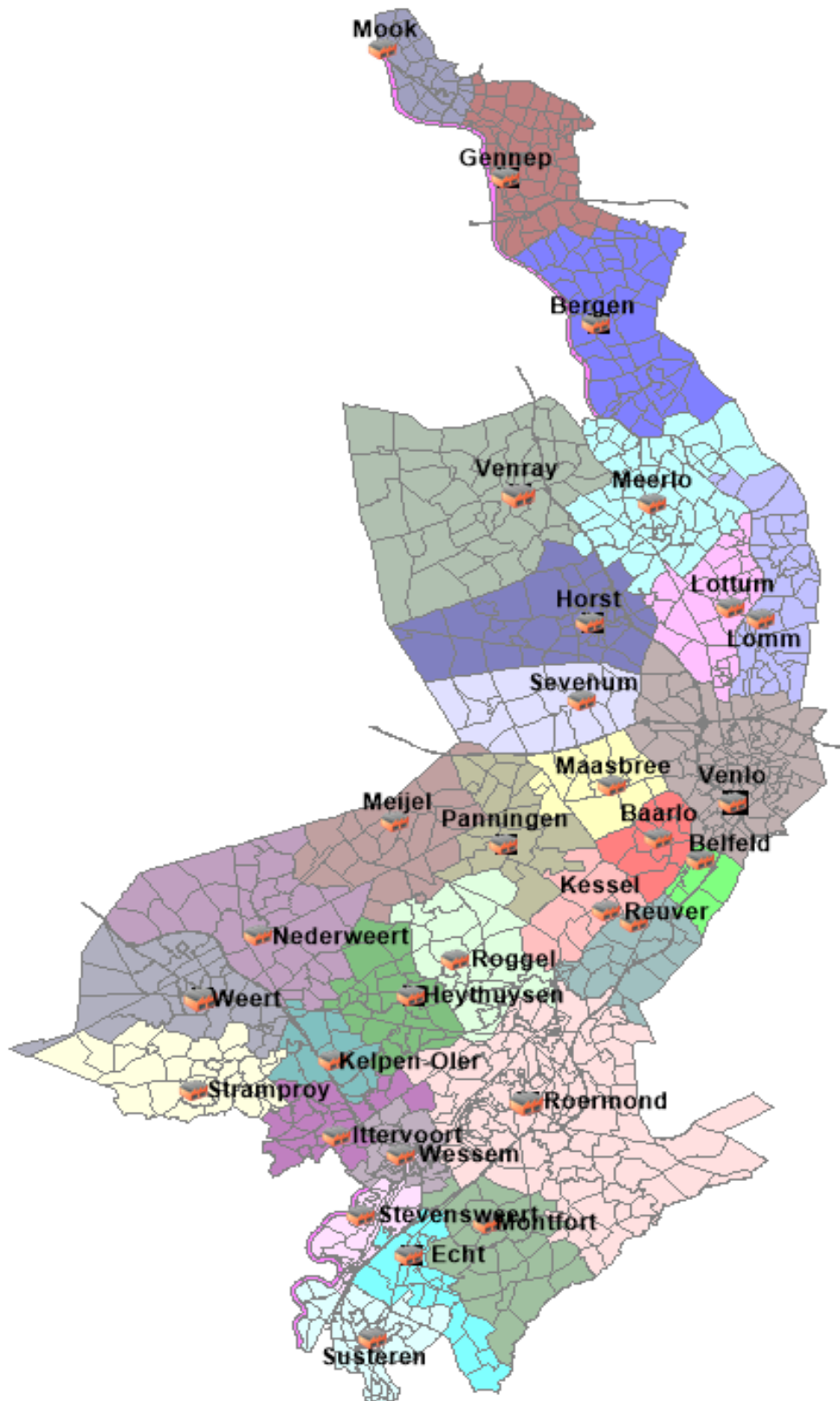
- Post Roermond Basisontsmettingshaakarmbak (23-5122)

Cluster Venlo

- Post Venlo Gevaarlijke Stoffen Eenheid (23-3221)

LOCATIE POSTEN MET BIJBEHOREND VERZORGINGSGBIED

Zie afbeelding 1 voor een visualisatie van de locaties van brandweerposten (peildatum: 2022-09-22).

Afbeelding 1: Locaties brandweerposten binnen Brandweer Limburg-Noord

AANTAL POSTLEDEN (INCLUSIEF AANTALLEN PER FUNCTIE)

Peildatum 16-11-2022

	Manschap			Bevelvoerder			Chauffeur		
	Opgeleid M	In opleiding M	Totaal M	Opgeleid B	In opleiding B	Totaal B	Opgeleid C	In opleiding C	Totaal C
Roermond	156	11	167	59	4	63	70	9	79
Echt	27	1	28	8		8	12	2	14
Montfort	21	2	23	7		7	7	2	9
Reuver	18	4	22	7	2	9	9	1	10
Roermond	32	1	33	15		15	15	2	17
Stevensweert	15		15	5		5	7		7
Susteren	25	1	26	8	1	9	12	1	13
Wessem	18	2	20	9	1	10	8	1	9
Venlo	155	9	164	46	7	53	65	6	71
Baarlo	20		20	4	1	5	6		6
Belfeld	18	3	21	5	1	6	7		7
Kessel	22		22	7	2	9	10		10
Lomm	16	3	19	5	1	6	6	2	8
Maasbree	21	2	23	7	1	8	8	2	10
Panningen	34	1	35	10		10	16	1	17
Venlo	24		24	9		9	12	1	13
Venray	204	16	220	60	5	65	99	6	102
Bergen	33	4	37	8	2	10	15	2	17
Gennep	22	3	25	7		7	9		9
Horst	27	3	30	7		7	14	2	16
Lottum	18	1	19	6		6	10	2	11
Meerlo	21	2	23	6		6	11		11
Mook	19	1	20	5		5	11		9
Sevenum	22		22	7	3	10	12		12
Venray	42	2	44	14		14	17		17
Weert	181	32	213	61	9	70	92	11	103
Heythuysen	23	3	26	6	1	7	15		15
Ittervoort	22	3	25	6	3	9	11	2	13
Kelpen-Oler	14	7	21	5	2	7	8		8
Meijel	19	2	21	9	1	10	8	2	10
Nederweert	25	4	29	8	1	9	11	5	16
Roggel	17	5	22	7		7	8		8
Stramproy	22	3	25	9		9	9		9
Weert	39	5	44	12		12	22	2	24
Eindtotaal	696	68	764	226	25	251	326	32	355

Peildatum 17-10-2022

24-UURS				
	Ploegchef	Medewerkers	Totaal	FLO
Roermond	4	36	40	2
Venlo	4	37	41	6

ORGANISATIEVORM

Onderstaand per post de bijbehorende organisatievorm(en) (peildatum: 08-11-2022).

Cluster Roermond

- Post Echt: Vrije opkomst
- Post Montfort: Vrije opkomst
- Post Reuver: Vrije opkomst
- Post Roermond: 24 uren bezetting en vrije opkomst
- Post Stevensweert: Vrije opkomst
- Post Susteren: Vrije opkomst
- Post Wessem: Vrije opkomst

Cluster Venlo

- Post Baarlo: Vrije opkomst
- Post Belfeld: Vrije opkomst
- Post Kessel: Vrije opkomst
- Post Lomm: Vrije opkomst
- Post Maasbree: Vrije opkomst
- Post Panningen: Vrije opkomst
- Post Venlo: 24 uren bezetting en vrije opkomst

Cluster Venray

- Post Gennep: Vrije opkomst
- Post Bergen: Vrije opkomst
- Post Horst: Vrije opkomst
- Post Lottum: Vrije opkomst
- Post Meerlo: Vrije opkomst
- Post Mook: Vrije opkomst
- Post Sevenum: Vrije opkomst
- Post Venray: Dag bezetting (2 personen SIV) en vrije opkomst

Cluster Weert

- Post Heythuysen: Vrije opkomst
- Post Ittervoort: Vrije opkomst
- Post Kelpen-Oler: Vrije opkomst
- Post Meijel: Vrije opkomst
- Post Nederweert: Vrije opkomst
- Post Roggel: Vrije opkomst
- Post Stramproy: Vrije opkomst
- Post Weert: Dag bezetting (2 personen SIV, 2 personen TS en 2 personen voor specialistische taken) en vrije opkomst

UITRUK OP MAAT

Uitruk op maat (TS4, TS5, TS7) is van toepassing op alle brandweerposten.

VERHOUDING MEDEWERKERS BRANDWEER LIMBURG-NOORD

	Percentage	Absoluut (getal)
Totaal aantal vrijwillige medewerkers ¹	76%	764
Totaal aantal 24-H dienst medewerkers ²	8%	81
Totaal aantal ambtelijke medewerkers ³	16%	165
Totaal aantal medewerkers Brandweer	100%	1010

¹ peildatum 16-11-2022 (uitdiensttreding t/m 31-11-2022)

² peildatum 17-10-2022

³ peildatum 08-09-2022 (aantal is inclusief gedetacheerde medewerkers)

BIJLAGE 2: MATERIËLE WIJZIGINGEN 2019-2022

Zie onderstaande tabel voor een lijst met materiële (voertuigen en specialistisch optreden) wijzigingen tussen 2019 en 2022.

Type voertuig	Periode	Aantal
Tankautospuiten (TS)	2019	35
	2022	34
Hulpverleningsvoertuigen (HV) Specialistische hulpverleningseenheid (SHE)	2019	7
	2022	4
Ondersteunende voertuigen (ON-HV)	2019	0
	2022	4
Handcrewteam	2019	0
	2022	1
Snelle interventievoertuigen (SIV)	2019	9
	2022	4
Waterhaakarmbakken (WTH)	2019	9
	2022	10
Verkenningseenheden (VKE)	2019	15
	2022	10
Gevaarlijke Stoffen Haakarmbak (GSH) Gevaarlijke Stoffen Eenheid (GSe)	2019	2
	2022	1
Basis Ontsmettingseenheid	2019	2
	2022	1
Grootschalig Water Transport	2019	4
	2022	2
Specialistische Brandbestrijdingseenheid (SBE)	2019	0
	2022	2

BIJLAGE 3: UITGANGSPUNTEN INCIDENTBESTRIJDING

Numerieke uitgangspunten incidentbestrijding brandweer Limburg-Noord op basis van BVR en landelijke Visie grootschalig optreden en eigen besluitvorming

Basisbrandweezorg		
	Normtijd (min)	Opmerkingen
Tankautosputten en SIV/Basispeloton		
1 ^e eenheid	BVR ⁸	In centrum Weert, Roermond, Venlo en Venray 3 x TS in 15 min
2 ^e TS	20	
3 ^e TS	25	
Slagkracht, GBO		
4 ^e TS	30	
2e peloton	45	
3e en 4e peloton	60	
Peloton grootschalige watervoorziening		
DPU 1500 (Ittervoort en Venray) SLH 3000 (Venlo)	45 minuten in eigen regio volgens besluit MT	Niet volledig haalbaar in hele regio. Afgewogen besluit MT.
Peloton natuurbrandbestrijding		
1 ^e TS	15	
2 ^e TS 4 x 4	20	
3 ^e TS 4 x 4	25	
4 ^e TS 4 x 4	30	
2e peloton	45	
3e en 4e peloton	60	
HAB natuurbrand	60	
Ondersteunende eenheden		
Redvoertuig	Geen aan eerste eenheid gerelateerde normtijd vastgesteld in VRLN.	Vasthouden aan 4 x RV in Venlo, Roermond, Weert, Venray
SHE	30	Geen wettelijke norm. Gepositioneerd in Bergen, Panningen, Nederweert, Echt.
SBE	30 in 80% van de uitruk	Geen wettelijke norm. Gepositioneerd in Venlo en Roermond.
	Normtijd (min)	Opmerkingen
Grootschalig optreden		
LAC	-	Zie ook Visie grootschalig brandweeroptreden Normen gelden ook voor
2 ^e peloton	45	
2 ^e OVD	45	
3 ^e en 4 ^e peloton	60	

⁸ Opkomsttijden zijn genoemd in het Besluit Veiligheidsregio. Dekkingspercentages zijn verder uitgewerkt in Dekkingsplan en Besluitvorming RBOP.

Bijstand peloton / compagnie interregionaal	45	natuurbrandbestrijding Op UGS
BCU brandweer	45 in 80% van de uitrukken	
Brand specialisme		
WTH	1 ^e 20 minuten en 2 ^e 30 minuten Bij natuurbrand 1 ^e in 25 minuten en 6 WAH binnen 60 min	Gepositioneerd in Gennep, Bergen, Venray, Horst, Venlo, Panningen, Weert, Heythuysen, Roermond, Susteren.
SB	18 (h), 30 (m), 60 (l)	Venlo en Roermond zijn hoog risico (h), Weert middelrisico (m) en rest laag risico (l) SB gepositioneerd in Venlo, Roermond
ABH	60	
VZH	60	
MCU	30 in 80% van de incidenten	Gepositioneerd in Horst
HV specialisme		
STH	90	
USAR	240	
IBGS specialisme		
GSE (Venlo) OTH/BOE (Roermond) AGS-OT/CVE MPO plotters Verkenningseenheid (VKE)	30 h, 60 m, 120 l 30 h, 60 m, 120 l 30 30 1 ^e en 2 ^e in 30 min, 3 ^e en 4 ^e in 60 min	Venlo en Roermond zijn hoog risico (h), Weert middelrisico (m) en rest laag risico (l)
WO specialisme		
Grijpredding (TS) ORT (TS)	15 30	Bergen, Venlo, Roermond, Weert
Boot (kanaal- of maaswaardig)	30	Kelpen-Oler, Nederweert, Weert, Roermond, Wessem, Venlo, Bergen, Gennep, Lottum, Meerlo, Mook.
WO (duikteam reddend binnen gouden uur)	60	Weert
WO (bergings)	75	Weert
Piket/functionarissen mono		
OVD	25	Eigen norm
HOVD taakcommandant	45	
HOVD algemeen commandant	45	
Leden sectie brandweer	60	
AGS	60	

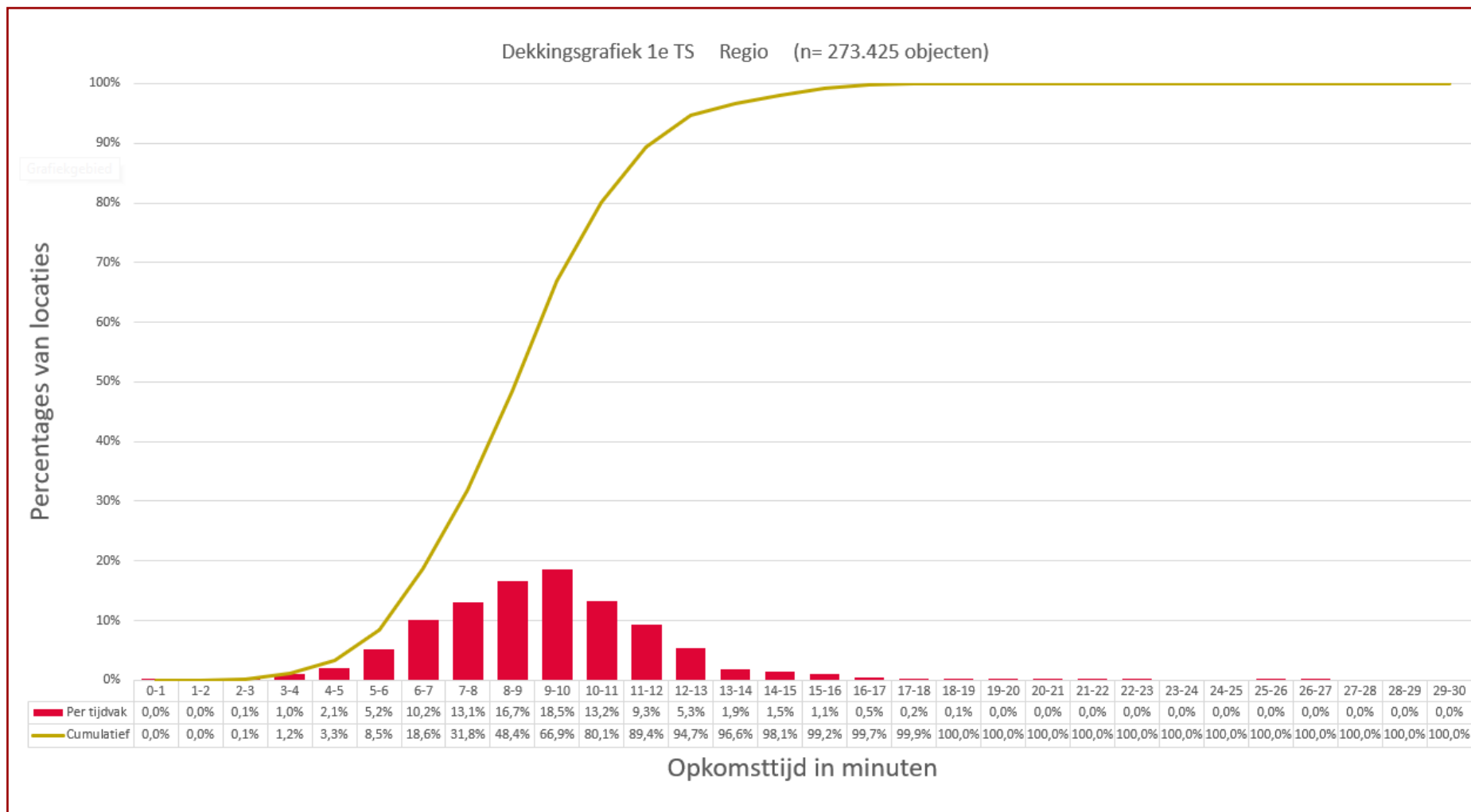

BIJLAGE 4: INFRASTRUCTURELE WIJZIGINGEN

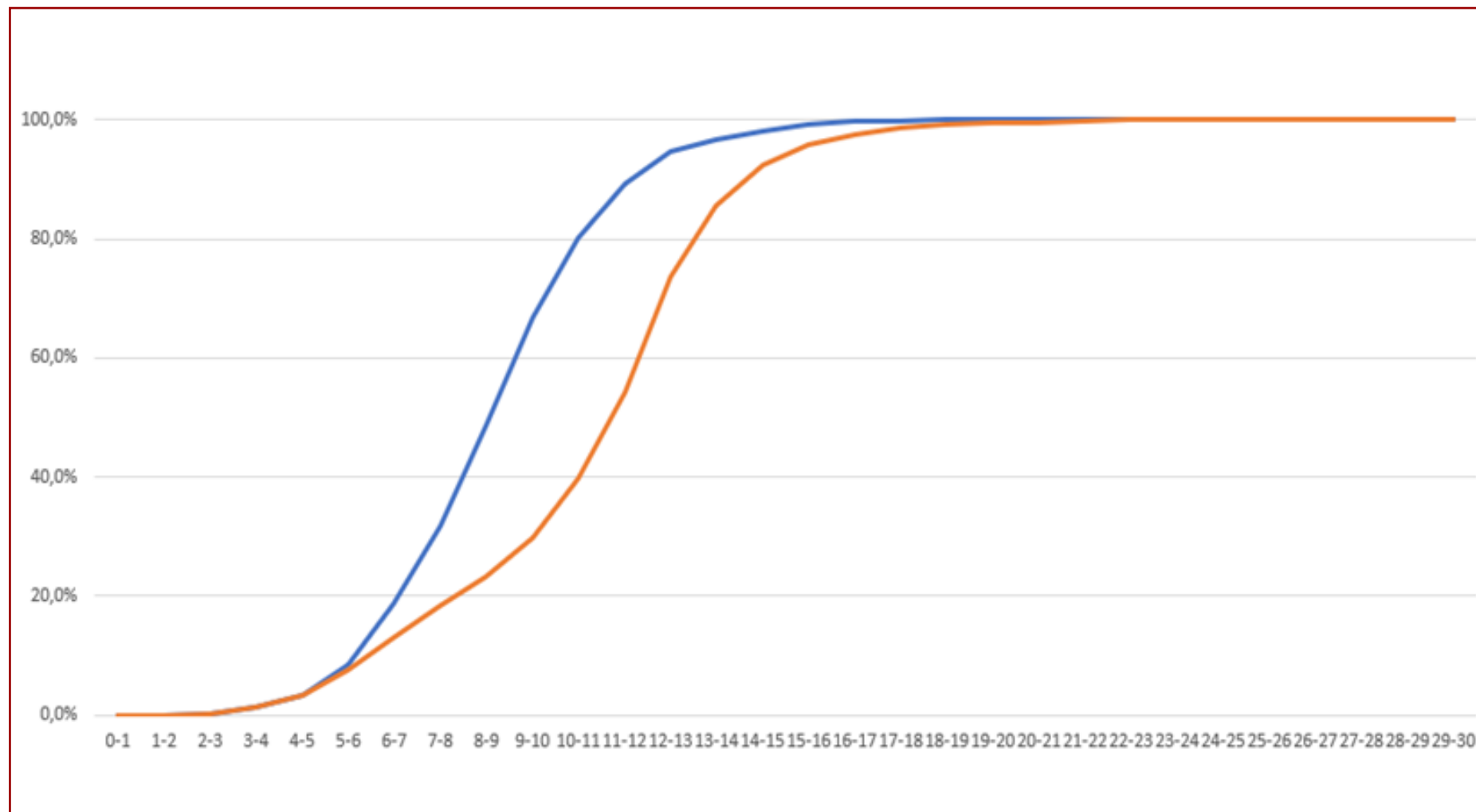
Ontwikkeling	Gemeente	Plaats	Type	Opmerkingen
Uitbreiding ligplaatsen woonboten	Maasgouw	Wessem		25 ligplaatsen
Realisatie van camperplaatsen	Roermond	Roermond		40 plaatsen
Wonen / Logies	Venlo	Venlo		Tot 200 arbeidsmigranten
Woonwijk Noenevershof	Leudal	Buggenum	Woonwijk	16 woningen
NRD Oostverbinding	Venray	Oostrum	Infrastructuur	Binnen project Via Venray /realiseren verbindingsweg
Woonwijk Hoebenakker - Salmespad II	Nederweert	Nederweert	Woonwijk	7 woningen
Industrieterrein De Hanze	Roermond	Herten	Industrieterrein	Uitbreiding industrieterrein
Industrieterrein Boven de Wolfskuil	Roermond	Roermond	Industrieterrein	Uitbreiding industrieterrein
Industrieterrein Kampershoek 2.0	Weert	Weert	Industrieterrein	Distributiecentra
Greenport	Venlo	Venlo	Industrieterrein	Treinstation / containerterminal
Greenport	Venlo	Venlo	Industrieterrein	Huisvesting arbeidsmigranten tot 600 pers.
Greenport	Venlo	Venlo	Industrieterrein	Distributiecentra
Traffic port	Venlo	Venlo	Industrieterrein	LNG/CNG/Waterstof tankstation
Traffic port	Venlo	Venlo	Industrieterrein	Distributiecentra
Woonwijk 't Ven Oost en 't Ven Noord	Venlo	Venlo	Woonwijk	> 50 woningen
Woonwijk Spechtstraat	Venlo	Tegelen	Woonwijk	35 woningen
N270 Venray	Venray	Venray	Infrastructuur	Optimaliseren bestaande verbinding. Binnen project Via Venray
N280 Leudal	Leudal	Baexem	Infrastructuur	Verplaatsing N280 en verdiepte aanleg
N280 Roermond	Roermond	Roermond	Infrastructuur	Herinrichting 280 en verdiepte aanleg
Kerkveldsweg Oost	Echt-Susteren	Echt	Woonwijk	64 woningen
Op d'n Berg	Venlo	Venlo	Woonwijk	Realisatie woongebouwen / maatschappelijke functies
Best. Plan Oude Holstraat	Horst aan de Maas	Hegelsom	Woonwijk	Realisatie woningen / woonwijk
Best. Plan Vossen-Breuers	Venlo	Tegelen	Woonwijk	Realisatie 34 woningen

ontw. Best. Plan Haven Heijen	Gennepe	Heijen	Infrastructuur	Uitbreiding industrieterrein met op en overslag via waterweg.
Best. Plan Eiermijn	Roermond	Roermond	Woonwijk	Realisatie 67 woningen
Het Vonderen (tankstation etc)	Echt-Susteren	Sint Joost	Infrastructuur	Realisatie LNG/CNG/Waterstof tankstation
Kazernekwartier	Venlo	Blerick	Woonwijk	Realisatie 500 woningen / 100 studentenwoningen / Horeca en Onderwijs
Best. Plan Melickerveld	Roermond	Roermond	Woonwijk	Realisatie 468 woningen
Best. Plan Laarveld	Weert	Weert	Woonwijk	Realisatie 350 woningen
Best. Plan De Berk III	Echt-Susteren	Echt	Industrieterrein	Kleinschalige industriefuncties
Best. Plan De Vilgert - Weidsvelden	Venlo	Velden	Woonwijk	Realisatie 39 woningen.
Best. Plan Philipsterrein	Roermond	Roermond	Woonwijk	Realisatie woningen / woongebouwen /maatschappelijke functies / Bijeenkomstfuncties
Best. Plan Gennepermolen	Gennepe	Gennepe	Woonwijk	Realisatie woongebouw(en)
Best. Plan Siebersbroek	Horst aan de Maas	Lottum	Woonwijk	Realisatie 60 woningen
Best. Plan Meteriks Veld II	Horst aan de Maas	Meterik	Woonwijk	Realisatie 112 woningen
Best. Plan Mäöleveld	Horst aan de Maas	Sevenum	Woonwijk	Realisatie 164 woningen
Best. Plan Kleine Solberg	Beesel	Beesel	Woonwijk	Realisatie > 10 woningen
Best. Plan Heijackerstraat	Beesel	Beesel	Woonwijk	Realisatie +/- 20 woningen
Zevenellen	Leudal	Haalen	Industrieterrein	Realisatie industrieterrein (zware industrie mogelijk) inclusief haven
Best. Plan Mgr Hanssenstraat	Venray	Oostrum	Woonwijk	Realisatie > 10 woningen
Best. Plan Afgang	Horst aan de Maas	Horst	Woonwijk	Realisatie ruim 500 woningen
Best. Plan CPO Grasheim	Leudal	Grathem	Woonwijk	Realisatie 12 woningen

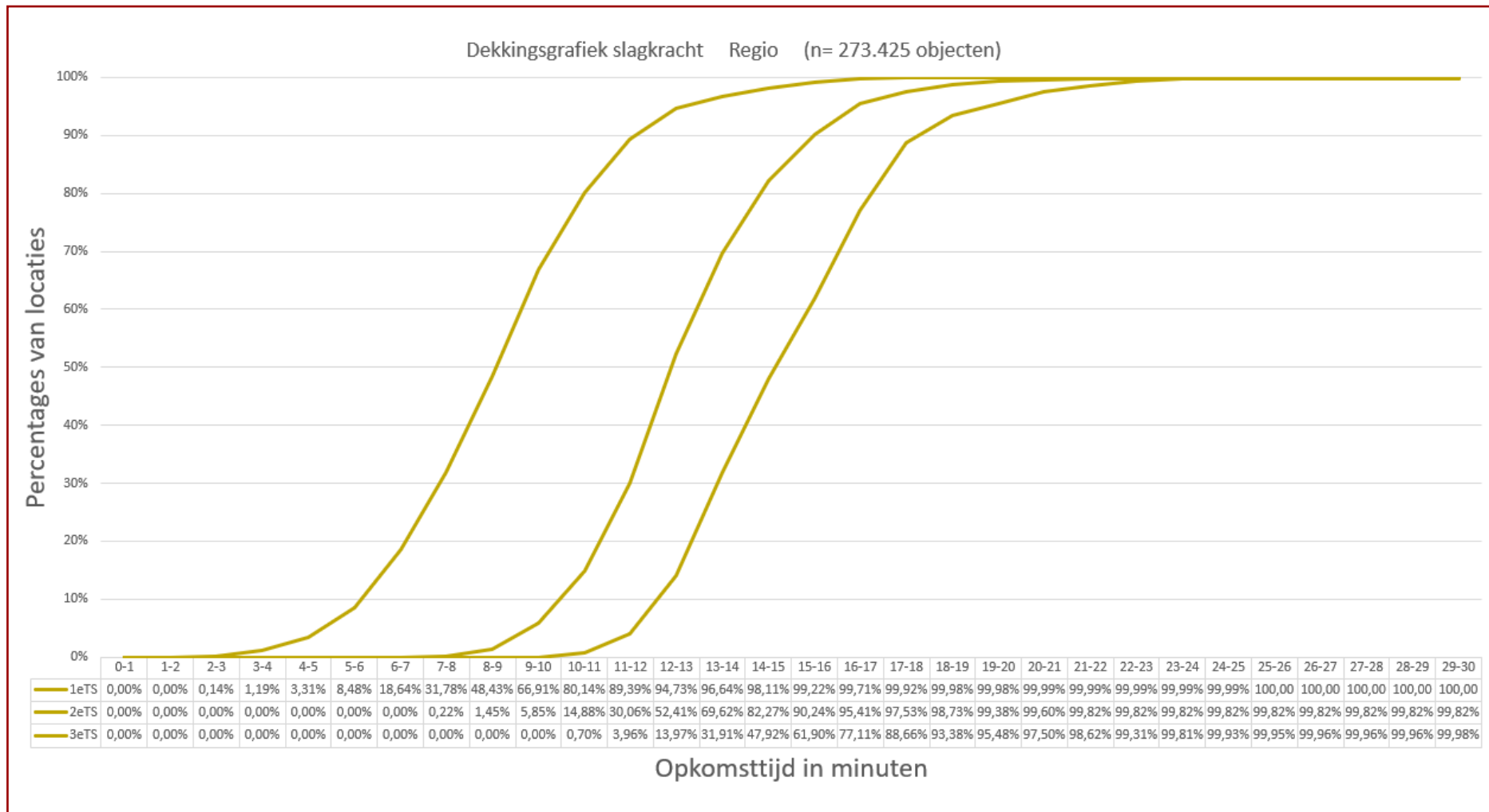
BIJLAGE 5: DEKKINGSGRAFIEK SNELHEID 1^e TS

BIJLAGE 6: DEKKINGSGRAFIEK SNELHEID 1^e TS en TS-FLEX

BIJLAGE 7: GRAFIEK SLAGKRACHT OPKOMSTTIJD 1^e t/m 3^e TS

BIJLAGE 8: AANDACHTSPUNTENLIJST

CLUSTER	GEMEENTE	AANDACHTS- GEBIEDEN	AANDACHTSOBJECTEN*	NAAM OBJECT (en gebouwfunctie)	Maatregelen (RB)
Venray	Horst aan de Maas	<ul style="list-style-type: none"> - Loohorst - Meerdal - America - De Schatberg 	<ul style="list-style-type: none"> - Sevenumseweg, Grubbenvorst (1) - Doevenbosweg, Horst (1) - Paterstraat, Eversoord (1) - Gebr. Van Doornelaan (1) - Wilhelminaplein, Horst (4) 	<ul style="list-style-type: none"> - Stichting Naobere Logies, wonen met 24-uurszorg - Hospice, buurtzorghuis Doevenbos, wonen met 24-uurszorg - P.I. Ter Peel Cellencomplex - Molenveldhuis, dementerende personen - Portiekflatwoningen 	<ul style="list-style-type: none"> - Brand/rookcomp. Brandmeld/onr. Install/ BHV+ontr - Brand/rookcomp. Brandmeld/onr. Install/ BHV+ontr - Brand/rookcomp. Brandmeld/onr. Install/ BHV+ontr - Brand/rookcomp. Brandmeld/onr. Install/ BHV+ontr
	Mook en Middelaar	Geen aandachtsgebieden	Geen aandachtsobjecten		
	Gennep	Geen aandachtsgebieden	<ul style="list-style-type: none"> - De Ziep, Ottersum (10) 	<ul style="list-style-type: none"> - Dagbesteding en wonen met 24- uurszorg. (geen celfunctie zoals in BAG vermeld staat) 	<ul style="list-style-type: none"> - Brand/rookcomp. Brandmeld/onr. Install/ BHV+ontr

			- St.Janstraat, Ottersum (8)	- Portiekflat woningen	
	Bergen	- Wellerlooi Kern - Well-West		-	-
	Venray	Geen aandachtsgebieden	- Benoitlaan, Venray (16) - Bergweg, Venray (16) - De hoge beek, Venray (90) - Haammakersstraat, Venray (42) - Schutterveld, Venray (117) - Veltums, Kleffen (15) - Gerbrandystraat, Venray (12) - Rooseveltstraat, Venray (9) - Westsingel, Venray (36)	- Portiekflat woningen - Portiekflat woningen - Portiekflat woningen - Portiekflat woningen - Portiekflat woningen - Portiekflat woningen - Portiekflat woningen - Portiekflat woningen - Portiekflat woningen	-
Venlo	Venlo	- Casinoflat	- Auxiliatrixweg, Venlo (4)	- Horstgraaf, Magnoliahof etc. Dagbesteding en	- Brand/rookcomp. Brandmeld/ont. Install. /BHV+ontr.

			<ul style="list-style-type: none"> - Dokter Blumenkampstraat, Venlo (83) - Ulingshofweg, Venlo (2) - Bachstraat, Venlo (12) - Frans Halsstraat, Venlo (12) - Karel van Egmondstraat, Venlo (8) - Klokkengietersstraat, Venlo (144) - Straelseweg, Venlo (12) - Veestraat, Venlo (15) 	<p>wonen met 24- uurszorg</p> <ul style="list-style-type: none"> - Meeuwbeemd, Dagbesteding en wonen met 24- uurszorg - De zorggroep etc. Dagbesteding en wonen met 24- uurszorg - Portiekflat woningen - Portiekflat woningen - Portiekflat woningen - Portiekflat woningen - Portiekflat woningen - Portiekflat woningen 	<ul style="list-style-type: none"> - Brand/rookcomp. Brandmeld/ont. Install/BHV +ontr. - Brand/rookcomp. Brandmeld/ont. Install. /BHV+ontr
--	--	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> - Casinoweg, Venlo (120) - Gebroeders Wienerstraat, Venlo (90) - Gulikstraat, Venlo (96) - Hogeweg, Venlo (9) - Jan Vermeerstraat, Venlo (146) - Postweg, Venlo (121) 	<ul style="list-style-type: none"> - Casinoflat, galerijflat - Gebr. Wiener woongebouw, galerijflat - De Rijnhorst, portiekflats - Galerijflats - Portiekflats - Portiekflats - Portiekflats 	
	Peel en Maas	Geen aandachtsgebieden	Geen aandachtsobjecten		
Roermond	Roermond	Geen aandachtsgebieden	<ul style="list-style-type: none"> - In de Bongert, Swalmen - Neerstraat, Swalmen 	<ul style="list-style-type: none"> - Galerijwoningen (geen portiek) 	<ul style="list-style-type: none"> - Regulier wonen (rookmelders bestaande bouw)

			<ul style="list-style-type: none"> - Mortelplein, Swalmen - Prins Willem Alexanderstraat, Swalmen - Prinses Amaliahof, Swalmen 	<ul style="list-style-type: none"> - De Zorggroep Verzorgingshuis St. Jan Baptist - Stichting Daelzicht - WoZoCo Prinses Amaliahof - WoZoCo Prinses Amaliahof 	<ul style="list-style-type: none"> - Wonen met zorg, 24-uurs zorg - Wonen met zorg, 24-uurs zorg - Wonen met zorg, 24-uurs zorg - Wonen met zorg, 24-uurs zorg
	Roerdalen	<ul style="list-style-type: none"> - Vlodrop station - Rothenbach - MERU - Etsberg - Reewoude - Posterhold - Vlodrop 	<ul style="list-style-type: none"> - Boomstraat, Posterholt - Raadhuisstraat, Posterholt - Guldendreef, Herkenbosch - Kloosterhof, Posterholt 	<ul style="list-style-type: none"> - Kamergewijze verhuur - Regulier wonen - Stichting Pergamijn - Gemeenschappelijke ruimte bij aanleunwoningen 	<ul style="list-style-type: none"> - Rookmelders NEN2555 of compartimentering - Regulier wonen (rookmelders bestaande bouw) - Groepszorgwoning 24-uurszorg - Regulier wonen met kleine bijeenkomstfunctie
	Beesel	Geen aandachtsgebieden	Geen aandachtsobjecten		
	Echt-Susteren	<ul style="list-style-type: none"> - Spaanshuisken 	Geen aandachtsobjecten		

	Maasgouw		<ul style="list-style-type: none"> - Heerstraat-zuid, Beegden - Onder de Bomen, Thorn 	<ul style="list-style-type: none"> - Huize ter Beegden - Stichting Proteion Locatie Sterrebosch 	<ul style="list-style-type: none"> - Wonen met zorg, 24-uurs zorg - Wonen met zorg, 24-uurs zorg
Weert	Weert		<ul style="list-style-type: none"> - Rietstraat, Weert - Serviliusstraat, Weert 	<ul style="list-style-type: none"> - Portiekwoningen - Portiekwoningen/ Galerijwoningen 	<ul style="list-style-type: none"> - Regulier wonen (rookmelders bestaande bouw) - Regulier wonen (rookmelders bestaande bouw)
	Leudal		<ul style="list-style-type: none"> - Magdalenahof, Haelen - Kloosterpad, Neer - Bergerweg, Horn 	<ul style="list-style-type: none"> - Proteion – St. Magdalena Rooms Katholiek klooster - Portiekwoningen - Woon-/zorgcentrum 	<ul style="list-style-type: none"> - Wonen met zorg 24-uurszorg - Regulier wonen (rookmelders bestaande bouw) - Wonen met zorg 24-uurszorg
	Nederweert				
TOTAAL		15 gebieden	47 objecten		

* Bij de cijfers zijn objecten gelegen aan hetzelfde straatdeel geclusterd tot een aandachtsobject.

BIJLAGE 9: AANDACHTSGEBIEDEN SLAGKRACHT

Categorie	Capaciteit	Boven brandbreedte	Gebieden
1	1 ^e TS	1	- Casinoflat, Venlo
1	2 ^e TS	6	- Componistenbuurt, Roermond - Rijnbeek, Venlo - Vliegeniersbuurt, Roermond - Maaswaard, Venlo - Casinoflat, Venlo - Binnenstad, Roermond
1	3 ^e TS	7	- Componistenbuurt, Roermond - Rijnbeek, Venlo - Molenbossen, Venlo - Vliegeniersbuurt, Roermond - Maaswaard, Venlo - Casinoflat, Venlo - Binnenstad, Roermond
1	RV	1	- Casinoflat, Venlo
2	1 ^e TS	13	- Vlodrop station, Roerdalen - Rothenbach, Roerdalen - Loohorst, Horst aan de Maas - Wellerlooi Kern, Bergen - Etsberg, Roerdalen - Meerdal, Horst aan de Maas - Well-West, Bergen - Reewoude, Roerdalen - Posterholt, Roerdalen - America, Horst aan de Maas - Spaanshuisken, Echt-Susteren - Vlodrop, Roerdalen - De Schatberg, Horst aan de Maas
2	2 ^e TS	8	- Vlodrop station, Roerdalen - Rothenbach, Roerdalen - Loohorst, Horst aan de Maas - Kern Arcen, Venlo - Etsberg, Roerdalen - Herkenbosch, Roerdalen - Reewoude, Roerdalen - Postwegflat, Venlo
3	3 ^e TS	1	- Meru, Roerdalen
Totaal aantal buurten			37

Vergadering van	:	Bestuurscommissie Veiligheid - reguliere vergadering
Kabinet	:	Nee
Vergaderdatum	:	24 november 2023
Auteur	:	Falko ten Have & Jordy Engelen
Onderwerp	:	Regionaal Crisisplan 2024-2027
Bijlagen	:	1

Aanleiding en korte samenvatting

Ten minste eenmaal in de vier jaar dient door het bestuur van de veiligheidsregio een regionaal crisisplan te worden vastgesteld. Hierin worden in elk geval de organisatie, de verantwoordelijkheden, de taken en bevoegdheden in het kader van de rampenbestrijding en crisisbeheersing beschreven (art. 16 Wvr).

Het huidige crisisplan van Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN) had een looptijd tot en met 2022, maar is vorig jaar ongewijzigd met één jaar verlengd tot eind 2023. Dat betekent dat het Regionaal Crisisplan per januari 2024 geactualiseerd dient te zijn.

Een multidisciplinaire projectgroep onder voorzitterschap van het Domein Crisisbeheersing heeft deze actualisatie het afgelopen jaar uitgevoerd. Bij deze (uitvoerige) actualisatie is geprobeerd zowel ervaringen uit het recente verleden als toekomstige ontwikkelingen mee te nemen. Denk aan de veranderende maatschappij/het dreigingslandschap en de genoemde opgaven uit de evaluatie wet veiligheidsregio's, de contourennota versterking crisisbeheersing en brandweezorg en de meerjarige (concept)agenda crisisbeheersing. Vanzelfsprekend zijn ook (de opgaven uit) relevante regionale beleidsdocumenten meegenomen, zoals de trendanalyses, de visie crisisbeheersing 2030 en het (concept) beleidsplan 2024-2027.

Hedendaagse crises zijn zeer divers voor wat betreft aard, duur, impact, urgentie en complexiteit. De behoefte om tijdens de bestrijding van deze situaties maatwerk toe te passen groeit. Tegelijkertijd heeft de behoefte aan maatwerk ook een keerzijde. Voor veel functionarissen is crisisbeheersing geen core business. Zij zijn juist gebaat bij een eenduidige en eenvoudige crisisstructuur.

Om aan zowel de behoefte van maatwerk als die van eenvoud te voldoen, is het *crisiskwadrantenmodel* ontwikkeld. Uitgangspunt van het crisiskwadrantenmodel is een robuuste basisstructuur – de bekende GRIP-structuur - die flexibel is en met een beperkt aantal smaken adaptief kan worden afgestemd op de aard en omvang van de crisis.

In het voorliggende Regionaal Crisisplan is de structuur voor acute situaties (voor zowel dreigingen als daadwerkelijke rampen en crises) volledig uitgewerkt. De werkwijze voor minder acute situaties (risicosignalering en langdurige crises) zal in 2024 via een addendum worden toegevoegd.

Beslispunten

1. Kennisnemen van het Regionaal Crisisplan 2024-2027 en deze ter vaststelling door te geleiden naar de vergadering van het Algemeen Bestuur op 15 december 2023.

Onderbouwing voorstel

- Het Regionaal Crisisplan is tot stand gekomen via een zorgvuldig proces waarin veelvuldig met de betrokken kolommen is afgestemd.
- Het Regionaal Crisisplan is afgestemd op de crisisplannen van de omliggende veiligheidsregio's.
- Het Regionaal Crisisplan is ter consultatie aangeboden aan de omliggende veiligheidsregio's en de belangrijkste vitale- en crisispartners. Waar nodig zijn opmerkingen conform voorstel verwerkt.
- Het Regionaal Crisisplan doet recht aan de ontwikkelingen uit het recente verleden en de toekomstige opgaven met betrekking tot de versterking van crisisbeheersing.
- Het Regionaal Crisisplan voorziet in zowel de behoefte aan maatwerk als die aan eenvoud. Het schept duidelijkheid over de aan te nemen structuur in geval van acute en minder acute dreigingen, acute crises en langdurige crises.
- Voornaamste wijzigingen ten opzichte van het vorige crisisplan:
  - Begrippenkader toegevoegd;
  - Inleiding herschreven: ervaringen uit het recente verleden en toekomstige opgaven beschreven en het crisiskwadrantenmodel geïntroduceerd;
  - Hoofdstuk met regionale uitgangspunten en kernwaarden toegevoegd;
  - Organisatie crisisbeheersing: robuuste basisstructuur (GRIP) vrijwel ongewijzigd. Wel is de verhouding tussen de lokale driehoek en de regionale crisisorganisatie beschreven en is de wijze van flexibele monodisciplinaire en multidisciplinaire (Kern-ROT) verder uitgewerkt;
  - Crisiscommunicatie is als afzonderlijk proces toegevoegd aan het hoofdstuk voorwaardescheppende processen;
  - De 'stille GRIP-procedure' is uit het crisisplan geschrapt;
  - Functies en afkortingen weer in lijn gebracht met landelijke benamingen;
  - Wijzigingen in het mandatschema:
    - Leiding & coördinatie: mandaat ROL en LCOPI t.a.v. operationele leiding is geschrapt → ontlenen bevoegdheden rechtstreeks uit wet- en regelgeving, mandatering niet nodig;
    - Op- en afschaling: bevoegdheid over te gaan tot grootschalige alarmering opgenomen als harde werkafpraak i.p.v. als mandaat → betreft noodbevoegdheid van burgemeester/VzVr en die kan niet gemandateerd worden;
    - NL-Alert: OVDB en HOVDB gemandateerd. Bepaling opgenomen dat beslissing wel/geen NL-Alert altijd afgestemd wordt met politiefunctionaris in geval van een extreem geweldsituatie;

- Bijstandsaanvraag: nieuw mandaat toegevoegd voor de HOVDB en LCOPI → was enkel bij ROL weggelegd, maar dient ook mogelijk te zijn wanneer niet opgeschaald is naar GRIP 2.

Personele consequenties

Geen personele consequenties.

Financiële consequenties

Geen financiële consequenties.

Communicatie

Na definitieve vaststelling door het AB worden zowel de interne organisatie als de partners (zie verzendlijst) op passende wijze geïnformeerd. Voor de crisisorganisatie volgt in afstemming met de kolommen een implementatietraject.

Vervolprocedure

Eventuele aanpassingen volgend uit de bestuurlijke bespreking van het Regionaal Crisisplan worden verwerkt in de definitieve versie.

Op 15 december 2023 wordt het crisisplan ter definitieve vaststelling aan het Algemeen Bestuur (AB) aangeboden.

In 2024 zal met de multidisciplinaire projectgroep ook het addendum voor de onderste helft van het crisiskwadrantenmodel worden uitgewerkt. Het addendum wordt uiterlijk Q4 2024 aan het crisisplan toegevoegd. Te zijner tijd wordt de vaststellingsroute in overleg met de projectgroep en de bestuursadviseurs bepaald.

Bijlagen

1. Regionaal Crisisplan 2024-2027

Besluit	Paraaf ambtelijk secretaris:
☐ Akkoord met voorstel	
☐ Akkoord met voorstel met aantekening	
☐ Niet akkoord met voorstel met aantekening	
<i>Toelichting:</i>	

Regionaal Crisisplan

Veiligheidsregio Limburg-Noord
2024 – 2027

Colofon

Auteur en beheer: Domein Crisisbeheersing
Versiedatum: 1-11-2023
Status: Concept
Vaststelling door: Algemeen Bestuur van Veiligheidsregio Limburg-Noord
Vaststelling d.d.: 15 december 2023

Inhoudsopgave

Begrippenkader	4
01 Inleiding	6
1.1 Doelstelling	6
1.2 Ontwikkelingen crisisbeheersing	6
1.3 Het crisiskwadrantenmodel	7
1.4 Reikwijdte Regionaal Crisisplan	10
1.5 Relatie met andere documenten	10
1.6 Leeswijzer	11
1.7 Beheer	11
02 Regionale uitgangspunten en kernwaarden	12
03 Organisatie crisisbeheersing	14
3.1 Actueel regionaal situatiebeeld	14
3.2 De hoofdstructuur van de regionale crisisorganisatie	14
3.3 Flexibele opschaling	21
3.4 Verhouding driehoek en crisisorganisatie	23
3.5 Grensoverschrijdende samenwerking	23
3.6 Samenwerking met crisispartners	28
3.7 Langdurige crises	31
04 Voorwaardescheppende processen	32
4.1 Melding en alarmering	32
4.2 Op- en afschaling	34
4.3 Leiding en coördinatie	37
4.4 Informatiemanagement	41
4.5 Crisiscommunicatie	43
4.6 Resource management	45
Bijlagen	46

Begrippenkader

Buitengewone omstandigheid, crisis en ramp

Een *buitengewone omstandigheid* is een situatie waarbij één of meerdere vitale belangen van de Nederlandse samenleving (dreigen te) worden aangetast (proportionaliteitsbeginsel) en waarin de reguliere structuren en/of middelen niet toereikend zijn (subsidiariteitsbeginsel). De vier vitale belangen van de samenleving zijn internationale rechtsorde, nationale rechtsorde, openbare veiligheid en economische veiligheid. Een *crisis* is een aan de buitengewone omstandigheid gegeven kwalificatie met het oog op besluitvorming. Voor overheidsgezag betekent dit het toepassen van noodbevoegdheden. Als een buitengewone omstandigheid betrekking heeft op de (dreigende) aantasting van het vitale belang 'openbare veiligheid' én normale bevoegdheden ontoereikend zijn voor een gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende disciplines, kan deze gebeurtenis als ramp worden gekwalificeerd (Johannink & Hijum, 2019).

Algemene keten en functionele ketens

Binnen het stelsel van rampenbestrijding en crisisbeheersing worden twee soorten (bestuurlijke) ketens onderscheiden: de algemene keten en de functionele ketens. De *algemene keten* betreft de beleidsterreinen openbare orde (element van het vitale belang nationale rechtsorde) en openbare veiligheid (de generieke rampenbestrijding). Het gezag binnen de algemene keten is belegd bij de burgemeester óf bij de

voorzitter veiligheidsregio. De *functionele ketens* hebben betrekking op (meer dan 40) beleidsterreinen, zoals infectieziektebestrijding, telecommunicatie, energie en drinkwater en voedsel. Deze beleidsterreinen raken aan zogenoemde vitale sectoren, en verstoring daarvan kan leiden tot maatschappelijke ontwrichting. Het gezag binnen functionele ketens is over het algemeen belegd bij vakministers of gedeconcentreerd (o.a. bij zogenoemde Rijksheren) (Johannink & Hijum, 2019).

Veiligheidsregio Limburg-Noord

Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN) *als geografisch gebied* is één van de 25 veiligheidsregio's in Nederland en omvat vijftien gemeenten op grond van de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Limburg-Noord.

VRLN bestaat uit een grondoppervlakte van 1.512 km² en wordt bewoond door ca. 530.000 inwoners. Deze inwoners wonen verspreid over de volgende gemeenten: Mook en Middelaar, Gennep, Bergen, Venray, Horst aan de Maas, Venlo, Peel en Maas, Nederweert, Leudal, Beesel, Weert, Roermond, Maasgouw, Roerdalen en Echt-Susteren. VRLN *als organisatie* is een vorm van verlengd lokaal bestuur, eveneens op grond van de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Limburg-Noord. Onder de ambtelijke organisatie vallen de Brandweer Limburg-

Noord, GGD Limburg-Noord en het Domein Crisisbeheersing (zie hieronder). VRLN is onder andere verantwoordelijk voor het instellen en in stand houden van een brandweer en GHOR, het voorzien in een meldkamerfunctie en het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en crisisbeheersing (art. 10 Wet veiligheidsregio's (Wvr).

VRLN *als netwerk* is een samenwerkingsverband tussen de ambtelijke organisatie van VRLN, de vijftien gemeenten en de (overheids) diensten die bij de uitvoering van de hierboven genoemde wettelijke taken betrokken zijn. Dit netwerk bestaat, naast de structurele partners als Politie en Defensie, ook uit andere crisispartners, zoals Rijkswaterstaat, Waterschap Limburg, Waterleiding Maatschappij Limburg, Enexis en ProRail. Veelal ligt de basis van de netwerksamenwerking in convenanten of wettelijke taken.

Domein Crisisbeheersing

Eerder is benoemd dat Brandweer Limburg-Noord, GGD Limburg-Noord en het Domein Crisisbeheersing onder de ambtelijke organisatie van Veiligheidsregio Limburg-Noord vallen. Het Domein Crisisbeheersing is waar crisisbeheersing, de GHOR en bevolkingszorg samenkomen en nauwgezet samenwerken onder één paraplu. Binnen dit domein werken de ambtelijke teams van crisisbeheersing, GHOR en bevolkingszorg samen in een viertal processen: kaderstelling & verbinding, risicoanalyse & advies, organiseren & uitvoeren en informatievoorziening. Binnen deze processen vindt de voorbereiding plaats op grootschalige incidenten, rampen(bestrijding) en crises en wordt de regionale crisisorganisatie, gemeentelijke crisisorganisatie en de GHOR in stand gehouden.

Regionale Crisisorganisatie

De regionale crisisorganisatie betreft de proces-, organisatie-, en personele structuur waarbinnen de direct betrokken overheden, diensten en organisaties vorm en inhoud geven aan crisisbesluitvorming. De regionale crisisorganisatie is bij uitstek de organisatie die wordt geactiveerd om te reageren op buitengewone omstandigheden of bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan (Johannink & Hijum, 2019).

De burgemeester cq. voorzitter veiligheidsregio geeft de regionale crisisorganisatie vergaande bevoegdheden, welke VRLN als overheidsorganisatie niet heeft. Zo ligt het opperbevel in geval van een (dreigende) ramp bij de betreffende burgemeester of de voorzitter veiligheidsregio (art. 5 Wvr). Dit betekent dat de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio leiding geeft aan alle bij de rampenbestrijding betrokken diensten. Daarnaast kan een burgemeester in geval van buitengewone omstandigheden noodbevoegdheden toepassen. Art. 175 van de Gemeentewet geeft de burgemeester de bevoegdheid om in lokale noodsituaties bevelen te geven richting burgers, particuliere instellingen of andere openbare lichamen die hij nodig acht ter handhaving van de openbare orde of ter beperking van gevaar.

01

Inleiding

1.1 Doelstelling

Het voorliggende Regionaal Crisisplan beschrijft de wijze waarop de crisisorganisatie van Veiligheidsregio Limburg-Noord functioneert. Het crisisplan omvat een beschrijving van de organisatie, verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden met betrekking tot de maatregelen en voorzieningen die de regionale crisisorganisatie treft bij (dreigende) rampen en crises.

1.2 Ontwikkelingen crisisbeheersing

Onze maatschappij en de wereld om ons heen verandert. Recente crises tonen aan dat daarmee ook het dreigingslandschap snel verandert. Hedendaagse crises zijn in toenemende mate complex, grensoverschrijdend en vragen bij de bestrijding om een groter netwerk en/of andere partners dan het traditionele 'rampengilde'. We leven in een realiteit van bijna permanente maatschappelijke spanningen en hybride dreigingen die vanwege de onderlinge verbondenheid en verwevenheid, in toenemende mate onze samenleving kunnen ontwrichten.

Deze ontwikkelingen zijn ook het kabinet niet onopgemerkt gebleven. De evaluatie van de Wet veiligheidsregio's is in 2020 opgeleverd. Het kabinet heeft in zijn standpunt op de evaluatie de ambitie uitgesproken om te komen tot een toekomstbestendig stelsel voor crisisbeheersing en brandweezorg.

Deze ambitie is vertaald naar een contourennota die eind 2022 is aangeboden aan de Tweede Kamer. Om uitvoering te geven aan deze contourennota is een meerjarige agenda crisisbeheersing opgeleverd. Duidelijk is dat het stelsel van crisisbeheersing aan de vooravond staat van vernieuwing. Er wordt onder andere gewerkt aan een flexibele netwerksamenwerking, een gezamenlijke inrichting van een Knooppunt Coördinatie Regio's-Rijk (KCR2) en het toewerken naar het optreden als één overheid denkend vanuit wat we voor de samenleving willen bereiken.

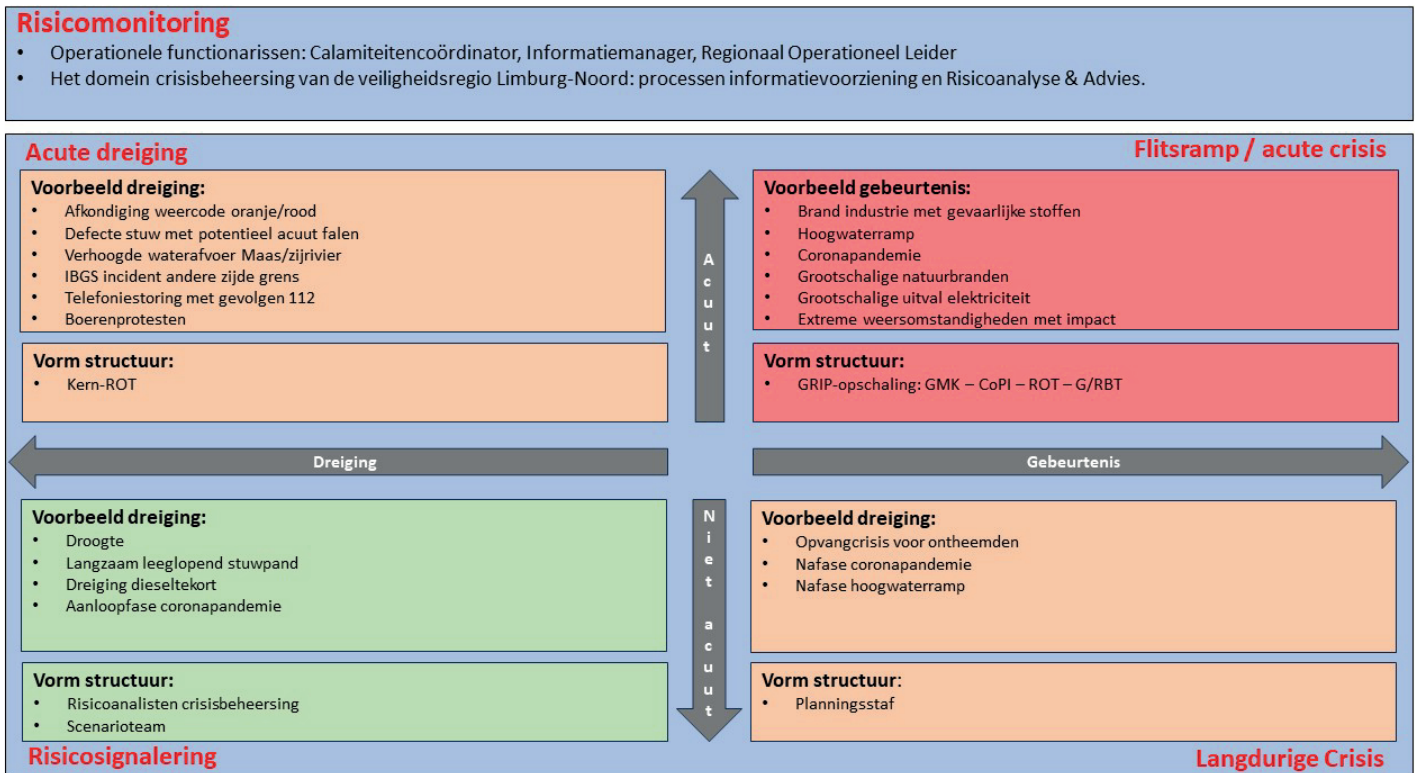
Bij het opstellen van dit regionale crisisplan is voor zover mogelijk al voorgesorteerd op de verwachte aanpassingen die voortvloeien uit deze ontwikkelingen. Veiligheidsregio Limburg-Noord streeft continu naar het professionaliseren van haar crisis(beheersings) organisatie. In lijn met de contourennota wordt crisisbeheersing ingericht als een cyclisch proces: risico-inventarisatie, risicoanalyse, voorbereiding, respons en nafase en herstel. Het uitgangspunt daarbij is een flexibele en informatiegestuurde crisisbeheersingsorganisatie die ingezet kan worden voor zowel flitsrampen en kortdurende (acute) crises als dreigingen en langdurige crises.

1.3 Het crisiskwadrantenmodel

De hierboven geschetste maatschappelijke veranderingen en de gevolgen daarvan zijn in de praktijk al een aantal jaren voelbaar. We werken steeds vaker en langer in opgeschaalde modus aan acute en langdurige crises. De Covid-19 crisis, extreme weersomstandigheden en daarmee gepaard gaande (water)overlast, grote natuurbranden, de opvang van ontheemden en de uitval van infrastructuur zijn hiervan voorbeelden. Tegelijkertijd worden we steeds vaker geconfronteerd met bepaalde dreigingen waarbij opschaling naar een GRIP-niveau (nog) niet proportioneel wordt geacht, maar waarbij wel de behoefte gevoeld wordt om in multidisciplinair verband een inschatting te maken van de potentiële impact, scenario's uit te werken, maatregelen te treffen, partners te informeren of het bestuur in positie te brengen. De zogenaamde 'lauwe fase'.

1.3.1 Introductie crisiskwadrantenmodel

Hedendaagse crises zijn zeer divers voor wat betreft aard, duur, impact, urgentie en complexiteit. De behoefte om tijdens de bestrijding van deze situaties maatwerk toe te passen groeit. De afgelopen jaren is daarom een behoorlijk aantal verschillende crisisstructuren ingezet, welke naar behoren hebben gefunctioneerd. Tegelijkertijd heeft de behoefte aan maatwerk ook een keerzijde. Voor veel functionarissen is crisisbeheersing geen core business. Zij zijn juist gebaat bij een eenduidige en eenvoudige crisisstructuur. Een wildgroei aan vormen en samenstellingen van crisisteams moet worden voorkomen. Om aan zowel de behoefte van maatwerk als die van eenvoud te voldoen, is het *crisiskwadrantenmodel* ontwikkeld. Uitgangspunt van het crisiskwadrantenmodel is een robuuste basisstructuur die flexibel is en met een beperkt aantal smaken adaptief kan worden afgestemd op de aard en omvang van de crisis.

Figuur 1: Crisiskwadrantenmodel

1.3.2 Risicomonitoring

Crisisbeheersing begint met het zicht krijgen op en het analyseren van de aanwezige risico's in de regio. Voorheen deden we dat eenmaal per vier jaar middels het regionale risicoprofiel. Gelet op de snelheid van maatschappelijke veranderingen is dat niet meer van deze tijd. Naast het inventariseren en analyseren van risico's op strategisch niveau in het regionale risicoprofiel, gaan we risico's ook op tactisch ((half)jaarlijks) en operationeel niveau (24/7) in kaart brengen. Dat doen we middels respectievelijk het dynamisch risicoprofiel en het veiligheidsbeeld.

Op deze manier ontstaat een informatiepositie op kwetsbaarheden, dreigingen, incidenten en crises die ondersteunt bij het proces van risicomonitoring. Een aantal crisisfunctionarissen vervult een sleutelrol bij het proces van risicomonitoring. De calamiteitencoördinator vervult een cruciale rol bij het monitoren van lopende incidenten en fungeert als vooruitgeschoven post van de crisisorganisatie. Ook de dienstdoende Informatiemanager en de Regionaal Operationeel Leider zijn belangrijke spelers als het gaat om monitoring en signalering. In geval van potentiële dreigingen stemmen zij onderling af of en in welke vorm de crisisorganisatie wordt opgeschaald.

Het Domein Crisisbeheersing van Veiligheidsregio Limburg-Noord is verantwoordelijk voor de 24-7 informatiepositie ten behoeve van de crisisorganisatie en vervult eveneens een belangrijke rol bij het proces van risicomonitoring. Het gaat daarbij niet zozeer om lopende incidenten of acute crises, maar meer om het signaleren van potentiële dreigingen met een minder acuut karakter.

1.3.3 Risicotypering

Om te bepalen welke crisisstructuur het beste ingericht kan worden om een dreiging aan te vliegen, dient eerst duidelijk te zijn hoe de dreiging getypeerd kan worden. Daarvoor dienen de volgende twee vragen uit het crisiskwadrantenmodel:

1. Hebben we te maken met een acute of niet-acute ongewenste situatie? Met andere woorden: kunnen we wachten met handelen tot de reguliere organisatie de dreiging oppakt of bestaat de behoefte/noodzaak om direct te handelen?
2. Hebben we nog te maken met een dreiging of heeft de gebeurtenis al plaatsgevonden én manifesteren de effecten zich al in onze regio en/of binnen onze verantwoordelijkheden?

Per kwadrant is vervolgens opgenomen welke crisisstructuur het beste kan worden aangenomen om de dreiging het hoofd te bieden. Voor de beeldvorming is ook een aantal ongewenste situaties dat zich in de afgelopen jaren heeft voorgedaan in het crisiskwadrantenmodel opgenomen.

1.3.4 Beschrijving crisiskwadranten

Risicosignalering

Er wordt door crisisfunctionarissen of medewerkers van het Domein Crisisbeheersing een nieuwe (niet acute) dreiging gesignaleerd. Het gaat hier om een potentieel risico dat pas over een aantal dagen, weken of zelfs maanden voor effecten in Limburg-Noord kan zorgen. Denk hierbij aan droogte, een dreigend dieselttekort of een infectieziekte op een ander continent.

Er is in een dergelijke situatie voldoende tijd beschikbaar om deze dreiging buiten de crisisorganisatie om nader te analyseren. Risicoanalisten van het Domein Crisisbeheersing voeren met behulp van relevante partners een dreigingsanalyse uit. Bij een dreigingsanalyse wordt informatie verzameld, geïnterpreteerd en vertaald naar advisering en handelingsperspectieven over aanpak en organisatie (structuur). Ook kan besloten worden om met een (multidisciplinair) scenarioteam scenario's uit te werken of potentiële impact in kaart te brengen. De regie binnen het kwadrant risicosignalering ligt bij het Domein Crisisbeheersing.

Acute dreiging

Een dreiging die op korte termijn (uren of dagen) voor ongewenste effecten kan zorgen in onze regio. Te denken valt aan hevige uitingen van maatschappelijk ongenoegen, een afkondiging van een weerwaarschuwing, of een bedreiging voor het functioneren van vitale infrastructuur. Maar ook een calamiteit die primair onder verantwoordelijkheid van een crisispartner of buurregio valt en waarbij nog onduidelijk is of en welke maatschappelijke impact in Limburg-Noord te verwachten is, valt onder deze categorie. In de meeste gevallen komt een dergelijke dreiging binnen bij de Calamiteitencoördinator op de meldkamer of bij dienstdoende piketfunctionarissen, zoals de Informatiemanager of Operationeel Leider. Zij stemmen onderling af over vervolgstappen, zoals te treffen maatregelen of opschaling. Indien er behoefte is om in multidisciplinair verband af te stemmen maar opschaling naar GRIP nog niet noodzakelijk is, wordt een Kern-ROT gealarmeerd dat kan worden uitgebreid met liaisons van betrokken organisaties. Veelal start het Kern-ROT digitaal en wordt de nut en noodzaak om fysiek bij elkaar

te komen nader bepaald. De regie bij een acute dreiging ligt bij de crisisorganisatie.

Acute crisis / flitsramp

Een plotselinge gebeurtenis of escalatie van een dreigingsscenario die direct voor nadelige effecten in Limburg-Noord zorgt. Hieronder valt de traditionele flitsramp: grote branden en ongevallen, incidenten met gevaarlijke stoffen, hoogwater en extreem-geweld situaties. Maar ook nieuwe crises en concrete dreigingen waarbij duidelijk is dat direct grote impact te verwachten valt, zoals digitale aanvallen of de uitval van vitale infrastructuur, vallen onder deze categorie. Meldingen van dit soort situaties komen in de meeste gevallen binnen bij de meldkamer. Afhankelijk van de aard en omvang van de crisis, kan door daarvoor gemandateerde functionarissen besloten worden op te schalen conform GRIP-structuur. De regie bij een acute crisis ligt bij de crisisorganisatie.

Langdurige crisis

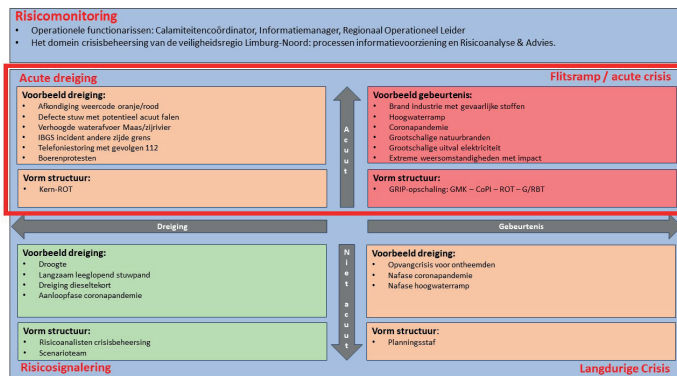
Een gebeurtenis met een minder acuut karakter die bij de afhandeling of bestrijding ervan voor langere tijd om coördinatie van de veiligheidsregio en/of crisisorganisatie vraagt. Het gaat hierbij om crises of andere situaties die lang duren (maanden of jaren). Te denken valt aan een griepepidemie, de opvang van ontheemden of de coördinatie over de nafase van een grote/ complexe ramp of crisis (zoals hoogwater). Dit soort crises worden in Limburg-Noord met een projectorganisatie afgehandeld, de zogenaamde planningsstaf. Vanzelfsprekend kan een dergelijke crisis in eerste aanleg worden aangevlogen vanuit de crisisorganisatie, die na een bepaalde periode wordt getransformeerd naar een planningsstaf. De regie van de planningsstaf ligt bij het Domein Crisisbeheersing.

1.4 Reikwijdte Regionaal Crisisplan

Dit Regionaal Crisisplan richt zich enkel op de bovenste helft van het zojuist geïntroduceerde crisiskwadrantenmodel. Dat betekent dat in het verdere vervolg van dit crisisplan enkel de reguliere hoofdstructuur en het Kern-ROT worden uitgewerkt.

De uitwerking van de onderste helft van het crisiskwadrantenmodel zal op een later moment middels een addendum worden toegevoegd.

1.5 Relatie met andere documenten

1.5.1 Beleidsdocumenten

Op basis van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) is het Algemeen Bestuur van Veiligheidsregio Limburg-Noord verantwoordelijk voor het organiseren van een doelmatige en slagvaardige rampenbestrijding (personen, zaken of milieu getroffen) en crisisbeheersing (vitale belangen getroffen). De veiligheidsregio richt zich daarbij grofweg op de volgende vragen:

- Wat bedreigt ons en hoe erg is dat?
- Wat moeten we dan kunnen en wat hebben we daarvoor nodig?
- Hoe doen we dat samen met onze partners?

Risicoprofiel

Wat bedreigt ons en hoe erg is dat?

Beleidsplan

Wat moeten we kunnen en wat hebben we daarvoor nodig?

Crisisplan

Hoe doen we dat samen met onze partners?

De eerste twee vragen worden beantwoord in respectievelijk het Regionaal Risicoprofiel en het Regionaal Beleidsplan. Het risicoprofiel geeft een overzicht van risicovolle situaties in Veiligheidsregio Limburg-Noord die tot een incident, ramp of crisis kunnen leiden. Het beleidsplan geeft een beschrijving van de beleidsuitgangspunten van Veiligheidsregio Limburg-Noord. Het voorliggende regionale crisisplan beantwoordt de derde vraag.

1.5.2 Operationele en tactische plannen

Het Regionaal Crisisplan beperkt zich tot een beschrijving van hoofdprocessen, structuur en functies op strategisch niveau. Hetgeen in het regionaal crisisplan wordt beschreven is kaderscheppend voor de verdere inrichting van de rampenbestrijdings- en crisisbeheersingsorganisatie en de bijbehorende mono- en multidisciplinaire planvorming. Op tactisch niveau zijn hier deelplannen, basisdocumenten en rampbestrijdingsplannen voor beschikbaar. Op operationeel niveau vinden de plannen hun vertaling in handboeken, werkinstructies, inzetkaarten en multidisciplinaire informatiekaarten.

1.5.3 Afstemming

Het crisisplan is, voor zover mogelijk, afgestemd op de crisisplannen van de aangrenzende veiligheidsregio's (Zuid-Limburg, Brabant-Zuidoost, Brabant-Noord en Gelderland-Zuid) en de aangrenzende regio's in België en Duitsland. Ook sluit het crisisplan aan bij geldende landelijke, provinciale en regionale afspraken.

1.6 Leeswijzer

Na de inleiding beschrijft hoofdstuk 2 de uitgangspunten van de rampenbestrijding en crisisbeheersing in Limburg-Noord. In hoofdstuk 3 wordt de crisisstructuur nader uitgewerkt, die gebruikt wordt om omstandigheden uit de bovenste helft van het crisiskwadrantenmodel het hoofd te bieden. In hoofdstuk 4 worden de voorwaardescheppende processen van crisisbeheersing toegelicht. In de bijlage zijn verdere uitwerkingen en overzichten opgenomen, zoals de beschrijvingen van de primaire processen en het mandatschema.

1.7 Beheer

Het Regionaal Crisisplan wordt eenmaal per vier jaar opnieuw vastgesteld. Indien gewijzigde omstandigheden daartoe aanleiding geven, zal het crisisplan tussentijds worden geactualiseerd.

02

Regionale uitgangspunten en kernwaarden

Op basis van onze ervaringen uit het (recente) verleden, de geschetste maatschappelijke ontwikkelingen en de resultaten van het regionale risicoprofiel, wordt verwacht dat we de komende jaren te maken krijgen met een mix van dreigingen, oude en nieuwe crisistypes en langdurige crises. Dit vraagt om een crisisstructuur die proactief, flexibel, slagvaardig en breed bruikbaar (te maken) is. Hiervoor handelen wij volgens de volgende uitgangspunten en kernwaarden:

- **24/7 informatiepositie:** we hebben continu zicht op kwetsbaarheden, dreigingen, incidenten en crises. We monitoren ontwikkelingen in het veiligheidsbeeld om afwijkingen tijdig te detecteren.
- **Proactief:** de crisisorganisatie is proactief en wacht niet af. Bij een dreigende crisis wordt proactief afgestemd of opgeschaald om in staat te zijn vóór de crisis te komen. Dat betekent dat functionarissen ook zonder formele GRIP-opstapeling oproepbaar zijn om (digitaal) deel te nemen aan crisisoverleggen.
- **Professionele parate crisisorganisatie:** we gaan uit van een professionele en parate crisis-organisatie met taakvolwassen professionals. Iedere kolom of crisispartner is verantwoordelijk voor het leveren van competente crisisfunctionarissen en het garanderen van de eigen paraatheid en de beschikbaarheid van kwalitatieve en kwantitatieve middelen.
- **Normtijden:** een crisisorganisatie is 24/7 paraat en vraagt om snelle respons van de functionarissen. Direct na alarmering starten de werkzaamheden. Een aantal personen kan direct starten met het op afstand uitvoeren van de activiteiten. Degenen die een rol hebben in de leiding en coördinatie gaan zo snel mogelijk fysiek ter plaatse. Insteek blijft dat de organisatieonderdelen *van de hoofdstructuur* zo snel als mogelijk compleet aanwezig zijn.
- **Leiderschap:** de crisisorganisatie is gericht op sterke leiders van de crisisteams die proactief, in multidisciplinair belang en gericht op resultaat beslissingen nemen. Bij gelijkheid van stemmen, zijn de beslissingen van de leiders doorslaggevend.
- **Prestatieverplichting:** alle acties die de crisisorganisatie in gang zet, moeten gericht zijn op het bestrijden van de crisis en de zorgplicht voor onze burgers en andere betrokkenen.

- **Verbindend en grenzeloos:** we werken samen met onze crisispartners, bedrijven, instellingen en burgers en benutten wederzijds de beschikbare kennis en expertise. Bij grensoverschrijdende crises zetten we ons in om de crisis als één overheid te bestrijden.
- **Flexibel vanuit robuuste basis:** we organiseren de crisisbeheersing flexibel; voor flitsincidenten, dreigende (sluimer) crises en langdurige crises. De ruggengraat wordt nog altijd gevormd door de traditionele GRIP-structuur, maar niet alle incidenten of crises vragen om de volledig opgetuigde crisisorganisatie. We passen de crisisorganisatie opgabegericht aan. De uitgangspunten van het crisiskwadrantenmodel dienen hierbij als richtlijn.
- **Zelfredzaamheid:** we gaan uit van de zelfredzaamheid van onze inwoners en leveren hulp aan kwetsbaren. We bieden handelingsperspectief voor de samenleving bij een crisis door middel van een communicatiestrategie die kan worden ingezet afhankelijk van de aard van de crisis.
- **Afronding:** een (dreigende) crisis is pas afgerond als ook de nafase, monitoring en/of overdracht is geregeld.
- **Duurzame inzetbaarheid en zorg voor onze mensen:** als crisisorganisatie hebben we het welzijn van onze medewerkers hoog in het vaandel. We bieden wat nodig is ten behoeve van de fysieke en mentale gezondheid, voor, tijdens en na de crisis. Dat doen we vanuit de overtuiging dat onze gemotiveerde en vakbekwame hulpverleners en medewerkers het verschil kunnen maken in de aanpak van een crisis.

03

Organisatie crisisbeheersing

In dit hoofdstuk wordt de invulling, organisatie en werkwijze van de regionale crisisorganisatie beschreven. Achtereenvolgens komen het actuele regionale beeld, de hoofdstructuur, flexibele opschaling, verhouding driehoek en crisisorganisatie, grensoverschrijdende samenwerking, samenwerking met partners en langdurige crises aan de orde.

3.1 Actueel regionaal situatiebeeld

Eén van de vereisten voor een adequate rampenbestrijding en crisisbeheersing is dat er afstemming is tussen de betrokken organisaties, en er synergie ontstaat tussen de processen waarvoor zij verantwoordelijk zijn. Hierbij is het multidisciplinair optreden het resultaat, waarbij er uitgegaan wordt van één gezamenlijk doel: *“Het voorkomen van (uitbreiding van) ongewenste gebeurtenissen, waardoor (toename van) slachtoffers, directe en indirecte schade, politiek-maatschappelijke onrust en maatschappelijke ontwrichting worden voorkomen of beperkt.”*

Bovenstaande begint met het hebben van een actueel beeld van de situatie in de regio. Iedere dag weer, 24 uur per dag, 7 dagen in de week en 365 dagen in het jaar. Dit actuele beeld, ook wel het ‘veiligheidsbeeld’ genoemd, stelt de crisisfunctionarissen van de verschillende teams in de regionale crisisorganisatie in staat om vroegtijdig te handelen op basis van dreigingen die uit het beeld naar voren komen.

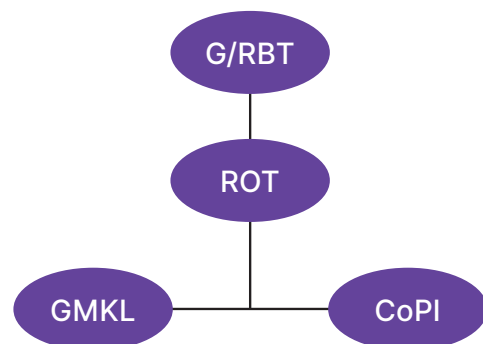
Dit noemen we ook wel risicogericht en informatie-gestuurd werken.

De regionale crisisorganisatie van VRLN heeft daartoe de beschikking over een ‘Veiligheidsinformatieknooppunt’ (VIK). Het VIK bestaat uit diverse applicaties en tools, waarmee een snelle analyse van de gebeurtenissen in onze regio gemaakt kan worden. Daarbij kan gedacht worden aan incidenten, maar ook aan weerbeelden, evenementen in de regio of de situatie van het verkeer in onze regio. Het VIK is toegankelijk voor alle crisisfunctionarissen van onze hoofdstructuur.

3.2 De hoofdstructuur van de regionale crisisorganisatie

De hoofdstructuur van de regionale crisisorganisatie van VRLN bestaat uit de volgende onderdelen:

- De Gemeenschappelijke Meldkamer Limburg (GMKL);
- Het Commando Plaats Incident (CoPI);
- Het Regionaal Operationeel Team (ROT);
- Het Gemeentelijke Beleidsteam (GBT);
- Het Regionaal Beleidsteam (RBT).

Deze structuur kan flexibel worden ingezet en er wordt samengewerkt in interregionale, nationale en internationale structuren. Dit doet de regionale crisisorganisatie niet alleen met de traditionele (hulpverlenings)diensten zoals de politie, brandweer, geneeskundige zorg en bevolkingszorg (gemeente), maar ook met crisispartners van andere sectoren.

Continuïteit Hoofdstructuur

De hoofdstructuur van de regionale crisisorganisatie dient in staat te zijn om gedurende een ramp of crisis onafgebroken te functioneren (art. 2.3.2 Bvr). In eerste instantie is iedere kolom zelf verantwoordelijk voor de continuïteit van functies binnen de hoofdstructuur. Primair mechanisme daarvoor is aflossing vanuit de eigen functiepool. Voor iedere sleutelfunctie in de crisisorganisatie is een groep van minimaal 3 (in de praktijk 4 tot 6) functionarissen beschikbaar. Vanuit deze groep wordt de dienstdoende functionaris geborgd, maar wordt ook de aflossing betrokken.

Indien een ramp of crisis echter te lang duurt om het met eigen personeel op te kunnen lossen, kan aan buurregio's rechtstreeks om steunverlening gevraagd worden. Vice versa geldt dat een buurregio dit verzoek ook kan doen aan Veiligheidsregio Limburg-Noord. Indien de buurregio niet kan uithelpen of het incident zo omvangrijk is dat ook de burenhulp niet toereikend is, kan formele bijstand worden gevraagd: de voorzitter veiligheidsregio (of hiertoe gemandateerde, zie bijlage mandatschema) richt hiertoe een verzoek aan de minister van Justitie en Veiligheid.

Door de komst van het landelijk crisismanagement systeem (LCMS) wordt het ook in crisisbeheersing eenvoudiger om

locatie-onafhankelijk te kunnen werken. Een relatief afgeschermd, verwarmde en verlichte locatie met een presentatiescherm, voldoende werkruimte en telefoon- en internetverbindingen is al voldoende voor de diverse crisisteam. Ook randapparaten zijn in het algemeen mobiel voldoende beschikbaar. Desalniettemin zijn er maatregelen genomen voor de continuïteit van een aantal locaties en teams.

- Het Regionaal Coördinatiecentrum (RCC) te Venlo biedt huisvesting voor het Regionaal Operationeel Team, het Regionaal Beleidsteam en diverse monodisciplinaire actiecentra, waaronder onderdelen van het Team Bevolkingszorg en de meetplanorganisatie. Het RCC is voorzien van no-break en noodstroom voor de operationele ruimtes en servers, alsmede redundantie op de (internet)verbindingen en het serverpark. Mocht het door omstandigheden noodzakelijk zijn om het gebouw te verlaten, dan zijn er binnen VRLN back-up-mogelijkheden (locatie Drie-december-singel Blerick, brandweerkazernes Roermond en Venlo). Ook zijn er tussen de VRZL, VRLN en het Waterschap Limburg (locatie Roermond) afspraken vastgelegd om te fungeren als uitwijklocatie voor onderlinge back-up.
- Voor de gemeentelijke beleidsruimtes en ruimtes voor Teams Bevolkingszorg zijn de lokale back-up faciliteiten gemeente-onafhankelijk. Gemeenten kunnen echter altijd uitwijken naar buurgemeenten of het RCC te Venlo.
- Het Commando Plaats Incident werkt ter plekke vanuit een mobiele vergaderruimte, de Multidisciplinaire Commando Unit (MCU). Deze unit beschikt over alle benodigde voorzieningen, waarbij de verbindingen redundant zijn uitgevoerd.

- Verbindingen zijn voor gecoördineerde inzet cruciaal. Voor de borging van verbindingen tussen de onderdelen van de hoofdstructuur is uitgegaan van tenminste dubbele uitvoering. Naast de reguliere verbinding is back-up door ofwel de Nood Communicatie Voorziening (NCV) ofwel C2000 het uitgangspunt.
- De Gezamenlijke Meldkamer Limburg (GMKL) te Maastricht is uiteraard voorzien van back-up op alle relevante systemen. De GMK's zijn aangesloten op één landelijke infrastructuur, beheert door de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS), waardoor het overnemen van meldingen vanuit andere locaties eenvoudiger is geworden. Er wordt gewerkt met een buddy-meldkamer bij onverhoopte uitval of ontruiming van de GMKL. GMKL heeft daartoe een regeling met de gemeenschappelijke meldkamer in Oost-Brabant (locatie 's-Hertogenbosch) van de veiligheidsregio's Brabant-Zuidoost en Brabant-Noord.

Normtijden en ontwerpcriteria

De wet stelt dat vanaf het moment dat is voldaan aan de criteria voor opschaling, de teams of functionarissen binnen de gestelde tijd met de uitvoering van hun taken beginnen. De wet stelt niet dat een team binnen de gestelde tijd voltallig aanwezig moet zijn op een bepaalde locatie. In voorkomende gevallen kunnen functionarissen al voordat ze gaan aanrijden of tijdens het aanrijden beginnen met hun werkzaamheden (informatie vergaren, afstemmen met andere diensten en functionarissen, advies formuleren, processen in gang zetten, sturen op concrete maatregelen). Door op afstand contact te leggen met overige teamleden kan ook het team al beginnen met zijn taken.

De in de wet genoemde tijden worden in Limburg-Noord derhalve gehanteerd als ontwerp criterium voor de opkomsttijd voor teams en piketfunctionarissen; aantallen teams en woon- en werkplekken van functionarissen dienen zodanig te zijn, dat opkomst van functionarissen binnen de genoemde tijden onder normale omstandigheden in 80% van de incidenten haalbaar is.

Wanneer de beoogde opkomsttijden door functionarissen of teams door omstandigheden niet gehaald worden, wordt de volgende gedragslijn gehanteerd:

- de aanwezige functionarissen van enig team starten binnen de genoemde normtijd een eerste overleg;
- zo mogelijk vóór dit overleg en anders zo spoedig mogelijk daarna dragen nog aanrijdende functionarissen zorg voor input c.q. advies in het team;
- wanneer het proces informatiemanagement in een team vanwege het nog niet beschikbaar zijn van mensen dan wel middelen (ICT) nog niet gestart kan worden dragen de aanwezige teamleden in onderling overleg zorg voor mondelinge terugkoppeling van informatie en besluiten naar andere betrokken functionarissen en teams.

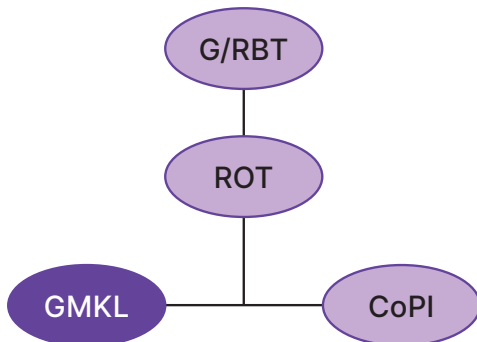
De gehanteerde normtijden zijn in de navolgende paragrafen per team aangegeven.

3.2.1 Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK)

Locatie

- Multidisciplinair Coördinatie Centrum (MCC).
Prins Bisschopsingel 53, 6212 AB Maastricht.

Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden GMKL:

- Het ontvangen, registreren en beoordelen van (acute) (hulp)vragen ten behoeve van de brandweer, de geneeskundige hulpverlening en de politie;
- Het bieden van een adequaat hulpaanbod;
- Het begeleiden en coördineren van de hulpdiensten;
- Wanneer er is voldaan aan de criteria, besluiten om over te gaan tot multidisciplinaire opschaling (GRIP);
- Het uitvoeren van de monodisciplinaire en multidisciplinaire alarmering;
- Het informeren van andere functionarissen en eenheden die eventueel nodig zijn voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- Het maken, bijhouden en verspreiden van het startbeeld;
- Het voorzien in éénhoofdige leiding op de meldkamer vanaf het moment van opschaling, de ontwerpnorm betreft feitelijk 0-minuten opkomst.

Samenstelling GMKL:

- Een calamiteiten coördinator (CACO);
- Centralisten van de meldkamer brandweer, politie en ambulancezorg.

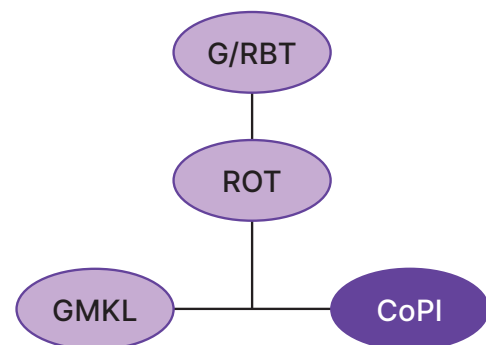
Normen GMKL:

- Zowel centralisten als CACO zijn 24-7 beschikbaar op de meldkamer;
- Alarmering start binnen 2 minuten nadat GRIP is afgekondigd;
- Binnen 5 minuten na afkondiging GRIP is er een eerste gedeeld beeld op de meldkamer ter beschikking voor uitrukkende eenheden en functionarissen.

3.2.2 Commando Plaats Incident (CoPI)

Locatie:

- Nabij de plaats van het incident, in de multidisciplinaire commando-unit (MCU).

Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden CoPI:

De kerntaak van het CoPI is het op tactisch-operationeel niveau sturen op, organiseren en ondersteunen van én in voorkomende gevallen leiding geven aan de multidisciplinaire bestrijding van een (dreigende) ramp of crisis in en om een plaats van het incident, teneinde een eenduidige aanpak te bewerkstelligen voor betrokken organisaties, zowel in de acute fase als in de nase. Het CoPI:

- Is belast met de coördinatie tussen alle betrokken disciplines op en vanaf de plaats van het incident. Bij een verder opschaling wordt dit in samenspraak met het ROT een afgebakend gebied;

- Bepaalt en monitort welke uitvoerende en ondersteunende werkzaamheden (dienen te) worden verricht en welke verdere opschaling daarvoor nodig is;
- Signaleert, stemt af en adviseert gevraagd en ongevraagd het bevoegd gezag, betrokken partners, eventuele buurregio's/buurlanden en bij verdere opschaling het ROT;
- Stuurt op het (bijdragen aan) een gedeeld en accuraat totaalbeeld van de situatie;
- Inventariseert actiepunten ten behoeve van de nazorg en overdracht aan de procesverantwoordelijke(n) nazorg, vóór operationele afschaling.

Samenstelling CoPI:

- Leider CoPI (LCOPI);
- Informatiemanager CoPI (IMCOPI);
- Geografisch Informatiemedewerker CoPI (GIMCOPI);
- Officier van dienst bevolkingszorg (OVDBZ);
- Officier van dienst brandweer (OVDB);
- Officier van dienst geneeskundige zorg (OVDG);
- Officier van dienst politie (OVDP);
- Communicatieadviseur CoPI (CACOPI);

Optioneel¹:

- Liaisons van andere betrokken organisatie (LS-...);
- Resource manager CoPI (RMCOP)².

Normen CoPI:

- Ontwerpnorm opkomst: voor elke structurele functie in het CoPI is geborgd dat bij 80% van de incidenten binnen 30 minuten na alarmering een functionaris aanwezig kan zijn op een willekeurige locatie binnen het

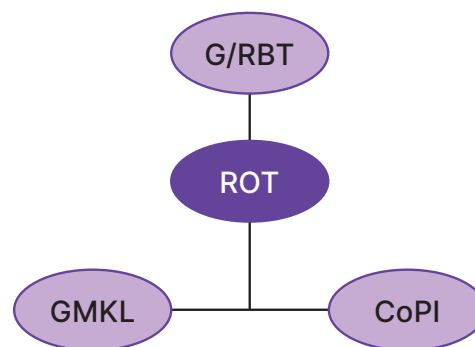
aangewezen verzorgingsgebied onder normale omstandigheden.

- Normtijd aanvang werkzaamheden per functionaris: 100% binnen 30 minuten na alarmering.
- Normtijd aanvang eerste overleg CoPI: bij 80% van de incidenten binnen 30 minuten met relevante functionarissen.

3.2.3 Regionaal Operationeel Team (ROT)

Locatie:

- Regionaal Coördinatie Centrum
Nijmeegseweg 40-42, 5916 PT, Venlo

Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden ROT:

Kerntaak van het ROT is het op tactisch niveau sturen op, organiseren en ondersteunen van én in voorkomende gevallen leiding geven aan de multidisciplinaire regionale rampenbestrijding en crisisbeheersing, teneinde een eenduidige aanpak te bewerkstelligen voor betrokken organisaties, zowel in de acute als in de nafase daarvan. Het ROT:

- Is belast met de overall-coördinatie tussen alle betrokken disciplines. Indien sprake is van meerdere CoPI's, dan is het ROT ook belast met de coördinatie over en tussen deze CoPI's;

¹ De optionele deelnemers van het CoPI worden naar behoefte van de CoPI-leden toegevoegd aan het CoPI. Een eventuele behoefte wordt door een van de vaste deelnemers kenbaar gemaakt aan de LCOPI. De LCOPI besluit of een deelnemer toegevoegd wordt aan het team.

² De RMCOPi betreft geen vaste functie en betreft daarmee ook géén piketfunctie. De verschillende disciplines zijn zelf verantwoordelijk voor hun eigen resources, echter is het denkbaar dat bij een langdurige en complexe incidentbestrijding dit centraal opgepakt wordt vanuit het CoPI. De LCOPI kan hiertoe een verzoek doen aan een van de specifieke diensten. Dit zal in praktijk dan altijd uitgevoerd worden door een of meerdere aanvullende functionarissen.

- Ondersteunt CoPI('s) en overige betrokken partners met informatie en (het regelen van) resources;
- Bepaalt en monitort welke uitvoerende en ondersteunende werkzaamheden (dienen te) worden verricht die buiten de scope van een CoPI vallen en welke verdere opschaling daarvoor noodzakelijk is;
- Signaleert, stemt af met en adviseert gevraagd en ongevraagd het bevoegd gezag c.q. het gemeentelijk/regionaal beleidsteam (G/RBT), CoPI('s), betrokken partners, buurregio's/-landen én landelijke crisiscentra;
- Functioneert bij een incident met bovenregionale impact zo nodig c.q. desgevraagd als coördinerend ROT;
- Stuurt op een gedeeld en accuraat totaalbeeld van de situatie;
- Inventariseert actiepunten ten behoeve van de nazorg en overdracht aan de procesverantwoordelijke(n) nazorg, vóór operationele afschaling.

Samenstelling ROT:

- Regionaal operationeel leider (ROL);
- Informatiemanager ROT (IMROT);
- Algemeen commandant bevolkingszorg (ACBZ);
- Algemeen commandant brandweer (ACB);
- Algemeen commandant geneeskundige zorg (ACGZ);
- Algemeen commandant politie (ACP);
- Communicatieadviseur ROT (CAROT);
- Regionaal militair operationeel adviseur (RMOA);
- Secties disciplines: iedere discipline heeft één sectie. Deze sectie wordt bezet door

de betreffende algemeen commandant en tenminste één medewerker sectie (MS). Binnen de sectie zijn de rollen van Hoofd Informatie (HIN) en Hoofd Ondersteuning (HON) geborgd.

Optioneel³:

- Liaisons van andere betrokken organisaties (LS -...);
- Resource manager ROT (RMROT)⁴.

De secties van de verschillende kolommen en processen kunnen individueel verder opschalen, de samenstelling van secties kan echter verschillen. Monodisciplinaire opschaling is door de kolommen uit te werken in eventuele deelplannen.

Normen ROT:

- Ontwerpnorm opkomst: voor het ROT is geborgd dat bij 80% van de incidenten een functionaris binnen de hierna genoemde tijden aanwezig kan zijn in het RCC onder normale omstandigheden:
  - IMROT: 30 minuten en GIMROT 40 minuten;
  - ROL, AC'en en CAROT: 45 minuten;
  - Overige sectiemedewerkers (min. één per sectie): 60 minuten.
- Normtijd aanvang werkzaamheden per functionaris: 100% binnen 30 minuten na alarmering. Los daarvan dient de gealarmeerde regionaal operationeel leider op de kortst mogelijke termijn aan te vangen met zijn werkzaamheden en zich te begeven naar het RCC.
- Normtijd aanvang eerste overleg team: bij 80% van de incidenten binnen de 45 minuten met relevante functionarissen.

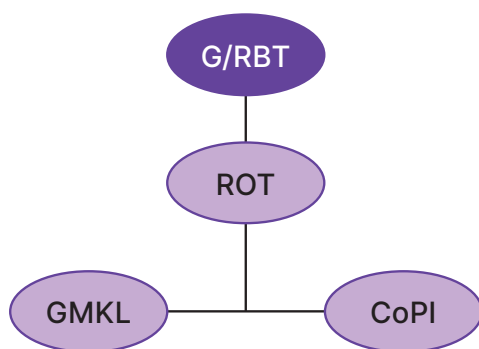
³ De optionele deelnemers van het ROT worden naar behoefte van de ROT-leden toegevoegd aan het ROT. Een eventuele behoefte wordt door een van de vaste deelnemers kenbaar gemaakt aan de ROL. De ROL besluit of een deelnemer toegevoegd wordt aan het team.

⁴ De RMROT betreft geen vaste functie en betreft daarmee ook géén piketfunctie. De verschillende disciplines zijn zelf verantwoordelijk voor hun eigen resources, echter is het denkbaar dat bij een langdurige en complexe incidentbestrijding dit centraal opgepakt wordt vanuit het ROT. De ROL kan hiertoe een verzoek doen aan het Domein Crisisbeheersing van VRLN óf bij een van de specifieke disciplines. Dit zal in praktijk dan altijd uitgevoerd worden door een of meerdere aanvullende functionarissen.

3.2.4 Gemeentelijk & Regionaal beleidsteam (GBT / RBT)

Locatie:

- GBT: gemeentehuis primair betrokken gemeente, indien nodig wordt alternatieve locatie bepaald door ROL in overleg met de betrokken burgemeester(s).
- RBT: Beleidsruimte RCC óf Leslokaal 1 (indien grotere ruimte noodzakelijk is) gelegen aan de Nijmeegseweg 40-42, 5916 PT Venlo.

Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden GBT/RBT:

Kerntaak van het GBT c.q. RBT is het strategisch adviseren van de burgemeester(s) c.q. voorzitter veiligheidsregio omtrent eenduidige duiding, afstemming met andere functionele kolommen, beleid, gedragslijn en tolerantiegrenzen voor betrokken organisaties en burgers, zowel in de acute fase als ten behoeve van de nafase.

Het beleidsteam:

- Monitort continu de situatie op basis van het totaalbeeld;
- Ondersteunt en adviseert de burgemeester(s) c.q. voorzitter veiligheidsregio in de rol als beslisser (opperbevel Openbare orde en veiligheid), bestuurder, burgervader en boegbeeld;

- Geeft strategie en kaders mee aan de regionaal operationeel leider, legt deze vast en deelt deze met betrokken partijen;
- Draagt zorg voor een strategisch advies c.q. overdracht aan de betrokken gemeente(n) ten behoeve van lokaal uit te voeren nazorg.

Samenstelling GBT⁵:

- Burgemeester (BGM);
- Adviseur GBT namens de betrokken kerndisciplines;
  - Adviseur Bevolkingszorg GBT (ABZGBT)
  - Adviseur Brandweer GBT (ABGBT)
  - Adviseur Geneeskundig GBT (AGGBT)
  - Adviseur Politie (APGBT)
- Communicatie adviseur GBT (CAGBT);
- Informatiemanager Beleidsteam (IMBT);
- Regionaal operationeel leider (ROL) (indien mogelijk)⁶;

Een GBT kan naar behoefte worden uitgebreid c.q. worden afgeschaald door de burgemeester.

Te denken valt aan:

- Lokale adviseurs;
- Andere betrokken burgemeesters;
- De voorzitter van het waterschap (WSGBT);
- De Hoofdofficier van Justitie (HOVJ);
- De regionaal militair beleidsadviseur (RMBA);
- In het algemeen; strategisch liaisons c.q. Rijksheren van andere betrokken organisaties.

Samenstelling RBT:

- Voorzitter Veiligheidsregio (VZVR);
- Betrokken burgemeesters (BGM);
- Regionaal operationeel leider (ROL)⁷;
- De hoofdofficier van justitie (HOVJ);
- De voorzitter waterschap (WSRBT), wordt uitgenodigd, besluit zelf; en in Limburg-Noord aanvullend op deze wettelijke samenstelling;

⁵ Eventuele maatwerkopschaling geschiedt op aanwijzing van burgemeester of voorzitter VR.

⁶ Wanneer tevens een ROT actief is, is de ROL primair als leidinggevende aanwezig in het ROT. Bij een GBT wordt standaard uitgegaan van overleg in de betrokken gemeente. De ROL kan dan niet fysiek aanwezig zijn, maar belt bij voorkeur ieder overleg in via videoverbinding.

⁷ Bij een RBT wordt standaard uitgegaan van overleg nabij het ROT, in het Regionaal Coördinatie Centrum. Hier is de ROL doorgaans wél fysiek bij het RBT overleg aanwezig.

- Informatiemanager Beleidsteam (IMBT);
- Adviseurs RBT namens de betrokken kerndisciplines:
  - Adviseur Bevolkingszorg RBT (ABZRBT)
  - Adviseur Brandweer RBT (ABRBT)
  - Adviseur Geneeskundig RBT (AGRBT)
  - Adviseur Politie (APRBT)
- Communicatie adviseur RBT (CARBT).

Een RBT kan naar behoefte worden uitgebreid c.q. worden afgeschaald door de voorzitter veiligheidsregio. Te denken valt aan:

- De Regionaal Militair Beleidsadviseur (RMBA);
- Bestuurders c.q. vertegenwoordigers vanuit aangrenzende regio's;
- In het algemeen: strategisch liaisons c.q. Rijksheren van andere betrokken organisaties.

Normen GBT/RBT:

- Ontwerpnorm opkomst: voor elke standaard-functie is geborgd dat bij 80% van de incidenten binnen 60 minuten na alarmering een functionaris aanwezig kan zijn in een beleidsteam, onder normale omstandigheden.
- Normtijd aanvang werkzaamheden per functionaris: 100% binnen 60 minuten na alarmering.
- Normtijd aanvang eerste overleg team: bij 80% van de incidenten binnen 60 minuten na alarmering met relevante functionarissen.

3.3 Flexibele opschaling

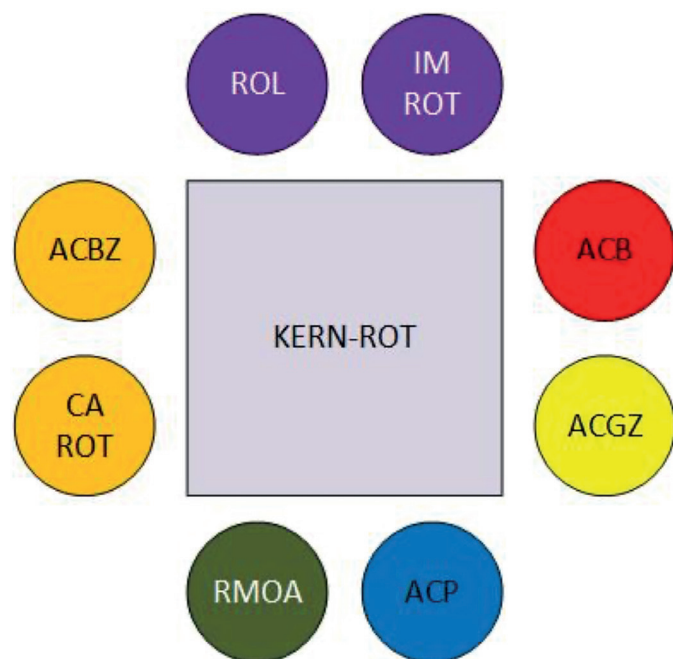
In voorkomende gevallen is het denkbaar en realistisch dat een opschaling binnen de GRIP structuur niet altijd passend en proportioneel is. Door de GRIP-alarmering niet als 'stapelmodel' toe te passen kan coördinatie op het juiste niveau tot stand gebracht worden zonder de gehele hoofdstructuur op te schalen. Anderzijds zijn de niveaus wel complementair aan elkaar. De hoofdstructuur van de crisisorganisatie kan hiermee naadloos verticaal opgeschaald worden.

3.3.1 Monodisciplinaire opschaling

Anderzijds bestaat de mogelijkheid om in iedere GRIP fase (ook 'GRIP 0') horizontaal op- dan wel af te schalen. Disciplines kunnen hun organisatie monodisciplinair opschalen, passend bij de inzet die nodig is voor de bestrijding en beheersing van een incident. Iedere discipline bepaalt daarbij zelf welke processen c.q. taakorganisaties worden opgeschaald. Deze horizontale opschaling staat in principe los van de multidisciplinaire opschaling. Wanneer echter twee of meer disciplines opschalen tot het niveau van algemeen commandant dient door de CACO de ROL gewaarschuwd te worden en dient opschaling naar een GRIP 2 overwogen te worden. Omgekeerd kunnen na het verticaal opschalen van een team in overleg met de leider of voorzitter één of meer kolommen weer afgeschaald worden. Voornoemde op- en afschaling wordt ook wel het 'knoppenmodel' genoemd; op basis van de behoefte van het incident worden de benodigde 'knoppen' aan- of uit gezet, en kan flexibel maatwerk geleverd worden op de vraag van het incident. Het afstemmingsoverleg tussen een ROL, IM en HCC, het op- en afschalen van een van de secties in het ROT óf het activeren van een meetplanorganisatie zijn hier voorbeelden van.

3.3.2 Kern-ROT

Incidenten uit het verleden hebben laten zien dat er binnen de regionale crisisorganisatie behoefte is ontstaan aan een vorm van een multidisciplinaire samenwerking, waarbij formele GRIP-opstapeling (nog) niet proportioneel wordt geacht. Anders dan het monodisciplinair opschalen, zoals in voorgaande paragraaf beschreven, zijn er scenario's denkbaar waarbij het wel noodzakelijk is om multidisciplinair af te stemmen. Deze afstemming richt zich op het multidisciplinair beoordelen van de potentiële impact, het uitwerken van scenario's, het treffen van (preventieve) maatregelen, het informeren van partners of het in positie brengen van het bestuur. De uitkomst moet een multidisciplinair breed gedragen beeld zijn over hoe de (dreigende) ongewenste gebeurtenis multidisciplinair aangepakt wordt.

Deze afstemming en het bepalen van de aanpak wordt gedaan door het Kern-ROT. Het Kern-ROT bestaat uit de 'tafelbezetting' van het reguliere ROT, oftewel;

- Regionaal operationeel leider (ROL);
- Informatiemanager ROT (IMROT);
- Algemeen commandant bevolkingszorg (ACBZ);
- Algemeen commandant brandweer (ACB);
- Algemeen commandant geneeskundige zorg (ACGZ);
- Algemeen commandant politie (ACP);
- Communicatieadviseur ROT (CAROT);
- Regionaal militair operationeel adviseur (RMOA).

Het resultaat van de afstemming in het Kern-ROT kan zijn dat er specifieke monitoring plaats gaat vinden op de (dreigende) ongewenste gebeurtenis óf dat er besloten wordt om formeel te gaan opschalen binnen de GRIP-structuur. Andere uitkomsten zijn echter ook denkbaar. Het Kern-ROT an sich is een vorm van flexibele opstapeling buiten de GRIP-structuur. Iedere deelnemer van het Kern-ROT is zelfstandig bevoegd om het Kern-ROT bij elkaar te roepen, maar gebeurt in alle gevallen in overleg met de regionaal operationeel leider (ROL). De ROL bekrachtigt de behoefte door het besluit te nemen en opdracht te geven aan de GMKL om een Kern-ROT te alarmeren. Het Kern-ROT zal de eerste keer primair digitaal bij elkaar komen, tenzij de ROL anders besluit en dit specifiek kenbaar maakt. Indien het Kern-ROT fysiek bij elkaar komt, zal dit in het Regionaal Coördinatie Centrum (RCC) te Venlo zijn.

3.4 Verhouding driehoek en crisisorganisatie

De regionale crisisorganisatie zal niet bij alle crises worden opgeschaald. In geval van maatschappelijke onrust is de driehoek (burgemeester, openbaar ministerie en de politie) verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde en de rechtsorde. Indien de maatschappelijke onrust (mogelijke) gevolgen voor de openbare veiligheid en/of continuïteit voor de samenleving heeft, kan de burgemeester c.q. voorzitter veiligheidsregio besluiten om op te schalen binnen de regionale crisisorganisatie naar een GRIP 3 of 4 situatie. In dat geval zal dan een gemeentelijk of regionaal beleidsteam (G/RBT) worden geformeerd. Het beleidsteam zal in dat geval het bevoegd gezag adviseren. De driehoek behoudt echter altijd zijn eigenstandige rol.

De driehoek en het GBT/RBT kunnen ten tijde van een crisis beide ingezet worden. Het is belangrijk dat beide gremia onderling informatie uitwisselen. Het beleidsteam wordt vanuit de driehoek op hoofdlijnen geïnformeerd over maatregelen en/of mogelijke gevolgen, wanneer dit essentieel is voor het uitvoeren van de taken van een beleidsteam. Indien er sprake is van effecten op de hulpverlening wordt deze informatie altijd gedeeld met de regionale crisisorganisatie.

In geval er een driehoek actief is, maar er (nog) geen beleidsteam geformeerd is, kan een ROL of directeur publieke gezondheid een inschatting maken van de potentiële impact op de continuïteit van de samenleving en/of hulpdiensten en adviseren op veiligheids- en gezondheidsaspecten. Desgewenst kan een ROL of directeur publieke gezondheid fysiek aansluiten bij een driehoek.

3.5 Grensoverschrijdende samenwerking

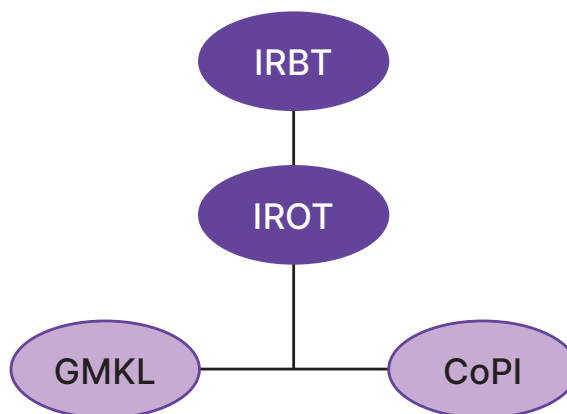
Incidenten, rampen en crises houden zich niet aan territoriale grenzen. Zowel niet aan lokale, regionale als internationale grenzen. Eventueel grensoverschrijdend optreden is om die reden gebaat bij een efficiënte en effectieve grensoverschrijdende samenwerking. In deze paragraaf is uitgewerkt hoe de regionale crisisorganisatie interregionaal, nationaal en internationaal samenwerkt.

3.5.1 Interregionale samenwerking

Bij een regiogrensoverschrijdende situatie kunnen er meerdere CoPI's en ROT's zijn. Eén regio coördineert de bestuurlijke en operationele afhandeling van het incident in de acute fase en nafase; in principe is dat de bronregio, of (als er geen duidelijk aanwijsbare bron is) de veiligheidsregio die daartoe gezien de aard van het incident en afhankelijk van de situatie het best geëquipeerd is.

Coördinerend operationeel team, coördinerend CoPI

Het ROT in de coördinerende regio zal ook als coördinerend ROT optreden. In het verlengde daarvan is de ROL van die regio coördinerend operationeel leider (COL).

De operationele coördinatie richt zich primair op:

- what is: het verkrijgen van een gedeeld beeld van de situatie;
- what to do: het duiden van en besluiten omtrent gezamenlijke acties;
- what's next: het analyseren van de mogelijke langere-termijn-ontwikkeling van de ramp of crisis.

De operationele coördinatie richt zich vervolgens op het zo snel mogelijk met alle betrokken regio's maken van afspraken omtrent crisiscommunicatie, capaciteiten, onderlinge afstemmingsmomenten en eventuele uitwisseling van liaisons.

De COL initieert deze operationele coördinatie: op zijn initiatief houden de ROL's van de betrokken regio's onderling contact en bereiden ze zo nodig bestuurlijke besluitvorming voor, als ware er een interregionaal operationeel team (IROT). Ook contacten naar landelijke teams verlopen via de COL. Bij expliciete behoefte kan het ROT van de coördinerende regio overigens daadwerkelijk tot IROT worden aangewezen: de COL is voorzitter van dit IROT, andere regio's kunnen liaisons afvaardigen naar het IROT.

Deze lijn kan tevens doorgetrokken worden wanneer er enkel twee CoPI's operationeel zijn.

Coördinerend Voorzitter Veiligheidsregio

Ook bij bovenregionale opschaling berusten het opperbevel en de (nood)bevoegdheden binnen de betrokken regio's op grond van de Wet veiligheidsregio's uitsluitend bij de eigen voorzitter. Opschaling naar GRIP 5 (zie ook volgende hoofdstuk) is mogelijk bij noodzakelijke bestuurlijke afstemming, waarbij één voorzitter (in principe die van de bronregio) de bestuurlijke aansturing door de betrokken burgemeesters coördineert.

De coördinerend voorzitter veiligheidsregio neemt de bevoegdheden van de overige betrokken voorzitters veiligheidsregio daarbij niet over.

De vorm van afstemming is in onderling overleg te bepalen. Instelling van een interregionaal Beleidsteam (IRBT) is daarbij één van de mogelijkheden.

Multidisciplinaire Informatiekaart Interregionale Samenwerking

De wijze waarop Veiligheidsregio Limburg-Noord interregionaal samenwerkt met de omliggende regio's is verder geconcretiseerd in de Multidisciplinaire Informatiekaart (MIK) Interregionale Samenwerking. Dit geldt voor zowel coördinerende teams als voor interregionale teams op operationeel, tactisch en strategisch niveau.

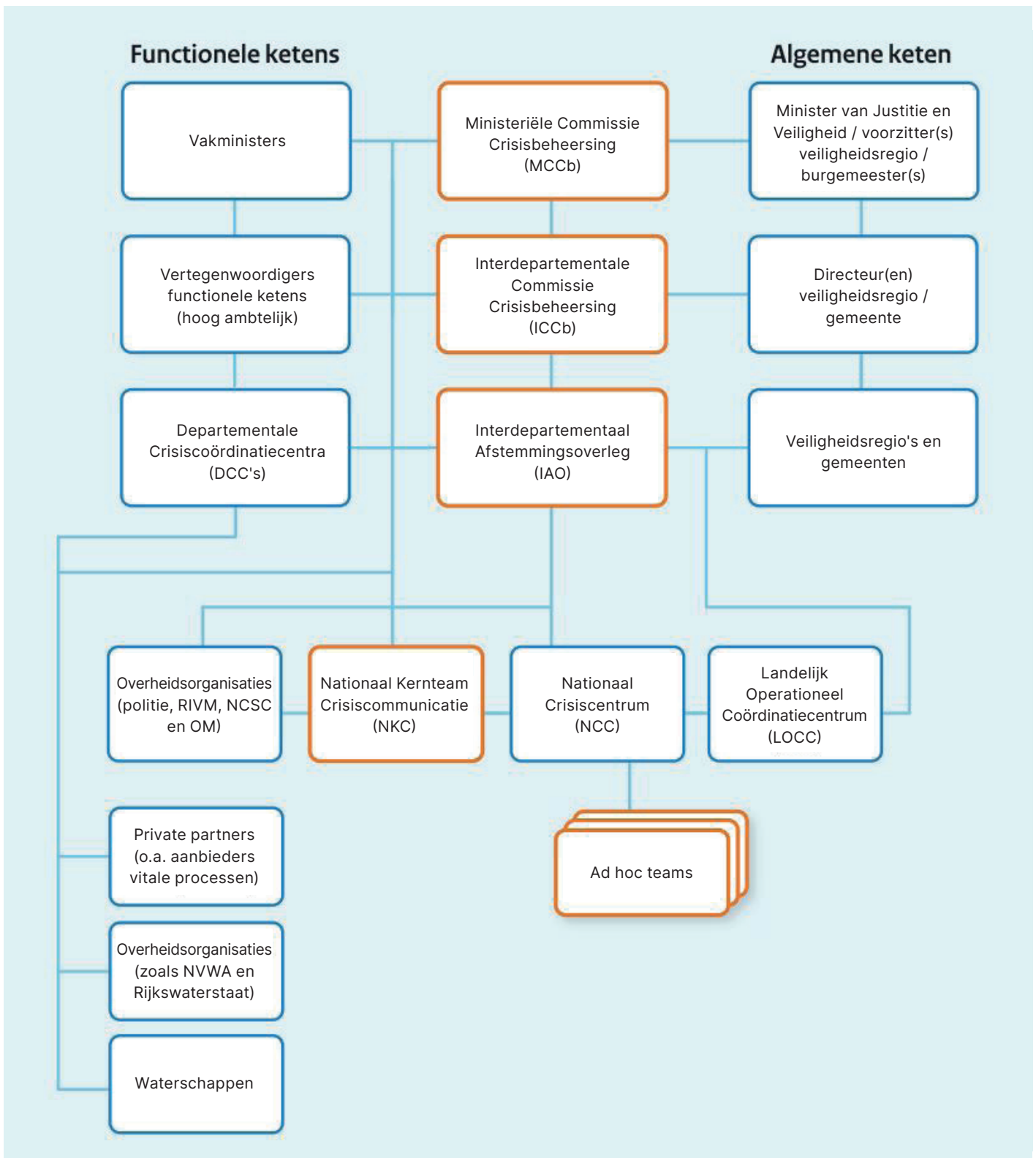
3.5.2 Nationale crisisstructuur

Naast de lokale en regionale crisisbeheersing zijn de hoofdlijnen van de crisisbeheersing en van het stelsel van de nationale crisisorganisatie vastgelegd in het Nationaal Handboek Crisisbeheersing van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid – Ministerie van Justitie en Veiligheid. Het handboek is van toepassing op situaties waarbij de nationale veiligheid in het geding is of kan zijn, of die anderszins een grote mate maatschappelijke impact (kunnen) hebben. In dergelijke gevallen draagt de rijksoverheid op politiek-bestuurlijk niveau zorg voor coördinatie en besluitvorming over maatregelen en voorzieningen die getroffen moeten worden.

- De minister van Justitie en Veiligheid is de coördinerend minister op het gebied van crisisbeheersing.
- De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) geeft invulling aan deze coördinerende verantwoordelijkheid van de minister. Het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft hiernaast het Nationaal Crisiscentrum (NCC), ondergebracht bij de NCTV. Dit centrum is 24/7 bereikbaar als informatieloket voor (inter)nationale crisispartners, zo ook voor de veiligheidsregio. Daarnaast ondersteunt het NCC de nationale crisisstructuur en de daarbij betrokken partijen.
- Elk ministerie neemt maatregelen op het eigen beleidsterrein om crises aan te pakken. Daarvoor heeft ieder ministerie een Departementaal Coördinatiecentrum.

De kern van de nationale crisisbesluitvormingsstructuur wordt gevormd door de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing (MCCb) en de Interdepartementale Commissie Crisisbeheersing (ICCb). Beide commissies worden ondersteund en geadviseerd door een Interdepartementaal Afstemmingsoverleg (IAO) en eventueel een multidisciplinaire staf. De inrichting en samenstelling van de onderdelen van de nationale crisisorganisatie zijn van begin af aan gefocust op een intensieve samenwerking en afstemming met het netwerk van de betrokken publieke en private partners. Op de volgende pagina zijn de verhoudingen schematisch weergegeven.

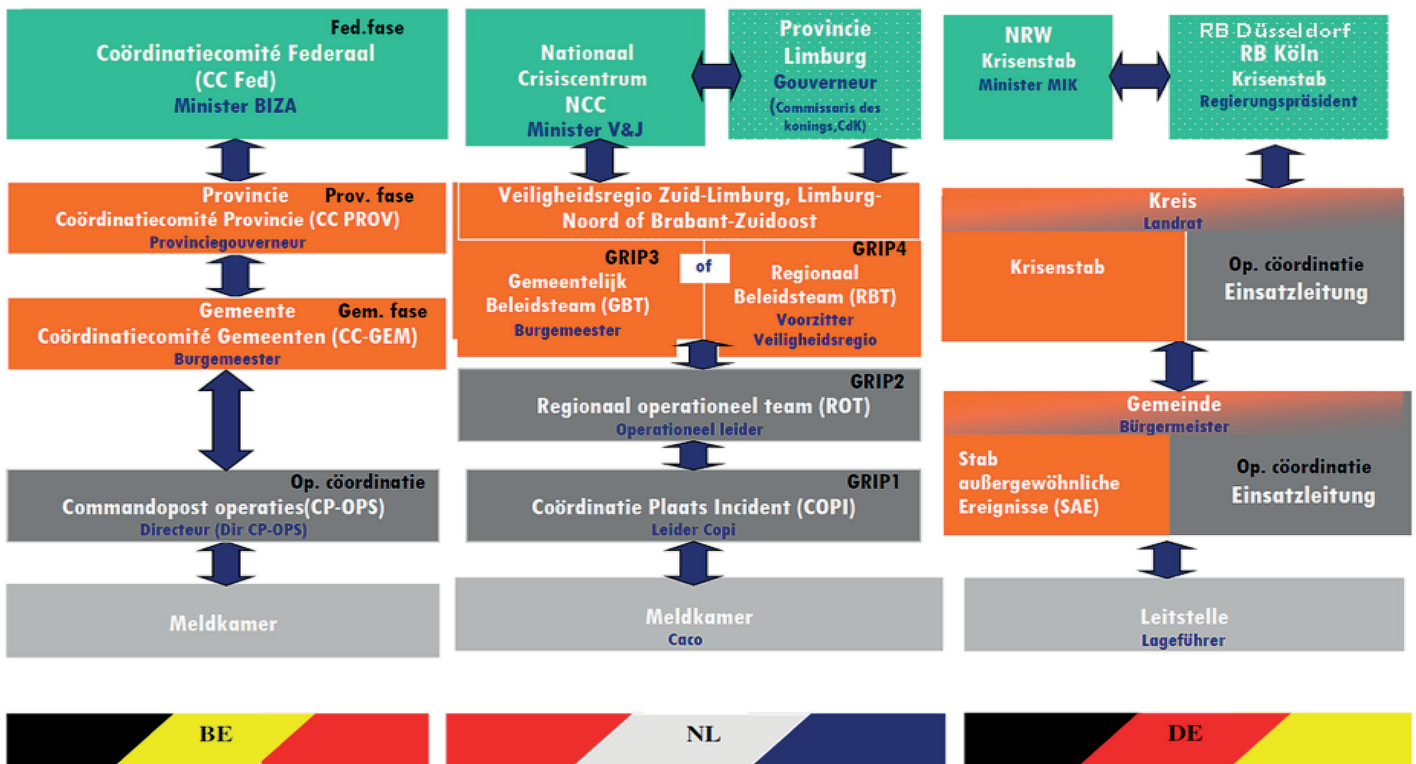

Figuur 2: Verhoudingen nationale crisisstructuur (oranje) - algemene keten - functionele ketens (bron: Nationaal Handboek Crisisbeheersing, 2022).

3.5.3 Internationale samenwerking

De ligging van Limburg maakt dat er per saldo een langere grenslijn met Duitsland en België is dan met buurregio's binnen Nederland. Internationale samenwerking mag hier dan ook niet ontbreken. In dit kader betreft het niet zozeer de samenwerking op de meer dagelijkse landsgrensoverschrijdende hulpverleningszorg, maar de wijze van samenwerking in de voorbereiding op en ten tijde van een ramp of crisis, op het niveau van de hoofdstructuur. Kernafpraak is dat teams op hetzelfde niveau zorgdragen voor dwarsverbindingen. In onderstaande figuur is middels kleuren aangegeven hoe de diverse teams in Nederland, België en Duitsland zich tot elkaar verhouden. Limburg-Noord hanteert hiertoe de zogeheten operationele netwerkkaarten. Hierop wordt onder meer vastgelegd hoe men georganiseerd is, hoe we snel in contact kunnen komen met elkaar en welke bijzondere uitvoeringsafspraken partijen met elkaar gemaakt hebben.

Om de internationale samenwerking op alle niveaus vorm en inhoud te geven worden (met Belgische buurregio's) en zijn (met Duitse buurregio's) convenanten afgesloten. Langs de Duitse grens worden de uitwerking van convenantafspraken en regievoering op de samenwerking met behulp van INTERREG-gelden voortvarend opgepakt in het project ERMWIC (Euregionale Rijn-Maas-Waal Incidentbestrijding en Crisisbeheersing). Uitrol naar en met Belgische buurregio's is voorzien voor de middellange termijn.

Figuur 3: Visualisatie landsgrensoverschrijdende contacten (bron: EMRIC)

3.6 Samenwerking met crisispartners

In de Wvr is naast de verantwoordelijkheid voor de voorbereiding op rampenbestrijding ook nadrukkelijk de voorbereiding op crisisbeheersing als taak van de veiligheidsregio benoemd. Omdat de voorwaardenscheppende processen voor een ramp of crisis niet anders zijn, wordt uitgegaan van dezelfde hoofdstructuur. Maar moderne rampen en crises vragen misschien wel meer dan in het verleden om samenwerking en afstemming met andere partners, vanwege toenemend onderlinge verwevenheid van processen en diensten in de maatschappij.

Welke partners dat zijn is afhankelijk van de aard van de gebeurtenis en de betrokken functionele ketens. Een functionele keten gaat over een specifiek beleidsterrein, zoals elektriciteit, drinkwater, voedselveiligheid of financieel verkeer. De aansturing van functionele ketens vindt veelal plaats door het centrale gezag (minister), Europees of een internationaal orgaan. Een aantal partners zijn laagdrempelig betrokken bij de regionale crisisorganisatie in Limburg-Noord, vanuit hun dagelijkse taakstelling en verantwoordelijkheid. Het Openbaar Ministerie is direct betrokken als opsporing of justitieel onderzoek aan de orde is. Waterbeheerders zijn aan zet bij een water gerelateerd incident. En Defensiecollega's zijn vanuit hun civiel-militaire ondersteuningsmogelijkheden al min of meer vaste partner in de regionale crisisorganisatie.

Wanneer er vanuit een gebeurtenis géén impact is op openbare orde en/of openbare veiligheid is de betreffende functionele keten primair aan zet. Is er wél sprake van impact op openbare orde en/of openbare veiligheid, dan zal samenwerking

nodig zijn tussen de beide (crisis)organisaties. Uitwisseling van liaisons, leidinggevend en/of Rijksheren in de verschillende crisisteam is hiervoor het primaire mechanisme. Dit crisisplan beschrijft niet alle definities, processen en bevoegdheden van alle mogelijke partners. De bestuurlijke netwerkkaarten (landelijk), de operationele netwerkkaarten (regionaal) en de eigen planvorming binnen de functionele ketens voorzien hier voor een belangrijk deel al in.

Een aantal partners behoort tot de zogenoemde vaste partners, die zeer regelmatig worden betrokken bij de incidentbestrijding en/of crisisbeheersing. Anderen zijn ad hoc partners, die incidenteel worden betrokken. Hierna is voor een aantal vaste partners aangegeven welke bijdrage zij leveren in Veiligheidsregio Limburg-Noord.

3.6.1 Openbaar Ministerie

- Het openbaar ministerie (OM) zal ten tijde van een incident of calamiteit, met een langer durende en/of ingrijpende (dreigende) aantasting van, en met gevolgen voor de rechtsorde, waarbij gecoördineerde actie van het OM noodzakelijk is, aansluiten bij de regionale crisisorganisatie en daar waar nodig de strafrechtelijke belangen behartigen;
- Met het Regioparket Limburg is afgesproken dat zij in verband met hun opsporingsverantwoordelijkheid tijdens een (justitiële) crisis aansluiten bij de Staf Grootschalig en Bijzonder Optreden (SGBO) (crisis)staf van de politie bij de algemeen commandant (AC);
- Het OM is kaderscheppend voor het mediabeleid met betrekking tot de strafrechtelijke componenten van een incident of crisis, en verantwoordelijk voor de uitvoering en afstemming hiervan;

- Het OM zal worden geïnformeerd door de burgemeester danwel voorzitter van de veiligheidsregio's over rampen en crises. Alarmering geschiedt door tussenkomst van de gemeenschappelijke meldkamer;
- Het parket ondersteunt de crisisorganisatie c.q. functionarissen van het OM met een rol in de crisisorganisatie met betrekking tot communicatie, informatievergaring, en het voorbereiden van documenten, bij het verzorgen van eventuele brede informatievoorziening binnen het parket, bij het afstemmen mediabeleid OM met overige disciplines, bij het informeren van het College van Procureurs-Generaal en bij voorbereiding van verzoeken met betrekking tot inzetten OM-bevoegdheden (bijvoorbeeld inzet van de Dienst Speciale Interventies (DSI)).

3.6.2 Defensie

- In de veiligheidsregio werkt de Regionaal Militair Operationeel Adviseur (RMOA) en een aantal reservisten als adviseur van het lokaal gezag in de voorbereidingsfase en in een crisissituatie. De RMOA adviseert lokale (hulp)diensten welke middelen/expertise bij Defensie zijn aan te vragen;
- In de crisisbeheersingsorganisatie zal vanaf GRIP2 de RMOA aansluiten in het ROT;
- Vanaf GRIP3 is een vertegenwoordiger van Defensie (de Regionaal Militair Beleidsadviseur, RMBA) mogelijk aanwezig in het GBT of bij GRIP 4 in het RBT;
- In het geval dat Defensiecapaciteit benodigd is voor het bestrijden van een crisis dient dit te worden aangevraagd volgens de procedure zoals omschreven is in het Handboek Bijstand (LOCC). Deze aanvraag zal worden begeleid door de RMOA;
- Defensie kent de volgende vormen van ondersteuning aan civiele autoriteiten:
  - Structurele nationale taken. Er hoeft voor deze taken geen apart verzoek te worden ingediend;
  - Militaire bijstand op grond van de Politiewet:
    - Ondersteuning van de handhaving van de openbare orde;
    - Ondersteuning van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde;
  - Militaire bijstand bij een ramp of crisis of de vrees voor het ontstaan daarvan;
  - Militaire steunverlening in het openbaar belang;
  - Maatschappelijke dienstverlening;
- In de Catalogus Nationale Operaties heeft Defensie enkele capaciteiten omschreven. Deze capaciteiten zijn te verdelen in structurele, gegarandeerde en niet gegarandeerde capaciteiten. Defensie stelt deze capaciteiten beschikbaar daar waar civiele kolommen niet tijdig kwalitatief en/of kwantitatief in eigen middelen kunnen voorzien. Toetsing van de gegarandeerde en niet gegarandeerde capaciteiten alsmede het stellen van eventuele prioriteiten geschied door het NCC/LOCC. Het gaat hierbij om landelijke capaciteiten, die via de RMOA dienen te worden aangevraagd. De in de catalogus vermelde capaciteiten kunnen regionaal niet gegarandeerd worden;
- Defensie beschikt daarnaast over unieke en specifieke capaciteiten die niet in de catalogus zijn opgenomen. Bij behoefte kunnen deze defensiecapaciteiten worden aangevraagd. Ook deze capaciteiten dienen via de RMOA worden aangevraagd en zijn niet gegarandeerd.

3.6.3 Waterschap Limburg

- De zorg voor de kwaliteit van het regionale water en het behouden of bereiken van het vereiste kwaliteitsniveau. Inclusief het opruimen van stoffen of objecten in of op het water of de oevers die het waterkwaliteitsbeheer hinderen en het bestrijden van de gevolgen van het falen van de rioolwaterzuivering;
- Reguleren van directe lozingen op oppervlaktewater door vergunningverlening en handhaving;
- Tijdens het zwemseizoen monitoren waterkwaliteit op aangewezen zwemwaterlocaties;
- Via Waterschapsbedrijf Limburg transport en behandeling van rioolwater en de verwerking van zuiveringsslib;
- De zorg voor het reguleren van de waterhoeveelheden in regionale watersystemen, inclusief regenwaterbuffers, ter voorkoming van wateroverlast of droogte;
- Het beheren, onderhouden en in stand houden van waterkeringen en daartoe behorende kunstwerken (zoals stuwen en afsluiters), om veiligheid te bieden tegen overstromingen.

3.6.4 Rijkswaterstaat

- Beheer, onderhoud en verkeersmanagement op Rijkswegen in de tunnels A73 en A2;
- Het nautisch verkeersmanagement in nauwe samenwerking met de andere beheerders van de vaarwegen. Verkeersmanagement draagt bij aan het garanderen van een betrouwbaar vervoer over water bij een tenminste gelijkblijvend veiligheidsniveau;

- Het beheer & onderhoud van de waterkeringen langs kanalen. Beheer & onderhoud hebben als doel de keringen in een goede staat te houden;
- Beheer waterkwaliteit:
  - Regulering van het gebruik door derden via vergunningverlening en handhaving;
  - Afstemming met andere beheerders. Ook in internationaal verband komen afspraken tot stand over de waterkwaliteitsopgaven. Rijkswaterstaat is als beheerder betrokken;
  - Monitoring en informatievoorziening. Ter ondersteuning van het beheer voor waterkwaliteit voert Rijkswaterstaat een monitoringprogramma uit.

3.6.5 Provincie Limburg

- Commissaris van de Koning (CvdK) als toezichthouder: toezien op de samenwerking binnen het RBT en bij regiogrensoverschrijdende incidenten ook toezien op de afstemming en realisatie van het beleid. Daartoe kan de CdK in voorkomende gevallen beleidsaanwijzingen aan de voorzitter veiligheidsregio danwel de burgemeesters geven;
- Gedeputeerde Staten als crisispartner: ondersteunen, faciliteren en adviseren bij de bestrijding van een ramp. Bijvoorbeeld aangaande provinciale wegen, inrichtingen e.d. waar Gedeputeerde Staten bevoegd gezag zijn. Verder op grond van diverse wettelijke bepalingen zoals Wet bodembescherming, Wet milieubeheer, Waterwet, Wet inzake luchtverontreiniging, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Wet Natuurbescherming en de Omgevingswet (de Omgevingswet gaat in per januari 2024).

3.6.6 Overige publieke/private partners

Afhankelijk van het soort incident danwel de gevolgen van het incident kunnen verschillende partijen betrokken zijn of raken bij de incidentbestrijding. Te denken valt aan een aantal vitale sectoren, zoals drinkwater (WML), energie (Enexis, Gasunie) of Telecom (voor onze regio vertegenwoordigd door Vodafone).

- Primair doel is dat op alle niveaus de afstemming van besluiten en actie geborgd is;
- Verder is een éénduidig aanspreekpunt voor de betrokken organisaties van belang;
- Qua informatiemanagement gaat het om uitwisseling van (bedrijfs)specifieke gegevens die voor een goede bestrijding noodzakelijk zijn;
- Qua resourcemanagement betreft het, het aansturen van eventuele specialistische onderdelen van de betreffende partner, danwel het inzetten van hun middelen in de crisisorganisatie.

3.7 Langdurige crises

In de vorige periode van het regionaal crisisplan (2018-2023) hebben de regionale crisisorganisaties van de veiligheidsregio's zich geconfronteerd zien worden met langdurige crises, al dan niet met de instelling van de nationale crisisstructuur. Voorbeelden hiervan zijn de coronacrisis en de opvangcrisis van ontheemden. Hoewel deze crises bij aanvang een acuut karakter kunnen hebben (en daarom mogelijk in de bovenste helft van het crisiskwadrantenmodel geplaatst kunnen worden), kunnen deze situaties na verloop van tijd een minder-acuut karakter krijgen. Inzet van de regionale crisisorganisatie is in dergelijke gevallen niet meer gepast en/of er is geen sprake meer van formele opschaling binnen de GRIP-structuur. Desalniettemin kan de behoefte blijven bestaan om een vorm van multidisciplinaire samenwerking te borgen, die voorziet in beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming.

Langdurige crises zijn situaties die vragen om een strategie voor de middellange en lange termijn. Om aan de behoefte van multidisciplinaire samenwerking tegemoet te komen, wordt in Limburg-Noord gekozen voor een meer projectmatige aanpak met een planningsstaf. Deze versie van het regionaal crisisplan richt zich voornamelijk op de acute dreigingen en acute crises (de bovenste helft van het crisiskwadrantenmodel). In een latere fase zal een addendum worden toegevoegd waarin ook de aanpak van ongewenste situaties uit de onderste helft van het crisiskwadrantenmodel wordt uitgewerkt, waaronder de inzet van een planningsstaf bij langdurige crises.

04

Voorwaardescheppende processen

Voor afstemming en synergie is een aantal aanvullende processen nodig, de zogenaamde randvoorwaardelijke processen. Feitelijk zijn dit processen die - ongeacht de aard van een ramp of crisis of de inhoudelijk benodigde maatregelen - altijd nodig zijn om de benodigde samenwerking en afstemming op de juiste niveaus in gang te zetten, te faciliteren en waar nodig te sturen.

Als randvoorwaarde voor effectief crisismanagement zijn de volgende processen beschikbaar:

- Melding en alarmering;
- Op- en afschaling;
- Leiding en coördinatie;
- Informatiemanagement;
- Crisiscommunicatie;
- Resource management / ondersteuning.

Deze processen hebben alle een multidisciplinair karakter. Een uitwerking van de monodisciplinaire processen van de GHOR, brandweer, politie en Bevolkingszorg is opgenomen in de bijlagen.

4.1 Melding en alarmering

Melding en alarmering heeft tot doel om de eenheden die nodig zijn voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing binnen de kortst mogelijke tijd te activeren en naar de juiste plaats te dirigeren. In de acute fase van de rampenbestrijding en crisisbeheersing

moeten alle onderdelen van de hoofdstructuur tot en met het regionaal operationeel team en alle hulpverleningsdiensten die nodig zijn voor de bestrijding in één keer kunnen worden gealarmeerd.

Daartoe heeft de gemeenschappelijke meldkamer (GMK) Limburg in het beginstadium van een crisis of incident een belangrijke rol. De GMK is immers verantwoordelijk voor:

- alle activiteiten gericht op bedrijfszeker, effectief en tijdig aannemen, verwerken en registreren van de gegevens over een incident of crisis; én
- alle activiteiten met betrekking tot het alarmeren en informeren van de juiste eenheden, functionarissen, instanties en andere hulpbronnen.

4.1.1 Gemeenschappelijke Meldkamer Limburg

De regionale meldkamers van brandweer, politie en ambulancezorg voor de veiligheidsregio's Zuid-Limburg en Limburg-Noord zijn samen ondergebracht in de Gemeenschappelijke Meldkamer Limburg (hierna te noemen: de meldkamer), die is gevestigd in het meld- en coördinatiecentrum (MCC) in Maastricht. Het servicecenter (intake 0900-meldingen) en het Real Time Intelligence Center (RTIC) van de politie vormen organiek geen onderdeel van deze meldkamer, maar hebben wel een rol in het meldkamerproces.

112-meldingen komen (rechtstreeks of via de Politie Landelijke Eenheid in Driebergen) binnen bij één van de drie diensten op de gemeenschappelijk meldkamer Limburg. Iedere dienst zorgt vervolgens voor het aannemen en verwerken van de meldingen en het alarmeren van de eigen eenheden en functionarissen. De meldkamer brandweer zorgt ook voor de GRIP-alarmering, alarmering van een aantal kernfunctionarissen van bevolkingszorg, partnerorganisaties, en burgemeester(s) en voorzitter veiligheidsregio (op verzoek).

4.1.2 Grootschalige alarmering

In de acute fase van de incidentbestrijding, waarbij mogelijk veel slachtoffers vallen of grote materiële schade ontstaat, dient de meldkamer over te gaan tot grootschalige alarmering: het onverwijld en volledig alarmeren van het CoPI, ROT en één of meer Teams Bevolkingszorg (TBz). Van onverwijld alarmering is sprake als er geen tussenkomst van een leidinggevende buiten de meldkamer nodig is en als de alarmering wordt gestart binnen 2 minuten nadat is vastgesteld dat aan de criteria (zie volgende paragraaf) voor grootschalige alarmering is voldaan.

In de praktijk betreft dit concreet een GRIP 2-alarmering, waarbij een aantal kernfunctionarissen van het TBz automatisch mee worden gealarmeerd. Overige leden van het TBz worden door de discipline Bevolkingszorg zelf gealarmeerd. Waarschuwen van de betrokken burgemeester(s) of voorzitter veiligheidsregio gebeurt door (of in opdracht van) de ROL.

4.1.3 CaCo

Zoals in het vorige hoofdstuk al aangegeven is de CaCo een sleutelfunctionaris binnen de meldkamer. Er is 24/7 een CaCo aanwezig op de meldkamer. Zodra is vastgesteld dat

is voldaan aan de criteria voor grootschalige alarmering, wordt de meldkamer aangestuurd door deze CaCo. Zodra een incident groter of gecompliceerder wordt dan het dagelijkse werk in de meldkamer, begint de CaCo met zijn multidisciplinaire taken. De CaCo:

- Is belast met de eenhoofdige leiding op de gemeenschappelijke meldkamer in gevallen zoals bovenstaand benoemd;
- Zorgt voor een eenduidig meldkamerbeeld binnen de gestelde wettelijke criteria;
- Mag (bindende) aanwijzingen geven aan de disciplines om op te schalen binnen de meldkamerfunctie en mag opschalen binnen de GRIP-structuur t/m GRIP 2;
- Mag (bindende) aanwijzingen geven aan de disciplines om de veiligheid van hulpverleners te borgen;
- Geeft aanwijzingen aan de disciplines om de samenwerking tussen de disciplines op de meldkamer te verbeteren, zodat de meldkamer als één geheel het incident bestrijdt;
- Mag binnen het meldkamerdomein informatie raadplegen en indien noodzakelijk delen.

4.1.4 Afhandeling van overige meldingen bij GRIP

In geval van een GRIP-opstapeling wordt bij alle disciplines een taakverdeling gemaakt. Aanname blijft in principe doorlopen via de intake-centralisten, uitgifte kan gesplitst gaan plaatsvinden, waarbij de ene tafel de GRIP-gerelateerde uitgifte doet, en de andere tafel alle overige meldingen.

Bij extreem veel meldingen kunnen eventueel centralisten van het servicecentrum ingezet worden op de intake. Ook kan met het voorportaal in Driebergen afgesproken worden daar de GRIP-gerelateerde meldingen af te

vangen en de informatie geclusterd door te geven, dan wel de overige meldingen af te vangen en door te zetten naar een andere meldkamer c.q. de buddy-meldkamer van Limburg (Den Bosch). Een en ander is afhankelijk van hoe een incident zich ontwikkelt en het verwachte tijdsbestek waarin de piek aan meldingen aanhoudt. De CaCo kan hiertoe de benodigde opdrachten verstrekken.

4.2 Op- en afschaling

Crises en rampen worden beheerst en bestreden door een crisisorganisatie die gefaseerd wordt opgebouwd. Het niveau waarop sturing gewenst is, is hierin bepalend. Er wordt multidisciplinair opgeschaald in zogenaamde GRIP-niveaus, waarbij GRIP staat voor Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure.

GRIP-niveau	Kenmerken	Opschaling onderdelen
Routine ('GRIP 0')	<ul style="list-style-type: none"> • Geen officieel opschalingsniveau • Normale routine van de hulpverlenings-diensten, wel onderlinge afstemming. 	<ul style="list-style-type: none"> • CACO operationeel • Ter plaatse motorkapoverleg • Kern-ROT (digitaal of fysiek)⁸
GRIP 1	<ul style="list-style-type: none"> • Behoeft aan operationele, multidisciplinaire leiding en coördinatie ter plaatse van het incident • Zich richtend op die activiteiten die vanaf de plaats incident kunnen worden overzien 	<ul style="list-style-type: none"> • CACO operationeel • CoPI operationeel • ROL en burgemeester worden geïnformeerd • Partners en buurregio's worden geïnformeerd
GRIP 2	<ul style="list-style-type: none"> • Behoeft aan operationele, multidisciplinaire leiding en coördinatie, waarbij <ul style="list-style-type: none"> - niet alle processen kunnen worden overzien en aangestuurd vanaf de plaats van het incident, en/of - er (nog) geen duidelijk te definiëren plaats incident is, en/of - sprake is van voorbereiding op een dreiging of mogelijk incident en/of - er gecoördineerd moet worden tussen meerdere CoPI's of inzetteams 	<ul style="list-style-type: none"> • CACO operationeel • CoPI optioneel • ROT operationeel • Bgm en VzVr worden geïnformeerd • Partners en buurregio's worden geïnformeerd
GRIP 3	<ul style="list-style-type: none"> • Behoeft aan bestuurlijke leiding en coördinatie, waarbij <ul style="list-style-type: none"> - Sprake is van nadrukkelijk te verwachten politiek/maatschappelijke impact (onrust) - Collega-bestuurders in aangrenzende gemeenten minimaal geïnformeerd dienen te worden en/of - Afgestemd moet worden met functionele kolommen 	<ul style="list-style-type: none"> • CACO operationeel • CoPI optioneel • ROT optioneel⁹ • GBT operationeel • VzVr wordt geïnformeerd • Partners en buurregio's worden geïnformeerd
GRIP 4	<ul style="list-style-type: none"> • Als GRIP 3, echter waarbij <ul style="list-style-type: none"> - Sprake is van een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis of ernstige vrees voor het ontstaan daarvan en/of - Er een duidelijke behoefte is aan éénhoofdige bestuurlijke leiding op de beleidsterreinen openbare orde en openbare veiligheid en/of - Er sprake is van een (dreigende) ramp of crisis waarbij er geen brongemeente aan te wijzen is. 	<ul style="list-style-type: none"> • CACO operationeel • CoPI optioneel • ROT operationeel • RBT operationeel • Partners en buurregio's worden geïnformeerd
GRIP 5	<ul style="list-style-type: none"> • Als GRIP 4, echter waarbij <ul style="list-style-type: none"> - Sprake is van een ramp of crisis van meer dan regionale betekenis of ernstige vrees voor het ontstaan daarvan en/of - Sprake is van evidente betrokkenheid van meerdere regio's. • NB: bij enkel behoefte aan regiogrensoverschrijdende operationele coördinatie geen GRIP 5, maar onderlinge afspraken over afstemming door de betrokken ROL's (cfm reguliere afspraken MIK Interregionale Samenwerking). 	<ul style="list-style-type: none"> • CACO operationeel • CoPI optioneel • ROT operationeel • RBT operationeel • Partners worden geïnformeerd

⁸ Zie hoofdstuk 3 voor meer informatie over de regionale werkwijze rondom flexibele opschaling.

⁹ Doorgaans zal bij opschaling van een GBT tevens een ROT operationeel zijn. Mocht zich een situatie voordoen waarbij dit niet het geval is, dan neemt de ROL in elk geval zitting in het GBT.

4.2.1 Bevoegdheden op- en afschaling

Bij opschaling wordt een hiërarchie in het leven geroepen die er normaal niet is; dat is formeel een noodbevoegdheid van de burgemeester of de voorzitter veiligheidsregio, en die kan niet gemandateerd worden. Voor zover in de opschaling conform de GRIP-structuur niet voorziet in het doorbreken van normale structuren, is geen sprake van toepassing noodbevoegdheden/het opperbevel. Hieruit volgt dat in het geval van opschaling naar GRIP 1 en 3 geen sprake is van het toepassen van een noodbevoegdheid en bij opschaling naar GRIP 2 en 4 wel. Meer specifiek:

- Bij een GRIP 2 wordt ten behoeve van de operationele leiding een ROL door de burgemeester aangewezen onder directe verantwoordelijkheid van de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio. Deze aanwijzing is binnen de regionale crisisorganisatie vooraf geborgd, zie ook de paragraaf 'Leiding & Coördinatie'.
- Bij een GRIP 4 neemt de voorzitter veiligheidsregio het gezag van de burgemeester(s) over bij een ramp of crisis van 'meer dan plaatselijke betekenis' via het bijeenroepen van een RBT.

De wet vraagt echter ook om criteria voor grootschalige alarmering, vanuit het oogpunt dat te allen tijde snel en laagdrempelig opgeschaald moet kunnen worden, in principe al direct na de eerste beoordeling van meldingen op de meldkamer. Dat veronderstelt dan ook aanvullende bevoegdheden. In Limburg-Noord worden de volgende bevoegdheden voor opschaling gehanteerd:

- Wanneer een opschalingsniveau in bestuurlijke vastgestelde planvorming (specifiek: rampbestrijdingsplannen) verankerd is, ligt het binnen de bevoegdheid

van de uitvoerende centralisten om te alarmeren en op te schalen conform plan.

De CACO dient dit te beschouwen als richtinggevend voorstel waarop afwijken bij uitzondering gemotiveerd mogelijk is.

- Opschaling naar GRIP 1 en 2 mag door de CACO, OVD'n en AC'n van de kerndisciplines, en door de Leider CoPI en de Regionaal Operationeel Leider. Als al eerder GRIP 1 gemaakt is mag alleen de Leider CoPI of Regionaal Operationeel Leider opschalen naar GRIP 2.
- Opschaling naar GRIP 3 vindt plaats door de betrokken burgemeester, eventueel op advies van de Regionaal Operationeel Leider.
- Opschaling naar GRIP 4 vindt plaats door de voorzitter veiligheidsregio, eventueel op advies van de Regionaal Operationeel Leider of burgemeester(s).
- Opschaling naar GRIP 5 vindt plaats na instemming door de betrokken voorzitters veiligheidsregio.

Daarbij moet in acht worden genomen dat bij zowel GRIP 1 als GRIP 2 de Leider CoPI respectievelijk Regionaal Operationeel Leider alleen aanwijzingen aan andere betrokken diensten geven indien de vereiste spoed zich verzet tegen het houden van ruggespraak met de burgemeester c.q. voorzitter veiligheidsregio.

Als een incident onder controle is, ontstaat na verloop van tijd de behoefte af te schalen. Afhankelijk van de stand van zaken wordt besloten om kolommen of teams al dan niet afzonderlijk af te schalen, of als geheel af te schalen naar een lagere GRIP-fase of in één keer naar 'GRIP 0'. Onafhankelijk van de multidisciplinaire afschaling kunnen één of meerdere kolommen nog actief blijven in de afhandeling van het incident.

De bevoegdheid om af te schalen varieert per GRIP-fase. Het is altijd de voorzitter van het hoogst opgeschaalde niveau dat besluit om onderliggende teams dan wel de GRIP-fase af te schalen. Afschaling van kolommen gebeurt na overleg met en besluitvorming door de ROL of de LCOPI.

4.2.2 Criteria voor opschaling

Voor opschaling naar een GRIP-niveau gelden geen wettelijke harde criteria. In Limburg-Noord zijn daarom richtinggevende adviezen gedefinieerd; adviezen over opschaling gekoppeld aan een standaardsituatie. Bij een richtinggevend advies bestaat wel enige ruimte om af te wijken van het opschalingsadvies, maar dit vergt een specifieke afweging (afwijken is uitzondering) en dient ook onderbouwd te kunnen worden. Wanneer door één van de functionarissen de afweging gemaakt is en opdracht tot opschaling is gegeven, wordt deze niet meer door andere functionarissen heroverwogen of ter discussie gesteld. Dat is enkel voorbehouden aan de LCOPI c.q. de ROL.

De volgende richtinggevende adviezen zijn van toepassing, voor die situaties dat er vanuit de vereiste spoed niet redelijkerwijs eerst ruggenspraak met een LCOPI of ROL kan plaatsvinden:

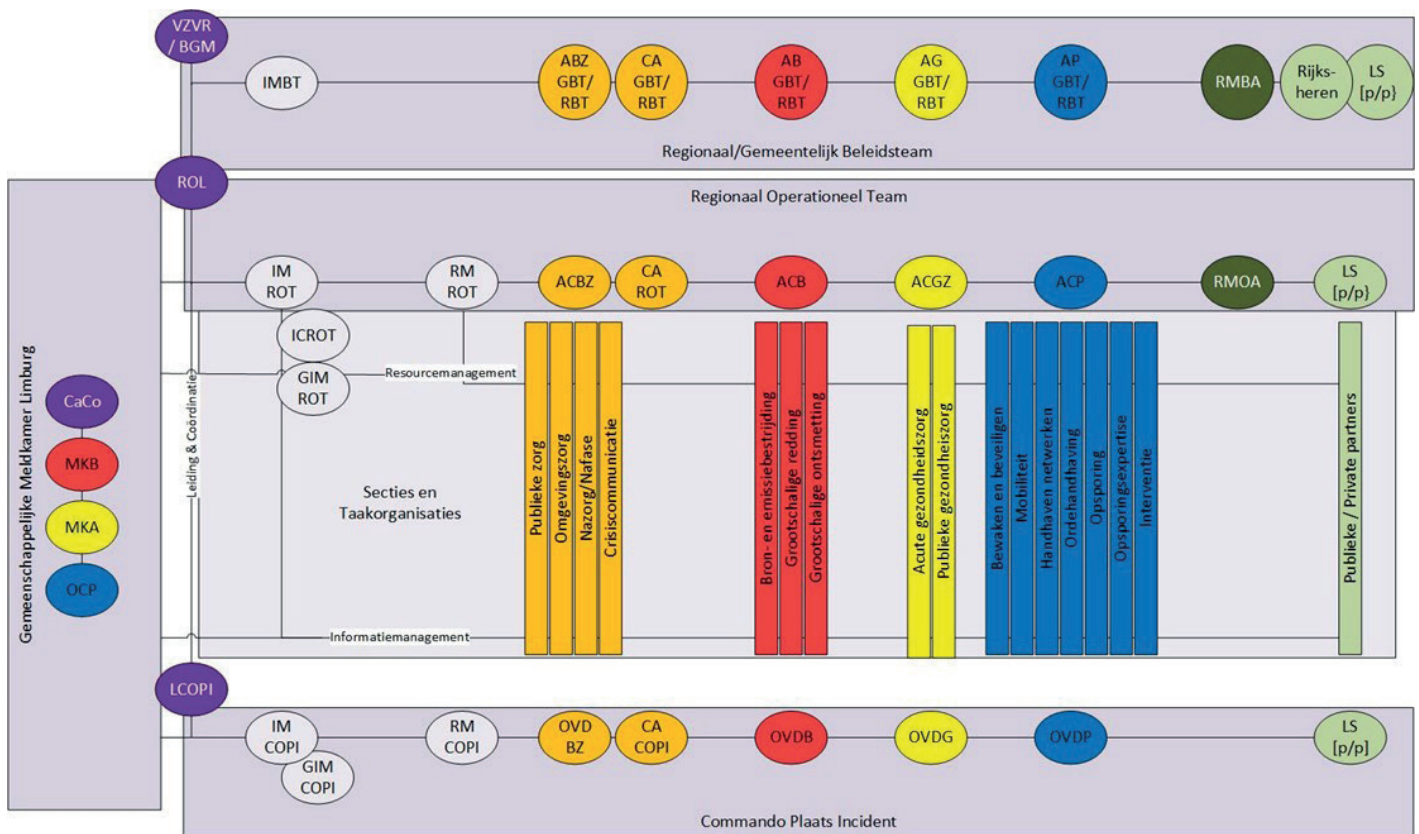
- Bij uitgewerkte planvorming (landelijk of regionaal): conform plan.
- Bij incidenten die lokaal van aard zijn maar de dagelijkse routine overstijgen en waarbij de behoefte aan multidisciplinaire afstemming c.q. eenhoofdige leiding bij tenminste twee partners bestaat: GRIP 1.
- Bij incidenten waarbij twee of meer algemeen commandanten worden opgeschaald: de ROL waarschuwen en GRIP 2 laten overwegen.
- Bij aansturing WAS-sirenes: overweeg GRIP 2.
- Bij zeer veel meldingen zonder duidelijke bron: GRIP 2 (zonder CoPI).
- Bij inzet van meerdere CoPI's: GRIP 2.
- Bij schaarste aan mensen of middelen, of uitval van voorzieningen ten behoeve van de openbare orde en veiligheid: GRIP 2.
- Bij alle voorgaande incidenten kunnen overwegingen aan de orde zijn om door te schalen naar GRIP 3 of 4; dit is echter altijd na overleg tussen de ROL en de burgemeesters en/of voorzitter veiligheidsregio.
- Voor de volgende incidenttypen wordt de ROL geadviseerd de voorzitter veiligheidsregio tenminste GRIP 4 in overweging te geven:
  - kernongeval categorie A;
  - concrete terroristische dreiging of aanslag;
  - grootschalige overstroming
  - uitbraak infectieziekten (A-ziekten);
  - grootscheepse cyberaanval;
  - langdurige schaarste.

4.3 Leiding en coördinatie

Processen starten, functioneren en coördineren niet uit zichzelf. Hierop is aansturing, ofwel leiding en coördinatie noodzakelijk. Het doel van leiding en coördinatie is dan ook een samenhangende aansturing van de crisisorganisatie. In de wet en het Besluit Veiligheidsregio's wordt daartoe een aantal multidisciplinaire teams benoemd. Deze teams samen worden ook wel de hoofdstructuur¹⁰ van de rampenbestrijding en crisisbeheersing genoemd:

- De Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK) Limburg
- Het Commando Plaats Incident (CoPI)
- Het Regionaal Operationeel Team (ROT)
- Het Gemeentelijke Beleidsteam (GBT) óf het Regionaal Beleidsteam (RBT)

In figuur 4 zijn deze multidisciplinaire teams weergegeven in combinatie met de monodisciplinaire processen. De basis wordt gevormd door de uitvoerende processen in de kerndisciplines. De voorwaardenscheppende processen lopen als satépennen door deze processen en de verschillende organisatieniveaus heen.

Figuur 4: Hoofdstructuur rampenbestrijding en crisisbeheersing

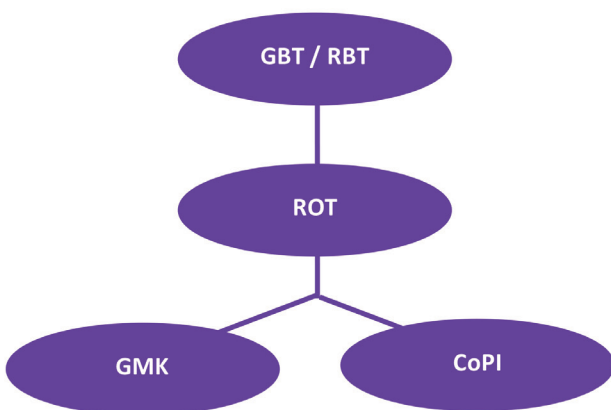
¹⁰ Het Besluit veiligheidsregio's noemt ook team bevolkingszorg (TBz) als onderdeel van de hoofdstructuur. Het TBz is echter een monodisciplinair uitvoerend team, dat verder wordt behandeld in het hoofdstuk bevolkingszorg.

4.3.1 Doel en uitgangspunten leiding en coördinatie

De voorzitters c.q. leiders van de respectievelijke teams vormen tezamen de commando- of bevelslijn in de crisisorganisatie. Evaluaties van acute rampen en crises laten echter zien dat in bepaalde omstandigheden de hiërarchische lijn te lang is voor adequate leiding en coördinatie. Bij acuut optreden past een meer functionele c.q. gebiedsgerichte vorm van leiding en coördinatie. Deze variant gaat uit van zoveel mogelijk 'richten' en 'inrichten' in de voorbereidende fase:

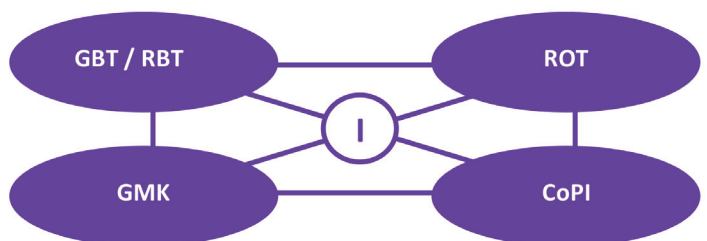
- Risico's, prestaties, prioriteiten en mandaat worden in de voorbereidende fase beschreven;
- Leidinggevenden op sleutelposities hebben mandaat voor het opstarten en uitvoeren van processen in geval van acute rampen en crises;
- Materieel, middelen, competent personeel (resources) en relevante informatie is zoveel mogelijk in de voorbereidende fase geregeld.

Wanneer we dit principe toepassen op de crisisbeheersingsorganisatie ontstaat schematisch het volgende beeld: alle teams

en processen zijn onderling gekoppeld in een netwerk. Het proces leiding & coördinatie volgt in dit model niet strak de lijn van de hiërarchie, maar krijgt vanuit (vooraf) bepaalde strategische kaders en vanuit een goede voorbereiding vooral vorm in elk team afzonderlijk. De raakvlakken en contacten tussen de teams zijn niet primair gericht op 'leiding' (top-down opdracht en bottom-up feedback), maar op 'coördinatie' (netcentrisch beschikbare informatie omtrent collectieve doelen, besluiten, uitvoering en behoeften vanuit elk team).

Formeel is de bevelslijn leidend (en ultimo ook noodzakelijk) bij rampen en crises. Het opperbevel van de burgemeesters c.q. de voorzitter veiligheidsregio is daartoe wettelijk geborgd, evenals de bevoegdheid van de Regionaal Operationeel Leider. Het is echter tevens het streven van de organisatie in Limburg-Noord om praktisch steeds meer en zoveel als mogelijk te werken conform het netcentrisch principe, om daarmee besluitvormingslijnen kort te houden en de slagkracht te optimaliseren.

Figuur 5: Formele bevelslijn vs. informatie als coördinerend mechanisme

4.3.2 Opperbevel

De burgemeester heeft het opperbevel in geval van een ramp¹¹ of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan. Ten behoeve van de openbare veiligheid kan gecoördineerd optreden met ander diensten waar de burgemeester normaliter niet over gaat noodzakelijk zijn. Opperbevel houdt in dat de burgemeester bij de bestrijding van een ramp bevelen kan geven aan diensten en organisaties die onder normale omstandigheden niet onder zijn gezag staan. Het opperbevel is te beschouwen als een nadere invulling van de noodbevoegdheden van de burgemeester op grond van de artikelen 175 (noodbevel) en 176 (noodverordening) van de Gemeentewet.

In geval van een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, is de voorzitter veiligheidsregio ten behoeve van de openbare orde en openbare veiligheid in de betrokken gemeenten bij uitsluiting bevoegd toepassing te geven aan (de bevoegdheden en taken uit) een aantal wetsartikelen, waaronder het opperbevel uit artikel 5 Wvr. Dat betekent dat de betrokken burgemeesters zelf geen toepassing meer kunnen geven aan deze bevoegdheden, voor zover het (raakvlakken met) de betreffende ramp of crisis betreft.

Wel geldt de voorwaarde dat de voorzitter veiligheidsregio, voor de besluiten die hij op basis van de genoemde artikelen kan nemen, met de betrokken burgemeesters in het RBT moet overleggen, tenzij de vereiste spoed zich daartegen verzet. Als een burgemeester van mening is dat een voorgenomen besluit het

belang van zijn gemeente onevenredig schaadt, kan hij schriftelijk een aantekening laten maken van zijn bezwaar.

De voorzitter veiligheidsregio is bij koninklijk besluit benoemd als voorzitter veiligheidsregio (VzVr), in Limburg-Noord is dit de burgemeester van Venlo. De wetgever schrijft voor dat het bestuur één van zijn leden aanwijst om de voorzitter te vervangen bij afwezigheid. In Limburg-Noord kunnen de burgemeesters van Roermond, Venray en Weert als plaatsvervanger optreden. Er is te allen tijde tenminste één van hen beschikbaar in de regio. Hiervoor is een rooster opgesteld. In de praktijk betekent dit dat evengoed primair de voorzitter veiligheidsregio wordt benaderd. Alleen indien deze niet in de gelegenheid is de rol als VzVr te pakken, treedt de burgemeester die is ingeroosterd als vervanger op.

4.3.3 Operationele leiding

De algemene operationele leiding betreft de bevoegdheid tot het, in opdracht van het bevoegd gezag, geven van bindende aanwijzingen aan algemeen commandanten c.q. hoofden van de samenwerkende zelfstandige diensten. Dat doet niets af aan het feit dat de betrokken algemeen commandanten van een operationele dienst daarbij hun eigen verantwoordelijkheden hebben en houden. De algemene operationele leiding betreft in principe een afgeleide noodbevoegdheid van de burgemeester c.q. voorzitter veiligheidsregio (afgeleid van het opperbevel conform Wvr en de Gemeentewet) en is daarmee gekoppeld aan de beleidsterreinen openbare orde en openbare veiligheid.

¹¹ Een bijzonder crisistype is de ramp; een ramp is altijd een crisis, maar een crisis hoeft niet altijd een ramp te zijn. We kwalificeren iets als ramp als het vitaal belang 'openbare veiligheid' wordt bedreigd én normale bevoegdheden ontoereikend zijn voor een gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende disciplines (zie inleiding).

Dit betreft een vergaande bevoegdheid, waarmee normale verhoudingen worden doorbroken en vereist derhalve dat er sprake is van buitengewone omstandigheden én dat bestaande bevoegdheden ontoereikend zijn. Instelling ervan vraagt om een zorgvuldige afweging. Anderzijds is het wenselijk om ook éénhoofdige leiding over betrokken diensten te borgen in gevallen van een dreigende ramp of crisis, wanneer informatie over (potentiële) impact en effecten van maatregelen nog niet beschikbaar is. Uitgangspunt blijft pro actief overleg met het bevoegd gezag, wanneer spoed zich daartegen verzet moet een Regionaal Operationeel Leider te allen tijde bevoegd besluiten kunnen nemen. De juridische basis daarvoor is verankerd in de Wet veiligheidsregio's en de onderliggende besluiten en regelingen.¹²

Operationele leiding door Regionaal Operationeel Leider

Ten behoeve van éénhoofdige operationele leiding bij een (dreigende) ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis, dient de voorzitter veiligheidsregio conform de Wvr een Regionaal Operationeel Leider (ROL) aan te wijzen. Ook de burgemeester kan een Regionaal Operationeel Leider aanwijzen. De Regionaal Operationeel Leider:

- is belast met de algemene operationele leiding;
- geeft uitvoering aan de bevelen van de burgemeester en/of voorzitter veiligheidsregio;
- neemt (al dan niet op afstand) deel aan het BT overleg en draagt zodoende zorg voor advisering van het bevoegd gezag;

- geeft leiding aan het ROT en daarmee aan de afstemming met andere betrokken partijen;
- draagt bij meerdere CoPI's zorg voor de afstemming ertussen.

Omdat deze functie het nodige vergt van competenties en vakbekwaamheid - en daarmee van opleiding en voorbereiding - van functionarissen, zijn deze functionarissen middels dit crisisplan vooraf aangewezen en zijn de nodige mandaten vastgelegd. Om te borgen dat onder alle omstandigheden tijd-kritische besluiten op basis van noodbevoegdheden genomen kunnen worden:

- fungeert bij elke opschaling van de crisisorganisatie als bedoeld in dit crisisplan de ROL als aangewezen Regionaal Operationeel Leider in de zin van de wet;
- blijven proportionaliteit en subsidiariteit het uitgangspunt; de bevoegdheid voor het geven van bindende aanwijzingen door een operationeel leider is weliswaar geregeld, maar wordt alleen gebruikt wanneer het echt nodig is en niet anders kan.

Operationele leiding door de Leider CoPI

Omwille van een effectieve rampenbestrijding is het tevens noodzakelijk dat de Leider CoPI de operationele leiding heeft op de plek van het incident. Onder verantwoordelijkheid van de betreffende burgemeester zijn de aangewezen piketfunctionarissen, die optreden als Leider COPI binnen de veiligheidsregio Limburg Noord, belast met de operationele leiding en kunnen daartoe alle bevelen geven aan de bij die ramp betrokken diensten/organisaties (algemene keten).

¹² Besluit veiligheidsregio's (AMVB), Regeling personeel veiligheidsregio's (AMVB), Besluit Personeel Veiligheidsregio's (ministeriële regeling).

Let wel: hoewel de wet¹³ in de juridische grondslag ten behoeve van de operationele leiding voor zowel de Leider CoPI als de Operationeel Leider voorziet, vindt deze plaats onder verantwoordelijkheid van de burgemeester. Het verdient de aanbeveling om toepassing van dwingende aanwijzingen (bevelen), zolang spoed zich daar niet tegen verzet, vooraf af te stemmen met de burgemeester, dan wel achteraf hier de burgemeester over in kennis te stellen.

4.4 Informatiemanagement

Crisismanagement is voor een belangrijk deel het managen en duiden van informatie. Informatiemanagement binnen VRLN is het totaal aan activiteiten om de juiste (operationele) informatie tijdig en in de juiste vorm aan de juiste crisisfunctionaris beschikbaar te stellen. Kortom het verzamelen, analyseren, filteren en doorgeleiden van de juiste informatie voor de operationele crisisbeheersing. Hierbij wordt gebruik gemaakt van geduide informatie van crisispartners en uit de eigen crisisorganisatie.

Een snelle en adequate hulpverlening is gebaat bij een zo snel en volledig mogelijk overzicht over de situatie. We werken hierbij informatie-gestuurd op basis van een actueel beeld. Dit geeft het proces van leiding en coördinatie binnen de crisisbeheersing meer snelheid, daadkracht en doelgerichtheid. Dit doet VRLN niet enkel bij daadwerkelijke incidenten, maar ook in het voorzien en voorkomen van crises.

4.4.1 Informatie-organisatie

Zoals reeds beschreven, lopen een aantal voorwaardescheppende processen als satépennen door de crisisorganisatie. De volgende functies maken onderdeel uit van het proces informatiemanagement:

- De CACO;
- De IMCOPI en de GIMCOPI;
- De IMROT, de ICROT en de GIMROT;
- De IMGBT / IMRBT;
- De HIN'n of medewerkers secties.

Deze functionarissen tezamen vormen de informatieorganisatie. De eerste vier verbinden de verschillende teams met elkaar, en via de HIN'n worden de kolommen met de teams verbonden. Deze functionarissen hebben veelvuldig onderling contact voor het verzamelen, uitwisselen en verifiëren van informatie.

4.4.2 Landelijk Crisis Management Systeem

Het gereedschap dat netcentrisch informatiemanagement faciliteert, is het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS). Het LCMS is het landelijke systeem waarmee alle regio's, het NCC, het LOCC en een toenemend aantal partners werken. LCMS is een ondersteunend systeem voor langs geautomatiseerde weg beschikbaar stellen en delen van informatie en het creëren van een actueel, gedeeld beeld tijdens incidenten, rampen en crises (zowel tekstueel als geografisch).

---

¹³ Regeling Personeel Veiligheidsregio's

4.4.3 Totaalbeeld en eigen beeld

De kolommen en separate onderdelen van de hoofdstructuur zijn alle primair zelf verantwoordelijk voor hun informatie-management voor het genereren van zogenaamde 'eigen beelden' (slachtofferbeeld, meldkamerbeeld, CoPI-beeld, etc.). Het eigen beeld bestaat uit informatie over ontwikkeling en gevolgen van een incident, de risico's voor de veiligheid van de hulpverleners en de personen in het getroffen gebied, de aanpak van het incident en de daarvoor benodigde mensen en middelen. Hiertoe worden de daarvoor bestemde tabbladen in LCMS gebruikt.

Op basis van onder meer de verschillende eigen beelden wordt centraal een totaalbeeld gegenereerd. Het totaalbeeld is opgebouwd uit ten minste de beschikbare gegevens over het incident, over de hulpverlening, over de prognose en de aanpak en over de getroffen maatregelen en de resultaten ervan. De regie op dit totaalbeeld wordt gevoerd door een informatiemanager en schaaft mee met de organisatie. Deze regiefunctie draagt er tevens zorg voor dat het beeld goed leesbaar, begrijpelijk, integer en waar mogelijk gevalideerd is.

Omdat eigen beeld en totaalbeeld elkaar qua samenstelling grotendeels overlappen en het

hoogst opgeschaalde team altijd besluiten moet baseren op een totaalbeeld, wordt er hiervan uit gegaan dat het totaalbeeld bij een GRIP 1 het eigen beeld van het CoPI betreft en het totaalbeeld bij een GRIP 2 het eigen beeld van het ROT betreft. Bij een GRIP 3 en 4 waarbij het ROT ook is opgeschaald wordt het ROT beeld gehanteerd als het totaalbeeld voor het GBT of RBT. Indien alléén het GBT is opgeschaald, is het eigen beeld van het GBT tevens het totaalbeeld.

4.4.4 Vraagregisseur

Een bijzondere informatielijn wordt gevormd richting de zogenaamde landelijke Crisis Expert Teams (CET's). Dit zijn hooggespecialiseerde netwerken op verschillende thema's, zoals straling en milieu. Deze netwerken kunnen vanuit de regio's bevraagd worden, op voorwaarde dat er regionaal een vraagregisseur wordt aangewezen.

De vraagregisseur verzamelt de vragen, treedt op als contactpersoon en duidt ook de antwoorden vanuit een CET, uiteraard in nauwe afstemming met de informatiemanager. Binnen VRLN wordt deze door de regionaal operationeel leider aangewezen. In de praktijk zullen dat doorgaans functionarissen uit de pool van Adviseurs Gevaarlijke Stoffen (AGS) of Geneeskundig Adviseurs Gevaarlijke Stoffen (GAGS) zijn.

Opschaling	Regie totaalbeeld
Routine ('GRIP 0')	Calamiteitencoördinator Gemeenschappelijke Meldkamer
GRIP 1	Informatiemanager CoPI
GRIP 2	Informatiemanager ROT
GRIP 3	Informatiemanager ROT (bij geen ROT: de IMGBT)
GRIP 4	Informatiemanager ROT
GRIP 5	Coördinerend Informatiemanager ROT

4.5 Crisiscommunicatie

Crisiscommunicatie is een wettelijk vastgestelde taak van de burgemeester of de voorzitter veiligheidsregio's (art. 7 en 39 Wet veiligheidsregio's). Bij een daadwerkelijke ramp of crisis draagt de burgemeester ervoor zorg dat de getroffen bevolking in zijn gemeente op de juiste wijze wordt geïnformeerd en geeft hij onder meer de te volgen gedragslijn aan.

Crisiscommunicatie betreft het verzamelen, verwerken en verspreiden van informatie die van belang is om een incident of crisis aan te pakken, met als doel:

- Informatievoorziening (feiten): Wat is er gebeurd? Wat doet de overheid?
- Schadebeperking (handelingsperspectief): Wat kunnen inwoners zelf doen?
- Betekenisgeving (duiding): Wat betekent dit voor de samenleving?

De aansturing van crisiscommunicatie vindt plaats onder verantwoordelijkheid van het proces bevolkingszorg, afhankelijk van het niveau van opschaling onder verantwoordelijkheid van de OVDBZ of de ACBZ. Hiertoe hebben zij 24/7 de beschikking over communicatieadviseurs op operationeel, tactisch en strategisch niveau.

4.5.1 Deelprocessen crisiscommunicatie

Crisiscommunicatie is onderverdeeld in drie deelprocessen:

- Pers- en publieksvoorlichting;
- Analyse en advies;
- Nazorgcommunicatie.

Pers- en publieksvoorlichting

Pers- en publieksvoorlichting betreft de 'externe poot' van de crisiscommunicatie-operatie. De communicatieadviseurs staan aan de lat voor het schrijven van een live blog, het maken van Q&A's (veel gestelde vragen) en het verspreiden van social-mediaberichten. Hierbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande kanalen en communicatiemiddelen. De persvoorlichter is het gezicht naar buiten en staat de media te woord.

Analyse en advies

Omgevingsanalisten dragen zorg voor een snel beeld van wat er zich in de buitenwereld (bij de media, bij burgers en op het internet) afspeelt en maken een omgevingsanalyse. Deze analyse is belangrijk om ook een beeld te krijgen van welk gevoel er in de samenleving ontstaat over de crisis. De communicatiestrategie en het –advies aan de andere teams wordt bepaald aan de hand van deze analyse.

Nazorgcommunicatie

De nafase van een ramp vormt het sluitstuk van crisisbeheersing. De gemeente is wettelijk verantwoordelijk voor zowel de organisatie als de communicatie van de nafase. De gemeente is hierin de verbinder en houdt de zaken op het terrein van de nazorg zoveel mogelijk bij elkaar.

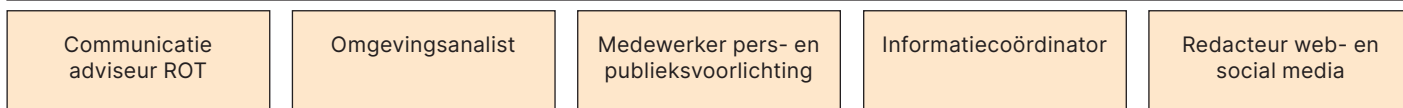
4.5.2 Monodisciplinaire crisisorganisatie bevolkingszorg

De monodisciplinaire crisisorganisatie bevolkingszorg bestaat uit:

- De sectie bevolkingszorg;
- De sectie crisiscommunicatie.

Sectie Crisiscommunicatie

Hoofd Crisiscommunicatie (HCC)

Figuur 6: Schematische Sectie Crisiscommunicatie

4.5.3 Activeren van sirenes

De burgemeester is bevoegd de bevolking te waarschuwen en te alarmeren. In een acute situatie zijn de leidinggevendenden van de brandweer (zie mandatschema), gemandateerd om de sirenes van het waarschuwings- en alarmeringssysteem (WAS) te activeren. Dit doet de brandweer vanuit het hoofdproces waarschuwen en alarmeren van de bevolking. Bij voorbereide planvorming (rampbestrijdingsplannen) is dit mandaat bij de centralist brandweer belegd.

Activering van de WAS-sirenes kán een reden tot opschaling zijn, maar dat hoeft niet per definitie zo te zijn. Bij activering van het WAS dienen ten minste de Regionaal Operationeel Leider, de meetplanleider van de brandweer, de adviseur crisiscommunicatie ROT en de informatiemanager ROT gewaarschuwd te worden. De ROL informeert vervolgens de betrokken burgemeesters en besluit over eventuele opschaling. Ook wordt een WAS-alarm standaard opgevolgd door een bericht via NL-Alert c.q. L1.

4.5.4 Inzet van NL-alert

NL-Alert is een crisiscommunicatiemiddel dat al zonder opschaling naar een GRIP-niveau

kan worden ingezet. In situaties waarin direct handelen van burgers om veiligheids- en/of gezondheidsredenen noodzakelijk is, kan een NL-Alert bericht in een bepaald gebied worden verzonden. Dit bericht bereikt binnen enkele seconden alle mobiele telefoons (mits deze geschikt zijn voor het ontvangen van NL-Alert berichten en het juiste gebied geselecteerd wordt) in het betreffende gebied.

Het mandaat om NL-Alert in te zetten is neergelegd via de operationele bevelslijn van ROL en LCOPI bij een aantal functionarissen van de brandweer (OVDB en HOVDB) en bevolkingszorg (CACOPI, CAROT en ACBZ). Bij voorbereide planvorming (rampbestrijdingsplannen) is het mandaat om NL-alert in te zetten met een standaardbericht bij de centralist brandweer belegd. De technische uitvoering, dat wil zeggen het verzenden van het NL-Alert bericht kan door de centralisten brandweer geschieden. Dit gebeurt dan in opdracht van een gemandateerde, met behulp van een voorbereid standaardbericht of een aangereikt bericht. Voor het bepalen van het verzendgebied (selectie verzendmasten) én de strekking van het bericht, dient, mits dit in tijd-tempo redelijkerwijs mogelijk is, altijd een vertegenwoordiger van de taakorganisatie crisiscommunicatie geconsulteerd te worden (CACOPI, HCC of CAROT).

4.5.5 Activeren rampenzender

In voorkomende gevallen kan L1 als rampenzender geactiveerd worden. Dit mandaat is neergelegd via de operationele bevelslijn van ROL en LCOPI bij de ACBZ en de CAROT, zo mogelijk na afstemming met de burgemeester. Dit activeren en voeden van L1 verloopt rechtstreeks vanuit de kolom bevolkingszorg c.q. crisiscommunicatie. De meldkamer heeft hierin geen rol.

4.6 Resource management

Om uitvoering te kunnen geven aan de rampenbestrijding en crisisbeheersing zijn personele- en materiële capaciteiten nodig, zogenaamde resources. Deze capaciteiten kunnen worden geleverd door hulpverleningsdiensten, partners en private ondernemers. Resource management draagt zorg voor het vermogen om binnen een bepaalde omgeving en tijd prestaties te leveren en te continueren over een bepaalde periode.

4.6.1 Doelstellingen resource management

- Het organiseren en in stand houden van de juiste capaciteit, op de gevraagde momenten en op de aangewezen plaatsen;
- Het borgen van de continuïteit van de ingezette capaciteit;
- Het organiseren van de logistieke ondersteuning van de ingezette capaciteiten;
- Het inzichtelijk maken met de inzet gemoeide kosten;
- Het begeleiden en (formeel) afhandelen van alle bijstandsaanvragen.

4.6.2 Verantwoordelijkheid resource management

Resource management is één van de kerntaken van iedere leidinggevende binnen de verschillende kolommen in de crisisorganisatie.

Op basis van scenario's wegen zij continu de benodigde acties en de daarvoor benodigde resources af; komt men tekort, dan schaaft men op of vraagt bijstand aan; moet men nog wat langer door dan regelt men logistiek en aflossing. Resource management is zodoende ook nauw verbonden met de processen 'melding & alarmering' en 'op- en afschaling' in de meldkamer. Primair worden benodigde resources vanuit de meldkamer aangestuurd.

Ook is er een nauwe link met informatie-management: het aanleveren van informatie over ingezette en/of benodigde capaciteiten, bijstandsaanvragen en de mogelijkheden voor het leveren van logistieke capaciteiten is voor zowel het totaalbeeld alsook voor goed gecoördineerd resource management onontbeerlijk.

Echter als de inzet omvangrijker wordt en/of langer gaat duren, is het voorzien in multidisciplinaire coördinatie voor logistieke ondersteuning, aflossing en bijstand noodzakelijk. Door het gecoördineerd laten verlopen van resource management kan maximale ondersteuning voor de hoofdprocessen worden gerealiseerd met een voor alle hulpverleners gelijk kwaliteitsniveau. Deze functie wordt in beginsel niet separaat voorbereid en ingevuld. Indien nodig wordt na multidisciplinair overleg een discipline of functionaris aangewezen om deze taak te vervullen. In het geval van een ROT is er tevens een logistieke regeling waarbij medewerkers van de afdeling crisisbeheersing van VRLN, op basis van vrije instroom, kunnen instromen om het ROT te ontlasten en deze taak van resource manager kunnen oppakken.

Bijlagen

A

Primaire processen

Uitvoerende (primaire) processen

In de wetgeving en de uitwerking van dit crisisplan wordt uitgegaan van de kerndisciplines bij de beschrijving van de uitvoerende processen. Het betreft de volgende partners en processen:

- Gemeenten (15 in Limburg-Noord) tbv Bevolkingszorg
- Brandweer (VRLN) tbv Brandweezorg
- GHOR (VRLN) en geneeskundige partners tbv Geneeskundige zorg
- Politie, regionale eenheid Limburg tbv Politiezorg
- Gezamenlijke Meldkamer Limburg (VRLN, VRZL, Politie Eenheid Limburg, Ambulancezorg Limburg, GGD Zuid-Limburg)

Deze disciplines zijn vanuit hun dagelijks werk primair partner bij incidenten. Bij rampen en crises werken zij in een regionale crisisorganisatie op de beleidsterreinen openbare orde en openbare veiligheid. Openbare orde gaat over het vrije gebruik van (semi)publieke ruimte. Openbare veiligheid gaat over de (fysieke) veiligheid van personen, zaken en milieu. Deze twee beleidsterreinen noemen we ook wel de algemene keten. Besturing daarvan vindt plaats door het decentrale gezag, de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio. In dit crisisplan worden doelen, deelprocessen en structuur op hoofdlijnen per primair proces beschreven. Nadere uitwerking hiervan vindt eventueel plaats in procesplannen van de betreffende disciplines.

Bevolkingszorg

Bevolkingszorg is een verantwoordelijkheid van de gemeenten in de veiligheidsregio, als volwaardige partner in de crisisbeheersing. Het proces bevolkingszorg is daarbij opgesplitst in 5 deelprocessen; crisiscommunicatie, publieke zorg, omgevingszorg, nazorg en evacuatie, naast de monodisciplinaire processen informatie- en resource management. Onderstaand zijn per proces de doelen beschreven.

Doelen proces Crisiscommunicatie

Publieksvoorlichting:

- Duiding geven aan het incident;
- Het beperken van schade door het verstrekken van adviezen en/of instructies;
- Het verzorgen van algemene informatie, openbaarmaking, verklaring en toelichting van het beleid van de burgemeester over de bestrijding van de crisis.

Mediavorlichting:

- Duiding geven aan het incident;
- Het verzorgen van algemene informatieverstrekking;
- Openbaarmaking, verklaring en toelichting van het beleid van de burgemeester over de bestrijding van de crisis.

Doelen proces Publieke zorg

Opvang en verzorging:

- Het opvangen en verzorgen van daklozen, evacués. Behandelde gewonden en dieren (incl. het kleinschalig (max. 250) en/of kortdurend verplaatsen van mens en dier).

Voorzien in primaire levensbehoefte:

- Het treffen van maatregelen zoals voedsel, drinkwater, kleding, verstrekking van medicijnen en tijdelijke huisvesting. Het treffen van maatregelen in geval van (collectieve/ grootschalige) uitval van nutsvoorzieningen, gas- of telecom voorzieningen.

Uitvaartverzorging:

- Maatregelen voor bijzondere uitvaartverzorging, zoals zorgen voor de mogelijkheid tot (gemeenschappelijke) rouwverwerking, herdenkingsdiensten, stille tochten en uitva addediensten. Bij grote aantallen doden valt hieronder ook het organiseren van de (nood) begrafenis en teraardebestelling.

Verwanteninformatie:

- Het verzamelen, registreren en verifiëren van alle van belang zijnde gegevens van slachtoffers van een crisis of mensen en dieren die worden opgevangen als gevolg van een crisis (ook: opstart Slachtoffer Informatie Systeem).

Doelen proces Omgevingszorg

Milieubeheer:

- Het nemen van maatregelen met als doel het milieu te beschermen. Hieronder vallen toezicht- en handhavingstaken maar ook afvalverwerkingstaken (waaronder het inzamelen van besmette waren) en taken op het gebied van de Wet Bodembescherming en de Wet Luchtkwaliteit

Ruimtebeheer:

- Het nemen van maatregelen op het gebied van openbare verlichting, rioleringen, wegen, water, groen, etc.

Bouwbeheer:

- Het nemen van maatregelen op het gebied van het beheer van gebouwen. Het gaat hierbij om toezicht- en handhavingstaken op het gebied van bouwregelgeving, maar ook over het beheer van monumenten, cultureel erfgoed openbare gebouwen, kunstwerken, e.d. Doel: het waarborgen van een veilige en gezonde bebouwde omgeving

Doelen proces Nazorg

Nafase:

- Het bevorderen van de veerkracht van getroffenen, het opheffen dan wel voorkomen en/of beperken van blijvende problemen of schade op lichamelijk, geestelijk en maatschappelijk terrein en op het herstel van getroffenen en het controleren van het verlenen van nazorg en het bewaken van de kwaliteit van de verleende nazorg. Tenslotte heft het proces tot doel om de situatie terug te brengen naar de 'normale' situatie.

Schade informatie:

- Het verkrijgen van inzicht in de totale omvang van de schade en de registratie en coördinatie van schademeldingen.

Doelen proces Evacuatie

- Evacuatie is een door de overheid (al dan niet gedwongen en meestal onder begeleiding) gelaste (grootschalige) verplaatsing van groepen personen en dieren. Ook het veiligstellen van bijzondere (kunst) objecten valt binnen dit proces.
- Tot 250 personen valt dit onder bevolkingszorg, daarboven zal een aparte multidisciplinaire projectorganisatie hiervoor worden ingericht (zie referentiekader 2016).

Doelen Informatiemanagement

Informatiemanagement:

- het halen van informatie uit de eigen organisatie en bij externe partners
- het verwerken van gegevens tot informatie.
- het actief en passief delen van informatie met de eigen organisatie en de externe partners/ kolommen.

Verslaglegging:

- Verslaglegging van Team bevolkingszorg vergaderingen.

Doelen Resource management

Algemene ondersteuning:

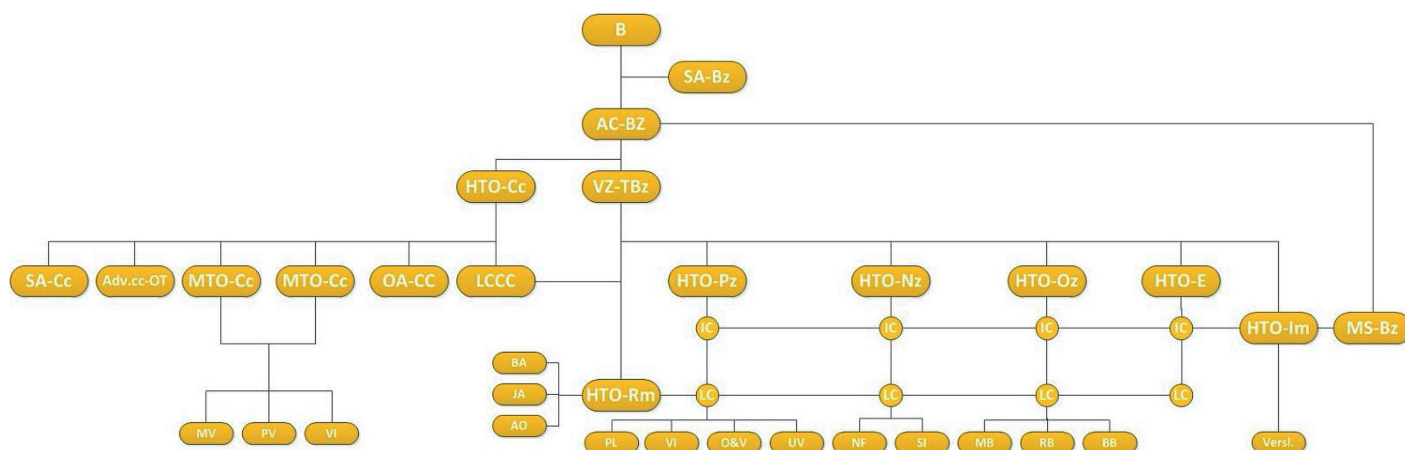
- Het nemen van maatregelen ter ondersteuning van het bestuur. Dit kan gaan om facilitaire en personele ondersteuning, bijvoorbeeld op het gebied van financiële en protocollaire zaken.

Juridische advisering:

- Het nemen van maatregelen ter ondersteuning van het bestuur op het gebied van juridische zaken.

Bestuurlijke advisering:

- Het nemen van maatregelen van het bestuur op het gebied van bestuurlijke zaken.

AC-BZ	Algemeen Commandant Bevolkingszorg
Adv.Cc OT	Adviseur Crisiscommunicatie Operationeel team
AO	Algemene ondersteuning
B	Bevoegd gezag
BA	Bestuurlijke advisering
BB	Bouwbeheer
HTO-Cc	Hoofd Taakorganisatie Crisiscommunicatie
HTO-E	Hoofd Taakorganisatie Evacuatie
HTO-IM	Hoofd Taakorganisatie Informatiemanagement (HIN)
HTO-NZ	Hoofd Taakorganisatie Nazorg
HTO-Oz	Hoofd Taakorganisatie Omgevingszorg
HTO-RM	Hoofd Taakorganisatie Resource management (HON)
JA	Juridische Advisering
IC	Informatiecoördinatie
LC	Logistieke coördinatie
LCCC	Lokaal Contactpunt Crisiscommunicatie
MB	Milieubeheer

MS-Bz	Medewerker Sectie Bevolkingszorg
MTO-CC	Medewerker Taakorganisatie Crisiscommunicatie
MV	Media voorlichting
NF	Nafase
OA-CC	Omgevingsanalist Crisiscommunicatie
O&V	Opvang en Verzorging
PL	Primaire Levensbehoefte
PV	Publieksvoorlichting
RB	Ruimtebeheer
SA-Bz	Strategisch Adviseur Bevolkingszorg
SA-CC	Strategisch Adviseur Crisiscommunicatie
SI	Schade Informatie
UV	Uitvaartverzorging
VI	Verwanten informatie
Versl.	Verslaglegging
VZ-Tbz	Voorzitter Team bevolkingszorg

Brandweezorg

De organisatie en uitvoering van de brandweezorg is belegd binnen Veiligheidsregio Limburg-Noord. Brandweezorg is opgesplitst in vijf processen: bron- en emissiebestrijding, redding, ontsmetting, informatiemanagement en resource management/ondersteuning.

Doelen proces Bron- en Emissiebestrijding

- Het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van de emissie van gevaarlijke stoffen en het bestrijden en terugdringen van de fysieke effecten (bv. rook of gaswolk) daarbij;
- Het bepalen van het gevaarlijk gebied (wat betreft fysieke gevaaraspecten) en vrijgeven daarvan;
- Beperken en terugdringen van schade bij andere gevaarbronnen (zoals bv hoogwater).

Doelen proces Redding

- Redding van mensen en dieren: weghalen van niet-zelfredzame mensen of dieren uit een (potentieel) gevaarlijke situatie;
- Ontruiming van mensen en dieren: in gang zetten en begeleiden van het zich op eigen kracht verwijderen van mensen en dieren van een (potentieel) gevaarlijke situatie;
- Technische hulpverlening: inzet van technische middelen teneinde mensen en dieren te beschermen of te bevrijden;
- Stabilisatie: het voorkomen en beperken van verdere schade of gevaar, het bieden van de mogelijkheid aan mensen of dieren om zichzelf te redden, en het bieden van een veilige toegang tot incident en slachtoffers voor andere hulpdiensten (bv. door stutten / ondersteunen van voertuigen en bouwwerken).

Doelen proces Ontsmetting

- Bepalen en bewaken van de grens tussen besmette en niet besmette zone;
- 1e-lijns ontsmetting van zowel burgers, hulpverleners en dieren;
- 1e-lijns ontsmetting van (hulpverlenings) materiaal en –voertuigen;
- 1e-lijns ontsmetting van objecten en infrastructuur;
- Controle op besmetting en ontsmetting;
- Het geven van input voor de voorlichting en advisering aan burgers en hulpverleners over (vervolg)acties die zij zelf kunnen uitvoeren;
- Het geven van advies omtrent inschakeling van gespecialiseerde bedrijven.

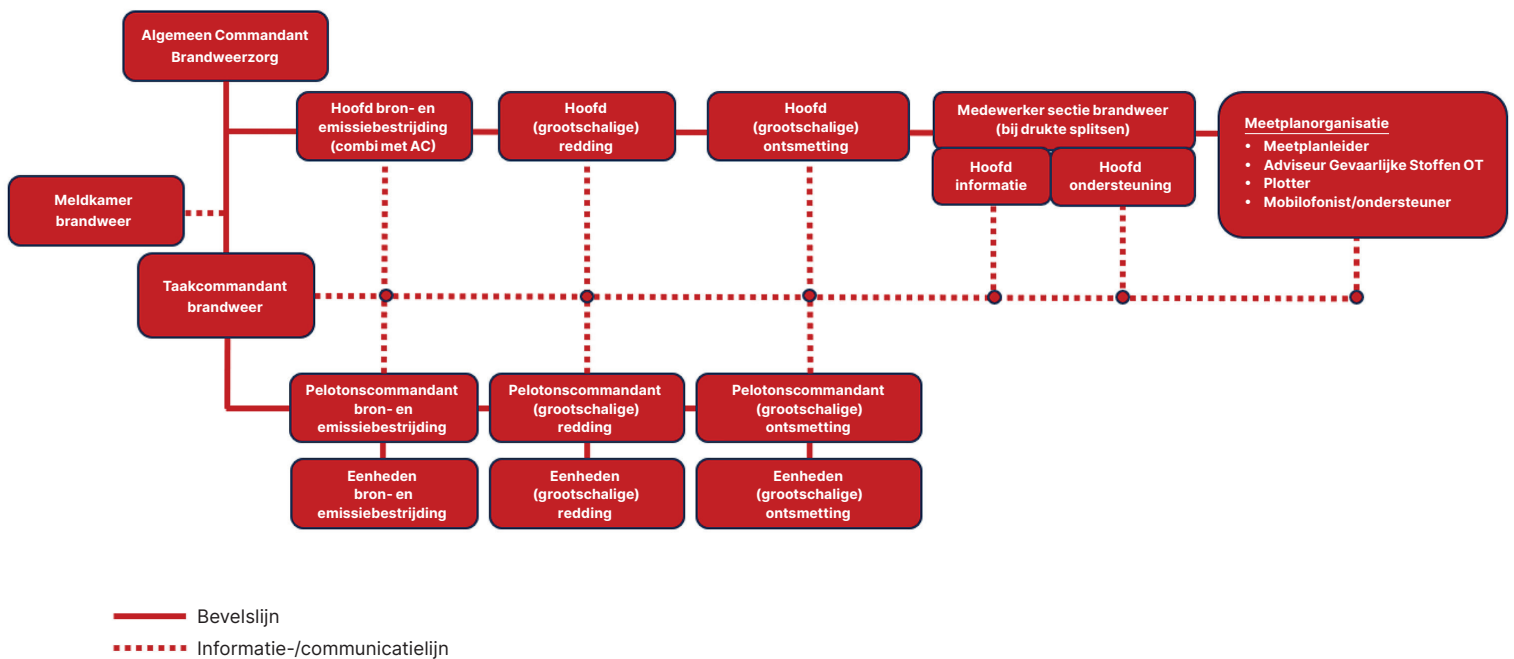
Doelen proces Informatiemanagement

- Het verzamelen, verwerken, valideren en delen van informatie, enerzijds ten behoeve van het multidisciplinaire totaalbeeld en anderzijds voor het bijhouden van het (monodisciplinaire) eigenbeeld ten behoeve van de processen met betrekking tot brandweezorg;
- Verzamelen van informatie omtrent aard, omvang en gevaarstelling van een incident middels waarnemen, verkennen en meten;
- Dynamische weergave van gevarenczones t.b.v. operationele en publieke communicatie;
- Waarschuwen van de bevolking middels het sirenenetwerk en het overdragen van 1e-lijns informatie m.b.t. aard, omvang, gevaarstelling en handelingsperspectief voor de bevolking;
- Registratie van besmette personen en middelen en genomen maatregelen t.b.v. overdracht aan medische hulpverleningsketen (slachtoffers) en interne nazorg (hulpverleners);
- Overzicht over ingezette eenheden en nog beschikbare capaciteit t.b.v. logistieke processen.

Doelen proces resource management/ ondersteuning

- Realiseren van de beschikbaarheid van personele en facilitaire voorzieningen op de juiste plaats en tijd en in de juiste kwaliteit en kwantiteit van alle processen binnen de sectie brandweer en het monitoren daarvan. Adviseren omtrent wijze van inzet en capaciteitsverdeling vanuit optiek van continuïteit;
- Regelen van continuïteit in dagelijkse zorg en grootschalig optreden in de zin van (rest) dekking, bemensing/aflossing, verzorging en bevoorrading;
- Regelen van bijstand i.h.k.v. versterking, aflossing of specifieke/specialistische ondersteuning.

Monodisciplinaire organisatie

Politiezorg

Voor de politiezorg is de Politie, regionale eenheid Limburg, verantwoordelijk. Politiezorg is opgesplitst in 7 deelprocessen ten behoeve van de uitvoering van de primaire politie processen: ontruimen; afzetten en afschermen; verkeerregelen (circulatie), begidsen, strafrechtelijk onderzoek en handhaving openbare orde, slachtofferregistratie en identificatie. Bijzonderheid is dat een aantal processen vallen onder gezag van het Openbaar Ministerie, waardoor er sprake kan zijn van meervoudig bevoegd gezag. Onderstaand zijn de doelen per deelproces uitgewerkt.

Doelen proces Mobiliteit

- Begidsen: ten tijde van een calamiteit/incident (of een dreiging daarvan) zorg dragen voor de begeleiding van de bij de hulpverlening betrokken organisaties en personen, ter voorkoming van stagnatie in de hulpverlening; inrichten van loodsplaats(en) i.o.m. kolommen;
- Verkeerregelen (circulatie): Het verzorgen van de verkeerscirculatie in het bron- en het effectgebied, bestaande uit het voorkomen en/of oplossen van verkeersopstoppingen of verkeersstremmingen en het voorkomen van verkeersonveilige situaties,. Beide deelproces hebben primair tot doel het bespoedigen van de aan- en afvoer van hulpdiensten en secundair het verzorgen van alternatieve routes ter voorkoming dan wel ter beperking van economische schade op zowel lokaal als regionaal en landelijk niveau.

Doelen proces Bewaken en Beveiligen

- Het op basis van een voorlopige weging of dreigingsinschatting bewaken en beveiligen van personen, objecten en diensten tegen een dreiging waartegen de bedreigde persoon of

dienst dan wel het bedreigde object op eigen kracht geen weerstand kan bieden. Alsmede en de zorg voor CBRN-Explosieven veiligheid.

Doelen proces Orde Handhaving

- Handhaven openbare orde. Het ten tijde van een calamiteit/incident (of een dreiging daarvan) zorg dragen voor het zoveel mogelijk ongestoord kunnen laten plaats vinden van de hulpverleningsactiviteiten en het beperken van de schadelijke gevolgen voor de bevolking en in algemene zin het voorkomen van ordeverstoringen, het handhaven van de openbare orde en het herstellen ervan
- Afzetten en afschermen. Het ten tijde van een calamiteit/incident (of een dreiging daarvan) zorg dragen voor het zoveel mogelijk ongestoord kunnen laten plaats vinden van de hulpverleningsactiviteiten, het beperken van de schadelijke gevolgen voor de bevolking en het beveiligen van ontruimd / geëvacueerd gebied door controle en registratie van degenen die toegang krijgen of hebben gehad tot het gebied.
- Ontruimen: het door de politie of brandweer dringend adviseren aan personen om voor een korte tijd hun verblijfplaats te verlaten, teneinde de mogelijke schadelijke gevolgen van een incident/calamiteit (of dreiging daarvan) voor de betrokkenen zoveel mogelijk te voorkomen en te beperken. Verplaatsing van bevolking vindt niet alleen plaats vanuit de woning, maar ook bijvoorbeeld vanuit kantoren of uit de openbare ruimte. Ontruimen vanuit andere locaties dan een woning kan met dwang gebeuren.

Doelen proces Handhaving Netwerken

- Openbare orde/rechtsorde De sub-processen handhaven rechtsorde en handhaven openbare orde vallen onder het proces preventie & netwerken.

Het doel van dit proces is onder meer om onrustgevoelens te kanaliseren als onderdeel van ordehandhaving, door het aangaan van netwerkrelaties met publieke en private partijen. Bij onrust richt handhaven netwerken zich op herstel van de rust door participatie met relevante partijen. Participatie is gericht op de-escalatie en het faciliteren van legitieme doelen met legitieme middelen.

Doelen proces Opsporing

- Strafrechtelijke onderzoek, het strafrechtelijk handhaven van de rechtsorde, het onder gezag van de (Hoofd) Officier van Justitie door de Officier van Dienst Politie / Recherche in diens hoedanigheid als Hulp Officier van Justitie verrichten van het tactisch, technisch en forensisch opsporingsonderzoek. Het ten tijde- en na afloop van een incident doen van een onderzoek naar de oorzaak van het incident met als doel waarheidsvinding. Op de plaats van het incident wordt plaats delict management opgestart, waarbij er door de beheerder plaats delict aanwijzingen kunnen worden gegeven met als doel sporen te beschermen. Hierbij wordt er altijd ruimte geboden voor redding en acute medische zorg ter plaatse. Een plaats delict wordt zo spoedig mogelijk afgezet en gemanaged.

Doelen proces Opsporingsexpertise

- Identificatie overledenen. Het zowel ten tijde als na afloop van een ramp of grootschalig incident vaststellen van de identiteit van overleden slachtoffers (ook berging valt hieronder). Maar ook zoals in opsporing omschreven: het kan noodzakelijk zijn dat andere o.a. forensische diensten met expertise (bijvoorbeeld NFI of particuliere brandonderzoekers) onder leiding van de forensische opsporing in het onderzoek participeren.

Doelen proces (Specialistische) Interventie

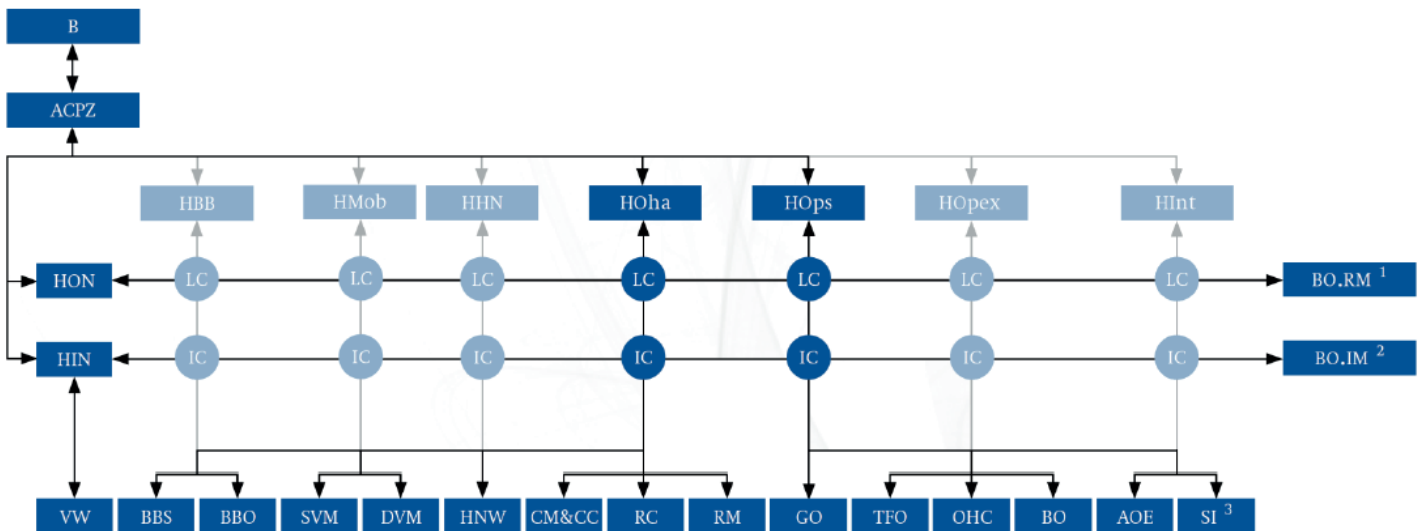
- Strafrechtelijk onderzoek. Indien redelijkerwijze mag worden aangenomen dat levensbedreigende omstandigheden tegen de politie of anderen dreigen, kunnen speciaal opgeleide eenheden Interventies en aanhoudingen uitvoeren. Hierbij kan gedacht worden aan o.a. Arrestatie en Ondersteunings Team (AOT) of de Dienst Speciale Interventies (DSI) onder leiding van een eigen Commandant.

Doelen Informatiemanagement

- Het verzamelen, verwerken, valideren en delen van informatie, enerzijds ten behoeve van het multidisciplinaire totaalbeeld en anderzijds voor het bijhouden van het (monodisciplinaire) eigenbeeld ten behoeve van de processen met betrekking tot politiezorg; de kolommen verzorgen ieder hun eigen informatiestromen en communiceren de relevantie informatie Multidisciplinair via hun Hoofden Informatie met de (HIN). Op de gemeenschappelijke meldkamer is daarvoor een Officier van Dienst Intelligence aanwezig en bij opschaling in het actiecentrum politiezorg een Informatie Manger-Politie. De OVD-I, zijn ondersteuning of de IM-P deelt informatie binnen de LCMS omgeving met veiligheidspartners en wordt ondersteund door een plotter in het multidisciplinair optreden.

Doelen Resource management

Het zorgvuldig beheren en verdelen van beschikbare middelen en capaciteit. De regionale eenheden verzorgen ieder hun eigen logistieke- en middelenorganisatie. In voorkomende gevallen kunnen de regionale eenheden van de politie terugvallen op landelijke capaciteit, middelen en deskundigheden, bij landelijke opschaling is er Nationale SGBO structuur met een Nationale HON.

Afkortingen

ACPZ	Algemeen Commandant Politiezorg	CM&CC	Crowdmanagement & Crowdcontrol	Hops	Hoofd Opsporing
AOE	Arrestatie en Ondersteuning	DVM	Dynamisch Verkeersmanagement	IC	Informatiecoördinatie
B	Bevoegd gezag	GO	Grootschalige Opsporing	LC	Logistieke coördinatie
BBO	Bewaking en Beveiliging Objecten/Diensten	HBB	Hoofd Bewaking en Beveiliging	OHC	Onderhandelaars
BBS	Bewaking en Beveiliging Subjecten	HHN	Hoofd Handhaven Netwerken	RC	Riotcontrol
BO	Bijzondere Opsporing	HIN	Hoofd Informatie	RM	Recherchemaatregelen
BO.IM	Backoffice Informatiemanagement	HINT	Hoofd Interventie	SI	Speciale Interventies
BO.IM ²	Intake en inzet informatievoorzieningen / interne communicatie	HMOB	Hoofd Mobiliteit	SI ³	Indien geactiveerd dan ook inzet HInt
BO.RM	Backoffice Recourcemanagement	HNW	Handhaven Netwerken	SVM	Statisch Verkeersmanagement
BO.RM ¹	Intake en inzet personele en facilitaire voorzieningen	HOHa	Hoofd Ordehandhaving	TFO	Technisch Forensische Opsporing
		HON	Hoofd Ondersteuning	VW	Verkennen en Waarnemen
		HOpex	Hoofd Opsporingsexpertise		

Monodisciplinaire organisatie

Conform Landelijk Regeling SGBO 2019 bestaat de stafsectie politiezorg maximaal uit onderstaande staf met taakorganisaties en minimaal uit een Algemeen Commandant Politiezorg, die vanuit zijn staf en/of taakorganisaties zorgdraagt voor de borging van de processen Informatie Management en Resourcemanagement:

- Stafsectiepolitiezorg
- Algemeen Commandant Politiezorg
- Buddy-AC: Algemeen Commandant Politiezorg
- Staf AC: Adv. RCCB; Informatie Manager Politie & polotter; Adv. Bestuursondersteuning; Administratieve Ondersteuning

- 1-Taakorganisatie Informatie
- 2-Taakorganisatie Ondersteuning
- 3-Taakorganisatie Operatie
- Taakorganisatie Ordehandhaving
- Taakorganisatie Communicatie
- Taakorganisatie Opsporing
- Taakorganisatie Bewaken en Beveiligen
- Taakorganisatie Mobiliteit
- Taakorganisatie Handhaven Netwerken
- Taakorganisatie Opsporingsexpertise
- Taakorganisatie Interventie.

Geneeskundige zorg

Geneeskundige zorg is onderverdeeld in de processen Acute Gezondheidszorg (AG) en Publieke Gezondheidszorg (PG). De organisatie c.q. coördinatie van deze processen berust bij de veiligheidsregio, meer specifiek de GHOR. De 'geneeskundige kolom' bestaat echter uit een netwerk van organisaties in de veiligheidsregio. Het betreft hier (zowel primaire als secundaire) de volgende organisaties:

Primaire partners:

- Ziekenhuizen (inclusief Traumacentrum);
- AmbulanceZorg Limburg (AZL);
- Meldkamer Ambulance (MKA, onderdeel van AZL);
- Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD);
- Huisartsenorganisaties (Cohesie, Meditta en NEO);
- Nederlandse rode kruis (NRK).

Secundaire partners:

- Verpleeg- en verzorgingsorganisaties waaronder ook thuiszorgorganisaties;
- Verloskundigen;
- Apothekers;
- Organisaties voor verstandelijk gehandicapten (met grotere zorgeenheden).
- Organisaties voor Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ).

De GHOR maakt met de zorginstellingen zo nodig afspraken.

Doelen proces Acute Gezondheidszorg

Het proces acute gezondheidszorg bestaat uit de drie T's:

- **Triage:** Het uitvoeren van "primaire triage grootschalig incident", conform het Landelijk Ambulanceprotocol. Triage is het beoordelen van slachtoffers zoals bij grote(re) ongevallen, rampen, pandemieën en de Spoedeisende hulp-afdeling in ziekenhuizen, in verschillende categorieën verdeeld naar de ernst van de verwondingen of ziektebeeld.
- **Treatment:** Leiding over treatment in gewondenverzamelplaatsen door ambulanceverpleegkundigen of -chauffeurs.
- **Transport en gewondenspreiding:** Uitvoering van de procedure voor gewondenspreiding door de meld-kamercentralisten MKA.

Het proces acute gezondheidszorg heeft tot doel :

- het gecoördineerd en adequaat organiseren van geneeskundige hulp ten behoeve van slachtoffers als gevolg van rampen en crises;
- het minimaliseren van ziekte, blijvend letsel en sterfte van ongevalsslachtoffers;
- het garanderen van snelle en adequate geneeskundige hulp aan gewonden, direct na het ontstaan van een ramp of zwaar ongeval.

Hierbij wordt uitgegaan van een keten van samenhangende en georganiseerde geneeskundige handelingen, vanaf het opsporen/redden van gewonden, eerste hulp en transport, tot het moment dat verdere behandeling (in het ziekenhuis) niet meer nodig is.

Doelen proces Publieke Gezondheidszorg

- Het nemen van maatregelen met als doel de bescherming van de volksgezondheid, bij ongevallen, rampen en crisis met gevaar voor mens en milieu;
- GOR: Het doel van het deelproces Gezondheidsonderzoek is vierledig: optimalisatie van de individuele gezondheid, optimalisatie van de publieke gezondheid, vergroten van wetenschappelijke kennis en het beantwoorden van vragen van maatschappij en politiek;
- IZB: Het doel van Infectieziekten bestrijding is het opsporen van (oorzaken van) infectieziekten en het voorkomen van verdere verspreiding.
- MMK: Het doel van Medische Milieukunde is het beschermen en bevorderen van de gezondheid van burgers door blootstelling aan milieudeterminanten die slecht zijn voor de gezondheid te voorkomen dan wel te beperken, en de chronische gezondheidseffecten van die blootstelling in beeld te brengen;
- PSH: Psychosociale hulpverlening heeft als doel het psychisch evenwicht (de zelfcontrole en zelfredzaamheid) van getroffen en getroffen worden de directe slachtoffers bedoeld, maar ook de indirecte slachtoffers, zoals partners, vrienden en burger-hulpverleners.

Doelen Informatiemanagement

Het verzamelen, verwerken, valideren en delen van informatie, enerzijds ten behoeve van het multidisciplinaire totaalbeeld en anderzijds voor het bijhouden van het (monodisciplinaire) eigenbeeld ten behoeve van de processen met betrekking tot geneeskundige zorg. Realiseren van de beschikbaarheid van informatie op de juiste plaats en tijd en in de juiste kwaliteit

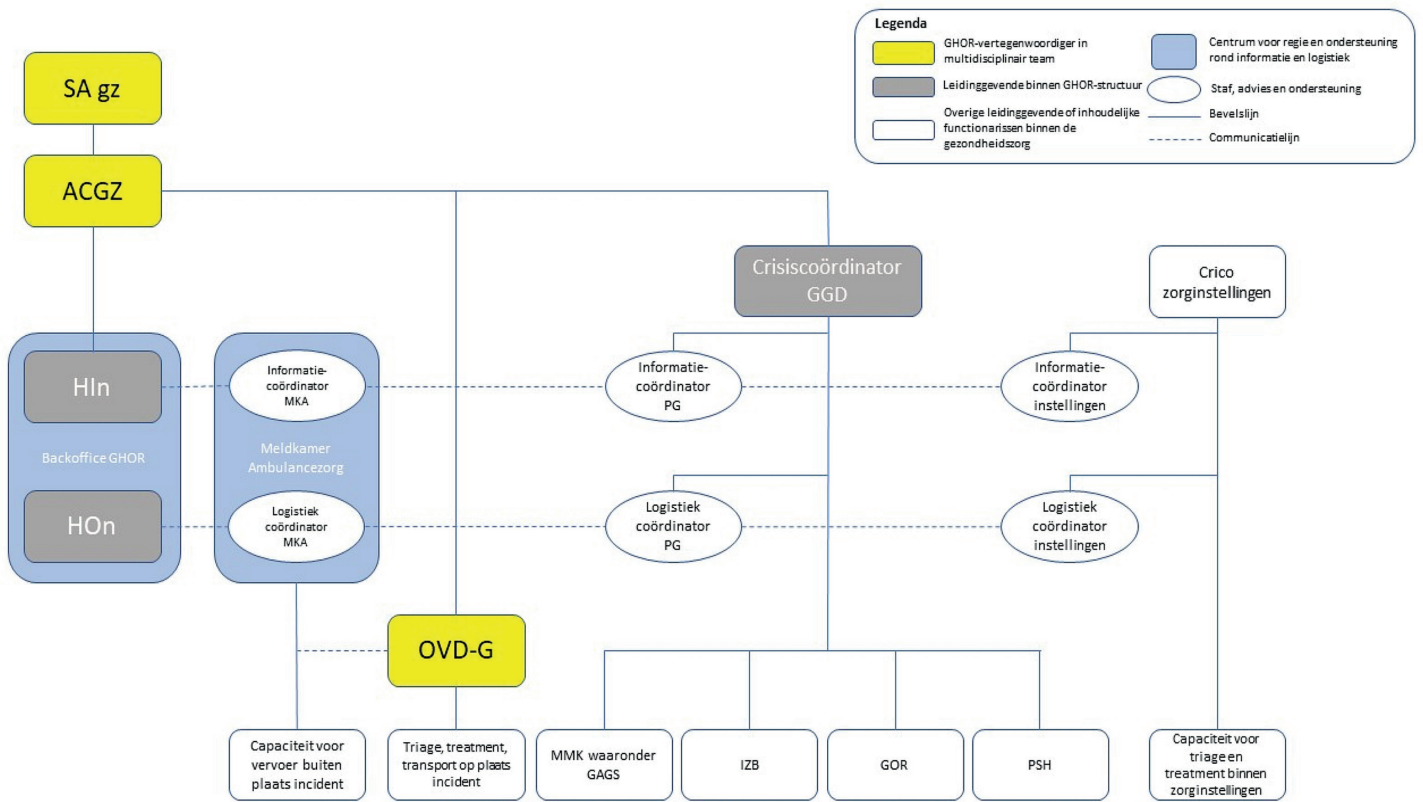
en kwantiteit van alle processen binnen de sectie geneeskundige zorg ten behoeve van de beeld-, oordeel- en besluitvorming bij calamiteiten en het monitoren daarvan. Uitgangspunt hierin is dat de zorginstellingen zelf inhoudelijk verantwoordelijk zijn voor de eigen geneeskundige processen zoals:

- Registreren van slachtoffers;
- Informatie over gezondheidsrisico's op de korte termijn en op de lange termijn en de preventieve en beschermende maatregelen in dit kader;
- Informatie over de geneeskundige werkwijze/organisatie bij gewijzigde omstandigheden;
- Informatie over te verwachte knelpunten in de geneeskundige hulpverlening.

Doelen Resource management

Realiseren van de beschikbaarheid van personele en facilitaire voorzieningen op de juiste plaats en tijd en in de juiste kwaliteit en kwantiteit van alle processen binnen de sectie geneeskundige zorg en het monitoren daarvan. Uitgangspunt hierin is dat de zorginstellingen zelf verantwoordelijk zijn voor het zorgaanbod.

Monodisciplinaire organisatie¹⁴

¹⁴ Opmerking bij figuur: SA gz is de benaming in VRLN voor Adviseur Gezondheidszorg BT (AGGBT/AGRBT)

B

Algemene beschrijving crisisfuncties

Meldkamer

Calamiteitencoördinator (CACO)

Middels de Calamiteiten-Coördinator wordt invulling gegeven aan éénhoofdige leiding over de gezamenlijke meldkamer vanaf het moment van opschaling, de verantwoordelijkheid voor de multidisciplinaire informatievoorziening op de GMK en het genereren en communiceren van een startbeeld bij multidisciplinaire incidenten.

De CACO heeft de volgende kerntaken:

- leiding geven aan het gemeenschappelijk meldkamerproces;
- genereren en delen van informatie, waaronder een multidisciplinair startbeeld en meldkamerbeeld;
- adviseren en informeren van de LCOPI (GRIP 1) of de ROL (GRIP 2 en hoger).

Commando Plaats incident

Leider CoPI (LCOPI)

De Leider CoPI geeft namens de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio multidisciplinair leiding aan het commando ter plaatse. De LCOPI is verantwoordelijk voor het multidisciplinair operationeel optreden in een afgebakend gebied. De LCOPI richt de operationele organisatie ter plaatse in en plant en monitort de verrichtingen van de incidentbestrijding binnen dat gebied. De LCOPI functioneert daarbij primair als procesmanager, begeeft zich in principe niet in de verantwoordelijkheden van diensten en disciplines aangaande de wijze van uitvoering van besluiten, maar hakt wel knopen door daar waar de situatie dat vereist.

De LCOPI heeft de volgende kerntaken:

- zorg dragen voor gezamenlijke beeldvorming, analyse en besluitvorming in het CoPI
- leiding geven aan de leden van het CoPI
- adviseren en informeren van het bestuur en/of de ROL.

Officieren van Dienst in het CoPI (OVD)

De OVD'en CoPI geven leiding aan de eigen processen op de plaats incident en zijn verantwoordelijk voor het monodisciplinair optreden van de betreffende kolom in het brongebied. Zij plannen en monitoren de processen waarvoor zij verantwoordelijk voor zijn binnen de bestuurlijke en multidisciplinaire kaders. Zij zijn lid van het CoPI en sturen de

medewerkers binnen hun kolom aan. Een OVD in het CoPI heeft de volgende kerntaken:

- zorg dragen voor de organisatie, plannen en uitvoering van het grootschalig en bijzonder optreden binnen zijn eigen kolom, voor zover dit optreden plaats vindt bij de incidentbestrijding;
- adviseren van de leider CoPI;
- zorg dragen voor overdracht naar de reguliere organisatie(s) bij afschaling.

Informatiemanager (IMCOPI), Informatiecoördinator (ICCOPI) en Geografisch Informatiemedewerker (GIMCOPI)

De informatiemanager CoPI draagt zorg voor het informatieproces van het CoPI. Daarnaast adviseert hij de Leider CoPI gevraagd en ongevraagd vanuit het informatieproces. Hij is lid van het CoPI en verantwoordelijk voor het multidisciplinaire totaalbeeld van het CoPI. De IMCOPI heeft de volgende kerntaken:

- sturing geven aan het informatieproces van het CoPI;
- leiding geven aan de medewerkers informatie in het CoPI;
- adviseren van het CoPI vanuit het informatieproces;
- genereren en delen van een eigen beeld CoPI;
- regie voeren op en delen van een multidisciplinair totaalbeeld (alleen wanneer er geen IM-ROT is).
- De IMCOPI wordt ondersteund door
  - de GIMCOPI, met als primaire taak het analyseren en vastleggen van geografische informatie.
  - optioneel door een ICCOPI, taakafbakening met de IM geschiedt in onderling overleg.

Resource manager CoPI (RMCOPi)

De resource manager CoPI¹⁵ draagt zorg voor de (afstemming van de) ondersteunende processen, aflossing en bijstand op verzoek van de kolommen. Daarnaast adviseert hij de Leider CoPI gevraagd en ongevraagd vanuit het ondersteunend proces. Hij is lid van het CoPI en eindverantwoordelijk voor de multidisciplinaire (afstemming van) ondersteuning en resources. De RMCOPi heeft de volgende kerntaken:

- sturing geven aan de multidisciplinaire ondersteunende processen in het CoPI;
- adviseren vanuit de ondersteunend processen in het CoPI;
- zorg dragen voor de interne logistiek van het CoPI;
- op verzoek ondersteunen van de generieke logistiek voor CoPI en andere kolommen.

Liaisons CoPI [partners]

Naar behoefte kan het CoPI aangevuld worden met liaisons van betrokken diensten en disciplines. Primaire taakstelling is specifieke en relevante kennis ter beschikking te stellen aan het CoPI en relevante informatie en besluitvorming van het CoPI terug te koppelen naar de eigen organisatie. Daarnaast kan een betrokken dienst ook fysiek mensen aan het werk hebben bij het incident. De sturingslijn vanuit het CoPI naar deze medewerkers verloopt via de betreffende liaison. Kerntaken:

- adviseren CoPI vanuit eigen kennis en verantwoordelijkheid;
- aansturen van eigen mensen die werkzaam zijn bij de incidentbestrijding;
- schakel zijn tussen CoPI en eigen dienst;
- zorg dragen voor afstemming van externe communicatie tussen de eigen organisatie en de crisisorganisatie van de overheid.

¹⁵ Deze functie c.q. rol is expliciet gemaakt vanuit het RRCP, echter in Limburg-noord niet middels een separaat piket of pool geborgd. De ondersteunende processen worden primair door de betreffende OvD'n geregeld, waarbij een aantal tijdkritische logistieke taken (voedsel, brandstof eenheden ter plaatse) primair door de brandweer meegenomen worden. Indien nodig kan deze rol ook separaat ingevuld worden.

Regionaal operationeel team

Regionaal operationeel leider (ROL)

Geeft namens de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio multidisciplinair en in beginsel ontleurd leiding aan de operatie en is eindverantwoordelijk voor het multidisciplinair operationeel optreden. De regionaal operationeel leider geeft richting aan de crisisorganisatie. Hij plant en monitort de te behalen operationele prestaties, binnen de bestuurlijke kaders.

De ROL functioneert daarbij primair als procesmanager, begeeft zich in principe niet in de verantwoordelijkheden van diensten en disciplines aangaande de wijze van uitvoering van besluiten, maar hakt wel knopen door daar waar de situatie dat vereist. De ROL heeft de volgende kerntaken:

- zorg dragen voor gezamenlijke beeldvorming, analyse en besluitvorming in het ROT
- leiding geven aan de leden van het regionaal operationeel team
- adviseren en informeren van het bevoegd gezag en daarin de betrokken kolommen vertegenwoordigen.

Algemeen commandant kolom (AC kolom)

De AC geeft leiding aan de eigen processen en is eindverantwoordelijk voor het monodisciplinair optreden van de betreffende kolom. Hij plant en monitort de processen waarvoor hij verantwoordelijk is binnen de bestuurlijke en multidisciplinaire kaders en heeft daarbinnen de handelingsvrijheid om alle noodzakelijke maatregelen te treffen om uitvoering te geven aan zijn processen. Hij is lid van het Regionaal Operationeel Team en stuurt de hoofden binnen zijn kolom aan. De Algemeen Commandant heeft de volgende kerntaken:

- zorg dragen voor de organisatie, plannen en uitvoering van het grootschalig en bijzonder optreden binnen de eigen kolom;

- leidinggeven aan de eigen sectie in het ROT;
- adviseren van de ROL;
- zorg dragen voor overdracht naar de reguliere organisatie(s) bij afschaling.

Medewerker Sectie kolom (MS)

Iedere kolom draagt zorg voor tenminste één persoon ten behoeve van de eigen sectie, los van de algemeen commandant. Deze functionaris ondersteunt de Algemeen Commandant en draagt zorg voor de continuïteit van de sectie als de AC in overleg is. Voor zover niet is gekozen voor een specifieke HIIN en/of HON functie in de sectie, wordt middels deze medewerker de aanspreekbaarheid van de sectie op informatie en resource management geborgd. Voor verder inhoudelijke taken: zie HIN en HON.

Hoofd informatie kolom (HIN)

De HIN in de kolom draagt zorg voor het kolom specifieke informatieproces en geeft leiding aan het informatieproces binnen de kolom. Daarnaast adviseert hij de AC van zijn kolom gevraagd en ongevraagd vanuit het informatieproces. Hij is lid van de kolom specifieke sectie van het ROT en eindverantwoordelijk voor het kolom specifieke beeld. De HIN kolom heeft de volgende kerntaken:

- sturing geven aan het informatieproces binnen zijn kolom
- adviseren vanuit het informatieproces van zijn kolom
- genereren en delen van het eigen beeld van de desbetreffende kolom.

Hoofd ondersteuning kolom (HON)

De HON in de kolom draagt zorg voor de kolom specifieke ondersteunende processen, aflossing en bijstand en geeft leiding aan het proces ondersteuning binnen de kolom.

Daarnaast adviseert hij de AC van zijn kolom gevraagd en ongevraagd vanuit het ondersteunend proces. Hij is lid van de kolom specifieke sectie van het ROT en eindverantwoordelijk voor de kolom specifieke (afstemming van) ondersteuning en resources. De HON heeft de volgende kerntaken:

- sturing geven aan het ondersteunende proces binnen zijn kolom
- adviseren vanuit het ondersteunend proces
- zorg dragen voor de interne logistiek operationeel team en beleidsteam en op verzoek ondersteunen van de generieke ondersteuning van de specifieke kolom.

Informatiemanager (IMROT), Informatiecoördinator (ICROT) en Geografische Informatiemedewerker (GIMROT)

De informatiemanager ROT draagt zorg voor het regionale informatieproces en geeft leiding aan de sectie informatiemanagement. Daarnaast adviseert hij de regionaal operationeel leider gevraagd en ongevraagd vanuit het informatieproces. Hij is lid van het ROT en eindverantwoordelijk voor het multidisciplinair totaalbeeld. De IM ROT heeft de volgende kerntaken:

- sturing geven aan het regionaal informatieproces
- leiding geven aan de sectie informatie
- adviseren vanuit het informatieproces
- genereren en delen van een eigen beeld ROT en een multidisciplinair totaalbeeld.
- De informatiemanager wordt ondersteund door de ICROT en de GIMROT.
  - De IC-ROT heeft primair tot taak de continuïteit van de informatiestromen en met name de beeldvorming te waarborgen
  - De GIMROT heeft als primaire taak het analyseren en vastleggen van geografische informatie.

Resource manager ROT (RMROT)

De resource manager ROT¹⁶ draagt zorg voor de (afstemming van de) regionale ondersteunende processen, aflossing en bijstand en geeft leiding aan de sectie ondersteuning. Daarnaast adviseert hij de regionaal operationeel leider gevraagd en ongevraagd vanuit het ondersteunend proces. Hij is lid van het ROT en eindverantwoordelijk voor de multidisciplinaire (afstemming van) ondersteuning en resources. De RMROT heeft de volgende kerntaken:

- sturing geven aan het regionaal ondersteunende proces
- leiding geven aan de sectie ondersteuning
- adviseren vanuit het ondersteunend proces
- zorg dragen voor de interne logistiek van het operationeel team en beleidsteam en op verzoek ondersteunen van de generieke logistiek voor CoPI en andere kolommen.

Liaisons ROT ([partner]ROT)

Naar behoefte kan het ROT aangevuld worden met liaisons van betrokken diensten en disciplines. Primaire taakstelling is specifieke en relevante kennis ter beschikking te stellen aan het ROT en relevante informatie en besluitvorming van het ROT terug te koppelen naar de eigen organisatie. Daarnaast kan een betrokken dienst ook fysiek mensen aan het werk hebben bij de bestrijding van het incident of impact. De sturingslijn vanuit het ROT naar deze medewerkers verloopt via de betreffende liaison. Kerntaken:

- adviseren ROT vanuit eigen kennis en verantwoordelijkheid
- aansturen van eigen mensen die werkzaam zijn bij incident- of impactbestrijding
- schakel zijn tussen ROT en eigen dienst
- zorg dragen voor afstemming van externe communicatie tussen de eigen organisatie en de crisisorganisatie van de overheid.

¹⁶ Deze functie c.q. rol is expliciet gemaakt vanuit het RRCP, echter in Limburg-noord niet middels een separaat piket of pool geborgd. Coördinatie van primaire logistiek en bijstand kan door de brandweer meegenomen worden. Indien nodig kan deze rol ook separaat ingevuld worden.

Gemeentelijk / Regionaal Beleidsteam

Burgemeester (BGM)

De burgemeester heeft het opperbevel over alle bij de bestrijding betrokken diensten en disciplines bij een ramp of crisis in de eigen gemeente. Hij geeft op doelgerichte wijze strategische duiding aan het incident en sturing aan de crisisorganisatie, legt op gepaste wijze contact met betrokken burgers en is het gezicht van de gemeente naar buiten toe.

Bij bovenlokale rampen of crises kan er sprake zijn van een RBT. De burgemeesters van de betrokken gemeenten nemen dan deel aan het RBT als bestuurlijk vertegenwoordiger van de eigen gemeente. Opschaling naar een RBT is echter geen automatisme bij meerdere betrokken burgemeesters; in overleg kan besloten worden de opschaling tot een GBT te beperken.

De kerntaken van de burgemeester bij rampen en crises worden ook wel samengevat als de 4 B's:

- Burgervader
- Boegbeeld
- Bestuurder
- Beslissers (opperbevelhebber)

Voorzitter veiligheidsregio (VZVR)

Bij rampen of crises van meer dan plaatselijke betekenis¹⁷ kan de VzVr opschalen naar een RBT, waarbij het opperbevel overgaat van de burgemeester(s) naar de voorzitter veiligheidsregio. Deze geeft strategische duiding aan het incident en sturing aan de crisisorganisatie. De betrokken burgemeesters blijven betrokken in het RBT, maar besluitvorming en bevelslijnen lopen via de VzVr.

De voorzitter veiligheidsregio fungeert als bestuurlijk aanspreekpunt voor de regionaal operationeel leider en andere bestuurders, adviseert en coacht desgevraagd collega-burgemeesters en is het gezicht van de veiligheidsregio naar buiten toe. De 4 B's zijn zodoende ook van toepassing voor de kerntaken van de voorzitter veiligheidsregio.

Informatiemanager (IMBT)

De informatiemanager stelt voorhanden zijnde informatie en plots beschikbaar aan het beleidsteam, legt de besluitenlijst en eventuele overwegingen van het team vast, en koppelt deze terug met de informatiemanager in het ROT. Tijdens overleggen ondersteunt en adviseert de IMBT het team in het houden van overzicht op strategische thema's, voortgang en de scherpe formulering van overwegingen en besluiten.

Adviseurs G/RBT van de disciplines

De Adviseurs G/RBT van de disciplines hebben de volgende kerntaken:

- Analyseert constant de situatie, en duidt overwegingen en adviezen uit andere teams vanuit de eigen vakdiscipline;
- Adviseert de voorzitter GBT/RBT vanuit de eigen vakdiscipline op duiding van het incident, strategische doelen, kaders voor de bestrijding van de ramp of crisis en communicatie naar de bevolking.

¹⁷ De kwalificatie 'van meer dan plaatselijke betekenis' is gebaseerd op de beoordeling van de omstandigheden in het getroffen gebied, ongeacht of dit gebied wordt doorsneden door gemeentegrenzen (Kamerstukken I 2009/10, 31117, C, p. 30). Bij het kwalificeren van een ramp of crisis van 'meer dan regionale betekenis' gaat het ook niet per se om de overschrijding van regiogrenzen in verband met het toepassen van noodbevoegdheden door een hoger bestuursorgaan.

Voorzitter Waterschap (WSGBT/WSRBT)

De voorzitter van het waterschap wordt standaard uitgenodigd als adviseur in een BT. De voorzitter waterschap besluit naar gelang betrokkenheid of deze op de uitnodiging in gaat. Bij opkomst:

- geeft inzicht in het feitelijk optreden en het gevoerde bestuur van het waterschap
- adviseert de voorzitter bij water-gerelateerde vraagstukken vanuit het eigen beleidsterrein omtrent beleidskeuzes of besluiten op het terrein van openbare orde en openbare veiligheid;
- geeft functioneel strategische aanwijzingen aan de eigen operationeel leidinggevende aangaande de monodisciplinaire werkwijze.

Hoofdofficier van Justitie (HOVJ)

Wanneer sprake is van een RBT is de Hoofdofficier van Justitie standaard lid in het RBT. Bij een GBT is aanwezigheid van de Hoofdofficier van Justitie op basis van uitnodiging c.q. betrokkenheid. De HOVJ is bevoegd gezag aangaande justitiële aangelegenheden. De HOVJ:

- geeft inzicht in het feitelijk optreden en het gevoerde bestuur van Justitie
- adviseert vanuit het eigen beleidsterrein de voorzitter omtrent beleidskeuzes of besluiten op het terrein van openbare orde en openbare veiligheid;
- geeft functioneel strategische aanwijzingen aan de eigen operationeel leidinggevende aangaande de monodisciplinaire werkwijze.

Liaisons / Rijksheren ([partner]GBT/ [partner]RBT)

Naar behoefte kan het GBT en het RBT aangevuld worden met liaisons van andere betrokken instellingen, diensten en disciplines. Primaire taakstelling is specifieke en relevante kennis ter beschikking te stellen aan het beleidsteam en relevante informatie en besluitvorming terug te koppelen naar de eigen organisatie. Kerntaken zijn:

- adviseren voorzitter GBT of RBT vanuit eigen kennis, verantwoordelijkheid en bevoegdheden
- schakel zijn tussen GBT of RBT en het strategisch niveau binnen de eigen dienst
- zorg dragen voor afstemming van externe communicatie tussen de eigen organisatie en de crisisorganisatie van de overheid
- Rijksheren zijn bovendien bevoegd gezag op het hun eigen beleidsdomein; waar activiteiten echter de openbare orde en openbare veiligheid raken moet strategische afstemming met de burgemeester c.q. voorzitter veiligheidsregio plaatsvinden.

C

Mandatenschema

	Onderwerp	Bevoegd Gezag	Mandaat aan	Ondermandaat aan	Specifieke bepalingen en voorwaarden
1	Inzetten van de communicatiemiddelen, voortvloeiende uit Wet veiligheidsregio's en het regionaal crisisplan Veiligheidsregio Limburg Noord	Burgemeesters van de 15 gemeenten van VRLN en de voorzitter van VRLN	<ol style="list-style-type: none"> 1. Regionaal operationeel leider 2. Leider CoPI 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Communicatieadviseur CoPI 2. Medewerker Crisiscommunicatie 3. Hoofd Crisiscommunicatie 4. Communicatieadviseur ROT 5. Algemeen Commandant Bevolkingszorg 	<p>De bevoegdheid tot het inzetten van de volgende communicatiemiddelen wordt onder de ondermandatarissen als volgt verdeeld:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Twitteraccounts "Brandweer Limburg Noord" en "Veiligheidsregio Limburg Noord" (ondermandataris 1 & 2) 2. Regionale calamiteitenwebsite (ondermandataris 3) 3. Landelijke calamiteitenwebsite (ondermandataris 4 en 5) 4. Landelijk Publieksinformatienummer (ondermandataris 4 en 5)
2	Inzetten van het communicatiemiddel NL-Alert, voortvloeiende uit het beleidskader NL-Alert	Burgemeesters van de 15 gemeenten van VRLN en de voorzitter van VRLN	<ol style="list-style-type: none"> 1. Regionaal operationeel leider 2. Leider CoPI 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Centralist van de meldkamer brandweer. 2. Calamiteiten Coördinator Gemeenschappelijke meldkamer. 3. Communicatieadviseur CoPI 4. Algemeen Commandant Bevolkingszorg 5. Communicatie adviseur ROT 6. Officier van Dienst – Brandweezorg. 7. Hoofd officier van dienst – Brandweezorg 	<ul style="list-style-type: none"> • Genoemde ondermandatarissen krijgen deze bevoegdheid met inachtneming van het beleidskader NL-Alert. • Ondermandataris 1 mag alleen overgaan tot de inzet van NL-Alert wanneer dit expliciet is opgenomen in planvorming. • Waar mogelijk wordt inzet van NL-Alert altijd afgestemd met een communicatie-adviseur CoPI of ROT (CAROT of HCC). • Gezien de gevaren rondom de inzet van NL-Alert bij extreem geweld situaties, dient bij de afweging wel/niet inzet van NL-Alert in dergelijke scenario's te allen tijde specialistische politie-expertise te zijn geraadpleegd. Gemandateerde functionarissen kunnen hiervoor contact leggen met Hoofdofficier van Dienst Politie (HOVDP) of Officier van Dienst Operationeel Center (OVDOC).

(vervolg)

	Onderwerp	Bevoegd Gezag	Mandaat aan	Ondermandaat aan	Specifieke bepalingen en voorwaarden
3	Inzetten van het communicatiemiddel Calamiteitenzender Omroep L1, voortvloeiende uit het convenant 'Calamiteitenzender Regionale Omroep L1'	Commissaris van de Koning, Burgemeesters van de 15 gemeenten van VRLN en de voorzitter van VRLN	1. Regionaal operationeel leider 2. Leider CoPI	1. Algemeen Commandant Bevolkingszorg 2. Communicatie adviseur ROT	
4	Waarschuwen bevolking als bedoeld in artikel 25, lid 1 sub c Wet veiligheidsregio's, waaronder sirene-alarm (WAS-alarm)	Burgemeesters van de 15 gemeenten van VRLN en de voorzitter van VRLN	1. Algemeen commandant – Brandweezorg	1. Centralist brandweer 2. OvD Brandweer 3. HOvD Brandweer	Ondermandataris 1 alleen als dit is vastgelegd in de planvorming.
5	Aanwijzen vraagregisseur tbv contact Crisis Expert Teams	Burgemeesters van de 15 gemeenten van VRLN en de voorzitter van VRLN	1. Regionaal operationeel leider		
6	Aanpassen bijlagen van het crisisplan en onderliggende deelplannen	Algemeen Bestuur Veiligheidsregio	1. Directeur Veiligheidsregio	1. Manager Brandweezorg & Crisisbeheersing	
7	Bijstandsaanvraag in geval van een brand, ramp of crisis of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, conform artikel 51 Wet Veiligheidsregio's.	Voorzitter veiligheidsregio	1. Regionaal operationeel leider 2. Leider CoPI 3. HOVD Brandweer		1. Voor mandataris 2 geldt dit mandaat alleen bij opschaling tot en met GRIP 1 2. Voor mandataris 3 geldt dit mandaat alleen bij een bijstandsaanvraag ten behoeve van de processen brandweezorg

D

Afkortingenlijst

ABGBT/-RBT	Adviseur Brandweer gemeentelijk of regionaal beleidsteam
ABZGBT/-RBT	Adviseur Bevolkingszorg gemeentelijk of regionaal beleidsteam
ACB	Algemeen commandant Brandweezorg
ACBZ	Algemeen commandant Bevolkingszorg
ACGz	Algemeen commandant Geneeskundige zorg
ACP	Algemeen commandant Politiezorg
AGGBT/-RBT	Adviseur Geneeskundig gemeentelijk of regionaal beleidsteam
AGS	Adviseur Gevaarlijke Stoffen
APGBT/-RBT	Adviseur Politie gemeentelijk of regionaal beleidsteam
AZL	Ambulancezorg Limburg
BGM	Burgemeester
BT	Beleidsteam
Brzo	Besluit Risico's Zware Ongevallen
Bvr	Besluit Veiligheidsregio's
CACO	Calamiteiten Coördinator
CACOPI	Communicatie Adviseur CoPI
CAROT	Communicatie Adviseur ROT
CoPI	Commando Plaats Incident
CvdK	Commissaris van de Koning
GAGS	Geneeskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen
GBT	Gemeentelijke Beleidsteam
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio
GIM	Geografisch Informatiemedewerker
GMKL	Gemeenschappelijke Meldkamer Limburg
GOR	Gezondheidsonderzoek na Rampen
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure
HIN	Hoofd informatie

HON	Hoofd ondersteuning
HOVJ	HoofdOfficier van Justitie
HTO	Hoofd Taak Organisatie
IC	Informatiecoördinator
IM	Informatiemanager
IAO	Interdepartementaal Afstemmingsoverleg
ICCb	Interdepartementale Commissie Crisisbeheersing
IZB	Infectieziektebestrijding
LCMS	Landelijk Crisis Management Systeem
LCOPI	Leider Commando Plaats Incident
LOCC	Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum
LS	Liaison
GMK	Gemeenschappelijke Meldkamer
MCCb	Ministeriële Commissie Crisisbeheersing
MCP	Multidisciplinair Coördinatieplan
MIK	Multidisciplinaire Informatie Kaart
MKA	Meldkamer Ambulance
MKB	MeldKamer Brandweer
MMK	Medische Milieukunde
MS	Medewerker Sectie
NCC	Nationaal Crisiscentrum
NKC	Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie (NKC)
NRK	Nederlands Rode Kruis
OCP	Operationeel Centrum Politie
OSTCOPI	Ondersteuner Commando Plaats Incident
OVDB	Officier van dienst Brandweer
OVDBZ	Officier van dienst Bevolkingszorg
OVDG	Officier van dienst Geneeskundig
OVDP	Officier van dienst Politie
O&V	Opvang en Verzorging
PSH	Psychosociale Hulpverlening
RBP	Rampbestrijdingsplan
RBT	Regionaal BeleidsTeam

RCP	Regionaal Crisisplan
RM	Resource manager
RMBA	Regionaal Militair Beleidsadviseur
RMOA	Regionaal Militair Operationeel Adviseur
ROL	Regionaal Operationeel Leider
ROT	Regionaal Operationeel Team
RCC	Regionaal Coördinatie Centrum
RMC-Zuid	Regionaal Militair Commando – Zuid
SA GZ	Strategisch adviseur Geneeskundige zorg
TBZ	Team Bevolkingszorg
TBV	Taken, Bevoegdheden en Verantwoordelijkheden
VRBN	Veiligheidsregio Brabant Noord
VRBZO	Veiligheidsregio Brabant Zuid-Oost
VRGZ	Veiligheidsregio Gelderland Zuid
VRLN	Veiligheidsregio Limburg-Noord
VRZL	Veiligheidsregio Zuid-Limburg
Vz	Voorzitter
VZVR	Voorzitter Veiligheidsregio
WML	Waterleidingmaatschappij Limburg
Wvr	Wet Veiligheidsregio's
WSGBT/RBT	Voorzitter waterschap in het gemeentelijk of regionaal beleidsteam

E

Verzendlijst

Het regionaal crisisplan dient na vaststelling verzonden te worden naar de volgende organisaties:

- Gemeenten in Limburg-Noord;
- Provincie Limburg, Commissaris van de Koning;
- Partnerorganisaties:
  - Politie Eenheid Limburg
  - Defensie
  - Waterschap Limburg
  - Rijkswaterstaat Zuid Nederland
  - Waterleiding Maatschappij Limburg
  - Enexis
  - Gasunie
  - TenneT
  - ProRail
  - VodafoneZiggo
  - Koninklijke Marechaussee
  - Openbaar Ministerie
- Omliggende Veiligheidsregio's:
  - Zuid-Limburg;
  - Brabant-Noord;
  - Brabant-Zuidoost;
  - Gelderland Zuid.
- Aangrenzende regio's in buurlanden:
  - Bundesland Nordrhein-Westfalen (D)
  - Kreis Kleve, Vierzen, Heinsberg (D)
  - Provincie Limburg (B)

Vergadering van	:	Bestuurscommissie Veiligheid - reguliere vergadering
Kabinet	:	Nee
Vergaderdatum	:	24 november 2023
Auteur	:	Knapen, Claudia
Onderwerp	:	Beleidsplan VRLN 2024-2027
Bijlagen	:	3

Aanleiding en korte samenvatting

Eens in de vier jaar stelt VRLN een beleidsplan op. Het huidige beleidsplan heeft een looptijd tot en met 2023. Dit betekent dat eind 2023 het beleidsplan voor de periode 2024-2027 dient te zijn vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

Het beleidsplan bevat de meerjarige strategische kaders voor de VRLN in het algemeen en voor de drie programma's Publieke Gezondheid, Brandweezorg en Crisisbeheersing in het bijzonder. Het beleidsplan bouwt voort op de visies 2030 van de genoemde programma's die afgelopen tijd ook bestuurlijk zijn vastgesteld. Vanuit de Wvr dient het beleidsplan voor de onderdelen Brandweezorg en Crisisbeheersing een aantal verplichte bijlagen te bevatten. Deze liggen ter advisering voor aan de bestuurscommissie Veiligheid alvorens zij ter vaststelling worden aangeboden aan het Dagelijks Bestuur. Na vaststelling maken deze plannen onderdeel uit van het beleidsplan 2024-2027.

Beslispunten

1. Het Dagelijks Bestuur positief adviseren over het beleidsplan VRLN 2024-2027.

Onderbouwing voorstel

De basis van het beleidsplan wordt gevormd door de visies 2030 van Brandweer, Crisisbeheersing en GGD, zoals deze al eerder zijn vastgesteld. Tevens vormen het strategische huisvestingsplan en het strategische personeelsplan een belangrijke basis. Hiermee wordt het beleidsplan een uitwerking van deze visies voor de eerste 4-jaars periode.

Het beleidsplan bevat 5 organisatiebrede thema's. Daarnaast zijn er hoofdstukken gericht op Publieke Gezondheid en Veiligheid (Brandweezorg en Crisisbeheersing). Naast een beschrijving van de context worden de ambities voor de komende beleidsperiode beschreven.

Verplichtingen vanuit Wet veiligheidsregio

Op grond van de Wvr dient het beleidsplan een aantal onderdelen te omvatten. Deze verplichtingen hebben betrekking op Brandweezorg en Crisisbeheersing.

In dit kader liggen in de BC Veiligheid de volgende documenten ter bespreking voor:

- het provinciaal risicoprofiel;

- het dekkingsplan brandweer 4.0 en
- het regionaal crisisplan 2024-2027.

Na bespreking in BC Veiligheid gaan deze documenten, net als het beleidsplan, naar het Dagelijks Bestuur en is besluitvorming voorzien in het Algemeen Bestuur van 15 december 2023.

Na vaststelling vormen deze documenten een onderdeel van het beleidsplan 2024-2027.

Personele consequenties

Het beleidsplan bevat de strategische koers voor het beleid van VRLN voor de komende 4 jaar. In de afzonderlijke jaardocumenten (kaderbrief en begroting) wordt deze koers verder uitgewerkt. Mogelijke personele en financiële consequenties worden in deze jaardocumenten opgenomen.

Financiële consequenties

Zie personele consequenties

Communicatie

Alvorens het beleidsplan wordt geagendeerd in het Algemeen Bestuur wordt dit document digitaal vormgegeven en opgemaakt (layout). Daarnaast wordt er een publiekssamenvatting gemaakt. De versie die nu in de bestuurscommissies voorligt is dus nog niet de opgemaakte versie.

Vervolgprocedure

Het beleidsplan wordt na bespreking in de beide bestuurscommissies geagendeerd in het Dagelijks Bestuur van 1 december. Vervolgens wordt het beleidsplan ter vaststelling geagendeerd in het Algemeen Bestuur van 15 december 2023.

Bijlagen

- 1 Beleidsplan VRLN 2024-2027
- 2 Beleidsplan MOTO 2020-2023
- 3 Niet-wettelijke adviesfunctie veiligheid

Besluit

Paraaf ambtelijk secretaris:

- Akkoord met voorstel
- Akkoord met voorstel met aantekening
- Niet akkoord met voorstel met aantekening

Toelichting:

In goede handen

Beleidsplan VRLN 2024-2027

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	1
Leeswijzer.....	2
1 Inleiding.....	3
1.1 Wie zijn wij	3
1.2 Terugblik.....	4
2 Wettelijke bepalingen	5
3 Organisatiebrede thema's.....	9
3.1 Interne continuïteit	9
3.2 Grenzeloze samenwerking	10
3.3 Relatie met de inwoners.....	12
3.4 Adaptief vermogen van de organisatie	14
3.5 Informatie en technologie	15
4 Veiligheid.....	18
4.1 Brandweer	19
4.2 Crisisbeheersing.....	22
5 Publieke Gezondheid	25

Leeswijzer

Het nieuwe beleidsplan bestaat naast de inleiding uit vier hoofdstukken. In hoofdstuk 2 staan de verplichte onderdelen vanuit de Wet veiligheidsregio's die het beleidsplan dient te bevatten, beschreven. In Hoofdstuk 3 worden vijf organisatiebrede thema's beschreven; interne continuïteit, grenzeloze samenwerking, relatie met de inwoners, adaptief vermogen van de organisatie en informatie en technologie. Dit zijn de thema's waarop wij ons de komende jaren verder gaan ontwikkelen.

De hoofdstukken 'Veiligheid' en 'Publieke Gezondheid' gaan in op de reguliere taken van onze veiligheidsregio. Van bestrijding van de grootste natuurbranden tot zorg voor de allerjongste inwoner van Noord- en Midden-Limburg op de consultatiebureaus.

Ieder hoofdstuk geeft een beschrijving van de context en gaat vervolgens in op welke ambities we samen met ons bestuur, inwoners en ons netwerk willen nastreven. De uitwerkingen van deze ambities vormen de basis voor de documenten van de planning- en controlcyclus in deze beleidsperiode, zoals begrotingen, jaarplannen en bestuursrapportages. Met het vaststellen van dit beleidsplan volgt de opdracht aan directie en management om gedurende de beleidsperiode deze ambities te vertalen naar concrete acties.

1 Inleiding

1.1 Wie zijn wij

Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN) is één van de 25 veiligheidsregio's in Nederland. Kenmerkend voor VRLN is dat naast Brandweer, Crisisbeheersing en de GHOR ook de GGD en Risk Factory onderdeel uitmaken van de veiligheidsregio. Dit zorgt ervoor dat we Publieke Gezondheid en Veiligheid samenbrengen binnen één organisatie.

Werkgebied

VRLN is een gemeenschappelijke regeling van de 15 gemeenten in Noord- en Midden-Limburg. Het werkgebied strekt zich uit van de gemeente Mook en Middelaar tot de gemeente Echt-Susteren. De regio Limburg-Noord heeft ongeveer 525.000 inwoners en een gebiedsoppervlakte van ruim 1.500 km². De regio is smal (5 tot 35 km) en langgerekt (110 km) en wordt in de lengterichting doorsneden door de Maas. De regio concentreert zich rond de centrumgemeenten Venlo, Venray, Roermond en Weert.

Limburg-Noord is een landelijk en bosrijk gebied en wordt gekenmerkt door intensieve veehouderij en land- en tuinbouw. Naast de Maas wordt de regio doorkruist door een aantal belangrijke transportroutes over weg, water, spoor en door buisleidingen. Limburg-Noord kent veel recreatieplekken om en aan het water. De Maasplassen vormen het grootste aaneengesloten plassegebied van Nederland. Binnen de regio worden relatief veel grootschalige evenementen georganiseerd. Het Designer Outlet Center en Toverland dragen daarnaast bij aan een relatief grote bezoekersstroom c.q. (koop)toerisme in Limburg-Noord.

Limburg-Noord kenmerkt zich door een traditie van ondernemerschap, innovatie en gemeenschapszin. Daarnaast kent de regio een sterke vergrijzing in combinatie met relatief veel chronische aandoeningen, eenzaamheid, armoede, laaggeletterdheid, een hoog percentage mensen met een lage sociaaleconomische status en hoge zorgkosten.

Samenwerking

We zijn een samenwerkingsplatform en werken naast de 15 gemeenten in onze regio intensief samen met overige veiligheidsregio's en met zowel publieke als private partijen zoals GGD GHOR Nederland, RIVM, Brandweer Nederland, NIPV, Waterpartners Limburg, Enexis en zorg- en welzijnspartners.

Ook is er intensief contact met GGD'en in het zuiden van Nederland en de verschillende hulpverleningsorganisaties in het grensgebied met België (provincie Limburg) en Duitsland (Bundesland Nordrhein-Westfalen).

Huisvesting

Op dit moment biedt VRLN haar diensten aan vanuit ongeveer 50 locaties verdeeld over de regio Limburg-Noord. Het betreft hier een aantal kantoorlocaties, brandweerkazernes en GGD locaties waaronder consultatiebureaus. Door middel van een strategisch huisvestingsbeleid wordt gekeken in hoeverre de huisvesting efficiënter, goedkoper en duurzamer kan worden vormgegeven. Hierbij wordt nauwgezet gekeken naar de visies op de brandweezorg, crisisbeheersing en GGD. Op basis van een aantal uitgangspunten is de toekomstige huisvestingsbehoefte beschreven.

Personeel

De VRLN heeft ongeveer 640 werknemers in dienst. Daarnaast zijn er ongeveer 760 vrijwilligers. Op het gebied van human resources zien we een aantal uitdagingen op ons afkomen. Denk hierbij aan de veranderende arbeidsmarkt, de veranderende competenties die worden gevraagd van medewerkers en de wendbaarheid van de organisatie.

1.2 Terugblik

De afgelopen beleidsperiode heeft zich enerzijds gekenmerkt door enkele complexe en omvangrijke crises die zowel op operationeel en uitvoerend vlak als op het gebied van regie en coördinatie veel gevraagd hebben van de VRLN. Meest in het oog springend zijn de coronacrisis, het hoogwater Maas, de omvangrijke natuurbranden in de Meinweg en de Peel en de opvang van ontheemden. Deze crises speelden een rol van belang op gemeentelijke, regionale, nationale en in een aantal gevallen ook op internationale tafels.

Deze ontwikkelingen staan in zekere mate in contrast met de originele beelden en teksten rond de oprichting van de veiligheidsregio's. De eerste evaluatie van de Wet veiligheidsregio's is een feit en de aanpassingen gaan met name over de veiligheidsregio als onderdeel van een landelijk stelsel.

Tijdens genoemde crises heeft de VRLN veel geleerd. De organisatie heeft ervaren waar haar sterke punten liggen en waar kwetsbaarheden de continuïteit en de uitvoering bedreigen van de aan haar toebedeelde taken en verantwoordelijkheden.

Voor een deel zijn de geleerde lessen al doorleefd en vertaald in de drie bestuurlijke visies met als horizon het jaar 2030; voor GGD, brandweer en crisisbeheersing. Voor de samenhang is het echter niet meer dan logisch dat geleerde lessen en opgedane inzichten aan de basis hebben gestaan van dit beleidsplan en meer concreet uiteindelijk hebben geleid tot de keuze voor de vijf thema's waarlangs dit beleidsplan is opgesteld. Deze vijf thema's zijn: interne continuïteit, grenzeloze samenwerking, relatie met de inwoners, adaptief vermogen van de organisatie en gebruik van informatie en technologie.

2 Wettelijke bepalingen

De Wet veiligheidsregio's (artikel 14 lid 2) stelt dat het beleidsplan in ieder geval moet bevatten:

- a. een beschrijving van de beoogde operationele prestaties van de diensten en organisaties van de veiligheidsregio, en van de politie, alsmede van de gemeenten in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing;
- b. een uitwerking, met inachtneming van de omstandigheden in de betrokken veiligheidsregio, van door Onze Minister vastgestelde landelijke doelstelling als bedoeld in artikel 37;
- c. een informatieparagraaf waarin een beschrijving wordt gegeven van de informatievoorziening binnen en tussen de onder a bedoelde diensten en organisaties;
- d. een oefenbeleidsplan;
- e. een beschrijving van de niet-wettelijke adviesfunctie, bedoeld in artikel 10, onder b;
- f. de voor de brandweer geldende opkomsttijden en een beschrijving van de aanwezigheid van brandweerposten in de gemeenten alsmede de overige voorzieningen en maatregelen, noodzakelijk voor de brandweer om daaraan te voldoen.

A Omschrijving operationele prestatie

Brandweer

Incidentbestrijding

De uitvoering van de repressieve brandweezorg binnen de VRLN steunt op een fijnmazig netwerk van 30 brandweerposten en bestaat voor een groot deel uit brandweervrijwilligers. We borgen onze (inter)regionale- en landelijke slagkracht met veel aandacht voor vakmanschap, paraatheid, en adequaat materieel. De operationele prestaties zijn vastgelegd in het Dekkingsplan dat is vormgegeven aan de hand van de nieuwe landelijke systematiek.

De slagkracht van de Brandweer Limburg-Noord is gebaseerd op het provinciaal risicoprofiel waarin een zeer grote natuurbrand als maatgevend risico is bepaald. Wanneer voor een dergelijke brand 4 eigen pelotons worden ingezet kan met de resterende 16 tankautospuiten een adequate restdekking voor de regio geborgd worden. Als dit, of een vergelijkbaar scenario, zich voordoet kan niet gelijktijdig ook nog bijstand verleend worden aan andere regio's.

Onder normale omstandigheden kan de Brandweer Limburg-Noord bijstand verlenen aan andere regio's of buurlanden met: 1 peloton Basis Brandweezorg, 1 peloton Redding en technische hulpverlening, 1 peloton Grootschalige Watervoorziening en 1 peloton Natuurbrandbestrijding. Dit is conform de afspraken die hierover binnen Brandweer-Nederland gemaakt zijn. De Brandweer Limburg-Noord gaat er hierbij vanuit dat deze pelotons niet allemaal gelijktijdig opgeroepen worden.

Risicobeheersing

Risicobeheersing zet zich voornamelijk in voor het voorkomen van de kans op brand en het beperken van de schadelijke gevolgen ervan. Met als doel minder slachtoffers en minder onherstelbare schade door brand. Risicobeheersing ondersteunt gemeenten en provincie bij hun verantwoordelijkheid voor het borgen van brandveiligheid. Het basis takenpakket bestaat uit adviezen, toezicht en diensten met betrekking tot:

- ruimtelijke ordening en infrastructuur;
- industriële veiligheid en milieu;
- Besluit risico's zware ongevallen en bedrijfsbrandweer;
- bouwen;
- brandveilig gebruik;
- evenementen en
- maatschappelijke aandacht voor brandveiligheid.

Crisisbeheersing

Crisisbeheersing zorgt ervoor dat de partners binnen de veiligheidsregio multidisciplinair samenwerken op het gebied van crises en rampen. Het regionaal crisisplan vormt de basis van de operationele prestatie van de multidisciplinaire crisisorganisatie.

- Het regionaal crisisplan is ingericht conform het Besluit veiligheidsregio's (Bvr).
- De veiligheidsregio heeft een actueel provinciaal risicoprofiel en stelt samen met de Veiligheidsregio Zuid Limburg, partners, bedrijven en instellingen, rampbestrijdingsplannen en coördinatieplannen op.
- Een 24/7 crisisorganisatie die voldoet aan de basisnormen van crisismanagement:
  - 24/7 een calamiteitencoördinator op de meldkamer die leiding geeft aan het multidisciplinaire meldkamerproces en sturing geeft aan de informatievoorziening bij GRIP-situaties
  - Opschalingsruimten en een multi-commando-unit met gegarandeerde operationele beschikbaarheid.
- Gelijktijdig kunnen twee GRIP-1 incidenten gemanaged worden of één GRIP-2 incident.
- Een multi-opleidings-en oefenbeleidsplan zodat alle lagen van de crisisorganisatie vakbekwaam worden en blijven.
- Een multi-evaluatiebeleid en een lerende organisatie bewerkstelligt continu verbetering van de crisisbeheersingsorganisatie en de zichtbare leer-en verbeterpunten in Rode Draden Analyses.

Bevolkingszorg

Bevolkingszorg omvat alle gemeentelijke processen in de crisisbeheersing. Het doel van Bevolkingszorg is om zo snel mogelijk adequate zorg te verlenen aan burgers die zorg nodig hebben bij ongevallen en rampen. De veiligheidsregio ondersteunt gemeenten hierbij en vervult voor een deel van de taken een coördinerende en/of faciliterende rol. De wettelijke taken die hierbij horen zijn:

- het verzorgen van de crisiscommunicatie;
- het voorzien in opvang en verzorging van de bevolking;
- het verzorgen van nazorg voor de bevolking;
- het registreren van de slachtoffers;
- het registreren van schadegevallen;
- het adviseren van het regionaal operationeel team.

GHOR

De GHOR zorgt ervoor dat zorgorganisaties die zich met geneeskundige hulpverlening bezighouden gezamenlijk één, goed functionerende hulpverleningsketen vormen bij ongevallen en rampen. Denk daarbij aan de Ambulancezorg Limburg, Meldkamer Ambulancezorg (MKA), ziekenhuizen, huisartsen, GGD, verpleeg- en verzorgingstehuizen, thuiszorg, gehandicaptenzorg en GGZ-instellingen. De GHOR heeft de volgende basistaken:

- een 24/7 crisisorganisatie die voldoet aan de basisnormen van crisismanagement;
- advisering van bevoegde gezagen over o.a. risicobeheersing en risicoprofielen;
- mono- en multidisciplinaire voorbereiding op crises in ketensamenwerking.

Meldkamer

Meldkamer Limburg heeft een belangrijke rol in de hulpverlening en de veiligheid van burgers in de regio. Zij werkt voor zowel Veiligheidsregio Zuid Limburg als Veiligheidsregio Limburg-Noord. De taken van de meldkamer zijn onder andere:

- het ontvangen en verwerken van alarmmeldingen;
- het coördineren van de inzet van hulpdiensten;
- het informeren van betrokken partijen tijdens een incident;
- het monitoren van de veiligheidssituatie en dit beeld terugkoppelen met het veld.

Meldkamer Limburg zet zich in om deze taken zo efficiënt mogelijk uit te voeren en samen te werken met relevante partners de veiligheid in de regio te verbeteren.

Politie-eenheid Limburg ¹

Het werkgebied van de politie-eenheid Limburg is onderverdeeld in 3 districten, te weten District Noord en Midden-Limburg, District Zuidwest Limburg en District Parkstad-Limburg. Deze districten zijn weer onderverdeeld in robuuste basisteams.

Crisisbeheersing is een zeer breed thema dat raakvlakken heeft met een veelheid aan thema's en processen binnen de eenheid. Dat is de reden dat crisisbeheersing de (operationele) werkzaamheden van iedereen binnen de eenheid raakt en niet de verantwoordelijkheid is van één organisatieonderdeel of een kleine groep mensen. In beginsel heeft in potentie iedere politiemedewerker een rol tijdens een crisis. Het doel van de eenheid Limburg is om de politiezorg – en de daarbij behorende taken – ook tijdens voorzienbare en onvoorzienbare (en onverwachte) crises – naar behoren goed uit te kunnen blijven voeren. Dat betekent dat de politie samen met de partners in de Veiligheidsregio's afstemt over relevante (maatschappelijke) ontwikkelingen die gezamenlijke aandacht behoeven, zoals de digitalisering van de samenleving en het daarmee samenhangende risico van cyberincidenten.

Daar waar voor langere tijd of aanzienlijke politiecapaciteit gevraagd wordt, vindt vooraf een haalbaarheidstoets plaats.

Zodoende is de politie de parate en betrouwbare crisispartner die zij wil zijn.

Concreet betekent bovenstaande dat de politie in Limburg:

- Haar paraatheid heeft georganiseerd en crisisrollen laat invullen door getrainde en opgeleide crisisfunctionarissen conform de afspraken zoals vastgelegd in of op basis van het Regionaal Crisisplan
- (Pro-)actief informatie deelt met haar crisispartners vanuit de GMKL
- Bijdraagt aan de doorontwikkeling "Veiligheidsinformatie Knooppunt Veiligheidsregio's
- Deelneemt aan programma's geïnitieerd vanuit de veiligheidsregio's
- Deelneemt aan de voorbereiding op rampen en crises middels planvorming en multidisciplinaire trainingen en oefeningen
- Samen met onder andere de Veiligheidsregio's Limburg-Noord en Zuid-Limburg werken aan de Taskforce Cyber Limburg, waarbij het doel is om te komen tot een gezamenlijk cyberbeleid met gezamenlijke prioriteiten, preventieve acties en budget. De Risk Factory is een voorbeeld van deze preventieprojecten. Hier zijn cybergerelateerde scenario's opgenomen die zowel leerlingen als senioren kunnen beleven. Op die manier wordt online weerbaarheid vergroot.

B Landelijke doelstellingen

De minister van Veiligheid en Justitie heeft nog geen landelijke doelstellingen geformuleerd. De landelijke agenda van het Veiligheidsberaad is wel zo op te vatten.

C Informatieparagraaf

De informatieparagraaf staat integraal beschreven in hoofdstuk 4 van het Regionaal Crisisplan 2024-2027.

D Oefenbeleidsplan

Het oefenbeleidsplan staat beschreven in het beleidsplan MOTO 2020-2023. In 2024 wordt het oefenbeleidsplan geactualiseerd naar aanleiding van het beleidsplan 2024-2027, regionaal crisisplan en provinciaal risicoprofiel.

---

¹ Verificatie van dit onderdeel staat nog uit bij Politie Eenheid Limburg

E Niet-wettelijke adviesfunctie bij branden, rampen en crises

Een van de taken zoals bedoeld in artikel 10 van de Wvr betreft de advisering van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen en de gevallen die in dit beleidsplan zijn bepaald. Dit is beschreven in de notitie niet-wettelijke adviesfunctie veiligheid. Het betreft een voorzetting van de al bestaande werkwijze.

F Dekkingsplan

Conform de Wet veiligheidsregio's stelt het bestuur van iedere veiligheidsregio eens in de vier jaar een dekkingsplan voor de (basis) brandweezorg vast. Hierin beschrijft de regio de voor de brandweer geldende opkomsttijden, de aanwezigheid van brandweerposten in de gemeenten en de overige voorzieningen en maatregelen, noodzakelijk voor de brandweer om daaraan te voldoen. Het Dekkingsplan 4.0 Brandweer Limburg-Noord is onderdeel van de beleidscyclus en volgt het Dekkingsplan 3.0 op.

Het Dekkingsplan 4.0 Brandweer Limburg-Noord geeft inzicht in de opkomsttijden van de tankautosputten in de regio en maakt duidelijk hoe dit zich, in geval van een brand in een gebouw, verhoudt tot het brandrisico in dit gebied. Het Dekkingsplan 4.0 Brandweer Limburg-Noord is opgesteld volgens een nieuwe landelijke systematiek voor dekkingsplannen. Hierin wordt gewerkt met het Beoordelingskader voor Gebiedsgerichte Opkomsttijden waarin gekken wordt naar de opkomsttijden van gebieden in plaats van op objectniveau.

Met de nieuwe landelijke systematiek voor dekkingsplannen wordt de dekking op theoretische wijze weergegeven. Hiermee verandert de inrichting van de repressieve organisatie niet, maar wordt een realistischer beeld geschetst van de prestaties uit de repressieve organisatie.

3 Organisatiebrede thema's

3.1 Interne continuïteit

Onder interne continuïteit wordt verstaan de mate waarin de organisatie in staat is continu invulling te geven aan haar taken en verantwoordelijkheden op het gebied van Publieke Gezondheid en Veiligheid.

3.1.1 Context

Om haar taken goed uit te kunnen voeren, moet de VRLN voldoen aan een aantal kritieke randvoorwaarden. Zo moet de organisatie bijvoorbeeld kunnen beschikken over voldoende gekwalificeerd personeel, moet de financiële huishouding op orde zijn, moeten de noodzakelijke (digitale)systemen werken en moeten de benodigde hulpmiddelen beschikbaar zijn. Interne continuïteit vraagt om doorlopende aandacht omdat deze voortdurend onder druk staat.

In diverse maatschappelijke ontwikkelingen schuilen ook dreigingen die de interne continuïteit kunnen bedreigen. Denk aan uitval van vitale infrastructuren, krapte op de arbeidsmarkt, ziekteverzuim, de leeftijdsopbouw van het personeelsbestand, cyberdreigingen, een gebrek aan adequate back-up voorzieningen en huisvestingsvraagstukken.

Interne continuïteit is adequaat geregeld binnen de veiligheidsregio. Factoren die steeds in het voordeel van de organisatie werken zijn onder andere een prachtig vakgebied, brede kennis, adequaat crisismanagement, intrinsieke motivatie van werknemers van de VRLN en aandacht voor persoonlijke ontwikkeling.

Het is belangrijk om proactieve maatregelen te nemen om deze bedreigingen aan te pakken, zoals het uitbouwen van interne expertise, investeren in personeelsontwikkeling, het bevorderen van een veilige en positieve werkomgeving, vitale medewerkers gericht op een duurzame inzetbaarheid, het waarborgen van goede back-upsystemen en het implementeren van passende beveiligingsmaatregelen. Daarnaast gaat het helpen om te werken aan een flexibele en wendbare organisatie die in staat is om snel in te spelen op veranderingen in de omgeving.

3.1.2 Ambities

Om te werken aan onze bedrijfscontinuïteit, worden komende beleidsperiode acties ondernomen op de volgende thema's:

Voorbereid op verstoring

Het hebben van een gedegen risico-inschatting van welke risico's de continuïteit van de bedrijfsvoering van VRLN bedreigen is voorwaardelijk om passende maatregelen te nemen. Maatregelen kunnen betrekking hebben op beschikbaarheid van personeel, werkwijzen, inkoopbeleid en het gebruik maken van de aanwezige competenties bij het inrichten van een interne crisisstructuur. Bijzondere aandacht verdienen situaties die gelijktijdig ontwrichtend zijn voor de samenleving en de veiligheidsregio, zoals het langdurig uitvallen van vitale infrastructuur.

Ontwikkelen van een strategisch personeelsbeleid

Het implementeren van een strategisch personeelsbeleid, gericht op het binden en boeien van medewerkers, is van cruciaal belang. Dit kan onder meer betrekking hebben op duurzame inzetbaarheid, ontwikkeling, inclusiviteit, flexibele werkregelingen en het waarborgen van een goede werk-privébalans. De inzet op het hebben van vitale medewerkers kan hierbij als fundament dienen.

Verbinden en samenwerken voor snellere besluitvorming

We streven naar een cultuur van samenwerking en openheid en het stimuleren van eigenaarschap, waarbij bureaucratie wordt teruggedrongen en het denken in kolommen vaker wordt doorbroken.

Dit bevordert de flexibiliteit en wendbaarheid van onze bedrijfscontinuïteit. Bovendien kan de verbinding zorgen voor hechtere vormen van samenwerken en snellere besluitvorming.

Successen vieren

Het communiceren van (kleine) successen en hiervan leren kan de motivatie en betrokkenheid van collega's versterken en draagt bij aan een aangename en positief gewaardeerde werkomgeving. Op die manier wordt er binnen de organisatie van elkaar geleerd. Deze positieve lessen kunnen gebruikt worden om belemmeringen en uitdagingen bij samenwerking te overwinnen.

3.2 Grenzeloze samenwerking

Met een grenzeloze samenwerking willen we als veiligheidsregio werken aan het actief opzoeken en aangaan van samenwerkingen met partners over de grens van onze eigen organisatie en daarbij niet schromen om verder te kijken dan onze bekende partners. Dit betekent dat we over de grenzen van ons denken zullen gaan en daarbij minder belemmering voelen in het aangaan van samenwerkingen met (nieuwe) partners waar dat mogelijk is.

3.2.1 Context

Het speelveld van over grenzen samenwerken omvat verschillende elementen die essentieel zijn voor effectieve samenwerking. Cultuurverschillen, taalbarrières, tegenstrijdige belangen en wet- en regelgeving kunnen de communicatie en samenwerking bemoeilijken. Door aandacht te besteden aan het slimmer omgaan met deze elementen kunnen we als organisatie succesvoller gaan samenwerken om gezamenlijke uitdagingen aan te pakken.

Netwerken vormen en onderhouden spelen een sleutelrol in succesvol relatiebeheer. Deze netwerken stellen ons in staat om gezamenlijke belangen te behartigen en kennis uit te wisselen. De duurzame relaties die hierbij ontstaan vergemakkelijken samenwerking vervolgens op verschillende organisatieniveaus.

Als organisatie blijft het daarbij belangrijk om bereidwilligheid en initiatief te tonen. Dit kan door niet enkel bij gezamenlijke problemen samen op te trekken, maar ook wanneer we in de positie zijn om een partner met een specifiek probleem bij te staan. Op die manier werken we aan een verhoogde bereidheid ter ondersteuning bij de ander in tijden van crisis bij de eigen organisatie. Vertrouwen is daarbij de basis voor deze vorm van samenwerking. Dit doen we zowel lokaal, regionaal als (inter)nationaal.

3.2.2 Ambities

Bewustzijn creëren belang van samenwerken

Het vermogen om grenzeloos samen te werken kunnen we als organisatie verbeteren door hierover bewustzijn te creëren bij collega's. Door het belang van relatiebeheer en samenwerking mee te geven en vervolgens de handvaten te bieden om te werken aan de vaardigheden die hierbij nodig zijn, zullen er minder obstakels gezien worden bij het aangaan van samenwerkingen.

Netwerken als kernactiviteit

Netwerken zal steeds meer gezien moeten worden als een kernactiviteit van onze organisatie. Daarbij hoort het faciliteren van en deelnemen aan netwerkbijeenkomsten, evenementen en platforms die samenwerking bevorderen breder dan enkel voor- en met andere veiligheidsregio's, gemeenten en zorginstellingen. Ons werk gaat vele grenzen over. Het is daarom nodig om verbinding te zoeken met het gehele spectrum van onze werkzaamheden. Dit geldt voor onze activiteiten op zowel het preventieve als het repressieve vlak.

Versterken van samenwerking met inwoners en partners

Het is belangrijk om samen te werken met externe stakeholders, zoals inwoners en ketenpartners,

om informatie-uitwisseling en gezamenlijke actie te verbeteren. Gedurende een crises, maar ook daarvoor. Dit vergroot de veerkracht en effectiviteit van onze bedrijfscontinuïteit als veiligheidsregio. Verschillende manieren van het uitbreiden van burgerparticipatie in de regio worden momenteel verkend.

Vergelijken met- en leren van andere veiligheidsregio's en GGD'en

Door benchmarking en het leren van best practices van andere veiligheidsregio's en GGD'en kunnen we onze processen en benaderingen continu blijven verbeteren. Het stimuleren van het deelnemen aan onder andere communities of practice, netwerkdagen en het onderhouden van contacten met andere regio's en landelijke spelers zoals het NIPV, Ministerie van VWS, Ministerie van J&V, Inspecties en RIVM, spelen hierbij een cruciale rol. Ook kunnen Risk Factories onderling werken aan nog meer kennisuitwisseling.

Internationale samenwerking

Limburg-Noord grenst voor een groot gedeelte aan Duitsland en België. In onze werkzaamheden zit daarom een grote internationale component verwerkt. Crises trekken zich niks aan van landsgrenzen. Het versterken van internationale samenwerking is daarom zeer belangrijk. Op het gebied van brandweezorg, crisisbeheersing en publieke gezondheid zullen daarom komende beleidsperiode verschillende grotere en kleinere projecten gaan lopen om deze relatie te verstevigen.

Bouwen aan interne samenwerking

Belangrijk is dat het interne fundament ook stevig staat. Een groot deel van de uitdagingen waar we als veiligheidsregio de komende jaren aan moeten werken, zoals het integraal benaderen van risico's bij ruimtelijke initiatieven na de komst van de Omgevingswet, zijn immers organisatiebreed en betreffen meerdere programma's en beleidsterreinen. Dit betekent dat het stimuleren en versterken van concrete samenwerkingen tussen verschillende sectoren, zoals tussen GGD, brandweer, crisisbeheersing, Risk Factory maar ook bedrijfsvoering prioriteit moet krijgen.

Oefeningen crisisbeheersing als katalysator

Crisisbeheersing kan als katalysator gebruikt worden bij het creëren van mogelijkheden om het samenwerken aan te pakken naast de noodzakelijke samenwerking tijdens crisissituaties. Het organiseren van multi- en mono-oefeningen en scenario's zijn een concreet voorbeeld van hoe grensoverschrijdende samenwerking gefaciliteerd kan worden.

Risicogericht werken

De komst van de Omgevingswet vraagt van veiligheidsregio's een risicogerichte aanpak waarbij het integraal benaderen van risico's voorop staat. Omdat wet- en regelgeving de beoogde veiligheids- en gezondheidsdoelen niet altijd concreet beschrijven vraagt het een brede kijk en creatief meedenken van onze collega's bij omgevingsvraagstukken. Het risicogericht werken vraagt om een veranderproces binnen de regio en bij onze netwerkpartners en initiatiefnemers.

De Wet veiligheidsregio's geeft de veiligheidsregio de taak om bevoegde gezagen te adviseren over risico's van branden, rampen en crises indien dat in de wet- en regelgeving bepaald is, dit zijn de wettelijke adviestaken. Met de komst van de omgevingswet worden enkele van deze wettelijke adviestaken niet meer benoemd en zijn er nieuwe adviestaken bijgekomen.

Om te voorkomen dat het wegvallen van rechtstreeks bij wet aangestuurde adviestaken leidt tot onveilige situaties en een fysiek veilige en gezonde leefomgeving te kunnen blijven garanderen, continueren wij de huidige adviestaken.

Integrale risicoadvisering op ruimtelijke initiatieven

Het is van belang om een gebied veilig(er) en gezond(er) in te richten voor iedereen die in Limburg-Noord woont, werkt en de regio bezoekt. De ontwikkelingen in de fysieke omgeving, bijvoorbeeld op het gebied van energietransitie, woningbouwopgave en klimaat maken dit nog urgenter. Met de komst van de Omgevingswet is het wenselijk om als veiligheidsregio zo vroeg mogelijk gesprekspartner te zijn voor veiligheid en gezondheid bij nieuwe ruimtelijke initiatieven. Bij het

geven van advies wordt rekening gehouden met trends en ontwikkelingen, zoals benoemd in het (dynamisch) risicoprofiel. De focus ligt op het voorkomen en beperken van incidenten, rampen en zware ongevallen en op het verbeteren van de mogelijkheden voor de bestrijding daarvan. Daarbij wordt bij de inrichting van de omgeving rekening gehouden met kwetsbare doelgroepen, zelfredzaamheid en toegankelijkheid van gebieden voor de hulpdiensten.

Naast ruimtelijke advisering gaan we meer themagericht adviseren aan gemeenten, risicoveroorzakers en crisis- en netwerkpartners. We zijn proactief, open en transparant in het delen van onze specialistische kennis op verschillende onderwerpen of thema's. Door onze kennis te delen en met elkaar in gesprek te blijven, maken we risico's bespreekbaar en verkleinen we de mate van onveiligheid. Dat doen we op basis van ontwikkelde interventiestrategieën in verschillende fases van een beleidscyclus bij gemeenten en netwerkpartners. Het aantal thema's waar we gericht op willen adviseren gaan we de komende beleidsperiode verder uitbreiden. We beginnen met het adviseren op het integraal veiligheidsbeleid van onze 15 gemeenten vanuit onze blik op risico's en het voorkomen, bestrijden en beheersen hiervan. We gaan hierover met gemeenten in gesprek om afspraken te maken op welke wijze hieraan invulling gegeven kan worden.

3.3 Relatie met de inwoners

Crises in onze regio zoals de brand in de Meinweg, hoogwater Maas en de coronapandemie hebben aangetoond dat er sprake is van een verandering van de relatie tussen de veiligheidsregio en haar inwoners. Deze crises waren namelijk van dusdanige aard dat er niet alleen actie gevraagd werd vanuit de hulpverleners, maar dat inwoners zelfredzaamheid moesten tonen.

Als veiligheidsregio kunnen we geen volledige garantie bieden op het vlak van veiligheid en gezondheid. Het is daarom belangrijk dat we de weerbaarheid van de samenleving vergroten en onze relatie met inwoners versterken. Het betrekken van inwoners bij crisisbeheersing, het managen van verwachtingen, het opbouwen van vertrouwen en het versterken van draagvlak binnen gemeenschappen staat daarbij centraal.

3.3.1 Context

Steeds meer inwoners tonen tijdens een crisis de wilskracht om zichzelf en elkaar te helpen en te behoeden voor 'erger'. Deze betrokkenheid van inwoners is een waardevolle kwaliteit om in te zetten bij het creëren van een weerbare samenleving.

Desondanks blijft het bereiken en activeren van de hele samenleving een uitdaging. We hebben namelijk te maken met een samenleving waarin het vertrouwen in overheidsinstanties laag is, polarisatie toeneemt en desinformatie steeds sneller gedeeld wordt in een versnipperd medialandschap.

Als veiligheidsregio zullen we daarom aan de slag moeten met het verbeteren van de relatie met onze inwoners en moeten we hierbij oog hebben voor de verschillende doelgroepen en perspectieven die er in onze regio zijn.

3.3.2 Ambities

Samenwerken met inwoners

Als veiligheidsregio hebben we de ambitie om relatiebeheer met onze inwoners te versterken. Het verbeteren van de kennis over veiligheid- en gezondheidsrisico's bij inwoners heeft hierbij prioriteit. De Wet veiligheidsregio's schrijft dan ook voor dat de veiligheidsregio inwoners informeert over rampen en crises die de regio kunnen treffen, over de maatregelen die daarop getroffen zijn ter voorkoming en bestrijding en over de te volgen gedragslijn bij deze rampen en crises. Een andere ambitie is het beter gebruik maken en betrekken van groepen inwoners bij reguliere en ad hoc taken van de veiligheidsregio.

Interactief leren over risico's

Met de Risk Factory beschikt de VRLN over een krachtig onderwijsleermiddel waarbij beleving centraal staat en dat wetenschappelijk onderbouwd is. Met realistische en interactieve scenario's ervaren basisschoolleerlingen uit groep 8 en senioren (on)gezondheid en (on)veiligheid én leren ze hoe bij deze situaties te handelen. Deze ervaringen veranderen de kijk op de ervaren risico's. Dit zorgt voor zelfvertrouwen en het nemen van juiste beslissingen op het moment dat dit nodig is. De komende beleidsperiode zal de doelgroep uitgebreid worden met leerlingen uit het Voortgezet Onderwijs.

Risico- en crisiscommunicatie

Risico- en crisiscommunicatie zijn cruciale instrumenten om de weerbaarheid van onze inwoners te vergroten. Met doeltreffende en integrale risicocommunicatie, wordt de effectiviteit van de crisiscommunicatie groter: de koude fase helpt de warme. Door vaker en op passende wijze te communiceren over hoe inwoners (brand)veilig en gezond kunnen leven, kunnen we aan de preventieve kant meer bereiken. Wanneer we deze informatie-uitwisseling aanvullen met concrete handelingsperspectieven en we in tijden van crisis zorgen voor gerichte crisiscommunicatie, wordt er voorzien in de informatiebehoefte om inwoners zo weerbaar mogelijk te maken.

Om invulling te geven aan deze ambities zullen bestaande initiatieven worden voortgezet, zoals de Risk Factory. Aanvullende- en alternatieve methoden voor integrale risico- en crisiscommunicatie worden ook verkend. Dit wordt onder andere gedaan via het lokale bestuur om inzicht te krijgen in lokale structuren en samenwerkingsverbanden.

Veranderende maatschappij

De informatie vanuit de veiligheidsregio wordt niet zonder meer voor waar aangenomen. Het vertrouwen dat inwoners in overheidsinstanties hebben is kwetsbaar. Mede door het gebruik van sociale media als primaire informatiebron, wordt het makkelijker om extreme of polariserende denkwijzen te laten confirmeren. Bij het verder uitwerken van onze risico- en crisiscommunicatieplannen dienen wij ons verder in dit thema te verdiepen om hier vervolgens op de juiste manier mee om te kunnen gaan.

Verwachtingsmanagement

Het managen van verwachtingen bij de inwoners en andere betrokken partijen is ook een belangrijk onderdeel van betrouwbare risico- en crisiscommunicatie. Het is van belang om transparant te zijn over wat wel en niet gedaan kan worden binnen de beschikbare capaciteit van de veiligheidsregio en de hulpdiensten. Het is ook belangrijk om duidelijk te communiceren over de verantwoordelijkheden van de verschillende betrokken partijen, zoals gemeenten en inwoners, zodat iedereen weet wat er van hen verwacht wordt en wat zij kunnen verwachten van de veiligheidsregio. Door verwachtingen goed te managen, kan teleurstelling over onze taakuitvoering worden voorkomen.

Transparantie, betrouwbaarheid, autoriteit en professionaliteit zijn belangrijke aspecten. Er moet meer focus zijn op de behoeften van inwoners. In veel gevallen is het ondersteunen van particuliere en non-profit initiatieven zinvoller dan eigen programma's van de grond af aan opbouwen.

Veiligheidsregio als betrouwbare gesprekspartner

Met het groeiende wantrouwen onder inwoners in Nederland richting overheden is het voor ons als veiligheidsregio nog belangrijker om gezien te worden als een betrouwbare gesprekspartner. Medewerkers spelen hierbij een belangrijke rol. Zij zijn het visitekaartje van de organisatie en komen tijdens hun werkzaamheden geregeld, zo niet dagelijks, in contact met onze inwoners. Het is dan belangrijk om deskundig en betrouwbaar te communiceren. Het is daarnaast belangrijk om bewustzijn te creëren dat collega's ook in privé situaties het gezicht van VRLN zijn en dat ook dan integriteit gewenst is.

Als veiligheidsregio willen we komende beleidsperiode inwoners intensiever betrekken bij onze taakuitvoering en vaker ophalen welke risico's zij zelf in de regio ervaren. Dit doen we momenteel al met een inwonerspanel. Deze vragenlijsten gaan over gezondheidsthema's, maar ook bredere thema's zoals de energiecrisis worden behandeld. Het voornemen is om de risicoperceptie van inwoners te betrekken bij een dynamische variant van het regionaal risicoprofiel en om andere vormen van burgerparticipatie te verkennen.

3.4 Adaptief vermogen van de organisatie

Adaptief vermogen gaat in op de mate waarin de organisatie in staat is in te spelen op onvoorziene situaties. In het veranderende veiligheids- en gezondheidslandschap is het voor de veiligheidsregio niet altijd mogelijk om voor alle denkbare situaties plannen en procedures te ontwikkelen. In het regionaal risicoprofiel wordt hier naar verwezen door de zogenoemde metafoor 'zwarte zwanen', dit zijn onverwachte gebeurtenissen die niemand kan voorspellen of kan zien aankomen.

3.4.1 Context

Om voorbereid en slagvaardig te kunnen blijven bij onvoorziene situaties vraagt dit om een organisatie die in staat is flexibel te reageren op situaties die zich aandienen. Gebeurtenissen zoals de coronapandemie en de uitdagingen rondom de opvang van ontheemden maakten duidelijk dat we als veiligheidsregio in staat moeten zijn om onze capaciteiten in opdracht van het bestuur in korte tijd opnieuw in te richten op andere of aanvullende taken.

Bovendien worden we met onze taken als veiligheidsregio steeds meer onderdeel van een landelijk systeem waarin we het als kleinere regio soms lastig kunnen hebben met het onder de aandacht brengen van onze eigen regionale belangen. Door onder andere de contourennota Versterking Crisisbeheersing en Brandweezorg, ontwikkelingen als de Landelijke Functionariteit Infectieziekten en het programma Versterking Infectieziekte Preventie en Pandemische paraatheid, zullen we als regio mee moeten met de landelijke ontwikkelingen om deze twee onderdelen ook bovenregionaal mee te organiseren. Wat hiervan de gevolgen zullen zijn voor onze regio zal komende beleidsperiode duidelijker moeten worden.

3.4.2 Ambities

Wendbaarheid wanneer mogelijk

Als veiligheidsregio weet je nooit precies wanneer alle zeilen bijgezet moeten worden voor een crisis. Dit vraagt om wendbaarheid van de organisatie. Soms vraagt dit meer van de ene afdeling dan van de andere. De onvoorspelbaarheid van wanneer deze wendbaarheid nodig zal zijn, vraagt om een werkcultuur, structuur en personeelsbeleid die deze belangrijke functie van de organisatie dient en dit vervolgens mogelijk maakt. Als veiligheidsregio hebben we laten zien dat we in staat zijn om ons aan te passen op dit soort situaties, echter zijn er altijd verbeterpunten die meegenomen worden uit deze ervaringen. Met deze lessen willen we komende periode dan ook aan de slag. Zo zullen we ons bijvoorbeeld meer moeten aanpassen op langdurige 'lauwe fases' (opstartfase naar een mogelijke crisis) waar we momenteel veel mee te maken hebben. Voorheen hadden we vooral te maken met flietsrampen en minder met het langdurig begeven in de lauwe fase.

Bevorderen en richten van ondernemerschap binnen de organisatie

Het bevorderen van ondernemerschap binnen de organisatie omvat het aanbrengen van meer focus en het vasthouden daarvan, betere sturing en regie, samenwerking over verschillende programma's, en het hebben van duidelijke prioriteiten. Het stimuleren van medewerkers om initiatief en eigenaarschap te tonen is daarbij een belangrijke katalysator om dit doel te bereiken. Door deze

aspecten te versterken, zal er beter op resultaat gestuurd worden en kunnen we beter anticiperen en reageren op veranderingen en crisissituaties.

Verwachtingsmanagement

De wettelijke taken en landelijke regelingen waarin we als veiligheidsregio een rol hebben, hebben een grillig karakter. Niet zelden zijn er complexe, landelijke wijzigingen. Als regio willen wij op dit niveau beter leren navigeren, om een beter beeld te krijgen in wat van ons verwacht gaat worden. Het beter aansluiten op bovenregionale, landelijke en internationale overlegtafels zal hierbij noodzakelijk zijn.

Duurzaamheid en klimaat

De klimaatverandering heeft gevolgen op ons werk. Het verhoogde risico op extreem weer, natuurbranden, overstromingen en de ontwikkelingen die horen bij de energietransitie brengen nieuwe uitdagingen met zich mee. Komende beleidsperiode zullen we onze organisatie kritisch tegen het licht moeten houden om te kijken naar de maatregelen die we zelf kunnen nemen op het gebied van duurzaamheid om onze bijdrage te leveren aan de bewerking van de opwarming van de aarde. Zo kan er bijvoorbeeld gekeken worden naar vervoersbewegingen, gebruik van materialen en verduurzamingsmaatregelen op onze locaties.

3.5 Informatie en technologie

3.5.1 Context

Informatievoorziening is een primair proces en is één van de steunpilaren voor de taakuitvoering van de veiligheidsregio. Adequaat reageren op dreigingen, incidenten en crises op het gebied van veiligheid en publieke gezondheid wordt in toenemende mate afhankelijk van het beschikbaar hebben van de juiste informatie, op het juiste moment, op de juiste plaats. Om de primaire processen zo goed mogelijk te laten verlopen, moet VRLN stappen zetten op het gebied van het centraal bundelen, verrijken, ontsluiten, duiden en beveiligen van informatie. Met andere woorden, de informatievoorziening moet op orde zijn.

Met het toenemende belang en de waarde van data en informatie, neemt ook het risico op digitale (beveiligings)incidenten toe. Door de cruciale rol die de veiligheidsregio speelt in het acteren op dreigingen, incidenten en crises moet de impact van een eventuele inbreuk op of verstoring van de informatievoorziening zo klein mogelijk blijven. Hiertoe dient de informatiebeveiliging naar een hoger niveau getild te worden.

Als veiligheidsregio worden we naar verwachting in de komende periode aangemerkt als een vitale organisatie. Dit zal betekenen dat we op verschillende vlakken aan strengere eisen moeten voldoen, zo ook op het gebied van informatiebeveiliging. Hier alvast op inspelen zal de transitie naar een vitale organisatie versoepelen.

3.5.2 Ambities

Informatiebeveiliging op orde

Om de beveiligingsmaatregelen en de gegevensbescherming rond de digitale processen te verbeteren zetten we in de komende jaren verschillende stappen om aan de daarvoor bestemde wet- en regelgeving te voldoen.

De informatiebeveiliging van VRLN ligt vast in de NEN 7510 en de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). De NEN 7510-certificering voor zorgorganisaties geeft aan dat er op een gestructureerde en planmatige manier wordt gewerkt aan de verbetering van informatiebeveiliging en dat er goed is nagedacht over alle risico's rondom informatiebeveiliging. De BIO is een basis normenkader voor informatiebeveiliging binnen alle overheidslagen. De veiligheidsregio heeft hiervoor een wettelijke verplichting.

Basis voor informatiegestuurd werken op orde

Binnen veiligheidsregio's speelt informatiegestuurd werken een steeds grotere rol. Informatie is onmisbaar en essentieel bij dreigingen, incidenten en bij de daarbij horende voorbereiding en advisering op veiligheid- en gezondheidsvraagstukken. Ook spelen data en informatie een cruciale rol om maatschappelijke ontwikkelingen en voortgang op organisatiedoelen in beeld te brengen.

Als veiligheidsregio willen we ons richten op de samenwerking in ketens. We vergaren informatie uit publieke bronnen en van onze (in- en externe) ketenpartners en we leveren (gebundelde en geduide) informatie en adviezen aan diezelfde partners. Hierdoor kunnen we efficiënter samenwerken aan veiligheids- en publieke gezondheidsvraagstukken. Er kunnen beter onderbouwde adviezen en besluiten tot stand gebracht worden, zowel in crisissituaties als bij dagelijkse werkzaamheden.

De ontwikkelslag die hierbij gemaakt moet worden is dat we inzicht hebben in de processen, waar welke data worden gecreëerd en/of gebruikt en dat data voor meerdere doelen/organisatie-onderdelen bruikbaar is. Hiertoe dient een centrale opslagplaats voor data te worden gecreëerd en ingericht zodat de primaire processen zo efficiënt en effectief mogelijk kunnen verlopen.

Het is belangrijk om nieuwe medewerkers aan te trekken die specifieke kennis hebben of zich eigen kunnen maken op het gebied van werken met data, om dit vervolgens om te kunnen zetten naar bruikbare informatie voor de organisatie.

Data- en informatiehuishouding op orde

Het Rijk zet in op een duurzaam digitale informatie huishouding (PDDI). Dit programma bevat kaders waaraan de digitale informatiehuishouding moet voldoen. Onderdelen zijn onder andere de Wet Open Overheid (WOO), Webarchivering, Duurzame Digitale Toegankelijkheid, Sociale Media en e-mail Archivering en Overbrenging Digitale Overheidsinformatie. VRLN moet komende beleidsperiode investeren om aan de wetgeving en gestelde kaders te voldoen.

Digitale fitheid vergroot

Veranderingen op het gebied van digitaal werken gaan snel. Het hybride werken biedt medewerkers een veilige- en een tijdsafhankelijke werkplek. Het kan voor collega's lastig zijn om de technologische ontwikkelingen bij te houden en vaardig te blijven in nieuwe digitale omgevingen waar veel informatie en data op te halen is. Het is daarom van groot belang om medewerkers digitaal fit te krijgen en te houden, zodat mogelijkheden die digitaal werken bieden optimaal benut worden. Dit gaat om digitale fitheid in de dagelijkse reguliere ('koude') werkzaamheden, maar ook om het vaardig omgaan met informatie tijdens een crisis in de opgeschaalde ('warme') functie.

Verbeteren van informatievoorziening tijdens crises

Het optimaliseren van onze communicatiekanalen en informatiedelingssystemen tijdens (interne)crises is essentieel. Door betrouwbare en tijdige informatie te verstrekken, kunnen we effectiever reageren en besluitvorming ondersteunen. Onze grote afhankelijkheid van data en technologie vraagt ook om goede voorbereiding op verstoringen.

Op het gebied van bovenregionale crises wordt met het Knooppunt Coördinatie Regio's en- Rijk (KCR2) gehoor gegeven aan het verbeteren van informatievoorziening. Met het KCR2 wordt een landelijke faciliteit gerealiseerd die 24/7 veiligheidsregio's, het Rijk en crisispartners helpt om gelijktijdig en gezamenlijk over de juiste informatie te beschikken om crises te zien aankomen, helpen voorkomen en in de warme fase goed te kunnen beheersen.

Veranderende rol en positie meldkamer

Aan het eind van komende beleidsperiode dient de Meldkamer Visie geïmplementeerd te zijn. Dit vraagt een andere en met het veld afgestemde positie in het netwerk van informatievoorziening en informatiegestuurd optreden.

Ook wordt de overgang gemaakt naar een Nationaal Meldkamer Systeem (NMS). Dit kan effecten

hebben op de wijze van alarmering, de zogenaamde Kazerne Volgorde Tabellen, en daarmee wellicht de mate van inzet van kazernes. Er vindt momenteel een verkenning plaats om kazernes te ondersteunen bij deze ontwikkeling. Een landelijke ontwikkeling is dat meldkamers elkaar kunnen ondersteunen bij drukte, crisis en rampen. Daarmee wordt de landelijke meldkamersamenwerking steeds belangrijker. Standaardisatie op landelijk niveau is dan ook onvermijdelijk. Mogelijke knelpunten binnen de bedrijfsvoering zijn op dit moment nog niet inzichtelijk.

Best practices gedeeld

Als relatief kleine veiligheidsregio is het stellen van realistische doelen op het gebied van informatie en technologie extra belangrijk. Het kan zijn dat andere, grotere, regio's ontwikkelingen hebben doorlopen waar wij nog mee moeten starten. Het in verbinding komen en blijven met partners en andere regio's op het gebied van informatiebeveiliging, informatiegestuurd werken, innovatie, gehanteerde werkwijzen en techniek is dan ook extra belangrijk. Op die manier kan geleerd worden van best practices en hoeft het wiel niet altijd opnieuw uitgevonden te worden. Andersom kunnen andere regio's en partners weer van ons leren.

4 Veiligheid

Context

Het onderdeel veiligheid binnen VRLN staat voor brandweezorg en crisisbeheersing. Crisisbeheersing betreft de beheersing van (de dreiging van) een crisis of incident zoals branden, ongevallen en niet-fysieke incidenten die maatschappelijke impact kunnen hebben. Brandweezorg betreft de taakuitvoering van de brandweer als organisatieonderdeel van de veiligheidsregio en zoals beschreven in de Wet veiligheidsregio's.

De wijze waarop de veiligheidsregio zich heeft ontwikkeld komt voort uit de wet op de veiligheidsregio's. Na tien jaar en de ervaring van talloze incidenten, rampen en crises heeft het kabinet opdracht gegeven om deze wet te evalueren. De bevindingen van de evaluatiecommissie hebben geleid tot de contourennota Versterking Crisisbeheersing en Brandweezorg.

De contourennota schetst hoe de organisatiestructuur en samenwerking bij interregionale, nationale en internationale risico's en crises kan worden versterkt. Het uitgangspunt is het opereren als één overheid, ongeacht geografische of organisatorische grenzen. Dit om negatieve gevolgen van crises zoveel mogelijk te beperken. Daarom komt er één landelijk dekkend stelsel voor crisisbeheersing, met onder meer een Knooppunt Coördinatie Regio's en Rijk, het zogenoemde KCR2.

De brandweer vormt een belangrijke spil in het stelsel van incidentbestrijding, rampenbestrijding en crisisbeheersing. De brandweer van de toekomst moet voorbereid zijn op nieuwe (grote) incidenten met impact buiten de eigen veiligheidsregio. De overstromingen in Limburg en de ervaringen met recente grote en gelijktijdige natuurbranden laten het belang zien van een brandweer die over regiogrenzen heen opereert. Er wordt ingezet op een toekomstbestendige brandweer met voldoende capaciteit en slagkracht om naast kwalitatief hoogwaardige lokale en regionale basisbrandweezorg het hoofd te bieden aan grootschalige en nieuwe incidenttypen.

Daarbij wordt vanuit veiligheid ook ingezet op structurele samenwerking met de andere crisispartners, zoals politie, waterschappen, Defensie, industriële brandweerkorpsen, Reddingsbrigade Nederland en de milieu-ongevallendienst van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM).

Ambities veiligheid

Vernieuwing onderwijs brandweer en crisisbeheersing

Om het brandweer- en crisisbeheersingsvak adequaat en veilig te kunnen uitvoeren is goed opgeleid personeel van groot belang. Een goed brandweeronderwijsstelsel komt ten goede aan de vakbekwaamheid, goed werkgeverschap en de paraatheid voor de brandweer. Voor crisisfunctionarissen geldt dat een gedegen onderwijsstelsel nodig is voor een goede taakuitvoering in functie die zij uitoefenen tijdens een crisissituatie.

In de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's komt naar voren dat de opleidingen en het onderwijsstelsel voor zowel repressieve als niet-repressieve brandweerfuncties er op gericht moet zijn de brandweer blijvend te kunnen bemensen met vakbekwame vrijwilligers, beroeps en professionals. Deze aanpassingen zullen met name op landelijke schaal doorgevoerd worden. Het is daarom momenteel niet inzichtelijk welke gevolgen dit zal hebben op Brandweer Limburg-Noord. Een belangrijk punt om mee te nemen bij de vormgeving van het toekomstige onderwijs, is dat er balans zou moeten zijn wat betreft duur en zwaarte van de opleiding ten opzichte van de tijdsinvestering die (nieuwe) vrijwilligers bereid zijn om te doen.

Investeren in internationale samenwerking

De komende jaren zullen zowel de brandweer als crisisbeheersing verder gaan investeren in samenwerkingen met België en Duitsland. Het gaat hierbij onder andere over landgrensoverschrijdend optreden, samenwerkingen op het gebied van natuurbrandbestrijding en het onderling beschikbaar stellen van specialistische eenheden.

Gemeenschappelijke Meldkamer Limburg

De medewerkers van de Gemeenschappelijke Meldkamer Limburg (GMK) spelen een cruciale rol bij het juist en snel alarmeren van de benodigde functionarissen of eenheden en een juiste integrale beeldvorming bij grootschalige incidenten of rampen.

De Meldkamer Brandweer Limburg (MKB) is een onderdeel van de GMK waarin politie, ambulancedienst en brandweer op provinciaal niveau samenwerken. Het doel van de MKB is het verzorgen van meldingen en alarmeringen voor operationele (brandweer)functionarissen voor Veiligheidsregio Zuid Limburg en Veiligheidsregio Limburg-Noord. Calamiteitencoördinatoren maken ook deel uit van de meldkamer. Ze verzorgen in de warme fase de eenhoofdige leiding op de meldkamer.

De MKB zal zich komende beleidsperiode op basis van deze doelstellingen en voorziene ontwikkelingen richten op drie thema's:

1. De veranderende rol van de meldkamer op gebied van informatievoorziening (brandweer)eenheden en functionarissen.
2. De ontwikkeling van de meldkamer naar een bewaker die zowel overdag als in de nacht informatie duidt, waardoor crisisrespons sneller en effectiever start of zelfs voorkomen kan worden door extra snel op te treden.
3. De standaardisatie van werkwijzen, gezamenlijke (standaarden voor) informatiesystemen en beheersbare en veilige ICT omgeving.

Een goede kwantitatieve bezettingsgraad van vakbekwame medewerkers is een randvoorwaarde om deze thema's vorm te geven.

4.1 Brandweer

4.1.1 Context

Brandweer Limburg-Noord houdt zich op het gebied van brandweezorg dagelijks bezig met preparatie, risicobeheersing en incidentbestrijding.

- **Preparatie**

Preparatie richt zich op de voorbereidende kant van het bestrijden van incidenten en is verdeeld in drie vakgebieden: vakbekwaamheid, operationele voorbereiding en materieel.

Vakbekwaamheid zorgt dankzij het Regionaal Opleidingsinstituut (ROI) voor de brandweeropleidingen van manschappen en bevelvoerders en ontfermt zich daarmee over de vakbekwaamheid van ons repressief brandweerpersoneel. Het taakveld operationele voorbereiding houdt zich voornamelijk bezig met de informatie-uitwisseling tussen incidentbestrijding, risicobeheersing en de meldkamer en speelt daarmee een belangrijke rol in de doorontwikkeling naar een nog meer informatiegestuurde brandweerorganisatie. Materieel gaat over aanschaf en onderhoud van materieel voor repressief optreden; van kleding en ademluchttoestellen tot brandweervoertuigen.

- **Risicobeheersing**

Risicobeheersing richt zich op het voorkomen en beperken van incidenten en de daarbij mogelijk schadelijke gevolgen. Dit wordt onder andere gedaan door te adviseren op omgevingsvisies, omgevingsplannen, evenementen en objecten. Daarnaast richt het team Brandveilig Leven zich op

het verhogen van brandveilig gedrag van de inwoners van Limburg-Noord. Binnen de Risk Factory wordt vanuit de brandweer onder andere aandacht besteed aan de thema's vluchten bij brand, brandveiligheid en natuurbrand.

- Incidentbestrijding

Incidentbestrijding staat met de 30 brandweerposten en 830 opgeleide brandweermensen voor gegarandeerde brandweezorg in de regio. In het, volgens de nieuwe landelijke systematiek, opgestelde dekkingsplan is inzichtelijk gemaakt of er zwakke plekken zijn in de regionale brandweezorg op de factoren snelheid, capaciteit, paraatheid en werkdruk. De aandachtsubjecten en gebieden die hierin naar voren komen zijn input voor de brandweer om komende beleidsperiode preventieve en repressieve maatregelen te onderzoeken.

Terugblik beleidsperiode 2020-2023

De afgelopen beleidsperiode is hard gewerkt om Brandweer Limburg-Noord door te ontwikkelen tot een organisatie met een vooruitstrevend repressief concept. Hierbij is zoveel mogelijk vastgehouden aan het visiedocument 'Brandweer Limburg-Noord in 2030'.

Het implementeren van 'De Behapbare Basis' is een mooie illustratie van een werkwijze die de kwaliteit van de lokale brandweerposten ten goede komt, ondanks de sterk in aantal en complexiteit toegenomen taken van de brandweer. Met 'De Behapbare Basis' worden basisincidenten bestreden door lokale posten, dankzij eenvoudige technieken, tactieken en een verregaande standaardisering. Bij complexe incidenten kunnen specialistische eenheden op het gebied van brandbestrijding (SBE), technische hulpverlening (SHE), ongevallen gevaarlijke stoffen en een duikteam ondersteuning bieden. De specialistische eenheden beschikken over extra kennis, materiaal en vaardigheden. Hierbij ligt de focus op deskundigheid en ervaring met complexe incidenten en minder op de opkomsttijd.

4.1.2 Ambities

Deze beleidsperiode moeten we verder toewerken naar een flexibele, informatiegestuurde, rationele en robuuste brandweerorganisatie, om snel en adequaat incidenten te kunnen blijven bestrijden. Enkele thema's vormen hier een belangrijke uitdaging, zoals vrijwilligheid, paraatheid, slagkracht, goed werkgeverschap, verbetering van het brandweeronderwijs en samenwerking.

Vrijwilligheid

De ruim 830 brandweermensen in onze regio staan samen voor een gegarandeerde brandweezorg. Onze inwoners vertrouwen erop dat de brandweer komt helpen in geval van nood. Vanuit de brandweerkazernes verspreid over de regio, zorgen we voor snelle actie bij onder andere brand en ongevallen. Om de paraatheid van deze kazernes te garanderen is het van belang om voldoende beroeps- en vrijwillig brandweerpersoneel aan te trekken, op te leiden en te behouden.

Vrijwilligheid wordt anno nu, door veranderingen in de maatschappij, anders ingericht en ingevuld. Vrijwilligers blijven minder lang bij de brandweer, werken vaker verder weg van de kazerne, zijn minder beschikbaar en gaan met een andere mindset bij de brandweer dan de vorige generaties vrijwilligers. Daarnaast zal de wijziging in de Europese regeling voor deeltijdwerk effect hebben op de inzet van brandweer vrijwilligers. Wat deze wijziging exact gaat betekenen, naast een verschuiving van een resultaatsverplichting richting een inspanningsverplichting bij vrijwillige posten, zal komende jaren duidelijker worden.

Deze ontwikkelingen zorgen voor de nodige uitdagingen in het voldoende paraat houden van onze kazernes. Het opstellen en uitvoeren van een aanpak voor het behouden en werven van voldoende vrijwilligers is voor de brandweer een belangrijk doel de komende beleidsperiode.

Gegarandeerde brandweezorg

Gegarandeerde brandweezorg kunnen bieden aan onze inwoners is alleen mogelijk bij een voldoende parate repressieve organisatie. Het hebben van een grotendeels vrijwillige organisatie, betekent een toenemende uitdaging om de paraatheid op peil te houden. De paraatheid wordt nauwkeurig in de gaten gehouden, zodat er passende maatregelen genomen kunnen worden om deze zo goed mogelijk te houden. De brandweer gaat verdere aanvullende maatregelen treffen om de paraatheid op peil te houden. De focus van deze maatregelen zal gericht zijn op het versterken van beroepsmatigheid, waar vrijwilligheid afneemt.

Maatschappelijke ontwikkelingen

De veranderingen in de maatschappij zorgen voor risico's die snel veranderen. Dit vraagt om een hoge mate van flexibiliteit en veerkracht van onze brandweerorganisatie. Ontwikkelingen zoals de energietransitie en extreem weer als gevolg van klimaatverandering hebben een direct effect op ons werk in het voorkomen, beheersen en bestrijden van incidenten en vraagt om intensieve bijscholing.

De vele kanten van personeel

Naast de uitdagingen die er voor de brandweerorganisatie liggen op het gebied van het behouden en werven van voldoende vrijwilligers, geldt dit ook voor het overige brandweerpersoneel. Door vergrijzing binnen onze eigen organisatie en krapte op de arbeidsmarkt wordt het een uitdaging om ons personeelsbestand op peil te houden. In de breedste zin is het belangrijk dat er een duurzaam personeelsbeleid wordt opgezet met het doel een aantrekkelijke werkgever te worden en te blijven.

Robuustheid en slagkracht

Het vaker voorkomen van gelijktijdigheid van grote incidenten, zoals grote natuurbranden of overstromingen zorgt ervoor dat het hebben van een robuuste brandweerorganisatie steeds belangrijker wordt. Dit betekent dat de slagkracht in de regio op peil moet blijven.

Binnen Limburg-Noord zal steeds meer toegewerkt gaan worden naar een toekomstbestendige brandweer met voldoende capaciteit om naast kwalitatief hoogwaardige brandweezorg op regionaal niveau te leveren, ook weerstand te kunnen bieden aan grootschalige en nieuwe incidenttypen. Met het dekkingsplan 4.0 wordt inzicht gegeven in de slagkracht in de regio.

Naast het versterken van slagkracht binnen de eigen regio, is uit de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's gebleken dat Nederland niet voldoende is voorbereid op rampen en crises van de toekomst. Deze rampen en crises zullen naar verwachting vaker langdurig druk uitoefenen op de bovenregionale en landelijke slagkracht. Het zal de komende beleidsperiode duidelijker worden wat de opzet van een landelijke brandweer voor Brandweer Limburg-Noord zal gaan betekenen.

Huisvesting

Komende beleidsperiode staat een aantal grote aanpassingen gepland rondom huisvesting van de brandweer. Een aantal kazernes zal van locatie veranderen of worden samengevoegd, andere kazernes krijgen nieuwbouw op de huidige locatie. Deze nieuwe kazernes zullen gebouwd worden met aandacht voor een aangename werkomgeving en toekomstbestendigheid.

4.2 Crisisbeheersing

4.2.1 Context

Crisisbeheersing als proces heeft als hoofddoel om de negatieve gevolgen van een crisis zo veel als mogelijk te beperken. De multidisciplinaire crisisorganisatie is de responsorganisatie die na alarmering ad-hoc ontstaat. Hierin werken tal van crisispartners samen.

Binnen het domein crisisbeheersing worden multidisciplinaire crisisbeheersing, GHOR-taken en de regionale voorbereiding van Bevolkingszorg uniform voorbereid en uitgevoerd.

- Multidisciplinaire crisisbeheersing

De daadwerkelijke uitvoering van crisisbeheersing is een complex systeem waarin op basis van wettelijke taken en bevoegdheden een groot aantal functionarissen in verschillende samenstellingen samenwerken. De exacte vorm met de daarmee samenhangende bevoegdheden komt voort uit het niveau van opschaling. De opschaling hangt af van de urgentie en de ernst van de situatie. Het regionaal crisisplan beschrijft hoe de crisisorganisatie van VRLN functioneert. Het crisisplan omvat een beschrijving van de organisatie, verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden met betrekking tot de maatregelen en voorzieningen die de regionale crisisorganisatie treft bij (dreigende) rampen en crises.

- Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR)

Tijdens grote ongevallen en rampen coördineert de GHOR de samenwerking tussen de verschillende geneeskundige hulpdiensten, zodat deze samen één hulpverleningsketen vormen. Daarnaast is de GHOR tijdens een ramp of crisis het aanspreekpunt van de geneeskundige hulpverleningsketen voor het openbaar bestuur en voor de andere hulpverleningsketens zoals brandweer, politie en bevolkingszorg. De wettelijke taken van de GHOR zijn vastgelegd in de Wet veiligheidsregio's.

Wanneer er géén sprake is van een ramp of crisis werkt de GHOR door advisering en informatievoorziening aan een goede voorbereiding van de geneeskundige hulpverlening tijdens een crisis. Een voorbeeld hiervan is het opstellen en het oefenen van plannen en procedures die nodig zijn tijdens een crisis. De daadwerkelijke uitvoering van de geneeskundige hulpverlening blijft een verantwoordelijkheid van de zorginstellingen en zorgverleners zelf.

Binnen het domein crisisbeheersing kan de GHOR invulling geven aan haar kartrekkersrol ten aanzien van het Zorgrisicoprofiel. Ook zijn er nieuwe mogelijkheden om informatie en veiligheidsbeelden te ontsluiten voor de eigen functionarissen en de keten. Verdere ontwikkelingen vanuit GGD GHOR Nederland maar ook het zorgbeeld en de doorontwikkeling van ROAZ-plan (Regionaal Overleg Acute Zorg) maken dat het acute zorglandschap in beweging is. Meer dan ooit is samenwerking met de keten noodzakelijk om vroegtijdig risico's en knelpunten te ontdekken.

- Bevolkingszorg

Gemeenten moeten tijdens een crisis voor de bevolking zorgen. Deze rol wordt bevolkingszorg genoemd. Vaak zijn gemeenten al vanaf het eerste moment in een crisis betrokken, bijvoorbeeld met crisiscommunicatie. Ook na een incident liggen er vaak nog veel taken voor een gemeente zoals vervangende huisvesting regelen, een herdenkingsbijeenkomst organiseren, asbest opruimen of schade inventariseren. Voor bevolkingszorg binnen VRLN werken de vijftien gemeenten nauw samen. Binnen het domein crisisbeheersing zorgen we ervoor dat deze samenwerking goed verloopt. Het besluit tot een uniform kwaliteitsniveau bevolkingszorg stelt een aantal eisen aan de voorbereiding van functionarissen op hun rol in multidisciplinaire crisisbeheersing. De ontwikkelingen gaan over de verhouding tussen gemeentelijke crisisbeheersing en bevolkingszorg, kwaliteitsindicatoren en aantoonbare vakbekwaamheid van de functionarissen.

Toekomstbestendige crisisbeheersing

Eind 2020 presenteerde de evaluatiecommissie van de Wet veiligheidsregio's een rapport waarin de contouren worden geschetst van een toekomstbestendige crisisbeheersing en brandweezorg. De evaluatie vormde de basis voor de landelijke ontwikkelingen, waarbij gewerkt wordt aan één landelijk dekkend stelsel voor crisisbeheersing, aan de verbetering van de informatiepositie van veiligheidsregio's en de inrichting van een landelijk informatie- en coördinatieknooppunt.

VRLN heeft daarnaast een bestuurlijke visie op crisisbeheersing vastgesteld.

De in dit beleidsplan verankerde inrichting van crisisbeheersing verwoordt de ambitie en zal samen met een nieuw crisisplan dat de multidisciplinaire crisisorganisatie beschrijft het antwoord zijn op deze ontwikkelingen.

4.2.2 Ambities

Om goed invulling te kunnen geven aan de versterkingsopdracht voor crisisbeheersing onderscheiden we vier processen: risico-analyse en advies, kaderstelling en verbinding, organiseren en uitvoeren en informatievoorziening.

Risicoanalyse en- advisering

Risicomonitoring

Sterke operationele paraatheid en slagkracht wordt verbeterd door inzicht in regionale- en lokale risico's. Eénmaal in de vier jaar een (regionaal) risicoprofiel opstellen past niet meer bij de snelheid van ontwikkelingen in de huidige tijd. Daarom wordt er een eenduidig proces ontwikkeld voor risico-inventarisatie en risicoanalyse op operationeel, tactisch en strategisch niveau. Het veiligheidsbeeld, het dynamisch risicoprofiel en het provinciaal risicoprofiel zijn de belangrijkste producten om risico's in een continu veranderende omgeving te kunnen blijven inventariseren en beoordelen op de verschillende niveaus. Daar waar nieuwe of toegenomen dreigingen worden gesignaleerd, worden deze via een vaste methodiek geanalyseerd. Vervolgens vindt hierover passende advisering plaats richting de ambtelijke organisatie en/of de crisisorganisatie. Deze ontwikkelingen krijgen een plek in het Regionaal Crisisplan 2024-2027.

Binnen de zorg is het zorgrisicoprofiel een nieuwe ontwikkeling. Het zorgrisicoprofiel maakt risico's en potentiële knelpunten voor de acute- en publieke geneeskundige zorg inzichtelijk. Deze inzichten dragen bij aan het beter waarborgen van de zorgcontinuïteit tijdens rampen en crises.

Evenementenadvisering

Jaarlijks vinden in Noord- en Midden-Limburg enkele honderden kleine tot grote evenementen plaats. De middel- en hoog-risico evenementen hebben een evenementenvergunning van de gemeente nodig. In dit vergunningsverleningsproces is de veiligheidsregio een vaste adviespartner. Daarnaast adviseert de veiligheidsregio gevraagd en ongevraagd op laag-risico evenementen.

Bij onze advisering op veiligheid- en gezondheidsrisico's blijft een risicogerichte aanpak met een integrale benadering van risico's centraal staan. Op deze manier kunnen we oplossingsgericht blijven meedenken, met als bijkomend voordeel het verminderen van de regeldruk. Hiermee wordt tevens aangesloten bij de advisering van de fysieke leefomgeving waarbij de veiligheidsregio, naast de advisering vanuit wet- en regelgeving, meer vanuit deskundigheid adviseert.

Risico- en crisiscommunicatie

Als veiligheidsregio willen we het vermogen van inwoners om zichzelf te helpen, in voorbereiding op of tijdens een crisis, faciliteren en versterken. Met de inzet van risico- en crisiscommunicatie wordt het zelfredzame gedrag van inwoners gestimuleerd en worden negatieve gevolgen van een ramp of crisis geminimaliseerd. Dit is een opdracht waar het domein crisisbeheersing voor aan de lat staat. Ook de Risk Factory speelt een rol in het bewustzijn van inwoners ten aanzien van specifieke risico's en hoe crisiscommunicatie in de praktijk werkt.

Kaderstelling en verbinding

De versterking en uitbreiding van de netwerken komt alle processen binnen crisisbeheersing en de VRLN ten goede, maar helpt ook de betrokken partners in de voorbereiding op rampen en crises. Het netwerkmanagement vanuit multi-perspectief en vanuit kolommen GHOR en Bevolkingszorg wordt geregisseerd vanuit het proces kaderstelling en verbinding. Convenanten en werkafspraken worden opgesteld of geactualiseerd en het netwerk wordt uitgebreid. Daarnaast wordt de samenwerking gezocht met andere processen binnen crisisbeheersing en binnen VRLN om het netwerkmanagement zo efficiënt mogelijk in te richten. We maken een professionaliseringsslag in het relatiemanagement. Uitgangspunt is dat iedereen relatiebeheerder is.

Organiseren en uitvoeren

Het is van groot belang dat functionarissen met een rol in de crisisbeheersing goed voorbereid hun taken kunnen uitvoeren. Om deze specifieke doelgroep optimaal te ondersteunen worden plannen en protocollen ontwikkeld, trainingen en oefeningen georganiseerd, lessen getrokken uit incidenten en worden atypische en niet acute crises opgepakt. De voorbereiding is erop gericht om de inhoud in verschillende aggregatieniveaus beschikbaar te stellen zodat alle stakeholders kunnen beschikken over de juiste informatie.

In diverse situaties waar opschaling van de formele structuren (nog) niet opportuun is, worden op basis van samenwerking risico's ingeschat, partners voor geïnformeerd en ad-hoc werkafspraken gemaakt. Deze werkwijze wordt verder geprofessionaliseerd en aan het crisisplan toegevoegd.

De primaire doelgroepen zijn de leiders en informatiemanagers van de crisisteam, de functionarissen met een rol in bevolkingszorg en de functionarissen binnen de GHOR. Voor hen wordt de gehele opleiding, voorbereiding en eventuele certificering verzorgd of geregeld. Voor alle overige crisisfunctionarissen worden in nauwe samenwerking met de verschillende partners, multidisciplinaire operationele voorbereiding inclusief bijscholingen en oefenmomenten geboden. De resultaten zijn inzichtelijk om de kwaliteit te borgen en stuurinformatie te genereren.

Informatieproducten, planvorming en training en oefening zijn complementair aan elkaar en vormen samen een geheel. De veelheid aan beschikbare kennis en de technologische ontwikkelingen maken het mogelijk maar vooral ook nodig om te differentiëren. Het oogmerk is steeds om functionarissen een robuuste en vergevingsgezinde structuur te bieden bij het uitvoeren van hun werkzaamheden ten dienste van veiligheid en gezondheid.

Informatievoorziening

Het proces informatievoorziening onderhoudt een informatienetwerk dat bestaat uit diverse (interne) organisatieonderdelen en externe partners/organisaties en zorgt ervoor dat de juiste personen op het juiste moment over de juiste veiligheidsinformatie beschikken met als doel een 24/7 actueel beeld van kwetsbaarheden, risico's en dreigingen. Tijdens de koude en lauwe fase wordt primair geleverd aan de processen binnen crisisbeheersing en de relevante veiligheids- en ketenpartners. Tijdens de warme fase levert het proces deze diensten middels de piketorganisatie die de regie voert op de informatie en het gezamenlijk beeld in de verschillende crisisteam.

Centraal binnen het proces informatievoorziening staat het Veiligheids-Informatie Knooppunt (VIK). In het VIK komt informatie over alle aspecten van de veiligheidsregio samen, zowel risicobeheersing als crisisbeheersing en (aspecten van) bedrijfsvoering.

5 Publieke Gezondheid

Waar gezondheid publieke zorg wordt: Het vergroten van gelijke kansen en het makkelijker maken van gezond leven.

Context

Publieke gezondheidszorg is de zorg waar mensen niet direct om vragen omdat ze klachten hebben. Het gaat om gezondheidsbeschermende- en bevorderende maatregelen, voor de bevolking of delen daarvan, specifieke groepen) voor het vroegtijdig opsporen en ter voorkoming van ziekten. Vanuit de Wet Publieke Gezondheid is de GGD verantwoordelijk voor een drietal taakgebieden:

- Bewaken van de gezondheid

Door epidemiologisch onderzoek bewaakt de GGD de ontwikkeling van de algehele gezondheid, signaleert risico's en adviseert over maatregelen op basis van deze trends. De GGD haalt bovendien relevante informatie uit haar uitvoerende taken (bijvoorbeeld jeugdgezondheidszorg en de coronabestrijding), die aan gemeenten als beleidsinformatie beschikbaar wordt gesteld.

- Beschermen van de gezondheid

Bij concrete risico's voor de gezondheid treedt de GGD op om de gezondheid van haar inwoners te beschermen. Dat is heel nadrukkelijk in beeld gekomen tijdens de coronapandemie, waarin de GGD het testen, bron- en contactonderzoek en vaccineren heeft uitgevoerd. Deze taak heeft vele gezichten: het gaat onder andere ook om het toezicht van de hygiëne in tattoo- piercingshops en seksinrichtingen, bestrijden van tuberculose en andere infectieziekten, advisering aan reizigers, voorlichting over seksueel overdraagbare aandoeningen, toezicht op kinderopvang en de uitvoering van lijkschouw bij niet-natuurlijk overlijden. Ten tijde van crises met gezondheidsaspecten zorgt de Directeur Publieke Gezondheid voor coördinatie in samenwerking met zorgpartijen en ketenpartners in de regio. De opgeschaalde GGD-organisatie heeft daarnaast een taak op het gebied van Medische Milieukunde, Infectieziektebestrijding, Gezondheidsonderzoek bij rampen en Psychosociale Hulpverlening. De GGD is dus ook een 24/7 crisisorganisatie.

- Bevorderen van de gezondheid

Naast het wegnemen van gezondheidsrisico's is ook de bevordering van gezondheid een belangrijke taak. Deze inzet richt zich op allerlei groepen in de samenleving en begint al vroeg via de actieve aandacht die er vanuit de GGD is voor een gezonde ontwikkeling van kinderen. Door de screening op bijvoorbeeld de ontwikkeling van oren, ogen en bewegen, worden vroegtijdig achterstanden of afwijkingen gesignaleerd die dan vaak nog relatief gemakkelijk kunnen worden opgelost. Ook hechtingsproblematiek, opvoedvragen of gezinsproblemen kunnen vroegtijdig in beeld komen en worden aangepakt. Vanuit veelal landelijke en regionale programma's wordt ook ingezet op preventiethema's als overgewicht, middelengebruik, positieve gezondheid en mentale gezondheid. Daarnaast biedt de GGD ook zorg aan specifieke groepen die niet passen in de reguliere zorg zoals, asielzoekers, vluchtelingen uit Oekraïne, arrestanten en personen met verward gedrag.

Door een veranderende rol van inwoners, zorgverleners, verzekeraars en de overheid verandert het landschap van de publieke gezondheidszorg. Samenhang en afstemming met het zorgveld in de volle breedte maar ook het waarborgen van betaalbaarheid worden steeds belangrijker. Door de decentralisaties in het sociaal domein kunnen de gemeenten dwarsverbanden leggen tussen maatschappelijke ondersteuning, de jeugdzorg en het domein van werk en inkomen. De genoemde wettelijke taken op het gebied van publieke gezondheid sluiten in de kern aan bij de opgaven van de decentralisaties: preventief, dichtbij, versterken van eigen kracht en mentale weerbaarheid.

Naast deze 'klassieke' determinanten van gezondheid, die met leefstijl te maken hebben, zijn er echter nog veel meer factoren die van invloed zijn op onze volksgezondheid. Dit zijn bijvoorbeeld leefomgeving, arbeid (armoede), mentale weerbaarheid en onderwijs (laaggeletterdheid). Om aan deze bredere gezondheidsdoelen invulling te geven hebben gemeenten en verschillende zorgpartijen, waaronder de GGD, kaders afgesproken voor de komende jaren. Deze kaders liggen vast in het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond & Actief Leven Akkoord (GALA). Kort gezegd worden in het IZA de kaders gesteld om de zorg goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. En met het GALA wordt gebouwd aan het fundament voor een gerichte lokale en regionale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis. De rol van de GGD is stevig verankerd in het GALA (kennis, advies en regie).

In onze regio zijn deze afspraken door de GGD en regionale partners vertaald in het regiobeeld en regioplan Noord- en Midden-Limburg. In het manifest 'Naar gelijke kansen op gezondheid' zijn doelstellingen van de 15 regiogemeenten en de GGD vastlegt.

Van Toekomstvisie 2030 naar Beleidsplan

Het startpunt voor dit beleidsplan zijn onze missie en visie 2030:

Onze Missie

Het vergroten van gelijke kansen op gezondheid. Wij durven het verschil te maken door extra aandacht te hebben voor de meest kwetsbare inwoners en situaties. Dit doen we vanuit een integrale benadering. We stimuleren inwoners hun leefstijl te verbeteren en faciliteren initiatieven van inwoners en gemeenschappen die werken aan positief gezond leven.

Onze Visie 2030

Wij maken ons binnen de publieke gezondheid sterk om onze inwoners gezond en veilig te houden, of waar nodig dit te verbeteren. Wij beschermen, bewaken én bevorderen de gezondheid van onze inwoners.

Wij streven naar een regio waarin iedereen zich gezond voelt. Waar iedereen in staat is om gezond te leven. Waar iedereen zich kan ontplooiën in een gezonde en veilige fysieke en sociale leefomgeving. Van vóór de geboorte tot aan de dood. In reguliere tijden en in crisissituaties. Voor gezonde mensen en voor mensen met een ziekte of beperking. En omdat niet iedereen dezelfde kansen heeft op een gezond leven, hebben wij bijzondere aandacht voor de kwetsbaren in onze samenleving. Preventie is ons vak, een gezonde generatie is ons doel.

Wij geven invulling aan onze visie vanuit *Kennis*: Wij beschikken over informatie en data en verrijken en delen deze kennis met andere partijen. Dit doen wij door middel van *Advies*: Wij behartigen de belangen van onze gemeenten en inwoners met het oog op de publieke gezondheid. Dat doen wij met *Regie*: Wij zijn leidend en agenderend op het gebied van publieke gezondheid, ook in crises.

Ambities

Om onze visie 2030 te realiseren gaan we aan de slag met vijf ambities:

1. Investeren in een nieuwe generatie
2. Versterken van gezondheidsbescherming
3. Informatie laten werken voor publieke gezondheidsbescherming
4. Publieke gezondheid en publieke veiligheid vanzelfsprekend verbonden
5. Samenwerken aan een duurzame leefomgeving.

Investeren in een nieuwe generatie

Ieder kind heeft vanaf de geboorte recht op een gezonde en veilige start. Die start vormt de basis voor optimale deelname aan onderwijs, de arbeidsmarkt en participatie in de samenleving. Wij willen dat kinderen zo gezond, veilig en kansrijk mogelijk opgroeien. Wij hebben structurele aandacht voor preventie en in het bijzonder voor het bevorderen van een gezonde leefstijl. Vanaf het eerste moment van de zwangerschap, tot 18 en liefst tot 26 jaar!

Wij vinden het belangrijk dat ouders de regie hebben en wij respecteren en steunen bewuste keuzes van ouders zoveel mogelijk. Samen maken we ouders en jongeren bewust(er) bij het maken van de keuzes die er zijn om gezond op te groeien.

Bij problemen met jongeren is op tijd signaleren en reageren van cruciaal belang. Dit doen we door alert te zijn en goed te kijken wat er aan de hand is. De mentale gezondheid van jongeren is voor ons een extra aandachtspunt. Ons inzetten voor jongeren kunnen we alleen door goed samen te werken met onze ketenpartners.

Als GGD bouwen wij verder aan gezondheid en gezond gedrag. Hiervoor zetten we de komende jaren in op meer bewustwording. Sterke partnerschappen met bijvoorbeeld de Risk Factory en UNICEF vinden wij hiervoor belangrijk, evenals de versterking van de huidige samenwerking met het medische- en sociaal domein, gemeenten en de provincie.

Wij maken ons sterk voor:

- Een gezonde en veilige start voor iedereen met extra aandacht voor kinderen door uitvoering van het actieprogramma Kansrijke Start en Keigezond. We bouwen aan coalities in onze regio en dragen bij aan heldere ketenafspraken.
- Het opstellen van een regionaal programma 'Mentale Gezondheid' met gemeenten waarin een verbinding is gemaakt met Kansrijke Start.
- Een flexibele, duurzame jeugdgezondheidszorg. Een jeugdgezondheidszorg waar nabijheid belangrijk is en wij nog beter aansluiten bij onze doelgroep en hun omgeving.
- Het verhogen van de leeftijd voor de jeugdgezondheidszorg van 18 naar 23 of 26 jaar door dit uit te dragen binnen ons netwerk.
- Betrouwbare en goed ontsloten informatie en wij wijzen ouders op deze informatie.
- Het ontwikkelen van nieuwe scenario's binnen de Risk Factory specifiek gericht op jongeren en het betrekken van jongeren bij deze ontwikkeling. Een concreet voorbeeld is een scenario 'mentale gezondheid'.
- Wij organiseren en coördineren een sluitende ketenaanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas in Limburg: Keigezond Limburg. Hierin ondersteunen wij, zowel vanuit regionale coördinatie als vanuit de uitvoering kinderen en gezinnen bij het verkrijgen van een gezonde(re) leefstijl. Dit doen we met al onze netwerkpartners binnen zowel het sociaal- als zorgdomein.

Versterken van gezondheidsbescherming

Bedreigingen in de publieke gezondheid zullen er altijd zijn. Niet elke crisis of uitdaging voor de publieke gezondheid is te voorkomen of laat zich voorspellen. Op de juiste manier omgaan met acute situaties die de publieke gezondheid bedreigen is daarom belangrijk. Juist ook om te voorkomen dat de gezondheidsverschillen in de regio verder toenemen.

Wij staan klaar voor onze inwoners om te helpen waar nodig als er bedreigingen zijn in de publieke gezondheidszorg. Onze stabiele organisatie reageert snel bij het uitbreken van infectieziekten, maar ook tijdens rampen en crises, met als doel om deze te beheersen.

Gezondheidsbescherming gaat voor ons ook over preventie. Wij zijn verantwoordelijk voor het op peil houden van de bescherming tegen gezondheidsrisico's waar inwoners zelf niet of nauwelijks invloed op hebben en mogelijk ook geen weet van hebben. Dit gaat bijvoorbeeld om milieu en luchtkwaliteit maar ook infectieziekten en tuberculosebestrijding. Ook op deze thema's kan de samenleving vertrouwen op ons goed opgeleide personeel.

Wij zetten ons in voor:

- Het, samen met gemeenten en zorgverzekeraars, realiseren van een regionale preventie infrastructuur die gericht is op bescherming en bevordering van gezondheid.
- Het versterken van onze regionale preventieve rol door nauw samen te werken met onze regionale en landelijke partners door bijvoorbeeld vaccineren en Versterken Infectieziekten en Pandemische paraatheid (VIP-teams). Hierbij hebben we extra aandacht voor risico's waar inwoners zelf geen invloed.
- Het pro-actief ontwikkelen van scenario's om mogelijke bedreigingen vroegtijdig in beeld te krijgen en te kunnen volgen (regionale en bovenregionale monitoring en surveillance).
- Een robuuste, flexibele crisisorganisatie. Dit doen we onder andere door kwetsbaarheden weg te nemen en onze medewerkers slim en versneld op te leiden.

Informatie laten werken voor publieke gezondheid

Nieuwe technologieën bieden kansen. Ook als het gaat om het vergroten van veiligheid en gezondheid. Tegelijkertijd schept het ook verwachtingen. We moeten als GGD meegaan met de snelheid van de informatiemaatschappij waarbinnen wij werken en tegelijkertijd betrouwbaar blijven. Wij zetten in op het verkrijgen, verrijken, delen en duiden van data. Dit alles met behoud van informatieveiligheid.

Onze publieke opdracht binnen deze ambitie is het monitoren van de gezondheid van onze inwoners. Dit vormt dé basis voor de publieke gezondheid in onze regio. Dit doen we op basis van data: onze eigen data die we ophalen via verschillende monitors en data van onze partners. Deze data en kennis over gezondheid stellen we beschikbaar voor iedereen. Wij willen nog scherper inzetten op hoe deze data zo goed en breed mogelijk ingezet en geduid kan worden. Zo kunnen gemeenten deze gebruiken om lokaal en regionaal beleid te ontwikkelen op het brede gebied van gezondheid, sport en bewegen (GALA) maar ook binnen andere beleidsterreinen ('health in all policies'). Daarbij steunen we op effectief bewezen interventies zoals Kansrijke Start maar creëren we ook ruimte om te experimenteren (proeftuinen). Door het duiden van data, aangevuld met (beleids)onderzoek, worden de effecten van gemaakte keuzes en beleid zichtbaar. Het sturen op data creëert daarmee maatschappelijke waarde wanneer deze kennis wordt ingezet voor ons gemeenschappelijke doel.

Wij zetten ons in voor:

- Het versterken van de samenwerking tussen de Limburgse GGD'en en het wetenschappelijk veld om te komen tot technologische innovaties en het zo optimaal mogelijk inzetten van data.
- De landelijke samenwerking van GGD'en op het gebied van informatievoorziening. Hier nemen we aan deel.

Publieke gezondheid en publieke veiligheid vanzelfsprekend verbonden

Gezondheid en veiligheid zijn voor de mens een groot goed. Zij behoren tot de meest basale levensbehoeften. Het zijn dan ook de belangrijkste kerntaken van de overheid met de grootste uitgavenpost. Het zijn twee verschillende maatschappelijke velden met eigen wetten. De twee velden hebben belangrijke raakvlakken waarop publieke organisaties voor gezondheid en veiligheid met elkaar moeten samenwerken. Wij zetten ons in op de borging van publieke gezondheid binnen de publieke veiligheid.

We hebben continue beeld bij hoe het met onze inwoners gaat en welke groepen extra aandacht nodig hebben. Dit doen we door gebruik te maken van kennis uit onderzoeken, ervaringskennis van onze inwoners en professionals en kennis van onze ketenpartners.

We hebben extra aandacht voor onze kwetsbare inwoners die niet binnen bestaande kaders en regelgeving geholpen kunnen worden. Samen met onze partners zetten we stappen om ondersteuning van deze groep op een beter en passende wijze te organiseren. Deze ondersteuning zit op het snijvlak van publieke gezondheid, sociale- en fysieke veiligheid. Het gaat daarbij om risico's rondom huiselijk geweld, kindermishandeling, zedenzaken en onnatuurlijke dood, maar ook om risico's rondom overlast en criminaliteit, verstoring van de openbare orde en maatschappelijke onrust. Zowel in de reguliere alsook in de opgeschaalde publieke gezondheid. De rol van de GGD daarin is in eerste instantie het analyseren en duiden van beschikbare data.

We zetten ons in voor:

- Een regionale samenwerking met de kennispartners zoals de Universiteit Maastricht en Pharos om meer zicht te krijgen op groepen in kwetsbare omstandigheden. Hiervoor sluiten we ook aan bij de landelijke monitor Verward Gedrag.
- Het uitbreiden van data en duiding van data zodat op wijkniveau informatie geleverd kan worden.
- Het ontsluiten van data en informatie voor relevante doelgroepen.
- Het koppelen van data uit onze monitors aan onder andere cijfers van het CBS.

Samenwerken aan een duurzame leefomgeving

De leefomgeving waarin mensen wonen, werken en leven heeft invloed op hun gezondheid. Een gezonde leefomgeving is een leefomgeving die als prettig wordt ervaren, die uitnodigt tot gezond gedrag en beschermt tegen gezondheidsrisico's. Wij adviseren gemeenten om samen met haar partners voor en met inwoners een zo gezond en veilig mogelijk leven, thuis, in de directe woonomgeving, op school en op het werk en in de vrije tijd te creëren.

We benaderen de leefomgeving vanuit het gezondheidsperspectief. Daarbij kiezen we voor een positieve benadering door te focussen op hoe de omgeving zo kan worden ingericht dat deze gezondheid beschermt en bevordert. Hierbij vinden wij de buitenwereld maar ook de virtuele wereld belangrijk. Denk daarbij aan een gezonde balans tussen online en offline zijn. Wij onderzoeken op welke plekken de impact op gezondheid het grootst is en geven waar nodig samen met onze ketenpartners onderbouwde, objectieve adviezen. Adviezen in het kader van de Omgevingswet op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu en infectieziekten.

Wij zetten ons in voor:

- Deelname en actieve participatie vanuit VRLN aan de juiste tafels en netwerken om zo goed mogelijk bij te dragen aan een duurzame leefomgeving.
- Een gezonde, duurzame en (sociaal) veilige leefomgeving door adviezen te geven op aan gemeenten in het kader van de Omgevingswet.
- Het realiseren van draagvlak om een Limburgse Omgevingsscan op te zetten op basis van ervaringen van andere regio's.

Beleidsplan MOTO 2020-2023

De lerende organisatie

Multidisciplinair opleiden, trainen, oefenen en evalueren

Inhoudsopgave

0	SAMENVATTING	3
1	INLEIDING	4
1.1	<i>Doel</i>	4
1.2	<i>Afbakening</i>	4
1.3	<i>Leeswijzer</i>	4
2	VEILIGHEIDSRÉGIO LIMBURG-NOORD EN ZUID-LIMBURG	5
2.1	<i>Crisisbeheersing</i>	5
2.2	<i>MOTO en evalueren</i>	5
2.3	<i>De lerende organisatie</i>	5
3	BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN EN BELEIDSDOELEN	6
3.1	<i>Alertheid op bekende en onbekende risico's</i>	6
3.2	<i>Flexibilisering crisisorganisatie</i>	6
3.3	<i>Samenwerking veiligheidsregio's Zuid-Limburg en Limburg-Noord</i>	7
3.4	<i>Grensoverschrijdende samenwerking</i>	8
3.5	<i>Gemeenschappelijke Meldkamer Limburg</i>	8
3.6	<i>Gestructureerd leren en verantwoorden</i>	9
4	VORMGEVING VAN HET LEERPROCES.....	10
4.1	<i>A. Visie op vakbekwaamheid</i>	10
4.2	<i>B. Nulmeting inclusief registratie</i>	10
4.3	<i>C. Opleiden en bijscholen</i>	10
4.4	<i>D. Oefenen en inzetten</i>	10
4.5	<i>E. Testen</i>	10
4.6	<i>F. Evalueren van crisisorganisatie</i>	11
4.7	<i>G. Bijstellen MOTO</i>	11
4.8	<i>H. Aanpassingen systeem, planvorming en MOTO</i>	11
4.9	<i>I. Bijscholen en trainen</i>	11
5	RISICO'S	12
5.1	<i>Kwaliteit crisisfunctionarissen</i>	12
5.2	<i>Beschikbare capaciteit crisispartners</i>	12
5.3	<i>Actuele ontwikkelingen</i>	12
6	BIJLAGEN	13
6.1	<i>Toelichting risicoprofiel</i>	13
6.1.1	<i>Uitval vitale infrastructuur</i>	13
6.1.2	<i>Interne continuïteit</i>	13
6.1.3	<i>Maatschappelijke onrust</i>	13
6.2	<i>Toelichting Lifelong Learning Loop</i>	14
6.3	<i>Toelichting High Impact Learning that Lasts (HILL)</i>	15
6.4	<i>Toelichting geïdentificeerde factoren uit onderzoek Universiteit Maastricht</i>	17

0 Samenvatting

Conform artikel 14 van de Wet Veiligheidsregio's dient het bestuur van de veiligheidsregio eenmaal in de vier jaar een beleidsplan vast te stellen. Een verplicht onderdeel hiervan is het oefenbeleidsplan. Met het aanbreken van de nieuwe beleidsperiode, wordt daarom dit beleidsplan MOTO ook vastgesteld. Nieuw hierbij is dat er één gezamenlijk beleidsplan is opgesteld door Veiligheidsregio Limburg-Noord en Zuid-Limburg. Naast dit beleidsplan met daarin de gezamenlijk visie op het gebied van MOTO, zal er per veiligheidsregio een nadere concretisering plaatsvinden in regio specifieke jaarplannen.

Doel

Het doel van dit beleidsplan 2020-2023 is om de visie op multidisciplinair opleiden, trainen, oefenen en evalueren te beschrijven en hoe de daaruit voortvloeiende inrichting hiervan er de komende jaren uit gaat zien. Anders dan voorgaande jaren wordt in dit beleidsplan de verbinding gemaakt tussen enerzijds MOTO en anderzijds het evalueren van inzetten en oefeningen.

Uitgangspunten

De belangrijkste ontwikkelingen op bestuurlijk, maatschappelijk en operationeel gebied zijn de uitgangspunten voor de beleidsdoelen voor de komende 4 jaar. Het gaat om de volgende ontwikkelingen.

1. Alertheid op bekende en onbekende risico's
2. Flexibilisering van de crisisorganisatie
3. Samenwerking Veiligheidsregio Zuid-Limburg en Veiligheidsregio Limburg-Noord
4. Grensoverschrijdende samenwerking in de Euregio's
5. Gemeenschappelijke meldkamer Limburg
6. Gestructureerd leren en verantwoorden

Vormgeving van het leerproces

De Inspectie Justitie en Veiligheid houdt toezicht op de rampenbestrijding en crisisbeheersing en hanteert een toetsingskader, dat gebaseerd is op het cyclische model "Lifelong learning loop". Hierbij beschouwt de Inspectie het doorlopen van alle stappen en het aanbrengen van samenhang daarin als het borgen van vakbekwaamheid. Het model bestaat uit de volgende stappen:

- A. Visie op vakbekwaamheid
- B. Nulmeting inclusief registratie
- C. Opleiden en bijscholen
- D. Oefenen en inzetten
- E. Testen
- F. Evalueren van crisisorganisatie
- G. Bijstellen MOTO
- H. Aanpassingen systeem, planvorming en MOTO
- I. Bijscholen en trainen

Per processtap wordt in dit document beschreven op welke wijze de beide veiligheidsregio's hier invulling aan geven.

Risico's

Het realiseren van de beleidsdoelen wordt beïnvloed door externe factoren, die de uitvoering ervan kunnen belemmeren. De volgende factoren zijn geïdentificeerd en beschreven:

1. Kwaliteit crisisfunctionarissen
2. Beschikbaarheid capaciteit crisispartners
3. Actuele ontwikkelingen

1 Inleiding

Conform artikel 14 van de Wet Veiligheidsregio's dient het bestuur van de veiligheidsregio eenmaal in de vier jaar een beleidsplan vast te stellen. Een verplicht onderdeel hiervan is het oefenbeleidsplan. Met het aanbreken van de nieuwe beleidsperiode, wordt daarom dit beleidsplan MOTO ook vastgesteld. Nieuw hierbij is dat er één gezamenlijk beleidsplan is opgesteld door Veiligheidsregio Limburg-Noord en Zuid-Limburg.

1.1 Doel

Het doel van dit beleidsplan 2020-2023 is om de visie op multidisciplinair opleiden, trainen, oefenen en evalueren te beschrijven en hoe de daaruit voortvloeiende inrichting hiervan er de komende jaren uit gaat zien. Anders dan voorgaande jaren wordt in dit beleidsplan de verbinding gemaakt tussen enerzijds MOTO en anderzijds het evalueren van inzetten en oefeningen. Er bestaat een sterke verwevenheid, die op deze manier nadrukkelijker gepositioneerd wordt met als doel "de lerende organisatie". Leren begint met kritische reflectie. Daarbij wordt intensief gebruik gemaakt van het MOTO-netwerk dat al sinds jaren gecultiveerd wordt. De toch al volwassen relatie met de belangrijkste crisispartners krijgt een nieuwe dimensie, er niet alleen gereflecteerd wordt op gezamenlijke producten, maar juist ook op het gezamenlijke systeem van crisisbeheersing en de voorbereiding daarop.

1.2 Afbakening

In dit document wordt enkel beschreven op welke manier het opleiden, trainen, oefenen en evalueren voor de multidisciplinaire crisisfunctionarissen van de hoofdstructuur er de komende vier jaar gaat uitzien. De verantwoordelijkheid voor het monodisciplinaire opleiden, trainen en oefenen is belegd bij de individuele kolommen. De afspraak is dat multidisciplinaire crisisfunctionarissen pas op multidisciplinair niveau getraind en geoefend kunnen worden door de veiligheidsregio als de monodisciplinaire opleiding met succes afgerond is. Uitzondering hierop is het opleiden, trainen en oefenen van bevolkingszorg binnen Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Deze taak valt binnen het veiligheidsbureau van Veiligheidsregio Zuid-Limburg, maar wordt niet meegenomen in dit beleidsplan. Dit is namelijk in een separate kadernota beschreven¹. In de ontwikkeling en uitvoering van dit plan wordt wel nadrukkelijk de verbinding gezocht met de kolommen en de crisispartners. Naast dit beleidsplan met daarin de gezamenlijk visie op het gebied van MOTO, zal er per veiligheidsregio een nadere concretisering plaatsvinden in regio specifieke jaarplannen.

1.3 Leeswijzer

Dit beleidsplan beschrijft op welke manier Veiligheidsregio Limburg-Noord en Veiligheidsregio Zuid-Limburg de komende jaren de taak multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen gaat vormgeven. Het document is ingedeeld in zes hoofdstukken. In het eerste hoofdstuk wordt een beknopte beschrijving van de organisatie beschreven. Daarna worden de beleidsdoelen voor de komende periode gekoppeld aan de belangrijkste ontwikkelingen binnen de veiligheidsregio in hoofdstuk 3. Daarna volgt in hoofdstuk 4 een concretere beschrijving van de manier waarop het leerproces vormgegeven wordt en staan in hoofdstuk 5 een aantal risico's beschreven die gekoppeld zijn aan deze visie. Tenslotte wordt afgesloten met de bijlagen.

---

¹ Kadernota 2019-2023, Monodisciplinair opleiden, oefenen & trainen Bevolkingszorg t.b.v. Crisisbeheersing & Rampenbestrijding, Veiligheidsregio Zuid-Limburg (2018).

2 Veiligheidsregio Limburg-Noord en Zuid-Limburg

Veiligheidsregio Limburg-Noord en Veiligheidsregio Zuid-Limburg en zijn de Limburgse veiligheidsregio's en twee van de 25 veiligheidsregio's in Nederland. Dit zijn hands-on-hulpverleningsorganisaties, zorgorganisaties en netwerkorganisaties in één. Het is een samenwerkingsplatform van en voor de volgende organisaties:

- Brandweer, GGD, GHOR en crisisbeheersing
- Gemeenten in Limburg
- Politie Limburg
- Openbaar Ministerie (OM)
- Provincie Limburg
- Waterpartners Limburg (waterschap, waterschapsbedrijf en waterleidingmaatschappij)
- Rijkswaterstaat
- Energiepartners (Enexis, Gasunie, Tennet)
- Prorail (spoor)
- EMRIC
- Defensie
- Regionale Uitvoeringsdiensten
- Chemelot

Daarnaast hebben de veiligheidsregio's een omvangrijk netwerk van partijen, waarmee intensief wordt samengewerkt. Dit zijn onder andere het netwerk van zorgpartners in Limburg, de andere zuidelijke veiligheidsregio's en GGD-en en verschillende hulpverleningsorganisaties in het grensgebied van België en Duitsland.

2.1 Crisisbeheersing

Binnen de veiligheidsregio's levert Crisisbeheersing en het Veiligheidsbureau diensten en producten die te maken hebben met het voorbereiden op een incident, ramp of crisis. Het doel hiervan is het faciliteren van de hulpdiensten en gemeenten bij het uitvoeren van de crisisbeheersing en rampenbestrijding. Alle benodigde plannen, kaders, faciliteiten, vakbekwaamheid en daarnaast professionele voorbereiding worden georganiseerd onder eigen uitvoeringsverantwoordelijkheid.

2.2 MOTO en evalueren

Afdeling Crisisbeheersing binnen Veiligheidsregio Limburg-Noord en het Veiligheidsbureau binnen Veiligheidsregio Zuid-Limburg ontwikkelen, organiseren, registreren, evalueren, certificeren en geven uitvoering aan het opleiden, trainen en oefenen van de multidisciplinaire crisisfunctionarissen in de hoofdstructuur. Het streven hierbij is om de kwaliteit van het repressief optreden van de crisisfunctionarissen in multidisciplinair samenwerkingsverband te waarborgen.

2.3 De lerende organisatie

Het team dat zich met MOTO bezighoudt wil graag het systeem van crisisbeheersing verbeteren. Dit gaat over en in samenwerking met de gemeenschappelijke meldkamer Limburg (GMKL) de functionarissen van het commando plaats incident (CoPI), het operationeel sturingsteam (OST), het regionaal operationeel team (ROT), het gemeentelijk of regionaal beleidsteam (GBT RBT). Op Limburgse schaal zijn dit honderden professionals die getraind of geoefend worden om nog beter samen te werken bij een ramp of crisis.

3 Belangrijkste ontwikkelingen en beleidsdoelen

Wat de beide veiligheidsregio's in de komende beleidsperiode willen bereiken, is hieronder beschreven aan de hand van de belangrijkste ontwikkelingen voor het werkveld van MOTO. Achtereenvolgens komen de volgende ontwikkelingen aan de orde:

1. Alertheid op bekende en onbekende risico's
2. Flexibilisering van de crisisorganisatie
3. Samenwerking Veiligheidsregio Zuid-Limburg en Veiligheidsregio Limburg-Noord
4. Grensoverschrijdende samenwerking in de Euregio's
5. Gemeenschappelijke meldkamer Limburg
6. Gestructureerd leren en verantwoorden

3.1 Alertheid op bekende en onbekende risico's

De huidige onstabiele en snel veranderende maatschappij brengt nieuwe risico's met zich mee, waarvan de impact nog onbekend is. Daarnaast blijven de bekende risico's ook bestaan. In de keuzes tussen generieke voorbereiding en het onderhouden van bestaande convenanten en rampbestrijdingsplannen schuilt een dilemma. De omgeving verwacht dat de veiligheidsregio zich aantoonbaar voorbereid op bekende risico's, maar gezien de hoeveelheid plannen en de beperkte tijd is dat steeds een opgave. Door maximaal in te zetten op generieke werkwijzen verbetert niet alleen het optreden bij de reeds uitgewerkte bekende risico's, maar ook bij onbekende risico's. Onbekende risico's onderscheiden zich immers voornamelijk door andere oorzaken, maar de effecten daarvan liggen meestal in lijn van de bekende risico's. Dit doet ook recht aan de weging zoals gemaakt in het risicoprofiel, dat is vastgesteld voor de hele provincie².

In de komende beleidsperiode willen de veiligheidsregio's de volgende beleidsdoelen bereiken:

- Keuzes in thema's voor training en oefening worden in eerste instantie gebaseerd op de prioritering uit het risicoprofiel. Daar waar de realiteit er om vraagt, worden inventieve manieren gezocht om hier zo goed mogelijk invulling aan te geven. Denk hierbij aan keuzes in deelnemers, werkvormen of een combinatie hiervan. In bijlage 6.1 is een toelichting opgenomen op de belangrijkste thema's uit het risicoprofiel.
- Vragen of verzoeken van crisispartners worden waar mogelijk ingepast, indien deze bijdragen aan een veiliger en gezonder Limburg.
- Voor de belangrijkste onbekende risico's worden scenarioteams samengesteld en gekoppeld aan de werkwijze van de hoofdstructuur. Het doel hiervan is om te wennen aan en te experimenteren met het betreffende risico. Deze scenarioteams worden bekwaamd in scenario-analyse en -ontwikkeling.
- De generieke werkwijze voor de crisisorganisatie wordt geïnventariseerd en beoefend met de relevante onderdelen van de hoofdstructuur.

3.2 Flexibilisering crisisorganisatie

De GRIP procedure dient als basis voor zowel het operationeel optreden als de bestuurlijke afstemming. Hierin wordt voorgeschreven wat de werkwijze van coördinatie tussen hulpverleningsdiensten verloopt. De waarde van GRIP staat niet ter discussie, want GRIP leidt tot inzet en betrokkenheid en geeft structuur aan de multidisciplinaire en bestuurlijke samenwerking. De procedure is inmiddels breed bekend, niet alleen bij hulpdiensten en gemeenten, maar ook bij alle crisispartners.

Lang niet altijd zijn alle gealarmeerde crisisfunctionarissen nodig. Er kan meer flexibiliteit gegenereerd worden door selectiever crisisfunctionarissen op te roepen, dan wel door aan het begin of gedurende het verloop van de overlegcyclus te kijken wie gemist wordt en wie overbodig is. In de komende beleidsperiode

---

² Provinciaal Risicoprofiel, Veiligheidsregio's Zuid-Limburg en Limburg-Noord (2019)

wordt de opschaling daarom probleemgericht en dus flexibel vormgegeven. Dat vergt aan het begin van de opschaling een snelle analyse van scenario's en betrokken partners en daarmee het vroegtijdig in stelling brengen van een vaste kern crisisfunctionarissen op de verschillende opschalingsniveaus. Daarnaast zijn onderdelen van de hoofdstructuur ook los te alarmeren, naar behoefte. De optie blijft bestaan om onderdelen van de hoofdstructuur volgens de bekende werkwijze te alarmeren, zodat in geval van twijfel of bij de noodzaak tot snelheid er snel gereageerd kan worden.

Het uitgangspunt van de flexibilisering is dat in elk team binnen de hoofdstructuur er een vaste kern opgeroepen kan worden, die bestaat uit de leider/voorzitter, informatiemanagement en crisiscommunicatie. Deze functies dienen daarom middels hard piket geborgd te zijn. Daarbij is opkomst niet de maat der dingen, maar het snel opstarten van het processen. Een eerste teamoverleg kan met de huidige technische middelen namelijk tijd en plaats onafhankelijk plaatsvinden, waarbij landelijke opkomsttijden meer als ontwerpcriterium voor borging van functies wordt gehanteerd.

In de komende beleidsperiode willen de veiligheidsregio's de volgende beleidsdoelen bereiken:

- In MOTO-activiteiten wordt aandacht besteed aan de ontwikkelingen rondom de flexibilisering van de crisisorganisatie.
- De activering en acties van het operationele sturingsteam (OST) worden steeds geëvalueerd.
- In evaluaties wordt de effectiviteit van de flexibilisering onderzocht.
- Het operationele sturingsteam (OST) en het regionaal operationeel team (ROT) worden bekwaamd in scenario-analyse en -ontwikkeling.

3.3 Samenwerking veiligheidsregio's Zuid-Limburg en Limburg-Noord

Voor de burger of de hulpverlener op straat heeft de samenwerking geen merkbaar effect. Toch is samenwerking tussen de veiligheidsregio's in Limburg logisch. Binnen de crisisbeheersing gaat deze schaalvergroting namelijk helpen om een goede betrouwbare partner te zijn en op een vergelijkbare schaal te opereren als een aantal belangrijke partners. Voor de samenwerking met diensten als provincie, politie en Rijkswaterstaat, Prorail, energiepartners en waterpartners is het belangrijk om de dialoog te kunnen voeren. Daarnaast is het voor die partijen veel praktischer om op één manier zaken te doen. Door de Wet Veiligheidsregio's zijn er genoeg overeenkomstige grootheden ontstaan om elkaar te kunnen vinden. Eventuele struikelblokken liggen in bestuurlijke, maatschappelijke en operationele actualiteit per regio.

In 2018 is gestart met het intensiveren van de samenwerking tussen Veiligheidsregio Limburg-Noord en Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Dat heeft tot nu toe tot de volgende concrete resultaten geleid:

- Gezamenlijke systeemtest
- Jaarlijks een gezamenlijke MOTO-jaarkalender met daarop alle activiteiten
- Gezamenlijk trainingsmoment voor alle operationele crisisfunctionarissen (CoPI en ROT)
- Deelname aan elkaars CoPI-praktijk oefeningen
- "Observer-programma" bij elkaars oefeningen en trainingen
- Crisisfunctionarissen volgen dezelfde OCR-opleiding

In de komende beleidsperiode willen de veiligheidsregio's de volgende beleidsdoelen bereiken:

- Er is sprake van gezamenlijk beleid en de jaarplannen en oefenkalenders worden onderling en met de crisispartners afgestemd. Hierbij blijft er ruimte voor de bestuurlijke, maatschappelijke en operationele actualiteit.
- Er worden gezamenlijke multi-bijscholingen en waar relevant gezamenlijke oefeningen gehouden.
- Samen werken betekent samen (be)sturen. In de komende beleidsperiode wordt gewerkt aan toenadering tussen OST, ROT en (R)BT functionarissen van beide veiligheidsregio's.
- Op het gebied van informatie en data-uitwisseling wordt als één afdeling samengewerkt.
- Op het gebied van inkoop, personele en financiële verplichtingen worden per situatie beslissingen genomen.
- Keuzes met impact op de samenwerking worden in gezamenlijkheid gemaakt.

3.4 Grensoverschrijdende samenwerking

In elke regio kunnen de hulpdiensten van buiten de regiogrenzen vaak sneller ter plekke zijn dan de eigen diensten. Daarom is grensoverschrijdende samenwerking essentieel. Voor Zuid-Limburg zijn de afspraken hierover geborgd binnen EMRIC (Euregio Maas-Rijn Incidentbestrijding en Crisisbeheersing). EMRIC is een uniek samenwerkingsverband van overheidsdiensten, die verantwoordelijk zijn voor brandweertzorg, technische hulpverlening, spoedeisende zorg en rampenbestrijding en crisisbeheersing in hun gebied. In Limburg-Noord zijn er convenanten met nabijgelegen Duitse Kreisen en Belgische Zones gesloten om een verbetering in de samenwerking te bewerkstelligen. Thema's hierbij zijn informatie-uitwisseling, kennismaking, het inschatten van risico's, het eventueel opstellen van gezamenlijke rampbestrijdingsplannen en het gezamenlijk beoefenen hiervan. Daarnaast geldt voor Veiligheidsregio Limburg-Noord dat ook de samenwerking met andere naastgelegen veiligheidsregio van belang is.

In het algemeen geldt dat de meldkamers een grote rol spelen in een soepele afhandeling van routine- en grootschalige incidenten. Daarnaast is het essentieel dat de processen leiding en coördinatie, informatiemanagement en crisiscommunicatie in verbinding zijn.

In de komende beleidsperiode willen de veiligheidsregio's de volgende beleidsdoelen bereiken:

- De meldkamers binnen het werkingsgebied oefenen samen.
- Bij oefeningen wordt grensoverschrijdende inzet overwogen.
- De kennismaking en uitwisseling tussen crisisfunctionarissen binnen de Euregio's wordt gestimuleerd.

3.5 Gemeenschappelijke Meldkamer Limburg

De meldkamer is hét operationele centrum waar de multidisciplinaire samenwerking start. Het is een steeds professionelere organisatie, die eenheden middels technologie met de juiste informatie richting hulpvragen stuurt. De meldkamer is de interface naar de burger, het startpunt van netcentrisch werken en draagt zorg voor de initiële alarmering en opschaling en in sommige gevallen ook leiding en coördinatie. Ook acute crisiscommunicatie kan door de meldkamer ingezet worden. Verschillen in optreden van de twee hoofdstructuren van de beide veiligheidsregio's worden voor een groot deel door de meldkamer geïncasseerd.

De meldkamer is door de wijze waarop deze samengevoegd is deels een blauwdruk voor de uitdagingen qua afstanden en cultuurverschillen die er bij een samenwerking van twee veiligheidsregio's kunnen ontstaan. De landelijke meldkamerorganisatie en de belangen van de verschillende diensten maken de besturing van de meldkamer zeer complex. De calamiteitencoördinatoren kunnen zowel in crisissituaties als in de koude fase helpen de verbinding te maken. De gezamenlijke opgave van de veiligheidsregio's en de gemeenschappelijke meldkamer is om de samenwerking binnen de hoofdstructuur voldoende aandacht te geven.

In de komende beleidsperiode willen de veiligheidsregio's de volgende beleidsdoelen bereiken:

- MOTO levert een bijdrage aan het ontstaan van een multidisciplinaire oefencultuur op de meldkamer.
- Er wordt veelvuldig laagdrempelig geoefend door de calamiteitencoördinatoren met de operationele sturingsteams en het operationele centrum (OC).
- De meldkamer draait als onderdeel van de hoofdstructuur mee in ketenoefeningen.

3.6 Gestructureerd leren en verantwoorden

Leren en verantwoorden zijn integraal onderdeel van het werk van een veiligheidsregio. De life long learning loop is een model dat de procesgang van het leren, verbeteren en verantwoorden binnen de organisatie beschrijft. In bijlage 6.2 is een inhoudelijke toelichting van deze cyclus te vinden. In hoofdstuk 4 wordt nader ingegaan op de concrete invulling van de lifelong learning loop.

Elke crisisfunctionaris heeft zelf ook een groot belang bij inzicht in zijn eigen vakbekwaamheid. De resultaten van evaluaties dienen dan ook zo concreet mogelijk terug te komen bij de crisisfunctionaris zelf, alle andere crisisfunctionarissen en de veiligheidsregio. High Impact Learning biedt een raamwerk op welke manier het leren vormgegeven kan worden. Hierbij ligt de focus zowel op team- als op individueel niveau. Een inhoudelijke toelichting van dit model is opgenomen in bijlage 6.3.

Uitdagingen op weg naar een constructieve verantwoording liggen bij angst imagoschade op het persoonlijke of organisatie vlak, gebrek aan goede benchmarks en competente en onafhankelijke auditors. Daarnaast begint leren en verantwoorden altijd met de wetenschap en acceptatie dat foutloos niet bestaat oftewel een veilige leeromgeving is de voorwaarde voor een lerende organisatie.

In de komende beleidsperiode willen de veiligheidsregio's de volgende beleidsdoelen bereiken:

- Evaluaties van oefeningen en inzetten leiden tot een integraal beeld van de staat van de rampenbestrijding in Limburg.
- De systeemtest is een middel dat laagdrempelig ingezet kan worden om het beeld van de staat van de rampenbestrijding te vervolmaken, maar vereist altijd de goedkeuring van de veiligheidsdirectie én de burgemeester van de betreffende gemeente(n).
- Het beeld van de staat van de rampenbestrijding wordt gedeeld met crisisfunctionarissen, directie, bestuur en de Inspectie van Justitie en Veiligheid.
- Het uitzetten, analyseren en distribueren van de evaluaties wordt ondersteund door technologie.
- Het leerproces wordt uitgewerkt conform de cyclus van de 'life long learning loop' en de methodiek van 'high impact learning'.
- Het opzetten van een portfolio systematiek en het invoeren van assessments/ profchecks zijn de grote organisatorische uitdagingen van deze beleidsperiode.
- Er wordt een stuurgroep opgericht om na te denken over de kwaliteit en toekomst van MOTO.

4 Vormgeving van het leerproces

De Inspectie Justitie en Veiligheid houdt toezicht op de rampenbestrijding en crisisbeheersing en hanteert een toetsingskader, dat gebaseerd is op het cyclische model “Lifelong learning loop”. Hierbij beschouwt de Inspectie het doorlopen van alle stappen en het aanbrengen van samenhang daarin als het borgen van vakbekwaamheid. In dit hoofdstuk wordt per processtap van dit model aangegeven op welke manier de beide veiligheidsregio’s hier invulling aan gaan geven. De letters in elke titel verwijzen naar een processtap.

4.1 A. Visie op vakbekwaamheid

De relevante documenten voor het proces van evalueren en vakbekwaamheid zijn het provinciaal risicoprofiel, het beleidsplan, het crisisplan, het oefenbeleidsplan inclusief evaluatie beleid/ handboek kwaliteit en de kwalificatieprofielen uit het werkboek competentiegericht oefenen. Ook de geïdentificeerde teamcompetenties uit wetenschappelijk onderzoek van de Universiteit Maastricht behoort tot de visie. Zie voor een inhoudelijke toelichting hierop bijlage 6.4.

4.2 B. Nulmeting inclusief registratie

Nieuwe functionarissen zijn gediplomeerd óf krijgen een assessment afgenomen en gaan een opleidingstraject in. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de betreffende kolom. De functionaris wordt geacht naast zijn monodisciplinaire competenties en kennis te beschikken over de multidisciplinaire competenties uit het werkboek competentiegericht oefenen³. De verantwoordelijkheid voor de leiders CoPI, operationeel leiders en informatiemanagers ligt bij de veiligheidsregio. Een recent afgesloten opleiding inclusief examen geldt als nulmeting.

4.3 C. Opleiden en bijscholen

Nieuwe crisisfunctionarissen krijgen een checklist voor een inwerktraject en volgen de cursus basisopleiding crisisbeheersing (OCR) met daarin de meest recente kennis over het landschap van de crisisbeheersing én regio-specifieke regelingen. Iedere kolom verzorgt inwerktrajecten voor nieuwe crisisfunctionarissen om hen bekend te maken met hun rol in de crisisbeheersing.

4.4 D. Oefenen en inzetten

Alle crisisfunctionarissen leren van de praktijkinzetten die zij draaien of als schaduw meemaken. De relevante praktijkinzetten worden over het algemeen monodisciplinair nabesproken in de eigen piketpool. Verder nemen alle crisisfunctionarissen deel aan MOTO-activiteiten, die gaan over kennis, samenwerking, kennismaking en leiderschap. De thema’s hiervan vloeien voort uit het risicoprofiel, nieuwe inzichten, nieuwe planvorming, evaluaties en jaarplannen en het onderzoek van de Universiteit Maastricht. Het aanbod hierbij is gericht op minimaal twee oefenmomenten voor sleutelfunctionarissen. Relevante leerpunten uit evaluaties worden aan iedereen teruggekoppeld en persoonlijke feedback na een oefening kan door de deelnemer zelf geannoteerd en toegevoegd worden aan het portfolio.

4.5 E. Testen

De individuele crisisfunctionaris en de crisisorganisatie worden jaarlijks beproefd middels een systeemtest, waarvan de resultaten breed worden gedeeld. Daarnaast ondergaan de crisisfunctionarissen van het OST jaarlijks een profcheck, waarvan de resultaten aan het portfolio worden toegevoegd. Het doel hiervan is het in kaart brengen van het ontwikkelpotentieel, zodat er een persoonlijk ontwikkeltraject ingezet kan worden.

---

³ *Werkboek competentiegericht oefenen, NVBR (2006)*

4.6 F. Evalueren van crisisorganisatie

Evaluaties worden uitgevoerd door evaluatoren uit een interne pool, die opgeleid zijn naar het model van de LMCE (Landelijke masterclass evaluatoren). Voor systeemtesten en bestuurlijke evaluaties wordt bij voorkeur een beroep gedaan op externe evaluatoren.

4.7 G. Bijstellen MOTO

Crisisfunctionarissen wordt de kans geboden om na deelname aan een MOTO-activiteit aan te geven hoe een plan verbeterd kan worden. Ook is het evaluatiebeleid is uitgebreid uitgewerkt in een apart plan/kwaliteitshandboek. Evaluaties leiden tot verbetervoorstellen in een periodiek overleg dat plaats vindt tussen de processen MOTO, evalueren/kwaliteit en operationele voorbereiding. Deze verbetervoorstellen worden uitgezet bij de betreffende actiehouders. Aan de hand van trendanalyses worden systeemveranderingen gesignaleerd, voorgesteld en eventueel doorgevoerd. Hierdoor worden relevante resultaten geborgd en systeemaanpassingen op basis van afwijkingen vermeden.

4.8 H. Aanpassingen systeem, planvorming en MOTO

De bevoegdheid voor systeemaanpassingen, het bijstellen van de visie, beleid en uitvoering van de crisisorganisatie ligt bij de Veiligheidsdirectie. Voorstellen hiertoe worden op basis van de trendanalyse aanbevolen. Aanpassingen worden vastgelegd in de notulen van betreffende VD-vergadering. Daarnaast kunnen aanpassingen aan MIK's en andere relevante planvorming en voorstellen rond het initiëren van bijscholing en training aangepast of bijgesteld worden in het overleg van multidisciplinaire operationele voorbereiding. In dit overleg wordt hiervoor een actielijst gevoerd. Het bijstellen van de visie op evalueren en vakbekwaamheid en het meerjarenplan MOTO kunnen in het MOTO-overleg geïnitieerd worden.

4.9 I. Bijscholen en trainen

Als bij herhaling blijkt dat een groep crisisfunctionarissen, een team of een systeem niet optimaal functioneert, kan een voorstel voor een verbetertraject gedaan worden. MOTO neemt dan het initiatief om de benodigde training of bijscholing vorm te geven. Iedere nieuwe oefening begint met reflectie op voorgaande oefeningen of evaluatie (binnen MOTO). Mocht het traject van dien aard zijn dat hiervoor aanvullende fondsen of commitment in personele zin nodig zijn, dan wordt een voorstel bij de Veiligheidsdirectie ingediend.

5 Risico's

Het realiseren van de beleidsdoelen wordt beïnvloed door externe factoren, die de uitvoering ervan kunnen belemmeren. Hieronder worden deze factoren toegelicht.

5.1 Kwaliteit crisisfunctionarissen

Alle crisisfunctionarissen dienen door hun eigen kolom (brandweer, politie, GHOR, bevolkingszorg) volledig opgeleid te worden voor de multidisciplinaire functie die hen is toebedeeld. Alleen in dat geval kan er op voldoende niveau deelgenomen worden aan multidisciplinaire activiteiten. Daarnaast dient elke crisisfunctionaris uit oogpunt van kwaliteit jaarlijks minimaal twee maal te oefenen. De ervaring leert dat de multidisciplinaire crisisfunctionarissen niet in alle gevallen voldoen aan de afspraken die op het gebied van MOTO zijn gemaakt. Aangezien de veiligheidsregio hierin geen doorzettingsmacht heeft, blijft dit een risico en zullen deze punten gerapporteerd worden aan de betreffende kolommen.

5.2 Beschikbare capaciteit crisispartners

De beschreven beleidsdoelen zijn deels afhankelijk van de mate waarin crisispartners hiervoor capaciteit beschikbaar kunnen stellen. De samenwerking met de meldkamer is bijvoorbeeld afhankelijk van de capaciteit die voor MOTO beschikbaar wordt gesteld. Ook is de uitvoering afhankelijk van de wensen van de meldkamer en de ontwikkelingen aldaar. Dat geldt ook voor het Euregionaal MOTO-plan, de samenwerking tussen de beide veiligheidsregio's en de samenwerking met andere crisispartners.

5.3 Actuele ontwikkelingen

Het behalen van de beschreven beleidsdoelen kan gefrustreerd worden door actuele ontwikkelingen die ervoor zorgen dat prioriteiten binnen de veiligheidsregio's anders komen te liggen. Denk daarbij aan grotere incidenten met maatschappelijke impact, onverwachte grootschalige evenementen of politiek of bestuurlijke wensen.

6 Bijlagen

6.1 Toelichting risicoprofiel

De belangrijkste onderwerpen uit het risicoprofiel voor de komende periode staan hieronder toegelicht.

6.1.1 *Uitval vitale infrastructuur*

Deze bijzondere groep risico's heeft met potentiële gevolgen voor de fysieke veiligheid, economische of sociaal maatschappelijke gevolgen. Ook kunnen er de zogenaamde cascade-effecten optreden. De burger, bedrijven, maar ook de veiligheidsregio hebben nog onvoldoende inzicht in de kwetsbaarheid en onderlinge afhankelijkheden. Het is aan de veiligheidsregio om het gesprek over de kwetsbaarheden en effecten op de keten te voeren. Gezamenlijke moto-activiteiten zijn bruikbaar om problemen te identificeren en communicatielijnen voor te bereiden.

6.1.2 *Interne continuïteit*

Dit risico gaat over externe oorzaken die kunnen leiden tot bedreiging van de interne continuïteit. Het afbreukrisico dat hiermee gepaard gaat, is enorm. De grootste bedreigingen liggen in de afhankelijkheden van communicatie en informatietechnologie. De kansen liggen in de crisisvaardigheden en mentaliteit van de medewerkers en de robuustheid van het fijnmazige net van gemeentelijke en hulpverleningslocaties.

6.1.3 *Maatschappelijke onrust*

Dit is zowel een risico op zich als een effect van andere risico's. De veiligheidsregio ondersteunt de gemeente hierbij door het monitoren van mogelijke oorzaken gerelateerd aan het eigen optreden. Ook als uitingen van maatschappelijke onrust worden gesignaleerd, wordt dit met de relevante partners gedeeld. Andersom is het minstens zo belangrijk dat de veiligheidsregio gekend wordt in potentieel dreigende situaties. Burgemeesters, regionaal operationeel leiders en leidinggevenden van politie moeten elkaar in een sfeer van openheid en vertrouwen in de gelegenheid stellen de afweging te maken wat een casus voor de eigen processen betekent. Gezamenlijk doel is het neerzetten van een robuuste overheid waarbij alle processen rond openbare orde én openbare veiligheid op elkaar afgestemd zijn.

Alle incidenttypes uit het Risicoprofiel

Natuurlijke omgeving. Overstroming rivier, dijkdoorbraak rivier, natuurbrand, koudegolf, hittegolf, storm en windhozen, extreme droogte, aardbeving, dierziekte niet overdraagbaar op mens, extreme neerslag

Gebouwde omgeving. Grote brand vermindert tot niet zelfredzame personen, grote brand grootschalige publieksfunctie, grote brand in grote gebouwen, brand in dichte binnensteden, brand in regulier woongebouw met zelfstandig wonende vermindert zelfredzame, instorting van grote gebouwen

Technologische omgeving. Ongeval met gevaarlijke stof op de weg, ongeval met gevaarlijke stof op het water, ongeval met gevaarlijke stof op het spoor, ongeval met gevaarlijke stof door buisleiding, ongeval met gevaarlijke stof bij inrichting, incident kerncentrale, ongeval vervoer en gebruik nucleair materiaal, grootschalige cyberaanval

Vitale infrastructuur en voorzieningen. Uitval gasvoorziening, uitval elektriciteitsvoorziening, uitval drinkwatervoorziening, uitval afvalwaterzuivering, uitval spraak- en datacommunicatie

Verkeer en vervoer. Incident waterrecreatie en pleziervaart, incident beroepsvaart, incident wegverkeer, incident treinverkeer, incident in wegtunnels, slechte bereikbaarheid van hulpdiensten, incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein

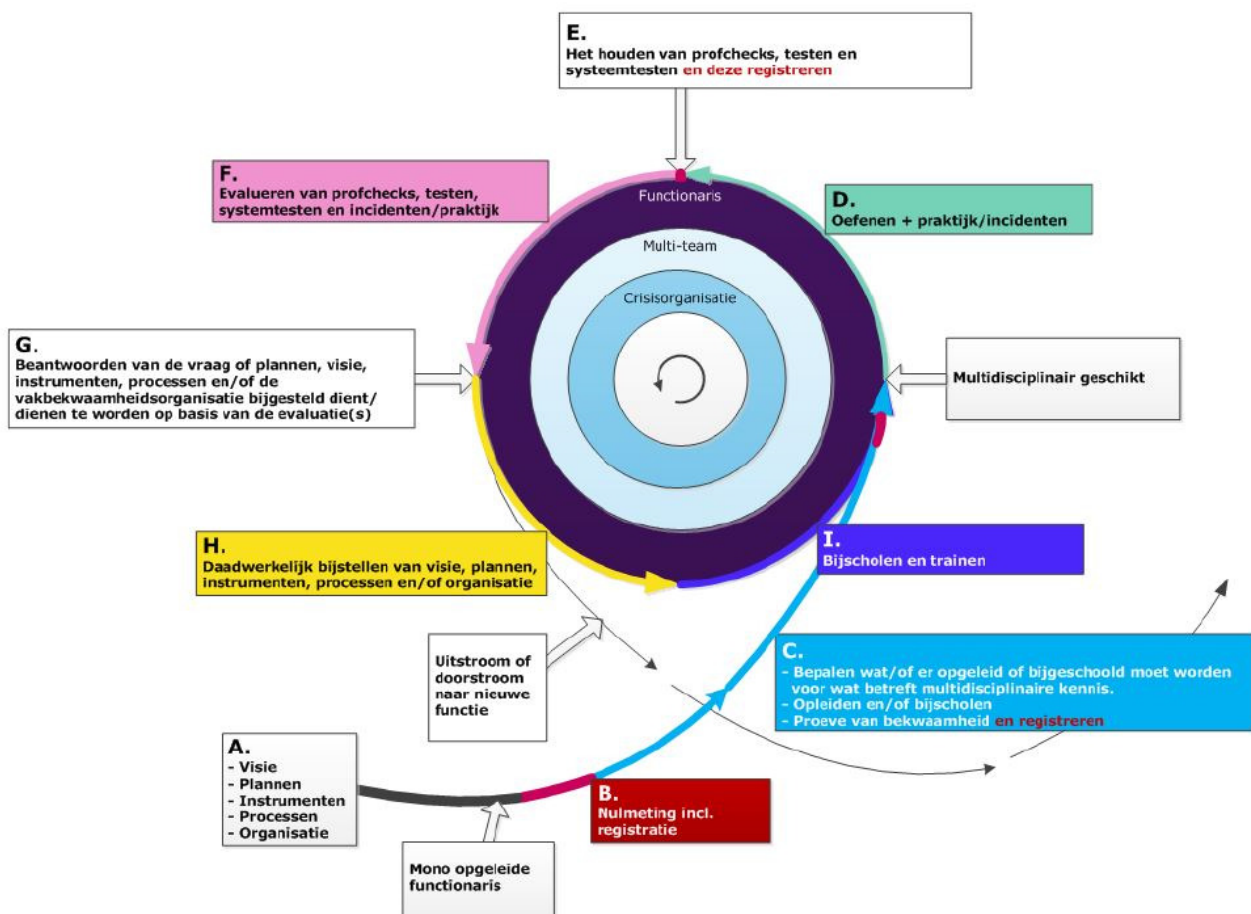
Gezondheid. Besmettelijkheidsgevaar vanuit buitenland, dierziekte overdraagbaar op mens, ziektegolf

Sociaal maatschappelijke omgeving. Incident bij evenement, gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden, extreem geweld / terrorisme, maatschappelijke onrust

6.2 Toelichting Lifelong Learning Loop

In 2013 heeft het Ministerie van Veiligheid en Justitie de Leidraad Oefenen – Handreiking Brandweer uitgebracht, waarin de cyclus van vakbekwaam worden en blijven is geïntroduceerd als basis voor de oefenfilosofie. Hiermee wordt invulling gegeven aan het belangrijkste doel van oefenen, namelijk het op peil houden en verdiepen van vaardigheden/competenties. Deze PDCA-cyclus (plan-do-check-act) van vakbekwaamheid wordt in onderwijskundige literatuur vertaald in de “lifelong learning loop”. In bijlage 6.2 wordt dit model inhoudelijke toegelicht.

De Lifelong Learning Loop begint bij opleiden om vakbekwaam te worden. Daarna volgt er een continue cyclus van oefenen, praktijkervaring op doen en bijscholen. In een publicatie uit 2019⁴ heeft de Inspectie van Justitie en Veiligheid de life long learning loop uitgebreider schematisch weergegeven, zie hieronder in *Figuur 1*.

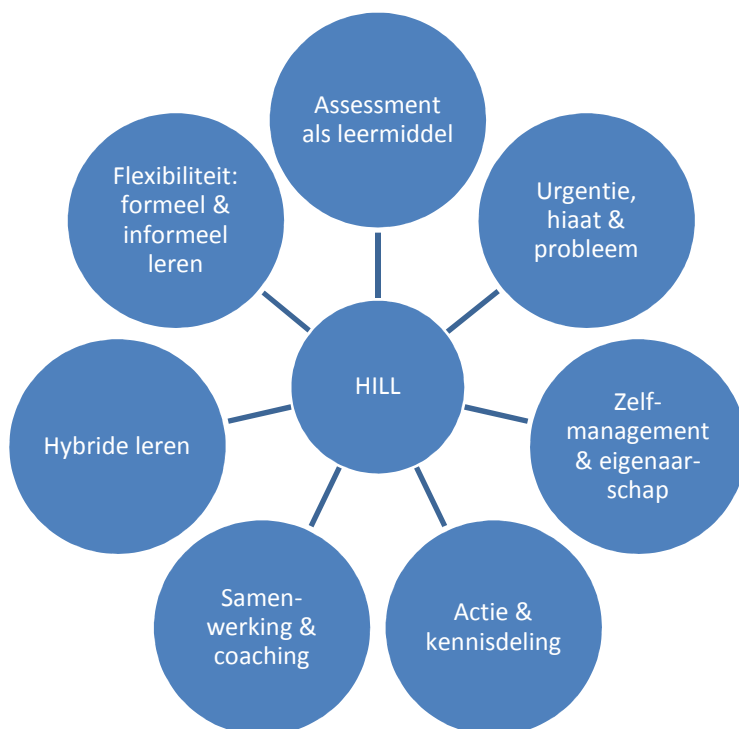
Figuur 1: Lifelong learning loop

⁴ Vakbekwaamheid crisisfunctionarissen, Plan van Aanpak, Deelonderzoek van de Staat van de Rampenbestrijding 2019

6.3 Toelichting High Impact Learning that Lasts (HILL)

Praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek op het gebied van leren en ontwikkeling laat zien dat er meer nodig is dan competentiegericht opleiden om te komen tot kundige professionals. Met talrijke onderzoeksprojecten binnen zowel onderwijs als bedrijfsopleidingen is de huidige onderwijs- en opleidingspraktijk geanalyseerd. Hieruit hebben de Universiteit Maastricht en de Katholieke Universiteit Leuven het model “High Impact Learning that Lasts” ontwikkeld, dat beschrijft welke elementen volwassenenonderwijs effectief maken, zodat het geleerde toegepast kan worden in de praktijk.

Het model bestaat uit zeven bouwstenen, die elk bedragen aan efficiënter en blijvend leren. In *Figuur 2* wordt het model grafisch weergegeven. De bouwstenen worden daaronder kort toegelicht.⁵

Figuur 2: High Impact Learning that Lasts Model

1. **Urgentie, hiaat & probleem**

Een duidelijk beargumenteerd probleem, een ervaren uitdaging, een hiaat en/of een thema dat een zekere mate van dringendheid creëert. Dit gevoel van urgentie, hiaat of probleem vormt het vertrekpunt van een leerproces.

2. **Zelfmanagement & eigenaarschap**

Een attitude van de 'lerende' die de verantwoordelijkheid opneemt voor zijn eigen leren en professioneel handelen. Lerenden maken eigen keuzes en voeren zoveel mogelijk het beheer over hun leren.

3. **Samenwerking & coaching**

Leren is een sociaal proces. Het vindt plaats in interactie met partners, collega's, superieuren, peers etc.

4. **Hybride leren**

Online en offline leren worden gecombineerd aangeboden: face-to-face en online, ook individueel en in teamverband en via groepschats, filmpjes, literatuur, presentaties etc.

⁵ HILL bouwstenen in het kort (versie Bedrijfsopleiding), Prof. Dr. F. Dochy & Prof. Dr. M. Segers.

5. Actie & kennisdeling

Leren is actief en gebeurt middels het uitwisselen van informatie, discussie voeren, een probleem in groep bekijken, feedback geven en krijgen etc. Deze activiteiten en momenten van kennisdeling vinden plaats in herkenbare, realistische situaties.

6. Flexibiliteit: formeel & informeel leren

Dit is een houding om binnen het kader van formeel leren (opleidingsplan, leerlijnen en -doelen) open te staan voor wat er spontaan gebeurt en aan bod komt. Flexibiliteit houdt in dat je openstaat (en ook de condities creëert) voor spontaan leren, voor toevallige momenten die leren verrijken en voor een leerruimte die informeel leren stimuleert.

7. Assessment als leermiddel

Leren en evaluatie lopen door elkaar heen. Elk evaluatiemoment is tegelijk ook een leerkans die resulteert in nieuwe kennis en inzichten. Dit wordt waargemaakt door in te zetten op vb. reflectie en continue feedback.

6.4 Toelichting geïdentificeerde factoren uit onderzoek Universiteit Maastricht

De afgelopen jaren is er binnen Veiligheidsregio Zuid-Limburg medewerking verleend aan een onderzoeksprogramma van de Universiteit Maastricht, dat gaat over samenwerking in coördinerende crisisteams⁶. Hierbij is de centrale vraag welke factoren er bijdragen aan succesvolle samenwerking in coördinerende crisisteams. Het doel hiervan is om inzichten te genereren ten behoeve van de praktijk van het multidisciplinaire crisisteam en programma's van opleiden, trainen en oefenen. Door dit onderzoek van een aantal factoren geïdentificeerd, die bijdrage aan een succesvolle samenwerking van coördinerende crisisteams. Het gaat om onderstaande factoren.

1. Ken elkaars expertise

Teamleden kennen elkaars expertise en maken daar gebruik van. Teamleden weten bij wie welke informatie gehaald kan worden en aan wie welke informatie gebracht dient te worden. Teamleden kennen dus zowel eigen als elkaars taken en verantwoordelijkheden, maar dienen zich wel bij hun eigen rol te houden.

2. Stem af over doelen

Teamleden stemmen af over de doelen waar naartoe gewerkt wordt. Afstemmen betekent naar elkaar luisteren, elkaar aanvullen, elkaar verduidelijkende vragen stellen en die beantwoorden, gezamenlijke conclusies trekken uit gedeelde informatie en gezamenlijk een koers bepalen.

3. Durf constructief kritisch te zijn naar elkaar

Teamleden bespreken een verschil van mening kritisch maar constructief door het meningsverschil op directe wijze te benoemen, door iets te doen met commentaar dat gegeven wordt op ideeën door kritische vragen te stellen en elkaars mening of ideeën te verifiëren. Constructief kritische communicatie voorkomt mogelijk dat het gezamenlijke beeld van de situatie en de aanpak gebaseerd is op inaccurate informatie en leidt op termijn tot meer team effectiviteit.

4. Weet wie wat gaat doen na een overleg

Een team wordt effectiever wanneer na ieder overleg een gedeeld beeld bestaat van de hulpverleningsprocessen die gaan lopen. Elk teamlid weet wat hij/zij zelf gaat doen, maar ook met welke processen anderen zich bezig gaan houden. Daardoor ontstaat een beter overzicht van het incident, de inzet en over wat de verschillende disciplines van elkaar nodig hebben.

5. De voorzitter verduidelijkt en vat samen

Een leider CoPI of leider ROT ondersteunt constructief kritische communicatie door interventies die verduidelijken of toelichten en door het geven van samenvattingen. In het eerste overleg is meer sturing wenselijk dan het tweede. Het helpt niet om het team vragen te stellen over de te volgen vergaderprocedure. Het nemen van besluiten daarover ligt duidelijk bij de leider.

---

⁶ Factsheet Samenwerken in coördinerende crisisteams, (2019) Dr. Selma van der Haar, Drs. Michael Hoven, Prof. Dr. Mien Segers (Universiteit Maastricht) & Guido Zoomers, Maurice Slofstra (Veiligheidsregio Zuid-Limburg)

Niet-wettelijke adviesfunctie veiligheid VRLN beleidsplan

Datum	14 augustus 2023
Onderwerp	Niet-wettelijke adviesfunctie VRLN beleidsplan

Adviesfunctie Veiligheidsregio Limburg Noord

Regels leiden niet per definitie tot meer veiligheid. Veiligheidsregio Limburg-Noord is daarom al enkele jaren bezig met de transitie naar meer risicogericht adviseren. De wettelijke bepalingen worden daarbij uiteraard niet buiten beschouwing gelaten, maar de praktijk leert dat deze niet altijd voldoende de lading dekken. Het vergunning- en toezichtstelsel verandert mee met een fundamentele stelselwijziging in het omgevingsrecht met de nieuwe Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). De invoering van de Omgevingswet zorgt voor veranderende wijze van adviseren en taakverschuivingen voor de veiligheidsregio op het gebied van risico- en crisisbeheersing.

Door de stelselherziening is er voor de lokale overheid meer afwegingsruimte bij de inrichting van de omgeving. De meeste veiligheidswinst is daarbij te halen aan de voorkant van het proces, door risico's te voorkomen of te beperken. De Omgevingswet maakt integraliteit, burgerparticipatie, snelle besluitvorming en eenvoudiger regelgeving leidend.

De adviestaken die de veiligheidsregio ontleent aan artikel 10 van de Wet Veiligheidsregio's (Wvr) en de brandweer ontleent aan artikel 25 Wvr worden uitgevoerd door de afdelingen Risicobeheersing en Crisisbeheersing. Daarbij kan gedacht worden aan de inventarisatie van branden rampen en crisis, de wettelijke en niet-wettelijke advisering hierop.

Om te voorkomen dat het wegvallen van de bij wet aangestuurde adviestaken leidt tot mogelijk onveilige situaties en teneinde een veilige en gezonde leefomgeving te kunnen blijven garanderen, zullen wij de huidige adviestaken continueren.

Invulling artikel 10 Wet veiligheidsregio's

Een van de taken zoals bedoeld in artikel 10 Wvr betreft de advisering van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen, en de gevallen die in dit beleidsplan zijn bepaald. Op grond van artikel 14, tweede lid, onderdeel e Wvr dient in het beleidsplan een beschrijving van deze adviesfuncties te worden opgenomen:

- Participeren in de ontwikkeling van, en adviseren over de waterschapsverordening, omgevingsvisies, omgevingsverordeningen, omgevingsplannen, omgevingsprogramma's, aanvragen om vergunning voor omgevingsplanactiviteiten (zowel binnen- als buitenplannen), projectbesluiten en andere besluiten in het kader van de fysieke leefomgeving.
- Deelname aan (gemeentelijke) omgevingstafels¹.
- Adviseren op beleidsdocumenten en -ontwikkelingen bij keten- en netwerkpartners, waaronder het integraal veiligheidsbeleid.
- Adviseren van het bevoegd gezag in het kader van de Omgevingswet (gemeenten en provincie) over (brand)veiligheidsaspecten bij aanvragen om een omgevingsvergunning voor de (technische) bouwactiviteit, melding brandveilig gebruik (gebruiksmelding) en milieubelastende activiteiten op de (brand)veiligheidsaspecten².
- Adviseren van het bevoegd gezag in het kader van de Omgevingswet over de (brand)veiligheidsaspecten die voortvloeien uit de voorschriften van de omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten (bijvoorbeeld beoordeling UPD's en brandveiligheidsplannen).

- Uitvoeren van toezicht op de naleving van (brand)veiligheidsaspecten zoals opgenomen in de omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten, het gestelde in de paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving (voorheen Besluit risico's zware ongevallen 2015), de technische bouwactiviteit, de omgevingsplanactiviteit en de melding brandveilig gebruik (gebruiksmelding).
- Invullen van een toezicht-, handhaving- en controleregime namens het bevoegd gezag op het gebied van brandveiligheid.
- Adviseren op- en toetsen van brandbeveiligingsinstallaties, toegangssystemen en brandveiligheidsplannen op de daarvoor geldende normen.
- Adviseren over aanvragen van een evenementenvergunning en het registreren van evenementenmeldingen ten behoeve van de hulpverleningsdiensten.
- Afgave van de vergunning in het kader van het Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen (Bbgbop).
- Advisering van gemeenten, de provincie, waterschap en de rijksoverheid in het kader van omgevingsveiligheid.
- Adviseren over de routing van gevaarlijke stoffen in het kader van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen.
- Adviseren over wet- en regelgeving op het gebied van omgevingsveiligheid.
- Adviseren over onder andere landelijke richtlijnen, beleidsregels en handreikingen op het gebied van omgevingsveiligheid (bijvoorbeeld Publicatiereeksen Gevaarlijke Stoffen, handhavingsstrategieën).
- Nemen van maatregelen voor beheersbaarheid van risico's op het gebied van industriële veiligheid.
- Gevraagd en ongevraagd adviseren met betrekking tot trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op het regionaal risicoprofiel van de regio.
- Adviseren over het opslaan en ontbranden van vuurwerk en explosieven.
- Adviseren van het bevoegd gezag op het gebied van bluswater, bereikbaarheid en (effectief) operationeel optreden van hulpverleningsdiensten (bestrijdbaarheid van incidenten).

Daarnaast dient op grond van artikel 14 tweede lid onderdeel e Wvr naast 'een beschrijving van de niet-wettelijke adviesfunctie, bedoeld in artikel 10, onder b' in het beleidsplan een beschrijving te worden opgenomen van de manier waarop 'gemeenten het bestuur van de veiligheidsregio in de gelegenheid stellen zijn adviesfunctie uit te oefenen bij de totstandkoming van beleid, omgevingsvisies en omgevingsplannen. De veiligheidsregio zal hiervoor met de bevoegde gezagen op frequente basis afstemming zoeken voor nadere uitwerking van deze adviesfunctie.

Bij de advisering vanuit de veiligheidsregio wordt risicogericht te werk gaan. De risico's staan onder meer benoemd en uitgewerkt in het regionaal risicoprofiel. Binnen Limburg wordt daar invulling aan gegeven middels het Provinciaal Risicoprofiel. Ook maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de energietransitie, klimaatverandering, verdichting en vergrijzing, die de bestaande risico's beïnvloeden, wegen mee. De advisering vindt plaats vanuit een duidelijke visie op een veilige en gezonde fysieke leefomgeving, waarbij het doel is om vier doelstellingen te bereiken:

- Keuzes in voorkomen, beperken en beheersen van risico's;
- Een zelfredzame- en samenredzame samenleving;
- De mogelijkheden voor hulpdiensten om effectief hulp te verlenen en hierop voorbereid zijn (juiste bestrijdingsmiddelen, slagkracht, bestrijdbaarheid (bluswater en bereikbaarheid) en geoefendheid);
- De continuïteit van de samenleving (waaronder zorgcontinuïteit en vitale infrastructuur).

Om deze doelstellingen te bereiken, en daarmee het voorkomen, beperken en bestrijden van branden, rampen en crises, worden in de advisering de volgende vijf ontwerpprincipes gehanteerd:

- 1) bronmaatregelen boven omgevingsmaatregelen;
- 2) afstand tot risico's;
- 3) bouwwerken en omgeving bieden bescherming;
- 4) bouwwerken en omgeving maken veilig vluchten mogelijk;
- 5) de omgeving is ingericht om effectief hulp te kunnen verlenen.

De adviesfunctie voor de omgevingsplannen vloeit voort uit artikel 5.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Conform dit artikel moet in een omgevingsplan voor risico's van branden, rampen en crises als bedoeld in artikel 10, onder a en b, van de Wvr, rekening worden gehouden met het belang van:

- a) het voorkomen, beperken en bestrijden daarvan;
- b) de mogelijkheden voor personen om zich daarbij in veiligheid te brengen; en
- c) de geneeskundige hulpverlening, bedoeld in artikel 1 van de Wet veiligheidsregio's.

Beschrijving van de adviesfunctie omgevingsplannen

Met het oog op de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet en de taken overeenkomstig de Wet veiligheidsregio's:

- Betreft het bevoegd gezag de veiligheidsregio bij het opstellen van het omgevingsplan.
- Stelt het bevoegd gezag de veiligheidsregio voorafgaand aan de vaststelling van het ontwerp-omgevingsplan en het definitieve omgevingsplan in de gelegenheid om advies uit te brengen.
- Informeert het bevoegd gezag de veiligheidsregio bij wijzigingen in het omgevingsplan en stelt het hen in de gelegenheid advies uit te brengen.
- Betreft het bevoegd gezag de veiligheidsregio vroegtijdig (initiatieffase) bij een (binnen-/ buitenplanse) omgevingsplanactiviteit.
- Adviseert de veiligheidsregio (schriftelijk) op bovenstaande zaken.

Vergadering van	:	Bestuurscommissie Veiligheid - reguliere vergadering
Kabinet	:	Nee
Vergaderdatum	:	24 november 2023
Auteur	:	Jacco van Gastel
Onderwerp	:	Kaderbrief 2025
Bijlagen	:	1

Aanleiding en korte samenvatting

De kaderbrief 2025 van Veiligheidsregio Limburg-Noord bevat de financiële uitgangspunten en de beleidsmatige kaders voor de begroting 2025. Verdere concretisering van deze kaders vindt plaats in de op te stellen begroting 2025.

Naast de loon- en prijsindex zijn een aantal ontwikkelingen vertaald in een aanpassing van de gemeentelijke bijdrage.

Beslispunten

1. Het Dagelijks Bestuur positief adviseren over de kaderbrief 2025.

Onderbouwing voorstel

In de kaderbrief 2025 zijn de volgende ontwikkelingen meegenomen die financiële gevolgen hebben voor de gemeentelijke bijdrage:

- indexatie loonstijging 5,8% ten bedrage van € 2,646 miljoen en
- indexatie materiële kostenstijging 1,6% ten bedrage van € 0,438 miljoen.

Binnen de programma's zijn ontwikkelingen beschreven die naar alle waarschijnlijkheid leiden tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Een aantal van deze ontwikkelingen zijn verwerkt in de financiële vertaling, maar andere ontwikkelingen niet. Reden hiervoor is dat er nog geen duidelijkheid is over de financiële gevolgen of dat er separate besluitvorming gewenst/vereist is.

De volgende structurele ontwikkelingen zijn meegenomen:

- Maternale kinkhoest: opname in het rijksvaccinatieprogramma en daarmee verandering van de financiering van RIVM naar gemeentelijke bijdrage;
- Informatievoorziening verbinden en versterken publieke gezondheid;
- Informatieveiligheid;
- Kapitaallasten materieel brandweer: gebaseerd op besluit december 2022 ten aanzien van stapsgewijze toename bijdrage inzake kapitaallasten brandweer;
- Forensisch geneeskunde: financiering lijk- en euthanasieschouw in plaats van via gemeentelijke bijdrage naar facturering op basis van daadwerkelijke aantal verrichtingen.

Verdere onderbouwing van deze ontwikkelingen staan in de kaderbrief. Doorvertaling van deze ontwikkelingen leidt tot aanpassing van de gemeentelijke bijdrage conform onderstaande tabel.

(bedragen in duizenden euro's)

	Bedrag	I/S
Gemeentelijke bijdrage 2024	68.144	S
Loonkostenstijging 2025	2.646	S
Materiële kostenstijging 2025	438	S
Maternale kinkhoest	122	S
Informatievoorziening verbinden en versterken publieke gezondheid	212	S
Informatieveiligheid	750	S
Kapitaallasten materieel brandweer	262	S
Forensisch geneeskunde: lijk- en euthansieschouw	-251	S
Totaal gemeentelijke bijdrage 2025	72.323	

Personele consequenties

De eventuele personele consequenties worden nader uitgewerkt in de begroting 2025.

Financiële consequenties

De financiële consequenties zijn uitgewerkt in de kaderbrief 2025 en worden meegenomen in de begroting 2025.

Vervolgprocedure

De financiële aspecten van de concept kaderbrief 2025 worden besproken in het overleg met de controllers/financieel adviseurs van de gemeenten. De beide bestuurscommissies krijgen de gelegenheid om advies uit te brengen over de inhoud. Deze uitgebrachte adviezen worden voorgelegd aan het Dagelijks Bestuur die vervolgens de kaderbrief 2025 ter vaststelling doorgeleidt aan het Algemeen Bestuur van 15 december 2023. Na vaststelling door het Algemeen Bestuur wordt deze verstuurd naar de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten, met daarbij de uitnodiging om te reageren op de kaderbrief.

Bijlagen

1. Concept kaderbrief 2025

Besluit	Paraaf ambtelijk secretaris:
☐ Akkoord met voorstel ☐ Akkoord met voorstel met aantekening ☐ Niet akkoord met voorstel met aantekening	

Kaderbrief voor begroting 2025

Versie: BC GGD en Veiligheid 24 november 2023

Inhoud

1.	Inleiding en korte samenvatting	3
2.	Landelijke ontwikkelingen	5
2.1	Publieke Gezondheid	5
2.2	Veiligheid	7
3.	Accenten in begroting per programma	9
3.1	Programma Publieke Gezondheid	9
3.2	Programma Brandweezorg	15
3.3	Programma Crisisbeheersing	17
3.4	Programma Bedrijfsvoering/Overhead	19
3.5	Risk Factory	20
4.	Financiële kaders	21
4.1	Actualisatie verdeelsystematiek gemeentefonds	21
4.2	Aantal inwoners	21
4.3	Indexatie	21
4.4	Renteomslag	22
4.5	Vennootschapsbelasting	22
	Bijlage 1. Aansluiting begrotingsjaar 2024-2025	23
	Bijlage 2. Verdeling gemeentelijke bijdragen over de programma's	23

1. Inleiding en korte samenvatting

Voor u ligt de kaderbrief 2025 van Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN). Jaarlijks maakt de veiligheidsregio een kaderbrief waarin ontwikkelingen worden geschetst die invloed hebben op de (meerjaren)begroting. Tevens worden de financiële uitgangspunten en de kaders voor de begroting 2025 vastgelegd.

Er zijn strategische visies 2030 ontwikkeld voor publieke gezondheid, brandweezorg en crisisbeheersing. In 2023 is het beleidsplan VRLN 2024-2027 vastgesteld. In de kaderbrief vindt de vertaling hiervan plaats naar het budgettair kader.

De noodzaak de taakuitoefening van de veiligheidsregio's en de GGD'en te versterken is door de rijksoverheid vertaald in extra middelen. Het kabinet heeft voor 2023 en 2024 € 300 miljoen uitgetrokken voor versterking van de pandemische paraatheid, waarvan voor het versterkingsprogramma van de GGD'en in 2023 en 2024 jaarlijks € 37 miljoen beschikbaar is. Tevens is in 2023 en 2024 € 16 miljoen beschikbaar gesteld voor verbetering van de informatievoorziening in het kader van pandemiebestrijding. Deze ontwikkeling zal doorgaan, maar het is nog onduidelijk hoe de financiering er 2025 uit gaat zien.

Daarnaast vergroot het kabinet de doeluitkering voor rampenbestrijding en crisisbeheersing stapsgewijs naar € 83 miljoen in 2026. Per jaarschijf wordt vastgesteld hoeveel de definitieve toekenning per veiligheidsregio bedraagt.

Uitgangspunt is dat de beleidsintensiveringen van VRLN uit bovenstaande extra rijksmiddelen moeten worden gefinancierd.

Conform de vastgestelde indexatiesystematiek is gerekend met:

- indexatie loonstijging 2025 5,8% ten bedrage van € 2,645 miljoen;
- indexatie materiële kostenstijging 1,6% ten bedrage van € 0,438 miljoen.

De indexatiepercentages zijn afgeleid van de Macro Economische Verkenning (MEV) van het Centraal Planbureau (september 2023). Op basis van het Centraal Economisch Plan vindt eventueel bijstelling plaats (maart 2024).

De vaccinatie van maternale kinkhoest wordt met ingang van 2024 toegevoegd aan het rijksvaccinatieprogramma. Voor de uitvoering van de vaccinatie worden vanaf 2024 middelen toegevoegd aan het gemeentefonds. De gemeentelijke bijdrage wordt dient hierop volgend hiervoor opgehoogd te worden. Voor 2024 zal hiervoor een begrotingswijziging worden opgesteld, voor 2025 wordt de uitvoering in de begroting verwerkt. Voor onze regio gaat het om € 122.100.

De veiligheidsregio heeft de afgelopen jaren fors moeten investeren in informatieveiligheid en -structuur. Naast het beveiligen van onze eigen informatie, zien we ook de ontwikkeling dat er steeds meer landelijk wordt samengewerkt op het gebied van informatievoorziening. Om aan te kunnen sluiten op de landelijke structuur zullen er eisen gesteld worden aan lokale informatieveiligheid. De structureel hogere kosten die in 2025 in de begroting worden verwerkt bedragen € 0,75 miljoen.

Andere mutaties die van invloed zijn op de inwonerbijdrage zijn:

- Informatievoorziening verbinden en versterken publieke gezondheid	€ 212.100
- Kapitaallasten materieel brandweer	€ 262.000
- Forensische geneeskunde: Lijk- en euthanasieschouw	-/- € 251.000

Deze posten worden in de volgende hoofdstukken nader toegelicht.

In de volgende hoofdstuk worden de belangrijkste beleidsmatige ontwikkeling binnen de programma's Publieke Gezondheid, Brandweezorg, Crisisbeheersing en Bedrijfsvoering toegelicht.

Met name binnen de Publieke Gezondheid (GGD) is er door landelijke ontwikkelingen veel druk ontstaan op de uitvoering van de wettelijke taken. Eerder is door een extern adviesbureau een onderzoek gedaan naar de taakuitvoering door de GGD. Uit dit onderzoek bleek dat de budgetten van de GGD in vergelijking met andere GGD'en zeer beperkt zijn. Daarnaast zien we dat er van het Ministerie met incidenteel geld een fundament wordt gelegd voor een goede publieke gezondheid, die beter voorbereid is op toekomstige pandemieën. De GGD werkt op basis van de strategische visie, de uitkomsten van het externe onderzoek en de recente ontwikkelingen de kaders voor de wettelijke taken uit en zal dit, inclusief de financiële vertaling voorleggen aan het bestuur.

2. Landelijke ontwikkelingen

In de kaderbrief stippen we een aantal landelijke ontwikkelingen aan.

2.1 Publieke Gezondheid

Gezondheidsakkoorden IZA/GALA

Overheid, zorgverzekeraars en zorgpartijen, waaronder de GGD, hebben nieuwe zorgakkoorden afgesloten gemaakt voor de periode 2023 tot 2026. Deze afspraken liggen vast in het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond & Actief Leven Akkoord (GALA). Kort gezegd worden in het IZA afspraken gemaakt om de zorg goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Met GALA wordt gebouwd aan het fundament voor een gerichte lokale en regionale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis. Ook de doelstellingen uit het Nationaal preventieakkoord met betrekking tot leefstijl zijn geland in het GALA. Zowel in het GALA als in het IZA is de rol van de GGD benoemd en op onderdelen ook vastgelegd. In 2023 hebben alle gemeenten een integraal plan van aanpak op moeten leveren voor het GALA en is een regiobeeld gemaakt. Hierop volgend wordt begin 2024 een regioplan opgeleverd. In 2024 moet er een regionale preventiestructuur opgezet zijn. De GGD levert een belangrijke bijdrage aan regiobeeld, plan en de regionale preventiestructuur. Zowel door kennis aan te leveren, te adviseren en mee te ontwikkelen.

Voor de ketenaanpakken Kansrijke Start en Keigezond neemt de GGD de regionale regierol op zich. Om dit te kunnen doen moet de GGD de kennis- en adviesrol versterken en de regierol stevig neerzetten. Om deze rollen goed te kunnen uitvoeren moet de GGD investeren in capaciteit en in kwaliteit. Dat kan alleen als er duurzame afspraken worden gemaakt over opdrachtverstrekking en investering. Zodat we daadwerkelijk een vertrouwde en betrouwbare en flexibele partner kunnen zijn.

Daarnaast lopen er de komende jaren, mede als gevolg van de geleerde lessen uit de COVID pandemie, diverse landelijke initiatieven:

- Programma Versterking Infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid (VIP);
- Landelijke Functie Opschaling Infectieziektebestrijding (LFI) en voldoen aan de kaders van het LFI;
- Uitvoeringstoets vaccinatievoorziening volwassenen en
- IV-Programma 'Verbinden en versterken'.

Onderstaand een korte toelichting van deze initiatieven. Daarbij is het goed om te weten dat de effecten van deze initiatieven raakvlakken met elkaar hebben en met lopende projecten zoals alles rondom data- en informatiegestuurd werken, strategische huisvesting, HR- en opleidingsbeleid enz. Projecten die de komende jaren vragen om een versterking met mensen en middelen.

VIP

Uit landelijk onderzoek is gebleken dat het beschikbare budget en de beschikbare capaciteit bij de GGD'en veelal niet toereikend is om alle kerntaken van de infectieziektebestrijding uit te voeren, laat staan om daarmee adequaat te kunnen handelen bij een eventueel opschaling bij een uitbraak. Dit onderzoek, uitgevoerd door AEF in opdracht van het ministerie van VWS, onderstreept opnieuw de noodzaak voor de structurele versterking van de GGD'en.

Het programma Versterking Infectieziektebestrijding en Pandemische Paraatheid GGD'en (VIP) is gericht op de versterking van de infectieziektebestrijding bij GGD'en op de korte termijn (2023-2024). De GGD'en ontvangen vanuit VWS tijdelijke financiering om in 2023/2024 een eerste versterking te bieden (Specifieke Uitkering (SPUK)). Het programma wordt uitgevoerd door GGD'en, met ondersteuning en coördinatie vanuit GGD GHOR Nederland.

Na de eerste stappen in 2023 en 2024 zet het kabinet vanaf 2025 in op verdere structurele versterking en samenwerking binnen het stelsel van infectieziektebestrijding. In totaal investeert het kabinet

structureel ruim € 136 miljoen. Het ministerie van VWS is met het RIVM, de GGD'en en gemeenten aan de slag om de versterkingen daadwerkelijk vorm te geven.

LFI

De kans dat Nederland in de komende jaren opnieuw te maken krijgt met grootschalige uitbraken van infectieziekten is reëel. Tijdens de coronapandemie hebben we gezien dat we ons daar beter op moeten voorbereiden. En dat snelle opschaling en centrale aansturing van medisch-operationele processen, zoals testen, vaccineren en bron- en contactonderzoek, tijdens zo'n uitbraak essentieel zijn. Om dat voor elkaar te krijgen is op 1 september 2023 een nieuwe crisisorganisatie binnen het RIVM opgericht: de Landelijke Functie Opschaling Infectieziektebestrijding (LFI). Ook als een pandemie nog ver weg lijkt, werkt de LFI intensief samen met GGD'en, GGD GHOR Nederland, verschillende onderdelen van het RIVM en het ministerie van VWS. Om die samenwerking en aansluiting op elkaar goed te laten verlopen is het LFI bij wet kaderstellend naar de GGD'en toe. In 2024-2025 zullen de GGD'en zo moeten transformeren dat zij voldoen aan de kaders die het LFI stelt. Hiervoor zijn in 2024 en 2025 tijdelijke gelden beschikbaar vanuit VWS voor de GGD. Wat wel en wat niet bekostigd mag worden met die gelden en of het voldoende zal zijn is momenteel niet bekend.

Uitvoeringstoets vaccinatievoorziening volwassenen

Op 4 juli 2022 heeft staatssecretaris Van Ooijen aan de Tweede Kamer zijn voornemen kenbaar gemaakt om een vaccinatievoorziening voor volwassenen te organiseren bij de GGD'en. Hier kunnen o.a. programmatische vaccinaties voor met name volwassenen worden ondergebracht, wat hopelijk resulteert in meer eenheid in het vaccinatielandschap. Het RIVM is gevraagd om, in samenwerking met GGD GHOR Nederland, een uitvoeringstoets op te stellen om de impact van dit voornemen in kaart te brengen. De eerste contouren van de resultaten van deze uitvoeringstoets zijn dat het in de toekomst mogelijk en uitvoerbaar zou moeten zijn dat inwoners voor alle programmatische vaccinaties in de leeftijd 0-100+ bij de GGD terecht kan.

Het besluit om de vaccinatievoorziening volwassenen in te voeren moet door de minister nog genomen worden.

Verbinden en versterken

Voor de publieke gezondheidszorg is het belangrijk om de infectieziektebestrijding te versterken. Een belangrijke basis voor het versterken van de infectieziektebestrijding is de informatiestructuur en informatievoorziening. De coronacrisis was een ultieme stresstest voor het destijds beschikbare IV-landschap (Informatievoorziening). Deze crisis heeft diverse kwetsbaarheden blootgelegd op het gebied van wendbaarheid, schaalbaarheid en de betrouwbaarheid van de informatievoorziening. Een fundamentele verbetering van het IV-landschap is nodig. Verbinden en versterken staat aan de basis van de iStrategie van de GGD'en en GGD GHOR Nederland en is noodzakelijk om de generieke en regionale IV-portfolio's op elkaar te kunnen aansluiten. Door te verbinden en versterken is een beweging nodig waarin we onze krachten bundelen zodat we als GGD'en en GGD GHOR NL meer, betere en gebruiksvriendelijke (digitale) dienstverlening kunnen bieden aan inwoners en professionals, bijvoorbeeld bij infectieziektebestrijding of in andere domeinen.

Elke GGD gaat mee in de ontwikkeling om haar rol op het gebied van infectieziektebestrijding, binnen gestelde kaders regulier te kunnen blijven uitvoeren, maar ook bij een eventuele volgende pandemie te kunnen opschalen. Voor de bijdrage in 2024 zijn vanuit de programmafinanciering middelen beschikbaar ter compensatie. Voor de implementatie voorbereiding en uitvoering worden vanaf 2025 ook op regionaal niveau inspanningen verwacht waarvoor er extra geïnvesteerd moet gaan worden in de implementatiefase. Omdat de landelijke informatievoorziening nog in ontwikkeling is, is het hiervoor benodigde budget nog lastig in te schatten. GGD GHOR Nederland heeft de GGD'en geadviseerd om voorlopig rekening te houden met een benodigde capaciteit van 2 fte. Hiermee is een bedrag van € 212.100 bemoeid.

2.2 Veiligheid

Maatschappelijke ontwikkelingen met nieuwe risico's

De maatschappij en onze omgeving ontwikkelen zich voortdurend en sommige ontwikkelingen hebben vanuit veiligheidsoptiek ook consequenties. Denk aan de klimaatverandering met toenemende risico's voor wateroverlast, natuurbrand en bijvoorbeeld nieuwe infectieziekten. Maar ook veranderingen binnen vitale sectoren zoals de energievoorziening (energietransitie) en aanwezigheid datacenters. Daarnaast kunnen incidenten op afstand, zoals een virus (denk aan Covid) en de oorlog in Oekraïne en Israël gevolgen hebben voor de veiligheidsregio. De onrust in de samenleving neemt toe.

Meer grip op migratie en asiel

Na het uitbreken van de oorlog in Oekraïne in maart 2022 hebben gemeenten zich, na verzoek van het kabinet, bereid verklaard de opvangtaak voor ontheemden uit Oekraïne op zich te nemen. Onder de verantwoordelijkheid van de burgemeesters vond de uitvoering plaats door de veiligheidsregio's. Halverwege 2022 is hier ook tijdelijk de uitvoering voor opvang van overige ontheemden bijgekomen. Voor een complexe uitdaging als migratie en opvang van ontheemden bestaat er geen simpele oplossing en is niet meer uitsluitend als een crisis- en veiligheidsvraagstuk te benaderen. Vandaar dat in 2024 de taken rondom de operationele coördinatie van de opvang van ontheemden vanuit de veiligheidsregio zijn overgedragen.

Dit laat onverlet dat bij een forse stijging van de instroom van ontheemden in korte tijd de inzet van de veiligheidsregio's in 2025 opnieuw aan de orde kan zijn.

Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg

Om bij bovenregionale crises te kunnen samenwerken, is een landelijk uniform, geborgd kwaliteitsniveau nodig. Halverwege 2023 is door het Veiligheidsberaad en de Algemeen Besturen van de veiligheidsregio's het Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg inclusief crisiscommunicatie (UKB) vastgesteld. In het UKB zijn naast een eenduidige beschrijving van bevolkingszorg, inclusief een afbakening van gemeentelijke crisisbeheersing onder andere ook landelijke kwaliteitsnormen voor bevolkingszorg vastgesteld. Vanuit een landelijk programma wordt het UKB verder geïmplementeerd. De implementatie zal ook in 2025 nog zijn beslag vinden.

Deeltijdregeling brandweervrijwilligers

Elementen in de rechtspositie van de brandweervrijwilligers zijn in strijd met Europese regels. Het dossier rondom vrijwilligheid en Europese regelgeving is taai en ingewikkeld. Het is inmiddels duidelijk dat kazerner en consigner van vrijwilligers niet meer mag.

Gelijktijdig speelt een relevante ontwikkeling op een vraagstuk in relatie tot de arbeidstijdenwetgeving. Op basis van de huidige wet- en regelgeving in Nederland geldt consignatie niet als arbeidstijd. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft echter geconcludeerd, op grond van nieuwe Europese jurisprudentie, dat naar verwachting een deel van consignatie bij de brandweer moet worden gezien als arbeidstijd. Dit heeft mogelijk grote consequenties voor de brandweer.

De financiële gevolgen van de deeltijdregeling voor Brandweer Limburg-Noord zijn inzichtelijk. De vraag is of en in hoeverre het Rijk in deze kosten tegemoet wil komen. De mogelijke financiële gevolgen van het consignatievraagstuk zijn nog onduidelijk.

2^e loopbaanbeleid brandweer

In 2006 is het 2^e loopbaanbeleid bij de brandweer geïntroduceerd. Dit gaat over medewerkers incidentbestrijding in de 24-uursdienst. Onder voorwaarde van medische geschiktheid mogen deze medewerkers maximaal 20 jaar werken in deze bezwarende functie. In de bestemming van het resultaat over 2020 is een fonds gevormd voor opleidings- en begeleidingsactiviteiten voor brandweermedewerkers.

Op verzoek van werkgever en vakcentrales onderzoekt Universiteit Maastricht onder ruim 25.000 brandweermedewerkers naar de belemmerende en bevorderende factoren voor duurzame inzetbaarheid en arbeidsparticipatie van mannen en vrouwen in repressieve brandweerfuncties. Dit onderzoek draagt de naam SEmFire, wat staat voor Sustainable Employability Firefighters. Het SEmFIRE onderzoek duurt tot en met 2026.

De vakbonden in het Landelijk Overleg Arbeidsvoorwaarden Veiligheidsregio's (LOAV) hebben een akkoord bereikt om de uitvoering van het loopbaanplan voor de brandweerlieden te kunnen uitstellen tot dat de uitkomsten van het onderzoek gereed zijn. Van deze mogelijkheid maken bijna alle 24-uursdienst medewerkers gebruik. Dit betekent dat de kosten van het 2^e loopbaanbeleid grotendeels naar achteren worden geschoven.

3. Accenten in begroting per programma

3.1 Programma Publieke Gezondheid

Door een veranderende rol van inwoners, zorgverleners, verzekeraars en de overheid verandert het landschap van de publieke gezondheidszorg. Samenhang en afstemming met het zorgveld in de volle breedte maar ook het waarborgen van betaalbaarheid worden steeds belangrijker. Door de decentralisaties in het sociaal domein kunnen de gemeenten dwarsverbanden leggen tussen maatschappelijke ondersteuning, de jeugdzorg en het domein van werk en inkomen. De genoemde wettelijke taken op het gebied van publieke gezondheid sluiten in de kern aan bij de opgaven van de decentralisaties: preventief, dichtbij, versterken van eigen kracht en mentale weerbaarheid. Naast deze 'klassieke' determinanten van gezondheid, die met leefstijl te maken hebben, zijn er echter nog veel meer factoren die van invloed zijn op onze volksgezondheid. Dit zijn bijvoorbeeld leefomgeving, arbeid (armoede), mentale weerbaarheid en onderwijs (laaggeletterdheid).

Om aan deze bredere gezondheidsdoelen invulling te geven hebben gemeenten en verschillende zorgpartijen, waaronder de GGD, kaders afgesproken voor de komende jaren. Deze kaders liggen vast in het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond & Actief Leven Akkoord (GALA). Kort gezegd worden in het IZA de kaders gesteld om de zorg goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. En met het GALA wordt gebouwd aan het fundament voor een gerichte lokale en regionale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis. De rol van de GGD is stevig verankerd in het GALA (kennis, advies en regie).

In onze regio zijn deze afspraken door de GGD en regionale partners vertaald in het regiobeeld en regioplan Noord- en Midden-Limburg. In het manifest 'Naar gelijke kansen op gezondheid' zijn doelstellingen van de 15 regiogemeenten en de GGD vastlegt.

In de visie 2030 en het Beleidsplan 2024-2027 zijn vijf ambities opgenomen waar we ons als GGD voor gaan inzetten. In deze kaderbrief stippen we per ambitie de vraagstukken aan waar nieuwe ontwikkelingen zijn die (gaan) vragen om extra inzet/middelen.

Ambitie 1: Investeren in een nieuwe generatie

Ieder kind heeft vanaf de geboorte recht op een gezonde en veilige start. Die start vormt de basis voor optimale deelname aan onderwijs, de arbeidsmarkt en participatie in de samenleving. Wij willen dat kinderen zo gezond, veilig en kansrijk mogelijk opgroeien. Wij hebben structurele aandacht voor preventie en in het bijzonder voor het bevorderen van een gezonde leefstijl. Vanaf het eerste moment van de zwangerschap, tot 18 en liefst tot 26 jaar!

Ontwikkelingen binnen deze ambitie zijn:

Kansrijke Start

Vanaf 1 januari 2024 neemt de GGD de coördinatie van het programmateam van het programmateam Kansrijke Start op zich en is de GGD verantwoordelijk voor de regie op het programma. De financiële middelen voor deze coördinatierol en het programmateam komen uit IZA. Daarnaast voert de GGD zelf projecten uit in het kader van dit programma. Voor de coördinatie op deze GGD-projecten zijn tot 1-1-2025 middelen door de provincie beschikbaar gesteld. Deze rol loopt door in 2025, maar er is nog geen duidelijkheid of er in 2025 financiering van de provincie komt voor de coördinatierol GGD

Centering Ouderschap (Parenting)

Na het eerste individuele (huis)bezoek vinden vervolggconsulten plaats met een groep ouders die een kind hebben van ongeveer dezelfde leeftijd. De zorg richt zich zowel op het kind als op de ouders. Centering-zorg stoelt op zelfmanagement (regie), leren door betrokkenheid en sociale steun. Een

groep bestaat uit 6 tot 8 ouders met hun baby, die op gezette tijden samenkomen op het consultatiebureau.

Verdere implementatie van deze Centering-zorg brengt kosten met zich mee voor o.a. training medewerkers, implementatie, maar ook aanpassing in huisvesting (grotere ruimtes) en inrichting (makkelijk verplaatsbaar meubilair.) Als dit niet binnen de bestaande begroting is in te passen zal een voorstel aan het bestuur worden voorgelegd.

NU Niet Zwanger, onderdeel van het programma Kansrijke Start

De kosten voor het programma Nu Niet Zwanger worden via een dienstverleningsovereenkomst (DVO) vergoed. Voor 2025 moet nog besloten worden hoe de kosten gedekt gaan worden en wordt onderzocht of de DVO verlengd kan worden.

Toezicht kinderopvang

Gemeenten zijn over het algemeen verantwoordelijk voor het toezicht op kinderdagverblijven. Ze verstrekken vergunningen aan kinderopvangorganisaties en voeren inspecties uit om ervoor te zorgen dat deze organisaties voldoen aan de wettelijke eisen met betrekking tot veiligheid, kwaliteit en pedagogisch beleid. In de praktijk is het de GGD die de toezichthoudende inspecties uitvoert in opdracht van de gemeenten.

VNG, DUO zijn bezig met het 'traject herijking kwaliteitseisen', dit kan ertoe leiden dat in 2025 strengere eisen komen voor onder andere voorschoolse educatie, gastouderburo's en gastouders teneinde dit meer in lijn te brengen met de eisen die aan kinderdagverblijven worden gesteld. Dit heeft gevolgen voor de formatie, die op dit moment is toegesneden op de huidige eisen en aantallen in de regio, en mogelijk op de tarieven die voor de inspecties gehanteerd moeten worden.

Meer Aandacht voor Ziek gemelde Leerlingen (M@ZL)

M@ZL is een methodiek voor een integrale aanpak van ziekteverzuim bij scholieren.

Schoolmedewerkers, jeugdartsen en leerplichtambtenaren hebben samen aandacht en zorg voor leerlingen met ziekteverzuim, waardoor problematiek, met name mentale weerbaarheid, vroegtijdig in beeld komt. De financiering van M@ZL voor het VO en MBO18+ is geregeld. De bestuurscommissie heeft ingestemd met de uitvoering van naar het MBO18-, maar over de financiering ervan moet nog besluitvorming plaatsvinden.

Seksuele Gezondheid

Jongeren die liever om de zoveel tijd een SOA test doen in plaats van beschermde seks. Jongeren die, beïnvloed door social media, geloven in alternatieve natuurlijke manieren van anticonceptie met als gevolg een stijging van het aantal abortussen. Het zijn enkele voorbeelden die de noodzaak onderschrijven dat voorkomen beter is dan genezen. En daarom blijft de GGD de komende jaren de ingeslagen weg volgen om meer en meer aandacht en tijd te besteden aan:

- Outreachende activiteiten; gericht op één specifieke kwetsbare doelgroep en
- Preventieve activiteiten; gericht op een meer pluriforme doelgroep.

De huidige formatie wordt met name gesubsidieerd door ASG en PrEP subsidies en met die formatie kunnen we de huidige vraag naar advies, kennis en behandeling niet volledig afdekken. Toegezegde wijzigingen in ASG en PrEP subsidies blijken bij nader inzien niet zo rooskleurig te zijn als ze worden geschetst. Willen we echt meer doen aan preventie en het wegwerken van wachtlijsten dan vraagt dit om een investering in mensen en middelen.

In verband met een (potentieel) artsen M&G/SG tekort wil de GGD toewerken naar inzet van verpleegkundig specialisten. Hierbij zullen de lasten voor de baten gaan gelet op de duur en zwaarte van een dergelijke opleiding en het werven van opgeleide verpleegkundig specialisten M&G/SG.

Mentale gezondheid

Mentale gezondheid loopt als een rode draad door de ambities uit de visie 2030. Naast de meer bekende preventie-programma's rondom leefstijl; overgewicht, gezonde voeding, middelengebruik, is mentale weerbaarheid in het GALA opgenomen als speerpunt. De mentale gezondheid van jongeren staat onder druk, het beroep op de professionele zorg groeit. De Corona-periode en de onderzoeken naar de effecten hiervan op jongeren, heeft dit extra duidelijk gemaakt. Mentale gezondheid is bij uitstek een thema dat vraagt om een integrale domein-overstijgende aanpak. De GGD wil hier een samenhangende regionale aanpak op ontwikkelen samen met gemeenten, provincie en zorgpartijen, bij voorkeur vanuit de regionale preventie-infrastructuur die in 2024 gevormd wordt. De GGD voorziet dat in 2025 versterking nodig is van de kennis- en adviesrol op dit thema en afhankelijk van de ontwikkeling van de regionale preventie een nieuwe regierol.

Keigezond pilot in de gemeenten Roermond, Venlo en Horst aan de Maas

Samen met partijen als Maastricht Universitair Medisch Centrum, zorgverzekeraars CZ en VGZ en de GGD Zuid Limburg, werken we in ieder geval voor een periode van drie jaar samen in de provincie Limburg in een pilot Keigezond. Hierin worden maximaal 800 kinderen met een matig, sterk en extreem Gewichtsgerelateerd gezondheidsrisico (GGR) en 500 kinderen met een licht verhoogde GGR ondersteund met passende hulp om het overgewicht terug te brengen, weerbaarder te worden en regie te pakken over hun eigen gezondheid. Het streven is om de ketenaanpak Keigezond, onderdeel van de 5 ketenaanpakken uit het GALA, in 2024 en 2025 te implementeren in alle gemeenten in de regio.

Ambitie 2: Versterken van de gezondheidsbescherming

Bedreigingen in de publieke gezondheid zullen er altijd zijn. Niet elke crisis of uitdaging voor de publieke gezondheid is te voorkomen of laat zich voorspellen. Op de juiste manier omgaan met acute situaties die de publieke gezondheid bedreigen is daarom belangrijk. Juist ook om te voorkomen dat de gezondheidsverschillen in de regio verder toenemen.

GGD Limburg-Noord is verantwoordelijk voor het op peil houden van de bescherming tegen gezondheidsrisico's waar inwoners zelf niet of nauwelijks invloed op hebben en mogelijk ook geen weet van hebben. Ontwikkelingen binnen deze ambitie zijn:

Versterking Infectieziektebestrijding

Een versteviging van de reguliere infectieziektebestrijding is nodig om klaar te kunnen staan voor een komende pandemie. GGD'en zijn op dit moment onvoldoende geëquipeerd om hun rol op het gebied van infectieziektebestrijding kwalitatief goed uit te voeren.

In opdracht van het Ministerie van VWS is er een programma opgezet gericht op het oplossen van urgente kwetsbaarheden voor pandemische paraatheid op de korte termijn. Dit programma heet 'Versterking Infectieziektebestrijding en Pandemische paraatheid (VIP)'.

Voor dit project heeft de GGD subsidie aangevraagd en gekregen via een Specifieke Uitkering (SPUK). De looptijd is 2 jaar (2023 en 2024). Met deze subsidie worden de eerste concrete stappen gezet. De ingezette ontwikkeling is onomkeerbaar. Nog onduidelijk is hoe de financiering vanaf 2025 eruit gaat zien.

Ook worden de contouren van de nieuwe landelijk bepaalde formatienormering IZB langzaam maar zeker duidelijk. Deze laten, gelet op de uit te voeren kerntaken, een substantiële ophoging in formatie zien.

Infectieziektebestrijding en vaccinaties op maat

Het team infectieziektebestrijding staat als eerste aan de lat bij de melding of uitbraak van een infectieziekte. Het proces dat hiervoor is ingericht is goed en voldoet. Tegelijkertijd is er weinig tot geen ruimte over voor een aantal andere kerntaken zoals beleidsadviesing, netwerk en regie,

preventieactiviteiten, kennis en onderzoek. Bij de uitbraak van een wat grootschaligere infectieziekte zal het team zelf als eerste de surveillance en bestrijding ter hand moeten nemen. De formatie ten behoeve van vaccinaties op maat (reizigersvaccinatie) is in de COVID periode afgenomen maar zal de komende jaren weer moeten worden uitgebreid. Enerzijds omdat zij de flexibele schil van het team infectieziektebestrijding zijn in het kader van infectieziektebestrijding in eerste aanleg, anderzijds om inwoners op meer dan twee plaatsen van dienst te kunnen zijn in het aanbieden van advies over vaccinaties op maat.

Vaccinatievoorziening bij GGD'en

De versteviging van de infectieziektebestrijding kent ook een samenhang met het vaccinatiestelsel. Landelijk is er een principebesluit genomen op het organiseren van een vaccinatievoorziening voor volwassenen bij de GGD'en. Volwassenen kunnen bij de vaccinatievoorziening terecht voor vaccinaties, informatie en advies, het voeren van een gesprek over vaccineren (zoals in geval van twijfel of bij onderliggende aandoeningen) en het krijgen van de vaccinatie.

De vaccinatievoorziening voor volwassenen voert regie op het vaccineren in de GGD-regio en kan verbindingen leggen met andere ketenpartners die betrokkenheid hebben bij het indiceren, voorlichten of zetten van vaccinaties, zoals huisartsen, JGZ-professionals en medisch specialisten. De vaccinatievoorziening voor volwassenen is regionaal het expertisecentrum op het gebied van vaccinatiezorg. Door GGD GHOR Nederland wordt op verzoek van VWS een uitvoeringstoets gedaan naar de haalbaarheid van bovenstaande. Het eindrapport aan VWS wordt medio/eind november aangeboden aan VWS. Hierna zal verdere besluitvorming en bijbehorende financiering volgen.

Maternale kinkhoest

De GGD voert de kinkhoesvaccinatie voor zwangeren uit. Financiering vond rechtstreeks door het RIVM plaats. Vanaf 1 januari 2024 wordt de uitvoering formeel overgedragen aan de gemeenten. Bij de septembercirculaire 2023 worden de bijbehorende middelen aan het gemeentefonds toegevoegd. Dit betekent dat de geldstroom niet meer via het RIVM bij de GGD terecht komt, maar onderdeel gaat uitmaken van de gemeentelijke bijdrage in het kader van het Rijksvaccinatieprogramma. Het gaat hierbij om een bedrag van € 122.100.

Ambitie 3: Informatie laten werken voor publieke gezondheid

Nieuwe technologieën bieden kansen. Ook als het gaat om het vergroten van veiligheid en gezondheid. Tegelijkertijd schept het ook verwachtingen. We moeten als GGD meegaan met de snelheid van de informatiemaatschappij waarbinnen wij werken en tegelijkertijd betrouwbaar blijven. Wij zetten ons in op het verkrijgen, verrijken, delen en duiden van data. Ook voor technologische innovaties zetten we ons in. Dit alles met behoud van informatieveiligheid.

Versterken monitoringsfunctie

Om informatie te laten werken voor publieke gezondheid is het noodzakelijk te weten wat de informatiebehoefte is. Deze vraag gaat de komende jaren meer en meer beantwoord worden mede als gevolg van het VIP project. Een goede, real-time ontsluiting, van in- en externe databronnen en deze volgens een datamodel laten landen in een datawarehouse is één van de uitdagingen de komende jaren.

Een andere uitdaging zal zijn het beantwoorden van (complexe) vraagstukken met behulp van data-analyse. En deze informatie visualiseren en delen als antwoorden, onderbouwing voor strategie & beleid, planning & control en bedrijfsvoering.

De informatiebehoefte gaat zich niet beperken tot infectieziekten. Komende vanuit een pionier-/experimenteerfase zitten we nu in de fase dat de eerste contouren van business intelligence (BI) bij de GGD zichtbaar worden. Zo zijn er pilots bij JGZ, leveren de onderzoekers van strategie & beleid jaarlijks rapporten op en loopt bij AGZ het project VIP.

Voor 2025 en verder wil de GGD toewerken naar een verdere uitbreiding en integratie van BI binnen de VRLN/GGD. Er dient een goed datafundament & -warehouse te komen. Hiervoor en voor het ontsluiten en analyseren van deze data zijn naast techniek ook BI-professionals nodig.

Het streven is om in 2027 klaar te zijn met de techniek en invulling (datafundament en datawarehouse). En dat de structuur en organisatie voor datagedreven informatiegestuurd werken gereed is. Om dit bereiken is uitbreiding van de BI-experts en data engineers noodzakelijk.

Structureel uitvoeren kind-monitor

Vanuit de toekomstvisie 2030 is één van de pijlers investeren in de nieuwe generatie. Op dit moment is er nog te weinig inzicht in de gezondheidssituatie van kinderen van 0-12 jaar. Binnen de JGZ worden veel gegevens verzameld, maar deze (vooral medische) gegevens zijn voornamelijk bedoeld om op individueel niveau te adviseren en bij te sturen. Deze registratiegegevens zijn voor veel relevante thema's onvoldoende geschikt om op collectief niveau te ontsluiten en daarmee als beleidsinput te kunnen dienen. Vandaar dat veel GGD'en inmiddels een Kind-monitor uitvoeren. Door het uitvoeren van een structurele Kind-monitor (eens per 4 jaar) kan inzicht verkregen worden in thema's die van belang zijn in het kader van gezondheidsbeleid ten behoeve van de doelgroep 0-12 jarigen (waaronder ontwikkeling, woonomgeving, gezin, kinderopvang en zorgen van ouders daarin). Met dit inzicht kan bekeken worden waar op collectief niveau de knelpunten zitten en waar bijsturing vanuit het beleid nodig is.

Wijkprofielen

De GGD produceert cijfers op regionaal en gemeentelijk niveau aan de hand van de wettelijke monitors. Zowel vanuit het manifest, als de visie 2030, maar ook als opgave in de gezondheidsakkoorden komt de noodzaak naar voren om op wijkniveau informatie te genereren. De wijkgerichte aanpak is door veel gemeenten in de regio opgenomen in hun integrale plannen van aanpak. Dit vraagt om een investering in het verrijken van de bestaande monitors en/of het uitvoeren van aanvullend onderzoek. Er wordt een nader voorstel uitgewerkt.

Ambitie 4: Publieke gezondheid en publieke veiligheid vanzelfsprekend verbonden

Gezondheid en veiligheid zijn voor de mens een groot goed. Zij behoren tot de meest basale levensbehoeften. Het zijn dan ook de belangrijkste kerntaken van de overheid met de grootste uitgavenpost. Het zijn twee verschillende maatschappelijke velden met eigen wetten. De twee velden hebben belangrijke raakvlakken waarop publieke organisaties voor gezondheid en veiligheid met elkaar moeten samenwerken. Wij zetten ons in op de borging van publieke gezondheid binnen de publieke veiligheid.

Ontwikkelingen binnen deze ambitie zijn:

Beter in beeld krijgen van kwetsbare groepen

Door het koppelen van informatie en data willen we blinde vlekken zichtbaar maken. We willen een duidelijk beeld krijgen van hoe het met onze inwoners gaat en welke groepen extra aandacht nodig hebben. Hierbij hebben we extra aandacht voor onze kwetsbare inwoners die niet binnen bestaande kaders en regelgeving geholpen kunnen worden.

Versterking Forensische Geneeskunde

Het aantal lijk- en euthanasieschouwingen stijgt. Meest voor de hand liggende oorzaak lijkt de vergrijzing. Om de financiering van de lijk- en euthanasieschouwingen te laten aansluiten op enerzijds het aantal verrichtingen en anderzijds de systematiek die gebruikt wordt binnen de andere onderdelen van de forensische geneeskunde wordt overgegaan op facturering per verrichting. De GGD Zuid Limburg hanteert ook deze systematiek en dat is belangrijk in de ontwikkeling van één forensische dienst voor Limburg.

Overgaan op facturering betekent een verlaging van de generieke gemeentelijke bijdrage met € 251.000.

Ambitie 5: Samenwerken aan een duurzame leefomgeving

De leefomgeving waarin mensen wonen, werken en leven heeft invloed op hun gezondheid. Een gezonde leefomgeving is een leefomgeving die als prettig wordt ervaren, die uitnodigt tot gezond gedrag en beschermt tegen gezondheidsrisico's. Wij adviseren gemeenten om samen met haar partners voor en met inwoners een zo gezond en veilig mogelijk leven, thuis, in de directe woonomgeving, op school en op het werk en in de vrije tijd te creëren.

Ontwikkelingen binnen deze ambitie zijn:

Adviesrol Omgevingsplannen

De GGD heeft een bouwsteen Gezonde Leefomgeving ontwikkeld met 5 kernwaardes voor een gezonde leefomgeving. Deze kernwaardes zijn grotendeels integraal overgenomen in de omgevingsvisies van de gemeenten in onze regio. De belangrijkste opdracht voor de GGD is om als partner het gesprek aan te gaan bij het ontwikkelen van nieuwe ruimtelijke plannen en de kernwaardes uit de omgevingsvisie bespreekbaar te maken en een toepasbaar advies c.q. handelings-perspectief te bieden. We verwachten dat gemeenten vanaf 2025 actief aan de slag gaan met het opstellen van de omgevingsplannen. De GGD moet dan voldoende over advies-capaciteit vanuit Medische Milieukunde en beleid beschikken om deel te nemen in het proces en te adviseren aan gemeenten.

We adviseren gemeenten vanuit kennis over de gezondheidssituatie in de regio, op regionaal, gemeentelijk en bij voorkeur op wijkniveau. We streven ernaar om in 2025 te kunnen gaan werken met een omgevingsscan als basis voor onze advisering over gezondheidsbeleid in het algemeen en ten behoeve van de omgevingsplannen in het bijzonder.

Versterken regionale samenwerking met kennispartners: universiteit Maastricht, Nijmegen en Wageningen

GGD'en hebben de opdracht hun kennisfunctie te versterken. Om de kennisfunctie van de GGD te versterken is het noodzakelijk om beter aan te sluiten op het academische werkveld. We zijn hier tot nu toe vooral volgend in. Een proactieve rol is van belang om de gemeenten te ondersteunen en te adviseren in het ontwikkelen van bewezen en effectieve interventies op gezonde leefomgeving en leefstijl. In 2025 willen we een start gemaakt hebben met minimaal één PhD-traject op een van de regio-specifieke thema's.

3.2 Programma Brandweezorg

Risicobeheersing

De veranderingen in de maatschappij zorgen voor risico's die snel veranderen. Denk hierbij aan de Veilige Energietransitie, extreem weer, klimaatverandering en natuurbranden. Dit vraagt om een afdeling Risicobeheersing die goed kan inspelen op de nieuwe risico's die hierbij horen om de fysieke veiligheid te borgen. Dit doen we door dagdagelijks gemeenten te ondersteunen met het uitvoeren van toezicht op brandveilig gebruik en advisering op initiatieven in de fysieke omgeving.

Informatiegestuurd werken

Met snel veranderende risico's is het ook van groot belang om zicht te hebben op de ontwikkeling van de risico's. Informatiegestuurd werken krijgt hierin een steeds belangrijkere rol. De afdeling risicobeheersing kent de ontwikkelingen in de regio en de risico's en is daarmee een belangrijke informatiebron voor de veiligheidsketen. Hierin ontwikkelt de afdeling continue door.

Groeiende complexiteit

Naast de verandering van risico's worden de risico's ook steeds complexer. De verdichting van initiatieven, nieuwe technieken en technologieën die gebruikt worden en dus ook complexere risico's vergen daardoor ook steeds complexere adviezen. Dit betekent dat de kennis en competenties van de medewerkers mee moet groeien met de adviesvragen die voorliggen. Binnen de afdeling wordt vanuit het plan 'perspectief' invulling gegeven aan groei en ontwikkeling van de individuele medewerkers en daarmee ook aan de afdeling in zijn geheel.

Versterk zelfredzaamheid

Indien incidenten plaatsvinden zijn hulpdiensten meestal later aanwezig. Dit betekent dat er altijd een beroep gedaan wordt op de zelfredzaamheid van inwoners van onze regio. Vanuit risicobeheersing werken we aan de versterking van zelfredzaamheid door gedragsbeïnvloeding. De Risk Factory, Keurmerk Veilig Ondernemen en branchegerichte projecten zoals 'de zorg brandveilig' zijn hier voorbeelden van. Deze aanpak blijven we continue versterken.

Incidentbestrijding

Met ruim 800 brandweermensen, beroepsmatig en overwegend vrijwilligers, beschikken wij over een unieke capaciteit om de samenleving brandveilig te maken en houden. Burgers vertrouwen erop dat de brandweer, verbonden met de gemeenschap, komt en helpt in geval van nood. Daartoe beschikken de gemeenten over een fijnmazig netwerk van brandweerposten. Posten bemant met beroeps en vrijwillig brandweerpersoneel dat als first responder en last resort in allerlei crisissituaties een helpende hand kan bieden.

Visie op brandweezorg

Het Algemeen Bestuur heeft in 2021 de visie op brandweezorg vastgesteld. Deze visie is vertaald naar het Repressief Brandweer Organisatieplan. In de visie 2030 zijn de lijnen voor de komende jaren vastgelegd:

- de behapbare basis;
- risicogerichte specialismen;
- een flexibel repressief organisatiemodel;
- gebiedsgerichte opkomsttijden in het volgende dekkingsplan;
- toekomstbestendige brandweezorg, met inachtneming van de 'deeltijdrichtlijn';
- informatie gestuurd werken en continu ontwikkelen van onze kennis.

De brandweer is in 2025 al ver met het ontwikkelen en uitvoeren van deze lijnen. Er komen echter nieuwe uitdagingen op ons pad en er ontstaat steeds meer behoefte en noodzaak om meer aandacht voor het personeel te hebben.

Goed werkgeverschap

Meer aandacht voor werkgeverschap en leiderschap is nodig om richting te geven aan de eigen organisatie in ontwikkeling en zo een interessante werkgever te blijven en vrijwilligheid te borgen. Om een vitaal duurzame brandweerorganisatie te kunnen zijn, is het van belang te zoeken naar een nieuwe, goede balans tussen mens en werk: het nu en straks beschikbaar hebben van de juiste (hoeveelheid) mensen, met de juiste middelen, op de juiste plek.

Continuïteit van de vrijwillige posten

Brandweervrijwilligers vormen de ruggengraat van de brandweer in Nederland. In elk dorp en in elke stad stond de gemeenschap vroeger garant voor het leveren van vrijwilligers aan het plaatselijke korps. Brandweervrijwilliger werd je voor het leven. Maar de samenleving verandert en vrijwilligheid wordt anders ingevuld. Vrijwilligers blijven gemiddeld minder lang bij de brandweer, vrijwilligers werken gemiddeld verder weg van de kazerne, zijn minder beschikbaar en gaan met een andere mindset bij de brandweer dan de vorige generaties vrijwilliger. Dit is een langzame en geleidelijke ontwikkeling die steeds meer merkbaar wordt. Deze ontwikkeling kent toenemende financiële gevolgen die tot op heden uit de beschikbare budgetten wordt gedekt. Het is echter waarschijnlijk dat de financiële gevolgen blijven stijgen.

Een toekomstbestendige 24 uursdienst

Diverse ontwikkelingen zoals een verhoogde arbeidsmobiliteit, de gevolgen van het tweede loopbaanbeleid en de wijzigingen in het zwangerschaps- en ouderschapsverlof maken dat de personele bezetting te krap is geworden om de paraatheid op peil te houden. Er is inmiddels gestart met het uitvoeren van maatregelen. De extra kosten hiervan worden zoveel als mogelijk uit de eigen begroting gedekt.

Duurzame inzet van personeel

Duurzame inzetbaarheid is erop gericht om beroepspersoneel en vrijwilligers tot hun afscheid gezond, gelukkig en bekwaam aan het werk te houden. De focus ligt hierbij onder andere op veilig repressief optreden, arbeidsomstandigheden, vitaliteit en een leven lang ontwikkelen. Het geestelijk en lichamelijk vitaal houden van repressief brandweerpersoneel en het voorkomen van PTSS en burn-out krijgen meer aandacht. Sociale veiligheid krijgt structurele aandacht.

Het is waarschijnlijk dat de hiervoor genoemde personele ontwikkelingen vanaf 2025 een financieel vervolg krijgen.

De brandweer moet veranderen

Het kabinet heeft aangekondigd om met behoud van het goede, te komen tot een toekomstbestendig, samenhangend stelsel voor de crisisbeheersing en brandweertzorg. Een zichtbare ontwikkeling is een toenemende focus op de voorbereiding en respons op bovenregionale en landelijke incidenten. In feite wordt hier bedoeld op landelijke slagkracht. De veiligheidsregio's zijn sterk georiënteerd op de eigen veiligheidsregio en de eigen slagkracht. Het is niet duidelijk of en welke financiële gevolgen dit kan hebben.

We zien wel dat deze verandering gevolgen gaat hebben voor de historisch bepaalde locaties in onze regio. Waar komt de toekomstige kazerne te liggen, welke specialismen koppelen we eraan en wat betekent dit voor de dekking. Dit alles vraagt een meer bedrijfsmatige aanpak waarbij lokale verankering niet losgelaten kan worden. De stijgende maatschappelijke kosten zoals energie en bouwkosten zullen bij de realisatie van nieuwe kazernes ook een rol blijven spelen. De vraag wat mag het kosten, zowel in geld als in tijd zal dus ook in 2025 aan de orde zijn.

Herziening Brandweeronderwijs

We zien dat het landschap van de brandweer aan het veranderen is en dat vraagt ook een herziening van het onderwijs. De verwachting is dat deze ontwikkeling ons de komende jaren bezig gaat houden. Met name de transitie van het huidige onderwijsmodel naar een meer modulair systeem waarbij de belastbaarheid en de flexibiliteit centraal zullen staan. Het systeem zal ook op inhoud overeen moeten komen met de repressieve organisatie. De mate waarin crisisbeheersing en brandweezorg elkaar gaan beïnvloeden zal invloed hebben om de inrichting van het nieuwe onderwijsstelsel.

In 2025 zullen we ook een besluit moeten nemen rondom de toekomstige locatie van het Regionaal Opleidingsinstituut. Huisvestingsontwikkelingen en een positief kritische blik op de huidige uitvoering zorgen ervoor dat we hier aandacht voor moeten hebben. De verwachting is dat meerdere onderdelen van VRLN hier mee te maken gaan krijgen. De mogelijkheid tot een gezamenlijke ambitie is daardoor aanwezig.

Preparatie en Incidentbestrijding in balans

De onderlinge relatie tussen de afdelingen preparatie en incidentbestrijding is evident, toch is het geen vanzelfsprekendheid dat de balans er is. Het jaarlijks blijven afstemmen van ambitie en uitvoering moet belangrijk blijven. Onder invloed van landelijk en regionale ontwikkelingen/belangen moet de uitvoerbaarheid getoetst worden. Niet alleen in het kader van duurzaam inzetbaar houden van ons voltallige personeel, maar ook vanwege de verantwoording van kosten. Blijven afwegen of we klakkeloos een staat van activa moeten volgen, of dat we besluiten een vervanging op te schuiven is een ingesleten proces. Dit moeten we ook in 2025 vasthouden omdat we op deze manier zuiver en verantwoord de maatschappelijke middelen wegen.

Kapitaallasten brandweer

In het Algemeen Bestuur van december 2022 is toegekend dat het budget voor de kapitaallasten van de materiële voorzieningen van de brandweer de komende jaren stapsgewijs gaat toenemen. Het ingroeiscenario is als volgt: 2024 + € 1 per inwoner, 2025 + € 0,50 en 2026 + € 0,50, wat betekent vanaf 2027 € 2 structureel. De uitzetting van het budget wordt via het verdeelmodel voor de kosten van de brandweezorg over de gemeenten verdeeld.

Via een stapsgewijze uitzetting van het budget voor de kapitaallasten wordt het financiële knelpunt weggenomen. Daarnaast geeft het ingroeimodel de budgettaire ruimte de egaliseringsreserve in het perspectief van 2027 te verhogen. Uit deze reservering wordt dan de kostenstijging uit technologische innovatie opgevangen. Naast vervanging vindt kwaliteitsverbetering plaats, vanzelfsprekend passend bij doelmatige brandweezorg tegen aanvaardbare kosten.

3.3 Programma Crisisbeheersing

In het verlengde van ontwikkelingen bij de brandweer vraagt ook de doorontwikkeling en versterking van crisisbeheersing aandacht. Om invulling te kunnen geven aan de opgaven en uitdagingen vanuit het landelijk programma Versterking Crisisbeheersing en de continuïteit van crisisbeheersing ook in de toekomst te kunnen borgen zijn we in 2023 gestart met een intensieve samenwerking tussen de drie kolommen (Crisisbeheersing, GHOR en Bevolkingszorg) allen werkzaam binnen het domein Crisisbeheersing. Hierbij wordt gewerkt vanuit domein brede processen waar alle reguliere werkzaamheden, projecten en pijlers uit de visie crisisbeheersing (crisisbeheersing en de burger; crisisbeheersing en informatie; grenzeloze crisisbeheersing) zijn ondergebracht.

Wij onderscheiden de volgende vier processen:

Analyse en advies

Risicomonitoring en –advies

Sterke operationele paraatheid en slagkracht wordt verbeterd door inzicht in regionale- en lokale risico's. Er wordt een eenduidig proces ontwikkeld voor risico-inventarisatie en risicoanalyse op

operationeel, tactisch en strategisch niveau. Het veiligheidsbeeld, het dynamisch (zorg)risicoprofiel en het provinciaal risicoprofiel zijn de belangrijkste producten in 2025 om risico's in een continu veranderende omgeving te kunnen blijven inventariseren en beoordelen op de verschillende niveaus.

Vanuit het proces Analyse en advies adviseren we samen met de afdeling Risicobeheersing van de brandweer op ontwikkelingen in de fysieke omgeving. De GHOR adviseert gemeenten bij B- en C evenementen op gezondheidsrisico's. Daarnaast zijn we dicht betrokken bij de afdeling Risicobeheersing om advies te geven op grote ontwikkelingen in de fysieke omgeving die van impact kunnen zijn op crisisbeheersing en rampenbestrijding.

Risico- en crisiscommunicatie

Als veiligheidsregio hebben we de ambitie om relatiebeheer met onze inwoners te versterken en is tevens 1 van de pijlers vanuit de visie crisisbeheersing (*crisisbeheersing en de burger*). Het verbeteren van de kennis en bekendheid over risico's en veiligheid bij inwoners heeft hierbij prioriteit. Met de inzet van risico- en crisiscommunicatie wordt het zelfredzame gedrag van inwoners gestimuleerd en worden negatieve gevolgen van een ramp of crisis geminimaliseerd. Een andere ambitie is het beter gebruik maken en betrekken van groepen inwoners bij reguliere en ad hoc taken van de veiligheidsregio.

Kaderstelling en verbinding

De versterking en uitbreiding van de netwerken komt alle processen binnen crisisbeheersing en VRLN ten goede, maar helpt ook de betrokken partners in de voorbereiding op rampen en crises. Het netwerkmanagement vanuit multi-perspectief en vanuit kolommen GHOR en Bevolkingszorg wordt geregisseerd vanuit het proces kaderstelling en verbinding. De GHOR haalt hierbij input op om de wettelijke taak voor de DPG 'vergewissen van de mate van voorbereiding van zorgpartners op een crisis' te kunnen waarmaken. Convenanten en werkafspraken worden opgesteld of geactualiseerd en het netwerk wordt uitgebreid. Ook de pijler *grenzeloze crisisbeheersing* valt binnen dit proces waaronder het project ERMWIC waarin in 2023 is gestart.

Doel van ERMWIC is het bevorderen en borgen van grensoverschrijdende samenwerking in crisisbeheersing en rampenbestrijding. Er wordt een verkenning uitgevoerd naar wat er nodig is om ook na de projectperiode de continuïteit en duurzame grensoverschrijdende samenwerking te bewaken en bevorderen.

Organiseren en uitvoeren

Het is van groot belang dat functionarissen met een rol in de crisisbeheersing goed voorbereid hun taken kunnen uitvoeren. Om deze specifieke doelgroep optimaal te ondersteunen worden plannen en protocollen ontwikkeld, trainingen en oefeningen georganiseerd, lessen getrokken uit incidenten en worden atypische en niet acute crises opgepakt.

Informatievoorziening

Het proces informatievoorziening onderhoudt een informatienetwerk dat bestaat uit diverse (interne) organisatieonderdelen en externe partners/organisaties en zorgt ervoor dat de juiste personen op het juiste moment over de juiste veiligheidsinformatie beschikken met als doel een 24/7 actueel beeld van kwetsbaarheden, risico's en dreigingen. Tijdens de koude en lauwe fase wordt primair geleverd aan de processen binnen crisisbeheersing en de relevante veiligheids- en ketenpartners. Tijdens de warme fase levert het proces deze diensten middels de IM-piketorganisatie die de regie voert op de informatie en het gezamenlijk beeld in de verschillende crisisteam (CoPI, ROT en/of GBT/RBT).

Centraal binnen het proces informatievoorziening staat het VIK (Veiligheids-Informatie Knooppunt). In het VIK komt informatie over alle aspecten van de veiligheidsregio samen, zowel risicobeheersing als crisisbeheersing en (aspecten van) bedrijfsvoering.

3.4 Programma Bedrijfsvoering/Overhead

Het programma bedrijfsvoering/overhead is ondersteunend aan de beleidsinhoudelijke programma's en bestaat uit de activiteiten met betrekking tot personeel & organisatie, financiën, control, informatie & automatisering, facilitaire ondersteuning, inkoop, juridische zaken en communicatie

Uitgangspunten die voor de bedrijfsvoering gelden:

- ondersteunen van het primair proces, binnen wet- en regelgeving en de inhoudelijke kaders die door het bestuur zijn gesteld;
functioneren binnen financiële kaders die samenhangen met de bestuurlijk vastgestelde begroting;
- functioneren binnen de door de organisatie gebruikte kwaliteitssystemen;
- werken op basis van informatie delen en toegankelijkheid, waarbij digitalisering actief wordt opgepakt. Dit met als randvoorwaarde een goede borging van aspecten van informatieveiligheid en privacy;
- duurzame inzetbaarheid van vitale en veerkrachtige medewerkers;
- duurzame bedrijfsvoering gericht op het tegengaan van verspilling van middelen, menselijk kapitaal en energie.

VRLN heeft zichzelf ten doel gesteld de generieke overhead te beperken tot 15% van de totale personele capaciteit. Daartoe wordt rondom hoogwaardige specialistische bedrijfsvoeringsvraagstukken de samenwerking met gemeenten, andere veiligheidsregio's en GGD'en actief opgezocht.

Strategisch huisvestingsplan

In juli 2022 heeft het Algemeen Bestuur het strategisch huisvestingsplan vastgesteld. Het aantal werkplekken wordt teruggebracht en daartoe wordt het pand aan de Nijmeegseweg na verkoop afgestoten. Nieuw- en verbouw van meerdere brandweerlocaties vindt plaats.

Het hybride werken wordt verder doorgevoerd (deels thuis, deels op kantoor) en dat betekent dat in meerdere mate multifunctioneel gebruik gemaakt gaat worden van regiovestigingen. Diverse panden worden aangepast aan deze nieuwe manier van werken, met flexibele werkplekken en meer ruimte voor ontmoeten en vergaderen. Daarnaast worden in de eigendomspanden duurzaamheidsmaatregelen doorgevoerd. De plannen worden op dit moment verder uitgewerkt en financieel vertaald. Na besluitvorming zullen de financiële consequenties in de begroting worden verwerkt.

Strategisch personeelsplan

In december 2022 is de HR visie 2030 vastgesteld. In deze HR visie zijn drie uitdagingen geformuleerd, te weten:

1. Interne en externe arbeidsmarkt;
2. Veranderende competenties die van medewerkers gevraagd worden in de toekomst en
3. De gevraagde en noodzakelijke wendbaarheid van VRLN als organisatie.

Deze uitdagingen zijn vertaald naar thema's die in jaarplannen worden uitgewerkt. Deze thema's betreffen arbeidsmarktcommunicatie; interne mobiliteit; binden en boeien; intern continuïteitsplan; verkennen mogelijke alternatieven voor niet vervulbare functies en visie op personeelsontwikkeling. Het uitgangspunt bij ieder thema is eigenaarschap en positieve gezondheid.

Aansluiting bij landelijke platforms

VRLN heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd in de ICT-infrastructuur. Dat is nodig om de interne, regionale, externe en landelijke data-aansluiting te waarborgen. De 'werkplek' kenmerkt zich door plaats, tijd en apparaat onafhankelijk werken, waarbij gegevens op een veilige en verantwoorde manier worden gedeeld.

Voor de doorontwikkeling van de ICT-omgeving heeft VRLN in 2023 de samenwerking met ICT-NML verder geëffectueerd en is de verdere kennisdeling geborgd. In 2024 zal de focus ook komen te liggen op het ontsluiten van de landelijke platformen voor de GGD en Brandweer/Crisisorganisatie. Op deze platformen zal VRLN haar toegang vinden tot de landelijke registraties. Denk hierbij aan applicaties die ook tijdens de Covid zijn ingezet of het LCMS voor de samenwerking met de keten tijdens een crisis, maar ook steeds meer de plek waar de informatie gedeeld wordt met de landelijke keten.

In 2024 wordt ook gestart met een aanbesteding om de infrastructuur opnieuw aan te besteden. Hierbij wordt nadrukkelijk de samenwerking met ICT-NML gezocht. Hierdoor kan VRLN een optimale ICT-ontwikkeling waarbij kwaliteit, continuïteit, kostenbeheersing en efficiency voorop staan. De resultaten uit het haalbaarheidsonderzoek van 2022 zullen dienen als uitgangspunten en vertaald worden naar een toekomstige beleidslijn.

Informatieveiligheid

Met de toenemende digitalisering neemt het belang van informatieveiligheid toe, daar we merken dat de digitale kwetsbaarheden en dreigingen ook toenemen. Het borgen van informatieveiligheid is topprioriteit. VRLN staat voor een grote uitdaging te voldoen aan alle normen en regels die van toepassing zijn. De veiligheidsregio moet voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). De GGD aan de normstelling in het kader NEN5710 (certificaat).

Naast organisatorische maatregelen zijn technische maatregelen voorzien. Op de netwerkverbindingen en gebruikersapparatuur vindt monitoring plaats (Security Information and Event Management) en in geval van calamiteiten worden experts ingeschakeld (Security Operations Centre SOC). In 2024 zal er werk gemaakt worden van een structurelere invulling van deze diensten om zo ook de veiligheid naar de toekomst toe te kunnen garanderen, ook hierin wordt weer de samenwerking met de landelijke keten maar ook regionaal gezocht. Daarnaast zal VRLN ook voor de informatievoorziening naar de vrijwilligers een investering moeten doen t.a.v. infrastructuur en licenties, om ook deze groep op een veilige manier van informatie te voorzien en een veilige werkomgeving met daarin de voor deze groep benodigde applicaties.

De kosten van de IV-voorzieningen en licenties zijn al jaren fors gestegen. Het is noodzakelijk om op basis van de ontwikkelingen het budget te verhogen met € 750.000. De stijging kan niet meer worden opgevangen in de indexering.

3.5 Risk Factory

Vanaf mei 2019 bezoeken doelgroepen Risk Factory Limburg-Noord, waar beleven van gezondheid en veiligheid centraal staat. Met realistische en interactieve scenario's ervaren doelgroepen (on)gezondheid en (on)veiligheid én leren ze hoe te handelen. Levenschte ervaringen veranderen de kijk op risico's. En dat geeft zelfvertrouwen om – als het er echt op aankomt – de juiste beslissingen te nemen.

In 2023 heeft een bestuurlijke evaluatie van de Risk Factory plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot de ontwikkeling van 2 businesscases voor de beleidsperiode 2024–2027. Businesscase 1 gaat over continuering van de huidige Risk Factory (basisschoolleerlingen groep 8 en senioren) en businesscase 2 gaat over een uitbreiding voor de doelgroep Voortgezet Onderwijs. Definitieve besluitvorming hieromtrent vindt plaats op 15 december 2023.

4. Financiële kaders

4.1 Actualisatie verdeelsystematiek gemeentefonds

Vanaf 1 januari 2023 wordt in het gemeentefonds een herzien verdeelmodel gebruikt. Het doel van de herziene verdeling is een stabiel verdeelmodel dat zo goed mogelijk aansluit bij de kosten van gemeenten. Het model is geen eindstation en zal continu onderhoud vragen.

De fondsbeheerders hebben besloten het ingroei-pad, het pad waarmee gemeenten naar de nieuwe verdeling ingroeien, te beperken tot 3 jaar. Eind 2025 wordt de invoering van het nieuwe model geëvalueerd. Verder worden de effecten per gemeente het eerste jaar beperkt tot € 7,50 per inwoner (in plaats van de gebruikelijke € 15) en voor 2024 en 2025 tot € 15 per inwoner. Het totale effect over 3 jaar komt daarmee op maximaal plus of min € 37,50 per inwoner.

De verdeling van de gemeentelijke bijdrage aan VRLN voor de programma's Brandweezorg en Crisisbeheersing is gebaseerd op de objectieve gemeentefonds-maatstaven. De verdeling van de bijdrage voor de Jeugdgezondheidszorg is voor een deel gebaseerd op een tweetal gemeentefonds-maatstaven voor het sociaal domein. De actualisatie van de verdeelsystematiek gemeentefonds die vanaf 2023 ingaat, geeft geen aanleiding de wijze waarop de bijdrage over de individuele gemeenten wordt berekend te wijzigen.

Voor de bijdrage Jeugdgezondheidszorg geldt dat 2025 het laatste ingroeijaar (ingroei naar 100%) is voor de nieuwe verdeelsleutel. Vanaf 2025 betalen de gemeenten de bijdrage conform verdeelsleutel.

4.2 Aantal inwoners

Conform het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr) wordt het aantal inwoners genomen op 1 januari voorafgaande aan het begrotingsjaar. Voor 2025 dus 1 januari 2024. De eerste schatting van het CBS is medio februari 2024 bekend en dient als basis voor het opstellen van de begroting 2025. In deze kaderbrief wordt uitgegaan van het inwoneraantal op 1 januari 2023.

4.3 Indexatie

Het Algemeen Bestuur heeft besloten dat kostenontwikkelingen als gevolg van loon- en prijsstijgingen worden meegenomen in de bijdrage op basis van een vastgesteld kader. Dit kader behelst dat kostenstijgingen, die buiten de beïnvloedingssfeer van de VRLN liggen, worden meegenomen in de bijdrage. De loonkostencompensatie is gebaseerd op de verwachte ontwikkeling van de loonkosten in de publieke sector in de Macro Economische Verkenning (MEV) van het Centraal Planbureau (cijfer september T-2). Op basis van het Centraal Economisch Plan vindt eventueel bijstelling plaats (cijfer maart T-1). Voor de ontwikkeling van de materiële kosten wordt in de systematiek uitgegaan van de Index Materiële Overheidsconsumptie (IMOC) uit de MEV.

Voor zover de indexatie herleidbaar en belastbaar is aan derden, worden deze lasten doorbelast aan de bijdragen van derden. Voor het resterende deel worden deze lasten meegenomen in de gemeentelijke bijdrage.

Loonstijging

Uitgangspunt voor de raming van de looncompensatie zijn de geldende cao-afspraken. In deze kaderbrief 2025 is de index ter hoogte van 5,8% meegenomen, gebaseerd op de meest recente MEV-publicatie, sector overheid van het Centraal Planbureau van september 2023. In maart 2024 wordt dit percentage geactualiseerd en verwerkt in de begroting 2025.

De 5,8% wordt berekend over de grondslag personele lasten zijnde € 56,0 miljoen, waarmee de loonstijging uitkomt op € 3,2 miljoen. Ongeveer 18% van de loonstijging, zijnde € 0,6 miljoen, wordt ten laste gebracht aan derden. Een bedrag van € 2,6 miljoen komt ten laste van de gemeentelijke bijdrage.

Materiële kostenstijging

Voor de materiële kosten wordt de 'index materiële overheidsconsumptie' (IMOC) uit de MEV toegepast. In deze kaderbrief 2024 is deze IMOC bepaald op 1,6%. In maart 2024 wordt dit percentage geactualiseerd en verwerkt in de begroting 2025. De grondslag voor de berekening van de materiële kostenstijging is een begrotingsbedrag van € 27,4 miljoen, waarmee de materiële kostenstijging uitkomt op € 0,4 miljoen.

4.4 Renteomslag

In de begroting 2025 wordt gerekend met een renteomslag percentage van 1,25%. Als gevolg van herfinanciering en interne financiering ontstaat een voordeel op de werkelijke rentelasten. Dit voordeel wordt ingezet voor het opvangen van hogere kapitaallasten.

4.5 Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 zijn overheidsondernemingen van bijvoorbeeld gemeenten, provincies en waterschappen belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Met deze wetswijziging wil de Nederlandse overheid gelijkheid creëren tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen. De hiermee samenhangende financiële gevolgen zijn voor de veiligheidsregio zeer beperkt.

Bijlage 1. Aansluiting begrotingsjaar 2024-2025

De aansluiting begroting 2024 na wijziging naar kaderbrief 2025 kan worden weergegeven op basis van de volgende mutaties.

(bedragen in duizenden euro's)

	Bedrag	I/S
Gemeentelijke bijdrage 2024	68.144	S
Loonkostenstijging 2025	2.646	S
Materiële kostenstijging 2025	438	S
Maternale kinkhoest	122	S
Informatievoorziening verbinden en versterken publieke gezondheid	212	S
Informatieveiligheid	750	S
Kapitaallasten materieel brandweer	262	S
Forensisch geneeskunde: lijk- en euthansieschouw	-251	S
Totaal gemeentelijke bijdrage 2025	72.323	

Bijlage 2. Verdeling gemeentelijke bijdragen over de programma's

(bedragen in duizenden euro's)

Programma	2024	2025
Publieke Gezondheid	23.451	25.221
Brandweezorg	38.467	40.545
Crisisbeheersing	6.227	6.557
Totaal gemeentelijke bijdrage	68.144	72.323